

**Északi ASzC Baross László
Mezőgazdasági Technikum,
Szakképző Iskola és Kollégium**

**Északi ASzC
Baross László
Mezőgazdasági Technikum,
Szakképző Iskola
és Kollégium**

SZAKMAI PROGRAM

„Életünk alakulása a szavainknak és tetteinknek a következménye, melyek egymást erősítve vezérelnek keresztül minden időn.”
(Felhőatlasz című film)

**MÁTÉSZALKA
2023.**

TARTALOMJEGYZÉK

NEVELÉSI PROGRAM	5
1.1. A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	5
1.2. Az iskola alapvető céljait a következő pontokban foglaljuk össze:	5
1.3. Intézményünkben fontos:	6
1.4. Köölcsönösen hasznos partneri kapcsolatok:.....	6
1.5. Oktató-nevelő munkánk eszközei, eljárásai	7
1.6. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	7
1.7. A teljeskörű egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	11
1.8. A közösségfejlesztéssel, a szakképző intézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	13
1.9. A közösségi szolgálat teljesítésének szabályai	15
1.10. Az oktatók feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladata.	18
1.11. A GINOP-6.2.3-17-2017-00007 „A szakképzési Intézményrendszer Átfogó Fejlesztése” című pályázat megvalósításához	20
1.12. Az ifjúságvédelmi felelős legfontosabb feladatai:.....	26
1.13. Egészségfejlesztési program.....	36
OKTATÁSI PROGRAM	48
2.1 Képzési szerkezet.....	48
2.2. Választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése	50
2.3. Érettségire való felkészítés	51
2.4. A középszintű érettségi témakörei	51
2.4.1. Magyar nyelv és irodalom	52
2.4.2. Történelem	52
2.4.3. Matematika	54
2.4.4. Idegen nyelv (angol)	55
2.4.5. Biológia	55
2.4.6. Informatika	56
2.4.7. Fizika	57
2.4.8. Testnevelés	58
2.5. Az ismeretek számonkérésének szabályai.....	60
2.6. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai programok, tevékenységek	63
2.7. Az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítéshez	67
KÉPZÉSI PROGRAM	68
3.1. Az intézmény szakmai képzési terve	68
3.2. A szakképzés alapelve	68
3.3. Az intézmény szakképzési tevékenysége	68
3.4. Az intézményben folyó szakképzés céljai.....	68
3.5. Képzési formák	70
3.6. A képzési formákba bekapcsolódás szabályai.....	71
3.7. A szakmai képzés cél- és feltételrendszere, szervezése.....	71
3.8. Az ismeretek számonkérésének szabályai	74
3.9. Az intézmény magasabb évfolyamára lépés feltételei	76
3.10. Az intézmény által szervezett vizsgák	76

3.11. A szakmai képzés ingyenessége	77
3.12. A tanulót megillető juttatások	77
3.13. A tankönyvek, tanulmányi segédletek, eszközök kiválasztásának elve	79
3.14. Képzési szerkezet	79
3.15. Választható szakképesítések szakmacsoportok szerint	81
3.16. Technikumi képzés 2020.09.01-től	83
3.16.1. Mezőgazdasági gépészmérnök (nappali)	83
3.16.2. Mezőgazdasági mérnök (nappali)	88
3.16.3. Erdész mérnök (nappali)	99
3.16.4. Mezőgazdasági mérnök (esti)	107
3.16.5. Mezőgazdasági gépészmérnök (esti)	111
3.16.6. Vadgazdálkodási mérnök (esti)	114
3.17. Szakképző iskolai képzés 2020.09.01-től	116
3.17.1. Mezőgazdasági gépészmérnök	117
3.17.2. Gazda	119
3.17.3. Kertész	125
3.17.4. Erdőművelő, fakitermelő	127
3.18. Szakgimnáziumi képzések 2018. 09. 01.	129
3.19. Kizárólag érettségi vizsgára felkészítő képzéséhez	193
3.19.1 Angol nyelv tantárgy.....	193
3.19.2 Digitális kultúra tantárgy	222
3.19.3 Magyar nyelv és irodalom tantárgy.....	246
3.19.4 Matematika tantárgy	285
3.19.5 Történelem tantárgy.....	311
4. Az Északi ASzC Baross László Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium, kollégiumi PEDAGÓGIAI programja	367
4.1. Kollégiumi feladatellátás az intézmény struktúrájában.....	368
4.2. Jogi alapok	368
4.3. Szülői, családi háttér:	368
4.4. A kollégium története:	368
4.5. Működésünk belső feltételrendszere	369
4.6. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei.....	375
4.6.1. A tanulók életrendje, tanulása, szabad ideje szervezésének pedagógiai elvei.....	387
4.6.2. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	388
4.6.3. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, az önálló életkezdést elősegítő tevékenységek elvei.....	391
4.6.4. A pályaválasztást, az önálló életkezdést segítő tevékenység elvei.....	392
4.6.5. Az önálló életkezdést segítő tevékenység elvei	393
4.6.6. Nemzetiségekhez tartozó tanulók kollégiumi nevelése.....	394
4.6.7. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve.....	394
4.6.7. A hátrányos helyzetű tanulóknál érvényesített nevelési elvek:	395
4.6.8. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenységek szervezésének elvei.....	395
4.6.9. Gyermekek-és ifjúságvédelem a kollégiumban	396
4.6.10. Kollégiumi hagyományok és azok továbbfejlesztésének terve.....	396
4.6.11. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	397
4.6.12. Kapcsolattartás az iskolával és a szülői házzal	398

4.6.13. A kollégiumi nevelés minősége, eredményessége	399
4.6.14. A tanulók fejlődésének ellenőrzési és értékelési rendszere	399

NEVELÉSI PROGRAM

1.1. A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Iskolánkban technikumi és szakképző iskolai oktatást végzünk, mely magában foglalja az iskolai nevelést és oktatást, valamint a kollégiumi nevelést is. A nevelő- és oktató munka céljai, feladatai, eszközei és eljárásai ehhez igazodnak.

Iskolánk oktató-nevelő munkájának célja és feladata, hogy kulturált, a választott szakmára orientáló környezetet biztosítson tanulóinak, lehetőséget adjon a továbbtanulásra, illetve az alapos szakmai ismeretek elsajátítására, valamint megfeleljen a szülők, illetve a társadalmi környezet, a munkaerőpiac elvárásainak.

A hagyományok megtartásával együtt az iskola jelenét-jövőjét úgy kívánjuk alakítani, ahol egyaránt jól érzik magukat a tanulók és az oktatók, valamint közös munkával elérhetik nevelési, tanulási képzési céljaikat.

Fontos, hogy oktatóink tudatos pedagógiai munkájukkal folyamatosan alakítsák a gyermekek személyiségét, és szakmai elhivatottságát.

Munkánkban kiemelten fontos támasznak tartjuk a szülőkkel, a szakmai képzés területén a gazdálkodó szervezetekkel való együttműködést, pedagógiailag önálló felfogású és arculatú iskola megteremtését.

1.2. Az iskola alapvető céljait a következő pontokban foglaljuk össze:

- hatékony, korszerű, használható szakmai képzés;
- az érettségire, szakmai vizsgákra való felkészítés;
- a továbbtanuláshoz szükséges ismeretanyag átadása, biztosítása;
- iskolánk olyan - az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára és technológiára vonatkozó - ismereteket közöljön, melyek megalapozzák **a tanulók általános műveltségét**, világszemléletét, világgépük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben;
- a tanulás tanulásának, módszertani sokszínűségének, tantárgy specifikus sajátosságainak megismertetése;
- a kompetencia alapú nevelés-oktatás megerősítése; élménypedagógia kialakítása
- **a társadalmi és szakmaszocializáció elősegítése;**
- a tanulók bevonása saját iskolai életük megszervezésébe;
- az **esélyegyenlőség** biztosítása;
- az iskola életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk;
- szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a **munkának becsülete** legyen;
- az élet tisztelete, védelme; a természeti környezet megóvása, környezetünk védelme;
- fogékonyság az élő és az élettelen természet szépsége iránt, iskolánk parkjának, díszudvarának gondozása, ápolása;
- tudatosítjuk az ember testi és lelki egészségének; az egészség megőrzésének fontosságát;
- igyekszünk kialakítani az egészséges és kulturált életmód iránti igényt; a testmozgás iránti igényt;
- az önismeret igényének (önbecsülés, önbizalom) hangsúlyozása; - továbbá fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra (hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség);

- **kiemelt figyelmet szentelünk a család és a házasság intézményének tiszteletére**, a szülők, nagyszülők megbecsülésére, szeretetére;
- törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására; nemzeti és keresztény erkölcsi értékrend átadására
- szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet;

1.3. Intézményünkben fontos:

- az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete; az emberek egyenlőségének elismerése; az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása; érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt; igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre; törekvés a demokrácia érvényesítésére;
- a hatékony pedagógiai átfogó értékelés rendszerének kialakítása és működtetése;
- a pedagógiai hatásrendszer folyamatos fejlesztése, ellenőrzése;
- a tanulói és tanári teljesítményértékelés objektív feltételrendszerének megteremtése
- aktív állampolgárságra való nevelés, a magyarságtudat kialakítása és elmélyítése a tanulók körében.

1.4. Kölcsönösen hasznos partneri kapcsolatok:

A kitűzött célok megvalósításában alapvető szerepe van a különböző társadalmi kapcsolatokra. A tanulás, nevelés, kiemelkedő szakmai munka eredményessége elképzelhetetlen a nevelő-oktató munkában közreműködő partnereink (óraadók, gyakorlati oktatás területein és duális képzőhelyen dolgozók) együttműködése nélkül. Megbízott munkatársainkat fokozott körültekintéssel választjuk ki és elvárjuk tőlük a szakképző intézmény célkitűzéseivel való azonosulást és az ennek megfelelő minőségű együttműködést. Számos olyan külső céggel jó kapcsolatot ápolunk, akik elősegítik tanulóink felkészültségét erdészeti, vadászati, gépészeti, általános mezőgazdasági vonalon. Kiemelkedő partnernek tekintjük a szülőket, akikkel szoros együttműködésre törekszünk. Többen mezőgazdasági vállalkozók, akik önzetlenül támogatják iskolánkat.

Hagyományőrző tevékenységek

Az iskola hagyományainak ápolása, ezek fejlesztése és bővítése, valamint az iskola jó hírűségének megőrzése, öregbítése az iskolaközösség minden tagjának kötelessége. A hagyományok ápolásával kapcsolatos teendőket, időpontokat, valamint felelősöket az oktatói testület az éves munkatervben határozza meg.

Oktató-nevelő munkánk feladatai

- A nevelés és oktatás egységének megvalósítása. Hisszük és valljuk, hogy az oktatás és nevelés elválaszthatatlan egységet képez. Az oktató oktatva nevel, illetve nevelve oktat. A hangsúlyok a tantárgy, a tananyag, illetve a rendezvények jellege szerint változhat a nevelő vagy az oktató munka javára. Míg egy szaktárgyban az oktatás dominanciája érvényesül, az osztályfőnöki órákon és az iskolai rendezvényeken a nevelés kerül előtérbe.
- Tudatosítani kell diákjainkban, hogy a jogok és kötelezettségek elválaszthatatlan egységet képeznek. A családi, iskolai, lakóközösségi, társadalmi együttélés kötelezettségek nélkül működésképtelen. A kötelezettségek teljesítése azonban jogot formál, jogot érvényesíthet. A jog és kötelezettség időben és térben elválaszthatatlan, bár konkrét arányai a mindenkori helyzet függvényében változhatnak. A jogok és kötelezettségek egységének érvényesítése elválaszthatatlan a humanizmus értékeitől.

- Alapvetően fontos a tudás, ismeret, készség, képesség, attitűd, műveltség, munkakultúra fontosságának elfogadtatása. Napjaink felgyorsult világában tudatosítani kell diákjainkban az „egész életen át tartó tanulás” fontosságát. Az iskolának meg kell teremtenie az alapokat, fel kell kelteni az igényeket a folyamatos önképzés, továbbképzés, átképzés megvalósításához. Iskolánknak ezért a 9-13. évfolyamon a hétköznapi életben alkalmazható, gyakorlatias tudást kell nyújtani, illetve meg kell teremteni a korszerű szakmai ismeretek alapjait. A szakképző évfolyamokon piacképes szakismeretet kell biztosítani a munkaerőpiaci igényeknek megfelelően.
- Ki kell alakítani a helyes tanulási stratégiákat. A lexikális ismeretanyag mellett fokozott hangsúlyt kell fektetni a gondolkodás, alkalmazás készségeinek kialakítására, a gyakorlatias gondolkodásra.
- A tanulási folyamatot projekt alapon szervezzük meg a szakképző intézmény és a gyakorlati képzést biztosító vállalattal közösen, egymással együttműködve.
- Célunk, olyan tanulási környezet megteremtése, amely lehetőséget ad arra, hogy a tanulók hatékonyan el tudják sajátítani a kívánt tanulási eredményeket.
- A tanulási eredmény alapú megközelítés nem egyszerűen egy új pedagógiai technika, hanem egy olyan korszerű gondolkodásmód, amely az oktatóközpontú kultúrával szemben a tanulást és a tanulót helyezi a középpontba, és ebben az értelemben maga a tanulási folyamat, valamint a tanuló által elért kompetenciafejlődés a lényeges

1.5. Oktató-nevelő munkánk eszközei, eljárásai

Kötelező tanórai foglalkozás: a tanóra. A szakmai programunkban megfogalmazott célok és feladatok megvalósítása elsősorban a tanórákon történik. Arra törekszünk, hogy az oktatás és nevelés egységet alkosson a tananyag adta lehetőségeken belül. Oktatási folyamatunkat, tanóráink témaköreit a szakképző intézményi kerettantervi, ill. az érettségi rendeletben meghatározott követelmények és tartalmak határozzák meg.

1.6. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiségfejlesztés célja:

A minden emberben benne rejlő fejlődési lehetőségek minél teljesebb megvalósulásának, a tanulói személyiség teljes kibontakozásának segítése.

Az egyén önmagához való viszonya, önmagáról alkotott képe, a személyiség belső diszpozíciói saját befogadó-alkotó tevékenysége során alakul ki. A programban megnevezett értékek és kompetenciák csak akkor épülnek be a tanulók önképébe és válnak magatartást irányító tényezőkké, ha a tanulók maguk is részeseivé válnak az értékek megnevezésének, azonosításának, megértik következményeiket, és megismerik az elsajátított tudás, készségek működését, felhasználhatóságát.

Az iskola nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

Ha az iskolai élet, képes az egyén tevékenységrepertoárját fejleszteni, akkor a személyiségfejlesztés területén eredményt érhetünk el.

A személyiségfejlesztés az önfejlődés elősegítése, a belső lehetőségeket kipróbáló öntapasztalás folyamata is, amelyben arra építünk, ami a személyiségben adott.

Az ismeretek és az értékek közvetítése csak a személyiség kibontakoztatásával párhuzamosan történhet.

A személyiségfejlesztés olyan iskolai életmód megszervezését és működtetését jelenti, amelyben a tanuló a nevelési folyamatnak nem tárgya, hanem alanya, vagyis amelyben serdülői szükségletei megvalósulnak. Mindez csak önállóságának tiszteletben tartásával párosulva történhet. Az iskola személyiségfejlesztő tevékenységének legfontosabb célja a tanulók eredményes élet- vezetéséhez

szükséges készségek, képességek kialakítása, fejlesztése. Annak tudatosítása, hogy mindehhez a környezetből származó megterhelések, ártalmak csökkentése szükséges.

Feladataink:

Erkölcsei nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása - az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig - hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helyzetállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Tisztában legyenek a hungarikumok fogalmával, tudjanak példákat is felsorolni erre vonatkozóan. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról. Fontosnak tartjuk a határon túli magyarsággal való kapcsolattartást, közösségépítést és az anyanyelvi kultúránk ápolását. Ennek érdekében iskolának rendszeresen részt vesz a Határtalanul programban.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Tanulóinkban tudatosuljon, hogy mindenféle diszkrimináció és faji előítélet elítélendő magatartás, és nem egyeztethető össze az alapvető emberi jogokkal. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret - mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség - a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló ked-

vező szellemi fejlődését, készségeinek, képességeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő belelépés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre, kompetenciákra és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és élet-pályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is. Felgyorsult világunkban kiemelt feladat a család és a házasság intézményének fontossága, ugyanis egy nemzet erős családok nélkül hanyatlásra van ítélve. Az európaiság szellemisége mellett kiemelt feladatnak tekintjük a keresztény erkölcsi értékrend érvényesülését mind az iskolában, mind a családi életben.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Az oktatók ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A szakképző intézmény feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegségmegelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Az oktatók motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Fontos a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatás: célul tűzzük ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és megvalósítás), melyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett környezettudatos magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell, a gondolkodj, globálisan cselekedj lokálisan elv érvényesülésére, hogy a

tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

Az iskolának - a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest - átfogó képet kell nyújtania a szakmaszocializácóról, a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az érték-teremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatiszt, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint a különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével. A digitális képzés megismerésével párhuzamosan fontosnak tartjuk a személyes emberi kapcsolatok fenntartását, a tanítási órákon pedig a szemtől szembeni kommunikáció ápolását: ha nem használjuk okosan az infokommunikációs eszközöket, akkor elveszíthetjük természetes kommunikációs képességünket.

A tanulás tanítása

A mindenkor munkaerő-piaci igényekhez kapcsolódóan a szakma elsajátítása, a tanulási eredmények eléréséhez vezető út támogatása az iskola alapvető feladata. Minden oktató teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkesztésével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése. Az oktató kollégáknak törekedni kell arra, hogy nem tantárgyat tanítsanak, hanem szakmát.

1.7. A teljeskörű egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az egészségfejlesztés iskolai feladatai

Az egészségfejlesztés leglényegesebb módszere az egészségnevelés. Célja, hogy az egészség-kulturális szint növelésével, az életmód javításával elősegítse az egészség megtartását, a betegségek megelőzését. A hiányos egészségkultúra, az egészségtelen életmód, a környezeti tényezők, a hiányzó prevenciók tevékenységek közvetlenül befolyásolják a mai ember egészségi állapotát. Fontos tehát, hogy az iskolák egészségnevelési programot készítsenek, és következetesen végrehajtsák az abban megfogalmazott feladatokat. Az iskolai egészségnevelés célja, hogy például, ráutaló magatartással, közös ténykedéssel megtanítsa a fiatalokat, hogyan kell az egészség értékét megszerezniük, megőrizniük, védeniük és fejleszteniük.

Az egészségnevelési program segítségével a tanulók megtanulhatják, hogy miként:

- állítsanak fel kötelező értékrendszert az egészség iránti elkötelezettségnek; ismerjék meg az egészséges életmód legfontosabb szabályait;
- legyenek tisztában az egészséges táplálkozás fontosságával;
- tartsák szem előtt a testi higiéniét, a rendszeres mozgás egészségét befolyásoló hatását
- legyenek képesek a problémákat, konfliktusokat megfelelően kezelni; ismerjék meg a drog, az alkohol és a dohányzás egészségkárosító hatását; érzék el személyiségük fejlettségének lehetséges felső határát.

Az iskolában az egészségnevelés nem egy konkrét tananyag, hanem több tantárgy (természetismeret, testnevelés, osztályfőnöki órák, etika stb.) témaköreiből összeálló ismeretanyagból tevődik össze.

Szinte minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez: a természetismeret tantervekben a táplálkozás, a betegségek felismerésével, kezelésével és megelőzésével foglalkozó tananyagok szerepelnek, az élő szervezetek felépítésében résztvevő anyagokkal, a nikotin, az alkohol, a kábítószer élettani hatásaival és egészségkárosító tulajdonságaival foglalkoznak; a testnevelési óra és a mindennapos testedzés a mozgásigény és mozgáskultúra fejlesztésével kiemelt jelentőségű az egészségmegőrzés szempontjából. Az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a csapatmunka, valamint a társakkal történő együttműködés egyaránt fejleszthető. A mozgásélmény öröme és az egyénhez mért követelményszintek ösztönzik a tanulókat képességeik és akaratuk fejlesztésére. Az állóképesség, az edzettség kifejlesztése, a jellemépítés, a jellemformálás a továbbtanulás szempontjából igen fontos. A rendszeres testmozgás kedvezően befolyásolja a fiatalok testfelépítését, erősíti a gerincet, növeli az izmok tömegét, szabályozza annak működését, valamint a szervezet zsírtartalmát. Biztosítja az egyenletesebb, harmonikusabb testi fejlődést, ami különösen fiatal korban fontos, mert ebben az időszakban fokozott a kiegyensúlyozatlanság veszélye.

Az egészséges életmód egyik kulcskérdése a helyes táplálkozás. A jövő nemzedék helyes táplálkozását már gyermekkorban meg kell alapozni. A tanulók általában azt az ételt szeretik, amit ismernek, és otthon rendszeresen fogyasztanak. Mivel az ízlés az élet folyamán változik, így azt fokozatosan alakítani lehet.

Kívánatos, hogy az egészséges táplálkozáshoz nélkülözhetetlen termékek kínálata bővüljön. A „büférendelet” eredményeként az iskolai büfék kínálatában lassan megjelentek a gyümölcsök, a rozskenyérből készült szendvicsek, a saláták, a bio joghurtok és egyéb egészséges termékek is. A cél az, hogy a diákok maguktól válasszák az egészségesebb ételleket.

Az egészséges életmódra nevelés során az iskolának tehát meg kell tanítania a diákokat a helyes táplálkozás- és mozgáskultúra kialakítására, ki kell alakítani a diákokban az önmagukért és másokért érzett felelősség tudatát.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe kell beépülni.

Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete, az egészséges testtartás, a mozgás fontossága, az értékek ismerete,
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe, a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamata,
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben, a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- a tanulás és a tanulás technikája,
- az idővel való gazdálkodás szerepe, a rizikóvállalás és határai,
- a szenvedélybetegségek elkerülése, a tanulási környezet alakítása,
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége.
- Az egészségnevelési programban megjelennek olyan életkori sajátosságokhoz is illesztendő lényeges témák, mint például:
 - az egészséges táplálkozás témái,
 - a szenvedélybetegségekkel való foglalkozás, a szexuális felvilágosítás
 - nevelés, a családtervezés alapjai, az AIDS prevenció,
 - a betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat) a testi higiénia, a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés), a személyes biztonság
 - (közlekedés, rizikóvállalás,) a testedzés, a mozgás, a helyes testtartás
 - internet, mint veszélyforrásra való figyelemfelkeltés.

Tanórai foglalkozások

Szaktárgyi órák témafeldolgozása során minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez. Ezekre a helyi tanterv tervezése során külön figyelmet fordítanak oktatóink. Osztályfőnöki órák keretein belül is nagy hangsúlyt kap az egészséges életmódra nevelés.

Tanórán kívüli foglalkozások

- Délutáni szabadidős foglalkozások
- Sportprogramok, témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások.
- Egészségnap. Az iskola egészét átfogó előre tervezett programok.
- Hétfégi iskolai programok.
- Iskolai diáknap.
- Sportrendezvények, kulturális programok.
- Kirándulások, erdei iskolák, túrák, sportprogramok.

Tájékoztató fórumok

Szülői értekezlet, szülőcsoport számára szervezett fórum, tájékoztató. Lehet osztályszintű, vagy iskolaszintű, ez utóbbi esetében színesíti a programot a külső előadó pl. orvos, pszichológus, rendőrségek bűnmegelőzési osztályának szakembere stb.

A Köznevelési törvény 2016-tól az érettségi bizonyítvány kiadását 50 óra közösségi szolgálat teljesítéséhez köti - így az érettségi a tantárgyi tudás mérésén túl a szociális készségek, a társadalmi érzékenység kialakításában is szerepet játszik.

Jogszabályi háttér: A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényen túl a 110/2012. (VI.4) Kormányrendelet (NAT), A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról a 20/2012. (VII.31.) EMMI rendelet, a közérdekű önkéntességről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény, a 1068/2012. (III.20.) Korm. határozat (nemzeti önkéntes stratégia 2011-

2020), a 2011. évi CLXXV. Törvény. 2019.évi LXXX törvény a szakképzésről továbbá 12/2020.(II.7.) Kormányrendelet a szakképzésről szóló tv. végrehajtásáról.

Nevelő-oktató munkánk során a személyiségfejlesztés és közösségfejlesztés feladatai nem választhatók el. A hatékony személyiségfejlesztés közösségben történik, mely az egyén és közösség érdekeinek összehangolásán alapul. A pozitív emberi értékek, személyiségjegyek elválaszthatatlannak a szűkebb, vagy tágabb közösségtől.

A reális önismeret, az örök emberi értékek becsülete, a humánus, a munkakultúra, az egészséges életmód, a kommunikációs képesség, az egészséges életszemlélet, mint a személyiség-jegyek fontos paraméterei az egyén személyiségének, egyben a közösségi kapcsolatok fokmérői, és a szociális beilleszkedés nélkülözhetetlen elemei. Mindazok az eszközök, amelyek, alkalmasak a személyiség fejlesztésére a közösségfejlesztést is szolgálják.

1.8. A közösségfejlesztéssel, a szakképző intézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösség részeként az egyénnek (diáknak és oktatónak egyaránt) az alábbi nélkülözhetetlen jellemzőkkel kell rendelkeznie:

- jóakarát, bizalom, őszinteség,
- a különbözőség tisztelete,
- azonosulási képesség, rugalmasság,
- türelem és mértékletesség a teljesítmény értékelésében,
- a munka tudatos szervezése, fegyelmezett, kötelességtudó, szorgalmas elvégzése a képességek legkedvezőbb érvényesülése szerint,
- a másik ember iránt érzett megértés, segítőkészség, szolidaritás, közvetlenség, figyelmes-ség, udvariasság,
- az ismereteket konkrét helyzetben alkotó módon alkalmazó tudás, intelligencia és annak tisztelete, követendő példaként, tekintélyként kezelése,
- az életértékek (testi-, lelki-, szellemi egészség, életöröm, vidámság) fontossága, gyakorlati ápolása, (életvitel, életmód, sport, kirándulás) tudatosítása a társadalmi ön- megvalósulás folyamatában önbizalmat, sikerélményeket adó voltuk miatt,
- a mindennapi élet kulturális értékrendjének következetes (szokássá emelendő) gyakorlata (ízlés, beszédmód fejlesztése, a kommunikáció szabályainak betartása, a tisztesség, a becsület erkölcsi értékeinek megismerése és a gyakorlati érvényesítése),

Az iskola egyik fontos feladata a különféle iskolai közösségek megszervezése, működtetése és fejlesztése.

Az iskola legfontosabb összetartó erővel bíró közösségei:

- az osztályok,
- tanulócsoporthok,
- évfolyamok,
- és természetesen az intézmény egésze.

Minél több a közös cél, feladat, a közösen átélt élmény, siker, annál jobb az összetartás, a közösségi szellem. Ezért törekednünk kell arra, hogy a szorosan vett tanulási folyamaton kívül, minél több közösségi programot, rendezvényt, bemutatót, versenyt, vetélkedőt szervezzünk diákjainknak. Az egészséges versenyszellem a közösség és egymás megbecsülésének, elismerésének eszköze.

A közösségi nevelés fontos eszköze a **diákönkormányzat működtetése**, munkájának segítése. A demokratikus értékrend egyik nélkülözhetetlen eleme az önkormányzás képességeinek kialakítása. Oktatói segítséggel meg kell tanítani a diákokat a reális célok kitűzésére és azok végrehajtását

biztosító eszközök, akciók megszervezésére. A jól működő diákönkormányzat mintául szolgálhat a közösségi együttéléshez szükséges magatartási és viselkedési normák el- sajtításához, tapasztalatok gyűjtéséhez.

A közösségek **egyéni arculatának**, hagyományainak kialakítása, ápolása fontos összetartó erő. A **tanítási órákon és tanórákon kívüli tevékenységek során**, valamennyi szakoktatónak és a szak-
tárgynak fontos feladata a tanulók nemzettudatának fejlesztése, a hon- és népismeret elmélyítése. A nemzeti kultúra megismerése, a nemzeti hagyományok tisztelete, ápolása oktató-nevelő munkánk fontos feladata. A lakóhely-, szülőföld és hazaszeretet elmélyítését a tanórán kívül szervezett iskolai rendezvényekkel, színház- és múzeumlátogatásokkal, kirándulásokkal kívánjuk megvalósítani.

A közösség-fejlesztés formái iskolánkban:

- Az iskolai ünnepélyek, megemlékezések az iskolához, a városhoz és a hazához, ezek értékeikhez való kötődést erősítik, kialakítják érzelmi azonosulásunkat.
- A diáknap egyrészt a vidámság, a játék, az ügyesség megnyilvánulásának kifejezése, másrészt kulturális program is.
- Közös színházlátogatásokat szervezünk; a színházkultúra megismeréséhez hozzájárul az előadást megelőző vagy az előadást követő beszélgetéssorozat szakemberek bevonásával.
- Az osztálykirándulások során tanulóink hazánk természeti és kulturális értékeivel ismerkednek meg, szakmai kiállítások, programok megtekintésével gyarapíthatják szakmai ismereteiket, formálják közösségüket.
- Sportkörök és sportrendezvények, a versenyzés megtanítja a fiatal sportolót önálló döntésre és cselekvésre, míg a csapatversenyben a közösségformáló erő jelenik meg.
- Közösséget formáló eszköz a különböző kulturális, tanulmányi, sport, szakmai stb. versenyekre, vetélkedőkre jelentkező csapatok, kis közösségek felkészülése is. A közös cél, a közös munka rendkívüli összetartó erő.

Intézményünk a személyiség és közösségfejlesztő munkájában együttműködik a szülőkkel, a szülők közösségeivel, a Cigány Kisebbségi Önkormányzattal, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal és civil szervezetekkel.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos kiemelt preferenciájú oktatói feladatok:

- Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó
- tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.
- A tanulók életkori sajátosságainak, fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében. Ennek keretében a tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz.
- Az önkormányzás képességének kialakítása. Ennek keretében a tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani azt a közösséget, amelyben oktatói segítséggel közösen tudnak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tudnak tevékenykedni, illetve az elvégzett munkát közösen értékelni tudják.
- A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése. Ennek keretében a tanulói közösségeket irányító oktatók legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartás- hoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.
- Az iskolai közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása. Ennek keretében a tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

1.9. A közösségi szolgálat teljesítésének szabályai

A közösségi szolgálat szabályai

A Köznevelési törvény 2016-tól az érettségi bizonyítvány kiadását 50 óra közösségi szolgálat teljesítéséhez köti, így az érettségi a tantárgyi tudás mérésén túl a szociális készségek, a társadalmi érzékenység kialakításában is szerepet játszik.

Jogszabályi háttér: A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényen túl a 110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet (NAT), a Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról, a 20/2012. (VII.31.) EMMI rendelet, a közérdekű önkéntességről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény, a 1068/2012. (III.20.) Korm. határozat (nemzeti önkéntes stratégia 2011-2020), a 2011. évi CLXXV. törvény (civil törvény). 2019.évi LXXX törvény a szakképzésről továbbá 12/2020.(II.7.) Kormányrendelet a szakképzésről szóló tv. végrehajtásáról, a 100/1997 (VI.13.) Kormányrendelet az érettségi vizsgaszabályzatának kiadásáról.

A közösségi szolgálat pedagógiai célzatú kötelezettség, a tevékenység kiválasztásában azonban megvalósulhat a szabad döntés.

A 20/2012. EMMI rendelet 133.§ változásai (2016. VIII.24.) 10/2020.(III.14.) EMMI rendelet a kihirdetett vészhelyzet miatt szükséges egyes egészségügyi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról

(4) A gimnázium, szakgimnázium a 9-12. évfolyamos, a szakközépiskola a 9-13. évfolyamos tanulói számára szervezi meg a legalább ötven órás közösségi szolgálatot, vagy annak teljesítésére időkeretet biztosít.

(7) A közösségi szolgálat helyszínén a szolgálattal érintett személy segítése tanítási napokon alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás, tanítási napokon kívül alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb ötórás időkeretben végezhető.

(9) e) az iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor az iskola és a felek együttműködéséről megállapodást kell kötni, amelynek tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatait és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a végzett tevékenységeket, a mentor nevét és feladatkörét.

Záradék: 47. A tanuló teljesítette a rendes érettségi vizsga megkezdéséhez szükséges közösségi szolgálatot.

Technikumi tanulók kötelezettsége

Az Nkt. 6. § (4) bek. szerint, a középiskola elvégzését közvetlenül követő érettségi vizsgaidőszakban az érettségi vizsgák megkezdésének feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása, kivéve

a) a felnőttoktatásban részt vevő tanulókat és

b) azon sajátos nevelési igényű tanulókat, akiket a szakértői bizottság javaslata alapján a közösségi szolgálat alól az igazgató határozatban mentesített.

Miután az Nkt. 7. §-a alapján a szakközépiskola is a középiskola fogalomba tartozik, ezért esetükben is csak a fenti kivételes kör számára nem kötelező a közösségi szolgálat.

Megvalósítása:

Iskolai koordinátort jelöl ki az intézményvezető, aki munkaköri feladataként látja el a tevékenységet és felelős:

- a tanulók felkészítéséért, mentorálásért, pedagógiai feldolgozásért,
- a fogadó helyekkel való kapcsolattartásért,
- adminisztrálásért, dokumentálásért, igazolásért,
- a tanulók bevonásáért,

- a tanulók tevékenységének elismeréséért.

Az iskolában további **mentor**, aki a tanulók lelki fejlődésével foglalkozik, valamint a fogadó szervezetnél **szakmai koordinátor**, aki a tanulók munkáját irányítja, vesz részt a folyamatban.

A már meglévő jó gyakorlatok és ötletek összegyűjtése, helyi és intézményen belüli lehetőségek feltérképezése az oktatótestület, tanulók, szülők segítségével.

Lehetséges tevékenységi körök:

- környező intézmények: részvétel önkormányzati feladatok ellátásában (egészségügyi, szociális, gyermekintézményekben),
- egyéni gondozási lehetőségek (idősek, fogyatékkal élők),
- civil szervezetek tevékenységében részt venni,
- egyházi szervezetek tevékenységében szerepet vállalni.

A közösségi szolgálat területei:

- egészségügyi (minden esetben mentort kell biztosítani),
- szociális és jótékonyági (szükség esetén mentort kell biztosítani),
- oktatási,
- kulturális és közösségi,
- környezet- és természetvédelmi,
- katasztrófavédelmi,
- közös sport- és szabadidős tevékenység óvodáskorú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, idős emberekkel,

A fogadó szervezetekkel az iskola **együttműködési megállapodást** köt. A tanulókat és szülőket tájékoztatjuk a választható lehetőségekről, a tanuló önként választhatja ki azt a helyet, tevékenységet, amely számára a legvonzóbb, leghasznosabb, amelyhez kellően motivált. A szülők támogató szerepére számítunk a program során: ötletek, lelki kísérés, szállítás egyéb tevékenységekben.

A 9-11. évfolyamos tanulók számára lehetőség szerint három évre arányosan elosztva szervezzük meg a legalább 50 órás közösségi szolgálatot. Ettől indokolt esetben a szülő kérésére el lehet térni. Az ötven órán belül 5 órás felkészítő és 5 órás záró foglalkozás tartható. Egy órán 60 perces közösségi szolgálati idő értendő (az utazás nem számítható bele), **alkalmanként 1-3 órás időkeretben végezhető**. A tanulók egyénileg vagy csoportosan végezhetik a választott tevékenységet, célszerű a párok kialakítása.

A közösségi szolgálat dokumentálása

A tanulók

- **jelentkezési lapot** töltenek ki, amely tartalmazza a **szülő beleegyező nyilatkozatát** is,
- naprakészen kötelesek közösségi **szolgálati naplójukat** vezetni: mikor, hol, milyen időkeretben, milyen tevékenységet folytattak, esetleges reflexiók megfogalmazása,

Az iskola koordinátora

- az iskola dokumentumaiban rögzíti a közösségi szolgálatra vonatkozó szabályokat,
- az éves munkatervben rögzíti a felelősöket, feladatokat,
- együttműködési megállapodást köt a fogadó szervezetekkel, rögzíti az egyes feladat- köröket
- a jelentkezési lapok alapján elkészíti a beosztást,
- intézményváltás esetén igazolást ad ki a teljesítésről,
- megszervezi az iskolai szintű programzárást.

Az osztályfőnök

- a diák szolgálati naplója alapján naplóban, törzskönyvben, bizonyítványban rögzíti a teljesített órák számát,
- kapcsolatot tart, támogatást nyújt a diákoknak, feldolgozza velük az élményeket (osztályfőnöki órai beszélgetés, értékelő lap, poszterek, stb.).

Akkor adható a tanulónak érettségi bizonyítvány, ha a bizonyítványában szerepel az 50 óra közösségi szolgálat igazolása.

A közösségi szolgálat: szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak oktatói feldolgozása.

Az érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása. A felnőttoktatás keretében szervezett érettségi vizsga esetében közösségi szolgálat végzésének igazolása nélkül is meg lehet kezdeni az érettségi vizsgát. A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a szakértői bizottság ez irányú javaslata alapján a közösségi szolgálat mellőzhető. Az érettségi vizsga megkezdéséhez a közösségi szolgálat végzésének igazolását először a 2016. január 1-je után megkezdett érettségi vizsga esetében kell megkövetelni. A közösségi szolgálat szociális, környezetvédelmi, a tanuló társadalmi környezetének javát szolgáló, anyagi érdektől független tevékenység, amely egyénileg vagy csoportosan, projekt módszerrel végezhető. Igazolása a projekt megvalósulásának leírását tartalmazó, az egyén szerepét tükröző dokumentumban történik. A felnőttoktatásban és sajátos nevelési igényű tanulók esetében e kötelezettség nem áll fenn.

A közösségi szolgálat szervezése és dokumentálása.

Középiskolában meg kell szervezni a tanuló közösségi szolgálatának teljesítésével, dokumentálásával összefüggő feladatok ellátását. A tanuló osztályfőnöke, valamint az ezzel a feladattal megbízott oktató a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumokban - az iratkezelési szabályok megtartásával - nyilvántartja és folyamatosan vezeti, szükség szerint felügyeli a közösségi szolgálattal összefüggő egyéni vagy csoportos tevékenységet. Ezek alapján az érettségi bizonyítvány kiadásának feltételeként meghatározott ötven óra közösségi szolgálat elvégzése igazolható legkésőbb a tanuló érettségi bizonyítványa kiadásának időpontjára. A közösségi szolgálat keretei között a szociális és jótékonyági, az oktatási, a kulturális és közösségi, a környezet- és természetvédelmi, valamint a katasztrófavédelmi területen folytatunk tevékenységet saját intézményben, illetve fogadó intézménynél. A tanulót fogadó intézménynek a meghatározott tevékenységi területen minden esetben, szükség szerint mentort kell biztosítani. Lehetőség szerint a 9-11. évfolyamos tanulók számára három tanévre, arányosan elosztva szervezzük meg a legalább ötven órás közösségi szolgálat teljesítését, **hogy 12. osztályban már csak az érettségire tudjanak koncentrálni.** (10-10 óra teljesítése a 9. évfolyam második, valamint a 10. és 11. évfolyam első és második félévében) A közösségi szolgálattal az adott tanuló esetében koordináló oktató az ötven órán belül - szükség szerint a mentorral közösen - legfeljebb öt órás felkészítő, majd legfeljebb öt órás záró foglalkozást tart.

A közösségi szolgálat teljesítése körében egy órán hatvan perc közösségi szolgálati idő értendő azzal, hogy a helyszínre utazás és a helyszínről hazautazás ideje nem számítható be a teljesítésbe. A közösségi szolgálat helyszínén a szolgálattal érintett személy segítése alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás időkeretben végezhető. A közösségi szolgálat során a tanuló naplót köteles vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott. A közösségi szolgálat dokumentálásának kötelező elemeként a tanulónak közösségi szolgálati jelentkezési lapot kell kitöltenie, amely tartalmazza a közösségi szolgálatra való jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét, valamint a szülő egyetértő nyilatkozatát, Az osztálynaplóban és a törzslapon a kijelölt oktatónak, osztályfőnöknek dokumentálnia kell a közösségi

szolgálat teljesítését. Az iskola a közösségi szolgálat teljesítéséről igazolást állít ki két példányban, amelyből egy példány a tanulónál, egy pedig az intézménynél marad.

Az iskola a közösségi szolgálattal kapcsolatos dokumentumok kezelését az iratkezelési szabályzatban rögzítettek szerint végzi. Az iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor az iskola és a felek együttműködésükről megállapodást kötnek, amelynek tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatain és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a mentor nevét és feladatkörét.

A közösségi szolgálat időbeosztásának szabályai

A tizennyolcadik életévét be nem töltött személy, illetve a korlátozottan cselekvőképes nagy- korú személy olyan közérdekű önkéntes tevékenységet folytathat, amely megfelel életkorának, testi, értelmi és erkölcsi fejlettségének, illetve képességeinek, valamint amely nem veszélyezteti egészségét, fejlődését és tankötelezettségének teljesítését. A tizenhatodik életévét be nem töltött önkéntes és a korlátozottan cselekvőképes nagykorú önkéntes közérdekű önkéntes tevékenységet külföldön nem végezhet. A tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes közérdekű önkéntes tevékenységet 20 óra és 6 óra között nem végezhet. A tizenhatodik élet- évét be nem töltött önkéntes által a közérdekű önkéntes tevékenységre fordítható idő nem haladhatja meg:

- tanítási szünet ideje alatt a napi három órát és a heti tizenkét órát,
- tanítási időben a heti hat órát és
- tanítási napon a napi két órát
- tanítási napon kívül a napi három órát
- a tizenhatodik életévét betöltött, de tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes által a közérdekű önkéntes tevékenységre fordítható idő nem haladhatja meg a napi négy és fél órát és a heti tizennyolc órát.

A tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes részére a közérdekű önkéntes tevékenység befejezése és másnapi megkezdése között legalább tizennégy óra pihenőidőt kell biztosítani.

1.10. Az oktatók feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladata.

Az oktatók feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

Az oktatók legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása, kapcsolattartás a szülőkkel,
- részvétel oktatói-testületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben
- A Szakmai programban, az éves Munkatervben előírt tanulmányi kirándulások, iskolai rendezvények és ünnepélyek (felkészítés és kijelölés alapján) szervezése, illetve azokon

- való részvétel, a felügyelet ellátása,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.
- Az erre történő kijelölés esetén, szakszerű helyettesítés ellátása.
- Szakkörök, diákkörök, előkészítők szervezése, vezetése.
- Differenciált, felzárkóztató, illetve képességfejlesztő foglalkozások megtartása, az ezzel összefüggő adminisztráció elvégzése.
- Az igazgató által elrendelt mindazon feladatok, amelyek az oktatással-neveléssel összefüggnek és oktatói szakértelmet igénylő tevékenységnek minősülnek.

Az osztályfőnök feladatai:

Az osztályközösségek vezetője, az osztályfőnök. Az osztályfőnököt - az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva - az igazgató bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

- Az iskola szakmai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Az osztály kézből tartása, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító oktatók munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével. Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Rendszeresen ellenőrzi a tanulók iskolai és iskolán kívüli magatartását, szorgalmát. Az előzőek ismeretében, minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát az oktatói- testület elé terjeszti.
- Kapcsolatot tart a szülőkkel, évente legalább három alkalommal szülői értekezletet, fogadó órát tart. Megismeri a tanulók családi és szociális körülményeit.
- Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó tanulókkal.
- Az osztály tanulóinál ellátja a gyermekvédelmi feladatokat, együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel.
- Segíti a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját.
- Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését.
- Tájékozódik a tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz az oktatói testületnek a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatára.
- Az első félév végén és tanév végén javaslatot tesz az oktatói testületnek a tanulók egész tanévi munkájának dicsérettel történő elismerésére.
- A házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót először szóbeli, majd írásbeli figyelmeztetésben, intőben részesíti. Súlyosabb esetben javaslatot tesz a tanuló elleni fegyelmi eljárás lefolytatására.
- Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait, igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.
- Elkészíti az osztályfőnöki munka éves tervezetét (osztályfőnöki tanmenet)
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: (digitális) napló vezetése, ellen- őrzése, anyakönyv és bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások rögzítése, igazolása.
- Statisztikai adatokat szolgáltat, valamint statisztikát készít az osztályról tanév elején, félévkor és a tanév végén. Tanév végén értékelést készít az osztályközösség fejlődéséről.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.

- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Kapcsolatot tart a DÖK-kel, melybe az osztály képviselőjét demokratikus úton választják.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Segíti az iskolai alapítvány működését.
- Tanórán kívüli (iskolán kívüli) közösségfejlesztő, szabadidős programokat szervez (osztálykirándulás, túra, színház-, múzeumlátogatás)
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.
- Tevékenyen részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában.

1.11. A GINOP-6.2.3-17-2017-00007 „A szakképzési Intézményrendszer Átfogó Fejlesztése” című pályázat megvalósításához

A GINOP 6.2.3-17 Operatív Program A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése tárgyú felhívására konzorciumként a

- Északi ASzC Lippai János Mezőgazdasági Technikum és Szakképző Iskola
- Északi ASzC Vay Ádám Gimnázium Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium
- Északi ASzC Serényi Béla Mezőgazdasági Technikum és Szakképző Iskola
- Északi ASzC Debreczeni Márton Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Technikum és Szakképző Iskola
- Északi ASzC Tokaji Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium
- Északi ASzC Bárczay János Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium
- Északi ASzC Baross László Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium
- Északi ASzC Westsik Vilmos Élelmiszeripari Technikum és Szakképző Iskola

támogatási kérelmet nyújtott be az intézmények fejlesztése érdekében.

Az intézmények helyzetelemzése során elkészültek a problémalisták, a feltárt problémák közül kiemelésre kerülő kulcsprobléma, hogy az intézményekben magas a lemorzsolódás, sokan hagyják el intézményeket anélkül, hogy végzettséget, képzettséget szereznének. Az ok-okozati hierarchiát felállítva világossá vált, hogy ennek okai eltérőek, amelyek különböző beavatkozásokat igényel.

Az alábbi két kulcsprobléma került meghatározásra:

Érdektelenség, kilátástalanság, jövőkép hiánya: Rendkívüli mértékben megnőtt a tanulásban motiválatlan, a jövőbeli kilátással nem rendelkező tanulók száma. Ezeknek a tanulóknak az iskolába járással kapcsolatos attitűdjéből hiányzik az a fajta céltudatosság, amellyel egy határozott jövőképet tudnának maguk elé állítani. A motiváció, az energia egyik forrása a vonzó, pozitív jövőkép. A motiválatlanságnak, érdektelenségnek többféle eredője van, amelyben hangsúlyosan szerepet játszik az a fajta szociokulturáli környezet, amelyben ezek a gyerekek felnőnek, amelyben élnek, és amely meghatározza a mindennapjaikat. Ennek a problémának a megfelelő kezelése határozott módszertani meg-újulást követel az oktatói testülettől.

Az intézmények és az oktatók nincsenek felkészítve a változásokra, a végzettség nélküli iskola elhagyás kezelésére, a fejlesztések meghatározására, ezek végrehajtására: Minden gyermek egyedi, megismételhetetlen, különleges, minden gyermeknek egyéni nevelési-oktatási szükségletei, igényei, lehetőségei vannak. Egyesek alul teljesítenek, mások messze meghaladják bizonyos területen a többi társukat. Vannak olyan gyermekek, akiknek állandó vagy átmeneti jelleggel fizikai, biológiai, pszichikai, intellektuális, családi vagy szociokulturális okok miatt egyéni, sajátos nevelési oktatási szükségleteik vannak, ezért a speciális nevelési-oktatási szükségletekhez, sajátosságokhoz egyénenként igazodó bánásmódot igényelnek az iskolában, ők alkotják a végzettség nélküli iskolaelhagyók legnagyobb hányadát. Esetükben a nevelésükhöz szükséges módszertani háttértudás megfelelő ismerete nélkül az előrelépés szinte lehetetlen.

Súlyos problémát okoz az intézmények digitális oktatáshoz meglévő eszközparkjának elavultsága, alacsony száma, hiánya. Az oktatói testület és az oktatók munkakörben foglalkoztatott szakemberek folyamatos szakmai fejlődését szolgáló képzéseken, továbbképzéseken való részvétel, folyamatos szakmai fejlődés biztosítása.

Az alábbi célok kerültek meghatározásra:

A tanulói motiváció erősítése. A hiányzások csökkentése.

- Tanulóink motivációjának mérése, elemzése
- Változatos pedagógiai módszerek alkalmazása
- IKT eszközök alkalmazása
- Drogprevenciós, egészség-megőrző, mentálhigiénés, szexuális felvilágosító tevékenységek
- Példakép/jövőkép program

Tanulói fejlesztések, a képzés hatékonyságának növelése érdekében

- Fejlesztő csoportok kialakítása, a tanulói készségek és képességek fejlesztése
- A tanulói készségek, képességek fejlődésének nyomon követése

Tanulóink életpálya-építésének segítése

- Pályaorientációs tevékenység beindítása, fenntartása
- Pályaorientációs rendezvények szervezése

A végzettség nélküli iskolaelhagyás - az esetek többségében - nem egy adott esemény következménye, hanem évek során halmozódó problémák és konfliktusok eredménye. Minél korábbi szakaszban avatkozunk be a fiatalok lemorzsolódási folyamatába, annál nagyobb az esély arra, hogy az adott fiatal középfokú végzettséget szerez.

Leggyakrabban az alábbi jelek hozhatók összefüggésbe a lemorzsolódás veszélyének megállapításával:

Számszerű dokumentációhoz köthető jellemzők:

- hiányzás
- romló tanulmányi átlag
- évismétlés

Viselkedéshez köthető előjelek:

- unalom a tanórák alatt, alacsony motiváció
- drasztikus viselkedésváltozás a tanulónál (agresszió, visszahúzódomóvá válás stb.)
- kiközösítő magatartás vagy kiközösítettség

Egy szisztematikusan felépített intézményi szintű korai jelzőrendszer működési modellje tehát az lehet, hogy egyrészt a meghatározott háttér adatok alapján egy előszűrést végzünk, amellyel azonosítjuk a potenciálisan lemorzsolódás veszélyének kitétt fiatalokat; másrészt például a hiányzás,

a tanulmányi átlag, az évismétlés folyamatkövetésével, továbbá viselkedéshez köthető előjelek figyelése alapján folyamatos riasztó rendszert működtetünk a veszélyeztetettség megállapítására. Arra kell törekednünk, hogy minden tanulót bent tartsunk az iskolában és minden hozzánk járó fiatal középfokú végzettséget tudjon szerezni.

Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

A készség-képesség-jártasság fejlesztéséhez vezető folyamat fontos eleme - az ismeretek átadásán túl - a tanulói önmegvalósítás és az önképzés, a tehetséggondozás segítése. Az iskolához és a tanulóhoz érkező nagy mennyiségű információ értelmezése és feldolgozása, a kialakított kompetenciák (készségek-képességek-jártasságok) működtetése a tehetségek felismerését, gondozását és fejlesztését kívánja meg. Mivel a tanuló ennek a folyamatnak alkotó részese, ezért kreativitása és innovációs törekvései fontos építő kövei a tanítás-tanulás szakaszának.

A tehetséggondozás az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását jelenti.

Megvalósításának szinterei:

- A tanórákon alkalmazzuk a differenciálást, az egyéni feladatmegoldást, a tanulói kis- előadások tartását.
- Az önálló ismeretszerzés szintere a könyvtár, melyben a tehetségek búvárkodását előre adott feladatokkal is ösztönözzük.
- Szakköröket szervezünk az egyéni képességek fejlesztése érdekében.
- Szakkörök lehetnek szaktárgyi jellegűek, technikai, művészi, vagy szerveződhetnek valamely közös érdeklődési kör, hobbi alapján is.
- A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti, informatikai, komplex stb.) versenyek, vetélkedők, bemutatók. Szorgalmazzuk nemcsak házi, hanem iskolán kívüli versenyeken, pályázatokon való részvételt is.
- A legtehetségesebb tanulókat folyamatos szakkörön készítjük fel az egyes versenyekre.
- Szorgalmazzuk, hogy a különböző művészeti tevékenységet folytató vagy jó képességű tanuló mutassa be tudását, alkotását a hagyományos Kossuth Esten.
- Kiállításokon mutatjuk be a technikai szakkörök alkotásait.

A tehetségek kibontakoztatására különböző külső szervezet által szervezett vetélkedőre, versenyre felkészítjük és benevezünk tanulóinkat. Szorgalmazzuk a különféle pályázatokon való részvételt.

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő oktatói tevékenység

Az iskolai követelményrendszer és a társadalmi normáktól, a többségi kultúrától eltérően szocializált gyermekek összetalálkozása egy sor tipikus nehézséget hoz felszínre, amelyek magatartászavarként is megjelenhetnek, messzire ható következményekkel a tanuló beilleszkedési és lélektani fejlődésére.

A serdülőkorra jellemző hangulatingadozásokat sokszor kísérik depressziós tünetek, önértékelési és identitászavarok.

Ezekkel a tünetekkel sokszor együtt jelentkezik a családi szocializációban mutatkozó hiány, a szociális hátrány és a tanulási eredménytelenség.

A középiskolában, főleg a szakközépiskolában az eddigiekhez viszonyítva növekvő számban jelennek meg az ilyen problémával küszködő tanulók.

Az iskola célja, hogy ezeket a néha enyhébb, néha súlyosabb deformitásokat kezelje és megakadályozza a veszélynek kitett tanulók kirekesztődését, vagy túlzott negatív hatását.

Az említett tanulók rendszerint már az előző iskolában is perem- és állandó konfliktushelyzetben voltak. Az említett tanulók többnyire:

- a tanulmányi, kulturális, közösségi feladatrendszerrel kapcsolatban nem álló, megbízatással nem rendelkező peremhelyzetű tanulók;
- interperszonális kapcsolataik szerint gyakran kedvezőtlen szociometriai státuszú tanulók;
- a család értékközvetítő sajátosságai szerint problémás fiatalok;
- a tanulmányi teljesítőképesség szerint egyetlen területen sem kimagasló diákok.
- Az iskola az alábbi megoldásokkal igyekszik javítani helyzetükön:
- Az osztályfőnök beiratkozáskor figyeli a gyenge tanulmányi eredménnyel érkező tanulókat.
- A problémásnak tűnő tanulókra felhívja az osztályban tanító tanárok figyelmét.
- Rendszeresebben beszélget a tanulókkal.
- Októberben az „Egy osztályban tanítók megbeszélésén” a tapasztalatok cseréje történik.
- Egyéni motivációs bázisuk megismerésével igyekszünk sikerélményhez juttatni tanulóinkat.
- Szükség esetén pszichológus, külső szakember segítségét kérjük.
- A szülővel történő megbeszélésen Nevelési Tanácsadó felkeresését javasoljuk.
- Felzárkóztató, pótló foglalkozásokra irányítjuk őket.
- Speciális osztályfőnöki órán, személyiségfejlesztő tréningeken fejlesztjük önértékelési, önismereti képességeiket.
- A tanítási órákon előtérbe helyezzük az alapkészségek fejlesztését célzó tevékenységeket.
- Kapcsolódunk minden olyan programhoz, pályázunk azokban a témákban, mely a beilleszkedési, magatartási zavarok enyhítésére fogalmazódik meg.

Azokat a tanulókat, akiket az igazgató mentesít egy tantárgy részértékelése és minősítése alól (törvény adta lehetőség alapján) az iskola egyéni foglalkozás keretében segíti, zárkóztatja fel. Ezeken a foglalkozásokon hosszabb időt biztosítunk a tanultak számonkérésére is.

Minden oktatónak tisztában kell lennie azzal, hogy a beilleszkedési, és magatartási és tanulási nehézségek megjelenése biztos jelei annak, hogy tanítványunk valamiféle szociális problémával, családi bizonytalansággal, életviteli nehézséggel küzd, és ezek az események nyomják rá bélyegyüket mindennapi viselkedésükre. A magatartási, tanulási és beilleszkedési nehézségekkel küzdő, valamint sajátos nevelési igényű diákok nem tudatosan akarnak nehézségeket okozni maguknak, szüleiknek és tanáraiknak, hanem családi és szociális körülményeik, ebből gyakorta következő szülői elhanyagolásuk vezet azokhoz a személyiségükben bekövetkező változásokhoz, amelyek a jelenségeket előidézik.

Ezért a beilleszkedési és magatartási nehézségeket mutató tanítványokhoz sohasem haraggal, hanem inkább figyelemmel fordulunk. Biztosítanunk kell számukra a kapaszkodót, hogy családi, szociális problémákban, esetleg már a személyiség nem megfelelő fejlettségében, a családi és létbizonytalanságban rejlő gondok megoldási útján megindulhassanak. Ehhez az iskola minden oktatójának érzékeny odafigyelésére, előítélet-mentes oktatói személyiségére szükség van, mindezekelőtt azonban az osztályfőnökök kötelessége a problémákkal küzdő személyiség felismerése, az osztályban tanító oktatók diszkrét informálása. Nem mellőzhető a felismert esetekben a problémák négy szemközti megbeszélése, az elvárások és a oktatói tanácsok világos megfogalmazása. Feltétlenül igénybe vesszük ezekben az esetekben az oktatói munkánkat segítő iskolapszichológus, oktatást támogató oktató és iskolai védőnő szakmai segítségét, valamint - szükség esetén - az ifjúságvédelmi felelős tanár szakmai támogatását. Azokban az esetekben, ahol tanítványunk szociális létbizonytalanságban van, kérni kell az illetékes önkormányzat segítségét.

SNI-s tanulók támogatása

Kiemelt figyelemmel kezeljük a sajátos nevelési igényű tanulók helyzetét. Az SNI-s tanulók egyéni fejlesztését a Nevelési Tanácsadók javaslatainak figyelembe vételével, tanulmányi elő- me-

netelük segítése céljából fejlesztő foglalkozásokat biztosítunk számukra. Integrációjukat az iskolorvos, a védőnő, az osztályfőnök és az ifjúságvédelmi felelős együttműködése segíti. Az együttműködés módját az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.

Rendszeres képességfejlesztés és rehabilitációs foglalkozások

A rendszeres képességfejlesztő és rehabilitációs órák heti egy vagy két alkalommal jelennek meg az órakeretben. A kitűzött cél, hogy minden rászoruló gyermek megkapja a szükséges támogatást, és egyben olyan szintre jusson, ami lehetővé teszi számára, hogy év vesztes nélkül végezze el tanulmányait.

A foglalkozások nem zajlanak folyamatosan az egész tanévben, és nem vonatkoznak minden tanulóra, csupán alkalomhoz és kiválasztott, jól körülhatárolható célcsoporthoz igazodnak. Minden csoport más-más oktatói megközelítést, technikát igényel.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Azokat a tanulókat, akiknek komoly problémájuk van a tanulással a közép-iskola első évében, rendszerint már az általános iskolában is a gyenge képességűek közé sorolták. Bár korántsem biztos, hogy minden esetben az alapképességek gyengék, annál ugyanis sokkal gyakoribb ez a probléma.

Ezeknek a tanulóknak alig vagy talán soha nem adatott meg a tanulással, egy feladat megoldásával kapcsolatos sikerélmény. Az iskolához fűződő kapcsolataikat inkább a kudarcok jellemezték. Nem csoda, ha nekik is igen korán kialakult a kudarckerülő magatartásuk (házi feladatok elkészítésének hiánya, ill. a lógások, puskázások és egyéb trükkök bevetése), s ez csak tovább növelte lemaradásukat.

Sok esetben előfordul, hogy ezek a gyerekek, miután az osztályok jól, vagy közepesen jól tanulóinak közösségéből kirekesztődnek, kialakítják saját csoportjaikat, melyekben sokszor az iskolai házirendtől idegen, elítélendő szokások és értékrend uralkodik.

Mindezek alapján a probléma megoldásához vezető út első lépcsőfokának a **tanuláshoz fűződő viszonyuk átalakítását** tartjuk.

E cél megvalósításához kedvező lehetőségnek ígérkezik az új iskolába, a középiskolába lépés, ami az újrakezdést, a „tisztá lap” lehetőségét is jelentheti számukra.

Ahhoz, hogy valóban kedvező irányt vegyen a tanulással kapcsolatos hozzáállásuk, **megfelelő légkört** kell biztosítani számukra. Elfogadó, megértő, segítő légkörben könnyebben megnyílnak és nekünk mindenképpen meg kell nyernünk őket ahhoz, hogy meg akarják tanulni és elhiggyék, hogy meg lehet tanulni a tanulás művészetét.

Lehetőséget kell teremteni **osztályfőnöki óra keretében** arra, hogy **kibeszéljék** magukból az őket ért tanulással kapcsolatos negatív élményeiket.

Az első évben több alkalommal osztályfőnöki órán és a tanítási órákon is foglalkozunk a tanulási módszerekkel, hogy minél hatékonyabban alkalmazzák azokat tanulóink.

A tanulási kudarc legfontosabb oka a „tanulni tudás” hiánya vagy hiányos volta. A nem megfelelő vagy nem célszerű formában tanuló diákokkal és szüleikkel a középiskolai időszak elején konzultál az osztályfőnök vagy az érintett oktatók. A sikeres együttműködés érdekében minden körülmények között felhívjuk a szülő figyelmét a problémára.

Mindez ráébreszti tanulóinkat arra, hogy problémáikkal nincsenek egyedül, mások is küszködtek hasonló gondokkal. A foglalkozás végére el kell érniük, hogy közösen kialakítsuk a célt:

- meg kell tanulni azokat a módszereket, ki kell alakítani azokat a szokásokat, melyek segítségével a kudarcok helyett a megértés, a tudás sikerélménye vár.
- fontos lépés a tanulás módszereinek elsajátítása.

Ehhez mindenképpen plusz idő szükséges, szerencsés megoldás, ha külön órakeret áll rendelkezésre (pályázati program esetén)

Javasolt tevékenységeink:

- bontott csoportban történő tanítás;
- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- egyéni foglalkozások (Ktv. 52.§);
- a szaktanárok javaslata alapján az „Egy osztályban tanító tanárok” közössége dönt;
- tanulószoba;
- időszakos felzárkóztatás;
- az iskolai könyvtár egyéni vagy csoportos használata.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A gazdaság átalakulásával kapcsolatban önhibáján kívül mind több gyerek kerül olyan anyagi helyzetbe, mely egészséges testi fejlődését, zavartalan tanulását hátráltatja.

Az ilyen helyzetbe került tanuló sokszor eltitkolni igyekszik körülményeit, ezért körültekintő, tapintatos pedagógiai feladat a veszélyeztetett és hátrányos szociális családi helyzet felderítése és a megoldási helyzetek számbavétele.

Az iskola egyik fontos feladata a felvett tanulóinak esélyegyenlőség biztosítása, a hátrányok csökkentése, a társadalmi egyenlőtlenségekből adódó esetleges negatív hatások enyhítése. Ezeknek a negatív jelenségeknek a felderítésében, kompenzálásban az osztályfőnökök és az ifjúságvédelmi felelős vezetésével az iskolának komoly szerepe és feladata van.

Eszközeink a hátrányok kompenzálására:

- az osztályfőnökök feltáró munkája, empátiás készsége segít a feltárás gyorsaságában;
- a szülői értekezletek után négy szemközti beszélgetések kezdeményezése a szülőkkel;
- a gyermekvédelmi tevékenység hatékonyságának növelése;
- a szociokulturális hátrányok enyhítése
 - tanácsadással,
 - közösségek életének támogatásával,
 - a szabadidő kulturált eltöltésének biztosításával,
 - felzárkóztató programok szervezésével,
 - tehetséggondozó programok szervezésével,
 - felvilágosító programok szervezésével,
 - drogmegelőzési programok szervezésével.
- felvilágosítás nyújtása a külső szociális juttatások lehetőségéről;
- az iskola szociális támogatásainak eljuttatása
 - kedvezményes étkezési lehetőség biztosítása,
 - segélyek,
 - tankönyvtámogatás,
 - pályázati lehetőségek ismertetése,
 - alapítványi hozzájárulások felkutatása,
 - táborozási hozzájárulások,
 - ösztöndíj lehetőségek felkutatása,
 - tanulmányi ösztöndíjra felterjesztés.
- tanórán kívüli tevékenység az önismeret fejlesztésére;
- tanórán kívüli lehetőségek a magabiztosság, a sikerélmény, az önbizalom fejlesztésére (sport, művészeti, technikai szakkörök);
- kapcsolat a gyermekjóléti szolgálattal, a lakóhely szerinti polgármesteri hivattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gazdasági és társadalmi változások következtében tömegmérétekben jelentkező és a családok életében felhalmozódó problémák kihatnak a gyermekek nevelésére, gondozására. Sok és egyre több a veszélyeztető tényező: az urbanizációtól a családok széthullásán át az egyes rétegek jólététől, túlzott anyagiasságától más rétegek alacsony ellátottságáig, a munkanélküliségig.

A gyermekek fejlődését különböző sérülések fenyegetik:

- biológiai-fiziológiai,
- szociális,
- pszichés sérülések, amelyek gyakran összefüggnek egymással.

Az ifjúságvédelem feladata: a családi nevelésből, a környezetből fakadó intenzív ártalmak, zavarok kiküszöbölése, enyhítése.

A társadalmi viszonyok negatív hatásaitól nemcsak védeni kell a gyermekeket, hanem fel is kell készíteni őket a védekezésre is.

Minden oktató közreműködik az ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében, de kiemelt feladata az osztályfőnöknek és az ifjúságvédelmi felelősnek van.

1.12. Az ifjúságvédelmi felelős legfontosabb feladatai:

- A tanulókkal kapcsolatos megelőző, óvó és védő tevékenység.
- Vészhelyzetek feltárása, csökkentése annak érdekében, hogy a tanulók fejlődését ne akadályozzák.
- Javaslatot tesz iskolai segítyezésre.
- Kezdeményezi anyagi veszélyeztettség esetén, hogy az igazgató indítson eljárást a tanuló állandó lakhelye szerinti települési önkormányzatnál rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása érdekében.
- Együttműködik az oktatótestület tagjaival, az osztályfőnökökkel a tanulók veszélyeztettségének megelőzésében, megszüntetésében.
- Előadásokat szervez osztályfőnöki órákra drog, alkohol, dohányzás stb. témakörökben.
- Feladata egészségvédelmi, ennek részeként kábítószer ellenes program kidolgozásának segítése, végrehajtásának figyelemmel kísérése. Szükség esetén intézkedés megtételének kezdeményezése.
- Segíti az osztályfőnököket az egészséges családi életre nevelés témában.
- Gyermekbántalmazás vélelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén kezdeményezi, hogy az igazgató értesítse a Gyermekjóléti Szolgálatot.

Az iskolai ifjúságvédelmi tevékenység három területre terjed ki: a tanulók fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására és megszüntetésére.

A megelőzés (prevenció) feladatai

- személyiségfejlesztés, érték közvetítés,
- közösségfejlesztés,
- beilleszkedéssel, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók segítése,
- a szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek,
- pedagógiai eljárások:
 - folyamatos mentálhigiénés tanácsadások, egyéni, segítő beszélgetések, megfelelő szakemberek bevonása;
 - a család bevonása a probléma megoldásába;

- a veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű tanulók tanulási
- előmenetelének figyelemmel kísérése, tanulás módszertani ismeretek nyújtása;
- speciális közösségi foglalkozások;
- egészségnevelő tevékenységek,
 - felvilágosító, megelőző munka;
 - családi életre nevelés;
 - egészségvédő programok;
 - egészségügyi szűrővizsgálatok;
 - a szenvedélybetegségek megelőzése (dohányzás, drog, alkohol).

A feltárásnak az a célja, hogy a tanulók problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat.

- fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit;
- meg kell keresni a problémák okait;
- segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,
- jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.

A tanulók fejlődését **veszélyeztető okok megszüntetésének** érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes

- nevelési tanácsadóval,
- gyermekjóléti szolgálattal,
- családsegítő szolgálattal,
- polgármesteri hivatallal,
- iskolaorvossal.

Iskolánk oktatói munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermek- és ifjúságvédelem céljainak megvalósítását:

- felzárkóztató foglalkozások;
- tehetséggondozó foglalkozások;
- hátrányok csökkentése;
- a differenciált oktatás és készségfejlesztés;
- személyes, egyéni tanácsadás (tanulóknak, szülőknek);
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése;
- családi életre történő nevelés;
- tanulószobai foglalkozások;
- iskolai étkezési lehetőség biztosítása;
- az egészségügyi szűrővizsgálatok;
- a tanulók szabadidejének szervezése;
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segélyek);
- a szülőkkel való együttműködés;
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

A tanulóknak a szakképző intézményi döntési folyamataiban való részvételi joga gyakorlásának rendje

A **diákönkormányzat** az iskola diákjainak érdekvédelmi és jogérvényesítő szervezete. A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben. A diákönkormányzat saját szervezeti és működési szabályzata szerint működik. Jogait a hatályos jogszabályok, joggyakorlásának módját saját

szervezeti szabályzata tartalmazza. A működéséhez szükséges feltételeket az intézmény vezetője biztosítja a szervezet számára.

- A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.
- A diákönkormányzat tevékenységét a diákönkormányzatot segítő oktató támogatja és fogja össze, akit ezzel a feladattal - a diákközösség javaslatára - az igazgató bíz meg. A diákönkormányzat az iskola helyiségeit, az iskola berendezéseit - az igazgatóhelyetttel való egyeztetés után szabadon használhatja.
- A diákönkormányzat egyetértési jogot gyakorol:
 - az iskola Szervezeti és Működési Szabályzatának elfogadásakor és módosításakor,
 - a Házi rend elfogadásakor és módosításakor,
 - a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározásakor,
 - az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
 - a fegyelmi tárgyalás során.
 - A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet az intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.
 - A diákönkormányzat - a oktatótestület véleményének meghallgatásával - dönt a szabadidős programok szervezéséről.

Az **osztályközösségek**, az iskolai közösségek legalapvetőbb szervezetei, a tanítási-nevelési folyamat alapvető csoportja. Döntési jogkörébe tartoznak:

- küldöttek delegálása az iskolai diákönkormányzatba,
- döntés az osztály belügyeiben.

A tanuló, a kiskorú tanuló törvényes képviselője, az oktató és a szakképző intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Ebben a részben határozzuk meg az iskola szereplőinek és az intézménynek a partneri kapcsolattartásra vonatkozó szabályait.

Elvárásaink a hatékony nevelés és oktatás érdekében:

a) Tanulóink

- kapjanak az iskolától értékálló tudást az anyanyelv, az idegen nyelv, a
- sport, az informatika és a mezőgazdaság területén;
- ismerjék meg és érvényesítsék jogait: vegyenek részt az iskola életében;
- értékeljék saját és mások tudását, a tanuláshoz legyenek tekintélyesek;
- fejlődjen önismeretük;
- saját képességeiknek megfelelő maximális tudást (jártasság, készség) szerezzenek;
- olyan humán értékeket sajátítsanak el, mint becsület, tisztesség, egymás tisztelete, hazaszeretet, magyarságtudat stb.;
- kapjanak személyiségfejlődésüknek és képességeiknek megfelelő egyéni bánásmódot.

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
Alakuljanak ki a személyiség olyan értékes tulajdonságai, mint a szervezőkészség, aktivitás, önállóság, kitartás, érdeklődés, kollektivitás.	Az osztályközösség az iskola és a diákönkormányzat legkisebb működő egysége. Az osztályközösség választja meg az osztály tisztségviselőit, s delegál két képviselőt az iskola diákönkormányzatába.	A tanulók tudjanak: - együttműködni társaikkal, - mások szempontjait is figyelembe véve cselekedni, - felmerülő akadályok esetén dönteni az életkoruknak megfelelő szinten,

	Az osztályközösség vezetője az osztályfőnök. Feladata sokrétű.	- tetteikért felelősséget vállalni.
A tanulók megismerhessék és gyakorolhassák a demokrácia elemeit, jogaikat és kötelességeiket.	Diákönkormányzat (DÖK) működtetése: - Az iskolai diákmozgalmat a DÖK-segítő oktató támogatja és fogja össze. - A DÖK-nek legyen a tanulók által elfogadott szervezeti és működési szabályzata. - Tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. - Véleményt nyilváníthat: a tanulók nagyobb közösségét érintő kérdések tárgyalásakor,	A tanulók: - tudják érdekeiket felmérni, megfogalmazni, képviselni, - tudjanak érvelni, vitázni mások nézeteinek tiszteletben tartásával, - legyenek képesek kompromisszumra jutni, - az elfogadott döntéseket hajtsák végre, tartsák be, - tudjanak és merjenek véleményt mondani.
	- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetésekor, szervezésekor, a tanórán kívüli tevékenységek formáinak meghatározásakor, - a könyvtár és az iskolai sportkör működési rendjének megállapításakor, más jogszabályban meghatározott kérdésekben. - A tanulóifjúságot az iskola vezetősége és az oktatói testület előtt az iskolai diákönkormányzat képviseli. - A diákönkormányzat a tanulókat faliújságon, iskolarádióon keresztül tájékoztatja.	
A tanuló egyéni (akár magánjellegű) problémáival keresse meg tanárát.	- Az osztályfőnök vagy bármelyik oktató keressen megoldást a felmerülő problémára. - Szükség esetén álljon rendelkezésre a pszichológus is.	A tanuló teljes biztonsággal és bizalommal fordulhasson segítségért a oktatóhoz.

b) Az oktató

- rendelkezzen színvonalas, korszerű szaktudással, pedagógiai ismeretrendszerrel, befogadási és önművelődési készséggel;
- készüljön fel a tanítási órára szaktárgyilag, didaktikailag és módszertanilag;
- ismerje és alkalmazza a differenciált képességfejlesztés formáit, módszereit;
- legyen képes kollégáival, a szülőkkel, de főleg a gyermekekkel a mindennapos kapcsolattartásra, vegye észre gondjaikat, hallgassa meg véleményüket, javaslataikat;
- értékvalló magatartással hitelesen érvényesítse az iskola által közvetített nevelési elveket;
- rendelkezzen kommunikációs-, döntési-, szervezési- és elemzőkészséggel;
- oktatótestületünk tagjaként egységesen képviselje a munka tiszteletét, megbecsülését, valamint a műveltségnek és igazságosságnak, mint feltétlen értékeknek a fontosságát.

c) A szülő

- ismerje saját és gyermeke jogait, kötelességeit;
- mindenkor bizalommal fordulhasson véleményével, javaslatával vagy problémáival a oktatókhoz;

- kapjon támogatást az iskolától problémáinak megoldásához;
- együttműködési kötelezettsége mellett kapjon fogadókészséget, hogy együttműködhessen az oktatókkal gyermeke nevelésében.

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
Tanulóink többsége különböző társadalmi és természeti környezetből érkezik. Ezért különösen fontos a szülői közösségek kialakítása és fejlesztése. Nagyon sok a csonka család, és az ő érdekeiket nehéz feladat összefogni.	Az iskola segítséget adhat: <ul style="list-style-type: none"> - rendezvények megtartásához, - hasznos hulladék gyűjtéséhez, - kulturális és sport programok szervezéséhez. 	Ki kell alakítani az iskola és a környéken lakók barátságos, kölcsönös segítségnyújtáson alapuló kapcsolatát.
A szülők szervezett együttműködése törvény adta jogaik és kötelességeik érvényre juttatására. Ismerjék meg a szülők az iskola helyzetét, céljait, feladatait, terveit, és az elért eredményeket.	Szülői munkaközösség <ul style="list-style-type: none"> - dönt saját szervezeti és működési rendjéről, - feladata az iskolai és családi nevelés összehangolása, vélemények és javaslatok közvetítése az iskola felé, - az intézményt segítő kezdeményezések, munkák szervezése, - mozgósítás az iskolai rendezvényekre, <ul style="list-style-type: none"> - pályázatok írása, - szülők közötti kapcsolattartás, - vezetőit az igazgató összehívhatja, ahol tájékoztatást ad az intézmény munkájáról, feladatairól, aktuális problémákról. 	Az iskola életének ne csak szemlélői, hanem aktív résztvevői legyenek a szülők. A szülők legyenek jól tájékozottak az iskola életéről. Konstruktív véleményükkel segítsék az iskolai munkát.
A szülők nevelő munkájának intenzívebbé tétele. Az iskola és a család pedagógiai törekvéseinek összehangolása. A tanuló körülményeinek objektív megismerése. Közvetlen kapcsolat kialakítása oktató és szülő között.	Szülői értekezlet (3 alkalom/év): <ul style="list-style-type: none"> - Az azonos osztályba járó tanulók szülei számára az osztályfőnök tartja. - A szülők tájékoztatást kapnak a tanév rendjéről, az aktuális feladatokról. - Az osztályfőnök beszámolót tart az osztály tanulmányi eredményeiről, magatartásáról, szorgalmáról, a munka körülményeiről, a nevelést segítő és gátló tényezőkről. 	Legyenek tájékozottak a szülők gyermekük osztályával kapcsolatban. Kapjanak használható segítséget a gyerekek problémáinak megoldásához. Emberi, bizalom alapuló, őszinte kapcsolat kialakítása a szülőkkel.
	- Az osztály sajátos pedagógiai-pszichológiai problémáit alapul véve az osztályfőnök tartson előadást a nevelés minden fontos és időszerű kérdéséről. A szülőkkel beszélje meg a hallottakat, s közösen tűzzenek ki feladatokat nevelőmunkájuk irányára vonatkozóan.	

	<ul style="list-style-type: none"> - Rendkívüli szülői értekezlet hívható össze, ha a szülők vagy oktatók ezt kérik. - Igény esetén pszichológusi, fejlesztő pedagógusi (oktatást támogató oktató) előadások a szülők problémáinak csökkentése érdekében. <p style="text-align: center;">A szülőkkal való találkozás alkalmával:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Meg kell erősíteni a családi nevelés és a gyermek pozitívumait, és erre alapozva kell a hibák kijavítását megkezdeni. - Őszinte légkört kell kialakítani, hogy a szülő elmondhassa a véleményét; a családról megtudott adatokat titkosan kell kezelni. - Együttműködési területet kell keresni a szülőkkal. 	
<p style="text-align: center;">Az iskola és a család közti állandó, naprakész kapcsolattartás.</p>	<p style="text-align: center;">Írásbeli tájékoztatás (ellenőrző):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Érdemjegyek beírása a tanuló feladata. - Az egyes tantárgyaknál félévente minimum három érdemjegy alapján osztályozhatók a tanulók. - Magatartással, szorgalommal, kapcsolatos közlemények (dicséretetek, elmarasztalások). - Szülői értesítések, meghívók. - A szülők közlései, igazolások. 	<p>A szülők tájékozottak legyenek gyermekük iskolai életével kapcsolatban. Tisztában legyenek azazal, hogy az oktatókat a szülőkkal azonos célok vezérik.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - Telefonos kapcsolat olyan sürgős esetekben, ami nem tűr halasztást. 	
<p style="text-align: center;">Tereptsen oldott hangulatú találkozást a tanulók, szülők és az oktatói testület között.</p>	<p style="text-align: center;">További programjaink:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A Tanév rendjében szereplő programok. 	<p>A közös programok erősítsék meg a sokoldalú kapcsolatot. A szülők érezzék az oktató gondoskodását, megértését, szeretetét gyermekük iránt.</p>

Kapcsolattartás az iskola külső partnereivel

A külső partnerekkel történő kapcsolattartás szabályozása jelentős részben a szervezeti és működési szabályzat jogkörébe tartozik, így az iskola egészségügyi ellátást biztosító szervezettel, a családsegítő szolgálattal, a pedagógiai-szakmai szolgáltatókkal való kapcsolattartás további szabályozására nincsen lehetőség.

Az iskola vezetői folyamatos kapcsolatot tartanak fenn az írott és nyomtatott sajtóval, a Agrárminisztériummal. A sajtóval történő kapcsolattartás az igazgató feladatkörébe és felelősségi körébe tartozik.

Folyamatos szakmai kapcsolatot tartunk továbbá az alábbi szervezetekkel, a felsorolásban megjelöljük a kapcsolattartásért felelős személyt.

- a város általános és középiskolái – igazgató
- Mátészalka Város Önkormányzata – igazgató
- A Sz.-Sz.-B. Vármegyei Pedagógiai Oktatási Központ, Nyíregyháza – igazgató
- A Sz.-Sz.-B. Vármegyei Kormányhivatal Oktatási Főosztálya – oktatási igazgatóhelyettes
- Nyíregyházi Egyetem – igazgató

A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

A tanulmányok alatti vizsga helyi szabályainak kialakítása azokat a normákat tartalmazza, amelyek a vizsgán való részvétel és a vizsgázás, valamint a vizsgáztatás - jogszabályi keretek között - meghatározható intézményi specifikumait érintik. A tanulmányok alatti vizsgák lebonyolításakor figyelemmel kell lenni a köznevelési törvény végrehajtása érdekében készült 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 65-72.§-ainak rendelkezéseire, a 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról, a 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről rendelkezéseit.

Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:

- osztályozóvizsga,
- pótló vizsga,
- javítóvizsga,
- különbözeti vizsga,
- ágazati alapvizsga.

1. Osztályozóvizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
- engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben
- vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen
 - technikumi képzés esetén a kétszázötven tanítási órát,
 - szakképző iskolai képzés esetén az elméleti tanítási órák húsz százalékát,
 - egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető,

akkor az oktatói testület döntése alapján tehet osztályozóvizsgát. (Az oktatói testület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett az értesítési kötelezettségének. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.)

2. Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

3. Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott.

4. Különbözeti vizsgát az a tanuló tehet, aki a tanév elején vagy a tanév közben átvétellel kerül intézményünkbe. Azokból a tantárgyakból köteles különbözeti vizsgát tenni, amelyeknek tanulmányi követelményeit még nem teljesítette az előző oktatási intézményben. A szakmai tantárgyak esetében külön gondot kell fordítani a szakképzési törvény speciális előírásainak betartására. Egy vagy több különbözeti vizsga letételéhez halasztott vizsgalehetőséget biztosíthat az intézmény igazgatója, egyéni elbírálás alapján.

5. Ágazati alapvizsgát annak a tanulónak kötelező tennie, aki nappali rendszerű oktatásban vagy a nappali oktatás munkarendje szerinti szervezett felnőttoktatásban vesz részt a szakmai képzésben, továbbá a 2020/2021. tanévben tanulmányokat kezdett, nappali rendszerű oktatásban részt vevő technikumi (10. évfolyam végén) és szakképző iskolai tanuló (9. évfolyam végén).

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni. A belső vizsgák során is biztosítani kell a sajátos nevelési igényű (hivatalos pedagógiai-pszichológiai szakmai szolgáltató véleményével rendelkezők esetében) tanulóknál a sajátos nevelési igény jellegéhez igazodó vizsgáztatást. A belső vizsgák során is biztosítani kell a sajátos nevelési igényű vizsgázó számára a fizikai és infokommunikációs akadálymentességet.

5/a. Szakképző iskolában az ágazati alapoktatás ágazati alapvizsgával zárul. Az ágazati alapvizsga alkalmassá teheti a tanulót egyszerű munkakörök betöltésére, amennyiben azt a KKK meghatározta.

5/b. Technikusi oktatásnál a 10. évfolyamot követően, a sikeres ágazati alapvizsga után történik a szakma-, vagy szakmairány választás.

A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend

- A vizsgát a tanév helyi rendjében meghatározott időszakban (vizsgaidőszak) lehet tenni.
- A tanulmányok alatti vizsgák tervezett idejét a honlapon tesszük közzé.
- A vizsga időpontjáról (év, hónap, nap, óra, perc) és helyszínéről (cím, épület, terem száma) a vizsgázó, illetőleg a kiskorú tanuló esetén a szülő (gondviselő) minimum a vizsga kezdete előtt 10 nappal postai értesítést kap.
- Egy vizsgaidőszakban egy évfolyam tananyagából tehető vizsga. Két évfolyam anyagából csak rendkívül indokolt esetben, igazgatói engedéllyel lehet vizsgázni.
- Az osztályozóvizsga kérelemre történő letételét az igazgató engedélyezi. Az osztályozóvizsgára való jelentkezés írásbeli kérelem alapján történik. A jelentkezési lapot a tanuló, valamint kiskorú tanuló esetében a gondviselő is aláírja. Az osztályozóvizsga napján a tanuló mentesül a tanórak látogatásának kötelezettsége alól.
- A vizsga követelményeit az iskola helyi tantárgyi tantervében foglaltak határozzák meg.
- A vizsga részletes követelményeiről a tanuló a vizsga előtt legalább 4 héttel a szaktanártól tájékoztatást kap.
- A vizsgakötelezettség a tanulónak az évfolyam követelményeiben megállapított valamennyi tantárgyra vonatkozhat. Ez alól felmentést csak a szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak alapján, az igazgató adhat engedélyt.

A tanulmányok alatti vizsgák különös eljárási szabályai

- Az írásbeli vizsga időtartama - a szakvélemény alapján ettől eltérést lehetővé tevő esetek kivételével - tantárgyanként és évfolyamonként 60 perc.
- Egy napon legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet tenni.
- Egy napra egy tanulónak legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga.
- A szóbeli vizsgát az iskola szakos oktatóiból az igazgató által kijelölt vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság kérdezője lehetőleg az az oktató legyen, aki a tanulót előzőleg tanította.
- Az elnöki teendőket az igazgató vagy a megbízottja látja el.
- A vizsgán, az elnökön és a kérdező oktaton kívül még egy vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie.
- A tanulónak a szóbeli vizsgán kihúzott tétel (ami több feladatból állhat) kidolgozására

legalább 30 percet kell biztosítani, kivéve az 1. bekezdésben tett kivételt.

- A szóbeli feleletek maximális időtartama 15 perc. Ha a tanuló a feladatát nem tudja megoldani, teljes tájékozatlanságot árul el, az elnök egy alkalommal póttételt húzathat vele. Erre is 30 perc a felkészülési idő, valamint 15 perc a felelet időtartama.
- A vizsgázó osztályzatát a két felelet százalékos átlaga alapján kell megállapítani.
- Ha a vizsgázó a vizsga során szabálytalanságot követett el, az iskola igazgatójából és két másik - a vizsgabizottság munkájában részt nem vevő - oktatóból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságát mérlegeli, és
 - a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,
 - az adott tantárgyból - ha az nem javítóvizsga - a vizsgázót javítóvizsgára utasítja, vagy
 - amennyiben a vizsga javítóvizsgaként került megszervezésre, a vizsgát vagy
 - eredménytelennek nyilvánítja, vagy az a) pontban foglaltak szerint értékeli a vizsgázó teljesítményét.
- A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.
- A vizsga a vizsgázó számára díjtalan.
- A szabályosan megtartott vizsga nem ismételtető meg.
- A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában a jogszabályban meghatározott ideig kell őrizni.
- A jegyzőkönyv vezetéséért és hitelességéért a vizsgabizottság elnöke felel.
- Az írásbeli feladatlapot és jegyzetelés (vázlatkészítés) céljára kapott papírlapot az iskola bélyegzőjével el kell látni. A tanuló és a szülő kérésre, egyeztetett időpontban, a vizsgaelnök jelenlétében a vizsgadokumentumokba betekinthez, írásos megjegyzést fűzhet az értékeléshez, melyet jegyzőkönyvbe kell venni.
- Az írásbeli dolgozatot a szakoktató piros tollal javítja, a hibák megjelölésével értékeli és aláírásával látja el. A javítás téves bejegyzéseit látható módon szignálva kell eszközölni.
- A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a jogszabályban meghatározott záradékokkal be kell vezetni.
- A vizsgaeredmény kihirdetésének legkésőbb a vizsgát, több vizsga esetén a legutóbb teljesített vizsgát követő második munkanapon meg kell történnie.
- Az osztályozó- és javítóvizsgák követelményeit a miniszter által kiadott kerettantervben szereplő követelmények alapján az oktatók szakmai munkaközösségei, illetve - amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – az oktatók állapítják meg.
- A követelmények elfogadásáról az oktatói testület dönt.
- A tanulmányok alatti vizsgákon osztályozóvizsgát mindig írásban tesznek a tanulók (kivéve az előrehozott érettségi vizsga esetében tett osztályozóvizsga).
- A javítóvizsgán matematika és magyar nyelv tantárgyakból írásbeli, a többi tantárgyból szóbeli vizsgát szervezünk.
- A különbözeti vizsga mindig szóban történik.

A felvétel és az átvétel helyi szabályai

Az iskolával történő tanulói jogviszony létesítésének két lehetősége van:

- felvétellel, illetve
- átvétellel.

A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. **A szakképzésben a felvétel alapját képezi az adott szakmához szükséges orvosi alkalmassági, amelyet nem a védőnő nem az iskolaorvos, nem a házi orvos, hanem foglalkozás-egészségügyi orvos állít ki!** A felvételtől vagy az átvételtől az iskola igazgatója dönt. Felvételi vizsgát nem tartunk. A felvétel alapját a magyar, történelem, matematika, idegen nyelv, fizika, kémia és biológia tantárgyak 7. osztály év végi és a 8. osztály félévi eredményeiből számított pontok képezik. Az iskola a felvétellel kapcsolatos adminisztrációs folyamatát (felvételi listák és rangsorok összeállítását, szülők értesítését stb.) a miniszter által kiadott, a Tanév rendjében meghatározott időpontokban és eljárási rend szerint szervezi meg. Rendkívüli felvételi eljárást abban az esetben írhat ki az iskolánk, ha a rendes felvételi eljárásban megjelölt keretlétszámokat csak 90%-nál kisebb arányban tudtuk feltölteni. Ebben az esetben a miniszter által kiadott Tanév rendjében meghatározott időintervallumban meghirdethető a rendkívüli felvételi eljárás (ennek a tényét az OH/Oktatási Hivatal www.oh.gov.hu illetve a www.kifir.hu, valamint az iskola honlapján olvashatják az érintettek). A rendkívüli eljárás már nem tartozik a SZIR hatáskörébe, ekkor a továbbtanulás intézése már egyénileg, közvetlenül az iskolával történik:

- Ha a gyermek a rendes felvételi eljárásban már nyújtott be továbbtanulási lapot intézményünkhöz, akkor a szülőnek csak egy méltányossági kérelmet kell benyújtania, megjelölve benne azt a tagozatot, amelyet a rendkívüli eljárás keretén belül az iskola meghirdetett.
- Ha még nem jelentkezett a tanuló a rendes felvételi eljárásban, akkor a méltányossági kérelem mellé csatolni kell egy kitöltött tovább tanulási jelentkezési lapot is.

Átvétel: az Északi ASzC Baross László Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégiumba szabad iskolaválasztáshoz való joga alapján gyermeke adottságainak, képességeinek, érdeklődésének, saját vallási, illetve világnézeti meggyőződésének, nemzeti vagy etnikai hovatartozásának megfelelően választhat iskolát a szülő. A megkezdett tanulmányok alatt is kérvényezheti gyermekének átvételét egy másik iskolába.

- Abban az esetben, ha a tanuló átvételére kerül sor egy másik középiskolából, a szülőnek kérvényt kell írnia az iskola igazgatójának. A kérvényben a szülő leírja az iskolaváltási szándék okát, meg kell jelölnie azt is, hogy az iskola mely tagozatára, és annak hányadik évfolyamára kéri gyermeke felvételét (mellékelve a diák addigi középiskolai teljesítményeinek dokumentumait: bizonyítványok és ellenőrző másolatát, esetleges nyelvvizsga eredményeinek fénymásolatát, egyéb fontosnak tartott igazolást).
- Az igazgató a férőhelyek ismeretében és a mellékelte dokumentumok alapján dönt arról, hogy a kérvényező szülő gyermekét átveszi-e intézményünkbe. Erről a szülőt írásban értesíti.
- Az igazgató (vagy megbízottja) köteles megvizsgálni a tanuló eddigi középiskolai tanulmányai során tanult tantárgyak sorát. Ennek következtében vizsgafeltételekhez (különbözeti vizsga) kötheti az átvételt. Az igazgató az átvételtől határozatban értesíti a szülőt.
- Az iskola lehetőséget biztosít más iskolában tanuló diákok átvételére. Az átvételtől való döntés az intézmény vezetőjének jogköre.

A tanuló átvételére akkor van lehetőség, ha az általa tanult tantárgyak többsége megegyezik az iskolánkban tanult tantárgyakkal, illetve a különbség, valamint a tananyagban való esetleges elmaradás mértéke nem haladja meg azt a szintet, amely a tanuló számára pótolhatóvá teszi a lemaradást. Az átvételkor figyelembe kell venni az átveendő tanuló magatartását, szorgalmát és a vele szemben alkalmazott fegyelmező és fegyelmi intézkedéseket. Az átvételkor különbözeti vizsga letétele akkor írható elő, ha a tanult tananyagban vagy annak ütemezésében jelentős eltérés állapítható meg. Az igazgató lehetőséget biztosíthat arra, hogy a különbözeti vizsgát a felvételtől számított maximum három hónapon belül tegye le az átvett tanuló, ebben az esetben a felkészüléshez egyéni segítségnyújtást kell biztosítani az átvett tanuló számára. Lehetőség van arra is, hogy - a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő és a tanuló együttes kérésére - évfolyamisméltalással, egygel

alacsonyabb évfolyamú osztályba kerüljön a diák. Másik középiskolából történő átiratkozásra, az évfolyam másik osztályába, valamint iskolán belül másik képzési szintre történő átjelentkezésre az iskola lehetőséget biztosít. A szülő, az erre vonatkozó írásbeli kérelmet, az iskola igazgatójához nyújthatja be. A kérelemben az átjelentkezés (átiratkozás) okát alaposan indokolni kell (egészségügyi okok, továbbtanulási szándék módosulása stb.). Ha az intézményvezető az átjelentkezéshez (átiratkozáshoz) hozzájárul, a tanuló az új csoportba illetve osztályba, csak az előírt különbözeti vizsgák sikeres letétele után írható át. A különbözeti vizsgára való felkészüléshez az iskola legalább harminc nap felkészülési időt biztosít.

Előképzettség beszámítását a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény és a 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról előírásai szerint végezzük.

1.13. Egészségfejlesztési program

Az egészségfejlesztés iskolai feladatai

Az egészségfejlesztés leglényegesebb módszere az egészségnevelés. Célja, az **egészségkultúra szintjének** növelésével, az életmód javításával elősegítse az egészség megtartását, a betegségek megelőzését. A hiányos egészségkultúra, az egészségtelen életmód, a környezeti tényezők, a hiányzó prevenciók tevékenységek közvetlenül befolyásolják a mai ember egészségi állapotát. Fontos tehát, hogy az iskolák egészségnevelési programot készítsenek, és következetesen végrehajtsák az abban megfogalmazott feladatokat. Az iskolai egészségnevelés célja, hogy például, ráutaló magatartással, közös ténykedéssel megtanítsa a fiatalokat, hogyan kell az egészség értékét megszerezniük, megőrizniük, védeniük és fejleszteniük.

Az egészségnevelési program segítségével a tanulók megtanulhatják, hogy miként

- állítsanak fel kötelező értékrendszert az egészség iránti elkötelezettségnek; ismerjék
- meg az egészséges életmód legfontosabb szabályait;
- legyenek tisztában az egészséges táplálkozás fontosságával;
- tartsák szem előtt a testi higiéniét, a rendszeres mozgás egészségét befolyásoló hatását
- legyenek képesek a problémákat, konfliktusokat megfelelően kezelni; ismerjék meg a drog, az alkohol és a dohányzás egészségkárosító hatását; érzék el személyiségük fejlettségének lehetséges felső határát.

Az iskolában az egészségnevelés nem egy konkrét tananyag, hanem több tantárgy (természetismeret, komplex természettudomány, testnevelés, környezetismeret és vizuális nevelés, osztályfőnöki órák stb.) témaköreiből összeálló ismeretanyagból tevődik össze.

Szinte minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez: a természetismeret, a komplex természettudomány tantervekben a táplálkozás, a betegségek felismerésével, kezelésével és megelőzésével foglalkozó tananyagok szerepelnek; valamint a tanulók az élő szervezetek felépítésében résztvevő anyagokkal, a nikotin, az alkohol, a kábítószer élettani hatásaival és egészségkárosító tulajdonságaival foglalkoznak; a testnevelési óra és a mindennapos testedzés a mozgásigény és mozgáskultúra fejlesztésével kiemelt jelentőségű az egészségmegőrzés szempontjából. Az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a csapatmunka, valamint a társakkal történő együttműködés egyaránt fejleszthető. A mozgásélmény öröme és az egyénhez mért követelményszintek ösztönzik a tanulókat képességeik és akarataik fejlesztésére. Az állóképesség, az edzettség fejlesztése, a jellemépítés, a jellemformálás a továbbtanulás szempontjából igen fontos. A rendszeres testmozgás kedvezően befolyásolja a fiatalok testfelépítését, erősíti a gerincet, növeli az izmok tömegét, szabályozza annak működését, valamint a szervezet zsírtartalmát. Biztosítja az egyenletesebb, harmonikusabb testi fejlődést, ami különösen fiatal korban fontos, mert ebben az időszakban fokozott a kiegyensúlyozatlanság veszélye.

Az egészséges életmód egyik kulcskérdése a helyes táplálkozás. A jövő nemzedékének helyes táplálkozását már gyermekkorban meg kell alapozni. A tanulók általában azt az ételt szeretik, amit

ismernek, és otthon rendszeresen fogyasztanak. Mivel az ízlés az élet folyamán változik, így azt fokozatosan alakítani lehet.

Kívánatos, hogy az egészséges táplálkozáshoz nélkülözhetetlen termékek kínálata bővüljön. A „büférendelet” eredményeként az iskolai büfék kínálatában lassan megjelentek a gyümölcsök, a rozskenyérből készült szendvicsek, a saláták, a bio joghurtok és egyéb egészséges termékek is. A cél az, hogy a diákok maguktól válasszák az egészségesebb ételleket.

Az egészséges életmódra nevelés során az iskolának tehát meg kell tanítania a diákokat a helyes táplálkozás- és mozgáskultúra kialakítására, ki kell alakítani a diákokban az önmagukért és másokért érzett felelősség tudatát.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola nevelési rendszerébe, összes tevékenységébe kell beépülnie.

Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk megismerése és egészségi állapotunk ismerete, az egészséges testtartás, a mozgás fontossága, az értékek ismerete,
- a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe, a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamata, a barátság, a párok kapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben, a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- a tanulás és a tanulás technikája,
- az idővel való gazdálkodás szerepe, a rizikóvállalás és határai,
- a szenvedélybetegségek elkerülése, a tanulási környezet alakítása,
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége.

Az egészségnevelési programban megjelennek olyan életkori sajátosságokhoz is illesztendő lényeges témák, mint például:

- az egészséges táplálkozás témái,
- a testi-lelki egészség,
- a szenvedélybetegségekkel való foglalkozás, a viselkedési függőségek, a szexuális felvilágosítás
- nevelés, a családtervezés alapjai, az AIDS prevenció,
- a betegség és a gyógyulást segítő magatartás (baleset-megelőzés, elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat)
- a testi higiénia, a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés), a személyes biztonság (közlekedés, rizikóvállalás,)
- a rendszeres testedzés, a mozgás, a helyes testtartás
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése.

Tanórai foglalkozások

Szaktárgyi órák témafeldolgozása során minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez. Ezekre a helyi tanterv tervezése során külön figyelmet fordítanak oktatóink. Osztályfőnöki órák keretein belül is nagy hangsúlyt kap az egészséges életmódra nevelés.

Tanórán kívüli foglalkozások

- Délutáni szabadidős foglalkozások
- Sportprogramok, témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások.
- Egészségnap. Az iskola egészét átfogó előre tervezett programok.
- Hétfégi iskolai programok.
- Sportrendezvények, kulturális programok.
- Kirándulások, erdei iskolák, túrák, sportprogramok.

Tájékoztató fórumok

Szülői értekezlet, szülőcsoport számára szervezett fórum, tájékoztató. Lehet osztályszintű, vagy iskolaszintű, ez utóbbi esetében színesíti a programot a külső előadó (pl. iskola-egészségügyi szolgálatot ellátó szakember, orvos, pszichológus, gyermekjóléti szolgálat, a rendőrség bűnmegelőzési osztályának szakemberei stb.) aki, vagy amely rendelkezik az egészségügyért felelős miniszter által kijelölt intézmény szakmai ajánlásával.

Szakmai tanácskozások, tréningek

Elsősorban az oktatók felkészültségének fejlesztését szolgálja, de a diákokat is meg kell hívni, amikor csak engedi a program, illetve a téma.

Iskolán kívüli rendezvények

Kortárssegítő képzés. Az iskolai és az iskolán kívüli programok határesetre, mert az iskola tanulóit vonja be a kortársképzésbe, de a legtöbb helyen a felkészítés színtere nem az iskola, hanem a képző intézmény.

Kapcsolódás más szervezetek, intézmények programjaihoz

A prevenció érdekében fontosnak tartjuk az egészség megőrzését, a betegség megjelenésének megakadályozását. Ennek érdekében iskolaorvosi együttműködést kötöttünk a diákok ellátása érdekében. Az oktatók rendszeres orvos alkalmassági, illetve évente tüdőszűrő vizsgálaton vesznek részt. Az igazgató az egészségfejlesztési és prevenciós programok kiválasztásánál beszerzi az iskolapszichológus, az iskola-egészségügyi szolgálat, továbbá ha működik, a helyi vagy megyei Kábítószerügyi Egyeztető Fórum véleményét. Az egészséges táplálkozásról szakember tart előadást. A diákoknak kedvezményes menza lehetőséget biztosítunk, s megfelelő időkeretet az órarendben, hogy ezt igénybe vehessék. Az aktív és hasznos szabadidő eltöltésében állandó programajánlat segíti a diákokat a faliújságon. A mindennapos testmozgás érdekében torna- és edzőtermi sportolásra ösztönözzük a tanulóifjúságot.

A lelki egyensúly megteremtése érdekében az iskola légköre toleráns és elfogadó. Igyekszünk az egyéni problémák kezelésére módot találni. A családi nehézségek, szociális hátrányok leküzdésében partnerek vagyunk (Baross Alapítvány keretei és lehetőségeihez mérten adható egyéni támogatás, könyvtári könyvek és segédanyagok kölcsönözhetősége, egyéni tanrend, az intézményi informatikai eszközök használatának biztosítása tanórán kívül).

Ösztönözzük tanulóinkat az önképzésre, továbbtanulásra más - nálunk elsajátítható - szakmák megszerzésére, az élethosszig tartó tanulási minta elsajátítására.

Erősítjük a másság elfogadását, a fogyatékossgal élő osztálytársak iránti toleráns magatartás kialakítását.

- Év elején tanulás-módszertani tájékoztatót tartunk, igyekszünk ezzel is csökkenteni a tanulási nehézségekből eredő lemorzsolódást.
- Az órarend kialakításakor az egyenletes napi elfoglaltság kialakítására, s a kellő pihenőidő biztosítására törekszünk.
- Az egészségkárosító magatartásformák elkerülése érdekében a dohányzásról leszoktató előadás megtartását tervezzük szakember közreműködésével. A faliújságon közzétesszük a témában közérdekű telefonszámok jegyzékét.
- Az osztályterem berendezése igazodik az egészségügyi szempontokhoz (asztalok, székek mérete, elrendezése, megvilágítás, szellőzés, árnyékolás, jól látható táblák és multimédiás eszközök)
- Az intézmény biztosítja a területhez kapcsolódó továbbképzéseken, fórumokon való részvételt, valamint a szakkönyvtár állandó fejlesztését.

Mindennapos testnevelés, testedzés

A mozgás mindennapjaink szerves része. A mozgás, sportolás befolyásolja testi-lelki egyensúlyunkat, hatással van teljesítőképességünkre, örömet okoz és elősegíti a szervezet helyes működését, karbantartását. A mozgás alapvető emberi tevékenység, mely nem csak hely- és helyzetváltoztatásban nyilvánul meg, hanem kommunikálni, koordinálni is lehet vele, mindig valamiféle cselekvést eredményez. A mozgás ideg-izom kapcsolatok eredménye, ezeket születésünktől fogva tanuljuk és gyakoroljuk. Ahhoz, hogy mozgásaink az adott körülményeknek megfelelőek és koordináltak legyenek, edzésre, gyakorlásra van szükség. A szemmozgásokat, ceruzafogást, finommotoros tevékenységeket ugyanúgy célszerű fejleszteni, gyakorolni, mint a nagy terjedelmű mozgásokat.

A gyermekeknek életkori sajátosságaiknak megfelelően nagy a mozgásigényük. A szervezet kiegyensúlyozott működéséhez szükséges a mozgásigényt is kielégíteni, mely alkalmas:

- többletenergia levezetéséhez, aktív pihenéshez
- kötött figyelem feloldásához
- a szervezet megfelelő működéséhez, karbantartásához (keringési-, légzési rendszer)
- tanulási folyamatok elősegítéséhez.

Fontos figyelembe venni mind a tanulásnál, mind a mozgáscselekvések gyakorlásánál a megfelelő oxigénellátottságot, hőmérsékletet, a hely méreteit/alkalmasságát. Cél a mozgás, sportolás öntevékenységi igényének kialakítása, mely önmagunk iránti felelősségünk egyik ismerve.

Mindennapos iskolai testedzés program és a mindennapos testnevelés megvalósítása

A törvényi szabályozás megteremtette a mindennapi egészségfejlesztő testmozgás jogszabályi feltételeit. Intézményünkben 2012. szeptember 1-től felmenő rendszerben heti 5 testnevelés óra beiktatásával biztosítjuk tanulóink számára a mindennapos testmozgás lehetőségét.

Az egészségfejlesztő iskolai testmozgás program célja a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel, hiszen tapasztaljuk, hogy a modernkor és az azzal együtt járó technológiák az embert olyan életmódba kényszeríthetik, mely a mozgásszegény életmódhoz, a fizikai képességek hanyatlásához vezethet, áttételesen előidézve ezzel a szellemi teljesítmény romlását is. Az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejleszthető.

Annak érdekében, hogy az egészségfejlesztő testmozgás hatékonyan megvalósuljon, az alábbi sajátos egészségügyi és pedagógiai szempontoknak kell teljesülniük:

- minden gyermek minden nap részt vesz a testmozgás programban,
- minden testnevelés órán és minden egyéb testmozgással kapcsolatos tevékenység során megtörténik a keringési- és légzőrendszer megfelelő terhelése,
- minden testnevelési órán van gimnasztika, benne a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légző torna,
- a testnevelési tananyag egészében a gerinc- és ízületvédelem szabályainak betartása, külön figyelemmel a fittség mérések testhelyezeteire és az izomerősítések különböző testhelyezeteire,
- minden testnevelési óra és egyéb testmozgási alkalom örömet és sikerélményt jelent még az eltérő adottságú tanulóknak is,
- a testnevelés és a sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesülnek a programban, a testmozgás program életmódsportokat, életminőség-sportokat is megtanít
- a testmozgás-program játékokat és táncot is tartalmaz.

A délutáni sportfoglalkozásokat az iskolai diáksportkör és a tömegsport keretében kell megszervezni.

Ezeket az iskolai minden tanulója jogosult részt venni. Az iskolai diáksportkör munkáját az intézményvezető által megbízott testnevelő oktató segíti. Az iskolai diáksportkör foglalkozásait tanévenként az iskolai tantárgyfelosztásban meghatározott napokon és időben, a szintén ott meghatározott sportágakban felnőtt vezető irányítása alatt kell megszervezni.

Netfit

Intézményünkben fontos szerepe van a NETFIT programnak, melynek küldetése, hogy népszerűsítse és tudatosítsa az élethosszig tartó fizikai aktivitás jelentőségét és az egészségtudatos életvezetés értékeit az iskoláskorú diákok, családjaik és a köznevelés szereplői körében.

A Testi-Fizikai állapot és fittség mérés országosan egységes módszertan létrehozásának célja egy olyan új mérési-értékelési tesztrendszer kifejlesztése, amely megfelel a törvényi elvárásoknak és idősorosan képes követni a gyermekek fizikai állapotát, egészségközpontú, fittségi szttenderdekhez viszonyítottan.

A tesztrendszer alkalmas a pozitív megerősítésre (attitűdformálásra) és a személyre szabott visszacsatolásra. Segítségével a testnevelésben dolgozó oktatók könnyen és egyszerűen tájékoztatni tudják a gyermekeket és szüleiket a tanulók aktivitási és fittségi szintjéről, állapotáról.

A baleset-megelőzés és elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

A baleset-megelőzés intézményünkben mind a szakmai, mind a testnevelési órák, foglalkozások alapvető követelménye, melyet az oktatók iránymutatásai alapján sajátítanak el a diákok. Betartásuk, betartatásuk oktatók és tanítványaik közös érdeke.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítására intézményünkben korosztálytól és képzési típustól függően többféle lehetőség kínálkozik tanórai és tanórán kívüli foglalkozások keretében.

Tanítási órákon belül ezeket a témákat elsősorban az osztályfőnöki, a testnevelés, természetismeret, komplex természetismereti órákon tudják feldolgozni.

Ezek a témakörök szerepelnek a középszintű és emelt szintű érettségi követelményrendszerében is. A fentiekén kívül az elsősegélynyújtás oktatása tanóra kereteken belül minden olyan szakmában kötelező, ahol munkavédelmi oktatás is folyik. Az adott szakmánál a szakmunkásvizsgán gyakorlatban kötelezően adnak számot tudásukról a tanulók.

Azokban a szakmákban, ahol jogosítvány megszerzéséhez kötik a szakmunkás bizonyítvány illetve a technikus bizonyítvány megszerzését, ugyancsak a munkavédelem oktatás mellett elsősegélynyújtás oktatása is folyik tanórai keretek között. (Ilyen szakmák pl.: a mezőgazdasági gépész, gazda, a mezőgazdasági gépésztechnikus, stb.) Ezeknél a szakmánál is kötelező vizsgarész a szóbeli, illetve a gyakorlati vizsgán az elsősegélynyújtás.

A szakképzés más szakmáinak képzése során a munkavédelem oktatásán belül egy témakörként szerepel az elsősegélynyújtás. Általában csak a szakmában leggyakrabban előforduló baleseti helyzetekre terjednek ki ezek az ismeretek. Ezeknek a szakmának a szakmai vizsgáján egy tétel részeként kell az itt szerzett ismereteikről a tanulóknak beszámolni.

Tanórán kívül tanfolyam keretében az iskola bármely tanulója számára lehetőség van az elsősegélynyújtás alapismereteinek elsajátítására. Ilyenkor az oktatás délutáni órákban az iskolában vagy az iskolával együttműködő szervezetnél történik megfelelő létszám esetén, illetve kollégiumi szakkör keretein belül. Ezekben a feladatokban hatékony szakmai támogatást adnak, illetve az oktatásban is tevékenyen részt vesznek az intézménnyel kapcsolatban álló iskola-egészségügyi szolgálat szakembere és a Vöröskereszt szervezete.

A környezeti nevelés elvei

A környezeti nevelés célja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése.

Távolabbról nézve a környezeti nevelés a természet s benne az emberi társadalom harmóniájának megőrzését, fenntartását célozza. Célja a természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.

A környezeti nevelés tartalma világszerte, így Magyarországon is kiszélesedett, a fenntarthatóságra, az emberiség jövőjének biztosítására irányul. Gondot kell arra fordítanunk, hogy diákjaink a jövőben, mindennapi életvitelükben képesek legyenek a bonyolultabb természeti, társadalmi, gazdasági és politikai konfliktusokat kezelni, megoldani. Meg kell alapoznunk tanítványaink környezeti erkölcsét, társadalmi-természeti felelősségét, formálnunk kell alakuló értéktudatát, együttműködési képességeit, a személyes és a közös felelősségtudat alapjait.

E nevelési célok hatékony személyiségformálást, az önszabályozás és egyben a társas együttműködés és konfliktuskezelés készségeinek erősítését igénylik. A fenntarthatóság pedagógiája a környezetért felelős, aktív kiscsoportok és tágabb közösségek kialakítására törekszik, előtérbe emelve azokat a tanulásszervezési módszereket, amelyekben felerősödhet a társas részvétel, felértékelődhet a felelős együttműködés. Ennek megvalósítása rendszerszemléletű megközelítést, új tanítási-tanulási stratégiát igényel, amely messzemenően figyelembe veszi az egyéni (személyes) különbségeket, esélyt teremt minden gyermek számára a környezeti kultúra és az ezzel összefüggő kompetenciák elsajátításában. E pedagógiai törekvés sajátos tartalmakat és módszereket igényel a testi vagy szociális hátrányokkal küzdő gyerekeknél, hiszen életük során halmozódhatnak környezeti konfliktusaik. A környezeti nevelés a fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata kiterjed az emberi együttélés, illetve az ember-természet kapcsolat bemutatására és formálására, egyben elősegíti a környezeti- és egészség-tudatosság erősödését. A pedagógiai gyakorlatban kiterjed a testi-lelki egészségnevelésre, a társas készségek (mindenekelőtt a konfliktuskezelés, döntés, együttműködés) fejlesztésére és a mentálhigiénés nevelésre is. A környezeti nevelés iskolai gyakorlatában harmonikusan ötvöződik a környezettudományi és a társadalomtudományi ismeretek köre, hiszen csak az ember biológiai és társas-társadalmi természetének sajátosságaira építve történhet az értékrend, az erkölcs és az életviteli szokások formálása.

A környezeti nevelés legfontosabb értéktartalmai a fenntartható fejlődéssel, a jövő nemzedékek életminőséghez fűződő jogaival, a bioszféra iránti felelősségünkkel kapcsolatosak, ezért hangsúlyosan erkölcsi-etikai irányultságúak, attitűdöket és szokásokat formálóak. A környezeti nevelési kutatások eredményeinek elemzése azt mutatja, hogy a környezeti ismeretek önmagukban nem elegendők. Környezettudatos életvitelt azok a személyek tanúsítanak, akik azon túl, hogy pontos ismereteik és fogalmaik vannak a környezetről, az aktuális környezetvédelmi problémákról és tennivalókról képesek e célok érdekében felelősen cselekedni, sőt hisznek is tevékenységük jelentőségében. A környezeti nevelés során felértékelődik a tantárgyak közötti integráció, a különböző tantárgyak ismeretkészletét összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai törekvés. Ezzel párhuzamosan erősödik egy szintetizáló, összefoglaló tantárgy iránti igény is.

A környezeti nevelés általános, hosszú távú céljai:

- elősegíteni a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntarthatóságát, (NAT)
- kialakítani a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartást, egyéni és közösségi szinten egyaránt, mely váljon a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvvé,
- érzékennyé tenni a környezet állapota iránt,
- bekapcsolni a közvetlen környezet értékeinek megőrzésébe, gyarapításába,
- legyen meghatározó életmódjukban a természet tisztelete,
- a felelősség vállalása váljon meghatározóvá a környezeti károk megelőzésére való törekvés,
- képessé tenni, hogy személyes tapasztalatai alapján együtt tudjon működni a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén,
- elismertetni, hogy közös és egyéni kötelesség,

- az emberiség közös öröksége; a környezet minőségének fenntartása és javítása, az általános emberi egészségvédelem, az ökológiai egyensúly fenntartása,
- a természeti erőforrások előrelátó és ésszerű felhasználása, minden egyes ember hozzájárulása a környezet védelméhez, képessé válni az élethosszig tartó tanulásra.

Helyi célok, értékek:

- természeti, épített, szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése helyi értékek és problémák feltérképezése,
- helyi célok megfogalmazása (pl. öreg fák megóvása, faültetés, madárvédelem, örökbe fogadott patak, hulladékkezelés, energiatakarékosság, helyi védettség stb.) lakóhely megismerése (értékek, gondok, a megoldás módjai),
- hagyományok védelme, család-iskola-település-nemzet szinteken azonosságtudat fejlesztése a fenti szinteken,
- pozitív értékrend, egészséges életvitel iránti igény alakítása a nevelés fontossága, ami nem helyettesíthető a képzéssel,
- életkoruknak megfelelően bővíteni látókörüket a lokális ismereteken keresztül a globális felé,
- a közvetlen és tágabb környezetük élő és élettelen elemeinek azok kölcsönös kapcsolatának, szépségeinek és értékeinek megismertetése,
- az esztétikus környezet és egészséges életmód iránti igény kialakítása tanulóinkban
- legyenek tisztába a történelmi, gazdasági változásokkal, különös figyelemmel a szakmájukhoz kapcsolódóan,
- ismerjék meg és kapcsolódjanak be az iskola és a város hagyományőrző programjaiba,
- tudatosítani a természeti és társadalmi környezet változásait, az urbanizáció, az ipar és a mezőgazdaság termelésével járó, az emberi egészséget veszélyeztető hatásait,
- a szakmai képzésben ismerjék meg a környezetbarát anyagok, technológiák fontosságát,
- kialakítani a környezetvédelmet, munkavédelmet, a biztonságtechnikát és a munkaszervezést összekapcsoló szemléletmódot,
- szakmacsoportnak megfelelően a korábban tanult általános ismeretekre építve megismertetni a szakma speciális környezetvédelemmel kapcsolatos kérdésköreit
- legyen számukra természetes a takarékos anyag-, víz-, és energiafelhasználás, a szelektív hulladékgyűjtés,
- ismerjék meg szakmájuk veszélyes hulladékait, és a kezelésükre vonatkozó szabályokat,
- törekedjenek a munkájuk során keletkező maradékok, hulladékok felhasználására, újra hasznosítására.
- A célok megfogalmazásakor tisztában kell lennünk azzal, hogy
- a gyerek először tapasztalat útján érzékeli a teljes világot,
- a 14-16 éves gyerek számára a világról szóló ismereteket részekre bontjuk, és a tényeket, fogalmakat, törvényszerűségeket több tudomány oldaláról is megvilágítjuk,
- később a megfelelő tudás elsajátítása után szükséges, hogy az ismeretek ismét integrálódjanak, hogy egységes egészzé álljanak össze a gyerekekben, ezért erre meg kell tennünk a megfelelő lépéseket.

ÖKO-Iskola

Az intézményünkben az ÖKO-Iskolai cím elnyerése érdekében az oktatási-nevelési feladatok évek óta kiegészülnek olyan szempontokkal és programokkal, amelyek irányítása és szervezése szerves részét képezik a tudatos környezeti nevelésnek. 2015-ben és 2019-ben intézményünk pályázat útján három évre megkapta az ÖKO-Iskola cím használatának jogát.

Az ÖKO-Iskola olyan iskola, ami a fenntartható fejlődésre nevelést küldetésük és pedagógiai programjuk középpontjába állította. Ez olyan alapelv, amely az iskola mindennapi élete, a hosszú távú változások és a fejlesztés megtervezésekor szem előtt tart.

Az ÖKO-Iskola filozófiája a pedagógiai programunkban azt jelenti, hogy a tevékenységünk során tekintettel vagyunk másokra és más helyekre a jelenben és a jövőben, az élet minden területén.

A tantárgyak keretében megvalósítható lehetőségek:

- Minden munkaközösség az oktatott tantárgyak keretében megtalálhatja a környezeti nevelés, szemléletformálás témakörébe tartozó példákat.
- A környezetvédelem ne csak elvont fogalom legyen, hanem épüljön be a tanulók mindennapi gondolkodásába és cselekedeteibe.
- A tanulók ismerjék meg környezetük épített és természeti objektumait, tárgyait, élőlényeit, mert a tanulók és felnőttek csak azt fogják védeni, amit ismernek és szeretnek.
- Tehát nem elegendő a tanórákon közölni az ismereteket, érzelmileg is közel kell hozni a tanulókhöz a környezetvédelem kérdését.
- A szakoktatók feladata minél teljesebb képet nyújtani egy-egy környezetvédelmi problémáról, a kérdés globális voltát is értelmezni kell. A helyi példákat nem elég tanteremben, verbálisan megvilágítani, a tanulóknak lehetőséget kell biztosítani a személyes megismerésre, tapasztalatszerzésre.
- Feladat a környezetvédelemhez kapcsolódó termelő, feldolgozó, ártalmatlanító üzemek, gazdaságok meglátogatása. Ezeknek a látogatásoknak előkészítésére gondot kell fordítani. A tapasztalatok megbeszélését kövesse a tanultakkal, elméleti ismeretekkel való összevetés, majd az ismeretek számonkérése. Az ismeret csak akkor ér valamit, ha értéket képvisel, ha az aktív, a tanulóink által felhasználásra alkalmas ismeret.
- Iskolánkban a gyakorlatban is példát kell mutatni. Amit környezetünkben nem tudunk bemutatni, azt a mai modern oktatási eszközökkel kell megoldani. Iskolánk rendelkezik oktatófilmekkel különböző multimédiás eszközökön. Ezek beszerzését és felhasználását a jövőben is folytatni kell.

Szabadidős tevékenységek felhasználása

Osztály- és csoportkirándulások szervezése során legyen az egyik kiemelt cél hazánk és megyénk környezeti értékeinek megismerése. A tanulók a kirándulások során, élményszerűen jutnak olyan ismeretekhez, amelyeket a tanórai keretek között nem tudunk biztosítani. A kiránduláson szerzett ismeretek felhasználhatók a tantárgyi ismeretek bővítésére, színesítésére is. A tanmenetben a tanulmányi kirándulást a tanév elején tervezni kell.

Pályázatokon, versenyeken minél több arra alkalmas tanuló indítása a cél. A tanulók felkészítése szakoktatói feladat, az eredményt elért tanuló és a felkészítő oktató részesüljön iskolai elismerésben is.

Iskolánk minden osztálya az őszi és tavaszi időszakban vállaljon munkát az iskola környezetének, parkjának rendben tartásáért. A középiskolai végzős osztályok kapjanak lehetőséget 1-1 fa elültetésére. Ezekkel az akciókkal célunk az iskolához való kötődés erősítése, környezetünk esztétikumának növelése. Tanulóinkat ösztönözni kell, hogy lakóhelyükön kapcsolódjanak be a parkosítási, környezetvédelmi, tisztasági akciókba, az ilyen munkában közreműködő tanulók kapjanak iskolánkban támogatást és megbecsülést. A kollégiumi tanulók mellett a városi tanulókat is be kell vonni a „Ments meg egy kertet” mozgalomba. Minél több tanulót a környezetvédelem aktív résztvevőjévé kell nevelni.

Kollégiumi foglalkozások: ha jó a tervezés és az együttműködés az oktatók, szakoktatók és az oktatást támogató oktatók között, kitűnően egészítheti ki a tanórai programot, illetve a konkrét esetfeldolgozást. Délutáni szabadidős foglalkozások: a témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások. Környezetvédelemmel kapcsolatos világnapokról való megemlékezés hétvégi iskolai programok, iskolaszépítés.

Globális környezetvédelmi problémák megjelenítése iskolánkban

Minden tanulónak legyen ismerete a természet- és környezetvédelemhez kapcsolódó mozgalmak, szervezetek létéről és munkájáról. Kapjon iskolánkban nagyobb nyilvánosságot programjuk, munkásságuk és célkitűzéseik.

Minden tanuló tudjon az egészség- és környezetvédelemhez kapcsolódó világnapokról:

- Március 22. Víz Világnapja
- Április 7. Egészségügyi Világnap
- Április 22. Föld Napja
- Május 8. Nemzetközi Vöröskereszt Napja
- Május 10. Madarak és Fák Napja
- Május 31. Dohányzásmentes Világnap
- Június 5. Környezetvédelmi Világnap
- Szeptember 16. Ózon Világnapja
- Szeptember 22. Autómentes Nap
- Szeptember 23. Takarítási Világnap
- Október 4. Állatok Világnapja
- Október 10. Lelki Egészség Napja
- Október 15. A kézmosás világnapja
- Október 21. Földünkért Világnap
- Október 31. Takarékosági Világnap
- November 27. Fogyasztásszüneteltetési Nap
- December 1. AIDS elleni világnap

Ezek az események ne kötelezően teljesítendő feladatok legyenek, hanem élményt, aktív cselekvést biztosító eseményekkel minél több tanulót vonjanak be a rendezvényekbe. Az eseményről való megemlékezés legyen a munkaközösségek, munkacsoportok feladata, kerüljön be az iskola éves programjába.

Szükséges hulladékgazdálkodással kapcsolatos akciók indítása is. Minden tanuló és minden dolgozó ismerje meg a környezetre veszélyes anyagok (szárazelem, mobiltelefon, golyóstollbetét) összegyűjtésének és ártalmatlanításának fontosságát a szelektív hulladékgyűjtés bevezetésével.

A tanulóknak tudatosítani kell a fenntartható fejlődés alaptételeit, benne a takarékoság fontosságát a természeti erőforrásokkal, a holisztikus szemlélet kialakítása a cél. Minden tanulónak érteni és tudni kell, hogy a természeti erőforrások végesek, értéket képviselnek, áruk van, a takarékoság egyéni és közösségi érdek.

Iskolán kívüli rendezvények

Kapcsolódunk más szervezetek, intézmények programjaihoz: a Városvédő- és Szépítő Egyesület, az általános- és középiskolák hasonló témában szervezett programjai, városi könyvtárak, művelődési házak, Múzeumbarátok Köre, stb. hasonló témájú rendezvényei.

Humán erőforrások	Feladata, szerepkör
Iskolavezetőség	Támogatja a környezeti nevelési programokat. A minőségi munka részeként értékeli az ilyen tevékenységet. Anyagi forrásokat teremt. Ösztönző rendszert dolgoz ki. Aktívan részt vesz az egyes programokban.
Oktatók	Kidolgozzák és a tantárgyakba beépítve, tanítják az egyes környezeti tartalmakat.

Munkaközösségek, munkacsoportok	Elkészítik a pedagógiai programnak megfelelően az éves tervet, segítik és koordinálják annak megvalósítását. Dokumentációs és értékelő munkát végez, pályázatokat ír, kapcsolatokat teremt a külső támogatókkal.
Osztályfőnöki munkaközösség	Évfolyamokra lebontva foglalkozik az egészségneveléshez kötődő környezeti nevelési tartalmak feldolgozásával.
Diákönkormányzatot segítő oktató	Lehetősége van a környezeti nevelés egészségnevelési területeinek erősítésére.
Adminisztratív dolgozók	Támogatják a tanári munkát az egyes programok háttérének biztosításával. (hivatalos levelek, pénzügyi adminisztráció, pályázati elszámolások)
Technikai dolgozók	A programok tárgyi feltételeinek biztosítása (vizesblokkok, világítási hálózat karbantartása, az iskola külső- és belső környezetének)
Diákok	A tervezett éves programban sokoldalúan vesznek részt (hallgatóság, tevékeny szerepvállalás, önálló kutatás, kezdeményezések)

Az iskola környezettudatos működésének területei

- Az iskolai étkeztetés (élelmiszerbiztonság, háztartási zsiradék, az egészséges táplálkozás ismérvei, fogyasztóvédelem).
- Vegyszerek az iskolában (takarítószer, festékek)
- Tisztaság az iskolában (szemetelés, a tantermek tisztántartása)
- Energiagazdálkodás (takarékoskodjunk a vízzel, a villannyal és a fűtéssel, értékeink megóvása, takarékoság az idővel)

Tevékenység	Megvalósulás	Időpont	Felelős
Az iskolai étkeztetés környezettudatos működte	Élelmiszerbiztonsági előírások betartása, HACCP	folyamatos	igazgató
Az iskola tisztaságának környezettudatos működtetése	A tantermek tisztántartása, a szemetelés csökkentése, Tisztasági Nap, Szemétszedő akciók „Te szedd!” szervezése	Alkalmi, folyamatos	takarítók, osztályfőnökök, oktatók, igazgatóhelyettes
Az iskolai vegyszerhasználat területén való környezettudatosság	A takarítószer és festékek vegyszernyilvántartása és biztonságos kezelése	folyamatos	takarítók, oktatók, igazgató
Az iskolai energiahasználatának környezettudatossága	Takarékoskodunk a vízzel, villannyal és az idővel. Fokozott figyelmet fordítunk az értékek megóvására	folyamatos	takarítók, oktatók, igazgató

A környezeti nevelés tartalmi elemei, amelyeknek meg kell jelenni a környezeti nevelésben:

- globális problémák (levegő, víz, talajszennyeződés-tisztítás),
- természetvédelem,
- fenntartható fejlődés,
- biológiai sokféleség,
- fogyasztási szokások,
- szelektív hulladékgyűjtés,
- a saját település értékeinek megőrzése,
- saját település környezeti állapotának megismerése, gondjainak és ezek megoldásának megismerése,
- a környezetvédelem egyéni és családi lehetőségei,

- anyag- és eszköztakarékosság,
- hulladék csökkentése,
- energiatakarékosság,
- reklámok minősítése.
- Javaslat a környezeti nevelés tartalmi elemeinek feldolgozására:
- évi 5 osztályfőnöki óra témája legyen környezeti kérdés,
- minden tantárgyba legyen beépítve a környezeti nevelési rész (a tantárgy jellegének megfelelően) a téma, a tartalom és a tevékenység megjelölésével,
- környezetvédelmi témanap-témahét külön program alapján,
- megfelelő számú érdeklődés esetén szakkör, fakultáció indítása, versenyre felkészítés, tehetséggyondozó foglalkozás,
- kiállítások szervezése,
- tanulmányi kirándulások, üzemlátogatások, fásítás, takarítás, gyomtalanítás,
- versenyek, vetélkedők szervezése és lebonyolítása,
- környezetre veszélyes anyagok gyűjtése (pl. szárazelemek, akkumulátorok).

Taneszközök

A környezeti neveléshez iskolánkban rendelkezésre álló ismerethordozók, segédeszközök és objektumok: parkok, állattartó tanüzem, tangazdaság, laboratóriumok, iskolai zöld médiumok. Az iskolai könyvtárban létesítünk külön polcot a környezeti témakörökkel foglalkozó könyveknek, videofilmeknek, CD-lemezeknek. Ezzel a megoldással a tanulók könnyebben átlátják a rendelkezésükre álló irodalmat, szívesebben kutatnak, olvasgatnak.

Ökoiskolai alapelveink

Általános elvárások

Az iskola tevékenységeiről és ezek környezetre való hatásáról legalább évente felmérés készül, mely tartalmazza az alábbiakat:

- az iskola minőségbiztosítási programjához illeszkedően a tanulók és az oktatótestület környezettudatosságáról készült beszámoló;
- az iskola mindennapi működése: víz-, gáz-, áram-, fűtőanyaghasználat, anyag- és hulladékgazdálkodás
- rendezvények, kirándulások környezeti hatásai (utazások módja, keletkezett hulladék).

Az iskola arculata (bemutató anyagok, épület, udvar, dekoráció) határozottan képviseli a fenntarthatóság, a környezettel harmonikus (környezetbarát, egészséges) életvitel pedagógiai értékeit.

Az iskola működtetése

- Környezetkímélő anyaghasználat megvalósulása.
- Tudatos takarékoság az anyagokkal, termékekkel, vízzel, energiával.
- Környezetkímélő anyagok használata a karbantartási munkákban és a takarításban.
- Környezetkímélő játékok, taneszközök és segédeszközök használata.
- Környezetkímélő anyagok használata az adminisztrációban és egyéb irodai munkákban.
- Környezetkímélő anyagok használata kikapcsolódási és egyéb tevékenységekben.
- A kémiai anyagok lehető leginkább környezetkímélő kezelése, tárolása, felhasználása.
- Egészséges és környezetkímélő módon előállított ételek felszolgálása:
- Kellemes és a funkciójuknak megfelelő főző- és étkezőhelyiségek.
- Közeli beszerzhető alapanyagok használata.
- A büfében lehet kapni egészséges és környezetkímélő árukat, ha nincs büfé, az iskola más módon hívja fel a figyelmet az egészséges és környezetkímélő ételekre.
- Egészséges, tápláló ételek és italok az iskolai étkeztetésben.

- A vegetáriánus étkezés lehetőségének biztosítása.
- A speciális étrendi megkötésekkel rendelkező tanulók számára a megfelelő ételek biztosítása.
- Eldobható cikkek használata csak abban az esetben engedélyezett, ha nincs más lehetőség.
- A főzés és az étkezés során használt eszközök, környezet- és egészségkímélők.
- Az iskolakertben termesztett zöldségek felhasználása az iskola konyhájában.
- (A vonatkozó környezetvédelmi, élelmiszer egészségügyi szabályok betartásával.)
- Az iskola a lehető legkisebb szinten tartja a hulladékkibocsátását, a keletkező hulladékokat környezetkímélő módon kezeli.
- Ahol lehetséges, törekszik a termékek és anyagok újrafelhasználására, hasznosítására.
- Hulladékok elkülönített gyűjtése: pl.: fémek, műanyagok, papírok stb. és átadása a hulladékkezelőnek.
- A szerves hulladék komposztálása a helyi viszonyoktól függően.
- A veszélyes hulladékok gyűjtése és elhelyezése a helyi hatóság rendelkezése alapján történik.
- Az iskola takarékosan és észszerűen bánik a vízzel.
- Víztakarékos berendezések felszerelése és szakszerű használata.
- A csapok és wc tartályok rendszeres ellenőrzése, a csepegések, szivárgások azonnali megszüntetése.
- Esővíz használata a lehetséges, arra alkalmas helyeken.
- Takarékos energiahasználat.
- Takarékoság a hőenergiával.
- Takarékoság az elektromos árammal.
- Megújuló energiaforrások használatára való törekvés az áramfejlesztés és a fűtés számára.
- Az iskola a lehető legkisebb mértékben szennyezi a levegőt.
- A kémények, szellőztető berendezések (ha vannak) anyagkibocsátása szabályozott és rendszeresen ellenőrzött.
- A szabadtéri burkolt felületek (sportpályák, dühöngő) gondozottak, pormentesek.
- Az iskolakert mentes az allergén növényektől.
- Az iskola megközelítése környezetkímélő módon történik.
- A tanulókra, az oktatótestület tagjaira utazás tekintetében jellemző a gyaloglás, a kerékpározás és a tömegközlekedési eszközök használata.
- Ha a gyalogos, kerékpáros, ill. tömegközlekedéses iskolába járás nem megoldható, a gyerekek iskolabuszt használnak, megszervezik közös autósútjaikat.
- Gyalog, ill. kerékpárral könnyen elérhető, a természet tanulmányozására alkalmas helyek rendszeres látogatása.
- A közlekedés megtervezése a felesleges utazások elkerülése érdekében.
- A szükséges szállítások észszerű megszervezése.
- Az iskola rendezvényei (diáknapok, kirándulások, sportrendezvények) a lehető legkisebb mértékben terhelik a környezetet.

OKTATÁSI PROGRAM

2.1 Képzési szerkezet

A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 2020. január 1-jei hatályba lépésével új szakképzési intézményszerkezet jött létre. A szakképzési törvény hatálya alá tartozó szakképző intézmények 2020. szeptember 1-jétől működnek az új szakképzési törvény szerint. Az intézménytípusok a szakképző iskola és a technikum, kifutó jelleggel a szakgimnázium 2020. szeptember 1-jétől - az új szakképzési intézményszerkezetben - a kilencedik évfolyamokon már a 2020-ban módosított Nemzeti alaptanterv előírásai szerint készített kötelezően alkalmazandó programtervek és szakmai programok szerint folyik a szakmai oktatás. A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: **Szkt.**) az alábbiak szerint határozza meg a szakképzés intézményeit:

Szkt. 16. § [A szakképző intézmény]

(1) Szakképző intézmény

- a) a technikum és
- b) a szakképző iskola.

Szkt. 125. § [A szakképzés megszervezésére vonatkozó szabályozási átmenet]

(1) Az Nkt. e törvény hatálybalépését megelőző napon hatályos rendelkezései szerinti

- a) szakgimnáziumi nevelés-oktatást technikumban,
 - b) szakközépiskolai nevelés-oktatást szakképző iskolában
- kell kifutó jelleggel megszervezni.

Szkt. 127. § [A szakképző intézményre vonatkozó szabályozási átmenet]

(1) A technikum az Nkt. e törvény hatálybalépését megelőző napon hatályos rendelkezései szerinti szakgimnáziumként, a szakképző iskola az Nkt. e törvény hatálybalépését megelőző napon hatályos rendelkezései szerinti szakközépiskolaként működik 2020. június 30-áig.

„(6a) A szakképző intézményben a munka- és pihenőidőt – a Kormány e [törvény](#) végrehajtására kiadott rendeletében meghatározott eltéréssel – az Mt. [134. §](#)-a szerint kell nyilvántartani.”

Szkt. 12. § [A programterv és a szakmai program]

A szakképző intézményben a nevelő és oktató munka a képzési és kimeneti követelményekre figyelemmel kidolgozott szakmai program alapján folyik. Az egyházi jogi személy, illetve a vallási egyesület által alapított, illetve fenntartott szakképző intézmény szakmai programjába beépíthető az adott vallás hitelveinek megfelelő ismeret. Az egyházi jogi személy, illetve a vallási egyesület által alapított, illetve fenntartott szakképző intézmény szakmai programja a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.”

Szkt. 19. § [A szakképző intézmény tevékenysége]

(1) A szakképző intézményben a szakmajegyzékben meghatározott szakmára felkészítő szakmai oktatás és szakképesítésre felkészítő szakmai képzés folyik. A szakmai oktatás a képzési és kimeneti követelmények alapján

- a) ágazati alapoktatásban és
- b) szakirányú oktatásban

történik. A szakmai oktatás keretében - ha e törvény vagy a Kormány rendelete eltérően nem rendelkezik - az ágazati alapoktatással és a szakirányú oktatással párhuzamosan vagy attól függetlenül a közismereti kerettanterv szerinti oktatás folyik.

A közismereti oktatás tervezésénél a szakképző intézményekben folyó közismereti oktatást a 2020-as Nat alapján kiadott közismereti kerettanterv előírásai szerint kell folytatni.

Szkt. 20. § [A technikum szakképzési tevékenysége]

(1) A technikumban

a) az általános műveltséget megalapozó, az érettségi vizsgára és az érettségi végzettséghez kötött szakma szakmai vizsgájára felkészítő, valamint a szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulást vagy munkába állást elősegítő, illetve

b) érettségi végzettséggel kizárólag az érettségi végzettséghez kötött szakma szakmai vizsgájára felkészítő szakmai oktatás folyik.

(2) A szakképzésért felelős miniszter – a Kormány adott ágazatért felelős tagjának egyetértésével kiadott – engedélye alapján a technikum az (1) bekezdésben meghatározott szakmai oktatást felsőoktatási intézménnyel közösen kidolgozott szakmai program alapján is megszervezheti.

(3) A technikum kizárólag érettségi vizsgára történő felkészítést is szervezhet. Az ilyen felkészítés csak felnőttképzési jogviszonyban szervezhető meg a közismereti kerettanterv által meghatározott időtartamban.”

Szkt. 73. § [A közismereti oktatás]

(1) A szakképző intézményben a közismereti oktatás a közismereti kerettanterv szerint folyik.

(2) A szakképző intézmény a közismereti kerettanterv alkalmazása során az ágazati alapvizsga követelményeire tekintettel a közismereti tantárgyak témaköreit, tartalmát és óraszámait - az Nkt. 6. mellékletében meghatározott heti időkeret és a tananyagtartalom megtartásával - évfolyamok között átcsoportosíthatja.

Az egyházi jogi személy, illetve a vallási egyesület által alapított, illetve fenntartott szakképző intézmény szakmai programjába beépíthető az adott vallás hitelveinek megfelelő ismeret. Az egyházi jogi személy, illetve a vallási egyesület által alapított, illetve fenntartott szakképző intézmény szakmai programja a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A szakgimnáziumok közismereti és szakmai órakerete

A köznevelési törvény az alábbiak szerint rendelkezik a szakgimnáziumokban alkalmazandó kerettantervről.

Nkt. 5. § (7) A szakgimnáziumban az iskolai nevelés-oktatásnak a szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszának tartalmi követelményeit az adott szakképesítés programkövetelménye és az annak alapján kiadott kerettanterv határozza meg, amelyet az oktatásért felelős miniszter az általa vezetett minisztérium honlapján a 6. § (1a) bekezdésében meghatározott módon tesz közzé.

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Kötelező tantárgyak							
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	556	-	-
Idegen nyelv (első élő idegen nyelv)	4	4	4	4	556	4	124
Matematika	3	3	3	3	417	-	-
Történelem	2	2	3	3	345	-	-
Etika	-	-	-	1	31		
Informatika	2	2	-	-	144	-	-

Művészetek	-	-	1	-	36	-	-
Testnevelés	5	5	5	5	695	-	-
Osztályfőnöki	1	1	1	1	139	-	-
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	-	-	-	108	-	-
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Biológia		2	2	2	206	-	-
Kötelezően választható tantárgy: Érettségi tantárgy, vagy Idegen nyelv, vagy Fizika*, vagy Informatika, vagy Szakmai tantárgy**	-	-	2	2	134	-	-
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-	1	-	-	36	-	-
Érettségire épülő (fő) szakképesítés	8	8	7	7	(1045+453) 1498	31	961
Érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítés	3	4	3	3		-	-
Rendelkezésre álló órákeret/hét	35	36	35	35	-	35	-
Tanítási hetek száma	36	36	36	31	-	31	-
Éves összes óraszám	1260	1296	1260	1085	4901	1085	1085

* Amennyiben az iskola a Fizika tantárgyat választja, a szakgimnáziumi kerettantervben megtalálható 144 óra (két évfolyamos) tantárgyi kerettantervet kell használni

** Az órakeret a Katonai alapismeretek tantárgy oktatására is fordítható

A szakképzési programtervek és az egyes szakmák képzési és kimeneti követelményrendszere

Az egyes szakmákra vonatkozó képzési és kimeneti követelmények már elkészültek és elérhetők, azok letölthetők a: <https://szakkepzes.ikk.hu/kkk-ptt>

Az új szakképzési törvény alapjaiban változtatja meg a szakképző iskolák működését és szervezeti felépítését. Az átalakítás elsődleges célja a munkaerőpiac igényeihez az eddigieknél sokkal rugalmasabban alkalmazkodó szakképzési rendszer kialakítása. Nem elhanyagolható szempont azonban a szakképzés humán erőforrásával történő rugalmas és hatékony gazdálkodás rendszerének bevezetése, amely az eddiginél jóval nagyobb mozgásteret ad az intézmény vezetőjének.

2.2. Választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése

Az érettségi vizsga célja annak megállapítása, hogy a vizsgázó rendelkezik-e az általános műveltség alapjaival és olyan képességekkel, amelyek alkalmassá teszik az önművelésre; szert tett-e megfelelő tárgyi tudásra, gondolkodási és tájékozódási képességre, képes-e ismereteinek rendszerezésére és gyakorlati alkalmazására; felkészült-e a felsőoktatási intézményekben folyó tanulmányok megkezdésére.

Az iskola a tizenegyedik-tizenkettedik évfolyamon a kötelező vizsga-tárgyból biztosítja, hogy a tanuló - választása szerint - mind a középszintű, mind az emelt szintű érettségi vizsgára fel tudjon készülni.

Érettségi vizsgára az a tanuló bocsájtható, aki az adott tárgyból teljesítette a gimnáziumi tantervi követelményeket. Az érettségi vizsgán a vizsgázónak négy kötelező és egy kötelezően választott vizsgatárgyból kell vizsgát tennie. A vizsgázó emellett további vizsgatárgyakat is választhat.

Az érettségi középszintű változatára készítjük fel tanulóinkat, annak kötelező és kötelezően választható tantárgyait tekintjük fő tantárgyaknak. Saját tantárgyunk, akkreditált vizsganyagunk nincs. Az érettségire való jelentkezést a mindenkor hatályos jogszabályok és rendeletek szabályozzák (Érettségi és vizsgaszabályzat), melyet magunkra nézve kötelezőnek fogadjuk el.

Kötelező vizsgatárgyak: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv (angol).
Választható vizsgatárgyak: biológia, informatika, fizika, testnevelés.

A 40/2002. (V.24.) OM rendelet szolgál alapjául a középszintű és emelt szintű érettségi vizsgák követelményeinek, témaköreinek meghatározásához. A tantárgyak témaköreit és követelményeit a gimnáziumi kerettanterv tartalmazza.

Iskolánkban elsősorban a középszintű érettségi vizsgákra készítjük fel tanulóinkat, de egyes esetekben - például felsőfokú továbbtanulás miatt szükségessé válik - megszervezzük külön is pl. fakultációban és/vagy önálló otthoni felkészülés segítése mellett az emelt szintű érettségi vizsgákra való felkészítést. Intézményünk az emelt szintű érettségi vizsgák megszervezésében nem vesz részt, csupán a vizsgarögzítésekkel kapcsolatos feladatokat látjuk el. Az érintett tanulóinknak az illetékes hatósági szervek jelölik ki azt az intézményt, ahol az írásbeli és szóbeli vizsgáikat letelhetik.

Emelt szinten választható vizsgatárgyak: kötelező és választható tantárgyak egyaránt.

2.3. Érettségire való felkészítés

Iskolánkban az érettségire való közép- és emelt szintű felkészítés megszervezése két módon történik. A középszintű érettségire való felkészítés minden tantárgyból órarendi keretek között, illetve az emeltszintű felkészítés plusz tanórák (fakultáció) keretében biztosított tanulóink részére. A tantárgyak többségénél a tanulók alapóraszámában az osztállyal együtt tanulnak, a plusz órákat külön csoportban teljesítik.

Azon tantárgyak esetében, melyeknél a tanulók kéri az emeltszintű érettségire való felkészítést, az órarenden kívüli időben, illetve egyéni felkészítéssel tesszük lehetővé a sikeres vizsga megszerzésének lehetőségét. A felkészítések alatt megszerzett osztályzatok beleszámítanak az osztályozásba.

A következő tanévre vonatkozó érettségi előkészítő csoport választása a 10. osztály második félévében történik. Az iskola igazgatója minden év április 20-ig elkészíti és közzéteszi a tájékoztatót azokról a tantárgyakról és a felkészítés szintjéről, amelyekből a tanulók tantárgyat választhatnak. A tanulók a közzétételtől számított két héten belül a tantárgy és a felkészülési szint megválasztásával kapcsolatos döntésüket írásban adhatják le. A tanuló által választott tanítási óra a következő tanévben a tanuló számára kötelezővé válik. Választott tantárgyat leadni és felvenni csak lezárt tanév után lehet. Ezen döntésen változtatni csak a következő tanév végén van lehetőség. Ilyen tantárgyat utólag felvenni csak sikeres különbözeti vizsga letétele után lehet.

A választás véglegesítésekor a tanulónak írásban kell nyilatkoznia a fentiek elfogadásáról.

Amennyiben a tanuló az általa választott tárgyból előrehozott érettségit kíván tenni (11. évfolyamon), akkor a második félév anyagából osztályozóvizsgát köteles tenni.

A középszintű érettségi vizsgára történő felkészülés a kerettantervi kötelező óraszámok és a helyi tanterv által meghatározott időkeretben történik

Az emelt szintű érettségi vizsgára az emelt szintű oktatás keretében, csoportbontásban, valamint a 12. évfolyamon a szabad órakeret terhére történik a felkészítés.

2.4. A középszintű érettségi témakörei

Az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002 (V. 24.) Mm rendelet és a 100/1997 kormányrendelet alapján kerülnek meghatározásra a közép/emelt szintű érettségi vizsga témakörei.

2.4.1. Magyar nyelv és irodalom

Irodalom

- Művek a magyar irodalomból I. Kötelező szerzők: Ady Endre, Arany János, Babits Mihály, József Attila, Kosztolányi Dezső, Petőfi Sándor,
- Művek a magyar irodalomból II. Választható szerzők: Balassi Bálint, Berzsenyi Dániel, Csokonai Vitéz Mihály, Illyés Gyula, Jókai Mór, Karinthy Frigyes, Kassák Lajos, Kertész Imre, Kölcsey Ferenc, Krúdy Gyula, Márai Sándor, Mikszáth Kálmán, Móricz Zsigmond, Nagy László, Nemes Nagy Ágnes, Németh László, Ottlik Géza, Örkény István, Pilinszky János, Radnóti Miklós, Szabó Lőrinc, Szabó Magda, Szilágyi Domokos, Vörösmarty Mihály, Weöres Sándor, Zrínyi Miklós
- Művek a magyar irodalomból III. Kortárs szerzők: Dragomán György, Fehér Béla, Lackfi János, Oravecz Imre, Szabó T. Anna, Tóth Krisztina, Varró Dániel
- Művek a világirodalomból: Az antikvitás, a Biblia, Orosz realisták, a XX. századi modernség
- Színház és dráma: Szophoklész, Shakespeare, Molière, Katona József, Madách Imre, Henrik Ibsen, Anton Pavlovics Csehov, Örkény István
- Az irodalom határterületei Az irodalom filmen, televízióban, dalszövegben, a virtuális valóságban: az adaptáció
- Regionális kultúra, interkulturális jelenségek és a határon túli irodalom
- Az erdélyi magyar irodalom: Kányádi Sándor, Sütő András Határon túli: Márai Sándor Regionális: Jókai Mór, Kazinczy Ferenc, Tollas Tibor

Magyar nyelvtan

- Kommunikáció: A nyelv, mint kommunikáció. Pragmatika. Nyelvi és vizuális kommunikáció. A kommunikáció működése. Személyközi kommunikáció. A tömegkommunikáció
- A magyar nyelv története. A nyelv, mint történeti képződmény. A magyar nyelv rokonsága. Nyelvtörténeti korszakok. A magyar nyelv szókészletének alakulása. Nyelvművelés
- Ember és nyelvhasználat. Ember és nyelv. A jel, a jelrendszer. Nyelvváltozatok. Nemzeti nyelvhasználat és határon túli magyar nyelvűség. Nyelv és társadalom
- A nyelvi szintek: Hangtan. A helyesírás. Alaktan és szótan. A mondat szintagmatikus szerkezete. Mondattan
- A szöveg: A szöveg és a kommunikáció. A szöveg szóban és írásban. A szöveg szerkezete és jelentése. Szövegértelmezés. Az intertextualitás. A szövegtípusok. Az elektronikus írásbeliség hatása a szövegekre, szövegek a médiában.
- A retorika alapjai: A nyilvános beszéd. Érvelés, megvitatás, vita. A szövegszerkesztés eljárásai. Stílus eszközök, stílusréteg, stílusváltozat.

2.4.2. Történelem

- Az ókor
- Az ókor és kultúrája
- Vallás és kultúra az ókori Keleten
- A demokrácia kialakulása Athénban
- A római köztársaság virágkora és válsága, az egyeduradalom kialakulása
- Az antik hitvilág, művészet, tudomány
- A kereszténység kialakulása és elterjedése
- A népvándorlás, az antik civilizáció felbomlása
- A középkor
- A feudális társadalmi és gazdasági rend jellemzői

- A nyugati és keleti kereszténység
- Az iszlám vallás és az arab világ; a világvallások elterjedése
- A középkori városok
- Egyházi és világi kultúra a középkorban
- A humanizmus és a reneszánsz Itáliában
- Az angol és a francia rendi állam működése
- Az Oszmán Birodalom terjeszkedése
- A középkori magyar állam megteremtése és virágkora
- A magyar nép őstörténete és vándorlása
- A honfoglalástól az államalapításig
- Az Árpád-kor
- Társadalmi és gazdasági változások Károly Róbert, I. Lajos, Luxemburgi Zsigmond idején
- A Hunyadiak
- Kultúra és művelődés
- Szellemi, társadalmi és politikai változások az újkorban
- A nagy földrajzi felfedezések és következményei
- Reformáció és katolikus megújulás
- A kontinentális abszolutizmus és a parlamentáris monarchia megszületése Angliában
- A tudományos világkép átalakulása, a felvilágosodás
- Magyarország függetlenségi harcai és újjászerveződése a Habsburg Birodalomban⁷
- A mohácsi csata és az ország három részre szakadása
- Az Erdélyi Fejedelemség virágkora
- A török kiűzése és a Rákóczi-szabadságharc
- Demográfiai, nemzetiségi, társadalmi és gazdasági változások a XVIII. századi Habsburg Birodalomban
- Művelődés, egyházak, iskolák
- A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora
- A francia polgári forradalom politikai irányzatai, az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata
- A napóleoni háborúk és a Szent Szövetség Európája
- A XIX. század eszméi
- Az ipari forradalom és következményei
- Nagyhatalmak és katonai-politikai szövetségek a századfordulón
- Tudományos, technikai felfedezések, újítások és következményeik
- A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon
- A reformmozgalom kibontakozása, a polgárosodás fő kérdései
- A reformkori művelődés, kultúra
- A polgári forradalom
- A szabadságharc
- A kiegyezés előzményei
- Gazdasági események és társadalmi változások a dualizmus korában
- Az életmód, a tudományos és művészeti élet fejlődése
- Az első világháborútól a kétpólusú világ felbomlásáig
- Az első világháború jellege, jellemzői; a Párizs környéki békék
- A gazdaság és a társadalom új jelenségei a fejlett világban
- Tekintélyuralmi rendszerek Közép-Európában és az olasz fasizmus
- Az USA és az 1929-33-as gazdasági válság

- A nemzetiszocializmus hatalomra jutása és működési mechanizmusa
- A bolsevik ideológia és a sztálini diktatúra az 1920-30-as években
- A második világháború előzményei jelentős fordulatai
- A hidegháború és a kétpólusú világ jellemzői
- A szocialista rendszerek bukása
- Magyarország története az első világháborútól a második világháborús összeomlásig
- Az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlása és következményei
- A Horthy-rendszer jellege és jellemzői
- Művelődési viszonyok és az életmód
- A magyar külpolitika mozgástere, alternatívái
- Magyarország részvétele a világháborúban
- A német megszállás és a holocaust Magyarországon
- Magyarország 1945-től a rendszerváltozásig
- A szovjet felszabadítás és megszállás
- A határon túli magyarság sorsa
- A kommunista diktatúra kiépítése és működése
- Az 1956-os forradalom és szabadságharc
- A Kádár-rendszer jellege, jellemzői
- A rendszerváltozás
- A jelenkor
- A közép-európai régió jellemzői, távlatai, a posztszovjet rendszerek problémái
- Az európai integráció története
- A „harmadik világ”
- Fogyasztói társadalom; ökológiai problémák, a fenntartható fejlődés
- A globális világ kihívásai és ellentmondásai
- A mai magyar társadalom és életmód
- Alapvető állampolgári ismeretek
- Etnikumok és nemzetiségek a magyar társadalomban
- A magyarországi romák
- A parlamenti demokrácia működése és az önkormányzatiság
- Társadalmi, gazdasági és demográfiai változások

2.4.3. Matematika

- Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok
- Halmazok
- Matematikai logika
- Kombinatorika
- Gráfok
- Számelmélet, algebra
- Alapműveletek
- A természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek
- Racionális és irracionális számok
- Valós számok
- Hatvány, gyök, logaritmus
- Betűkifejezések
- Arányosság
- Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek, egyenlőtlenség-rendszerek

- Közéértékek, egyenlőtlenségek
- Függvények, az analízis elemei
- A függvény
- Egyváltozós valós függvények
- Sorozatok
- Az egyváltozós valós függvények analízisének elemei
- Geometria, koordinátagometria, trigonometria
- Elemi geometria
- Geometriai transzformációk
- Síkbeli és térbeli alakzatok
- Vektorok síkban és térben
- Trigonometria
- Koordinátagometria
- Kerület, terület
- Felszín, térfogat
- Valószínűség számítás, statisztika
- Leíró statisztika
- A valószínűség-számítás elemei

2.4.4. Idegen nyelv (angol)

A) Készségek és szövegfajták

- Olvasott szöveg értése
- Nyelvhelyesség
- Hallott szöveg értése⁹
- Íráskészség
- Beszédkészség

B) Témakörök

- Személyes vonatkozások, család
- Ember és társadalom
- Környezetünk
- Az iskola
- A munka világa
- Életmód
- Szabadidő, művelődés, szórakozás
- Utazás, turizmus
- Tudomány és technika

2.4.5. Biológia

- Rendszertan
- Az élőlények rendszerezése. Vírusok, prokarióták, egysejtű eukarióták
- Többsejtű eukarióták. Gombák és a telepes növények. A hajtásos növények szerveződése és életműködései.
- Többsejtű állatok szerveződése és életműködései, ósszájúak és újszájúak.
- Gerincesek
- Növényi és állati szövetek
- Molekuláris és sejtbológia (egyed alatti szerveződési szintek)

- Szervetlen és szerves alkotóelemek
- Az anyagcsere folyamatai
- Sejtalkotók (az eukarióta sejtben)
- Az emberi szervezet
- A belső környezet stabilitása, homeosztázis
- Kültakaró
- A mozgás
- A táplálkozás
- A légzés
- Az anyagszállítás
 - A kiválasztás
 - A szabályozás (idegrendszer és hormonális szabályozás)
 - Szaporodás és egyedfejlődés
- Egyed feletti szerveződési szintek (ökológia)
 - Élő és élettelen környezeti tényezők
 - Populációk, életközösségek (élőhely típusok)
 - Bioszféra (anyag és energiaforgalom). Környezet és természetvédelem.
- Öröklődés, változékonyság, evolúció
- Molekuláris genetika
- Mendeli genetika
- Populációgenetika és evolúciós folyamatok
- A bioszféra evolúciója

2.4.6. Informatika

- Információs társadalom
- A kommunikáció
- Információ és társadalom
- Informatikai alapismeretek – hardver
- Jelátalakítás és kódolás
- A számítógép felépítése
- Informatikai alapismeretek – szoftver
- Az operációs rendszer és főbb feladatai
- Szövegszerkesztés
- A szövegszerkesztő használata
- Szövegszerkesztési alapok
- Szövegjavítási funkciók
- Táblázatok, grafikák a szövegben
- Táblázatkezelés
- A táblázatkezelő használata
- A táblázatok felépítése
- Adatok a táblázatokban
- Táblázatformázás
- Táblázatok, szövegek, diagramok
- Problémamegoldás táblázatkezelővel
- Adatbázis- kezelés

- Az adatbázis-kezelés alapfogalmai
- Az adatbázis-kezelő program interaktív használata
- Alapvető adatbázis-kezelési műveletek
- Képernyő és nyomtatási formátumok
- Információs hálózati szolgáltatások
- Kommunikáció az Interneten
- Weblapkészítés
- Prezentáció és grafika
- Prezentáció (bemutató)
- Grafika
- Könyvtárhasználat
- Könyvtárak
- Dokumentumok
- Tájékoztató eszközök

2.4.7.Fizika

1. Mechanika

- Newton törvényei
- Pontszerű és merev test egyensúlya
- A változó forgómozgás dinamikai leírása
- Mozgásfajták
- Munka, energia
- A speciális relativitáselmélet alapjait
- Folyadékok és gázok mechanikája

2.Hőtan, termodinamika

- Állapotjelzők, termodinamikai egyensúly
- Hőtágulás
- Állapotegyenletek
- Összefüggés a gázok állapotjelzői között
- Az ideális gáz kinetikus modellje
- Energiamegmaradás hőtani folyamatokban
- Kalorimetria
- Halmazállapot-változások
- A termodinamika II. főtétele
- A hőterjedés formái

3. Elektromágnesség

- Elektromos mező
- Egyenáram
- Az időben állandó mágneses mező
- Az időben változó mágneses mező
- Elektromágneses hullámok

4. Optika

- A fény, mint elektromágneses hullám

5. Atomfizika, magfizika

- Az anyag szerkezete
- Az atom szerkezete
- Az atommagban lejátszódó jelenségek
- Sugárvédelem

6. Gravitáció, csillagászat

- A gravitációs mező
- Csillagászat

7. Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek

- A fizikatörténet fontosabb személyiségei
- Felfedezések, találmányok, elméletek

2.4.8. Testnevelés

Elméleti ismeretek

- Az olimpiai mozgalom létrejötte, célja, feladatai; magyar sportsikerek
- A harmonikus testi fejlődés
- A testmozgás, a sport szerepe az egészséges életmód kialakításában, és a személyiség fejlesztésében
- A motoros képességek szerepe a teljesítményben
- Gimnasztikai ismeretek
- Atlétika
- Torna
- Zenés-táncos mozgásformák
- Küzdősportok, önvédelem
- Úszás
- Testnevelési és sportjátékok
- Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek
- Gyakorlati ismeretek
- Gimnasztika
- Atlétika
- Futások
- Ugrások
- Dobások
- Torna
- Talajtorna
- Szekrényugrás
- Felemáskorlát
- Gerenda
- Ritmikus gimnasztika
- Gyűrű
- Nyújtó
- Korlát
- Küzdősportok, önvédelem
- Úszás
- Testnevelési és sportjátékok
- Kézilabda, Kosárlabda, Labdarúgás, Röplabda

Szakszó-, név- és fogalomtár

Az alábbi szakkifejezések használata a szóbeli vizsgán elvárható.

KÖZÉPSZINT

- 11-es rúgás
- aktív pihenés
- alakzatok - oszlop, vonal, kör
- alkarérintés
- álló- és térdelőrajt
- alsó egyenes nyitás - nyitásfogadás
- átadás - egykezes, kétkezes mellső, kétkezes felső, pattintott
- büntetődobás
- Coubertin báró
- deformitás
- döntés
- edzésmódszer
- edzettség
- egészség
- egészséges életmód
- elhízás
- előkészítő gyakorlatok
- emelés
- emelkedés
- ereszkedés
- esztétikus mozgás
- fejelés
- fejlődések, szakadozások
- fektetett dobás
- fogások
- fordítás
- forduló
- gimnasztikai alapforma
- gurulás
- gyerekkor
- gyors indítás
- hajítás, vetés, lökés
- hajlékonyság
- hajlítás
- helyes légzés (mellkasi, hasi, teljes)
- ideális testsúly
- ízületi mozgékonyosság
- járás (futás) megindítása, megállítása
- kapura lövések - beugrásos, felugrásos
- keringési rendszer
- kiindulópont
- kosárárintés
- küzdelem
- labdaátadások lábbal - lapos, félmagas, ívelt

- labdaérintések - belső, belső csüd, teljes csüd, külső csüd
- labdavezetés
- leengedés
- légzőrendszer
- lendítés
- lendületszerzés
- magasugrás - flop-, hasmánt-, átlépőtechnika
- magyar olimpiai bajnokok - legalább öt név ismerete
- mell-, gyors-, hátúszás
- motiváció
- mozgatórendszer
- nyitódás, zárkózás, igazodás, takarás
- nyújtás
- olimpiai játékok - ókori, újkori játékok
- passzív pihenés
- prevenció
- pulzus
- rajtolás
- rekreáció
- ritmikus gimnasztika szerek - kötél, labda, karika, buzogány, szalag
- serdülőkor
- sérülés
- sikerélmény
- sorakozás
- szabadgyakorlat, szerygyakorlatok (pad, bordásfal), kéziszergyakorlatok (babzsák, labda, súlyzó, medicinlabda stb.)
- szabadrúgás - közvetett, közvetlen
- távolugrás - lépőtechnika, ollózótechnika
- teljesítmény
- terhelés
- természeti erők
- testedzés
- testfordulatok
- testi higiéné
- testnevelés - sport
- testtartás
- tornaelemek: állások, gurulások, fordulatok, ugrások, billenések, forgások, átfordulások, támaszugrások, lebegőtámasz, lendületek, fellendülések, támaszhelyzetek, leugrások, összekötő elemek
- tornaszerek - talaj, gerenda, felemáskorlát, ló, nyújtó, gyűrű, korlát, lólengés
- váltás
- védekezés - emberfogásos, területvédekezés

2.5. Az ismeretek számonkérésének szabályai

Alapszabályok

Az intézmény a szakmai programjában meghatározta az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményeit és formáit, a tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minő-

sítésének követelményeit. Az oktató a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen **érdemjeggyel értékeli**, félévkor és a tanítási év végén **osztályzattal** minősíti. A szakképesítések tantárgyi rendszerét figyelembe véve, a **tantárgyak** kerülnek értékelésre. Abban az esetben, ha a tantárgy több tantárgyelemből áll, amelyek évközben külön-külön kerülnek értékelésre, a **tantárgyelemek** érdemjegyeit figyelembe véve, félévkor és év végén is tantárgyra vonatkozó **osztályzatot** kell kialakítani megfelelő **súlyozás** alkalmazásával. Szakmai elméletből egy félév során, tantárgyanként legalább három jegyet kell szereznie a tanulónak. Gyakorlatból havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni a tanuló munkáját.

A számonkérés alkalmazott módjai:

- szóbeli felelet, írásbeli felelet, témazáró dolgozat, projektmunka
- órai munka
- önálló kiselőadás, házi dolgozat
- gyakorlati feladat megoldása
- a tanuló produktumának ellenőrzése, értékelése

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje

A diákok folyamatos tanulását, felkészültségét, tudását a szakoktató rendszeres számonkéréssel ellenőrzi, melynek egyik módja az írásbeli beszámoltatás.

Az írásbeli beszámoltatás intézményi formái:

Írásbeli felelet (oktató engedélyével, a diák kérésére, SNI esetén): az előző néhány óra tananyagára korlátozódik, időtartama legfeljebb egy szóbeli felelet idejének megfelelő, bejelentése nem kötelező előre. Kijavítása a szakoktató számára a következő tanórára kötelező.

Kisdolgozat (röpdolgozat): az előző néhány óra tananyagára (vagy speciális tudásra: pl. tollbmondás) korlátozódik, időtartama legfeljebb 20 perc, bejelentése nem kötelező előre. Kijavítása két héten belül kötelező, de legfeljebb az osztályozó értekezletet megelőző 3 munkanap.

Nagydolgozat (teszt, feladatlap, esszé: egy témán belüli, legalább 5 tanóra anyagát felölelő): időtartama minimum 45 perc, maximum 90 (szaktárgyi specifikumok esetén ettől el lehet térni), bejelentése előre kötelező. Kijavítása a oktatónak 15 munkanapon belül kötelező, de legfeljebb az osztályozó értekezletet megelőző 3 munkanap.

Témazáró (felmérő) (teszt, feladatlap, esszé: egy adott téma anyagának számonkérésére): időtartama minimum 45 perc, maximum 90 (szaktárgyi specifikumok esetén ettől el lehet térni), bejelentése előre kötelező. Kijavítása a oktatónak 15 munkanapon belül kötelező, de legfeljebb az osztályozó értekezletet megelőző 3 munkanap.

Házi dolgozat: az oktató által meghatározott formában (műfajban) és mennyiségben (figyelembe véve a tantárgyi specifikációkat). Elkészítéséhez legalább 2 hetet kell adni. Kijavítása a oktatónak 15 munkanapon belül kötelező, de legfeljebb az osztályozó értekezletet megelőző 3 munkanap.

Portfólió (csak a technikus évfolyamokon): az elkészítendő anyag mennyiségétől és minőségétől függően változó terjedelmű, értéke a portfólió kiadásakor ismertettek alapján van. Elkészítésére legalább 4 hetet kell adni (ebbe beletartozik a konzultációs cheklista megléte is). Kijavítása a oktatónak 20 munkanapon belül kötelező, de legfeljebb az osztályozó értekezletet megelőző 3 munkanap.

Korlátozások

Középiskolában: csak két nagydolgozat vagy témazáró íratható egy tanítási napon belül (vagy 1 nagy 3 kicsi, vagy 4 kisdolgozat). A nagydolgozatok, témazárók íratásának sorrendjét (időrendjét) azt határozza meg, hogy melyik oktató közölte az íratás tényét a tanulókkal hamarabb, illetve jelölte be azt a naplóba. Amennyiben egy tanítási napon egy nagydolgozat vagy témazáró van, akkor ezen felül további legfeljebb 3 írásbeli felelet, kisdolgozat íratható (az oktatók közötti szóbeli meg egyezés alapján, a diákok jelzése szerint: jelzik, hogy aznap már írtak hármat). A házi dolgozatok mennyisége legfeljebb az adott szaktárgy heti óraszámáé. Portfólió tantárgyanként, tanévenként és tanulónként egy lehet. A tanuló írásbeli kérésére ettől el lehet térni (versenymunkák, felvételi felkészülés indoklottsága stb. esetén). Amennyiben a tanulónak felmentése van valamelyik tárgy írásbeli számonkérési formája alól, akkor a jogszabályban előírtak szerinti eszközöket, lehetőségeket kell számára biztosítani. A szakmai képzésben az írásbeli beszámoltatások formáit kiegészíti az évfolyamfeladat. Az írásbeli munkák értékelésekor az alábbi ponthatárokat kell figyelembe venni:

86	-	100	%	=	Jeles (5)
70	-	85	%	=	Jó (4)
56	-	69	%	=	Közepes (3)
40	-	55	%	=	Elégséges (2)
0	-	39	%	=	Elégtelen (1)

Amennyiben az írásbeli beszámoltatásnak, a szakoktató által egyedileg meghatározott pontozási útmutatója van, akkor azt a tanulóval előzetesen ismertetni kell!

A szóbeli beszámoltatás

A szóbeli beszámoltatás esetében az oktató az írásbeli beszámoltatás értékelési szabályait kell, hogy alkalmazza. Amennyiben ettől eltér, akkor azt a tanulóval előzetesen közölnie kell.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei

A „házi feladat” céljai:

- újra feldolgozni, elmélyíteni, rögzíteni az órán tanultakat;
- készségszintig gyakoroltatni a tanult algoritmusokat;
- önálló kutatómunkát végeztetni valamely témában;
- alkotómunkára ösztönözni valamely témában.

Elveink:

- Házi feladatot öncélúan nem adunk (azaz, ha a fenti célok egyikét sem szolgálja).
- A házi feladat mennyiségének meghatározásánál mindenkor figyelembe kell venni, hogy a tanulónak naponta 5-7 órája van, és szinte minden órán tűznek ki a számára kötelezően megoldandó feladatot.
- Csak olyan feladat adható kötelező jelleggel, amelynek megoldására valamennyi tanuló képes. (Ha ez a csoport heterogén tudásszintje miatt nem lehetséges, akkor a házi feladatnak mindig legyen olyan része, amelynek elvégzésére / elkészítésére / megtanulására mindenki képes.)
- A házi feladatot, mindig részben vagy teljesen (minden diákra, illetve feladatra vonatkozóan) ellenőrizni kell.

A naplóban minden tantárgy érdemjegyeit a szakoktatóknak folyamatosan vezetni kell, és félévkor illetve év végén le kell zárni.

Az ellenőrzés és az értékelés formái:

- diagnosztikus mérés, értékelés: a tanulók aktuális ismereteinek és készség szintjének mérése (helyzetelemző felmérés a tanév elején),
- szummatív mérés, értékelés: tanulók tantervi követelményekhez viszonyított tényleges teljesítményének minősítése érdemjeggyel (témakörök és félév, tanév vége),
- fejlesztő mérés, értékelés: egy-egy tanulási szakasz alatt a tanulási és a problémamegoldó képességek fejlesztése, alakítása. A továbbhaladás feltétele a Nat kerettantervi minimum követelményeinek a teljesítése. A tanulói teljesítmények értékelésének alapja a különféle méréseken elért eredmény. Az írásbeli számonkérés mellett szerepe van a tanulói szóbeli feleletnek is. A teljesítmények rendszeres szóbeli értékelése minden szakoktató oktató-nevelő munkájába folyamatosan beépül, az osztályozás és az írásbeli értékelés rendszere évfolyamtól, tantárgytól függően változhat.

A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A csoportbontások a tanulók kötelező óráit érintik elsősorban. A csoportbontás célja:

- a kisebb létszám mellett a tanulók differenciált fejlesztése,
- tananyag strukturáltabb átadása,
- a tanulók kommunikációs képességének javítása

A csoportbontás történhet a tanulók tudásszintjéhez igazítva, és kialakíthatók a névsor szerinti vagy egyéb szempont szerinti csoportok is. A csoportbontások egyes osztályra, tantárgyra vonatkozó konkrét eljárását a munkaközösségek javaslata alapján a helyi tanterv tantárgyanként meghatározott rendje szerint alkalmazzuk.

Egyéb foglalkozások

Az egyéb foglalkozások az egyéni érdeklődésnek megfelelő ismereteket biztosítják, valamint lehetőséget adnak a tanulók differenciált egyéni fejlesztéséhez is az adott órakeretek felhasználásával.

Intézményünkben több mint két éve tanulnak kárpátaljai diákok. Igyekszünk megismertetni velük szokásainkat, hagyományainkat, valamint aktív részesei kulturális programjainknak.

A multikulturális nevelés áthatja mindennapjainkat.

A nemzeti, etnikai kisebbségekhez nem tartozó tanulók részére alapvetően integrált oktatást biztosítunk.

A tantárgyi keretek között megjelenő etnikai kisebbség kultúrájának, képzőművészetének, zenei világának, népviseletének és életmódjának megismerése.

A településen élő nemzeti, etnikai kisebbség kultúrájának megismerését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- tanórák
- osztályfőnöki órák
- tanórán kívüli tevékenységek: hagyományőrző rendezvények, kiállítások szervezése, rendezése, szabadidős tevékenységek, színház- és múzeumlátogatás, iskolai fellépések.

A tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységekben lehetőség nyílik a toleranciára való nevelésre, a másság megismerésére, tiszteletben tartására.

2.6. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai programok, tevékenységek

Az iskola egészségnevelési- és egészségfejlesztési programjaiba bevonjuk a Kárpátaljáról érkezett diákokat is. Programjaink és tevékenységeink változatosak, amely minden korosztály igényeit kielégítik.

Az iskola egészségnevelési- és egészségfejlesztési programjában kiemelt szerepet szánunk:

- az egészséges táplálkozásnak
- a mindennapos testnevelés és egyéb testmozgásnak
- a lelki egészséget segítő nevelésnek
- az egészség-ismeretek, készségek átadásának
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
 - a táplálkozás,
 - az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás káros hatásai a szervezetre,
 - a családi és kortárskapcsolatok,
 - a környezet védelme,
 - az aktív életmód, a sport,
 - a személyes higiénia,
 - az elsősegély-nyújtás alapismeretei,
 - a szexuális fejlődés területén.

Az egészségnevelés az iskola minden oktatójának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata. **Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák, programok szolgálják**

Az egészségnevelés iskolai színterei

Az iskolai élet minden pontján meg kell jelennie az egészségnevelési elveknek, de kiemelten fontosak a következő színterek:

- osztályfőnöki órák
- szaktantárgyi órák
- testnevelési órák
- szabadidős sporttevékenységek, sportkörök
- osztálykirándulások
- iskolai sportrendezvények – tanár-diák meccsek
- kiemelt rendezvények – Szakmák napja, Egészségnap
- iskolai egyéb rendezvények - szalagavató bál, iskolanapi programok, vetélkedők, versenyek, játékos programok
- délutáni, hétfégi szabadidős foglalkozások, szakkörök, múzeumlátogatások,
- DÖK és diák szervezésű rendezvények

Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- egészségnevelést szolgáló szakkörök,
- minden tanévben osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra szervezése,
- az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele,
- a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezésében.

A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A tanulási kudarcnak kitétt tanulók felzárkóztatását segítő foglalkozások

Ezzel a problémával küzdő gyermekek számára a segítő program az osztályfőnök irányításával, az osztályban tanító tanárok részvételével, valamint a szülő támogatása mellett végrehajtott személyre szóló feladat.

A tanulási kudarcok okai igen szerteágazók lehetnek, eredménye pedig mindig a tanuló jelentős lemaradása, így elsődleges feladatunknak az okok felderítését, majd az okot megelőzését tartjuk.

Az elmaradás jellegzetes oka a képességekben keresendő. Az emiatt hátrányba kerülő tanulók részére:

- a szociálisan hátrányos helyzetű beilleszkedési, magatartási, tanulmányi problémákkal küszködő tanulók részére fejlesztő órákat szervezünk,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni fejlesztését biztosítjuk,
- a beszédhibás tanulóink fejlesztéséhez a Pedagógiai Szakszolgálat segítségét vesszük igénybe. - támaszkodunk a pedagógiai tanácsadó intézetek (pl.: szakértői bizottság) diagnosztizáló és javaslattevő tevékenységére.
- a pszichés okok miatt bekövetkező lemaradások kezelését enyhébb esetben testületi összefogással és a szülők bevonásával, súlyosabb esetben szakemberek igénybevételével tervezzük,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás szervezünk,
- a szabadon tervezhető tanórán kívüli foglalkozások arányainak kialakításánál a tehetséggondozás és felzárkóztatás szempontjai döntő, meghatározó szerepet játszanak. A tanulási nehézségek, kudarcok jelentkezése esetén alapvetőnek tekintjük a szülővel történő együttműködést.

A felzárkóztató tevékenységek iskolai színterei:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- a napközi otthon, a tanulószoba, - az egyéni foglalkozások,
- egyéni képességekhez igazodó oktatás (felzárkóztatás, tehetséggondozás foglalkozásai),
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- a továbbtanulás irányítása, segítése,
- képességfejlesztő órák (fejlesztő pedagógus és gyógypedagógus segítségével),
- iskolaotthonos oktatási forma,
- az oktató családlátogatásai a gyermekvédelmi felelőssel együtt.

A szociális hátrányok enyhítését segítő lehetőségek:

A foglalkozásokat, munkaformákat a gyermekvédelmi felelős, a fejlesztő pedagógus, az osztályfőnökök, a pszichológus, a gyógypedagógus összehangolt munkája jellemzik.

A szociális hátrány mielőbbi feltárása és megoldása:

- a tanulók, szülők, nevelők személyes kapcsolatának kialakításával,
- a Polgármesteri Hivatallal és a Gyermekjóléti Szolgálattal történő szoros kapcsolattartás útján, - a gyermek-és ifjúságvédelmi tevékenységen keresztül,
- drog és bűnmegelőzési programok szervezésével,
- felvilágosító munka végzésével a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleten, fogadóórán, családlátogatáson,
- pályázatok figyelése, és pályázatokon történő részvétel útján,
- pályaaorientációs tevékenységen keresztül, esetszbeszélések formájában kívánjuk megvalósítani.

Az anyagi támogatás formái:

- tanulmányi kirándulások támogatása,
- kedvezményes étkezési támogatás,
- tankönyvvásárláshoz, taneszköz vásárláshoz nyújtott támogatás (ingyenesség, vagy hozzájárulás),
- helyi, regionális, országos támogatások megszerzésére ösztönzés, pályázatokon történő

- részvétellel
- alapítványi támogatás
- az esetleges juttatások elosztási alapelveinek és eljárásainak a kidolgozása.

A tanuló jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

Az értékelés helyi rendszerén belül a magatartás és szorgalom értékelésekor kiemelt fontosságúnak tartjuk, hogy segítse az iskolai nevelési és oktatási céljainak elérését, segítse a tanuló önismertének fejlődését, adjon lehetőséget az önnevelésre is, az értékelés általában a tanuló iskolai tevékenységére vonatkozzon, mindig legyen személyre szabott. Havonta történő értékeléskor az osztályfőnök összegzi az osztály és a oktatók javaslatait. Lényeges különbségek esetén osztályfőnöki óra keretében megvitatta azokat a tanulókkal, különösen problémás esetekben, az osztályban tanító tanárokkal. Végleges döntést az osztályfőnök hoz. Félévi és év végi osztályozáskor az osztályfőnök az osztályozó értekezlet résztvevői elé terjeszti javaslatait. Az értekezleten a résztvevők közösen döntenek, miután megvitatták a javaslatokat és érveiket. A tanulók magatartását és szorgalmát félévkor és év végén osztályzattal minősítjük (példás, jó, változó, rossz a magatartás értékelésében, példás, jó, változó, hanyag a szorgalom minősítésében).

A magatartás értékelésének elvei

Magatartási követelmények:

Példás (5) az a tanuló, aki: - a házirendet betartja, - a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik, - kötelességtudó, feladatait teljesíti, - önként vállal feladatokat és azokat teljesíti, - tisztelettudó, - társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik, - az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz, - óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet, - nincs írásbeli figyelmeztetése, intője.

Jó (4) az a tanuló, aki: - a házirendet betartja, - tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik, - feladatait a tőle elvárható módon teljesíti, - feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti, - az osztály - vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt, - nincs írásbeli intője.

Változó (3) az a tanuló, aki: - az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be, - a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik, - feladatait nem minden esetben teljesíti, - előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva, - a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik, - igazolatlanul mulasztott, - nincs osztályfőnöki intője.

Rossz (2) az a tanuló, aki: - a házirend előírásait sorozatosan megsérti - feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti - magatartása fegyelmezetlen, rendetlen, - társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik, - viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza, - több alkalommal igazolatlanul mulaszt, - több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki intője vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A szorgalomjegyek megállapításának elvei

Motiváltság szerint: - a tudás megszerzésének igénye, - az egyéni képességeknek megfelelő teljesítmény - a tanuló minden erejével arra törekszik, hogy egyre több ismeretet szerezzen.

A tanulási folyamat szerint: - jó idő- és munkaszervezés, - kitartás, - céltudatosság, - tartós figyelem és aktivitás, - rendszeresség, - kötelességtudó, - pontos és megbízható önálló munkavégzés, - igényesség, - fegyelmezett, - aktív tanórai tevékenység, - "szorgalmi" feladatok elvégzése, -

tanulmányi versenyeken, szakkörökön, pályázatokon való részvétel, - a kudarc jobb teljesítményre sarkalja, vagy bezárkózik, agresszívvá válik, - a tanulmányi munkában az életkörülmények helyzetét, képességek szintjét, - az önállóság, kötelességtudat, érdeklődése szempontjánál az életkori sajátosságokat.

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei:

Példás (5) az a tanuló, aki: - képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt, - a tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi, - a tanórákon aktív, szívesen vállal többletfeladatokat is, és azokat elvégzi, - a munkavégzése pontos, megbízható, - a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz, - a taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra rendszeresen elhozza.

Jó (4) az a tanuló, aki: - képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt, - rendszeresen, megbízhatóan dolgozik, - a tanórákon többnyire aktív, - többletfeladatot, tanórán kívüli foglalkozásokon vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti, - eszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3) az a tanuló, aki: - a tanulmányi eredménye elmarad a képességeitől, - a tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti, - felszerelése, házi feladatai gyakran hiányzik, - érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja, - önálló munkájában figyelmetlen. tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki: - képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében, - az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg, - a tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen, - feladatait többnyire nem végzi el, - felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek, - a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak elleneségül - félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen. A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

2.7. Az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítéshez

Iskolánk az érettségi vizsgákat a mindenkor hatályos jogszabályoknak (100/1997. (VI. 13.) Kormányrendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról, az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet) megfelelően szervezi meg.

A technikum a kötelező vizsgatárgyból biztosítja, hogy a tanuló - választása szerint - mind a középszintű, mind az emelt szintű érettségi vizsgára fel tudjon készülni. Emelt szintű vizsgára az adott tantárgyból 10. évfolyam végén történő jelentkezése után szervez az iskola felkészítést.

A szakképző iskola az érettségi vizsgára felkészítő évfolyamokon a kötelező közismereti vizsgatárgyból biztosítja, hogy a tanuló a középszintű érettségi vizsgára fel tudjon készülni.

Az, aki a szakképző iskolában folytatott tanulmányokhoz kapcsolódóan szakmát szerzett és annak megszerzését követően kíván érettségi vizsgát tenni, mentesül az érettségi vizsga kötelezően választandó vizsgatárgya alól.

KÉPZÉSI PROGRAM

3.1. Az intézmény szakmai képzési terve

A képzési program elkészítése a hatályos jogszabályok figyelembevételével történt.

3.2. A szakképzés alapelve

Szakképzésünk középpontjában az európai szintű szakképzési rendszer kialakítása és ezáltal a hazai munkaerő nemzetközi versenyképességének fokozása áll.

3.3. Az intézmény szakképzési tevékenysége

Az intézmény szakképzési tevékenysége kiterjed az **iskolarendszerű** és **iskolarendszeren kívüli** oktatásra. Jelen szakmai program az iskolarendszerű szakképzésre vonatkozóan került elkészítésre. Az alapító okiratunknak és hagyományainknak megfelelően, az iskolarendszerű szakképzés keretében az oktatás szagimnáziumi és szakközépiskolai szinten folyik azokon a szakterületeken, amelyek az iskola már meglévő profiljának, feltételrendszerének, technikai felszereltségének, humán erőforrásainak legjobban megfelelnek, figyelembe véve a munkaerő-piac igényeit.

A korszerű szakemberképzés fontos elemei

- A legfrissebb, piacképes ismereteket közvetítse a diákjainknak;
- A munkaerő-piaci igényekhez rugalmasan alkalmazkodjon;
- Szoros kapcsolattartás és együttműködés a gazdasági élet szereplőivel (vállalkozások, gazdasági kamarák, munkaügyi központ) azért, hogy követhető legyen a változó igény, ugyanakkor a korszerűsítéshez támogatókat szerezzen és segítsen a végzetek elhelyezkedésében.

3.4. Az intézményben folyó szakképzés céljai

Szakmai munka célja

A XXI. század szakközép- és szakiskolája számára a munkaerőpiac megjelenése jelenti a legnagyobb kihívást. A szakképzés cél- és feladatrendszere a munka világának a követelmény rendszeréhez igazodik. A képzési forma alapvetően figyelembe veszi az adott szakma társadalomban betöltött reális helyzetét és szerepét, továbbá a szakma vonatkozásában előre prognosztizálható változásokat. A szakmai háttérből kiindulva határozzuk meg a szakma gyakorlása során végzendő tevékenységeket és feladatokat, a tevékenységek elvégzéséhez szükséges képességeket és azok pedagógiai követelményeit és az értékelés rendszerét. A tanulók szakmai képességei a tevékenység végzése során fejleszthetők. Ezért fontos az elmélet és gyakorlat egységének megteremtése, a gyakorlatorientált képzés megvalósítása.

Fő célok:

- Olyan sajátos arculattal rendelkező szakképző iskola megvalósítása, mely gyorsan alkalmazkodni tud a munkaerő-piaci kihívásokhoz
- A tanulók, a szülők, a helyi társadalom, a gazdaság és a munkaerő-piac igényeinek megfelelő szakmaszerkezet kialakítása, munkáltatói, foglalkoztatói igényeknek a kielégítése. A szakképzés tárgyi és személyi feltételeinek magas szinten történő biztosítása.

- Maximális megfelelés a szakképzési tevékenységre vonatkozó, hatályos jogszabályi előírásoknak. A szakképzés fejlesztését célzó pályázati források kihasználása, a szakmai kapcsolatok fejlesztése.
- Az elmélet és gyakorlat egységének megteremtése, a gyakorlatorientált képzés megvalósítása.
- Áttérés az új Szakmajegyzék szerinti szakképesítések oktatására.
- A duális szakképzés feltételeinek megteremtése, lehetséges új képzőhelyek felkutatása, együttműködés kialakítása.
- A mezőgazdaság számára olyan általánosan művelt, korszerű szakmai elméleti és gyakorlati felkészültségű szakemberek képzése, akik képesek ellátni a szakképesítés munkaterületének megfelelő munkaköröket, foglalkozásokat, továbbá alkalmassá váljanak a szakmai továbbfejlődésre és nagy részük a szakmai, iskolarendszerű továbbtanulásra.
- A képzett szakembereket, felkészültségük tegye alkalmassá a fizikai szakmunkára, valamint irányító tevékenységre, a kis és középüzemek önálló megszervezésére, rentábilis működtetésére. Ismerjék a legújabb technikát (gépesítést, számítógép, biotechnika) technológiákat.
- Konkrét ismereteik legyenek más fejlett országok mezőgazdasági termeléséről, képesek legyenek azt saját üzemükre adaptálni.
- Általános műveltségüket erősítse az egyes tudományok szakmában való alkalmazási képessége (matematika, fizika, irodalom, történelem, kémia, biológia).
- Erkölcsi magatartásukban az „örök érvényű” emberi tisztesség, a humanitás, a nyíltság, a munka becsülete, a haza szeretete legyenek a meghatározók.

További céljaink:

- A tanulók segítése abban, hogy alkalmassá váljanak az önálló, felelős döntéseken alapuló, elsősorban a szakmai területen folyamatosan fejlődő, megújuló alkotómunkára, a munkaerő-piac elvárásainak teljesítésére, valamint a szakképzést követő érettségi képzésben való részvételre, valamint felsőfokú tanulmányok megkezdésére.
- Olyan praktikus ismeretek nyújtása, melyek elősegítik a fiatalok mindennapi életben való boldogulását, önálló életvezetésüket, a társadalomba való beilleszkedésüket.
- Olyan képességek kifejlesztése a tanulóknál, amelyek birtokában a szakterületükön folyamatosan alkalmazkodni tudnak a technikai, technológiai fejlődésből adódó változásokhoz. Szakmaszeretetre, hivatástudatra, fegyelmezett, szakszerű, pontos, megbízható munkavégzésre, önállóságra, felelősségtudatra és vállalásra történő nevelés.
- A folyamatos szakmai önművelés, az élethosszig tartó tanulás igényének kifejlesztése a tanulóknál.
- Az egyéni szocializáció minél teljesebb megteremtése. A tanulási kudarcok mértékének csökkentése.

A Szakmai munkánkat meghatározó legfontosabb rendeletek:

- 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről
- 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról
- 2023. évi XXXIII. törvény a szakképzésben lezajlott átalakítás utólagos hatásvizsgálatából adódó törvénymódosításokról
- 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról
- 28/2000. (IX. 21.) OM rendelet a kerettantervek kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- Az oktatási miniszter 10/2003. (IV.28.) OM rendelete a kerettantervek kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 28/2000. (IX. 21.) OM rendelet módosításáról
- 2005. évi CXXXIX. törvény a felsőoktatásról

- 2001. évi C. törvény a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről
- 2011. évi CXC. törvény a köznevelésről
- A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény hatálybalépésével összefüggő módosító és hatályon kívül helyező rendelkezésekről szóló 2019. évi CXII. törvény
- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- Szakképzési Kerettantervek

3.5. Képzési formák

2023. évi XXXIII. törvény a szakképzésben lezajlott átalakítás utólagos hatásvizsgálatából adódó törvénymódosításokról

I. FEJEZET

A SZAKKÉPZÉSRE VONATKOZÓ JOGANYAG MÓDOSÍTÁSA

1. A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény módosítása

5. § A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 20. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
"20. § [A technikum szakképzési tevékenysége]

(1) A technikumban

a) az általános műveltséget megalapozó, az érettségi vizsgára és az érettségi végzettséghez kötött szakma szakmai vizsgájára felkészítő, valamint a szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulást vagy munkába állást elősegítő, illetve

b) érettségi végzettséggel kizárólag az érettségi végzettséghez kötött szakma szakmai vizsgájára felkészítő szakmai oktatás folyik.

(2) A szakképzésért felelős miniszter - a Kormány adott ágazatért felelős tagjának egyetértésével kiadott -engedélye alapján a technikum az (1) bekezdésben meghatározott szakmai oktatást felső-
oktatási intézménnyel közösen kidolgozott szakmai program alapján is megszervezheti.

(3) A technikum kizárólag érettségi vizsgára történő felkészítést is szervezhet. Az ilyen felkészítés csak felnőttképzési jogviszonyban szervezhető meg a közismereti kerettanterv által meghatározott időtartamban."

6. § A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 21. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

"(1) A szakképző iskolában

a) az adott szakma megszerzéséhez szükséges közismereti oktatást és az alapfokú iskolai végzettséghez kötött szakma szakmai oktatását magában foglaló, illetve

b) az alapfokú iskolai végzettséggel kizárólag az alapfokú iskolai végzettséghez kötött szakma szakmai vizsgájára felkészítő szakmai oktatás folyik."

Szakmai képzés

2. § A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 12. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
"12. § [A szakmai program]

A szakképző intézményben a nevelő és oktató munka a képzési és kimeneti követelményekre figyelemmel kidolgozott szakmai program alapján folyik. Az egyházi jogi személy, illetve a vallási egyesület által alapított, illetve fenntartott szakképző intézmény szakmai programjába beépíthető az adott vallás hitelveinek megfelelő ismeret. Az egyházi jogi személy, illetve a vallási egyesület

által alapított, illetve fenntartott szakképző intézmény szakmai programja a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé."

Szakmai képzésünk szerkezetét változatosan, erőforrásainkat/eszközeinket, a felénk irányuló igényeket figyelembe véve kívánjuk felépíteni. A tanévenkénti szakmakínálat, választható szakmák, a felvehető létszámok tekintetében az intézményfenntartó döntései határozták/határozzák meg. Fontosnak tartjuk, és feladatunknak érezzük, hogy az intézményünkhöz is eljutó információk alapján támogassuk munkájukat, és segítsük döntéseiket. A 2020.09.01-től élő képzéseink a megfelelő KKK és PTT figyelembevételével folynak.

3.6. A képzési formákba bekapcsolódás szabályai

A képzésbe való bekapcsolódás különböző módjait, lehetőségeit a 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről, a 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról és a 2023. évi XXXIII. törvény a szakképzésben lezajlott átalakítás utólagos hatásvizsgálatából adódó törvénymódosításokról előírásai alapján biztosítjuk a tanulók számára. Az egyes szakképzések esetében, a képzésbe történő bekapcsolódás feltételeit a kerettanterv is meghatározza.

Előzetesen megszerzett ismeretek, tudás beszámítása

Az előzetes tudás, ismeret, korábban megszerzett szakképesítés beszámításával a képzésben résztvevő felmentést kaphat adott tantárgyak óráinak részbeni vagy teljes látogatása alól. A felmentés lehetőségéről kérelem alapján határozattal az intézmény vezetője dönt. Az intézmény vezetőjének döntése ellen a megyei (fővárosi) kormányhivatal oktatási főosztályához lehet fellebbezést benyújtani. A fellebbezésre a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályait kell alkalmazni. A képzésben résztvevő az előzetesen megszerzett tudás alapján, szakmai és vizsgakövetelményben előírtakat figyelembe véve, mentesülhet a szakmai vizsga egyes részeinek letétele alól. A mentességéről kérelem alapján a vizsgabizottság dönt.

3.7. A szakmai képzés cél- és feltételrendszere, szervezése

A szakmai elméleti és gyakorlati oktatás célrendszere

A szakmai elméleti és gyakorlati képzés célja, hogy diákjaink elsajátítsák a szakma műveléséhez szükséges ismereteket, készségeket és képességeket. Képesek legyenek önálló munkavégzésre, szakmai tudásuk folyamatos fejlesztésére, ismerjék a higiénés, munkavédelmi és balesetvédelmi előírásokat, a konkrét tevékenység során a használt eszközöket, használatukat, az alkalmazott technológiákat és az alapanyagokat. A jövő szakemberei megtanulják továbbá, hogyan lehet tiszta, higiénikus, szakszerű munkahelyet kialakítani tevékenységükhöz, munkaszerezetre, pontos és precíz munkavégzésre neveljük őket. Szakterületenként változó, de kiemelt jelentősége van a megfelelő kifejező és beszédképességnek, a szakmában elvárható mozgáskultúrának, illetve képességnek. Célunk olyan jellemvonások kialakítása, mely a munkatársak megbecsülését, az önzetlen, jó munkatársi kapcsolatok kialakítását teszik lehetővé. Mindezt a tanulók életkori sajátosságait figyelembe vevő értelmi, érzelmi, esztétikai és testi neveléssel érjük el. A szakmai elméleti képzés az iskolában folyik, általános- és szaktantermekben. A szakmai gyakorlati képzés szakmai képzésben és alapképzésben, az intézmény tanműhelyeiben, tangazdaságában, gyakorlati telephelyein és duális képzőhelyeken valósul meg (részletezve a szakmai gyakorlat szervezésénél).

A szakmai képzés tárgyi feltételei

A szakmai képzési tevékenységhez rendelkezésre állnak:

- szaktantermek
- számítástechnika termek
- fémipari gépi-forgácsoló tanműhelyek

- fémipari kézi forgácsoló tanműhelyek
- állattartó telepek,
- tankert,
- tangazdaság,
- géppark

Törekszünk arra, hogy az adott szakképesítésekhez tartozó Szakmai és Vizsgáztatási Követelmény eszközjegyzékében felsorolt valamennyi eszköz megfelelő minőségben és mennyiségben a szakképzés rendelkezésére álljon. Az intézmény él minden olyan pályázati lehetőséggel, amelynek segítségével a szakképzés tárgyi feltételrendszerét bővíteni, korszerűsíteni tudja. Kiemelten fontosnak tartjuk azt, hogy a fiatalok lehetőleg korszerű eszközökkel, technikával, technológiával ismerkedjenek meg a szakmai képzés során, olyan környezetben, amely lehetővé teszi a balesetmentes munkavégzést, valamint biztosítja nyugodt problémamentes ismeretelsajátítás és gyakorlás lehetőségét.

A szakmai képzés személyi feltételei

Az elméleti és gyakorlati oktatást megfelelő végzettséggel és képzettséggel rendelkező oktató, illetve más szakember láthatja el főállásban, részmunkaidőben vagy óraadóként. A szakmai elméleti és gyakorlati tárgyat oktatók kiválasztása a 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről, a 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról, 2011. évi CLXXXVII. törvényben megfogalmazott előírások, a Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény előírásai, valamint az adott szakképesítés szakképzési kerettantervében, illetve a 12/2020 (II.7) Kormányrendeletben foglaltak figyelembevételével és a PTT-ben rögzítetteknek megfelelően történik. Illetve a szakmai oktatás kötelező foglalkozásai összesített számának a szakképzésben lezajlott átalakítás utólagos hatásvizsgálatából adódó törvénymódosításokról szóló 2023. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: MódTv1.) hatálybalépését megelőző napon hatályos programtervben meghatározott mértékét az adott szakma képzési és kimeneti követelményének ezzel összefüggő módosításáig, de legkésőbb 2024. január 31-éig kötelezően alkalmazni kell. Az e törvény MódTv1. hatálybalépését megelőző napon hatályos 12. § b) pontja szerinti programterv közzétételét a szakképzésért felelős miniszter - a szakképzés korszerűsítéséhez szükséges tananyag- és taneszközfejlesztés támogatása érdekében - a honlapon biztosítja.

Szakmai elméleti oktatás

Az iskolai rendszerű szakképzés az OKJ-ban meghatározott szakképesítés tekintetében a szakképesítésért felelős miniszter által meghatározott szakmai és vizsgakövetelmény, a szakképzési kerettanterv, valamint a 2020/2021. tanévben kiadott KKK és PTT alapján, szakmai elméleti és gyakorlati képzés keretében történik. Az iskolai rendszerű szakképzésben a szakmai elméleti képzés szakképző iskolában folyik a kerettantervek, KKK és PTT figyelembevételével elkészített helyi szakmai program alapján. Illetve a szakmai oktatás kötelező foglalkozásai összesített számának a szakképzésben lezajlott átalakítás utólagos hatásvizsgálatából adódó törvénymódosításokról szóló 2023. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: MódTv1.) hatálybalépését megelőző napon hatályos programtervben meghatározott mértékét az adott szakma képzési és kimeneti követelményének ezzel összefüggő módosításáig, de legkésőbb 2024. január 31-éig kötelezően alkalmazni kell. Az e törvény MódTv1. hatálybalépését megelőző napon hatályos 12. § b) pontja szerinti programterv közzétételét a szakképzésért felelős miniszter - a szakképzés korszerűsítéséhez szükséges tananyag- és taneszközfejlesztés támogatása érdekében - a honlapon biztosítja.

Gyakorlati oktatás

A gyakorlati oktatás, a szakmai képzésnek az intézményben, vagy a gyakorlati képzés folytatására jogosult duális képzőhelyeken, gazdálkodó szervezetnél, egyéb szervnél vagy szervezetnél folyó

azon része, amelynek célja a szakképesítéshez kapcsolódó munkatevékenységek gyakorlatban történő elsajátítása és a tanulók felkészítése a szakmai vizsga gyakorlati részére. Intézményünk tanulói évfolyamtól, az ágazattól, szakképesítésektől függően eltérő óraszámokban teljesítenek kötelező szakmai gyakorlatokat. A szakmai gyakorlatok óraszámát alapvetően az adott képzésre vonatkozó óraterv határozza meg. A gyakorlatok teljesítése történhet az intézmény tanműhelyeiben, tangazdaságában, illetve tanulószerveződéssel és munkaszerződéssel külső gyakorlati helyszínen. A gyakorlati tanítási órák hosszát, a kötelező szüneteket, pihenőidőket a Szakképzésről szóló törvény előírásait figyelembe véve elkészített Gyakorlati oktatási rend tartalmazza. A mezőgazdasági, mezőgazdasági-gépészeti, illetve erdőszeti területen a szakmai gyakorlatok rendjének kialakításakor tekintettel vagyunk a mezőgazdaság sokszínűségére (változó munkaterületek, munkakörnyezet), és az idényszerűségeire. A szakmai gyakorlatok megkezdése előtt a tanulók - a szabályoknak megfelelően - munkavédelmi oktatásban részesülnek. A szakmai gyakorlatok ismeretanyagáról, tapasztalatairól a tanulók gyakorlati naplót vezetnek

Fejlesztési irányok

Folyamatos feladat a korszerűsítés. A korszerűsítés forrásai a pályázatok, elsősorban a szakképzési pályázatok. A fejlesztési irány meghatározásakor legfontosabbnak tartjuk a gazdasági igényeknek megfelelő képzések kiemelt fejlesztését, képzéseink korszerű szinten tartását. Ehhez természetesen szükség van az oktatók folyamatos továbbképzésére, a szakmai fejlődés lehetőségének biztosítására is. Kiemelten fontosnak tartjuk informatikai eszközeink korszerű szinten tartását. A gépészeti és mezőgazdasági képzésünket is érinti az, hogy egyre nagyobb arányban szeretnénk tanítani a megújuló energiákkal kapcsolatos ismereteket, ennek megfelelően célunk e területek tárgyi feltételeinek fejlesztése is.

Szakmai gyakorlatok lebonyolításának formái

A szakmai gyakorlatok alapvetően az alábbi módokon folynak:

- Órarend szerinti gyakorlatok
- Összefüggő szakmai gyakorlat
- Kiegészítő gyakorlat (Együttműködési megállapodás alapján)
- Tanulószerveződéssel és munkaszerződéssel rendelkező tanulók gyakorlata

Órarend szerinti gyakorlatok

Évfolyamtól, ágazattól, szakképesítéstől függően, csoportbontásban, a gyakorlatvezető szakmai tanárok irányításával, tanmenet alapján folytatott gyakorlat. A gyakorlatok helyszínét a tanmenet alapján a szakmai tanárok határozzák meg.

Tanulószerveződéssel és munkaszerződéssel rendelkező tanulók gyakorlata

A tanuló szakmai gyakorlati képzése tanulószerveződés és munkaszerződés megkötésével is biztosítható. A tanulószerveződés a tanuló és a külső gyakorlati helyet biztosító gazdálkodó szervezet, valamint a 2011. évi CLXXXVII. törvényben megfogalmazott irányelveknek megfelelően, az Északi ASzC Baross László Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium Tangazdasága között jön létre. A tanulószerveződést lehetőleg minden év augusztus 15-ig kell megkötöni. Tanulószerveződés esetén az intézmény folyamatosan kapcsolatot tart a gyakorlati helyet biztosító gazdálkodó szervezettel a szakközépiskolai intézményegység vezető helyettesek, a szakközépiskolai intézményegység vezetőn keresztül. A tanulószerveződés megkötésével, tartalmával, a tanulószerveződés alapján lebonyolított gyakorlati képzéssel kapcsolatban a Szakképzési törvény tartalmazza az irányadó rendelkezéseket.

A munkaszerződés megkötésével biztosított gyakorlati képzést a 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről, a 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról és a

2023. évi XXXIII. törvény a szakképzésben lezajlott átalakítás utólagos hatásvizsgálatából adódó törvényt módosításokról előírásai alapján biztosítjuk a tanulók számára.

Összefüggő gyakorlat

A technikai és a szakképző iskolai évfolyamokon tanuló diákjaink - szakmától függően - a vonatkozó KKK és a PTT előírásainak megfelelően összefüggő nyári gyakorlatot is teljesíteniük kell. Az összefüggő nyári gyakorlat teljesítése kötelező, a szakmai vizsga megkezdésének feltétele.

3.8. Az ismeretek számonkérésének szabályai

Alapszabályok

Az intézmény a pedagógiai programjában meghatározta az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményeit és formáit, a tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményeit. Az oktató a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen **érdemjeggyel értékeli**, félévkor és a tanítási év végén **osztályzattal** minősíti. A szakképesítések tantárgyi rendszerét figyelembe véve, a **tantárgyak** kerülnek értékelésre. Abban az esetben, ha a tantárgy több tantárgyelemből áll, amelyek évközben külön-külön kerülnek értékelésre, a **tantárgyelemek** érdemjegyeit figyelembe véve, félévkor és év végén is tantárgyra vonatkozó **osztályzatot** kell kialakítani megfelelő **súlyozás** alkalmazásával. Szakmai elméletből egy félév során, tantárgyanként legalább három jegyet kell szereznie a tanulónak. Gyakorlatból havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni a tanuló munkáját.

A számonkérés alkalmazott módjai:

- szóbeli felelet írásbeli felelet témazáró dolgozat projektmunka
- órai munka
- önálló kiselőadás házi dolgozat
- gyakorlati feladat megoldása
- a tanuló produktumának ellenőrzése, értékelése

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje

A diákok folyamatos tanulását, felkészültségét, tudását a szaktanár rendszeres számonkéréssel ellenőrzi, melynek egyik módja az írásbeli beszámoltatás.

Az írásbeli beszámoltatás intézményi formái:

Írásbeli felelet (szaktanár engedélyével, a diák kérésére, SNI esetén): az előző néhány óra tananyagára korlátozódik, időtartama legfeljebb egy szóbeli felelet idejének megfelelő, bejelentése nem kötelező előre. Kijavítása a szaktanár számára a következő tanóra kötelező.

Kisdolgozat (röpdolgozat): az előző néhány óra tananyagára (vagy speciális tudásra: pl. tollbamondás) korlátozódik, időtartama legfeljebb 20 perc, bejelentése nem kötelező előre. Kijavítása két héten belül kötelező, de legfeljebb az osztályozó értekezletet megelőző 3 munkanap.

Nagydolgozat (teszt, feladatlap, esszé: egy témán belüli, legalább 5 tanóra anyagát felölelő): időtartama minimum 45 perc, maximum 90 (szaktárgyi specifikumok esetén ettől el lehet térni), bejelentése előre kötelező. Kijavítása a szaktanárnak 15 munkanapon belül kötelező, de legfeljebb az osztályozó értekezletet megelőző 3 munkanap.

Témazáró (felmérő) (teszt, feladatlap, esszé: egy adott téma anyagának számonkérésére): időtartama minimum 45 perc, maximum 90 (szaktárgyi specifikumok esetén ettől el lehet térni), bejelentése előre kötelező. Kijavítása a szaktanárnak 15 munkanapon belül kötelező, de legfeljebb az osztályozó értekezletet megelőző 3 munkanap.

Házi dolgozat: a tanár által meghatározott formában (műfajban) és mennyiségben (figyelembe véve a tantárgyi specifikációkat). Elkészítéséhez legalább 2 hetet kell adni. Kijavítása a szaktanárnak 15 munkanapon belül kötelező, de legfeljebb az osztályozó értekezletet megelőző 3 munkanap.

Portfólió (csak a technikus évfolyamokon): az elkészítendő anyag mennyiségétől és minőségétől függően változó terjedelmű, értéke a portfólió kiadásakor ismertettek alapján van. Elkészítésére legalább 4 hetet kell adni (ebbe beletartozik a konzultációs cheklista megléte is). Kijavítása a szaktanárnak 20 munkanapon belül kötelező, de legfeljebb az osztályozó értekezletet megelőző 3 munkanap.

Korlátozások

Középiskolában csak két nagydolgozat vagy témazáró íratható egy tanítási napon belül (vagy 1 nagy 3 kicsi, vagy 4 kisdolgozat). A nagydolgozatok, témazárók íratásának sorrendjét (időrendjét) azt határozza meg, hogy melyik szaktanár közölte az íratás tényét a tanulókkal hamarabb, illetve jelölte be azt a naplóba. Amennyiben egy tanítási napon egy nagydolgozat vagy témazáró van, akkor ezen felül további legfeljebb 3 írásbeli felelet, kisdolgozat íratható (a tanárok közötti szóbeli megegyezés alapján, a diákok jelzései szerint: jelzik, hogy aznap már írtak hármat). A házi dolgozatok mennyisége legfeljebb az adott szaktárgy heti óraszámára. Portfólió tantárgyanként, tanévenként és tanulónként egy lehet. A tanuló írásbeli kérésére ettől el lehet térni (versenymunkák, felvételi felkészülés indokoltsága stb. esetén). Amennyiben a tanulónak felmentése van valamelyik tárgy írásbeli számonkérési formája alól, akkor a jogszabályban előírtak szerinti eszközöket, lehetőségeket kell számára biztosítani. A szakmai képzésben az írásbeli beszámoltatások formáit kiegészíti az évfolyamfeladat. Az írásbeli munkák értékelésekor az alábbi ponthatárokat kell figyelembe venni:

86	-	100	%	=	Jeles (5)
70	-	85	%	=	Jó (4)
56	-	69	%	=	Közepes (3)
40	-	55	%	=	Elégséges (2)
0	-	39	%	=	Elégtelen (1)

Amennyiben az írásbeli beszámoltatásnak, a szaktanár által egyedileg meghatározott pontozási útmutatója van, akkor azt a tanulóval előzetesen ismertetni kell!

A szóbeli beszámoltatás

A szóbeli beszámoltatás esetében a szaktanár az írásbeli beszámoltatás értékelési szabályait kell, hogy alkalmazza. Amennyiben ettől eltér, akkor azt a tanulóval előzetesen közölnie kell.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei

A „házi feladat” céljai:

- újra feldolgozni, elmélyíteni, rögzíteni az órán tanultakat;
- készség szintig gyakoroltatni a tanult algoritmusokat;
- önálló kutatómunkát végeztetni valamely témában;
- alkotómunkára ösztönözni valamely témában.

Elveink:

- Házi feladatot öncélúan nem adunk (azaz, ha a fenti célok egyikét sem szolgálja).
- A házi feladat mennyiségének meghatározásánál mindenkor figyelembe kell venni, hogy a tanulónak naponta 5-7 órája van, és szinte minden órán tűznek ki a számára kötelezően megoldandó feladatot.
- Csak olyan feladat adható kötelező jelleggel, amelynek megoldására valamennyi tanuló képes. (Ha ez a csoport heterogén tudásszintje miatt nem lehetséges, akkor a házi feladatnak mindig legyen olyan része, amelynek elvégzésére / elkészítésére / megtanulására mindenki képes.)
- A házi feladatot, mindig részben vagy teljesen (minden diákra, illetve feladatra vonatkozóan) ellenőrizni kell.

A naplóban minden tantárgy érdemjegyeit a szaktanároknak folyamatosan vezetni kell, és félévkor illetve év végén le kell zárni.

3.9. Az intézmény magasabb évfolyamára lépés feltételei

A tanuló az intézmény magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette. A követelmények teljesítését a oktatóok a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. Aki háromnál kevesebb tantárgyból nem teljesíti a követelményeket, az javítóvizsgát tehet. Aki háromnál több tantárgyból nem felelt meg követelményeknek, az évfolyam megismétlésével haladhat tovább. A továbbhaladást befolyásolja a tanuló esetleges szakmai elméleti és gyakorlati foglalkozásokról történő hiányzása is. A mulasztással kapcsolatos előírásokat a Szakképzési törvény 39-40. § -a tartalmazza.

3.10. Az intézmény által szervezett vizsgák

Az intézmény a szakképzés tekintetében az alábbiakban felsorolt vizsgákat szervezi meg.

- ágazati
- komplex szakmai vizsgák (új OKJ)

Ágazati vizsga

Ágazati alapvizsgát annak a tanulónak kötelező tennie, aki nappali rendszerű oktatásban vagy a nappali oktatás munkarendje szerinti szervezett felnőttoktatásban vesz részt a szakmai képzésben, továbbá a 2020/2021. tanévben tanulmányokat kezdett, nappali rendszerű oktatásban részt vevő technikumi (10. évfolyam végén) és szakképző iskolai tanuló (9. évfolyam végén).

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni. A belső vizsgák során is biztosítani kell a sajátos nevelési igényű (hivatalos pedagógiai-pszichológiai szakmai szolgáltató véleményével rendelkezők esetében) tanulóknál a sajátos nevelési igény jellegéhez igazodó vizsgáztatást. A belső vizsgák során is biztosítani kell a sajátos nevelési igényű vizsgázó számára a fizikai és infokommunikációs akadálymentességet.

Szakképző iskolában az ágazati alapoktatás ágazati alapvizsgával zárul. Az ágazati alapvizsga alkalmassá teheti a tanulót egyszerű munkakörök betöltésére, amennyiben azt a KKK meghatározta.

Technikus oktatásnál a 10. évfolyamot követően, a sikeres ágazati alapvizsga után történik a szakma-, vagy szakmairány választás.

A komplex szakmai vizsga

A komplex szakmai vizsga állami vizsga, amelyet vizsgabizottság előtt kell letenni. Az OKJ-ban meghatározott szakképesítés megszerzésére irányuló komplex szakmai vizsgára történő felkészítés a szakképző iskola szakképzési évfolyamain és az iskolarendszeren kívüli szakképzésben folyik. A komplex szakmai vizsga a szakmai elméleti és gyakorlati képzés során átadott és megtanult, a szakmai és vizsgakövetelményben előírt szakmai követelményeknek a szakképzési keret-terv szerinti elsajátítását egységes eljárás keretében méri. A komplex szakmai vizsgát a szakmai és vizsgakövetelmény alapján és a szakmai vizsgaszabályzat rendelkezései szerint kell megtartani. A komplex szakmai vizsgára vonatkozó előírásokat a 315/2013. (VIII.28) Kormányrendelet tartalmazza. Szakképesítést igazoló bizonyítványt az kaphat, aki a komplex szakmai vizsgán teljesítette a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott valamennyi követelményt. A komplex szakmai vizsga vizsgatevékenységei alól - az SNI-s tanulók kivételével, valamint a vizsgaszabályzatban foglalt kivételekkel - felmentés nem adható.

A komplex szakmai vizsga értékelése

A komplex szakmai vizsga értékelése az adott SzVK alapján történik.

3.11. A szakmai képzés ingyenessége

A szakmai képzés ingyenességét a 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről, a 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról és a 2023. évi XXXIII. törvény a szakképzésben lezajlott átalakítás utólagos hatásvizsgálatából adódó törvénymódosításokról előírásai alapján határozza meg a tanulók számára

Illetve, kifutó rendszerben Magyarországon az első, állam által elismert szakképesítés megszerzését az állam az iskolai rendszerű szakképzés keretein belül - a Szakképzési törvényben, valamint a nemzeti köznevelésről szóló. törvényben meghatározott feltételekkel - ingyenesen biztosítja a szakképző iskolai tanulók számára. A második és további szakképesítés minden olyan, az iskolai rendszerű szakképzésben megszerzett, az OKJ-ban szereplő, államilag elismert szakképesítés, amely munkakör betöltésére, foglalkozás, tevékenység gyakorlására képesít, és már meglévő, államilag elismert szakképesítés birtokában szerzik meg. Második és további szakképesítés szempontjából figyelmen kívül kell hagyni azt az OKJ-ban szereplő, államilag elismert szakképesítést, amelyet **iskolarendszeren kívüli** szakképzésben szereztek. Nem számít második szakképesítésnek a meglévő szakképesítéssel betölthető munkakör magasabb színvonalon való ellátását biztosító képzésben szerzhető szakképesítés. Második és további szakképesítés esetén a képzésben való részvételért tandíjat kell fizetni. Ennek mértékét, fizetésének módját, gyakoriságát, az intézmény adott tanévre érvényes tandíj és térítési díj szabályzata határozza meg, amelynek alapjául a 229/2012. (VIII. 28) Kormányrendeletben foglaltak, valamint a fenntartó által előírt szabályok szolgálnak.

3.12. A tanulót megillető juttatások

A tanulót a gyakorlati képzésével összefüggésben - az iskolai rendszerű szakképzésben részt vevő tanulók juttatásairól szóló miniszteri rendelet rendelkezései szerinti - kedvezményes étkeztetés, útiköltség-térítés, munkaruha, egyéni védőfelszerelés (védőruha), tisztálkodási eszköz és kötelező juttatások illetik meg. A tanuló részére a gyakorlati képzést szervező szervezetnél a tanuló által választott szakképesítéssel betöltött munkakörben foglalkoztatottak részére biztosított juttatások is adhatók. A tanulók pénzbeli juttatásának mértékét a 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről, a 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról és a 2023. évi XXXIII. törvény a szakképzésben lezajlott átalakítás utólagos hatásvizsgálatából adódó törvénymódosításokról előírásai határozzák meg a tanulók számára.

Ösztöndíj

A tanulók ösztöndíjának meghatározása a 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről, a 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról és a 2023. évi XXXIII. törvény a szakképzésben lezajlott átalakítás utólagos hatásvizsgálatából adódó törvénymódosításokról előírásai alapján történik

Az Szkt. 59. § (1) bekezdésében foglaltak alapján

170. § Az Szkt. 59. § (1) bekezdése szerinti ösztöndíj, egyszeri pályakezdési juttatás és támogatás alapja a tanév első napján érvényes kötelező legkisebb munkabér egyhavi összege.

171. § (1) Az Szkt. 59. § (1) bekezdés a) pontja szerinti ösztöndíj havonkénti összege

- a) a technikumban folyó ágazati alapoktatásban az ösztöndíj alapjának öt százaléka, a szakképző iskolában folyó ágazati alapoktatásban az ösztöndíj alapjának tíz százaléka,
- b) a szakképző intézményben folyó szakirányú oktatásban az ösztöndíj alapjának
 - ba) öt százaléka, ha a megelőző tanév év végi minősítésében kapott osztályzatok átlaga 2,00-2,99 között van,
 - bb) tizenöt százaléka, ha a megelőző tanév év végi minősítésében kapott osztályzatok átlaga 3,00-3,99 között van,
 - bc) huszonöt százaléka, ha a megelőző tanév év végi minősítésében kapott osztályzatok átlaga 4,00-4,49 között van,
 - bd) harmincöt százaléka, ha a megelőző tanév év végi minősítésében kapott osztályzatok átlaga 4,49 fölött van.

(2) Az előkészítő évfolyamon járó ösztöndíj havonkénti összege az ösztöndíj alapjának öt százaléka.

(3) Az Szkt. 59. § (1) bekezdés a) pontja szerinti ösztöndíjra az első szakma megszerzéséhez kapcsolódóan az adott szakmára vonatkozóan a szakmai oktatásnak a szakmajegyzékben meghatározott időtartamáig a szakképző intézmény nappali rendszerű szakmai oktatásában tanulói jogviszonyban részt vevő tanuló jogosult. A megismételt évfolyamon nem részesülhet ösztöndíjban a tanuló, ha évfolyamismétlésre kötelezték. Az adott tanév hátralévő részében nem részesülhet ösztöndíjban a tanuló, ha az igazolatlan mulasztása eléri a hat foglalkozást.

172. § Az Szkt. 59. § (1) bekezdés b) pontja szerinti egyszeri pályakezdési juttatás egyszeri összege az egyszeri pályakezdési juttatás alapjának

- a) nyolcvan százaléka, ha a szakmai vizsga eredménye 2,00-2,99 között van,
- b) százöt százaléka, ha a szakmai vizsga eredménye 3,00-3,99 között van,
- c) száznyolcvan százaléka, ha a szakmai vizsga eredménye 4,00-4,49 között van,
- d) százharminc százaléka, ha a szakmai vizsga eredménye 4,49 fölött van.

173. § (1) Az Szkt. 59. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott támogatásra a nappali rendszerű szakmai oktatásban részt vevő olyan tanuló pályázhat, aki

- a) hátrányos helyzetű vagy rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, és
- b) a pályázat benyújtását megelőző tanév év végi minősítésében kapott osztályzatok átlaga 3,50 fölött van.

- (2) A támogatás havonkénti mértéke a támogatás alapjának húsz százaléka.
- (3) A pályázati kiírást a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal a honlapján teszi közzé. A támogatásról a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal dönt.
- (4) A támogatást a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal támogatói okirattal biztosítja.
- (5) A támogatásra a tanuló a tanulói jogviszonya fennállásáig jogosult, ha az (1) bekezdésben meghatározott feltételeknek megfelel.

174. § (1) Az ösztöndíj, az egyszeri pályakezdési juttatás és a támogatás tanuló részére történő folyósításáról a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal a Nemzeti Foglalkoztatási Alap képzési alaprésze terhére gondoskodik.

(2) Az ösztöndíjra és a támogatásra való jogosultságot a tárgyhónap tizenötödik napján a regisztrációs és tanulmányi rendszer alapján kell megállapítani és azt minden hónap huszonnyolcadik napjáig kell átutalni azzal, hogy a félév első két hónapjára járó ösztöndíj, illetve támogatás a második hónapban egy összegben kerül átutalásra, a július és augusztus hónapra járó ösztöndíj, illetve támogatás a június hónapban járó ösztöndíjjal, illetve támogatással egy időben kerül átutalásra. Az egyszeri pályakezdési juttatást a szakma megszerzését követő hatvan napon belül kell átutalni.

175. § A tanuló az Európai Unió és a Magyarországgal szomszédos nem európai uniós állam hivatalos nyelvének valamelyikéből, valamint kínai, arab és orosz nyelvből megszerzett államilag elismert nyelvvizsga díjához hozzájárulásra jogosult. Az e jogcímen tanulónként és nyelvvizsgánként kifizethető hozzájárulás mértéke nem haladhatja meg a minimálbér húsz százalékát. Az e bekezdés szerinti hozzájárulás nem illeti meg a tanulót, ha jogszabály alapján a nyelvvizsga díjának megfizetéséhez egyébként támogatás igénybevételére jogosult. A hozzájárulás rendelkezésre bocsátásáról - a tanuló igazolt kérelme alapján - az igazgató gondoskodik.

3.13. A tankönyvek, tanulmányi segédletek, eszközök kiválasztásának elve

Az oktatásban alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket és taneszközöket az adott szakképesítés, illetve az adott szakmai tantárgy oktatásában érintett oktatók választják ki. Az oktatók csak olyan nyomtatott taneszközöket használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket hivatalosan **tankönyvvé** nyilvánítottak. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges egyéb tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei határozzák meg. Az iskolában kötelezően használandó tankönyvek, egyéb taneszközök kiválasztásánál maximálisan szem előtt tartjuk helyi tantervünket, a tantárgyi struktúránkkal való megfelelést, a több éven át való használhatóságukat. A szakképzéshez szükséges eszközökre vonatkozólag a szakképesítésekre vonatkozó szakmai és vizsgáztatási követelményekben szereplő eszközjegyzék az irányadó.

3.14. Képzési szerkezet

Országos Képzési Jegyzék szerinti szakma kínálatunk a 150/2012. (VII. 6.) Kormányrendelet és a 25/2016 (II. 25) szerint:

2020.09.01.

TECHNIKUMI KÉPZÉS		
Ágazati besorolás	A szakma megnevezése	A szakma új azonosítója
17. Mezőgazdaság és erdészet	Mezőgazdasági gépésztechnikus	5 0810 17 08
	Mezőgazdasági technikus	5 0811 17 09
	Erdész technikus	5 0821 17 02

SZAKKÉPZŐ ISKOLAI KÉPZÉS		
Ágazati besorolás	A szakma megnevezése	A szakma új azonosítója
17. Mezőgazdaság és erdészet	Mezőgazdasági gépész	4 0810 17 07
	Gazda	4 0811 17 04
	Kertész	4 0812 17 05
	Erdőművelő, fakitermelő	4 0821 17 01

2018.09.01.

SZAKGIMNÁZIUM				
Az általános műveltséget megalapozó NÉGY ÉVES KÉPZÉS		SZAKKÉPZÉS		
Szakmacsoport	Ágazat	Szakképesítés megnevezése	OKJ száma	Szakképzés ideje v. tanév
20. Mezőgazdaság	XXXI. Agrárgépész	Mezőgazdasági gépésztechnikus	54 521 05	4+1 vagy 2
20. Mezőgazdaság	XXXIII. Mezőgazdaság	Mezőgazdasági technikus	54 621 02	4+1 vagy 2
20. Mezőgazdaság	XXXII. Erdészet- és vadgazdálkodás	Vadgazdálkodási technikus	54 625 01	4+1 vagy 2

SZAKKÖZÉPISKOLA		
Ágazati besorolás	A szakma megnevezése	A szakma azonosítója
XXXIII. Mezőgazdaság	Gazda	34 621 01
XXXI. Mezőgazdasági gépész	Mezőgazdasági gépész	34 521 08
---	Kertész	34 622 02
XXXIII. Mezőgazdaság	Virágkötő és virágkereskedő	34 215 04

Belépés, továbbhaladás és átjárhatóság a szakképzési évfolyamokban

A belépés feltételeit a 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet az Országos Képzési Jegyzékről, valamint a szakmai és vizsga követelmények szabályozzák. A felvételtkor figyelembe vett tárgyakat ágazatonként külön-külön jelezzük. A továbbhaladás, az átvétel, és az átjárhatóság szabályait a nevelési program szabályozza.

Az évfolyam megismétlése alóli mentesítés szabályai

Ha a tanulónak a szorgalmi időszakban teljesítendő gyakorlati képzésről való igazolt mulasztása egy tanévben meghaladja az adott tanévre vonatkozó összes gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, de igazolatlan mulasztása nincs és szorgalma, elért teljesítménye alapján a mulasztását

a következő tanév megkezdéséig pótolja és az előírt gyakorlati követelményeket teljesíteni tudja, mentesíthető az évfolyam megismétlésének kötelezettsége alól. Az évfolyam megismétlése alóli mentesítést a diák kérelmére az osztályfőnök az oktatótestület elé terjeszti. A oktatótestület az előterjesztett indoklás és a gyakorlati képzést folytató szervezetnél folyó gyakorlati képzés esetén a gyakorlati képzést folytató szervezet javaslata alapján hozza meg döntését.

Csoportok, osztályok kialakítás a szakképző évfolyamokon

Általános elvként az osztályok szakmánkénti kialakítását alkalmazzuk. Gyakorlatok esetén maximum 12 fős csoportbontások szükségesek. Az adott szakma kerettantervében meghatározottakon túl az iskolafenntartó rendelete szerint történnek az osztály- és csoport kialakítások.

3.15. Választható szakképesítések szakmacsoportok szerint

Az 51/2010 (IV.29) FVM rendelettel kiadott szakmai és vizsgáztatási követelmények, a 3/2014. (VIII. 29.) FM rendelet, valamint az FVM-4149/2008 közleményben kiadott központi program alapján.

Szint		Azonosító-szám	Megnevezés	Bemeneti feltétel	Képzési idő (tanév)
2018.09.01-től, felmenő rendszerben					
Szakgimnáziumi képzés	alapképzés	54 521 08	Mezőgazdasági gépésztechnikus	Alapfokú iskolai végzettség	4+1 év
		54 621 02	Mezőgazdasági technikus		
		54 625 01	Vadgazdálkodási technikus		
Szakközépiskolai képzés	alapképzés	34 521 08	Mezőgazdasági gépész	Alapfokú iskolai végzettség	3 év
		34 623 01	Erdészeti szakmunkás		
		34 621 01	Gazda		
		34 622 01	Kertész		
		34 215 08	Virágkötő, virágkereskedő		
2020.09.01-től, felmenő rendszerben					
Technikumi képzés	alapképzés	5 0810 17 08	Mezőgazdasági gépésztechnikus	Alapfokú iskolai végzettség	5 év
		5 0811 17 09	Mezőgazdasági technikus <i>(Szakmairányok: állattenyésztés és növénytermesztés)</i>		
		5 0821 17 02	Erdésztechnikus <i>(Szakmairányok: erdőgazdálkodás és vadgazdálkodás)</i>		
Szakképző iskolai képzés	alapképzés	4 0810 17 07	Mezőgazdasági gépész	Alapfokú iskolai végzettség	3 év
		4 0811 17 04	Gazda <i>(Szakmairányok: állattenyésztés és növénytermesztés)</i>		
		4 0812 17 05	Kertész		
		4 0821 17 01	Erdőművelő, fakitermelő		
Érettségire épülő képzések					
Technikus	alapképzés	54 521 08	Mezőgazdasági gépésztechnikus 2018	érettségi	2 év
		5 0811 17 09	Mezőgazdasági gépésztechnikus 2020		
		5 0810 17 08	Mezőgazdasági gépésztechnikus 2020		
		5 0821 17 02	Erdésztechnikus 2020		

Az intézményünkben oktatott szakmák kimenetét az szakmához tartozó „**Szakmai és Vizsgakövetelmények**”, tartalmát a **szakképzési kerettantervek** és a 2020. évben megjelentetett **Képzési és Kimeneti Követelmények**, valamint az adott **Program Tantervek** írják elő. A szabad sávok felosztását - a szakmai órákon belül - az alábbiak táblázat tartalmazza.

3.16. Technikumi képzés 2020.09.01-től

3.16.1. Mezőgazdasági gépésztechnikus (nappali)

Évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam
2020/2021.	X	---	---	---	---
2021/2022.	X	X	---	---	---
2022/2023.	X	X	X	---	---
2023/2024.	X	X	X	X	---
2024/2025.	X	X	X	X	X

Technikumban a közismereti órák megoszlása

Tantárgyak		9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.	9-13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom	Közismereti oktatás	4	5	3	3	0	525
Idegen nyelv		4	4	3	3	3	597
Matematika		4	4	3	3	0	489
Történelem		3	3	2	2	0	350
Állampolgári ismeretek		0	0	0	1	0	31
Digitális kultúra		1	0	0	0	0	36
Testnevelés		4	4	3	3	0	504
Osztályfőnöki		1	1	1	1	1	175
Kötelező komplex természet-tudományos tantárgy		3	0	0	0	0	108
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy : pl. fizika, kémia, biológia, földrajz, idegen nyelv		0	2	2	0	0	144
Érettségire felkészítő tantárgy		0	0	2	2	0	144
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek		0	1	0	0	0	36
Összes közismereti óraszám		24	24	19	18	4	3139
Ágazati alapoktatás		7	9	0	0	0	576
Szakirányú oktatás		0	0	14	47	24	1752
Szabadon tervezhető órakeret		3	1	1	2	6	438
Tanítási hetek száma		36	36	36	31	31	
Éves összes óraszám		1224	1224	1224	1179	1054	5905
Rendelkezésre álló órakeret/hét		34	34	34	34	34	
Tantárgyak			13.évf.	14. évf.	13-14 óraszám összesen		
Idegen Nyelv (ajánlott nyelvvizsgára felkészítés)							0
Szakmai órakeret			35	35			2345
Rendelkezésre álló órakeret/hét			35	35			
Tanítási hetek száma			36	31			
Éves összes órakeret			1260	1085			

A Programtanterv alapján

Évfolyam		9		10		11		12		13		A képzés összes óraszám
		elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	
Évfolyam összes szakmai óraszám		252		324		425		430		713		2144
Évfolyam összes közismereti óraszám		864		864		684		630		124		3166
Összesen		1116		1188		1109		1060		837		5310
szabadon tervezhető közismereti óraszám		108		36		36		70		186		436
szabadon tervezhető szakmai óraszám		0		0		79		49		31		159
Éves összes óraszám		1224		1224		1224		1179		1054		5905
Tervezett helyi éves szakmai óraszám		252		324		504		468		744		2292
		0		0		0		-11		0		-11
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18		0		0		0		0		18
	Álláskeresés	5										5
	Munkajogi alapismeretek	5										5
	Munkaviszony létesítése	5										5
	Munkanélküliség	3										3
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	Munkavállalói idegen nyelv	0		0		0		0		62		62
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések									11		11
	Önéletrajz és motivációs levél									20		20
	„Small talk” – általános társalgás									11		11
	Állásinterjú									20		20
Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás	Általános alapozás	0		144		0		0		0		144
	Bevezetés			2								2
	Éghajlat			19								19
	Talajtan			21								21
	Növénytan			21								21
	Állattan			21								21
	Géptan			21								21
	Földmérés			21								21
	Munka-, tűz- és környezetvédelem			18								18
Gyakorlati tevékenység 9.évf - 6,5ó / hét	Szakmai alapozás	234		180		0		0		0		414
10. évf - 5ó / hét	Szakmai ágazati tevékenységek végzése	30	47	25	30							132
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	20	20	11	24							75
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	20	21	11	24							76

	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban, képző-központokban	38	38	25	30							131
	Tanulási terület összórászáma	252		324		0		0		62		638
Járművezető képzés	Járművezetési ismeretek	0		0		45		0		0		45
	Közlekedési alapismeretek					23						23
	A járművezetés elmélete					6						6
	Szerkezeti és üzemeltetési ismeretek					6						6
	Munkavédelem, tűzvédelem, szállítás					10						10
	Járművezetési gyakorlatok	0		0		45		0		0		45
	A mezőgazdasági vontatók felépítése					2						2
	Belső égésű motorok					2						2
	A motorok hűtése, a kenése					2						2
	A motorok tüzelőanyag-ellátása					2						2
	A villamos berendezések					2						2
	A teljesítményátviteli berendezések					3						3
	A futómű, a kormányzás, a pótkocsi					2						2
	A fékberendezések					3						3
	Vezetési gyakorlat – alapoktatás					7						7
	Vezetési gyakorlat – főoktatás					20						20
	Tanulási terület összórászáma	0		0		90		0		0		71
	Mezőgazdasági gépek	Agrárműszaki erőgépek	0		0		144		144		124	
Belső égésű motorok működése						36	36					72
Agrárműszaki erőforrások mechanikus teljesítmény-átvitele						36	36					72
Agrárműszaki erőforrások hidraulikus teljesítmény-átvitele								24	24			48
Agrárműszaki erőforrások járószerkezete és kormányzása								30	30			60
Alváz és felépítmény, vonó- és függesztő- szerkezetek								18	18			36
Agrárműszaki erőforrások fékezése										16	16	32
Agrárműszaki erőforrások elektromos berendezése										16	16	32
Egyéb agrárműszaki erőforrások										14	14	28
Precíziós gazdálkodásra alkalmas erőforrások										16	16	32
Mezőgazdasági termelés gépei		0		0		144		144		124		412
A talajművelés gépei						26	26					52
A vetés-, ültetés- és palántázás gépei						24	24					48
A növényápolás gépei						22	22					44
A szálatakarmányok betakarításának gépei								9	18			27
Növények betakarítása arató-cséplő géppel								24	40			64
A szemes termények utókezelésének gépei								6	12			18
A gumós növények betakarításának gépei								9	12			21

	A zöldség-, gyümölcsbetakarítás és - feldolgozás gépei						6	8	14	14	42
	A szállítás és anyagmozgatás gépei								24	24	48
	Az állattartás épületei és gépei								24	24	48
	Tanulási terület összórászama	0	0	288	288	248	824				
Mezőgazdasági termelési folyamatok	Mezőgazdasági gépek üzemeltetése	0	0	0	90	217	307				
	A talajművelés gépei				8	26	34				
	A vetés, ültetés és palántázás gépei				6	24	30				
	A növényápolás gépei				4	22	26				
	A szálastakarmányok betakarításának gépei						10	30	40		
	Növények betakarítása arató-cséplő géppel						14	35	49		
	A szemestermények utókezelésének gépei						2	5	7		
	A gumós növények betakarításának gépei						4	10	14		
	A zöldség-, gyümölcsbetakarítás és - feldolgozás gépei						10	20	30		
	A szállítás és anyagmozgatás gépei						10	25	35		
	Az állattartás épületei és gépei						12	30	42		
	Gazdálkodási ismeretek	0	0	0	0	31	31				
	A gazdálkodás alapjai						4	4	8,0		
	Vállalkozási alapismeretek						5,5	5,5	11,0		
	Mezőgazdasági vállalkozások sajátosságai						2	2	4,0		
	Marketing						4	4	8,0		
	Termesztés- és tartástechnológiák	0	0	0	36	31	67				
	Termesztéstechnológia					18	18	36,0			
	Tartástechnológia						15,5	15,5	31,0		
	Tanulási terület összórászama	0	0	0	126	279	405,0				
Mezőgazdasági gépjavítás	Anyagismeret	0	0	54	0	0	54				
	Metallográfiai ismeretek			1	3	4					
	Fémek és ötvözeteik			2	4	6					
	Nemfémes anyagok			2	2	4					
	Tüzelő- és kenőanyagok			2	3	5					
	Fémek alakítása			11	24	35					
Gépelemek, mechanika	0	0	36	54	31	121					
A gépelemek igénybevételének módjai			8	8	16						
Kötőgépelemek			8	8	16						
Rugók			2	2	4						
Tengelyek, tengelykötések, csapágyak, csapágyazások				8	16	24					
Tengelykapcsolók, fékek				4	8	12					
Vezetékelemek és kötéseik				2	4	6					
Hajtások				4	8	17,0	2,5	2,5			

Statikai alapfogalmak									5	5	10,0
Szilárdságtan									5	5	10,0
Keretszerkezetek, hajtóművek, szivattyúk									3	3	6,0
Műszaki dokumentációk	0	0	36	0	0	36					
Műszaki ábrázolás			9	9							18
Folyamatábrák és diagramok			9	9							18
Mezőgazdasági gépek javítása	0	0	0	0	124	124					
A gépjavítás alapjai									8	8	16
Mezőgazdasági gépek állapotváltozása									12	12	24
Műszaki állapotváltozások mérése, gépek diagnosztizálása									20	20	40
Gépszerkezetek felújítás-technológiái									22	22	44
Tanulási terület összóraszám	0	0	126	54	155	335					
Egybefüggő szakmai gyakorlat:	0	0	140	140							

3.16.2. Mezőgazdasági technikus (nappali)

Évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam
2020/2021.	X	---	---	---	---
2021/2022.	X	X	---	---	---
2022/2023.	X	X	X	---	---
2023/2024.	X	X	X	X	---
2024/2025.	X	X	X	X	X

Technikumban a közismereti órák megoszlása

Tantárgyak		9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.	9-13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom	Közismereti oktatás	4	5	3	3	0	525
Idegen nyelv		4	4	3	3	3	597
Matematika		4	4	3	3	0	489
Történelem		3	3	2	2	0	350
Állampolgári ismeretek		0	0	0	1	0	31
Digitális kultúra		1	0	0	0	0	36
Testnevelés		4	4	3	3	0	504
Osztályfőnöki		1	1	1	1	1	175
Kötelező komplex természet-tudományos tantárgy		3	0	0	0	0	108
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy : pl. fizika, kémia, biológia, földrajz, idegen nyelv		0	2	2	0	0	144
Érettségire felkészítő tantárgy		0	0	2	2	0	144
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek		0	1	0	0	0	36
Összes közismereti óraszám			24	24	19	18	4
Ágazati alapoktatás		7	9	0	0	0	576
Szakirányú oktatás		0	0	14	47	24	1752
Szabadon tervezhető órakeret		3	1	1	2	6	438
Tanítási hetek száma		36	36	36	31	31	
Éves összes óraszám		1224	1224	1224	1179	1054	5905
Rendelkezésre álló órakeret/hét		34	34	34	34	34	
Tantárgyak		13.évf.		14. évf.	13-14 óraszám összesen		
Idegen Nyelv (ajánlott nyelvvizsgára felkészítés)					0		
Szakmai órakeret		35		35	2345		
Rendelkezésre álló órakeret/hét		35		35			
Tanítási hetek száma		36		31			
Éves összes órakeret		1260		1085			

A Programtanterv alapján

Állattenyésztő szakmairány

Évfolyam		9		10		11		12		13		A képzés összes óraszám
		elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	
Évfolyam összes szakmai óraszám		252		324		432		432		712		2152
Évfolyam összes közismereti óraszám		864		864		684		630		124		3166
Összesen		1116		1188		1116		1062		836		5318
szabadon tervezhető közismereti óraszám		108		36		36		70		186		436
szabadon tervezhető szakmai óraszám		0		0		72		47		32		151
Éves összes óraszám		1224		1224		1224		1179		1054		5905
Évfolyam összes óraszám		252		324		432		432		712		2152
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18		0		0		0		0		18
	Álláskeresés	5										5
	Munkajogi alapismeretek	5										5
	Munkaviszony létesítése	5										5
	Munkanélküliség	3										3
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	Munkavállalói idegen nyelv	0		0		0		0		62		62
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések									11		11
	Önéletrajz és motivációs levél									20		20
	„Small talk” – általános társalgás									11		11
	Állásinterjú									20		20
Mezőgazdaság és erdőgazdasági ágazati alapoktatás	Általános alapozás	0		144		0		0		0		144
	Bevezetés			2								2
	Éghajlat			19								19
	Talajtan			21								21
	Növénytan			21								21
	Állattan			21								21
	Géptan			21								21
	Földmérés			21								21
	Munka-, tűz- és környezetvédelem			18								18
	Szakmai alapozás	234		180		0		0		0		414
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése		77		55							132
Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	40		35								75	

	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	41		35								76	
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüze- köz- pontokban		76		55							131	
	Tan u lási terület ö sszó rászama	234		324		0		0		0		558	
Agrárvállalkozási ismeretek	Agrárvállalkozási ismeretek	0		0		36		36		31		103	
	Közgazdasági és pénzügyi alapfogalmak					6						6	
	Mezőgazdasági vállalkozással és tevé- kenységgel kapcsolatos fogalmak					20						20	
	Gazdálkodáshoz kapcsolódó fogalmak						10					10	
	Vállalkozási ismeretek							30				30	
	Mezőgazdasági vállalkozások, termékek marketingje, értékesítése, beszer- zése, készletgazdálkodása								6		7	13	
	Termékértékesítési szerződés										5	5	
	Üzleti terv, fedezeti diagram, fedezeti pont										5	5	
	Fogyasztóvédelmi ismeretek										7	7	
	Európai uniós ismeretek, közös agrárpoli- tika										7	7	
	Tan u lási terület ö sszórászama	0		0		36		36		31		103	
	Növénytermesztés	Növénytermesztés	0		0		72		72		108		252
		A növény és környezete					16						16
A növénytermesztés alapjai						22						22	
A talajművelés műveletei						22						22	
Talajjavítás, talajvédelem, talajmintavétel, talajvizsgálat							12	8				20	
Talajművelési rendszerek, talajhasználat								24				24	
Tápanyagpótlás, trágyázás									20			20	
Növények szaporítása és vetése									20			20	
Növényápolás és öntözés										34		34	
Betakarítás és tartósítás, termények szállí- tása, tárolása											36	36	
Növénytermesztési munkák szervezése, precíziós gazdálkodás											38	38	
Részletes növénytermesztés		0		0		0		36		93		129	
Gabonafélék termesztéstechnológiája									20	24		44	
Hüvelyes növények termesztéstechnológi- ája								16		4		20	
Gyökér- és gumós növények termesztés- technológiája											18	18	
Ipari növények termesztéstechnológiája											19	19	
Szálás- és tömegtakarmányok termesztés- technológiája											18	18	
Gyepgazdálkodási ismeretek											10	10	
Tanulási terület összórászama		0		0		72		108		201		381	
Kertészet		Zöldségtermesztés	0		0		72		36		54		162
	Általános zöldségtermesztési ismeretek					20						20	
	Termesztés termesztőberendezésben						30					30	
	Burgonyafélék termesztése					22						22	

	Káposztafélék termesztése							16				16
	Kabakosok termesztése								10		8	18
	Gyökérzöldségfélék termesztése								10		8	18
	Hüvelyesek termesztése									8		8
	Hagymafélék termesztése										8	8
	Levélzöldségek és egyéb zöldségfélék termesztése										10	10
	Zöldségfélék áru-előkészítése, tisztítás, elsődleges feldolgozás									12		12
	Szőlő- és gyümölcsstermesztés	0	0	0				36		54		90
	Általános gyümölcsstermesztési ismeretek							12				12
	Gyümölcsstermő növények ápolási munkái								14			14
	Gyümölcs betakarítása, tárolása, áru- előkészítés								10			10
	Almatermésű gyümölcsök termesztése										8	8
	Csonthéjas gyümölcsök termesztése										4	4
	Bogyóstermésű gyümölcsök termesztése										10	10
	Héjas (száras) termésű gyümölcsök ter- mesztése									4		4
	Különleges gyümölcsök termesztése									4		4
	Szőlőstermesztési ismeretek és technológi- ák									14		14
	Szőlő feldolgozása, alapvető pinceműve- letek									10		10
	Tan u lási terület ö sszó rászáma	0	0		72			72			108	252
	Állattartási alapismeretek	0	0		36			36		62		134
	Az állat és környezete				24							24
	Egészség, csökkent termelőképesség, betegség					12	12					24
	Betegség gyógykezelése és megelőzése						4	24				24
	Állatok jóléte és állatvédelem										31	31
	Gazdasági állatok értékelése									9		9
	Örökléstan									10		10
	Gazdálkodási állatok szaporítása, nemesi- és folyamata									12		12
	Állattenyésztés	0	0		72			72		31		175
Állattenyésztés, állat- tartás	A testtájak csontos alapjai				6							6
	Az emlősök és a madarak testtájai				6							6
	A gazdasági állatok emésztőkészülékének felépítése, az emésztés folya- mata és az anyagforgalom				12							12
	A gazdasági állatok hím és női nemi készülékének anatómiai felépítése és működése, a szaporodás				12							12
	Szarvasmarha tartása és tenyésztése					36						36
	Sertés tartása és tenyésztése								28			28
	Juh és kecske tartása és tenyésztése							20				20
	Ló tartása és tenyésztése							24				24
	Baromfifélék tartása és tenyésztése										31	31

	Takarmányozástan	0	0	72	36	0	108
	A takarmányozás alapjai			12			12
	Takarmányismeret			12			12
	Takarmányok tartósítása, tárolása				16		16
	Takarmányozás végrehajtása				32		32
	Takarmányadag összeállítása					36	36
	Részletes állattenyésztés	0	0	0	0	186	186
	Szarvasmarha tartása és tenyésztése 2						42
	Sertés tartása és tenyésztése 2						36
	Juh és kecske tartása és tenyésztése 2						36
	Ló tartása és tenyésztése 2					36	36
	Baromfifélék tartása és tenyésztése 2					36	36
	Tan u lási terület ö sszó raszáma	0	0	180	144	279	603
	Erőgépek	0	0	36	36	0	72
	Műhelyek felszerelése, mérőeszközök			2			2
	A műszaki rajz alapfogalmai			5			5
	Anyagismeret			6			6
	Gépelemek, szerkezeti egységek			8			8
	Villamosság a mezőgazdaságban			6			6
	Erőgépek felépítése és működése, belső égésű motorok			9			9
	Teljesítményátviteli rendszer					10	10
	Járószerkezet, kormányzás, fékezés					12	12
	Mezőgazdasági erőgépek alváza, felépít- ménye, elektromos berendezései					8	8
	A precíziós gazdálkodást segítő elektroni- kai berendezések az erőgépeken					6	6
	Mezőgazdasági munkagépek	0	0	36	36	31	103
	Munkagépek általános jellemzői			6			6
	Talajművelés gépei			18			18
	Tápanyag-visszapótlás gépei			12			12
	Vető-, ültető- és palántázógépek					6	6
	Növényvédelem és az öntözés gépei					6	6
	Szálatakarmány-betakarítás gépei					10	10
	Szemestermény-betakarító gépek					9	9
	Gumós növények betakarításának gépei					5	5
	Szállítás, anyagmozgatás gépei						8
	Állattartás gépei és épületei						23
	Tan u lási terület ö sszó raszáma	0	0	72	72	31	175
	Egybefüggő szakmai gyakorlat:	0	0	140	140		

Növénytermesztő szakmairány

Évfolyam		9		10		11		12		13		A képzés összes óraszám
		elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	
Évfolyam összes óraszám		252		324		432		432		712		2152
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18		0		0		0		0		18
	Álláskeresés	5										5
	Munkajogi alapismeretek	5										5
	Munkaviszony létesítése	5										5
	Munkanélküliség	3										3
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	Munkavállalói idegen nyelv	0		0		0		0		62		62
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések									11		11
	Önéletrajz és motivációs levél									20		20
	„Small talk” – általános társalgás									11		11
	Állásinterjú									20		20
Mezőgazdaság és erdőszet ágazati alapoktatás	Általános alapozás	0		144		0		0		0		144
	Bevezetés			2								2
	Éghajlat			19								19
	Talajtan			21								21
	Növénytan			21								21
	Állattan			21								21
	Géptan			21								21
	Földmérés			21								21
	Munka-, tűz- és környezetvédelem			18								18
	Szakmai alapozás	234		180		0		0		0		414
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése		77		55							132

	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	40		35							75
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	41		35							76
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüze- mekben, tangazdaságokban, képző- köz- pontokban		76		55						131
	Tan u lási terület ö sszó raszáma	234		324		0		0		0	558
Agrár- vállalkozási is- meretek	Agrár- vállalkozási ismeretek	0		0		36		36		31	103
	Közgazdasági és pénzügyi alapfogalmak					6					6
	Mezőgazdasági vállalkozással és tevé- kenységgel kapcsolatos fogalmak					20					20
	Gazdálkodáshoz kapcsolódó fogalmak						10				10
	Vállalkozási ismeretek							30			30
	Mezőgazdasági vállalkozások, termékek marketingje, értékesítése, beszer- zése, készletgazdálkodása								6	7	13
	Termékértékesítési szerződés									5	5
	Üzleti terv, fedezeti diagram, fedezeti pont									5	5
	Fogyasztóvédelmi ismeretek									7	7
	Európai uniós ismeretek, közös agrárpoli- tika									7	7
	Tan u lási terület ö sszó raszáma	0		0		36		36		31	103
Növény- termesztés	Növény- termesztés	0		0		72		72		108	252
	A növény és környezete					16					16
	A növénytermesztés alapjai					22					22
	Talajművelés műveletei					22					22
	Talajjavítás, talajvédelem, talajmintavétel, talajvizsgálat						12	8			20
	Talajművelési rendszerek, talajhasználat							24			24
	Tápanyagpótlás, trágyázás								20		20
	Növények szaporítása és vetése								20		20
	Növényápolás és öntözés									34	34
	Betakarítás és tartósítás, termények szállí- tása, tárolása									36	36
	Növénytermesztési munkák szervezése, precíziós gazdálkodás									38	38
	Részletes növénytermesztés	0		0		0		36		124	160

	Gabonafélék termesztéstechnológiája							20	24		44
	Hüvelyes növények termesztéstechnológiája						16		8		24
	Gyökér- és gumós növények termesztés- technológiája								20		20
	Ipari növények termesztéstechnológiája								18		18
	Szálás- és tömegtakarmányok termesztés- technológiája									22	22
	Gyepgazdálkodási ismeretek									18	18
	Növénytermesztési szakmai számítások								10		10
	Egyéb, a tájkeretben termelt növények jellemzése, bemutatása								4		4
	Növényvédelmi ismeretek	0	0	0	0	0	0	0	93	93	93
	Növényvédelemmel kapcsolatos alapfo- galmak								8		8
	Kórokozók, állati kártevők								6		6
	Gyomnövények								2		2
	Csávázó- és talajfertőtlenítő szerek								2		2
	Gombaölő szerek								4		4
	Állati kártevők elleni szerek								4		4
	Növényvédelmi előrejelzések								2		2
	További növényvédelemhez kapcsolódó speciális témák a növényvédelmi alaptan- folyam tematikája szerint									65	65
	Tan u lási terület ö sszó rászáma	0	0	72	108	325	505				
	Zöldségtermesztés	0	0	72	36	54	162				
	Általános zöldségtermesztési ismeretek			20							20
	Termesztés termesztőberendezésben				30						30
	Burgonyafélék termesztése			22							22
	Káposztafélék termesztése					16					16
	Kabakosok termesztése						10		8		18
	Gyökérzöldségfélék termesztése						10		8		18
	Hüvelyesek termesztése							8			8
	Hagymafélék termesztése								8		8
	Levélzöldségek és egyéb zöldségfélék termesztése								10		10
	Zöldségfélék áru-előkészítése, tisztítás, elsődleges feldolgozás								12		12
Kertészet											

	Szőlő- és gyümölcsstermesztés	0	0	0	36	54	90
	Általános gyümölcsstermesztési ismeretek				12		12
	Gyümölcsstermő növények ápolási munkái					14	14
	Gyümölcs betakarítása, tárolása, áru- előkészítés					10	10
	Almatermésű gyümölcsök termesztése						8
	Csonthéjas gyümölcsök termesztése						4
	Bogyóstermésű gyümölcsök termesztése						10
	Héjas (száraz) termésű gyümölcsök ter- mesztése						4
	Különleges gyümölcsök termesztése						4
	Szőlőtermesztési ismeretek és technológi- ák						14
	Szőlő feldolgozása, alapvető pinceműve- letek						10
	Tan u lási terület ö sszó raszáma	0	0	72	72	108	252
	Állattartási alapismeretek	0	0	36	36	62	134
	Az állat és környezete			24			24
	Egészség, csökkent termelőképesség, betegség				12	12	24
	Betegség gyógykezelése és megelőzése					24	24
	Állatok jóléte és állatvédelem						31
	Gazdasági állatok értékelése						9
	Örökléstan						10
	Gazdálkodási állatok szaporítása, nemesí- tés folyamata						12
	Állattenyésztés	0	0	72	72	31	175
	A testtájak csontos alapjai			6			6
	Az emlősök és a madarak testtájai			6			6
	A gazdasági állatok emésztőkészülékének felépítése, az emésztés folya- mata és az anyagforgalom			12			12
	A gazdasági állatok hím és női nemi készülékének anatómiai felépítése és működése, szaporodás			12			12
	Szarvasmarha tartása és tenyésztése				36		36
	Sertés tartása és tenyésztése					28	28
	Juh és kecske tartása és tenyésztése					20	20

	Ló tartása és tenyésztése						24				24
	Baromfifélék tartása és tenyésztése									31	31
	Takarmányozástan	0	0	72	36	0	108				
	A takarmányozás alapjai			12							12
	Takarmányismeret			12							12
	Takarmányok tartósítása, tárolása				16						16
	Takarmányozás végrehajtása				32						32
	Takarmányadag összeállítása						36				36
	Részletes állattenyésztés	0	0	0	0	62	62				
	Szarvasmarha tenyésztése és tartása 2									14	14
	Sertés tartása és tenyésztése 2									12	12
	Juh és kecske tartása és tenyésztése 2									12	12
	Ló tartása és tenyésztése 2								12		12
	Baromfifélék tartása és tenyésztése 2								12		12
	Tanulási terület összóraszám	0	0	180	144	155	479				
	Erőgépek	0	0	36	36	0	72				
	Műhelyek felszerelései, mérőeszközök			2							2
	A műszaki rajz alapfogalmai			5							5
	Anyagismeret			6							6
	Gépelemek, szerkezeti egységek			8							8
	Villamosság a mezőgazdaságban			6							6
	Erőgépek felépítése és működése, belső égésű motorok			9							9
	Teljesítményátviteli rendszer						10				10
	Járószerkezet, kormányzás, fékezés						12				12
	Mezőgazdasági erőgépek alváza, felépít- ménye, elektromos berendezései						8				8
	A precíziós gazdálkodást segítő elektroni- kai berendezések az erőgépe- ken						6				6
	Mezőgazdasági munkagépek	0	0	36	36	31	103				
	Munkagépek általános jellemzői			6							6

Talajművelés gépei					18						18
Tápanyag-visszapótlás gépei					12						12
Vető-, ültető- és palántázógépek								6			6
Növényvédelem és öntözés gépei								6			6
Szálaskarmány-betakarítás gépei								10			10
Szemestermény-betakarító gépek								9			9
Gumós növények betakarításának gépei								5			5
Szállítás, anyagmozgatás gépei										8	8
Kertészet gépei										23	23
Tan u lási terület ö sszó rászáma	0	0			72			72		31	175
Egybefüggő szakmai gyakorlat:	0	0			140			140			

3.16.3. Erdész technikus (nappali)

Évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam
2020/2021.	X	---	---	---	---
2021/2022.	X	X	---	---	---
2022/2023.	X	X	X	---	---
2023/2024.	X	X	X	X	---
2024/2025.	X	X	X	X	X

Technikumban a közismereti órák megoszlása

Tantárgyak		9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.	9-13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom	Közismereti oktatás	4	5	3	3	0	525
Idegen nyelv		4	4	3	3	3	597
Matematika		4	4	3	3	0	489
Történelem		3	3	2	2	0	350
Állampolgári ismeretek		0	0	0	1	0	31
Digitális kultúra		1	0	0	0	0	36
Testnevelés		4	4	3	3	0	504
Osztályfőnöki		1	1	1	1	1	175
Kötelező komplex természet-tudományos tantárgy		3	0	0	0	0	108
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy : pl. fizika, kémia, biológia, földrajz, idegen nyelv		0	2	2	0	0	144
Érettségire felkészítő tantárgy		0	0	2	2	0	144
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek		0	1	0	0	0	36
Összes közismereti óraszám			24	24	19	18	4
Ágazati alapoktatás		7	9	0	0	0	576
Szakirányú oktatás		0	0	14	47	24	1752
Szabadon tervezhető órakeret		3	1	1	2	6	438
Tanítási hetek száma		36	36	36	31	31	
Éves összes óraszám		1224	1224	1224	1179	1054	5905
Rendelkezésre álló órakeret/hét		34	34	34	34	34	
Tantárgyak			13.évf.	14. évf.	13-14 óraszám összesen		
Idegen Nyelv (ajánlott nyelvvizsgára felkészítés)					0		
Szakmai órakeret			35	35	2345		
Rendelkezésre álló órakeret/hét			35	35			
Tanítási hetek száma			36	31			
Éves összes órakeret			1260	1085			

A Programtanterv alapján

Vadgazdálkodás szakmairány

Évfolyam		9		10		11		12		13		A képzés összes óraszám
		elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	
Évfolyam összes szakmai óraszám		252		324		404		404		661		2045
Évfolyam összes közismereti óraszám		864		864		684		630		124		3166
Összesen		1116		1188		1088		1034		785		5211
szabadon tervezhető közismereti óraszám		108		36		36		70		186		436
szabadon tervezhető szakmai óraszám		0		0		100		75		83		
Éves összes óraszám		1224		1224		1224		1179		1054		5905
Évfolyam összes óraszám		252		324		404		404		661		2045
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18		0		0		0		0		18
	Alláskeresés	5										5
	Munkajogi alapismeretek	5										5
	Munkaviszony létesítése	5										5
	Munkanélküliség	3										3
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	Munkavállalói idegen nyelv	0		0		0		0		62		62
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések									11		11
	Önéletrajz és motivációs levél									20		20
	„Small talk” – általános társalgás									11		11
	Allásinterjú									20		20
Mezőgazdaság	Általános alapozás	0		144		0		0		0		144
	Bevezetés			2								2
	Éghajlat			19								19
	Talajtan			21								21
	Növénytan			21								21
	Állattan			21								21
	Géptan			21								21
	Földmérés			21								21
	Munka- tűz- és környezetvédelem			18								18
	Szakmai alapozás	234		180		0		0		0		414
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése	77		55								132

	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	40		35								75
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	41		35								76
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban, képzőköz- pontokban	76		55								131
	Tanulási terület összórászáma	234		324		0		0		0		558
Vadtenyésztés	Vadegészségtan	0		0		0		62 (72)		0		62
	Vírusok által okozott betegségek							18				18
	Baktériumok által okozott betegségek							18				18
	Élősködők által okozott betegségek							18				18
	Egyéb betegségek							8				8
	Vadászati állattan	0		0		126 (144)		54 (72)		0		180
	Az állattan történet felosztása, anatómiai alapfogalmak, rendszertani felosztások					18						18
	Madarak, emlősök alaktana, anatómiája					54						54
	Madarak osztálya					54						54
	Emlősök osztálya							54				54
	Kinológia	0		0		0		0		45 (62)		45
	Vadászatra alkalmas kutyafajták										15	15
	Vadászkutyák tenyésztése										15	15
	Vadászkutyák tartása, tanítása és nevelése										15	15
	Apróvadtenyésztés	0		0		36 (72)		54 (72)		0		90
	Apróvad tenyésztételep működése, tojtás					18						18
	Keltetés					18						18
	Mesterséges fácántenyésztés, nevelés							18				18
	Fogolytenyésztés, nevelés							12				12
	Tökés réce tenyésztés, nevelés							18				18
	Mezei nyúl tenyésztés, nevelés							6				6
	Nagyvadtenyésztés	0		0		0		0		52 (93)		52
	Vaddisznó zártéri tartása										15	15
	Gímszarvas zártéri tartása										10	10
	Dám zártéri tartása										6	6
	Muflon zártéri tartása										6	6
	Állatkertek, vadaskertek, vadasparkok										15	15
Tanulási terület összórászáma	0		0		162		170		97		429	
Vadgazdálkodás	Vadászat	0		0		0		0		150 (186)		150
	Élővad befogás									25	25	
	Vadászati módok									25	25	
	A vadász felszerelése									25	25	
	Trófeák kikészítése, mérése és bírálata									25	25	

	Vadászati jog									25		25
	Állomány hasznosítás									25		25
	Vadgazdálkodás	0	0	0		36 (72)		78 (109)				114
	Vadgazdálkodás					12						12
	Vadkár, vadkárelhárítás					12						12
	Vadgazdálkodási berendezések					12						12
	Vadfajok állományainak gazdálkodása, korbecslés									47		47
	Vadtakarmányozás, vadföldgazdálkodás									31		31
	Élőhelygazdálkodás	0	0	126		144 (18)		0				270
	Növénytan			72		72						144
	Talajtan					36						36
	Élőhelyfejlesztés					36						36
	Erdészeti alapismeretek			54								54
	Tanulási terület összórászáma	0	0	126		180		228				534
	Géptan	0	0	62 (90)		54 (18)		50 (62)				166
	Anyagismeret, gépelemek ismerete			26								26
	Motorok, erőgépek ismerete			36		54						90
	Vadgazdálkodásban használatos gépek ismerete							50				50
	Fegyver és lőszerismeret	0	0	0		0		124 (202)				124
	Fegyverek csoportosítása, kialakulásuk							8				8
	Sörétes, golyós és vegyescsővű vadász- fegyverek							25				25
	Lőszer és ballisztikai ismeretek							25				25
	Lövészsportok							66				66
	Gallyazás, darabolás	0	0	54 (72)		0		100 (109)				154
	Motorfűrészek szerkezeti ismerete			54								54
	Gallyazás							25				25
	Darabolás							25				25
	Felkészítés							10				10
	Készletezés							15				15
	Motorfűrész és motoros adapter ismeret							10				10
	Motorfűrész karbantartás							15				15
	Tanulási terület összórászáma	0	0	116		54		274				444
	Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0	0		140		140				

A Programtanterv alapján

Erdőgazdálkodás szakmairány

Évfolyam		9		10		11		12		13		A képzés összes óraszám
		elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	
Évfolyam összes szakmai óraszám		252		324		425		430		713		2144
Évfolyam összes közismereti óraszám		864		864		684		630		124		3166
Összesen		1116		1188		1109		1060		837		5310
szabadon tervezhető közismereti óraszám		108		36		36		70		186		436
szabadon tervezhető szakmai óraszám		0		0		79		94		201		374
Éves összes óraszám		1224		1224		1224		1224		1224		6120
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18		0		0		0		0		18
	Alláskeresés	5										5
	Munkajogi alapismeretek	5										5
	Munkaviszony létesítése	5										5
	Munkanélküliség	3										3
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	Munkavállalói idegen nyelv	0		0		0		0		62		62
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések									11		11
	Önéletrajz és motivációs levél									20		20
	„Small talk” – általános társalgás									11		11
	Allásinterjú									20		20
Mezőgazdaság	Általános alapozás	0		144		0		0		0		144
	Bevezetés			2								2
	Éghajlat			19								19
	Talajtan			21								21
	Növénytan			21								21
	Allattan			21								21
	Géptan			21								21
	Földmérés			21								21
	Munka- tűz- és környezetvédelem			18								18
	Szakmai alapozás	234		180		0		0		0		414
Szakmai ágazati tevékenységek végzése	77		55								132	
Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	40		35								75	

	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	41		35							76	
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban, képzőköz- pontokban	76		55							131	
	Tanulási terület összszóráma	234		324		0		0		0	558	
Erdőgazdálkodás	Termőhelyismeret	0		0		72		0		0	72	
	Erdészeti éghajlat, klímaosztályozás					16					16	
	A talaj képződése és tulajdonságai					16					16	
	Talajosztályozás					16					16	
	A termőhely helyszíni vizsgálata					24					24	
	Erdőművelés	0		0		36		144		108	288	
	Erdészeti leg fontosabb fajtáink					18					18	
	Erdőtársulások					18					18	
	Szaporítóanyag-termelés							16			16	
	A csemetetermesztés alapjai							20			20	
	Fontosabb fajták csemetetermesztése							36			36	
	Mesterséges erdőfelújítás, erdőtelepítés							36			36	
	Erdősítés különleges termőhelyi viszonyok között							18			18	
	Különleges rendeltetésű erdők							18			18	
	Erdőnevelés									62	62	
	Erdőgazdasági üzemmódok és természetes felújítások									46	46	
	Erdővédelem	0		0		0		0		78	78	
	Általános erdővédelem									16	16	
		Általános erdővédelmi technológiák									16	16
		Részletes erdővédelem a hozzá tartozó erdővédelmi technológiával									46	46
Erdőhasználat		0		0		36		72		124	232	
Faanyagismeret						36					36	
A fahasználat feltételei								16			16	
A fahasználat végrehajtása, munkamenetei								56		26	82	
A fahasználat termelési folyamata										58	58	
A fahasználat tervezése										26	26	
Fafeldolgozás										14	14	
Erdészeti gépek üzemeltetése		0		0		144		72		62	278	
Műszaki rajz						16					16	
Anyagismeret						16					16	
Gépelemek, motorok és karbantartásuk						24					24	
Erőgépek						32					32	
Motorfűrészek, motoros kézi eszközök						56					56	
Talajművelő és csemetekerti gépek								24			24	

	Az erdősítés és ápolásának gépei						32				32
	A felkészítés gépei						16				16
	Az anyagmozgatás gépei								28		28
	A fakitermelés gépei								34		34
	Tanulási terület összórászáma	0	0	288	288	372	948				
Vadgazdálkodás alapok	Vadászat - erdőgazdálkodás	0	0	0	108	0	108				
	Vadászható és védett vadfajok						8				8
	Fegyverkezelés						24				24
	Vadászati módok, vadászat						36				36
	Vadászati felszerelések, berendezések						8				8
	Vadbefogás						16				16
	Trófeák kikészítése, bírálata						16				16
	Vadgazdálkodás - erdőgazdálkodás	0	0	0	0	93	93				
	Vadállomány-szabályozás								23		23
	Vadkár és -elhárítás								14		14
	Vadföldgazdálkodás, vadtakarmányozás								16		16
	Vadegészségügy								8		8
	Vadgazdálkodás és természetvédelem								8		8
	Vadállomány-gazdálkodási feladatok								12		12
	Mesterséges vadtenyésztés								12		12
	Élőhelygazdálkodás - erdőgazdálkodás	0	0	0	36	0	36				
	Az élőhely ökológiai jellemzői							4			4
	Mezei és füves élőhelyek jellemzői							8			8
	Határvegetációk, állományszegélyek							8			8
	Erdei és egyéb fás vegetációk javítása							8			8
	Vízi élőhelyek fejlesztése							8			8
	Tanulási terület összórászáma	0	0	0	144	93	237				
Erdészeti tevékenységek, gazdasági összefüggések	Erdőbecslés	0	0	144	0	0	144				
	Fatermési alapfogalmak				16						16
	Álló és fekvő fa fatérfogatának meghatározása				64						64
	Faállományok élőfakészletének meghatározása				64						64
	Erdőrendezés	0	0	0	0	93	93				
	Az erdő területi beosztása, a tervezés szervezeti keretei								6		6
	Középtávú és éves tervezés								14		14
	Az erdőrézlet adatai, részletszintű tervezés								30		30
Földmérés, térképészet								20		20	
Az automatizált adatrögzítés és feldolgozás lehetőségei									23		23
Erdészeti üzemgazdaság		0	0	0	0	62	62				

Gazdasági alapfogalmak									4		4
Árugazdaság, piac									6		6
Kereskedelmi alapismeretek									6		6
Szerződések									8		8
Adózás, számvitel									6		6
Erdőgazdasági ügyvitel, bizonylati rend									16		16
Jogi ismeretek									10		10
Erdészeti, vadászati szakigazgatás									6		6
Tanulási terület összórása	0		0		144		0		155		299
Egybefüggő szakmai gyakorlat:	0		0		140		140				

3.16.4. Mezőgazdasági technikus (esti)

Évfolyam	13. évfolyam	14. évfolyam
2020/2021.	---	---
2021/2022.	X	---
2022/2023.	X	X
2023/2024	X	X

Évfolyam		1/13.		2/14.		A képzés összes óraszám
		elm	gyak	elm	gyak	
Évfolyam összes szakmai óraszám		683		461		1085
Évfolyam összes közismereti óraszám		0		0		0
Összesen		683		461		1085
Egybefüggő szakmai gyakorlat szabadon tervezhető szakmai óraszám		0		0		0
Éves összes óraszám		683		461		1225
Tervezett helyi éves szakmai óraszám		683		461		1085
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9		0		9
	Álláskeresés	3				3
	Munkajogi alapismeretek	2				2
	Munkaviszony létesítése	3				3
	Munkanélküliség	1				1
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	Munkavállalói idegen nyelv	0		31		31
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések			5		5
	Önéletrajz és motivációs levél			10		10
	„Small talk” – általános társalgás			6		6
	Állásinterjú			10		10
Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás	Általános alapozás	72		0		72
	Bevezetés	1				1
	Éghajlat	10				10
	Talajtan	10				10
	Növénytan	11				11
	Állattan	10				10
	Géptan	11				11
	Földmérés	10				10
	Munka-, tűz- és környezetvédelem	9				9
	Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás	Szakmai alapozás	216		0	
Szakmai ágazati tevékenységek végzése		28	38			66
Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása		16	24			40
Szakosító tartalmú előadások hallgatása		16	24			40
Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban, képzőközpontokban		30	40			70
Tanulási terület összórása		297		31		328
Agrárvállalkozási ismeretek		18		31		49
Agrárvállalkozási ismeretek	Közgazdasági és pénzügyi alapfogalmak	2	1			3
	Mezőgazdasági vállalkozással és tevékenységgel kapcsolatos fogalmak	5	5			10
	Gazdálkodáshoz kapcsolódó fogalmak	2	3			5

	Vállalkozási ismeretek			7	8	15
	Mezőgazdasági vállalkozások, termékmarketingje, értékesítése, beszerzése, készletgazdálkodása			2	2	4
	Termékértékesítési szerződés			1	2	3
	Üzleti terv, fedezeti diagram, fedezetipont			1	1	2
	Fogyasztóvédelmi ismeretek			2	2	4
	Európai uniós ismeretek, közös agrárpolitika			2	1	3
	Tanulási terület összórárszáma			18	31	49
Növénytermesztés	Növénytermesztés			72	62	134
	A növény és környezete	4	4			8
	A növénytermesztés alapjai	6	5			11
	Talajművelés műveletei	5	6			11
	Talajjavítás, talajvédelem, talajmintavétel, talajvizsgálat	5	5			10
	Talajművelési rendszerek, talajhasználat	6	6			12
	Tápanyagpótlás, trágyázás	5	5			10
	Növények szaporítása és vetése	5	5			10
	Növényápolás és öntözés			8	8	16
	Betakarítás és tartósítás, termények szállítása, tárolása			10	10	20
	Növénytermesztési munkák szervezése, precíziós gazdálkodás			13	13	26
	Részletes növénytermesztés			18	62	80
	Gabonafélék termesztéstechnológiája	5	5	6	6	22
	Hüvelyes növények termesztéstechnológiája	4	4	2	2	12
	Gyökér- és gumós növények termesztéstechnológiája			5	5	10
	Ipari növények termesztéstechnológiája			4	5	9
	Szálas- és tömegtakarmányok termesztéstechnológiája			6	5	11
	Gyepgazdálkodási ismeretek			5	4	9
	Növénytermesztési szakmai számítások			2	2	4
	Egyéb, a tájkeretben termelt növények jellemzése, bemutatása			1	2	3
	Növényvédelmi ismeretek			0	48	48
	Növényvédelemmel kapcsolatos alapfogalmak			1	2	3
	Kórokozók, állati kártevők			1	2	3
	Gyomnövények			1	1	2
	Csávázó- és talajfertőtlenítő szerek			1	1	2
	Gombaölő szerek			1	1	2
	Állati kártevők elleni szerek			1	1	2
Növényvédelmi előrejelzések			1	1	2	
További növényvédelemhez kapcsolódó speciális témák a növényvédelmi alaptan-folyam tematikája szerint			17	15	32	

	Tanulási terület összóraszám	90		172		262	
Kertészet	Zöldségtermesztés	36		48		84	
	Általános zöldségtermesztési ismeretek	5	5			10	
	Termesztés termesztőberendezésben	8	8			16	
	Burgonyafélék termesztése	5	5			10	
	Káposztafélék termesztése			4	4	8	
	Kabakosok termesztése			5	5	10	
	Gyökérszöldségfélék termesztése			5	5	10	
	Hüvelyesek termesztése			2	2	4	
	Hagymafélék termesztése			2	2	4	
	Levélzöldségek és egyéb zöldségfélék termesztése			3	3	6	
	Zöldségfélék áru-előkészítése, tisztítás, elsődleges feldolgozás			3	3	6	
	Szőlő- és gyümölcstermesztés	18		27		45	
	Általános gyümölcstermesztési ismeretek	3	3			6	
	Gyümölcstermő növények ápolási munkái	3	3			6	
	Gyümölcs betakarítása, tárolása, áru-előkészítés	3	3			6	
	Almatermésű gyümölcsök termesztése			2	2	4	
	Csonthéjas gyümölcsök termesztése			1	1	2	
	Bogyóstermésű gyümölcsök termesztése			2	3	5	
	Héjas (száraz) termésű gyümölcsök termesztése			1	1	2	
	Különleges gyümölcsök termesztése			1	1	2	
	Szőlőtermesztési ismeretek és technológiák			3	4	7	
Szőlő feldolgozása, alapvető pinceműveletek			2	3	5		
Tanulási terület összóraszám	54		75		129		
Állattenyésztés, állattartás	Állattartási alapismeretek	36		31		67	
	Az állat és környezete	6	6			12	
	Egészség, csökkent termelőképesség, betegség	6	6			12	
	Betegség gyógykezelése és megelőzése	6	6			12	
	Állatok jóléte és állatvédelem			7	8	15	
	Gazdasági állatok értékelése			2	3	5	
	Örökléstan			2	3	5	
	Gazdálkodási állatok szaporítása, nemesítés folyamata			3	3	6	
	Állattenyésztés	36		48		84	
	A testtájak csontos alapjai	1	1			2	
	Az emlősök és a madarak testtájai	2	2			4	
	A gazdasági állatok emésztőkészülékének felépítése, az emésztés folyamata és az anyagforgalom	3	3			6	
	A gazdasági állatok hím és női nemi	3	3			6	

	készülékének anatómiai felépítése ésműködése, szaporodás					
	Szarvasmarha tartása és tenyésztése	9	9			18
	Sertés tartása és tenyésztése			7	7	14
	Juh és kecske tartása és tenyésztése			4	4	8
	Ló tartása és tenyésztése			5	5	10
	Baromfifélék tartása és tenyésztése			8	8	16
	Takarmányozástan	36		16		52
	A takarmányozás alapjai	3	3			6
	Takarmányismeret	3	3			6
	Takarmányok tartósítása, tárolása	4	4			8
	Takarmányozás végrehajtása	8	8			16
	Takarmányadag összeállítása			8	8	16
	Részletes állattenyésztés	0		31		31
	Szarvasmarha tenyésztése és tartása 2			3	4	7
	Sertés tartása és tenyésztése 2			3	3	6
	Juh és kecske tartása és tenyésztése 2			3	3	6
	Ló tartása és tenyésztése 2			3	3	6
	Baromfifélék tartása és tenyésztése 2			3	3	6
	Tanulási terület összórászáma	108		126		234
	Erőgépek	18		16		34
	Műhelyek felszerelése, mérőeszközök	1	1			2
	A műszaki rajz alapfogalmai	1	1			2
	Anyagismeret	1	2			3
	Gépelemek, szerkezeti egységek	2	2			4
	Villamosság a mezőgazdaságban	2	1			3
	Erőgépek felépítése és működése, belsőégésű motorok	2	2			4
	Teljesítményátviteli rendszer			2	2	4
	Járószerkezet, kormányzás, fékezés			2	3	5
	Mezőgazdasági erőgépek alváza, fel- épít-ménye, elektromos berendezései			2	2	4
	A precíziós gazdálkodást segítő elekt- roni-kai berendezések az erőgépeken			1	2	3
	Mezőgazdasági munkagépek	18		31		49
	Munkagépek általános jellemzői	1	1			2
	Talajművelés gépei	5	5			10
	Tápanyag-visszapótlás gépei	3	3			6
	Vető-, ültető- és palántázógépek			1	1	2
	Növényvédelem és öntözés gépei			1	2	3
	Szálatakarmány-betakarítás gépei			2	3	5
	Szemestermény-betakarító gépek			2	2	4
	Gumós növények betakarításának gépei			1	2	3
	Szállítás, anyagmozgatás gépei			2	2	4
	Kertészet gépei			5	5	10
	Tanulási terület összórászáma	36		47		83
Géptan	Egybefüggő szakmai gyakorlat:	140				140

3.16.5. Mezőgazdasági gépésztechnikus (esti)

Évfolyam	13. évfolyam	14. évfolyam
2020/2021.	X	---
2021/2022.	X	X
2022/2023.	X	X
2023/2024	X	X

Évfolyam	1/13.		2/14.		A képzés összes óraszám
	elm	gyak	elm	gyak	
Évfolyam összes szakmai óraszám	1151		993		2144
Évfolyam összes közismereti óraszám	0		0		0
Összesen	1151		993		2144
szabadon tervezhető közismereti óraszám	0		0		0
szabadon tervezhető szakmai óraszám	109		92		201
Éves összes óraszám	1260		1085		2345
Tervezett helyi éves szakmai óraszám	1224		1054		2278
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek		18		18
		Alláskereső	5		5
		Munkajogi alapismeretek	5		5
		Munkaviszony létesítése	5		5
		Munkanélküliség	3		3
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	Munkavállalói idegen nyelv		0		62
		Az álláskereső lépései, álláshirdetések		11	11
		Önéletrajz és motivációs levél		20	20
		„Small talk” – általános társalgás		11	11
		Állásinterjú		20	20
Mezőgazdaság és erdőszet ágazati alapoktatás	Általános alapozás		144		0
		Bevezetés	2		2
		Éghajlat	19		19
		Talajtan	21		21
		Növénytan	21		21
		Állattan	21		21
		Géptan	21		21
		Földmérés	21		21
		Munka-, tűz- és környezetvédelem	18		18
	Gyakorlati tevékenység 9.évf - 6,56 / hét 10. évf - 56 / hét	Szakmai alapozás		414	
		Szakmai ágazati tevékenységek végzése	62	70	132
		Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	36	39	75
		Szakosító tartalmú előadások hallgatása	36	40	76
		Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban, képzőközpontokban	64	67	131
		Tanulási terület összórása	576		62
Járművezető képzés	Járművezetési ismeretek		45		0
		Közlekedési alapismeretek		23	23
		A járművezetés elmélete		6	6
		Szerkezeti és üzemeltetési ismeretek		6	6
		Munkavédelem, tűzvédelem, szállítás		10	10
		Járművezetési gyakorlatok	45		0
		A mezőgazdasági vontatók felépítése		2	2
		Belső égésű motorok		2	2
		A motorok hűtése, a kenése		2	2
		A motorok tüzelőanyag-ellátása		2	2
		A villamos berendezések		2	2

	A teljesítményátviteli berendezések		3			3
	A futómű, a kormányzás, a pótkocsi		2			2
	A fékberendezések		3			3
	Vezetési gyakorlat – alapoktatás		7			7
	Vezetési gyakorlat – főoktatás		20			20
	Tanulási terület összórászama	90		0		90
Mezőgazdasági gépek	Agrárműszaki erőgépek	0		403		403
	Belső égésű motorok működése			30	35	65
	Agrárműszaki erőforrások mechanikus teljesítményátvitel			30	35	65
	Agrárműszaki erőforrások hidraulikus teljesítményátvitel			24	28	52
	Agrárműszaki erőforrások járószerkezete és kormányzása			30	35	65
	Alváz és felépítmény, vonó- és függesztőszerkezetek			12	14	26
	Agrárműszaki erőforrások fékezése			18	21	39
	Agrárműszaki erőforrások elektromos berendezése			18	21	39
	Egyéb agrárműszaki erőforrások			12	14	26
	Precíziós gazdálkodásra alkalmas erőforrások			12	14	26
	Mezőgazdasági termelés gépei	180		217		397
	A talajművelés gépei	16	23			39
	A vetés-, ültetés- és palántázás gépei	14	21			35
	A növényápolás gépei	20	28			48
	A szalastakarmányok betakarításának gépei	10	15			25
	Növények betakarítása arató-cséplő géppel	12	21	14	28	75
	A szemestermények utókezelésének gépei			7	12	19
	A gumós növények betakarításának gépei			12	16	28
	A zöldség-, gyümölcsbetakarítás és -feldolgozás gépei			16	20	36
	A szállítás és anyagmozgatás gépei			22	24	46
	Az állattartás épületei és gépei			22	24	46
	Tanulási terület összórászama	180		620		800
	Mezőgazdasági termelési folyamatok	Mezőgazdasági gépek üzemeltetése	180		139,5	
A talajművelés gépei		10	24			34,0
A vetés, ültetés és palántázás gépei		10	22			32,0
A növényápolás gépei		10	22			32,0
A szalastakarmányok betakarításának gépei		14	28			42,0
Növények betakarítása arató-cséplő géppel		10	30	3,0	16,0	59,0
A szemestermények utókezelésének gépei				1,0	12,0	13,0
A gumós növények betakarításának gépei				1,0	12,0	13,0
A zöldség-, gyümölcsbetakarítás és -feldolgozás gépei				4,0	26,0	30,0
A szállítás és anyagmozgatás gépei				4,0	28,0	32,0
Az állattartás épületei és gépei				2,5	30,0	32,5
Gazdálkodási ismeretek		0		31		30
A gazdálkodás alapjai				4,0	4,0	8
Vállalkozási alapismeretek				5,5	5,5	10
Mezőgazdasági vállalkozások sajátosságai				2,0	2,0	4
Marketing				4,0	4,0	8
Termesztés- és tartástechnológiák		36		31		66
Termesztéstechnológia		18	18			36
Tartástechnológia				15,5	15,5	30

	Tanulási terület összórászama	216	201,5	417,5
Mezőgazdasági gépjavítás	Anyagismeret	54	0	51,0
	Metallográfiai ismeretek	1	3	4,0
	Fémek és ötvözeteik	2	4	6,0
	Nemfémes anyagok	2	2	4,0
	Tüzelő- és kenőanyagok	2	3	5,0
	Fémek alakítása	11	24	35,0
Gépelemek, mechanika	72	46,5	118,5	
A gépelemek igénybevételének módjai	8	8	16,0	
Kötőgépelemek	9	9	18,0	
Rugók	2	2	4,0	
Tengelyek, tengelykötések, csapágyak, csapágyazások	8	8	16,0	
Tengelykapcsolók, fékek	6	6	12,0	
Vezetékelemek és kötéseik			1,5 3,0 4,5	
Hajtások	3	3	2,0 4,0 12,0	
Statikai alapfogalmak			5,0 10,0 15,0	
Szilárdságtan			5,0 10,0 15,0	
Keretszerkezetek, hajtóművek, szivattyúk			2,0 4,0 6,0	
Műszaki dokumentációk	36	0	36,0	
Műszaki ábrázolás	9	9	18,0	
Folyamatábrák és diagramok	9	9	18,0	
Mezőgazdasági gépek javítása	0	124,0	119	
A gépjavítás alapjai			8,0 8,0 16	
Mezőgazdasági gépek állapotváltozása			12,0 12,0 24	
Műszaki állapotváltozások mérése, gépek diagnosztizálása			20,0 20,0 40	
Gépszerkezetek felújítás-technológiái			22,0 22,0 44	
Tanulási terület összórászama	162	170,5	332,5	
Egybefüggő szakmai gyakorlat:	160			

3.16.6. Vadgazdálkodási technikus (esti)

Évfolyam	13. évfolyam	14. évfolyam
2020/2021.	X	---
2021/2022.	X	X
2022/2023.	X	X
2023/2024	X	X

Évfolyam		1/13.		2/14.		A képzés összes óraszám
		elm	gyak	elm	gyak	
Évfolyam összes szakmai óraszám		1142		903		2045
Évfolyam összes közismereti óraszám		0		0		0
Összesen		1142		903		2045
szabadon tervezhető közismereti óraszám		0		0		0
szabadon tervezhető szakmai óraszám		118		182		
Éves összes óraszám		1260		1085		2345
Évfolyam összes óraszám		1142		903		2045
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18		0		18
	Álláskeresés	5				5
	Munkajogi alapismeretek	5				5
	Munkaviszony létesítése	5				5
	Munkanélküliség	3				3
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	Munkavállalói idegen nyelv	0		62		62
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések			11		11
	Önéletrajz és motivációs levél			20		20
	„Small talk” – általános társalgás			11		11
	Állásinterjú			20		20
Mezőgazdaság	Általános alapozás	144		0		144
	Bevezetés	2				2
	Éghajlat	19				19
	Talajtan	21				21
	Növénytan	21				21
	Állattan	21				21
	Géptan	21				21
	Földmérés	21				21
	Munka- tűz- és környezetvédelem	18				18
	Szakmai alapozás	414		0		414
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése	132				132
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	75				75
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	76				76
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban, képzőköz- pontokban	131				131
	Tanulási terület összórása	558		0		558
	Vadtenyésztés	Vadegészségtan	0		62	
Vírusok által okozott betegségek				18		18
Baktériumok által okozott betegségek				18		18
Élősködők által okozott betegségek				18		18
Egyéb betegségek				8		8
Vadászati állattan		72 (108)		108		180
Az állattan történet felosztása, anatómiai alapfogalmak, rendszertani felosztások		18				18
Madarak, emlősök alaktana, anatómiája		54				54

	Madarak osztálya			54		54
	Emlősök osztálya			54		54
	Kinológia	0		45 (77)		45
	Vadászatra alkalmas kutyafajták			15		15
	Vadászkutyák tenyésztése			15		15
	Vadászkutyák tartása, tanítása és nevelése			15		15
	Apróvadtenyésztés	90		0		90
	Apróvad tenyésztelep működése, tojtás	18				18
	Keltetés	18				18
	Mesterséges fácántenyésztés, nevelés	18				18
	Fogolytenyésztés, nevelés	12				12
	Tökés réce tenyésztés, nevelés	18				18
	Mezei nyúl tenyésztés, nevelés	6				6
	Nagyvadtenyésztés	0		52 (93)		52
	Vaddisznó zártéri tartása			15		15
	Gímszarvas zártéri tartása			10		10
	Dám zárttéri tartása			6		6
	Muflon zártéri tartása			6		6
	Állatkertek, vadaskertek, vadasparkok			15		15
	Tanulási terület összórászáma	162		267		429
Vadgazdálkodás	Vadászat	0		150 (170)		150
	Élővad befogás			25		25
	Vadászati módok			25		25
	A vadász felszerelése			25		25
	Trófeák kikészítése, mérése és bírálata			25		25
	Vadászati jog			25		25
	Állomány hasznosítás			25		25
	Vadgazdálkodás	36 (108)		78 (108)		114
	Vadgazdálkodás	12				12
	Vadkár, vadkárelhárítás	12				12
	Vadgazdálkodási berendezések	12				12
	Vadfajok állományainak gazdálkodása, korbecslés			47		47
	Vadtakarmányozás, vadföldgazdálkodás			31		31
	Élőhelygazdálkodás	198		72 (78)		270
	Növénytan	144				144
	Talajtan			36		36
	Élőhelyfejlesztés			36		36
Erdészeti alapismeretek	54				54	
Tanulási terület összórászáma	234		300		534	
Műszaki ismeretek	Géptan	116 (126)		50 (62)		166
	Anyagismeret, gépelemek ismerete	26				26
	Motorok, erőgépek ismerete	90				90
	Vadgazdálkodásban használatos gépek ismerete			50		50
	Fegyver és lőszerismeret	0		124 (144)		124
	Fegyverek csoportosítása, kialakulásuk			8		8
	Sörétes, golyós és vegyes csövű vadász- fegyverek			25		25
	Lőszer és ballisztikai ismeretek			25		25
	Lövészsportok			66		66
	Gallyazás, darabolás	54		100 (108)		154
	Motorfűrészek szerkezeti ismerete	54				54
	Gallyazás			25		25
	Darabolás			25		25
	Felkészítés			10		10
	Készletezés			15		15
	Motorfűrész és motoros adapter ismeret			10		10
	Motorfűrész karbantartás			15		15
Tanulási terület összórászáma	170		274		444	
Egybefüggő szakmai gyakorlat:			140			

3.17. Szakképző iskolai képzés 2020.09.01-től

A szakképző iskola heti közismeretei és szakmai óraszámai

Tantárgyak		9. évf.	10. évf.	11. évf.	9-11. óraszám összesen
Kommunikáció-magyar nyelv és irodalom	Közismereti oktatás	2	2	2	206
Idegen nyelv		2	1	1	139
Matematika		2	2	1	175
Történelem és társadalomismeret		3	0	0	108
Természetismeret		3	0	0	108
Testnevelés		4	1	1	211
Osztályfőnöki-építő program		1	1	1	103
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek		0	0	1	31
Összes közismereti óraszám		17	7	7	1081
Ágazati alapoktatás		16	0	0	576
Szakirányú oktatás		0	25	25	1675
Szabadon tervezhető órakeret		1	2	2	170
Tanítási hetek száma		36	36	31	
Éves összes óraszám		1224	1224	1054	3502
Rendelkezésre álló órakeret/hét		34	34	34	

A nemzeti köznevelési törvény értelmében az iskoláknak az adott osztályokban csak azokon a tanítási napokon kell megszervezniük a mindennapos testnevelés oktatást (legalább napi egy testnevelés óra keretében), amelyeken közismereti vagy szakmai elméleti oktatás is folyik. Ha ennek eredményeként a heti öt testnevelés óra nem teljesíthető, a fennmaradó órák a szabad órakeret részévé válnak, így annak felhasználásáról az intézmények dönthetnek. A szakképző iskola 11. évfolyamán a középfok számára készült testnevelés kerettanterv 11-12. évfolyamának tartalmából lehet választani, a rendelkezésre álló óraszámoknak megfelelően. Ez nem érvényes a három órára tervezett testnevelés és sport kerettantervre, amely már csak három évfolyamra (9-11. évfolyam) készült.

A két táblázat megegyezik abban, hogy a 9-11. évfolyamokon a közismereti tantárgyak összesített óraszámja 18, 11, illetve 9,5 óra. A szakmai tárgyak óraszámja ugyanezek az évfolyamokon 17, 25, illetve 25,5 óra.

3.17.1. Mezőgazdasági gépész

Évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
2020/2021.	X	---	---
2021/2022.	X	X	---
2022/2023.	X	X	X
2023/2024.	X	X	X

Évfolyam	1/9.		2/10.		3/11.		A képzés összes óraszám a
	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	
Kötelező közismereti óraszám (óra/hét):	15		9		6		
Kötelező közismereti óraszám (óra/tanév):	540		324		186		
Szabadon tervezhető közismereti óra (óra/hét)	3		2		3,5		
Szabadon tervezhető közismereti óra (óra/tanév)	108		72		108,5		
Összes közismereti:	648		396		294,5		
A tanév összes tanórája:	1260		1296		1085		
A tanév összes szakmai óraszám:	576		765		692		
Szabadon tervezhető szakmai:	36		135		98,5		269,5
Évfolyam összes óraszám	576		846		753,5		2176
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek		18		0		0
	Álláskeresés		5				5
	Munkajogi alapismeretek		5				5
	Munkaviszony létesítése		5				5
	Munkanélküliség		3				3
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		0		0		62
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések					11	11
	Önéletrajz és motivációs levél					20	20
	„Small talk” – általános társalgás					11	11
	Állásinterjú					20	20
Mezőgazdaság és erdészeti ágazati alapoktatás	Általános alapozás		144		0		0
	Bevezetés		2				2
	Éghajlat		19				19
	Talajtan		21				21
	Növénytan		21				21
	Állattan		21				21
	Géptan		21				21
	Földmérés		21				21
			18				18
	Szakmai alapozás		414		0		0
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése		32	90			122
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása		32	54			86
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása		32	36			68
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanúzemekben, tanfolyamokban, képzőközpontokban		66	72			138
	Tanulási terület összórása		576		0		62
Szakmai alapozó ismeretek		0		72		0	
						72	

Agrárgépész szakmai alapozó	Anyagismeret			24				24
	Géprajz			24				24
	Gépelemek			24				24
	Fémmegmunkálás	0		108		0		108
	A fémmegmunkálás előkészítő műveletei			16				16
	Kézi és gépi forgácsolás			64				64
	A fémek alakítása			28				28
	Tanulási terület összóraszám	0		180		0		180
Járművezető képzés	Járművezetési ismeretek	0		45		0		45
	Közlekedési alapismeretek			23				23
	A járművezetés elmélete			6				6
	Szerkezeti és üzemeltetési ismeretek			6				6
	Munkavédelem, tűzvédelem, szállítás	0		10				10
	Járművezetési gyakorlatok			45		0		45
	A mezőgazdasági vontatók felépítése			2				2
	Belső égésű motorok			2				2
	A motorok hűtése, a kenés			2				2
	A motorok tüzelőanyag-ellátása			2				2
	A villamos berendezések			2				2
	A teljesítmény-átviteli berendezések			3				3
	A futómű, a kormányzás, a pótkocsi			2				2
	A fékberendezések			3				3
	Vezetési gyakorlat - alapoktatás			7				7
	Vezetési gyakorlat - főoktatás			20				20
	Tanulási terület összóraszám	0		90		0		90
	Mezőgazdasági gépek	Mezőgazdasági erőgépek	0		162		201,5	
Mezőgazdasági erőgépek				9	30			39,0
Belső égésű motorok				18	66			84,0
Mezőgazdasági erőgépek mechanikus teljesítményátvitel				9	30			39,0
Mezőgazdasági erőgépek hidraulikus rendszere						11,0	31,0	42,0
Mezőgazdasági erőgépek járószerkezete és kormányzása						9,0	27,0	36,0
Mezőgazdasági erőgépek fékezése						7,0	31,0	38,0
Alváz és felépítmény, vonó- és függesztő szerkezet						6,0	18,0	24,0
Mezőgazdasági gépek elektromos berendezései						9,0	31,0	40,0
Mezőgazdasági erőgépek karbantartása						4,5	17,0	21,5
Mezőgazdasági munkagépek		0		252		217,0		469,0
A talajművelés gépei				20	38			58,0
A vetés, ültetés és palántázás gépei				12	38			50,0
A növényápolás gépei				25	51			76,0
Arató-cséplő gépek				15	53			68,0
A szemestermények utókezelésének gépei						5,0	17,0	22,0
A szalastakarmányok betakarításának gépei						10,0	36,0	46,0
A gumós növények betakarításának gépei						5,0	20,0	25,0
A szállítás és anyagmozgatás gépei						15,0	64,0	79,0
Az állattartás gépei						7,0	20,0	27,0
Kertészeti gépek					4,5	13,5	18,0	
Tanulási terület összóraszám	0		414		418,5		832,5	
Mezőgazdasági gépek üzemeltetése	Szakmai számítások	0		0		31		31
	Mezőgazdasági erőgépek					14		14

	Mezőgazdasági munkagépek				17		17
	Mezőgazdasági gépek üzemeltetése	0	162	211	373		
	A talajművelés gépei			48			48
	A vetés, ültetés és palántázás gépei			36			36
	A növényápolás gépei			44			44
	Arató-cséplő gépek			34		25	59
	A szemestermények utókezelésének gépei					16	16
	A szálaskarmányok betakarításának gépei					47	47
	A gumós növények betakarításának gépei					25	25
	A szállítás és anyagmozgatás gépei					66	66
	Az állattartás gépei					16	16
	Kertészeti gépek					16	16
	Mezőgazdasági ismeretek	0	0	31	31		
	Szántóföldi növények termesztéstechnológiája					20	20
	Gazdasági állatok tartástechnológiája					11	11
	Tanulási terület összórászáma	0	162			273	435
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0	140				

3.17.2. Gazda

Évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
2020/2021.	X	---	---
2021/2022.	X	X	---
2022/2023.	X	X	X
2023/2024	X	X	X

Állattenyésztő szakmairány

Évfolyam	1/9.		2/10.		3/11.		A képzés összes órászáma
	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	
Kötelező közismereti óraszám (óra/hét):	15		9		6		
Kötelező közismereti óraszám (óra/tanév):	540		324		186		
Szabadon tervezhető közismereti óra (óra/hét)	3		2		3,5		
Szabadon tervezhető közismereti óra (óra/tanév)	108		72		108,5		
Összes közismereti:	648		396		294,5		
A tanév összes tanórája:	1260		1296		1085		
A tanév összes szakmai órászáma:	576		792		730		
Szabadon tervezhető szakmai:	36		108		60,5		
Évfolyam összes órászáma	576		792		730		2098
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek		18 (36)		0		18
		Álláskeresés	5				5
		Munkajogi alapismeretek	5				5
		Munkaviszony létesítése	5				5
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		0		0		62
		Az álláskeresés lépései, álláshirdetések				11	11
		Önéletrajz és motivációs levél				20	20

	„Small talk” – általános társalgás					11		11	
	Állásinterjú					20		20	
Mezőgazdaság és erdőszet ágazati alapoktatás	Általános alapozás	144 (162)	0	0	0			144	
	Bevezetés	2						2	
	Éghajlat	19						19	
	Talajtan	21						21	
	Növénytan	21						21	
	Állattan	21						21	
	Géptan	21						21	
	Földmérés	21						21	
	Munka-, tűz- és környezetvédelem	18						18	
	Szakmai alapozás	414	0	0	0			414	
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése		132					132	
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása		75					75	
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	76						76	
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tan-gazdaságokban,		131					131	
	Tanulási terület összórászáma	558 (594)	0	0	0	0		558	
Agrár vállalkozás	Agrár vállalkozási ismeretek	0	36	62	98				
	Közgazdasági és pénzügyi alapfogalmak		6					6	
	A mezőgazdasági vállalkozással és tevé- kenység- gel kapcsolatos fogalmak		20					20	
	A gazdálkodáshoz kapcsolódó fogalmak			10				10	
	Vállalkozási ismeretek				16			16	
	Mezőgazdasági vállalkozások, termékek marke- tingje, értékesítése, beszerzése, készletgazdálkodása					16		16	
	Termékértékesítési szerződés					6		6	
	Üzleti terv, fedezeti diagram, fedezeti pont					6		6	
	Fogyasztóvédelmi ismeretek				8			8	
	Európai uniós ismeretek, Közös Agrárpolitika					10		10	
	Tanulási terület összórászáma	0	36	62	98				
Növényter- mesztés	Növénytermesztés	0	108	62	170				
	A növény és környezete		16					16	
	A növénytermesztés alapjai		18					18	
	A talajművelés műveletei		22					22	
	Talajjavítás, talajvédelem, talajmintavétel, talajvizs- gálat			16				16	
	Talajművelési rendszerek, talajhasználat			18				18	
	Tápanyagpótlás, trágyázás			14				14	
	A növények szaporítása és vetése			4		16		20	
	Növényápolás és öntözés					24		24	
	Betakarítás és tartósítás, termények tárolása					22		22	
	Részletes növénytermesztés	0	72	62	134				
	A gabonafélék termesztéstechnológiája			44				44	
	A hüvelyes növények termesztéstechnológiája		20					20	
	A gyökér- és gumós növények termés- teszté- technológiája		8		10			18	
	Az ipari növények termesztéstechnológiája				18			18	
	A szálas- és tömegtakarmányok termesztéstechnoló- giája					16		16	
	Gyepgazdálkodási ismeretek					18		18	
	Tanulási terület összórászáma	0	180	124	304				
	Kertészet	Zöldségtermesztés	0	108	52	160			
		Általános zöldségtermesztési ismeretek		20					20
Termesztés termesztőberendezésben			30					30	
Burgonyafélék termesztése				22				22	
Káposztafélék termesztése				16				16	
Kabakosok termesztése				10		8		18	
Gyökérezöldsgfélék termesztése				10		8		18	

	Hüvelyesek termesztése					8	8
	Hagymafélék termesztése					8	8
	Levélzöltségek és egyéb zöldségfélék termesztése					10	10
	Zöldségfélék áruelőkészítése, tisztítás, elsődleges feldolgozás				10		10
	Szőlő- és gyümölcsstermesztés	0	36	52	88		
	Általános gyümölcsstermesztési ismeretek		12				12
	A gyümölcsstermő növények ápolási munkái			14			14
	A gyümölcs betakarítása, tárolása, áruelőkészítés			10			10
	Az almatermésű gyümölcsök termesztése					8	8
	A csonthéjas gyümölcsök termesztése					4	4
	A bogyóstermésű gyümölcsök termesztése					10	10
	Héjas (száraz) termésű gyümölcsök termesztése					4	4
	Különleges gyümölcsök termesztése					4	4
	Szőlőstermesztési ismeretek és technológiák				12		12
	A szőlő feldolgozása, alapvető pincemű- veletek				10		10
	Tanulási terület összóraszám	0	144		104		248
	Állattartási ismeretek	0	72	36	108		
	Állat és környezete		12				12
	Egészség, csökkent termelőképesség, betegség			24			24
	A betegség gyógykezelése és megelőzése			24			24
	Az állatok jóléte és az állatvédelem		12				12
	A gazdasági állatok értékelése					18	18
	A gazdasági állatok szaporítása, a nemesítés folyamata				18		18
	Állattenyésztés	0	72	72	144		
	A testtájak csontos alapjai		16				16
	Az emlősök és a madarak testtájai		14				14
	A gazdasági állatok emésztőképzőanyag-felvétele, az emésztés folyamata és az anyagforgalom		22				22
	A gazdasági állatok hím és női nemi készülékének anatómiai felépítése és működése, a szaporítás			20			20
	A szarvasmarha tenyésztése és tartása					16	16
	Sertés tenyésztése és tartása					14	14
	A juh és a kecske tartása és tenyésztése					14	14
	A ló tartása és tenyésztése				14		14
	Baromfifélék tartása és tenyésztése					14	14
	Takarmányozástan	0	72	62	134		
	A takarmányozás alapjai		20				20
	Takarmányismeret		20				20
	Takarmányok tartósítása, tárolása			16			16
	A takarmányozás végrehajtása			16		24	40
	Takarmányadag összeállítása					38	38
	Részletes állattenyésztés	0	72	72	144		
	Szarvasmarha tartása és tenyésztése 2.			32			32
	Sertés tartása és tenyésztése 2.		32				32
	Juh és kecske tartása és tenyésztése 2.		8			12	20
	Ló tartása és tenyésztése 2.				32		32
	Baromfifélék tartása és tenyésztése 2.					28	28
	Tanulási terület összóraszám	0	288		242		530
	Erőgépek	0	72	32	104		
	Műhelyek felszerelése, mérőeszközök		4				4
	A műszaki rajz alapfogalmai		10				10
	Anyagismeret			12			12
	Gépelemek, szerkezeti egységek		16				16
	Villamosság a mezőgazdaságban		12				12
	A mezőgazdasági erőgépek felépítése és működése, a belső égésű motorok			18			18
	Teljesítményátviteli rendszer					8	8

	Járószerkezet, kormányzás, fékezés					10	10
	Mezőgazdasági erőgépek alváza, felépítménye, elektromos berendezései					8	8
	A precíziós gazdálkodást segítő elektronikai berendezések az erőgépeken					6	6
	Mezőgazdasági munkagépek	0	72	68	140		
	Munkagépek általános jellemzői		6				6
	A talajművelés gépei		18				18
	A tápanyag-visszapótlás gépei		12				12
	Vető-, ültető- és palántázógépek			12			12
	A növényvédelem és az öntözés gépei			12			12
	Szálaskarmány-betakarító gépek			12	8		20
	Szemestermény-betakarító gépek					16	16
	Gumós növények betakarításának gépei				8		8
	A szállítás, anyagmozgatás gépei					10	10
	Állattartás gépei és épületei					26	26
	Tanulási terület összórászáma	0	144		100		244
Kiegészítő tevékenységek	Kiegészítő tevékenység	0	0	36	36		
	Higiéniái alapfogalmak				4		4
	A falusi vendéglátás és a turizmus alapfogalmai				6		6
	Élelmiszertartósítási módok					10	10
	Hagyományos termékfeldolgozás					16	16
	Tanulási terület összórászáma	0	0		36		36
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0	140				

Növénytermesztő szakmairány

Évfolyam	1/9.		2/10.		3/11.		A képzés összes óraszám
	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	
	Kötelező közismereti óraszám (óra/hét):		15	9	6		
	Kötelező közismereti óraszám (óra/tanév):		540	324	186		
	Szabadon tervezhető közismereti óra (óra/hét)		3	2	3,5		
	Szabadon tervezhető közismereti óra (óra/tanév)		108	72	108,5		
	Összes közismereti:		648	396	294,5		
	A tanév összes tanórája:		1260	1296	1085		
	A tanév összes szakmai óraszám:		576	792	741		
	Szabadon tervezhető szakmai:		36	108	49,5		
	Évfolyam összes óraszám		576	792	741		2109
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek		18	0	0		18
		Álláskeresés	5				5
		Munkajogi alapismeretek	5				5
		Munkaviszony létesítése	5				5
	Munkánélküliség	3				3	
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		0	0	62		62
		Az álláskeresés lépései, álláshirdetések			11		11
		Önéletrajz és motivációs levél			20		20
		„Small talk” – általános társalgás			11		11
	Állásinterjú			20		20	
Mezőgazdaság és erdőszet ágazati alapoktatás	Általános alapozás		144	0	0		144
		Bevezetés	2				2
		Éghajlat	19				19
		Talajtan	21				21
		Növénytan	21				21

	Allattan	21					21
	Géptan	21					21
	Földmérés	21					21
	Munka-, tűz- és környezetvédelem	18					18
	Szakmai alapozás	414	0	0			414
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése		132				132
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása		75				75
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	76					76
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tan-gazdaságokban		131				131
	Tanulási terület összórászáma	558	0	0			558
Agrárállal- kozás	Agrárállalkozási ismeretek	0	36	62			98
	Közgazdasági és pénzügyi alapfogalmak		6				6
	A mezőgazdasági vállalkozással és tevékenységgel kapcsolatos fogalmak		20				20
	A gazdálkodáshoz kapcsolódó fogalmak			10			10
	Vállalkozási ismeretek				16		16
	Mezőgazdasági vállalkozások, termékek marke-tingje, értékesítése, beszerzése, készletgazdálkodása					16	16
	Termékértékesítési szerződések					6	6
	Üzleti terv, fedezeti diagram, fedezeti pont					6	6
	Fogyasztóvédelmi ismeretek				8		8
	Európai uniós ismeretek, Közös Agrárpolitika					10	10
	Tanulási terület összórászáma	0	36	62			98
Növényter- mesztés	Növénytermesztés	0	170	31			201
	A növény és környezete		16				16
	A növénytermesztés alapjai		18				18
	A talajművelés műveletei		22				22
	Talajjavítás, talajvédelem, talajmintavétel, talajvizs-gálat			16			16
	Talajművelési rendszerek, talajhasználat			18			18
	Tápanyagpótlás, trágyázás			14			14
	A növények szaporítása és vetése			20			20
	Növényápolás és öntözés			24			24
	Betakarítás és tartósítás, termények tárolása			22			22
	Növénytermesztési munkák szervezése, a precíziós gazdálkodás					31	31
	Részletes növénytermesztés	0	82	62			144
	A gabonafélék termesztéstechnológiája			44			44
	A hüvelyes növények termesztéstechnológiája				20		20
	A gyökér- és gumós növények termesztés- techno-lógiája		8		12		20
	Az ipari növények termesztéstechnológiája		10		10		20
	A szálás- és tömegtakarmányok termesztéstechno-lógiája			10		10	20
	Gyepgazdálkodási ismeretek			10		10	20
	Növényvédelmi ismeretek	0	0		108		108
	Növényvédelemmel kapcsolatos alapfogalmak				8		8
	Kórokozók, állati kártevők				6		6
	Gyomnövények				2		2
	Csávázó és talajfertőtlenítő szerek				2		2
	Gombaölő szerek				4		4
	Állati kártevők elleni szerek				4		4
	Növényvédelmi előrejelzések				2		2
	Növényvédelmi alaptanfolyam tematikája szerinti 80 óra					80	80
Tanulási terület összórászáma	0	252		201		453	
Kertészet	Zöldségtermesztés	0	108	52			160
	Általános zöldségtermesztési ismeretek		20				20

	Termesztés termesztőberendezésben			30			30
	Burgonyafélék termesztése				22		22
	Káposztafélék termesztése				16		16
	Kabakosok termesztése				10	8	18
	Gyökérzöldségfélék termesztése				10	8	18
	Hüvelyesek termesztése					8	8
	Hagymafélék termesztése					8	8
	Levélzöldségek és egyéb zöldségfélék termesztése					10	10
	Zöldségfélék áruelőkészítése, tisztítás, elsődleges feldolgozás					10	10
	Szőlő- és gyümölcsstermesztés	0		36		52	88
	Általános gyümölcsstermesztési ismeretek			12			12
	A gyümölcsstermő növények ápolási munkái				14		14
	A gyümölcs betakarítása, tárolása, áruelőkészítés				10		10
	Az almatermésű gyümölcsök termesztése					8	8
	A csonthéjas gyümölcsök termesztése					4	4
	A bogyóstermésű gyümölcsök termesztése					10	10
	Héjas (száraz) termésű gyümölcsök termesztése					4	4
	Különleges gyümölcsök termesztése					4	4
	Szőlőtermesztési ismeretek és technológiák					12	12
	A szőlő feldolgozása, alapvető pinceműveletek					10	10
	Tanulási terület összórászama	0		144		104	248
	Állattartási alapismeretek	0		72		36	108
	Állat és környezete			12			12
	Egészség, csökkent termelőképesség, betegség				24		24
	A betegség gyógykezelése és megelőzése				24		24
	Az állatok jóléte és az állatvédelem			12			12
	Gazdasági állatok értékelése					18	18
	A gazdasági állatok szaporítása, a nemesítés folyamata					18	18
	Állattenyésztés	0		72		72	144
	A testtájak csontos alapjai			16			16
	Az emlősök és a madarak testtájai			14			14
	A gazdasági állatok emésztőképzőanyag-felépítése, az emésztés folyamata és az anyagforgalom			22			22
	A gazdasági állatok hím és női nemi készülékének anatómiai felépítése és működése, a szaporítás				20		20
	Szarvasmarha tenyésztése és tartása					16	16
	Sertés tenyésztése és tartása					14	14
	Juh és kecske tartása és tenyésztése					14	14
	Ló tartása és tenyésztése					14	14
	Baromfifélék tartása és tenyésztése					14	14
	Takarmányozástan	0		72		68	140
	A takarmányozás alapjai			20			20
	Takarmányismeret			20			20
	Takarmányok tartósítása, tárolása				16		16
	A takarmányozás végrehajtása				16	24	40
	Takarmányadag összeállítása					44	44
	Tanulási terület összórászama	0		216		176	392
	Erőgépek	0		72		32	104
	Műhelyek felszerelése, mérőeszközök			4			4
	A műszaki rajz alapfogalmai			10			10
	Anyagismeret				12		12
	Gépelemek, szerkezeti egységek			16			16
	Villamosság a mezőgazdaságban			12			12
	A mezőgazdasági erőgépek felépítése és működése, a belső égésű motorok				18		18
	Teljesítményátviteli rendszer					8	8
	Járószervezet, kormányzás, fékezés					10	10

	Mezőgazdasági erőgépek alváza, felépítménye, elektromos berendezései					8	8
	A precíziós gazdálkodást segítő elektronikai berendezések az erőgépeken					6	6
	Mezőgazdasági munkagépek	0	72	68	140		
	Munkagépek általános jellemzői		6				6
	A talajművelés gépei		18				18
	A tápanyag-visszapótlás gépei		12				12
	Vető-, ültető- és palántázógépek			12			12
	A növényvédelem és az öntözés gépei			12			12
	Szálastakarmány-betakarító gépek			12	8		20
	Szemestermény-betakarító gépek					16	16
	A gumós növények betakarításának gépei				8		8
	A szállítás, anyagmozgatás gépei					10	10
	Kertészeti gépei					26	26
	Tanulási terület összórászáma	0	144	100			244
Kiegészítő tevékenységek	Kiegészítő tevékenységek	0	0	36	36		
	Higiéniai alapfogalmak			4			4
	A falusi vendéglátás és a turizmus alapfogalmai			6			6
	Élelmiszertartósítási módok					10	10
	Hagyományos termékfeldolgozás					16	16
	Tanulási terület összórászáma	0	0	36			36
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0	140				

3.17.3. Kertész

Évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
2020/2021.	X	---	---
2021/2022.	X	X	---
2022/2023.	X	X	X

Évfolyam	1/9.		2/10.		3/11.		A képzés összes órászáma
	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	
Évfolyam összes órászáma	576		720		724		2020
Kötelező közismereti órászám (óra/hét):	15		9		6		
Kötelező közismereti órászám (óra/tanév):	540		324		186		
Szabadon tervezhető közismereti óra (óra/hét)	3		2		3,5		
Szabadon tervezhető közismereti óra (óra/tanév)	108		72		108,5		
Összes közismereti:	648		396		294,5		
A tanév összes tanórája:	1260		1296		1085		
A tanév összes szakmai órászáma:	576		720		724		
Szabadon tervezhető szakmai:	36		180		66,5		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek		18	0	0		18
	Álláskeresés	5					5
	Munkajogi alapismeretek	5					5
	Munkaviszony létesítése	5					5
	Munkanélküliség	3					3
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		0	0	62		62
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések				11		11
	Önéletrajz és motivációs levél				20		20
	„Small talk” – általános társalgás				11		11
	Állásinterjú				20		20

Mezőgazdaság és erdőszet ágazati alapoktatás	Általános alapozás	144	0	0	144		
	Bevezetés	2			2		
	Éghajlat	19			19		
	Talajtán	21			21		
	Növénytan	21			21		
	Állattan	21			21		
	Géptan	21			21		
	Földmérés	21			21		
	Munka- tűz- és környezetvédelem	18			18		
		Szakmai alapozás	414	0	0	414	
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése		130		132		
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása		75		75		
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	78			76		
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban, képzőközpontokban		131		131		
	Tanulási terület összóraszama	558	0	0	558		
Kertészeti növények	Növényismeret	0	72	0	72		
	Zöldségnövények, palántáik és magvaik felismerése			19	19		
	Gyümölcsstermő növények, termőrészeik felismerése			18	18		
	A szőlőnövény részeinek felismerése			14	14		
	Gyomnövények felismerése			21	21		
	Termesztéstechnológiák	0	486	414	900		
	Szaporítás		60	30	22	68	180
	Ültetés, telepítés			36	18	90	144
	Növényápolás		30	183	18	108	339
	Betakarítás, tárolás		72	54	36	36	198
	Értékesítés			21		18	39
	Termesztőberendezések	0	36	31	67		
	Termesztőberendezések		18			18	
	Termesztőberendezések létesítése			18		31	49
	Tanulási terület összóraszama	0	594	445		1039	
Műszaki ismeretek	Műszaki ismeretek	0	126	124	250		
	Kéziszerszámok			18		18	
	Műszaki alapismeretek		18	20		38	
	Erőgépek		18	21		39	
	Talajművelő gépek			31		31	
	Permetezőgépek				18	18	
	Kisgépek				34	34	
	Termesztőberendezések gépei, berendezései				9	9	18
	Az öntözés gépei, berendezései				9	9	18
	A tápanyagutánpótlás gépei				9	9	18
	A betakarítás gépei, eszközei				9	9	18
Tanulási terület összóraszama	0	126	124		250		
Vállalkozási ismeretek	Vállalkozási ismeretek	0	0	93	93		
	A vállalkozás belső környezete			15	28	43	
	A vállalkozás kapcsolata a külső környezettel				50	50	
	Tanulási terület összóraszama	0	0	93		93	
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0	70				

3.17.4. Erdőművelő, fakitermelő

Évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
2020/2021.	X	---	---
2021/2022.	X	X	---
2022/2023.	X	X	X

Évfolyam	1/9.		2/10.		3/11.		A képzés összes óraszám
	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	
Évfolyam összes óraszám	576		720		710		2006
Kötelező közismereti óraszám (óra/hét):	15		9		6		
Kötelező közismereti óraszám (óra/tanév):	540		324		186		
Szabadon tervezhető közismereti óra (óra/hét)	3		2		3,5		
Szabadon tervezhető közismereti óra (óra/tanév)	108		72		108,5		
Összes közismereti:	648		396		294,5		
A tanév összes tanórája:	1260		1296		1085		
A tanév összes szakmai óraszám:	576		720		710		
Szabadon tervezhető szakmai:	36		180		80,5		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek		18		0		18
	Álláskeresés		5				5
	Munkajogi alapismeretek		5				5
	Munkaviszony létesítése		5				5
Munkanélküliség		3				3	
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		0		0		62
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések				11		11
	Önéletrajz és motivációs levél				20		20
	„Small talk” – általános társalgás				11		11
Allásinterjú				20		20	
Mezőgazdaság és erdőszet ágazati alapkötés	Általános alapkötés		144		0		144
	Bevezetés		2				2
	Éghajlat		19				19
	Talajtan		21				21
	Növénytan		21				21
	Állattan		21				21
	Géptan		21				21
	Földmérés		21				21
Munka-, tűz- és környezetvédelem		18				18	
Szakmai alapkötés	Szakmai alapkötés		414		0		414
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése		132				132
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása		75				75
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása		76				76
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban, képzőközpontokban		131				131
	Tanulási terület összórása		558		0		0
Erdészeti alapismeretek	Növénytan		0		54		54
	Növénytan alapok				2		2
	A fenyők jellemzői				3 3		6
	A lombos fajok jellemzői				15 15		30
	A cserjék jellemzői				2 2		4
	A lágyszárú és védett növények jellemzői				3 3		6
	Gombaismeret				3 3		6
	Erdészeti alapismeretek		0		54		54

	Az erdő fogalma, jelentősége			7				7
	Termőhelyi ismeretek			10	15			25
	Erdőgazdálkodási ismeretek			10	12			22
	Tanulási terület összórászáma	0		108		0		108
Erdészeti ismeretek	Erdőművelés	0		90		180		270
	Erdészeti szaporítóanyag-termelés			10	17			27
	Csemetetermesztés			16	25			41
	Természetes és mesterséges erdősisítés			9	13			22
	Erdősítés-ápolás					12	18	30
	Állománynevelés					52	78	130
	Erdővédelem					8	12	20
	Erdőhasználat	0		252		180		432
	Erdőhasználati alapfogalmak			7		8		15
	Faanyagismeret			12	17			29
	A fakitermelés eszközei			14	26			40
	A fakitermelés műveletei			61	115			176
	A fáhasználat munkahelyei					11	21	32
	Faanyagmozgatás					28	52	80
	A fáhasználat munkarendszerei					17	33	50
	Mellékhasználat					3	7	10
	Tanulási terület összórászáma	0		342		360		702
Vadgazdálkodási ismeretek	Vadgazdálkodás	0		36		108		144
	Vadászati jog			2				2
	Vadászati állattan			3	3	15	10	31
	Lőfegyverismeret			2	2	9	6	19
	Vadászati ismeretek			5	4	15	10	34
	Vadgazdálkodási ismeretek			9	6	25	18	58
	Tanulási terület összórászáma	0		36		108		144
Gépészeti ismeretek	Erő- és munkagéptan	0		162		180		342
	Erőgépek felépítése és működése			13	9			22
	Erőgépek karbantartása			3	3			6
	Erőgépek műszaki biztonsági követelményei			26	20			46
	Az erdőművelés gépei			52	36			88
	A fakitermelés gépei					38	26	64
	A faanyagmozgatás gépei					70	46	116
Közlekedési ismeretek		0		36		0		36
Közlekedési ismeretek				9	6			15
Vezetélmélet				3	2			5
Szerkezeti és üzemeltetési ismeretek				3	3			6
Munkavédelem, tűzvédelem, szállítási ismeretek				6	4			10
Műszaki ismeretek		0		36		0		36
Anyagtan				6	4			10
Gépelemek				16	8			20
Géprajz				3	3			6
Tanulási terület összórászáma		0		234		180		414
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0		140				

3.18.Szakgimnáziumi képzések 2018. 09. 01.

3.18.1. Mezőgazdasági gépésztechnikus (nappali)

Évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam
2018/2019.	X	---	---	---	---
2019/2020.	X	X	---	---	---
2020/2021.	---	X	X	---	---
2021/2022.	---	---	X	X	---
2022/2023.	---	---	---	X	X

Egészségügyi technika II, Épületgépészet VIII., Gépészet IX., Villamosipar és elektronika XI., Távközlés XII., Informatika XIII., Építőipar XVI., Könnyűipar XVII., Faipar XVIII., Közlekedésgépészet XXII., **Agrárgépész XXXI.**, Közlekedés, szállítmányozás és logisztika XL., Vízügy XLI. ágazatok esetében

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	556	-	-
Idegen nyelv	4	4	4	4	556	4	124
Matematika	3	3	3	3	417	-	-
Történelem	2	2	3	3	345	-	-
Etika	-	-	-	1	31	-	-
Informatika	2	2	-	-	144	-	-
Művészetek	-	-	1	-	36	-	-
Testnevelés	5	5	5	5	695	-	-
Osztályfőnöki	1	1	1	1	139	-	-
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	-	-	-	108	-	-
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Fizika	-	2	2	2	206	-	-
Kötelezően választható tantárgy: Érettségi tantárgy, vagy Idegen nyelv, vagy Kémia*, vagy Informatika, vagy Szakmai tantárgy**	-	-	2	2	134	-	-
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-	1	-	-	36	-	-
Érettségire épülő (fő) szakképesítés	8	8	7	7	(1045+453) 1498	31	961
Érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítés	3	4	3	3		-	-
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	36	35	35		35	
Tanítási hetek száma	36	36	36	31		31	
Éves összes óraszám	1260	1296	1260	1085	4901	1085	1085

* Amennyiben az iskola a Kémia tantárgyat választja, a szakgimnáziumi kerettantervben megtalálható 144 óras (két évfolyamos) tantárgyi kerettantervet kell használnia.

** Az órakeret a Katonai alapismeretek tantárgy oktatására is fordítható.

Szakgimnáziumi képzés esetén a heti és éves szakmai óraszámok:

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
9. évfolyam	8 óra/hét	288 óra/év
10. évfolyam	12 óra/hét	432 óra/év
Ögy.		140 óra
11. évfolyam	11 óra/hét	396 óra/év
Ögy.		140 óra
12. évfolyam	12 óra/hét	372 óra/év
5/13. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2729 óra

Amennyiben a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló rendeletben a szakgimnáziumok 9-12. évfolyama számára kiadott kerettanterv óraterve alapján a kötelezően választható tantárgyak közül a szakmai tantárgyat választja a szakképző iskola akkor a 11. évfolyamon 72 óra és a 12. évfolyamon 62 óra időkeret szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
1/13. évfolyam	31 óra/hét	1116 óra/év
Ögy.		160 óra
2/14. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2237 óra

(A kizárólag 13-14. évfolyamon megszervezett képzésben, illetve a szakgimnázium 9-12., és ezt követő 13. évfolyamán megszervezett képzésben az azonos tantárgyakra meghatározott óraszámok közötti csekély eltérés a szorgalmi időszak heteinek eltérő száma, és az óraszámok oszthatósága miatt keletkezik!)

1. számú táblázat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként

			9.		10.		11.			12.		5/13.		
			e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozó:	Összesen	A tantárgy kapcsolódása	4,5	2	6	6	140	2,5	4	140	4	0	17	14
	Összesen		6,5	12		6,5		4	31					
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	fő szakképesítés											0,5	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.	fő szakképesítés											2	
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	Munkahelyi egészség és biztonság	fő szakképesítés	0,5										0,5	
10925-16 Agrárműszaki alapok	Géprajz, gépelemek, mechanika	fő szakképesítés	2,5		2									
	Anyagismeret	fő szakképesítés	1,5											
	Agrárműszaki alapok szakmai gyakorlat	fő szakképesítés		2+(1,5)		2								
10975-16 Agrárműszaki erőforrások	Erőgépek	fő szakképesítés			2		1				1+(1)		2	
	Erőgépek szakmai gyakorlat	fő szakképesítés				2,5		2(1)						3
11049-16 Mezőgazdasági termelés gépei	Munkagépek	fő szakképesítés									1		4	
	Munkagépek szakmai gyakorlat	fő szakképesítés												4
11050-16 Gépek üzemeltetése a mezőgazdaságban	Gépek üzemeltetése	fő szakképesítés											3,5	
	Gépjavítás	fő szakképesítés											2,5	
	Gépek üzemeltetése szakmai gyakorlat	fő szakképesítés												7
11908-16 Mezőgazdasági ismeretek	Mezőgazdasági ismeretek	fő szakképesítés			2								2	
	Mezőgazdasági ismeretek szakmai gyakorlat	fő szakképesítés				1,5								
11906-16 Agrárvállalkozási, kereskedelmi ismeretek	Gazdálkodási alapismeretek	fő szakképesítés					1,5				2			
	Gazdálkodási alapgyakorlatok	fő szakképesítés						2+(1)						
11906-16 Agrárvállalkozási, kereskedelmi ismeretek	Gazdálkodási ismeretek	51 621 01 Agrár vállalkozó						±			±			
	Gazdálkodási gyakorlatok	51 621 01 Agrár vállalkozó										±		
Ágazati szakmai kompetenciák erősítése		helyi tanterv szerint												

	Járműdinamika											1			
	Járműhidraulika											1			
	Járműpneumatika														
	Precíziós növénytermesztés														
	Precíziós mezőgazdaság							1				1			
	Mezőgazdasági gépek automatikái											1			
	Elektro- és irányítástechnika											1			
	Mezőgazdasági géptan											1			
	Szakmai számítások											1			
	Agrárgépészeti ismeretek									2					
	Agrárműszaki karbantartások										1,5				

A kerettanterv szakmai tartalma – a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 8.§ (5) bekezdésének megfelelően – a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói éves kötelező szakmai elméleti és gyakorlati óraszám legalább 90%-át lefedi. Az időkeret fennmaradó részének (szabadsáv) szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni. A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat arányának a teljes képzési idő során kell teljesülnie.

2. számú táblázat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja évfolyamonként

			9.		10.		11.			12.		Szakgimnáziumi képzés 9-12. o. összes óraszámja	Nem a főszakképzésre fordítandó órakeret	Főszakképzés 9-12. o. összes óraszámja	5/13.		Főszakképzés 9-13. o. összes óraszámja				
			e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e				gy	e		gy			
A fő szakképzésre vonatkozó:	Összesen	A tantárgy kapcsolódása	162	72	216	216	140	90	144	140	124	0	1477	453	1024	526	434	1984			
	Összesen		234		432		140	234		140	124					960					
	Elméleti óraszámok (arány ögy-vel)		öt évfolyamos képzés egészében: 1118 óra (49,4%)																		
	Gyakorlati óraszámok (arány ögy-vel)		öt évfolyamos képzés egészében: 866 óra (50,6%)																		
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	fő szakképzés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	15	0	15			
	Munkajogi alapismeretek												0			4		4			
	Munkaviszony létesítése												0			4		4			
	Alláskeresés												0			4		4			
	Munkanélküliség												0			3		3			
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő)	Foglalkoztatás I.	fő szakképzés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	62	0	62			
	Nyelvtani rendszerezés 1												0			8		8			
	Nyelvtani rendszerezés 2												0			8		8			
	Nyelvi készségfejlesztés												0			23		23			
	Munkavállalói szókinés												0			23		23			
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	Munkahelyi egészség és biztonság	fő szakképzés	18	0	0	0		0	0		0	0	18	0	18	15	0	33			
	Munkavédelmi alapismeretek		4										4			3		7			
	Munkahelyek kialakítása		4										4			3		7			
	Munkavégzés személyi feltételei		2										2			2		4			
	Munkaeszközök biztonsága		2										2			2		4			

	Munkakörnyezeti hatások		2								2			2		4
	Munkavédelmi jogi ismeretek		4								4			3		7
10925-16 Agrárműszaki alapok	Géprajz, gépelemek, mechanika	fő szakképesítés	90	0	72	0	0	0	0	0	162	0	162	0	0	162
	Műszaki dokumentációk		28								28					28
	Műszaki alpmérések		8								8					8
	Gépelemek igénybevételeinek módjai		8								8					8
	Kötőgépelemek		22								22					22
	Tengelyek, tengelykötések, csapágyak, csapágyazások		24								24					24
	Rugók				4						4					4
	Tengelykapcsolók, fékek				18						18					18
	Vezetékelemek és kötések				6						6					6
	Hajtások				14						14					14
	Keretszerkezetek, hajtóművek, szivattyúk				6						6					6
	Statikai alapfogalmak				4						4					4
	Tartók statikája				10						10					10
	Szilárdságtan				10						10					10
	Anyagismeret	fő szakképesítés	54	0	0	0	0	0	0	0	54	0	54	0	0	54
	Metallográfiai alapismeretek		8								8					8
	Fémek és ötvözeteik		18								18					18
	Nemfémes anyagok		10								10					10
	Tüzelő- és kenőanyagok		6								6					6
	Fémek alakítása		12								12					12
	Agrárműszaki alapok szakmai gyakorlat	fő szakképesítés	0	72	0	72	0	0	0	0	144	0	144	0	0	144
	Műhely megismerése, előrajzolás			6							6					6
Fémipari alpműveletek			22							22					22	
Kötések			10							10					10	
Mérések			10							10					10	

	Korrózió elleni védelem			4								4				4	
	Melegüzemi technológiák alkalmazása			10								10				10	
	Lánghegesztés			10								10				10	
	Ívhegesztés					16						16				16	
	Hajtóművek szerelése, javítása					10						10				10	
	Gépi forgácsolás alapjai					8						8				8	
	Köszörülés					4						4				4	
	Esztergályozás					24						24				24	
	Marás, gyalulás					10						10				10	
	Erőgépek		0	0	72	0		36	0		31	0	139		62	0	201
	Belsőégésű motorok szerkezeti felépítése				6							6				6	
	Belsőégésű motorok működése				6							6				6	
	Belsőégésű motorok tüzelőanyag-ellátása				12							12				12	
	Belsőégésű motorok szabályozása				4							4				4	
	Belsőégésű motorok kenése és hűtése				4							4				4	
	Közlekedési ismeretek				40							40				40	
	Agrárműszaki erőforrások mechanikus teljesítmény-átvitele							12				12				12	
	Agrárműszaki erőforrások hidraulikus teljesítmény-átvitele							10				10				10	
	Agrárműszaki erőforrások járószerkezete és kormányzása							8				8				8	
	Alváz és felépítmény							6				6				6	
	Vonó- és függesztő szerkezetek										5	5				5	
	Agrárműszaki erőforrások fékezése										14	14				14	
10975-16 Agrárműszaki erőforrások													0	139			
	fő szakképesítés																

Agrárműszaki erőforrások elektromos berendezései									12		12			12		24
Egyéb agrárműszaki erőforrások											0			7		7
Agrárműszaki erőforrások karbantartása											0			8		8
Új és javított gépek bejáratása, korrózióvédelme, gépek tárolása											0			4		4
Karbantartás és javítás szervezése											0			4		4
Mezőgazdasági erőgépek részegységeinek javítása											0			20		20
Egyéb agrárgazdasági erőgépek javítása											0			7		7
Erőgépek szakmai gyakorlat	0	0	0	90		0	72		0	0	162	0	162	0	93	255
Motorok szerkezeti felépítése				18							18					18
Tüzelőanyag ellátó rendszerek kialakítása				18							18					18
Kenési és hűtési rendszerek				5							5					5
Agrárműszaki erőforrások mechanikus teljesítmény-átviteli rendszerei				8							8					8
Agrárműszaki erőforrások hidraulikus teljesítmény-átviteli rendszerei				8							8					8
Vonó és függesztő-szerkezetek				6							6					6
Járó- és kormány szerkezetek				12							12					12
Biztonsági ellenőrzés és üzemeltetés				15							15					15
Alváz és felépítmény							3				3					3

	Agrárműszaki erőforrásokon és munkagépeken alkalmazott fékszerkezetek							28				28					28
	Agrárműszaki erőforrások elektromos berendezései							41				41					41
	Egyéb agrárműszaki erőforrások kialakítása, javítása											0			24		24
	Mezőgazdasági erőgépek részegységeinek javítása											0			39		39
	Agrárgazdasági erőgépek karbantartása											0			21		21
	Új és javított gépek bejárata, korrózióvédelme, gépek tárolása											0			9		9
	Munkagépek		0	0	0	0	0	0		31	0	31		124	0	155	
11049-16 Mezőgazdasági termelés gépei	Tápanyag visszapótlás gépei	fő szakképesítés								6		6				6	
	Talajművelés gépei									8		8				8	
	Vetés, ültetés, palántázás gépei										10		10				10
	Növényvédelem gépei										7		7				7
	Öntözés gépei												0		5		5
	Szálaskarmányok betakarításának gépei												0		12		12
	Gabona betakarítás gépei												0		14		14
	Kukorica betakarítás gépei												0		5		5
	Szemes termények utókezelésének gépei												0		8		8
	Burgonya betakarítás gépei												0		4		4
	Cukorrépa betakarítás gépei												0		8		8
														0		31	

Ipari növények betakarításának gépei												0			8		8
Zöldség, gyümölcs betakarítás és feldolgozás gépei												0			10		10
Szállítás és anyagmozgatás gépei												0			10		10
Az állattartás épületei és gépei												0			14		14
Mezőgazdasági munkagépek karbantartása												0			6		6
Új és javított gépek bejárata, korrózió védelme, gépek tárolása												0			6		6
Mezőgazdasági munkagépek részegységeinek javítása												0			14		14
Munkagépek szakmai gyakorlat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	124	124
Tápanyag visszapótlás gépei												0				4	4
Talajművelés gépei												0				12	12
Vetés, ültetés, palántázás gépei												0				8	8
Növényápolás gépei												0				4	4
Öntözés gépei												0				4	4
Szálatakarmány betakarítás gépei												0				4	4
Gabona betakarítás gépei												0				12	12
Kukorica betakarítás gépei												0				4	4
Szemestermények utókezelésének gépei												0				4	4
Burgonya betakarításának gépei												0				4	4
Cukorrépa betakarításának gépei												0				4	4

	Ipari növények betakarításának gépei										0				8	8
	Zöldség, gyümölcs betakarítás és feldolgozás gépei										0				8	8
	Szállítás és anyagmozgatás gépei										0				8	8
	Az állattartás épületei és gépei										0				12	12
	Mezőgazdasági munkagépek karbantartása										0				8	8
	Új és javított gépek bejárata, korrózió védelme, gépek tárolása										0				4	4
	Mezőgazdasági munkagépek részegységeinek javítása										0				12	12
11050-16 Gépek üzemeltetése a mezőgazdaságban	Gépek üzemeltetése	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	108	0	108	
	Tápanyag visszapótlás gépeinek üzemeltetése										0		5	5		
	Talajművelés gépeinek üzemeltetése										0		6	6		
	Vetés, ültetés, palántázás gépeinek üzemeltetése										0		8	8		
	Növényápolás gépeinek üzemeltetése										0		6	6		
	Öntözés gépeinek üzemeltetése										0		4	4		
	Szálaskarmányok betakarítása, gépeinek üzemeltetése										0		12	12		
	Gabona betakarítása, gépeinek üzemeltetése										0		12	12		
	Szemes termények utókezelése, gépeinek üzemeltetése										0		5	5		
	Burgonya betakarítása, gépeinek üzemeltetése										0		4	4		

Ipari és egyéb növények betakarítása, gépeinek üzemeltetése											0			8		8
Zöldség- és gyümölcsbetakarítás, feldolgozás gépeinek üzemeltetése											0			10		10
Szállítás és anyagmozgatás gépeinek üzemeltetése											0			10		10
Az állattartás épületei és gépeinek üzemeltetése											0			18		18
Gépjavítás		0	0	0	0		0	0		0	0	0		78	0	78
Gépjavítás alapjai											0			20		20
Mezőgazdasági gépek állapotváltozásának formái											0			10		10
Műszaki állapotváltozások mérése, gépek diagnosztizálása											0			24		24
Gépjavítás technológiai eljárásai											0			24		24
Gépek üzemeltetése szakmai gyakorlat		0	0	0	0		0	0		0	0	0		0	217	217
Tápanyag visszapótlás gépeinek beállítása és üzemeltetése											0				14	14
Talajművelés gépeinek beállítása és üzemeltetése											0				14	14
Vetés, ültetés, palántázás gépeinek beállítása és üzemeltetése											0				14	14
Növényápolás gépeinek beállítása és üzemeltetése											0				7	7
Öntözés gépeinek üzemeltetése											0				7	7

	Szálaskarmányok betakarítása, gépeinek beállítása és üzemeltetése											0				14	14
	Gabona betakarítása, gépeinek beállítása és üzemeltetése											0				21	21
	Szemes termények utókezelése, gépeinek beállítása és üzemeltetése											0				7	7
	Burgonya betakarítása, gépeinek beállítása és üzemeltetése											0				7	7
	Ipari és egyéb növények betakarítása, gépeinek beállítása és üzemeltetése											0				14	14
	Zöldség, gyümölcs betakarítás és feldolgozás gépeinek beállítása és üzemeltetése												0			7	7
	Szállítás és anyagmozgatás gépeinek üzemeltetése												0			14	14
	Allattartás épületei és gépeinek előkészítése, beállítása és üzemeltetése												0			14	14
	Gépjavítás alapjai												0			21	21
	Mezőgazdasági gépek állapotfelmérése, diagnosztizálása												0			21	21
	Gépek javítása során alkalmazott technológiai eljárások												0			21	21
	11908-16 Mezőgazdasági ismeretek	fő szakképesítés	0	0	72	0	0	0	0	0	0	0	72	0	72	62	0
Növények életműködése, környezete				12								12	0	72	8		20
Talajtan, talajművelés, trágyázás				16								16	0	72	16		32

	Vetés, ültetés, növény- ápolás				16							16			10		26	
	Betakarítás, termesztési módok				10							10			10		20	
	Állattartási alapismere- tek				12							12			10		22	
	Fontosabb haszonállat- ok jellemzői				6							6			8		14	
	Mezőgazdasági ismeretek szakmai gyakorlat	0	0	0	54		0	0		0	0	54		0	0	54		
	Növények életműkö- dése, környezete				6							6					6	
	Talajtan, talajművelés, trágyázás				14							14					14	
	Vetés, ültetés, növény- ápolás				10							10		0	54		10	
	Betakarítás, termesztési módok				8							8					8	
	Állattartási alapismere- tek				8							8					8	
	Fontosabb haszonállat- ok jellemzői				8							8					8	
	11906-16 Agrárvállalkozási, kereskedelmi ismeretek	Gazdálkodási alapis- meretek	0	0	0	0		54	0		62	0	116		0	116	0	0
A gazdálkodás alapis- meretei							24					24					24	
Vállalkozási alapisme- retek							30					30					30	
Mezőgazdasági vállal- kozások sajátosságai										20		20		0	116		20	
Marketing, fogyasztóvé- delem										18		18					18	
A mezőgazdasági vállal- kozások, termékek mar- ketingje										16		16					16	
Európai Unió ismere- tek										8		8					8	

	Gazdálkodási alapszaktörölátok	fő szaktörölátés	0	0	0	0	0	72		0	0	72	0	72	0	0	72
	Adózási ismeretek							8				8					8
	Vállalkozás gyakorlatá							12				12					12
	A vállalkozás működtése során szükséges kalkulációk							8				8					8
	Tervezési gyakorlat							10				10					10
	Pályázatkészítési gyakorlat							8				8					8
	Mezőgazdasági vállalkozás marketing tevékenysége							10				10					10
	Adminisztráció							12				12					12
	Kommunikáció							4				4					4
	11906-16 Agrár vállalkozási, kereskedelmi ismeretek		Gazdálkodási ismeretek	51 621 01 Agrár vállalkozó	0	0	0	0	36	0		31			0	67	67
A gazdálkodás alapismeretei							18					18			18		
Vállalkozási alapismeretek							18					18			18		
Mezőgazdasági vállalkozások sajátosságai										12		12			12		
Marketing, fogyasztóvédelem										12		12			12		
A mezőgazdasági vállalkozások, termékek marketingje										5		5			5		
Európai uniós ismeretek										2		2			2		
Gazdálkodási gyakorlatok		51 621 01 Agrár vállalkozó	0	0	0	0	0	0		0	155	155	155	0	0	0	155
Adózási ismeretek											12	12					12
Vállalkozás gyakorláta											12	12					12
A vállalkozás működtése során szükséges kalkulációk										24	24					24	
Tervezési gyakorlat										18	18					18	
Pályázatkészítési gyakorlat									14	14			14				

	Mezőgazdasági vállalkozás marketing tevékenysége										40	40					40
	Adminisztráció										30	30					30
	Kommunikáció										5	5					5
Ágazati szakmai kompetenciák erősítése	helyi tanterv	0	0	0	0							231	231	0	0	0	231

3. számú táblázat

A nem a főszakképesítéshez kapcsolódó óraszámok megoszlása:

51 621 01 Agrár vállalkozó	222 óra
helyi tanterv szerint	231 óra

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; ögy/összefüggő szakmai gyakorlat

A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 8.§ (5) bekezdésének megfelelően a táblázatban a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói éves kötelező szakmai elméleti és gyakorlati óraszám legalább 90%-a felosztásra került.

A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat arányának a teljes képzési idő során kell teljesülnie.

A tantárgyakra meghatározott időkeret kötelező érvényű, a témakörökre kialakított óraszám pedig ajánlás.

Szakképzési kerettanterv

XXXI. AGRÁRGÉPÉSZ

ágazathoz tartozó

54 521 05

Mezőgazdasági gépésztechnikus

szakképesítéshez

az **51 621 01 Agrár vállalkozó** mellék-szakképesítéssel

A mellék-szakképesítést nem választó tanulók részére, a mellék- szakképesítés óraszámának felhasználásával oktatásra tervezett tantárgyak ajánlásai

JÁRMŰDINAMIKA

Járműdinamika tantárgy tanterve

36 óra/31 óra

A mezőgazdasági gépésztechnikus képzésben választható mellék-szakképesítés óraszámának terhére

A tantárgy tanításának célja

Megismertetni a hallgatót a járműdinamikai alapfogalmakkal és jelenségekkel, kitérve a járműtest haladó és forgó mozgásainak, a gumiabronccsal szerelt kerekeken ébredő erőhatásoknak és a menetdinamikai rend- szereknek az ismertetésére, valamint ezek matematikai modellezésére és számítógépes szimulációjára.

Szakmai előképzettség:

Fizika, Mechanika

Ajánlott irodalom:

Zobory István, Szabó András: **Járműdinamika és hajtástechnika**. Typotex Kiadó, 2012.

Témakörök

A járműdinamika alapjai

5 óra/5 óra

Járművek mozgásformái

A járműdinamika vizsgálati területei

A járműdinamika módszerei, Rendszerszemlélet, A főmozgás dinamikája

A járműre ható eredő erő

10 óra/9 óra

Az eredő erő összetevői Az alapellenállás-erő

A vonóerő és a fékezőerő

Haladás vízszintes-egyenes mozgáspályán Járulékos menetellenállás erők

Egy térbeli járműmozgás pályájának megadása

A hossz-szelvény (azaz az emelkedési viszonyok) numerikus megadása A mozgásegyenlet megoldása

Szakaszonként zárt alakú megoldás

Kerekes járművek vonóerő-kifejtése és fékezése

16 óra/13 óra

A kerék és a támasztófelület kapcsolata Álló jármű esete, a kerék nem mozog

A gördülőkapcsolat dinamikája

A gördülési ellenállás-erő energetikai háttere A fékezés dinamikája

A tuskós fék és a dobfék vizsgálata A tárcsás fék vizsgálata

Termoelasztikus jelenségek fékekben

Járműfüzerek dinamikája

5 óra/4óra

A járműfüzér értelmezése

Az elemi járműfüzér vizsgálata Az elemi járműfüzér felépítése A mozgásegyenletek felírása

A képzés javasolt helyszíne (ajánlás): Szaktanterem

A tantárgy értékelésének módja: A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

JÁRMŰHIDRAULIKA

A járműhidraulika tantárgy tanterve

36 óra/31 óra

A mezőgazdasági gépésztechnikus képzésben választható mellék-szakképesítés óraszámának terhére

A tantárgy tanításának célja:

Megismertetni a tanulót az alapvető hidraulikus rendszerek felépítését, azok szerkezeti elemeinek működésével, a szerkezeti elemek rajzjeleinek értelmezésével.

Szakmai előképzettség:

Fizika, mechanika

Ajánlott irodalom:

Balpataki Antal és mtsai: **Járműhidraulika és pneumatika.** Typotex Kiadó, 2012.

Témakörök

Hidraulika alapjai

7 óra/5 óra

A hidraulikus energiaátalakítás felépítése
A hidraulika alapfogalmai és összefüggései
Nyomás fogalma
Erőátvitel elve Nyomásfokozás elve Kontinuitás törvénye
Bernoulli-egyenlet
Folyadékáramlás veszteségei
Összefüggések a hidraulika alapvető paramétereinek között

Ábrázolási módok, jelképi jelölések óra

4 óra/4

Elvi kapcsolási vázlat ábrázolása
Grafikus ábrázolási szimbólumok összefoglalása
Rajzolvadási példa bemutatása

Munkafolyadékok

2 óra/2 óra

Munkafolyadékok tulajdonságai és velük szemben támasztott követelmények
Hidraulikaolajok alkalmazási feltételei

Hidraulikus energia-átalakítók

6 óra/5 óra

Szivattyúk
Fogaskerekes szivattyúk Lapátos szivattyúk
Axiáldugattyús szivattyúk
Radiáldugattyús szivattyúk
Hidraulikus munkahengerek

Nyomásirányítók

4 óra/4 óra

Nyomáshatárolók
Áramirányítók - mennyiség szelepek Fojtók
Áramállandósítók Áramosztó
Útirányítók, energiatárolók és kiegészítő elemek 2 óra/2 óra
Útváltók Zárószelepek Energiatárolók
Kiegészítő elemek

**Rendszertechnikai alapkapcsolások
óra**

7 óra/6

Nyitott körfolyam jellemzői

Szivattyúk beépítési megoldásai Nyomáshatárolók beépítési megoldásai

Áramirányítók beépítési megoldásai

Útváltó beépítési megoldásai

Visszacsapó szelepek beépítési megoldásai Együttfutás-szinkronizálás

Hidraulikus rendszertervezés, elemkiválasztás

4 óra/3 óra

Hidraulikus rendszer veszteségei, a hatásfok

Munkahenger kiválasztás lépései

Szivattyú kiválasztás lépései

Hidraulikus hajtás, alkalmazási példa

A képzés javasolt helyszíne (ajánlás): Szaktanterem

A tantárgy értékelésének módja: A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

JÁRMŰPNEUMATIKA

A járműpneumatika tantárgy tanterve

36 óra/31 óra

A mezőgazdasági gépésztechnikus képzésben választható mellék-szakképesítés óraszámának terhére

A tantárgy célja:

Megismertetni a tanulót az alapvető pneumatikus rendszerek felépítését, azok szerkezeti elemeinek működésével, a szerkezeti elemek rajzjeleinek értelmezésével.

Szakmai előképzettség:

Fizika, mechanika

Ajánlott irodalom:

Balpataki Antal és mtsai: **Járműhidraulika és pneumatika.** Typotex Kiadó, 2012.

Témakörök

Pneumatika alapjai

2 óra/2 óra

A sűrített levegő tulajdonságai, Alaptörvények

A pneumatikus hálózat levegőellátása

8 óra/7 óra

Kompresszorok Tárolás
Szennyeződések eltávolítása A nyomás kiegyenlítése
A levegő olajozása
A pneumatikus hálózat felépítése

Aktuátorok

3 óra/2 óra

Légmotorok és munkahengerek

Szelepek

5 óra/5 óra

Útszelepek Zárószelepek Elzáró szelepek

Elektro-pneumatikai kitekintés

5 óra/4 óra

Végálláskapcsolók Közelítő kapcsolók
Nyomásérzékelők és mágnesszelepek

Hálózati példák

13 óra/11 óra

Direkt és indirekt vezérlés
Kettős működtetésű munkahenger indirekt vezérlése
A „Vagy” kapcsolat, az „És” kapcsolat
Vezérlés és jelrövidítés időszeleppel
Kettős működtetésű munkahenger automatikus vezérlése
Alternatív kapcsoló
3/2-es szavazólogika Csomagmozgató gép

A képzés javasolt helyszíne (ajánlás): Szaktanterem

A tantárgy értékelésének módja: A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

PRECÍZIÓS NÖVÉNYTERMESZTÉS

Precíziós növénytermesztés tantárgy

36 óra/31 óra

A mezőgazdasági gépésztechnikus képzésben választható mellék-szakképesítés óraszámának terhére

A tantárgy tanításának célja:

A tananyag a hatékony növénytermesztés egyik megvalósítási lehetőségével, a helymeghatározáson és térinformatikai ismereteken alapuló precíziós mezőgazdasággal foglalkozik.

Szakmai előképzettség:

Mezőgazdasági ismeretek, fizika, erőgépek, munkagépek

Ajánlott irodalom:

Dobos Attila Csaba: **Precíziós növénytermesztés**. Debreceni Egyetem, 2013.

Témakörök

Precíziós növénytermesztés

4 óra/3 óra

A precíziós növénytermesztés fogalma

A hagyományos és a precíziós növénytermesztés összehasonlítása

A műholdas helymeghatározás alapjai

8 óra/7 óra

A helymeghatározással kapcsolatos alapfogalmak A GPS működése

A DGPS feladata, működése Térinformatikai alapfogalmak

Műveletek térbeli objektumokkal

6 óra/5 óra

Fedvényezési eljárások fogalma, kivitelezése

Védőövezet generálás fogalma, kivitelezése

Távérzékelési alapjai

Precíziós gazdálkodás alapjai

18 óra/16 óra

Felszín közeli távérzékelés integrálása a precíziós növénytermesztésben

A precíziós növénytermesztés adatforrásai

Talajmintavétel

Precíziós tápanyag-visszapótlás Precíziós öntözés

Erő- és munkagépek üzemeltetése

Mérőműszerek a precíziós növénytermesztésben

A képzés javasolt helyszíne (ajánlás): Szaktanterem

A tantárgy értékelésének módja: A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

PRECÍZIÓS MEZŐGAZDASÁG

A precíziós mezőgazdaság tantárgy óra/31 óra

36

A mezőgazdasági gépészmérnök képzésben választható mellék-szakképesítés óraszámának terhére

A tantárgy tanításának célja:

A tananyag a mai modern mezőgazdasági termelés alkalmazási lehetőségével, a helymeghatározáson és térinformatikai ismereteken alapuló precíziós mezőgazdasággal foglalkozik.

Szakmai előképzettség:

Mezőgazdasági ismeretek, fizika, erőgépek, munkagépek

Ajánlott irodalom:

Prof. Dr. Tamás János: **Precíziós mezőgazdaság**. Szaktudás Kiadó Ház ZRt, 2013.

Témakörök

A precíziós mezőgazdaság szerepe és jelentősége	2 óra/1 óra
A térbeli változékonyság okai a mezőgazdaságban Talaj Domborzat Termesztéstechnológia	6 óra/5 óra
A precíziós mezőgazdaság információ-technológiai alapjai A Globális Helymeghatározás, a GPS rendszer Térinformatika Adattárház és az internet alkalmazása	6 óra/6 óra
A precíziós mezőgazdaság termesztéstechnológiája Szenzorok és monitorok alkalmazása Tápanyag-gazdálkodás Vízgazdálkodás Erő- és munkagépek üzemeltetése Betakarítás és terméstérképezés	14 óra/13 óra
Döntéstámogatás Digitális térképek használata	2 óra/2 óra
Költség- és jövedelemviszonyok a precíziós mezőgazdaságban Állandó költségek Változó költségek Egyéb költségek	6 óra/4 óra

A képzés javasolt helyszíne (ajánlás): Szaktanterem

A tantárgy értékelésének módja: A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK AUTOMATIKÁI

A mezőgazdasági gépek automatikái tantárgy

36 óra/31 óra

A mezőgazdasági gépésztechnikus képzésben választható mellék-szakképesítés óraszámának terhére

A tantárgy tanításának célja:

A tananyag a mai modern mezőgazdasági gépek automatikai egységeinek működési alapjainak megértése.

Szakmai előképzettség:

Fizika

Ajánlott irodalom:

Szendró Péter és mtsai: **Mezőgazdasági gépszerkezetan**. Szaktudás Kiadó Ház ZRt, 2000.

Témakörök:

Az irányítástechnika alapjai

6 óra/6

óra

Irányítás Vezérlés Szabályozás

Mérő-átalakítók

10 óra/8 óra

Az elmozdulás, a sebesség és a gyorsulás mérése Erő- és nyomásmérés

Áramlásmérés Hőmérsékletmérés

Beavatkozó berendezések

12 óra/11 óra

Villamos kimenetű beavatkozók

Mágneskapcsoló Relé

Mechanikus kimenetű beavatkozók

Elektromágnesek Szervomotorok Léptetőmotorok

Villamos kapcsolási rajzok értelmezése

8 óra/6 óra

Villamos rajzjelek Pneumatikus rajzjelek Hidraulikus rajzjelek

A képzés javasolt helyszíne (ajánlás): Szaktanterem

A tantárgy értékelésének módja: A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

ELEKTRO- ÉS IRÁNYÍTÁSTECHNIKA

Az elektro- és irányítástechnika tantárgy

36 óra/31 óra

A mezőgazdasági gépésztechnikus képzésben választható mellék-szakképesítés óraszámának terhére

A tantárgy tanításának célja:

A tananyag a mai modern mezőgazdasági gépek elektromos, elektronikus egységeinek működési alapjait, valamint az irányítástechnika megértéséhez szükséges alapszintű ismeretek elsajátítása.

Szakmai előképzettség:

Fizika

Ajánlott irodalom:

Szendró Péter: Mezőgazdasági géptan. Szaktudás Kiadó Ház ZRt, 2000.

Témakörök:

Elektrotechnika és elektronika

27 óra/23 óra

Elektromos alapmennyiségek és alapfogalmak

Egyenfeszültségű körök elemei, jellemzői

Váltakozó feszültségű körök elemei, jellemzői

Rezgőkörök

A villamos áram hőhatása

Elektromágneses sugárzás hasznosítása

Induktív és kapacitív ellenállások

Az elektronika aktív elemei

Az elektronika gyakorlati alkalmazása

Irányítástechnika

9 óra/8 óra

Alapfogalmak és alapelemek

Irányítástechnikai alapfogalmak értelmezése

Irányító rendszerek típusai

A képzés javasolt helyszíne (ajánlás): Szaktanterem

A tantárgy értékelésének módja: A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

MEZŐGAZDASÁGI GÉPTAN

A mezőgazdasági géptan tantárgy

36 óra/31 óra

A mezőgazdasági gépésztechnikus képzésben választható mellék-szakképesítés óraszámának terhére

A tantárgy tanításának célja:

A tananyag fő célja segítséget nyújtani a tanulmányaikat végző mezőgazdasági gépésztechnikus tanulóknak, a mai kor követelményeinek megfelelő és jellemző műszaki megoldások feldolgozására és a megszerzett tudás elmélyítésére.

Szakmai előképzettség:

Géprajz, gépelemek, mechanika, anyagismeret

Ajánlott irodalom:

Szendró Péter: Géptan. Mezőgazda Kiadó, 2000.

Témakörök:

A gépészet alapjai

6 óra/4 óra

Szabványok, műszaki mértékegységek alapjai, feladataik
Műszaki mértékegységek

Műszaki anyagok

6 óra/6 óra

Vas- és acélananyagok
Az alumínium és a réz és ötvözetek
Műanyagok és üvegek
A gumik és gumikombinációk

Műszaki ábrázolás

6 óra/6 óra

A műszaki rajzok vonalai és feliratai
A műszaki ábrázolás módjai
A méretmegadás elvei és szabályai
Tűrés, illesztés, felületi érdesség

Fizikai és mechanikai összefüggések

6 óra/5 óra

Erőpár és forgatónyomaték
Mozgások
A körmozgás dinamikai tárgyalása
A mechanikai munka
Forgó test energiája

Kötő- és támasztóelemek

6 óra/5 óra

Oldhatatlan és oldható kötések
Tengelykötések, Tengelykapcsolók
Csapágyak

Hajtások

6 óra/5 óra

Erőzáró és alakzáró hajtások

A képzés javasolt helyszíne (ajánlás): Szaktanterem

A tantárgy értékelésének módja: A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

SZAKMAI SZÁMÍTÁSOK

A tantárgy a fő szakképesítéshez kapcsolódik.

36 óra/31 óra

A tantárgy tanításának célja

A tanulók ismerjék meg a mezőgazdasági erő- és munkagépek működésével, üzemeltetésével kapcsolatos fizikai törvényszerűségeket. Képesek legyenek elvégezni a mezőgazdasági gépek beállításával, üzemeltetésével kapcsolatos alapvető számításokat, helyesen alkalmazzák a mértékegységek átváltását.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Mezőgazdasági munkagépek témakörei

Mezőgazdasági erőgépek témakörei

Matematika

Alapműveletek, arányosságok, százalékszámítás, egyenletrendezés

Kerület, terület, térfogat számítás

Természetismeret

Fizikai mennyiségek, mértékegységek

Erő, munka, teljesítmény, nyomaték

Sebesség, gyorsulás, kerületi sebesség, fordulatszám

Pascal törvénye, túlnyomás, nyomáskülönbség

Témakörök

Mezőgazdasági erőgépek

15 óra/11 óra

Mértékegységek, mértékegységrendszerek

Lökettérfogat, hengerűrtartalom

Sűrítési térfogat, kompresszió viszony

Motorok teljesítménye

A motorok nyomatéka

A motorok tüzelőanyag-fogyasztása

Áttétel számítása a fogszám, átmérő, fordulatszám, nyomaték, változó értékeivel

Lassulás, fékút, féktávolság

Hidraulikus energiaátvitel

Statikus- és dinamikus nyomás

Hidraulikus nyomaték, teljesítmény

Az emelés ideje, teljesítményszükséglete

Az áramkörök teljesítménytényezői

Fogyasztók teljesítménye, biztosítékok nagysága

Kereszt- és hosszirányú stabilitás

Vontatási hatások, vonóhorog teljesítmény

Mezőgazdasági munkagépek

21 óra/20 óra

Munkaszélesség, munkamélység megművelt talajkeresztmetszet

Talajművelő gépek vonóerő igénye, vontatási teljesítmény

Csúszási veszteség, számítása

Növényi kultúrák tápanyagigénye

Hígrágya kijuttatással kapcsolatos számítások

Istállótrágya-szórók láncsebessége, üritési ideje

Műtrágyaszórók kiszórt mennyiségének ellenőrzése leforgatással

Növénytermesztés vetőmagszükséglete

Tőtávolság kiszámítása a hektáronként megadott magszámból
Sor- és tőtávolság meghatározása
Nyomjelző kinyúlása kerékevezetéshez, középvezetéshez
Vetőgépek leforgatási próbája
Növényvédő gépek kiszórt mennyiségének ellenőrzése, szórófejek megválasztása
Cséplődob áteresztőképességének számítása
Cséplődob fordulatszáma, kerületi sebessége
Haladási sebesség meghatározása
Folyamatos üzemű szállító- és rakodógépek szállítási teljesítménye

A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

A tantárgy a fő szakképesítéshez kapcsolódik.**108 óra/év****A tantárgy tanításának célja**

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók gépészeti-műszaki alapismerete elősegítse a gépészeti gondolkodásmód kialakulását, hozzájáruljon a műszaki feladatok megoldásához, a mezőgazdaságban alkalmazott berendezések, eszközök működésének megértéséhez. A tantárgyban megtanult géprajzi ábrázolások, a gépelemek működésének, szerkezeti felépítésének, a mechanikai törvényszerűségek szabályainak elsajátítása a gépészeti szakemberek tevékenységének alapját képezik. A tantárgy feladata a tanulók kombinatív, logikus gondolkodó-képességének fejlesztése, egyúttal az esztétikai igényességre nevelés is.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Témakörök**Műszaki dokumentációk****48 óra**

Műszaki életben gyakori szerkesztések.
Egyszerű gépelemek axonometrikus rajzainak készítése, méretmegadása.
Alkatrészek méretezett vetületi rajzainak készítése.
Alkatrészek méretezett metszeti rajzainak készítése.
Méretmegadás, mérethálózat felépítésének szabályai.
Különleges méretmegadások, egyszerűsítések.
Rekonstrukció.
Rajzolás szabályai.

Műszaki alpmérések**12 óra**

Mérés, ellenőrzés fogalma, mértékegységek.
Műszaki mérés eszközei, mérőeszközök, azok használatának gyakorlása.
Mérési hibák megállapítása, kiküszöbölése.
Mérési dokumentumok jelentősége, készítése.
Mérési pontosság, műszerhibák.

Gépelemek igénybevételei a gyakorlatban**12 óra**

Számítások gyakorlása.
Méretezés húzásra, nyomásra.
Méretezés hajlításra.
Méretezés nyírásra.
Méretezés csavarásra.
Méretezés összetett igénybevételre.

Anyagismeret**36 óra**

Mezőgazdaságban használatos fémes és nem fémes anyagok jellemzői, alkalmazása.
Fémek alakítása.
Tüzelő- és kenőanyagok jellemzői, alkalmazása, tárolása, biztonsági előírásai.
Mezőgazdasági gépek korrózió védelme.

A tantárgy értékelésének módja: A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

AGRÁRMŰSZAKI KARBANTARTÁSOK /GYAKORLAT/

A tantárgy a fő szakképesítéshez kapcsolódik.

54 óra/év

A tantárgy tanításának célja

A tantárgy célja, hogy a tanulók megszerezzék a Mezőgazdasági gépészmérnök szakképesítéshez, az önálló munkavégzéshez szükséges gyakorlati tudást a mezőgazdaságban alkalmazott agrárműszaki erőforrások üzemeltetéséhez és javításához.

Készítse fel a tanulókat a mezőgazdaságban használatos agrárműszaki erőforrások szakszerű, biztonságos, balesetmentes kezelésére, javítására és karbantartására.

Témakörök

Karbantartások tervezése

6 óra

Időszakos karbantartási feladatok előírás szerű végrehajtásának bemutatása
Gyakorlás

Gépkönyvek, javítási kézikönyvek használat, alkalmazása

12 óra

Különböző gépek gépkönyveinek megismerése.
(Erőgépek, munkagépek, betakarító gépek)

Alkatrész katalógusok használata

12 óra

Alkatrészek azonosítása, és rendelési folyamata a katalógus alapján.

Kenőanyagok és tüzelőanyagok felhasználásának tervezése

12 óra

Havi, időszakos és évi tervezés.

Korrózió védelem

12 óra

Átmeneti korrózió elleni védelem, technológiai folyamata.

Mezőgazdasági gépek korrózióvédelmének meghatározása végrehajtása.

Mezőgazdasági gépek tárolása.

Géptárolás szükségessége, létesítményei.

Különböző gépek, gépcsoportok tárolásának módjai.

Gépuvar kialakítása, egyéb létesítmények szakszerű használata.

A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

Mezőgazdasági technikus

Évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam
2019/2020.	X	---	---	---	---
2020/2021.	---	X	---	---	---
2021/2022.	---	---	X	---	---
2022/2023.	---	---	---	X	---
2023/2024.	---	---	---	---	X

Közismereti óratervek

**Erdészeti és vadgazdálkodás XXXII.,
Mezőgazdaság XXXIII., Kertészeti és parképítés XXXIV., Sport XXXVII. ágazatok esetében**

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	556	-	-
Idegen nyelv	4	4	4	4	556	4	124
Matematika	3	3	3	3	417	-	-
Történelem	2	2	3	3	345	-	-
Etika	-	-	-	1	31	-	-
Informatika	2	2	-	-	144	-	-
Művészetek	-	-	1	-	36	-	-
Testnevelés	5	5	5	5	695	-	-
Osztályfőnöki	1	1	1	1	139	-	-
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	-	-	-	108	-	-
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Biológia	-	2	2	2	206	-	-
Kötelezően választható tantárgy: Érettségi tantárgy, vagy Idegen nyelv, vagy Fizika*, vagy Informatika, vagy Szakmai tantárgy**	-	-	2	2	134	-	-
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-	1	-	-	36	-	-
Érettségire épülő (fő) szakképesítés	8	8	7	7	(1045+453) 1498	31	961
Érettségi vizsga keretében megszereshető szakképesítés	3	4	3	3		-	-
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	36	35	35		35	
Tanítási hetek száma	36	36	36	31		31	
Éves összes óraszám	1260	1296	1260	1085	4901	1085	1085

* Amennyiben az iskola a Fizika tantárgyat választja, a szakgimnáziumi kerettantervben megtalálható 144 óras (két évfolyamos) tantárgyi kerettantervet kell használnia.

** Az órakeret a Katonai alapismeretek tantárgy oktatására is fordítható.

Szakgimnáziumi képzés esetén a heti és éves szakmai óraszámok:

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
9. évfolyam	8 óra/hét	288 óra/év
10. évfolyam	12 óra/hét	432 óra/év
Ögy.		140 óra
11. évfolyam	11 óra/hét	396 óra/év

Ögy.		140 óra
12. évfolyam	12 óra/hét	372 óra/év
5/13. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2729 óra

Amennyiben a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló rendeletben a szakgimnáziumok 9-12. évfolyama számára kiadott kerettanterv óraterve alapján a kötelezően választható tantárgyak közül a szakmai tantárgyat választja a szakképző iskola akkor a 11. évfolyamon 72 óra és a 12. évfolyamon 62 óra időkeret szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
1/13. évfolyam	31 óra/hét	1116 óra/év
Ögy.		160 óra
2/14. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2237 óra

(A kizárólag 13-14. évfolyamon megszervezett képzésben, illetve a szakgimnázium 9-12., és ezt követő 13. évfolyamán megszervezett képzésben az azonos tantárgyakra meghatározott óraszámok közötti csekély eltérés a szorgalmi időszak heteinek eltérő száma, és az óraszámok oszthatósága miatt keletkezik!)

1. számú táblázat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként

		9.		10.		11.			12.		5/13.		
		e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozó:	Összesen	3	5	5	7	140	2	3	140	2	2,5	13,5	18
	Összesen	8		12			5			4,5		31,5	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	fő szakképesítés										0,5	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.	fő szakképesítés										2	
11495-16 Takarmányozástan és általános állattenyésztés	Állattenyésztés I.	fő szakképesítés		1									
	Takarmányozástan	fő szakképesítés			2								
	Állattenyésztési alagyakorlatok I.	fő szakképesítés			3	2							
11054-12 Állattenyésztés - és tartás	Anatómia és élettan I.	fő szakképesítés		1	1								
	Állatok egészségvédelme I.	fő szakképesítés			1								
	Állattenyésztési alagyakorlatok II.	fő szakképesítés			2	3							
	Állattenyésztés II.	fő szakképesítés										3	
	Állattenyésztés gyakorlat	fő szakképesítés											6
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	Munkavédelem	fő szakképesítés		1									
11906-16 Agrár vállalkozási, kereskedelmi ismeretek	Gazdálkodási alapismeretek	fő szakképesítés					1			1		1	
	Gazdálkodási alagyakorlatok	fő szakképesítés						1			1		2
11052-12 Gépjárművetés és -karbantartás	Géptan	fő szakképesítés			1							1	
	Géptan gyakorlat	fő szakképesítés				2							4
11053-12 Szántóföldi növénytermesztés	Növénytermesztés	fő szakképesítés								1		5	
	Növénytermesztés gyakorlat	fő szakképesítés									1,5		4
11082-12 Kertészeti növénytermesztés	Kertészet	fő szakképesítés					1					1	
	Kertészet gyakorlat	fő szakképesítés						2					2
10997-16 Állattartás	Állattartás	34 621 03 Állattartó szakmunkás					2			2			
	Állattartás gyakorlata	34 621 03 Állattartó szakmunkás						4			2		
11003-12 Az állat és környezete, állathigiéniai feladatok	Állathigiénia és állategészségügy	34 621 03 Állattartó szakmunkás											

	Állathigiéniai és állat-egészségügyi gyakorlat	34 621 03 Állattartó szakmunkás												
11004-16 Takarmányozás	Takarmányozás	34 621 03 Állattartó szakmunkás												
	Takarmányozási gyakorlat	34 621 03 Állattartó szakmunkás												
11005-12 Szaporítás és utódgondozás feladatai	Gazdasági állatok szaporítása	34 621 03 Állattartó szakmunkás												
	Gazdasági állatok szaporítási gyakorlat	34 621 03 Állattartó szakmunkás												
11597-16 Állattartás gépei	Állattartás gépei	34 621 03 Állattartó szakmunkás												
	Állattartás műszaki gyakorlat	34 621 03 Állattartó szakmunkás												
11001-16 Agrárkereskedelem, vállalkozás és ügyvitel	Gazdálkodási ismeretek	34 621 03 Állattartó szakmunkás												
	Gazdálkodási ismeretek gyakorlat	34 621 03 Állattartó szakmunkás												
Ágazati szakmai kompetenciák erősítése		Helyi tanterv szerint												

A kerettanterv szakmai tartalma - a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 8.§ (5) bekezdésének megfelelően - a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói éves kötelező szakmai elméleti és gyakorlati óraszám legalább 90%-át lefedi.

Az időkeret fennmaradó részének (szabadsáv) szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat arányának a teljes képzési idő során kell teljesülnie.

2. számú táblázat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszama évfolyamonként

		9.		10.			11.			12.		Szakgimnáziumi képzés 9-12. o. összes óraszama	Nem a főszakképesítésre fordítandó órakeret	Főszakképesítés 9-12. o. összes óraszama	5/13.		Főszakképesítés 9-13. o. összes óraszama				
		e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy				e	gy					
A fő szakképesítésre vonatkozó:	Összesen	108	180	180	252	140	72	108	140	62	77	1492	453	1039	418	558	2015				
	Összesen	288		432			180			139					976						
	Elméleti óraszámok (arány ögy-vel)	öt évfolyamos képzés egészében: 840 óra (36,6%)																			
	Gyakorlati óraszámok (arány ögy-vel)	öt évfolyamos képzés egészében: 1175 óra (63,4%)																			
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	0	0	0	0	fő szakképesítés	0	0	fő szakképesítés	0	0	0	0	0	15	0	15				
	Munkajogi alapismeretek															0			4		4
	Munkaviszony létesítése															0			4		4
	Alláskeresés															0			4		4
	Munkanélküliség															0			3		3
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire)	Foglalkoztatás I.	0	0	0	0	fő szakképesítés	0	0	fő szakképesítés	0	0	0	0	0	62	0	62				
	Nyelvtani rendszerezés 1															0			8		8
	Nyelvtani rendszerezés 2															0			8		8
	Nyelvi készségfejlesztés															0			23		23
	Munkavállalói szokincis															0			23		23
11495-16 Takarmányozás és általános állattenyésztés	Állattenyésztés I.	36	0	0	0	fő szakképesítés	0	0	fő szakképesítés	0	0	36	0	36	0	0	36				
	Alapfogalmak	4														4					4
	A gazdasági állatok értékelése	12														12					12
	Örökléstani alapfogalmak	4														4					4
	A gazdasági állatok nevelése	12														12					12
	A gazdasági állatok elhelyezése, ápolása	4														4					4
	Takarmányozás	0	0	72	0			0		0		0			0	72			0	0	72
Az okszerű takarmányozás alapjai			2								2			0		72	2				

A gazdasági állatok hím és női nemi készülékének anatómiai felépítése és működése, a szaporodás				24							24					24				
Állatok egészségvédelme I.	fő szakképesítés	0	0	36	0		0	0		0	0	36	0	36	0	0	36			
Az állat és környezete				8								8							8	
Az egészség, a csökkent termelő képesség és a betegség				16								16							16	
A betegségek gyógykezelése és megelőzése				8								8							8	
Az állatok jóléte és az állatvédelem				4								4							4	
Állattenyésztési alapszabványok II.		fő szakképesítés	0	72	0	108		0	0		0	0			180	0	180	0	0	180
Az állati szervezet felépítése			8									8							8	
Mozgásszervek, testtájak			32									32							32	
Emésztőkészülék			32		12							44							44	
Nemi készülék					24							24							24	
Az ivarzó állatok felismerése, a termékenyítés módszerei, a vemhesség jelei					24							24							24	
A közeledő ellés jelei, az ellésre történő előkészület, az ellés szakszerű levezetése, az ellés utáni teendők					15							15							15	
Az állat és környezete					12							12							12	
Egészség, csökkent termelő képesség, betegség					12							12							12	
A betegségek gyógykezelése, megelőzése					9							9							9	
Állatvédelem												0							0	
Állattenyésztés II.	fő szak-képesítés		0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0			93	0	93
A szarvasmarha elnevezései, értékmérői, fajtái,													0							9

	nemesítése, szaporítása és felnevelése																	
	A szarvasmarha tartástechnológiái											0			9			9
	Juhtenyésztés											0			10			10
	Tejgazdaságtan											0			6			6
	A sertés elnevezései, értékmérői, fajtái és hibridjei, nemesítése											0			9			9
	A sertés szaporítása, felnevelése, takarmányozása, hizlalása, elhelyezése											0			9			9
	Lótenyésztés											0			8			8
	Tyúktenyésztés											0			13			13
	Pulyka-, lúd- és kacsatenyésztés											0			8			8
	Állattenyésztési munkák szervezése											0			12			12
	Állattenyésztés gyakorlat		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	186	186	
	Szarvasmarha-tenyésztési gyakorlatok											0				42		42
	Juhtenyésztési gyakorlatok											0				24		24
	Tejgazdaságtani gyakorlatok											0				18		18
	Sertésenyésztési gyakorlatok											0				42		42
	Lótenyésztési gyakorlatok											0				36		36
	Baromfitenyésztési gyakorlatok											0				24		24
	Munkavédelem		36	0	0	0	0	0	0	0	0	36	0	0	0	0	0	36
11500-12 Munkahelyi egészség és biz-	Munkavédelmi alapismeretek		8									8						8
	Munkahelyek kialakítása		8									8						8
	Munkavégzés személyi feltételei		4									4						4
	fő szakképesítés												0	0				
	fő szakképesítés												0	36				

	Munkaeszközök biztonsága		4								4					4				
	Munkakörnyezeti hatások		4								4					4				
	Munkavédelmi jogi ismeretek		8								8					8				
11906-16 Agrárvállalkozási, kereskedelmi ismeretek	Gazdálkodási alapismeretek	fő szakképesítés	0	0	0	0		36	0		31	0	67	0	67	31	0	98		
	A termelés erőforrásai						12						12							12
	A termelési folyamat elemzése						12						12							12
	A termelési folyamat szervezése						12						12							12
	A termelés pénzügyei										10		10							10
	Vállalkozási alapismeretek											11				11				11
	Vállalkozások alapítása											10				10				10
	A vállalkozás működése, mezőgazdasági vállalkozások sajátosságai															0			8	8
	Marketing, fogyasztóvédelem															0			10	10
	A mezőgazdasági vállalkozások, termékek marketingje															0			10	10
	Európai Unió ismeretek												0			3	3			
	Gazdálkodási alapszakképesítések	fő szakképesítés	0	0	0	0	0	36		0	31	67	0	67	0	62	129			
	Adózási ismeretek							10				10							10	
	Örtermelés adózása							10				10							10	
	Vállalkozás gyakorlata							16				16							16	
	A vállalkozás működése során szükséges kalkulációk											12			12				12	
	Tervezési gyakorlat											10			10				10	
Pályázatkészítési gyakorlat											9	9						9		

	Mezőgazdasági vállalkozás marketing tevékenysége											0				32	32		
	Adminisztráció											0				26	26		
	Kommunikáció											0				4	4		
11052-12 Gépüzemeltetés és -karbantartás	Géptan	fő szakképesítés	0	0	36	0	0	0	0	0	36	0	36	31	0	67			
	Műszaki alapismeretek				10									10					10
	Erőgép felépítése és működése				10									10					10
	Állattenyésztés épületei és gépei				16									16					16
	Talajművelés és tápanyag-utánpótlás gépeinek felépítése és működése													0			12		12
	Szaporítás és növényápolás gépeinek felépítése és működése													0			12		12
	Betakarítás, szállítás, anyagmozgatás gépeinek felépítése és működése													0			7		7
	Géptan gyakorlat		0	0	0	72	0	0	0	0	72			0	72	0	124	196	
	Gépelemek				16						16					16			
	Erőgépek és karbantartások				16						16					16			
	Állattenyésztés épületeinek, gépeinek üzemeltetése, karbantartása				40						40					40			
	Talajművelés és tápanyag-utánpótlás gépeinek beállítása, üzemeltetése és karbantartása										0	0	72		48	48			
	Szaporítás és növényápolás gépeinek beállítása, üzemeltetése és karbantartása										0				36	36			
	Betakarítás, szállítás, anyagmozgatás gépeinek										0				40	40			

	beállítása, működése és karbantartása																				
11082-11 Szántóföldi növénytermesztés	Növénytermesztés	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		31	0	31	0	31	155	0	186			
	A növény és környezete, agrometeorológia, éghajlattan											3				3				3	
	Talajtan, talajjavítás, talajvédelem											6				6				6	
	Tápanyagutánpótlás, talajhasználat											6				6				6	
	Talajművelés és talajművelési rendszerek											8				8				8	
	Szaporítás											3				3				3	
	Növényápolás, betakarítás, terménytárolás											5				5				5	
	Gabonafélék termesztése															0			47		47
	Gyökér- és gumós, ipari és hüvelyes növények termesztése															0			38		38
	Szálaskarmányok termesztése, gyepgazdálkodás															0			38		38
	Növénytermesztési munkák szervezése															0			32		32
	Növénytermesztés gyakorlat	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	46	46	0	46	0	124	170			
	A növénytermesztés meteorológiai tényezőinek vizsgálata												14			14				14	
	Talajmintavétel, talajvizsgálat															16	16				16
	Vetőmagmintavétel, vetőmagvizsgálat															16	16				16
	Termesztéstechnológiai gyakorlatok															0	0		64	64	
	Határszemplék															0	0		30	30	
Szakmai számítások végzése													0			0		30	30		
Kertészet	fő szak	0	0	0	0		36	0		0	0	36	0	36	31	0	67				

	Kertészeti alapismeretek						6				6				6		
	Zöldségtermesztés						10				10			15	25		
	Gyümölcstermesztés						10				10			8	18		
	Szőlőtermesztés						10				10			8	18		
	Kertészet gyakorlat	fő szakképesítés	0	0	0	0	0	72		0	0	72	0	72	0	62	134
	Kertészeti alapgyakorlatok							12				12					12
	Zöldségtermesztés							20				20				30	50
	Gyümölcstermesztés							20				20				16	36
	Szőlőtermesztés							20				20				16	36
10997-16 Állattartás	Állattartás		0	0	0	0	72	0		62	0	134	134	0	0	134	
	A gazdasági állatok környezeti igényei, elhelyezése, gondozása						0					0				0	
	A ló tenyésztése és tartása									18		18				18	
	A szarvasmarha tenyésztése és tartása						54					54				54	
	A juh és a kecske tenyésztése és tartása						18					18				18	
	A sertés tenyésztése és tartása									20		20				20	
	A baromfi tenyésztése és tartása									18		18				18	
	Keltetési ismeretek									6		6				6	
	Állattartás gyakorlata		0	0	0	0	0	144		0	62	206	206	0	0	206	
	A ló tartási és tenyésztési gyakorlata										20	20				20	
A szarvasmarha tartási és tenyésztési gyakorlata							108				108				108		
A juh és a kecske tartási és tenyésztési gyakorlata							36				36				36		
A sertés tartási és tenyésztési gyakorlata										22	22				22		
A baromfifélék tartási és tenyésztési gyakorlata										20	20				20		
11003-12 Az állat és	Állathigiéniá és állategészségügy	34 621 03 Állat-	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	
	Az állat és környezete											0				0	

11004-16 Takarmányozás	A takarmányozás higiénája											0					0	
	Az egészség, a csökkent termelő képesség és a betegség											0					0	
	A betegségek gyógykezelése és megelőzése											0					0	
	Állat-egészségügyi igazgatás és állatjóléti szabályozás											0					0	
	Állathigiéniai és állat-egészségügyi gyakorlat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Az istálló mikroklíma mérése és dokumentálása												0					0
	A beteg állat felismerése, mérések dokumentálása												0					0
	Állat-egészségügyi gyakorlat												0					0
	Az állattartás dokumentumainak kitöltése, használata												0					0
		34 621 03 Állattartó szakmunkás												0	0			
11004-16 Takarmányozás	Takarmányozás	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	A takarmányok alkotórészei												0					0
	A takarmányok csoportosítása, ismertetése												0					0
	A háziállatok emésztési sajátosságai												0					0
	Takarmányozási alapismeretek												0					0
	A takarmányok tartósítása, tárolása												0					0
	A takarmányok előkészítése és a takarmánykiosztás módjai												0					0
	34 621 03 Állattartó szakmunkás	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Takarmányozási gyakorlat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Gyakorlati takarmányozási ismeretek												0					0	

	A különböző takarmányfélések etetése																	0	
	A takarmányok tartósításának, tárolásának gyakorlata																	0	
	A takarmányok előkészítése és kiosztása a gyakorlatban																	0	
11005-12 Szaporítás és utógondozás feladatai	Gazdasági állatok szaporítása	34 621 03 Állattartó szakmunkás	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	A nemesítés folyamata																		0
	A gazdasági állatok szaporítása																		0
	Az állatok szaporodásbiológiai zavarai																		0
	Az ellés és a fialás																		0
	Az újszülött állattal kapcsolatos teendők																		0
	Keltetési ismeretek																		0
	Gazdasági állatok szaporítási gyakorlat		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11597-16 Állattartás gépei	Gazdasági állatok szaporítása	34 621 03 Állattartó szakmunkás																0	
	Az ellés és a fialás																	0	
	Keltetési ismeretek																	0	
	Állattartás gépei		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
11597-16 Állattartás gépei	Mezőgazdasági erőgépek	34 621 03 Állattartó szakmunkás																0	
	Takarmányelőállítás gépei																	0	
	Szarvasmarhatartás gépei és berendezései																	0	
	Juh- és kecsketartás gépei és berendezései																	0	
	Sertéstartás gépei és berendezései																	0	
	Baromfitartás gépei és berendezései																	0	
	Állattartó telepek épületei, klímaszabályozása																	0	

	Állattartáshoz kapcsolódó egyéb berendezések, gépek												0					0		
	Állattartás műszaki gyakorlat	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0		
	Mezőgazdasági erőgépek üzemeltetése és karbantartása												0							0
	Szarvasmarhatartás gépeinek és berendezéseinek üzemeltetése, karbantartása												0							0
	Juh- és kecsketartás gépeinek és berendezéseinek üzemeltetése, karbantartása												0							0
	Sertéstartás gépeinek és berendezéseinek üzemeltetése, karbantartása												0							0
	Baromfitartás gépeinek és berendezéseinek üzemeltetése, karbantartása												0							0
	Állattartó telepek épületei, klímaszabályozása												0							0
	Állattartáshoz kapcsolódó egyéb berendezések, gépek működtetése, karbantartása												0							0
Gazdálkodási ismeretek	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0			0	0	0	0	
Közgazdaságtani alapfogalmak												0							0	
Számviteli és adózási ismeretek												0							0	
Banki, pénzügyi alapfogalmak												0							0	
Vállalkozási ismeretek												0							0	
Munkajogi ismeretek												0							0	
Agrártámogatási ismeretek												0							0	

	Gazdálkodási ismeretek gyakorlat	34 621 03 Állattartó szakmunkás	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0		
	A vállalkozás működtetése												0							0
	Számviteli és pénzügyi gyakorlatok												0							0
	A termelés nyilvántartásának dokumentációja												0							0
	Támogatások igénylése, pályázati dokumentáció és beszámoló												0							0
	Beszerezés, értékesítés és szállítás bizonylatai												0							0
	Üzleti levelezés, adminisztráció, kommunikáció											0					0			
	Ágazati szakmai kompetenciák erősítése	helyi tanterv	0	0	0	0							113	113	0	0	0	113		

3. számú táblázat

A nem a főszakképesítéshez kapcsolódó óraszámok megoszlása:

34 621 03 Állattartó szakmunkás	340 óra
helyi tanterv szerint	113 óra

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; ögy/összefüggő szakmai gyakorlat

A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 8.§ (5) bekezdésének megfelelően a táblázatban a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói éves kötelező szakmai elméleti és gyakorlati óraszám legalább 90%-a felosztásra került.

A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat arányának a teljes képzési idő során kell teljesülnie.

A tantárgyakra meghatározott időkeret kötelező érvényű, a témakörökre kialakított óraszám pedig ajánlás.

Vadgazdálkodási technikus (nappali)

Évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam
2019/2020.	X	---	---	---	---
2020/2021.	---	X	---	---	---
2021/2022.	---	---	X	---	---
2022/2023.	---	---	---	X	---
2023/2024.	---	---	---	---	X

Közismereti óratervek

Erdészet és vadgazdálkodás XXXII.

Mezőgazdaság XXXIII., Kertészet és parképítés XXXIV., Sport XXXVII. ágazatok esetében

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	556	-	-
Idegen nyelv	4	4	4	4	556	4	124
Matematika	3	3	3	3	417	-	-
Történelem	2	2	3	3	345	-	-
Etika	-	-	-	1	31	-	-
Informatika	2	2	-	-	144	-	-
Művészetek	-	-	1	-	36	-	-
Testnevelés	5	5	5	5	695	-	-
Osztályfőnöki	1	1	1	1	139	-	-
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	-	-	-	108	-	-
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Biológia	-	2	2	2	206	-	-
Kötelezően választható tantárgy: Érettségi tantárgy, vagy Idegen nyelv, vagy Fizika*, vagy Informatika, vagy Szakmai tantárgy**	-	-	2	2	134	-	-
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-	1	-	-	36	-	-
Érettségire épülő (fő) szakképesítés	8	8	7	7	(1045+453)	31	961
Érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítés	3	4	3	3	1498	-	-
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	36	35	35		35	
Tanítási hetek száma	36	36	36	31		31	
Éves összes óraszám	1260	1296	1260	1085	4901	1085	1085

* Amennyiben az iskola a Fizika tantárgyat választja, a szakgimnáziumi kerettantervben megtalálható 144 óras (két évfolyamos) tantárgyi kerettantervet kell használnia.

** Az órakeret a Katonai alapismeretek tantárgy oktatására is fordítható.

Szakgimnáziumi képzés esetén a heti és éves szakmai óraszámok:

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
9. évfolyam	8 óra/hét	288 óra/év
10. évfolyam	12 óra/hét	432 óra/év
Ögy.		140 óra
11. évfolyam	11 óra/hét	396 óra/év
Ögy.		140 óra
12. évfolyam	12 óra/hét	372 óra/év
5/13. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2729 óra

Amennyiben a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló rendeletben a szakgimnáziumok 9-12. évfolyama számára kiadott kerettanterv óraterve alapján a kötelezően választható tantárgyak közül a szakmai tantárgyat választja a szakképző iskola akkor a 11. évfolyamon 72 óra és a 12. évfolyamon 62 óra időkeret szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
1/13. évfolyam	31 óra/hét	1116 óra/év
Ögy.		160 óra
2/14. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2237 óra

(A kizárólag 13-14. évfolyamon megszervezett képzésben, illetve a szakgimnázium 9-12., és ezt követő 13. évfolyamán megszervezett képzésben az azonos tantárgyakra meghatározott óraszámok közötti csekély eltérés a szorgalmi időszak heteinek eltérő száma, és az óraszámok oszthatósága miatt keletkezik!)

1. számú táblázat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként

		9.		10.		11.			12.		5/13.		
		e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozó:	Összesen	5	3	7	4	140	2	0	140	6	3	19	10
	Összesen	8		11			2	9		29			
11499-12b Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	fő szakképesítés										0,5	
11498-12b Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.	fő szakképesítés										2	
11624-16 Természetvédelmi alapok	Mezőgazdasági és erdészeti ismeretek	32 850 01 Természetvédelmi munkatárs					1						
	Természettudományos ismeretek	32 850 01 Természetvédelmi munkatárs					2						
	Természetvédelmi ismeretek	32 850 01 Természetvédelmi munkatárs					2		2				
	Természetvédelmi alapok gyakorlat	32 850 01 Természetvédelmi munkatárs					4			1			
11607-16 Vadászati állattan	Állattan	fő szakképesítés		3		1							
	Vadegészségtan	fő szakképesítés										2	
	Kinológia	fő szakképesítés										1	
	Vadászati állattan gyakorlat	fő szakképesítés			2		1						1
11609-16 Vadtenyésztés	Apróvadtenyésztés	fő szakképesítés								2			
	Nagyvadtenyésztés	fő szakképesítés										1	
	Vadtenyésztés gyakorlat	fő szakképesítés								1			1
11608-16 Vadgazdálkodás, vadtakarmányozás	Vadgazdálkodás	fő szakképesítés					2			2			
	Vadtakarmányozás	fő szakképesítés								1		1	
	Vadgazdálkodás, vadtakarmányozás gyakorlat	fő szakképesítés									1		1
11604-16 Állományhasznosítás – vadászat	Vadászat	fő szakképesítés										2	
	Vadászati jog	fő szakképesítés										2	
	Állományhasznosítás-vadászat gyakorlat	fő szakképesítés											2
11605-16 Élőhely fejlesztés és gazdálkodás	Növénytan	fő szakképesítés		2		2							
	Talajtan	fő szakképesítés				1							
	Élőhelyfejlesztés	fő szakképesítés								1		1	
	Élőhely fejlesztési és gazdálkodási gyakorlat	fő szakképesítés			1		2				1		

11606-16 Műszaki és járművezetési ismeretek	Géptan	fő szakképesítés				3								1,5	
	Fegyver-lőszer ismeret	fő szakképesítés												2	
	Közlekedési ismeret	fő szakképesítés													
	Géptan gyakorlat	fő szakképesítés					1								1
	Fegyver-lőszer gyakorlat	fő szakképesítés													1
	Járművezetési ismeret gyakorlat	fő szakképesítés													
10980-12 Gallyazás, darabolás	Gallyazás, darabolás	fő szakképesítés												3	
	Gallyazás, darabolás gyakorlat	fő szakképesítés													3

A kerettanterv szakmai tartalma - a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 8.§ (5) bekezdésének megfelelően - a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói éves kötelező szakmai elméleti és gyakorlati óraszám legalább 90%-át lefedi.

Az időkeret fennmaradó részének (szabadsáv) szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat arányának a teljes képzési idő során kell teljesülnie.

2. számú táblázat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja évfolyamonként

			9.		10.		11.			12.		Szakgimnáziumi képzés 9-12. o. összes óraszámja	Nem a főszakképesítésre fordítandó órakeret	Főszakképesítés 9-12. o. összes óraszámja	5/13.		Főszakképesítés 9-13. o. összes óraszámja				
			e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e				gy	e		gy			
A fő szakképesítésre vonatkozó:	Összesen	A tantárgy kapcsolódása	180	108	252	144		72	0		140	186	93	1452	417	1035	589	310	1934		
	Összesen		288		396		140	72		140	279		899								
	Elméleti óraszámok (arány ögy-vel)		öt évfolyamos képzés egészében: 1279 óra (57,8%)																		
	Gyakorlati óraszámok (arány ögy-vel)		öt évfolyamos képzés egészében: 655 óra (42,2%)																		
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	15	0	15			
	Munkajogi alapismeretek												0			4		4			
	Munkaviszony létesítése												0			4		4			
	Alláskeresés												0			4		4			
	Munkanélküliség												0			3		3			
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire)	Foglalkoztatás I.	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	62	0	62			
	Nyelvtani rendszerezés 1												0			8		8			
	Nyelvtani rendszerezés 2												0			8		8			
	Nyelvi készségfejlesztés												0			23		23			
	Munkavállalói szokások												0			23		23			
11624-16 Természettudományok	Mezőgazdasági és erdészeti ismeretek	32 850 01 Természettudományok	0	0	0	0		36	0		0	0	36	36	0	0	0	36			
	Mezőgazdasági alapismeretek							18					18					18			
	Erdészeti alapismeretek							18					18					18			
	Természettudományos ismeretek	32 850 01 Természettudományok munkatárs	0	0	0	0		72	0		0	0	72	72	0	0	0	72			
	Az anyag szerkezete							18					18					18			
	Anyagi rendszerek							18					18					18			
	Reakciók reakciótípusok							18					18					18			
	Az alapvető csoportok elemei, vegyületei							18					18					18			

	Természetvédelmi ismeretek	32 850 01 Természetvédelmi munkatárs	0	0	0	0		72	0		62	0	134	134	0	0	0	134		
	Természetvédelem alapjai							12								12				12
	A természetvédelem szervezeti háttere							18								18				18
	Növényteni értékek védelme							22								22				22
	Állattani értékek védelme							20								20				20
	Ökoturisztikai alapismeretek											36				36				36
	Igazgatási alapismeretek											26				26				26
	Természetvédelmi alapok gyakorlat	32 850 01 Természetvédelmi munkatárs	0	0	0	0		0	144		0	31	175	175	0	0	0	175		
	Mezőgazdasági alapismeretek								9				9						9	
	Erdészeti alapismeretek								9				9						9	
	Kémiai mérések számítások								18				18						18	
	Tájélföldrajzi ismeretek								18				18						18	
	Természetföldrajzi gyakorlatok								36				36						36	
	Ökológiai gyakorlatok								18				18						18	
	Felismerési gyakorlatok								18				18						18	
	Természetvédelmi kezelése								18				18						18	
	Ökoturisztikai és igazgatási gyakorlatok										31	31				31				
	11607-16 Vadászati állattan	Állattan	fő szakképesítés	108	0	36	0		0	0		0	0	144	0	144	0	0	144	
		Az állattan (zoológia) története, felosztása, alkalmazott állattan		3										3					3	
Állatélettani, anatómiai alapfogalmak, az állati test szerveződése, összetétele, anyagai		6											6					6		
Madarak, emlősök alakta, anatómiája, élettana, jellemzői		16											16					16		

Állatrendszertani mód- szerek, kategóriák		3								3					3	
Madarak osztálya (Aves)		50								50					50	
Emlősök osztálya (Mam- malia)		30		20						50					50	
Az állatok viselkedéstana, viselkedésokológiája				12						12					12	
Vadbiológiai kutatások módszerei, szervezete, eredményei				4						4					4	
Vadegészségtan		0	0	0	0		0	0		0	0			62	0	62
Általános alapfogalmak										0				4		4
Vírusok által okozott fer- tőző betegségek										0				12		12
Baktériumok által okozott megbetegedések										0				14		14
Elősködők által okozott vadbetegségek										0				14		14
Takarmányozási eredetű vadbetegségek, mérgező- sek										0				6		6
Fejlődési rendellenessé- gek, daganatok, szervi be- tegségek, sérülések										0				4		4
Húsvizsgálatok, ételmi- szerhigiéna										0				3		3
A vadgazdasági technikus állategészségügyi kötele- ségei, teendői										0				3		3
Vadászkutyák betegségei										0				2		2
Kinológia		0	0	0	0		0	0		0	0			31	0	31
A vadászkutyák kialaku- lása, fejlődéstörténete										0				2		2
A vadászkutyák biológi- ája, tulajdonságai										0				3		3
Vadászatra alkalmas ku- tyafajták										0				10		10
A vadászkutyák tenyészté- se										0				3		3

	A vadászkutyák tartása	fő szakképesítés										0	0	108	3		3	
	A vadászkutyák tanítása, nevelése											0			7		7	
	A kutyatartás szabályai											0			3		3	
	Vadászati állattan gyakorlat		0	72	0	36		0	0		0	0			108	0	31	139
	Állattan gyakorlat			72		36									108			108
	Vadegészségtani gyakorlat														0		16	16
	Kinológiai gyakorlatok														0		15	15
11609-16 Vadtenyésztés	Apróvadtenyésztés	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		62	0	62	0	62	0	0	62
	Bevezetés										2		2					2
	Mesterséges fácántenyésztés										23		23					23
	Fogolytenyésztés										6		6					6
	A vadréce tenyésztése										11		11					11
	Mezei nyúl tenyésztése										4		4					4
	Vadvédelem, vadmentés mesterséges tenyésztéssel										4		4					4
	Apróvad tenyésztéstelepek működésének állategészségügyi, higiéniai, állatvédelmi, munkavédelmi szabályai										6		6					6
	Apróvadtenyésztéstelepek nyilvántartásai és bizonylatok										6		6					6
	Nagyvadtenyésztés		0	0	0	0		0	0		0	0	0			0	0	31
	Bevezetés. Nagyvadfajok zárttéri tartása											0	4		4			
	A vaddisznó zárttéri tartása											0	7		7			
	Gímszarvas zárttéri tartása											0	5		5			
	Dám zárttéri tartása											0	3		3			
Muflon zárttéri tartása											0	3		3				
Több nagyvadfaj együttes zárttéri tartása											0	2		2				

	Állatkertek, vadaskertek, vadasparkok, rezervátumok											0			2		2
	Nagyvad tenyésztelepek működésének állategészségügyi, higiéniai, állatvédelmi, munkavédelmi szabályai											0			3		3
	Nagyvadtenyésztelepek nyilvántartásai és bizonylatok											0			2		2
	Vadtenyésztés gyakorlat	fő szakképesítés	0	0	0	0	0	0	0	0	31	31	0	31	0	31	62
	Apróvadtenyésztés gyakorlat										31	31	0	31			31
	Nagyvadtenyésztés gyakorlat											0				31	31
11608-16 Vadgazdálkodás, vadtakarmányozás	Vadgazdálkodás	fő szakképesítés	0	0	0	0	72	0	62	0	134	0	134	0	0	134	
	Bevezetés. A vadgazdálkodás feltételei					5					5					5	
	A vadgazdálkodás helye, a vadászterület					10					10					10	
	A vadállomány szabályozása					30					30					30	
	A vadászterület felszerelése, berendezései					20					20					20	
	Vadkár, vadkárelhárítás					7			5		12					12	
	Természetvédelem és vadgazdálkodás								12		12		0	134			12
	A vadgazdálkodás tervezése, bizonylatok, munkaszervezése								10		10						10
	Vadfajok állományainak gazdálkodása, korbekelés								30		30						30
	A vadgazdálkodás munka-, tűz- és környezetvédelmi előírásai								5		5						5
Vadtakarmányozás	fő szak	0	0	0	0	0	0	31	0	31	0	31	0	31	31	0	62

	Bevezetés. Takarmányozási alapfogalmak									2		2					2
	Takarmányok összetétele, anyagai									29		29					29
	Takarmányok emésztése, hasznosulása											0		2			2
	Takarmányok táplálór-téke											0		4			4
	Takarmányok csoportosít-ása, ismertetése											0		9			9
	Takarmányok tartósítása, tárolása											0		5			5
	Vadonélő állatok tápláló-anyag, takarmány és ivó-víz szükséglete											0		3			3
	A vad takarmányozása											0		5			5
	A takarmányozás, takarmánykészítés munkavédelmi előírásai. A takarmányozás munkaszerve-zése											0		3			3
	Vadgazdálkodás, vadta-karmányozás gyakorlat	fő szakképesítés	0	0	0	0	0	0	0	0	31	31	0	31	0	31	62
Vadgazdálkodás gyakor-lat										31	31	0	31			31	
Vadtakarmányozás gya-korlat											0			31		31	
Vadászat	fő szakképesítés	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	62	0	62	
Élővad befogás														12		12	
Vadászati módok														22		22	
A vadász felszerelése														6		6	
Trófeák kikészítése														8		8	
Trófeák mérése és bírál-ata														14		14	
Vadászati jog	fő szakképesi-tés	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	62	0	62	
Bevezetés. Jogi alapfo-galmak												0	0	8		8	
A vadászat, vadgazdálko-dás törvényi szabályozása												0	0	20		20	

	Vadászati etika											0			10		10	
	Tulajdonjog. Kötelmi jog											0			6		6	
	Üzleti terv készítése											0			6		6	
	Bizonylatok											0			6		6	
	Vezetési ismeretek											0			6		6	
	Allományhasznosítás-vadászat gyakorlat	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	62	62
	Vadászat gyakorlatok												0				47	47
	Vadászati jog gyakorlatok												0				15	15
11605-16 Élőhely fejlesztés és gazdálkodás	Növénytan	fő szakképesítés	72	0	72	0		0	0		0	0	144	0	144	0	0	144
	Bevezetés, növénytani alapfogalmak		10										10					10
	Fenyőfajok		18										18					18
	Allományalkotó lombos fafajok		26										26					26
	Fontosabb lombos kísérő fafajok		18		24								42					42
	Cserjék				24								24					24
	Társulástani alapfogalmak, erdőtársulás-csoportok				24								24					24
	Talajtan	fő szakképesítés	0	0	36	0		0	0		0	0	36	0	36	0	0	36
	Meteorológia				10								10					10
	A talajok képződése és a talajok tulajdonságai				7								7					7
	A talajok osztályozása				10								10					10
	Talaj károsodások és azok megelőzése				9								9					9
	Élőhelyfejlesztés	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		31	0	31	0	31	31	0	62
	Vadfajok élőhely igénye										15		15					15
	Mezei és erdei élőhelyek										16		16					16
	Vizes élőhelyek												0			13		13
	Vadvédelem. Vadra veszélyes technológiák												0			18		18
Élőhely fejlesztési és gazdálkodási gyakorlat	fő szakképesítés	0	36	0	72		0	0		0	31	139	0	139	0	0	139	
Növénytani gyakorlat			36		36							72					72	
Talajtani gyakorlat					36							36					36	

	Élőhelyfejlesztési gyakorlat										31	31					31			
	Géptan	fő szakképesítés	0	0	108	0		0	0		0	0	108	0	108	47	0	155		
	Anyagismeret, Gépelemek ismerete				40								40							40
	Motorok, Erőgépek ismerete				68								68							68
	Motorfűrész szerkezetének ismerete												0					16		16
	Vadgazdálkodásban használatos gépek ismeret												0					31		31
	Fegyver-lőszer ismeret	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	62	0	62		
	Fegyverek csoportosítása, kialakulása												0					8		8
	Sörétes és golyós és vegyes csövű vadászfegyverek												0					23		23
	Lőszer és ballisztikai ismeretek												0					20		20
	Lövészsportok												0					11		11
	Közlekedési ismeret	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0		
	Közlekedési ismeretek												0							0
	Géptan gyakorlat	fő szakképesítés	0	0	0	36		0	0		0	0	36	0	36	0	31	67		
	Anyagismeret, Gépelemek ismerete					12							12							12
	Motorok, Erőgépek ismerete					24							24							24
	Motorfűrész szerkezetének ismerete												0					10		10
	Vadgazdálkodásban használatos gépek ismeret												0					21		21
	Fegyver-lőszer gyakorlat	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	31	31		
	Fegyver-lőszer gyakorlat												0					31		31
	Járművezetési ismeret gyakorlat	fő szakképesítés	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0		
	Járművezetési ismeret gyakorlat												0							0
10980	Gallyazás, darabolás	fő szak	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	93	0	93		

	Gallyazás											0			20		20
	Darabolás											0			20		20
	Felkészítés											0			10		10
	Készletezés											0			10		10
	Motorfűrész és motoros adapter ismeret											0			20		20
	Motorfűrész-karbantartás											0			13		13
	Gallyazás, darabolás gyakorlat	0	0	0	0		0	0		0	0	0			0	93	93
	Gallyazás											0				20	20
	Darabolás											0				20	20
	Felkészítés											0				10	10
	Készletezés											0				10	10
	Motorfűrész és motoros adapter ismeret											0				20	20
	Motorfűrész-karbantartás											0				13	13
													0	0			

3. számú táblázat

A nem a főszakképesítéshez kapcsolódó óraszámok megoszlása:

32 850 01 Természetvédelmi munkatárs	417 óra
--------------------------------------	---------

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; ögy/összefüggő szakmai gyakorlat

A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 8.§ (5) bekezdésének megfelelően a táblázatban a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói éves kötelező szakmai elméleti és gyakorlati óraszám legalább 90%-a felosztásra került.

A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat arányának a teljes képzési idő során kell teljesülnie.

A tantárgyakra meghatározott időkeret kötelező érvényű, a témakörökre kialakított óraszám pedig ajánlás.

3.19. Kizárólag érettségi vizsgára felkészítő képzéséhez

A 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről 20. §(3) A technikum kizárólag érettségi vizsgára történő felkészítést is szervezhet. Az ilyen felkészítés csak felnőttképzési jogviszonyban szervezhető meg a közismereti kerettanterv által meghatározott időtartamban.

A 2023/24-es tanévben intézményünkben is kezdetét vette a kétéves érettségire felkészítő esti képzés.

A képzés éves óraszámait heti bontásban a következők:

Tantárgyak		12. évfolyam	13. évfolyam
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	3	3
	Angol nyelv	3	3
	Matematika	3	3
	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	3	3
	Digitális kultúra	1	1
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)		4	5
Ebből	Biológia	1	1
	Idegen nyelv	1	1
	Matematika	1	1
	Magyar nyelv és irodalom	0	1
	Fizika	1	1
Összesen heti	17	18	

Általános információk

- ☑ A képzés 2 éves.
- ☑ Belépési lehetőség bármely életkorban lehetséges.
- ☑ 25 éves kortól felnőttképzési jogviszonyban.
- ☑ Jelentkezés feltétele: iskolai rendszerű képzésben szerzett államilag elismert szakképesítés.
- ☑ A képzés esti munkarendben zajlik.
- ☑ A képzés sikeres befejezése esetén érettségi bizonyítvány megszerzésére ad lehetőséget.
- ☑ Két tanév alatt kizárólag közismereti tárgyak tanulásával készít fel az érettségire.
- ☑ A második évfolyam végén az érettségi vizsgát az alábbi tárgyakból kell tenni: matematika, magyar nyelv és irodalom, történelem és idegen nyelv.
- ☑ A kötelezően választható ötödik érettségi tantárgy vizsgája alól mentesülnek a képzésben résztvevők, mivel szakmai vizsgával rendelkeznek.

3.19.1 Angol nyelv tantárgy

Az angol nyelv tantárgy tanítása és tanulása különösen fontos a mai társadalomban. Egy ember annál értékesebb, minél több nyelvet beszél. Az idegennyelv-tudás elengedhetetlen, hiszen a legfontosabb eszköze a kommunikációnak.

Célok és feladatok

Az idegen nyelv oktatásának alapvető célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása és fejlesztése. A kommunikatív nyelvi kompetencia szorosan összefonódik az általános kompetenciákkal, vagyis a világról szerzett ismeretekkel, a gyakorlati készségekkel és jártasságokkal, valamint a motivációval, amelyek mindenfajta tevékenységhez, így a nyelvi tevékenységekhez is szükségesek.

Az idegennyelv-oktatás a nyelvhasználó valós szükségleteire épül. Olyan helyzetekre készíti fel a tanulókat, amelyek már most vagy a későbbiek során várhatóan fontos szerepet játszanak életükben. A nyelvtanulási folyamat középpontjában a cselekvő tanulók állnak, akik az idegen nyelv segítségével kommunikatív feladatokat oldanak meg.

Az internet segítségével a tanulók maguk is viszonylag könnyen kerülhetnek autentikus célnyelvi környezetbe, részeseivé válhatnak az adott kultúrának, kapcsolatot teremthetnek a célnyelven beszélőkkel, ami komoly motivációs forrás lehet, és elősegítheti az autonóm tanulóvá válást. A tanulási folyamat szervezésében nagy jelentősége van a kooperatív feladatoknak és a projektmunkának, ezek szintén erősíthetik a motivációt.

Az egész életen át tartó tanulás szempontjából kiemelkedő jelentősége van a nyelvtanulási stratégiáknak, amelyek ismerete és alkalmazása segíti a tanulókat abban, hogy nyelvtudásukat önállóan ápolják és fejlesszék, valamint újabb nyelveket sajátítsanak el.

Óraszám

A heti és éves óraszám angol nyelvből az alábbiak szerint alakul:

Első év

heti 3 órás képzés - évi 111 óra

heti 4 órás képzés - évi 148 óra

Második év

heti 3 órás képzés - évi 96 óra

heti 4 órás képzés - évi 128 óra

Elérhető szint

Elérhető szint: A1 - A2 szint - B1 szint

Be- és kimeneti követelmények:

Első év

Bement: A1 - A2 szint

A tanulók sok helyről érkeznek, igen eltérő óraszámokban tanulták az angolt. Az első félév a közel

azonos szintre hozással telik.

Kimenet: B1- szint

Második év

Bement: B1- szint

Kimenet: B1 szint

A tanulók középszintű érettségit tesznek.

A1 minimumszint

A2 alapszint

B1 küszöbszint középszintű érettségi vizsga

A fejlesztési lista az első év számára

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	A2, azaz a tanuló már megérti a leggyakrabban előforduló szókinccset és bizonyos nyelvi fordulatokat, ha közvetlen, személyes témákról van szó.

	Megérti a rövid, világos és egyszerű üzenetek és közlések lényegét.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A köznyelvi beszéd megértése főbb vonalaiban rendszeresen előforduló ismerős témákról. Egy beszélgetés során a résztvevők világosan megfogalmazott érveinek megértése két beszélő esetén. A legfontosabb információk megértése képekkel támogatott hangzó anyagokban, amelyek az érdeklődési körhöz kapcsolódó témákról szólnak, ha viszonylag lassan és érthetően beszélnek.
A fejlesztés tartalma	
Az egyszerű, mindennapi társalgásban elhangzó álláspontok lényegének megértése. Az ismerős témájú, egyszerűen és világosan megfogalmazott, rövid köznyelvi stílusú beszéd vagy előadás főbb pontjainak megértése. Egyszerű műszaki információk megértése. Részletes, összetett útbaigazítás követése. Telefonbeszélgetésekben elhangzó alapvető információk megértése. Az ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok és egyszerű nyelvezetű hangfelvételek lényegének megértése. A hangzó szövegben az okot, magyarázatot, következményt vagy ellentétet előrejelző szavak felismerése. Szövegértési stratégiák alkalmazása, például ismerős beszédtema esetén az ismeretlen szavak kikövetkeztetése a szövegösszefüggésből, a várható vagy megjósolt információk keresése, szükség esetén összefoglalás, visszakérdezés, ismétlés, magyarázat kérése. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Információk, instrukciók, üzenetek, útbaigazítás, hírek a televízióban és a rádióban, rövid interjúk, reklámok, dalok, videók.	

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	A2, azaz a tanuló egyszerű és begyakorolt feladatok során kommunikál az iskolával, otthonnal és szabadidővel kapcsolatos témákról. Rövid beszélgetésekben vesz részt. Kérdez és válaszol kiszámítható, mindennapi helyzetekben. Egyszerű gondolatokat és információkat cserél ismerős témákról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Boldogulás a mindennapi élet legtöbb nyelvi helyzetében spontán módon. Gondolatok cseréje, véleménynyilvánítás, érzelmek kifejezése az érdeklődési körbe tartozó témákkal kapcsolatban. A leggyakoribb kommunikációs foratókönyvek ismerete, egyre kevesebb zökkenővel történő alkalmazásuk. Alkalmazkodás a kommunikációs helyzethez stílusban, regiszterhasználatban.
A fejlesztés tartalma	
Társalgásban való részvétel ismerős témák esetén – időnként szavak, fordulatok ismétlését vagy magyarázatát kérve. Érzelmek egyszerű kifejezése és reagálás mások érzelmeire (pl. tetszés, nemtetszés, meglepetés, boldogság, szomorúság, érdeklődés és közömbösség). Mindennapi problémák felvetése, megvitatása, választási lehetőségek összevetése (pl. mit csináljanak, hova menjenek, melyiket válasszam). Érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való részvétel, információcsere, véleménycsere. Történetek követése, véleménynyilvánítás és érdeklődés további részletekről. Úti előkészületek és utazás során felmerülő feladatok megoldása (pl. közlekedési információk beszerzése, szállásfoglalás, programegyeztetés, reakciók kifejezése).	

Szolgáltatásokkal kapcsolatos helyzetek kezelése kevésbé begyakorolt helyzetekben is (pl. boltban, postán, bankban).

Egyszerű utasítások adása, követése és kérése, udvarias kérés.

Egyszerű, tényszerű információ megszerzése és továbbadása.

Felkészüléssel alapuló interjú, az információk ellenőrzése, megerősítése időnként segítség igénybevételével.

Előre elkészített kérdőív alapján strukturált interjú készítése.

Órai interakciókban, pármunkában való magabiztos részvétel a célnyelven.

Ismerős témáról beszélgetés kezdeményezése, fenntartása, a szó átvétele, átadása, mások bevonása, a beszélgetés lezárása.

A beszélgetésben elhangzottak összefoglalása, a lényeg kiemelése, a megértés ellenőrzése, a félreérthető megfogalmazás javítása, körülírás, szinonimák használata.

A kommunikációs eszközök széles körének rugalmas alkalmazása és reagálás azokra.

A fontosabb udvariassági szabályok, szokások ismerete és alkalmazása.

A mindennapi témák, család, érdeklődési kör, iskola, utazás és aktuális események megbeszéléséhez elegendő szókinccs rugalmas alkalmazása, körülírás.

Az elemi szókinccs viszonylag magabiztos és általában helyes alkalmazása.

Az idegen nyelvi normának megfelelő, az anyanyelvi hatások kiküszöbölésére törekvő nyelvhasználat ismerős kontextusokban.

A szövegszervezés eszközeinek egyre tudatosabb használata.

A gondolatok, problémák viszonylag pontos kifejezése.

Érthető, egyre kevesebb félreértésre okot adó kiejtés, intonáció.

Részvétel a szóbeliség jegyeit viselő digitális kommunikációban: fórum, chat, Skype.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Személyes és telefonos társalgás, megbeszélés; tranzakciós és informális párbeszéd, utasítások, interjúk, viták.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	A2, azaz a tanuló egyszerűen beszél önmagáról, a családjáról, más emberekről, lakóhelyéről, tanulmányairól, iskolájáról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Önkifejezés begyakorolt szerkezetekkel a szintnek megfelelő témakörökben. A folyamatoshoz közelítő, érthető beszéd, a mondanivaló nyelvtani és szókinccsbeli megtervezése és szükség szerinti módosítása. Egy gondolat vagy probléma lényegének kifejtése megközelítő pontossággal.
A fejlesztés tartalma	
Az érdeklődési körnek megfelelő témák lényegének folyamatoshoz közelítő kifejtése a gondolatok többnyire lineáris összekapcsolásával. Elbeszélések vagy leírások lényegének folyamatoshoz közelítő összefoglalása a gondolatok többnyire lineáris összekapcsolásával. Egyszerű élménybeszámoló az érzések és reakciók vázlatos bemutatásával. Valóságos vagy elképzelt események részleteinek egyszerű bemutatása. Könyv vagy film cselekményének vázlatos összefoglalása. Történet elmondása. Vélemény, tervek és cselekedetek rövid és egyszerű magyarázata. Rövid, begyakorolt megnyilatkozás ismerős témáról. Részvétel előre megírt, ismerős témájú csoportos előadásban. A begyakorolt nyelvi eszközök megbízható használata, ezek átrendezése, bővítése ismerős helyzetekben a mondanivaló kifejezésére. A közlés bevezetése, kifejtése és lezárása alapvető eszközeinek használata. Önellentőrzés és önkorrekción, például a kommunikáció megszakadása esetén más stratégia alkalmazásával a mondanivaló újrakezdése.	

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
 Leírások, képleírások, témakifejtés, elbeszélő szöveg, érveléssor, előadás, prezentáció (ön-
 állóan vagy segédanyagok, instrukciók alapján), projektek bemutatása, versek, mondókák,
 rapszövegek.

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	A2, azaz a tanuló képes többféle szövegfajtát olvasni, tudja, hogy a szövegfajták sajátosságainak ismerete segít a szöveg megértésében. Megtalálja az adott helyzetben fontos konkrét információkat egyszerű, ismerős témákról szóló mindennapi szövegekben.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Hétköznapi nyelven írt, érdeklődési körhöz kapcsolódó, lényegre törő autentikus vagy kismértékben szerkesztett szövegek megértése. Az érvelés gondolatmenetének felismerése.
A fejlesztés tartalma	
<p>Az adott helyzetben fontos általános vagy részinformációk megértése autentikus, esetleg kismértékben szerkesztett, világos tartalmú és szerkezetű, hétköznapi nyelven írott szövegekben.</p> <p>Az adott feladat megoldásához szükséges információk kiszűrése hosszabb szövegekből is. Az érvelés gondolatmenetének felismerése, a lényeges következtetések felismerése világosan írt érvelő szövegekben.</p> <p>Érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése a köznyelven írt szövegekben. Mindennapi témákkal összefüggő, köznyelven írt magánlevelek, e-mailek megértése. Különböző eszközök egyszerű, világosan megfogalmazott használati utasításának megértése.</p> <p>Az egyszerű szövegfajták szövegfelépítésének felismerése, ezen ismeret alkalmazása a szövegértés során.</p> <p>A mondat megértett részei és a szövegösszefüggés alapján az ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése.</p> <p>A nyelvi szintnek megfelelő, felhasználóbarát online és hagyományos szótárak használata. Az autentikus szövegek jellegéből fakadó ismeretlen fordulatok kezelése a szövegben.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Utasítások (pl. feliratok, használati utasítások), tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, reklám, menetrend, prospektus, műsorfüzet), játékszabályok, hagyományos és elektronikus levelek, újságcikkek (pl. hír, beszámoló, riport), internetes fórumok hozzászólásai, ismeretterjesztő szövegek, képregények, egyszerű irodalmi szövegek, dalszövegek.</p>	

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	A2, azaz a tanuló összefüggő mondatokat ír olyan témákról, amelyek közvetlen szükségletekre, élményekre, eseményekre és konkrét információkra vonatkoznak. Ismerős témákról gondolatait egyszerű kötőszavakkal összekapcsolt mondatokban fejezi ki írásban. Néhány műfajban egyszerű és rövid, tényközlő szövegeket ír minta alapján az őt érdeklő, ismert témákról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyszerű, rövid, összefüggő szövegek fogalmazása ismert, hétköznapi témákról. Írásbeli beszámoló eseményekről, élményekről, érzésekről, benyomásokról és véleményről. Írásbeli interakció elkezdése, fenntartása és befejezése. Jegyzet készítése olvasott és hallott köznyelvi szövegből, illetve saját ötletéről.

	Minták alapján több ismert műfajban is rövid, lényegre törő szövegek létrehozása a műfaj főbb jellegzetességeinek és alapvető stílusjegyeinek követésével.
A fejlesztés tartalma	
<p>Egyszerű szöveg írása a tanuló érdeklődési köréhez tartozó, ismerős témákról, rövid, különálló elemek lineáris összekapcsolásával.</p> <p>Beszámoló írása élményekről, eseményekről (pl. utazás).</p> <p>Egyszerűbb cselekvéssor, történet leírása összefüggő szövegben.</p> <p>Érzések, gondolatok és reakciók rövid leírása; rövid vélemény írása indoklással.</p> <p>Egyszerű információt közlő/kérő feljegyzések/üzenetek írása (pl. barátoknak, szolgáltatóknak, tanároknak).</p> <p>Véleményt kifejező üzenet, komment írása (pl. internetes fórumon, blogban).</p> <p>Formanyomtatvány, kérdőív kitöltése; online ügyintézés.</p> <p>Életrajz írása.</p> <p>Lényegre koncentráló leírás készítése.</p> <p>Tényszerű információk összefoglalása.</p> <p>Egyszerű, világos köznyelvet használó előadás fő pontjainak lejegyzése; saját ötlethez jegyzet készítése.</p> <p>Rövid olvasott vagy hallott szöveg átfogalmazása, összefoglalása, jegyzet készítése.</p> <p>Egyszerű, tagolt írásmű létrehozása: bevezetés, kifejtés, lezárás.</p> <p>Egyszerű írásbeli műfajok alapvető szerkezeti és stílusjegyeinek követése (pl. levélben/e-mailben megszólítás, záró formula); a formális és informális regiszterhez köthető néhány szókincsbeli és helyesírási sajátosság alkalmazása.</p> <p>Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (pl. vers, rapszöveg, rigmus, dalszöveg, rövid jelent, paródia írása, illetve átírása).</p> <p>Írásos minták követése és aktuális tartalmakkal való megtöltése.</p> <p>Kész szövegekből hasznos fordulatok kiemelése és alkalmazása.</p> <p>A nyelvi szintnek megfelelő, felhasználóbarát online és hagyományos szótárak használata.</p> <p>Irányított fogalmazási feladat kötött tartalmainak megjelenítése a fogalmazásban.</p> <p>A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (pl. nyilazás, kiemelés, központozás, internetes/SMS rövidítés, emotikon, rajz, ábra, térkép, kép).</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Hagyományos és elektronikus nyomtatvány, kérdőív; listák; hagyományos és elektronikus képeslapok; poszterszövegek; képaláírások; üzenetek; SMS-ek/MMS-ek; személyes adatokat tartalmazó bemutatkozó levelek, e-mailek vagy internetes profilok. Tényszerű információt nyújtó, illetve kérő levelek és e-mail-ek; személyes információt, tényt, illetve tetszést/nemtetszést kifejező üzenetek, internetes bejegyzések; egyszerű cselekvéssort tartalmazó instrukciók. Egyszerű ügyintéző levelek/e-mail-ek (pl. tudakozódás, megrendelés, foglalás, visszaigazolás); egyszerű, rövid történetek, elbeszélések, mesék; rövid jellemzések. Rövid leírások; jegyzetek, versek; rapek; rigmusok; dalszövegek, rövid jelenetek, paródiák.</p>	

A fejlesztési lista a második év számára

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló főbb vonalaiban megérti a köznyelvi beszédet a számára rendszeresen előforduló ismerős témákról.

	Megérti a legfontosabb információkat az aktuális eseményekről szóló vagy az érdeklődési köréhez kapcsolódó rádió- és tévéműsorokban, ha viszonylag lassan és érthetően beszélnek.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismerős témákról szóló köznyelvi beszéd megértése főbb vonalaiban és egyes részleteiben is. Egy beszélgetés során a résztvevők világosan megfogalmazott érveinek megértése több beszélő esetén is. Fontos információk megértése azokban a rádió- és tévéműsorokban, filmjelenetekben, amelyek aktuális eseményekről, illetve az érdeklődési körhöz kapcsolódó témákról szólnak, ha viszonylag lassan és érthetően beszélnek.
A fejlesztés tartalma	
<p>A köznyelvi beszéd főbb fordulatainak megértése rendszeresen előforduló, ismerős témák esetén.</p> <p>A hallott szöveg gondolatmenetének nagy vonalakban való követése, egyes tényszerű részinformációk megértése, amennyiben a beszéd világos, és ismerős kiejtéssel folyik.</p> <p>Mindennapi társalgásban a világos beszéd követése szükség esetén visszakerdezések segítségével.</p> <p>Ismerős témájú, lényegre törő előadás vagy beszéd követése.</p> <p>Egyszerű műszaki információ megértése, részletes útbaigazítások követése.</p> <p>Telefonbeszélgetésekben a főbb információk megértése.</p> <p>Ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok és egyszerűbb hangfelvételek lényegének megértése.</p> <p>Egyszerű nyelvezetű film követése, amelyben a cselekményt nagyrészt a vizuális eszközök és az események közvetítik.</p> <p>A köznyelvi szövegekben az érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése.</p> <p>A szövegértési stratégiák alkalmazása, például ismerős beszédtema esetén az időnként előforduló ismeretlen szavak jelentésének kitalálása a szövegösszefüggésből és a mondat jelentésének kikövetkeztetése.</p> <p>Felkészülés mindezek alkalmazására az érettségi vizsga feladatainak megoldása során.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Hosszabb használati utasítások, információk, instrukciók, előadások, beszédek, viták, interjúk, dalok, visszaemlékezések, rögzített telefonos szövegek, reklámok, viccek, tévé- és rádióműsorok, filmelőzetesek, filmek.</p>	

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló felkészülés nélkül megbirkózik a mindennapi élet legtöbb helyzetével. Gondolatokat cserél, véleményt mond az érdeklődési körébe tartozó témákról. Boldogul a leggyakoribb kommunikációs helyzetekben. Stílusában, regiszterhasználatában legtöbbször alkalmazkodik a kommunikációs helyzethez.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Önálló boldogulás a mindennapi élet legtöbb, akár váratlan helyzetében is. Gondolatokat cseréje, véleménynyilvánítás és érvelés az érdeklődési körbe tartozó és általános témákról is. A leggyakoribb kommunikációs forgatókönyvek ismerete és biztonságosan történő alkalmazása. Alkalmazkodás a kommunikációs helyzethez stílusban, regiszterhasználatban.
A fejlesztés tartalma	
Társalgásban való részvétel ismerős témák esetén, felkészülés nélkül.	

Érzelmek kifejezése és reagálás mások érzelmeire, mint például reménykedés, csalódottság, aggodalom, öröm.

Problémák felvetése, megvitatása, teendők meghatározása, választási lehetőségek összehasonlítása.

A tanulmányokhoz, érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való részvétel, információcsere, álláspont kifejtése, rákérdezés mások nézeteire.

Gondolatok, vélemény kifejezése kulturális témákkal kapcsolatban, például zene, film, könyvek.

Elbeszélés, újságcikk, előadás, eszmecsere, interjú vagy dokumentumfilm összefoglalása, véleménynyilvánítás, a témával kapcsolatos kérdések megválaszolása.

Nézetek világos kifejtése, érvek egyszerű cáfolata.

Választási lehetőségek összehasonlítása, előnyök és hátrányok mérlegelése.

Utazások során felmerülő feladatok, például közlekedés, szállás intézése vagy ügyintézés a hatóságokkal külföldi látogatás során.

Váratlan nehézségek kezelése (pl. elveszett poggyász, lekésett vonat).

Szolgáltatásokkal kapcsolatos helyzetek kezelése akár váratlan nehézségek esetén is, panasz, reklamáció.

Részletes utasítások adása, követése és kérése (pl. hogyan kell valamit csinálni).

Interjúban, konzultáción való részvétel kezdeményezése és információ megadás (pl. tünetek megadása orvosnál).

Órai interakciókban, pármunkában való magabiztos részvétel.

Ismerős témáról beszélgetés kezdeményezése, fenntartása, szó átvétele, átadása, mások bevonása, beszélgetés lezárása.

Beszélgetésben elhangzottak összefoglalása, a lényeg kiemelése, a megértés ellenőrzése, félreérthető megfogalmazás javítása, körülírás, szinonimák használata.

A kommunikációs eszközök széles körének alkalmazása és reagálás azokra közismert nyelvi megfelelőik semleges stílusban való használatával.

Az udvariassági szokások ismerete és alkalmazása.

A mindennapi témák, család, érdeklődési kör, iskola, utazás és aktuális események meg tárgyalásához elegendő szókinccs és annak általában helyes alkalmazása.

Ismerős kontextusokban elfogadhatóan helyes nyelvhasználat.

A szövegszervezés alapvető eszközeinek megbízható használata.

Általában tisztán érthető kiejtés és intonáció.

A szóbeli interaktív vizsgálathoz szükséges kommunikációs stratégiák.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Társalgás, megbeszélés, eszmecsere, tranzakciók, utasítások, interjúk, viták.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló már változatosabban és részletesebben tudja bemutatni a családját, más embereket, lakóhelyét, tanulmányait, iskoláját stb.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Folyamatos önkifejezés a szintnek megfelelő szókinccs és szerkezetek segítségével ismerős témakörökben. Érthető és folyamatos beszéd, a mondanivaló tudatos nyelvtani és szókinccsbeli megtervezése és szükség szerinti módosítása. Egy gondolat vagy probléma lényegének tartalmilag pontos kifejtése.
A fejlesztési tartalma	
Folyamatos megnyilatkozás az érdeklődési körnek megfelelő témákról a gondolatok lineáris összekapcsolásával.	

Elbeszélések vagy leírások lényegének összefoglalása folyamatos beszédben, a gondolatok lineáris összekapcsolásával.
 Részletes élménybeszámoló az érzések és reakciók bemutatásával.
 Valóságos vagy elképzelt események részleteinek bemutatása.
 Könyv vagy film cselekményének összefoglalása és az ehhez kapcsolódó reakciók megfogalmazása.
 Álmodok, remények és ambíciók, történetek elmondása.
 Vélemények, tervek és cselekedetek rövid magyarázata.
 Rövid, begyakorolt megnyilatkozás ismerős témákról.
 Előre megírt, lényegre törő, követhető előadás ismerős témáról.
 Az összefüggő beszéd tervezése során új kombinációk, kifejezések begyakorlása, alkalmazása.
 Az összefüggő beszédben kompenzáció alkalmazása, például körülírás elfelejtett szó esetén.
 Ismerős kontextusokban a nyelvi norma követésére törekvő nyelvhasználat.
 A nyelvi eszközök rugalmas használata a mondanivaló kifejezésére, ezek adaptálása kevésbé begyakorolt helyzetekben.
 A közlés magabiztos bevezetése, kifejtése és lezárása alapvető eszközökkel.
 Önellenőrzés és önkorrekción, például a félreértéshez vezető hibák felismerése és javítása.
 Mindezeknek a szóbeli érettségi vizsgán történő alkalmazására való felkészülés.
 A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
 Leírások, képleírások, témakifejtés (például vizuális segédanyag alapján), elbeszélő szöveg, érveléssor, előadás, prezentáció (önállóan vagy segédanyagok, instrukciók alapján), projektek bemutatása, versek, rapszövegek.

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló megérti a hétköznapi nyelven írt, érdeklődési köréhez kapcsolódó, lényegre törő szövegek fő gondolatait. Tudja, hogy a szövegek olvasásakor a helyzetnek megfelelő stratégiákat kell alkalmaznia, és képes az ismeretlen elemek jelentését a szövegkörnyezet segítségével kikövetkeztetni.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nagyrészt közérthető nyelven írt, érdeklődési körhöz kapcsolódó, lényegre törő szövegek megértése. Az írott vélemény, érvelés követése, ezekből a lényeges részinformációk kiszűrése.
A fejlesztés tartalma	
A fontos általános vagy részinformációk megértése autentikus, hétköznapi nyelven íródott szövegekben, például levelekben, brosúrákban és rövid, hivatalos dokumentumokban. A feladat megoldásához szükséges információk megtalálása hosszabb szövegekben is. A fontos gondolatok felismerése ismerős témákról szóló, lényegre törő újságcikkekben. A gondolatmenet és a következtetések felismerése világosan írt érvelésekben. A köznyelven írt szövegekben az érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése. A mindennapi témákkal összefüggő, köznyelven írt magánlevelek megértése annyira, hogy sikeres írásbeli kommunikációt tudjon folytatni. Különböző eszközök egyszerű, világosan megfogalmazott használati utasításának megértése. Ismert témájú hivatalos levélben az elintézéshez szükséges információk megértése. Az egyszerű szövegfajták felépítésének felismerése, ezen ismeret alkalmazása a szövegértés során.	

A feladat elvégzéséhez szükséges információk összegyűjtése a szöveg különböző részeiből, illetve több szövegből.
 Az egyszerű szövegfajták felépítésének felismerése, ezen ismeret alkalmazása a szövegértés során.
 Az ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése a mondat megértett részei és a szövegösszefüggés alapján.
 Az autentikus szövegek jellegéből fakadó ismeretlen fordulatok kezelése a szövegben.
 Felkészülés mindezek alkalmazására az érettségi vizsga feladatainak megoldása során.
 A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
 Utasítások (pl. feliratok, használati utasítások), tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, reklám, menetrend, prospektus, műsorfüzet), játékszabályok, hagyományos és elektronikus levelek, újságcikkek (pl. hír, beszámoló, riport), internetes fórumok hozzászólásai, ismeretterjesztő szövegek, képregények, viccek egyszerű irodalmi szövegek.

Fejlesztési egység	Írás
Előzetes tudás	<p>B1 mínusz, azaz a tanuló egyszerű, rövid, összefüggő szövegeket fogalmaz ismert, hétköznapi témákról. Írásban beszámol eseményekről, élményeiről, érzéseiről, benyomásairól és véleményéről; írásbeli interakciót kezdeményez, fenntartja és befejezi. Jegyzetet készít olvasott vagy hallott köznyelvi szövegből, illetve saját ötleteiről. Minták alapján rövid, lényegre törő szövegeket alkot az ismert műfajok főbb jellegzetességeinek és alapvető stílusjegyeinek követésével.</p>
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Részletesebb, összefüggő és tagolt szövegek fogalmazása ismert, hétköznapi és elvontabb témákról. Eseményekről, élményekről, érzésekről, benyomásokról és véleményről írásbeli beszámolás, valamint vélemény alátámasztása. Hatékony írásbeli interakció folytatása. Jegyzetkészítés olvasott vagy hallott, érdeklődési körhöz tartozó szövegről, illetve saját ötletekről. Több ismert műfajban is rövid, lényegre törő szövegek létrehozása a műfaj főbb jellegzetességeinek és stílusjegyeinek alkalmazásával.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Egyszerű, összefüggő, lényegre törő szöveg írása számos, érdeklődési köréhez tartozó, ismerős témában, rövid, különálló elemek lineáris összekapcsolásával. Hírek, gondolatok, vélemények és érzések közlése olyan elvontabb és kulturális témákkal kapcsolatban is, mint például a zene vagy a művészet. Információt közlő/kérő feljegyzések/üzenetek írása pl. barátoknak, szolgáltatóknak, tanároknak. Véleményt kifejező üzenet, komment írása (pl. internetes fórumon, blogban). Formanyomtatvány, kérdőív kitöltése, online ügyintézés. Életrajz, lényegre koncentráló leírás, elbeszélés készítése. Riport, cikk, esszé írása. Rövid olvasott vagy hallott szöveg átfogalmazása, összefoglalása, jegyzet készítése. Saját ötletekről jegyzet készítése. Interaktív írás esetén megerősítés, vélemény kérése, az információ ellenőrzése, problémákra való rákérdezés, illetve problémák elmagyarázása. Az írás egyszerű tagolása: bevezetés, kifejtés, lezárás; bekezdések szerkesztése. Néhány egyszerű szövegkohéziós és figyelemvezető eszköz használata. Az alapvető írásbeli műfajok fő szerkezeti és stílusjegyeinek követése (pl. levélben/e-mailben megszólítás, záró formula; a formális és informális regiszterhez köthető néhány szókincsbeli és helyesírási sajátosság).</p>	

Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (pl. vers, rap, rigmus, dalszöveg, rövid jelenet, paródia írása, illetve átírása).

Írásos minták követése és aktuális tartalmakkal való megtöltésük.

Kész szövegekből számára hasznos fordulatok kiemelése és saját írásában való alkalmazása.

Írányított fogalmazási feladat kötött tartalmainak a fogalmazásban való megjelenítése.

Írásának tudatos ellenőrzése, javítása; félreértést okozó hibáinak korrigálása.

A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (pl. nyílazás, kiemelés, központosítás, internetes/SMS rövidítés, emotikon, rajz, ábra, térkép, kép).

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Hagyományos és elektronikus nyomtatvány, kérdőív; listák; hagyományos és elektronikus képeslapok; poszterszövegek; képaláírások. Üzenetek; SMS-ek/MMS-ek; személyes adatokat tartalmazó bemutatkozó levelek, e-mailek vagy internetes profilok. Tényszerű információt nyújtó, illetve kérő levelek és e-mail-ek; személyes információt, tényt, illetve tetszést/nemtetszést kifejező üzenetek, internetes bejegyzések; egyszerű cselekvéssort tartalmazó instrukciók. Egyszerű ügyintéző levelek/e-mail-ek (pl. tudakozódás, megrendelés, foglalás, visszaigazolás); egyszerű, rövid történetek, elbeszélések, mesék; rövid jellemzések. Rövid leírások; jegyzetek; riportok, cikkek, esszék, felhívások, versek, rapszövegek, rigmusok, dalszövegek, rövid jelenetek, paródiák.

Kommunikációs eszközök és fogalomkörök B1 – és B1 szinten

Első év (B1- szint)

<i>Kommunikációs eszközök B1-</i>		
A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök		
	Kezdeményezés és válasz	
Megszólítás	Excuse me.	Pardon?
Köszönés	How do you do? Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!	How do you do? Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!
Elköszönés	Goodbye. Bye-bye! Good night. Take care.	Goodbye. Bye! See you! Good night. Thanks. Bye!
Köszönet és arra reagálás	Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.	Not at all. You are welcome. No problem. Don't mention it.
Bemutakozás, bemutatás	My name is... May I/Can I/ Let me introduce myself. May I/Can/ Let me introduce you to Rosy?	Hello. Hi! Pleased to meet you. Nice to meet you.
Telefonon más személy kérése	<i>Can I speak to George, please? Could you put me through to Mrs Hamilton, please?</i>	<i>Yes, just a minute, please.</i>
Telefonálásnál elköszönés	<i>I'll call back again later this evening. It was lovely to speak to you. Thanks for ringing. Bye!</i>	<i>Bye!</i>
Üdvözlőküldés	<i>Give my love / regards to...</i>	<i>I will.</i>
Érdeklődés hogyanlét iránt és arra reagálás	How are you feeling today? What's the matter?	Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I am afraid.
Engedélykérés és reagálás:	<i>May I use your telephone? Do you mind if I open the window?</i>	<i>Yes, go ahead. Not at all.</i>
Bocsánatkérés és arra reagálás	I am sorry. I am very sorry. I beg your pardon	That's all right. It doesn't matter. Never mind.
Gratulációk, jókívánságok és arra reagálás	Happy Christmas/New year/Birthday! Many happy returns (of the day) Congratulations!	Happy Christmas /New Year/ Birthday! Thank you. Thank you, the same to you.

Megszólítás személyes levélben	Dear John,	
Elbúcsúzás személyes levélben	Best wishes, Love (from), <i>I am looking forward to hearing from you soon.</i>	
Érzelmek és lelkiállapotok kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
Öröm, sajnálkozás, bánat	Are you happy about that? What do you think of that? How do you feel about that?	Great! I'm so glad/very happy. I'm glad to hear that. I'm so pleased that... Good for you. Congratulations. I feel so happy for... I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for...
Elégedettség, elégedetlenség, bosszúság	What do you think of...? Are you pleased with...? Are you happy with...? Are you satisfied with...?	That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice I'm quite satisfied with... I'm quite happy with... I'm quite pleased with... It's not good enough. That wasn't very good.
Csodálkozás	Jane has lost her money. Tom is twenty. This is a book for you.	How come? Is he? What a surprise!
Remény	What are you hoping for? What are you looking forward to?	I am looking forward to... I hope you'll have time to join me for dinner.
Aggódás, félelem	<i>What's the matter?</i>	<i>I am worried about my boyfriend</i>
Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
Véleménykérés, és arra reagálás	What do you think? How do you like it?	I think it is rather strange. I like it.
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	You are right. You are wrong.	
Egyetértés, egyet nem értés	Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it?	OK All right. I think he's wrong/right.
Érdeklődés, érdektelenség	<i>Are you interested in sports?</i>	<i>I am interested in gardening. It doesn't really bother me.</i>
Tetszés, nem tetszés	Do you like Greek food? What do you think of my boyfriend?	I think it's great. I don't like it. He looks nice.
Dicséret, kritika	<i>You are really helpful.</i>	
Akarat, kívánság	Would you like a cake?	I'd like an ice-cream, please.

Képesség	Can you speak French? Are you able to ride a horse?	I can understand French. I am unable to ride a horse.
Kötelezettség	<i>Must we fill in this form now?</i> <i>When do we have to leave?</i>	<i>We must fill it in now.</i> <i>Right now.</i>
Szükségesség	Is that necessarily so?	People must sleep some-times.
Lehetőség	It may rain. She might be late.	
Igéret	will you come and meet me at the sta-tion?	Don't worry, I will. I promise to be there at five.
Szándék, kívánság	What would you like to do? Would you like to have a rest?	I'd like to see that film I'd rather not go out to-night.
Dicséret, kritika	It's great. It's a good idea.	It's boring.
<i>Ítélet, kritika</i>	<i>Do you approve of this action?</i>	<i>That's good/not bad / ter-rible.</i>
Szándék, terv	<i>Are you going to visit the Browns to-day?</i>	<i>I'm planning to do so.</i>
Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök		
Dolgok, személyek megnevezése, leírása	What is it? What's it in English? What is his house like?	It's.../ That's.../ It's a kind of.../ It's used for... It's big and comfortable.
Információ kérés, adás:	Are you all right? When are the guests coming?	Yes, I am. At 6 p.m.
Tudás, nemtudás	Where is she?	I have no idea.
Események leírása	What happened?	First she finished lunch, then she phoned her friend and finally they all met at the cinema.
Bizonyosság, bizonytalanság	Do you think they will come? How old do you think she is?	They will probably come. They might come, or they might not come. She can't be very old. She must be 25.
A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök		
Kérés és arra reagálás	Can you give me a pen? <i>Do you have a pen by any chance?</i>	Yes, sure. Yes, of course. I'm afraid I can't. <i>I am afraid, I don't.</i>
Javaslat és arra reagálás	Let's go to the cinema tonight.	Good idea.
Segítségkérés és arra való reagálás	<i>will you do the washing up for me, please?</i>	<i>Certainly. Not now. I am very busy.</i>
Segítség felajánlása	<i>I am going to the food-store. Shall I bring you something?</i> <i>I'll do the ironing for you.</i>	<i>No, thank you.</i> <i>That would be kind of you.</i>
Meghívás és arra reagálás	Are you free on Tuesday? Let's meet on Sunday.	Yes, I am. Good idea.
Kínálás és arra reagálás	Have an orange. Here you are. <i>Let me get you another drink.</i>	Yes, please. No, thank you. Thank you.

<i>Tanács és arra reagálás</i>	<i>What shall I do? What do you recommend me?</i>	<i>I think you should ... I don't think you should....</i>
Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök		
Megértés biztosítása	Visszakérdezés, ismétléskérés	Did you say the castle? Sorry, where does she live? Sorry, what did you say his name was?
	Nem értés, magyarázatkérés, magyarázatértés ellenőrzése	Sorry, I don't understand. Could you understand? Am I making myself clear? Sorry, what does that mean?
	Betűzés kérése, betűzés	Can you spell it for me? It spells...
	Felkérés hangosabb, lassúbb beszédre	Could you speak a little more slowly, please? Sorry, that was a bit too fast.
<i>Párbeszéd struktúrája:</i>	<i>Beszédszándék jelzése, beszélgetés kezdése</i>	<i>I'll tell you what; I've just had a thought. The question is how many The trouble is, that....</i>
	<i>Elemek összekapcsolása</i>	<i>Put the blouse on first, and then...</i>
	<i>Összefoglalás</i>	<i>Well, to sum it up...</i>
	<i>Beszélgetés lezárása</i>	<i>Right...okay Well, it's been nice talking to you.</i>

Fogalomkörök B1-

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, törté- nés, létezés kife- jezése			
	Jelenidejűség	Present Simple	When do you get up? I don't drink milk.
		Present Continuous	Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving.
		Present Perfect Simple	Have you done your room? I haven't finished it yet.
		<i>Present Simple Pas- sive</i>	<i>The school is renovated as it is very old.</i>
	Múltidejűség	Past Simple	And then she kissed me. Why didn't you come yesterday?
		<i>Past Continuous</i>	<i>What were you doing at five yesterday? I was watching TV when he phoned.</i>
	Jövőidejűség	Going to	What are you going to do on Saturday?
		Future with will	When will you be fourteen?
Birtoklás kifeje- zése		Past forms of have	I didn't have many friends at school.
		Have with will	At the age of 25 I will have a car.
		Possessive adj.	My, your, his/her/its, our, their dog
		Genitive 's	Kate's brother Whose?
		Possessive pronouns	Mine, yours, his
		<i>Belong to</i>	<i>Who does this bag belong to? Oh, this is mine.</i>
Térbeli viszonyok	Irányok, hely- meghatározás	Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs <i>Picture location, Geographical location</i>	Here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, ...

Időbeli viszonyok	Gyakoriság	How often?	Always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day.
	Időpont	When? What time? What's the time?	Now, Yesterday, last week, two years ago, Tomorrow, next week In 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday It's eight. It's quarter to eight.
	Időtartam	How long? (Past simple)	How long were you in Spain? One month.
		Adverbs with the Present Perfect Already, yet, just	I have already read it. He has not finished yet. She has just entered the room.
Mennyiségi viszonyok		Singulars and plurals Regular and irregular plurals	Boys, girls, Children, people, men, women ...
		Cardinal numbers 1-100-	
		Ordinal numbers	first, second...
		Countable nouns Uncountable nouns	How many CDs have you got? I've got a lot of/few CDs. How much money have you got? I've got a lot of/little money. A cup of tea, a piece of chocolate
			all, both, none, neither, every, each There were 3 apples on the plate. Each tasted good.
Minőségi viszonyok	Hasonlítás	Comparative and superlative of short adjectives <i>With long adjectives</i> Irregular comparative and superlative forms of adjectives <i>Enough</i> <i>Too, quite</i>	Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl. She is the most intelligent of all. I'm as tall as you. <i>This novel is more interesting than the other one.</i> Good/bad (better, worse) What's it like? What colour is it? What does it look/sound/taste/feel like? It isn't good enough. The cake tastes quite good.
Modalitás	Képesség, engedélykérés	Can (ability) Can/could/may expressing permission	I can swim. Can/could/may I join you,
		<i>Could, was able to</i>	<i>At last I could pass the exam.</i> <i>She was able to open the tin with a knife.</i>

	Tanácsadás	Should/shouldn't	You should ask her.
	Kötelezettség	Have to (Past)	Did you have to be there?
	Tiltás	Mustn't	You mustn't smoke here.
	Valószínűség, lehetőség	Must/may/might/can't + present infinitive (certainty)	John must be ill. He can't be at school.
Logikai viszonyok		Linking words	And/or/but/because
	Feltételelesség	conditional	We'll stay at home if it rains.
	Célhatározás	purpose	We help you so that you can pass this exam.
Szövegösszetartó eszközök		Articles Some+plural noun any+plural noun Some +singular noun Any +singular noun Nominative and Accusative of personal pronouns Demonstrative pronouns Indefinite pronouns	A, an, the There are some pencils in the bag. Have you got any sisters? I haven't got any matchboxes. There's some water in the vase. There isn't any juice in my glass. I, he, they... Me, him, them... This, that, these, those Somebody, anybody, nobody, everybody
Függő beszéd	Jelen időben	Reported speech with present reporting verb	He says he is tired. I don't know where he lives. Tell him to stop it.

Második év (B1 szint)

Kommunikációs eszközök B1		
A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök		
	Kezdeményezés és válasz	
Megszólítás	Excuse me.	Pardon?

Köszönés	How do you do? Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!	How do you do? Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!
Elköszönés	Goodbye. Bye-bye! Good night. Take care.	Goodbye. Bye! See you! Good night. Thanks. Bye!
Köszönet és arra reagálás	Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.	Not at all. You are welcome. No problem. Don't mention it.
Bemutatkozás, bemutatás	My name is... May I/Can I/ Let me introduce myself. May I/Can/ Let me introduce you to Rosy?	Hello. Hi! Pleased to meet you. Nice to meet you.
Telefonon más személy kérése	Can I speak to George, please? Could you put me through to Mrs Hamilton, please?	Yes, just a minute, please.
Telefonálásnál elköszönés	I'll call back again later this evening. It was lovely to speak to you. Thanks for ringing. Bye!	Bye!
Üdvözlőküldés	Give my love / regards to...	I will.
Érdeklődés hogyan és arra reagálás	How are you feeling today? What's the matter?	Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I am afraid.
Engedélykérés és reagálás	May I use your telephone? Do you mind if I open the window?	Yes, go ahead. Not at all.
Bocsánatkérés és arra reagálás	I am sorry. I am very sorry. I beg your pardon	That's all right. It doesn't matter. Never mind.
Gratulációk, jókívánságok és arra reagálás	Happy Christmas/New year/Birthday! Many happy returns (of the day) Congratulations!	Happy Christmas /New Year/ Birthday! Thank you. Thank you, the same to you.
Megszólítás személyes levélben	Dear John,	
Elbúcsúzás személyes levélben	Best wishes, Love (from), I am looking forward to hearing from you soon.	
Hivatalos levélben megszólítás, elbúcsúzás	Dear Sir, Madam, Dear John	Yours faithfully, Yours sincerely
Együttérzés és arra reagálás	I am sorry. I am sorry to hear that	Oh dear... What a shame!

Érzelmek és lelkiállapotok kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
Öröm, sajnálkozás, bánat	Are you happy about that? What do you think of that? How do you feel about that?	Great! I'm so glad /very happy. I'm glad to hear that. I'm so pleased that... Good for you. Congratulations. I feel so happy for... I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for...
Elégedettség, elégedetlenség, bosszúság	What do you think of...? Are you pleased with...? Are you happy with...? Are you satisfied with...?	That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice I'm quite satisfied with... I'm quite happy with... I'm quite pleased with... It's not good enough. That wasn't very good.
Csodálkozás	Jane has lost her money. Tom is twenty. This is a book for you. <i>Were you surprised to hear the news?</i>	How come? Is he? What a surprise! <i>I could hardly believe it.</i> <i>Amazing, isn't it?</i>
Remény	What are you hoping for? What are you looking forward to?	I am looking forward to... I hope you'll have time to join me for dinner.
Aggódás, félelem	What's the matter?	I am worried about my boyfriend
Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
Véleménykérés, és arra reagálás	What do you think? How do you like it?	I think it is rather strange. I like it.
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	You are right. You are wrong.	
Egyetértés, egyet nem értés	Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it?	OK All right. I think he's wrong/right.
Érdeklődés, érdektelenség	Are you interested in sports?	I am interested in gardening. It doesn't really bother me.
Tetszés, nem tetszés	Do you like Greek food? What do you think of my boyfriend?	I think it's great. I don't like it. He looks nice.
Dicséret, kritika:	You are really helpful.	
Akarat, kívánság	Would you like a cake?	I'd like an ice-cream, please.
Képesség	Can you speak French? Are you able to ride a horse?	I can understand French. I am unable to ride a horse.
Kötelezettség	Must we fill in this form now? When do we have to leave?	We must fill it in now. Right now.

Szükségesség	Is that necessarily so? <i>Must things really be black and white?</i>	People must sleep sometimes.
Lehetőség	It may rain. She might be late.	
Ígéret	will you come and meet me at the station?	Don't worry, I will. I promise to be there at five.
Szándék, kívánság	What would you like to do? Would you like to have a rest?	I'd like to see that film I'd rather not go out tonight.
Dicséret, kritika	It's great. It's a good idea.	It's boring.
Ítélet, kritika	Do you approve of this action?	That's good/not bad/terrible.
Szándék, terv	Are you going to visit the Browns today?	I'm planning to do so.
Szemrehányás	<i>It's your fault. You shouldn't have acted like that.</i>	<i>It won't happen again, I promise. Mind your own business.</i>
Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök		
Dolgok, személyek megnevezése, leírása	What is it? What's it in English? What is his house like?	It's.../ That's.../ It's a kind of.../It's used for... It's big and comfortable.
Információ kérés, adás	Are you all right? When are the guests coming?	Yes, I am. At 6 p.m.
Tudás, nemtudás	Where is she?	I have no idea / clue.
Események leírása	What happened?	First she finished lunch, then she phoned her friend and finally they all met at the cinema.
Bizonyosság, bizonytalanság	Do you think they will come? How old do you think she is?	They will probably come. They might come, or they might not come. She can't be very old. She must be 25.
Feltételezés, kétely	<i>I doubt if he can do it. I don't suppose they can come any earlier. I suppose he is right.</i>	
Ok, okozat	Why is that? What's the reason for that? What caused the accident?	Well, simply because she'd like to meet the teacher. He didn't give way; this is how it happened.
Cél, magyarázat	What's this used for? What's the point of that? How does it work? Can you tell me the way to..?	It's for cooking. It's to work with. You switch it on here Take the second turning on the right.
Emlékezés, nem emlékezés	Do you remember where you left it? Did you remember to lock the door?	I can't remember where I put my handbag. I don't remember saying that. I have forgotten to lock the door.

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök		
Kérés és arra reagálás	Can you give me a pen? <i>Do you have a pen by any chance?</i>	Yes, sure. Yes, of course. I'm afraid I can't. <i>I am afraid, I don't.</i>
Javaslat és arra reagálás	Let's go to the cinema tonight.	Good idea.
Segítségkérés és arra való reagálás:	will you do the washing up for me, please?	Certainly. Not now. I am very busy.
Segítség felajánlása	I am going to the food-store. Shall I bring you something? I'll do the ironing for you.	No, thank you. That would be kind of you.
Meghívás és arra reagálás	Are you free on Tuesday? Let's meet on Sunday.	Yes, I am. Good idea.
Kínálás és arra reagálás	Have an orange. Here you are. <i>Let me get you another drink.</i>	Yes, please. No, thank you. Thank you.
Tanács és arra reagálás	What shall I do? What do you recommend me?	I think you should ... I don't think you should....
Reklamálás	<i>It was terrible. It's too cold. I have a complaint. This doesn't work.</i>	
Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök		
Megértés biztosítása	Visszakérdezés, ismétléskérés	Did you say the castle? Sorry, where does she live? Sorry, what did you say his name was?
	Nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értés ellenőrzése	Sorry, I don't understand. Could you understand? Am I making myself clear? Sorry, what does that mean?
	Betűzés kérése, betűzés	Can you spell it for me? It spells...
	Felkérés hangosabb, lassúbb beszédre	Could you speak a little more slowly, please? Sorry, I couldn't catch it. Sorry, that was a bit too fast.
Párbeszéd struktúrája	Beszédszándék jelzése, beszélgetés kezdése	I'll tell you what; I've just had a thought. The question is how many The trouble is, that....
	Elemek összekapcsolása	Put the blouse on first, and then...
	Összefoglalás	Well, to sum it up..., All in all...
	Beszélgetés lezárása	Right...okay Well, it's been nice talking to you.

	<i>Helyesbítés</i>	No, nowadays it is not the case.
	<i>Kiemelés, hangsúlyozás</i>	It's me who wants to go. The only problem here is, ...

Fogalomkörök B1			
Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, törté- nés, létezés kife- jezése			
	Jelenidejűség	Present Simple	When do you get up? I don't drink milk.
		Present Continuous	Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving.
		Present Perfect Simple	Have you done your room? I haven't finished it yet.
		<i>Present Perfect Continuous</i>	<i>I have been learning English for 4 years.</i>
		<i>Present Simple Passive</i>	<i>The school is renovated as it is very old.</i>
		<i>Present Perfect Passive</i>	<i>Our car has just been repaired.</i>
	Múltidejűség	Past Simple	And then she kissed me. Why didn't you come yesterday?
		<i>Past Continuous</i>	<i>What were you doing at five yesterday? I was watching TV when he phoned.</i>
		<i>Past Simple Passive</i>	<i>When was this book written?</i>
	Jövőidejűség	Going to	What are you going to do on Saturday?
		Future with <i>will</i>	When will you be fourteen?
		<i>Future Simple Passive</i>	<i>When will it be done?</i>
Birtoklás kifeje- zése		Past forms of have	I didn't have many friends at school.
		Have with will	At the age of 25 I will have a car.
		Possessive adj.	My, your, his/her/its, our, their dog
		Genitive 's	Kate's brother Whose?
		Possessive pronouns	Mine, yours, his
		Belong to	Who does this bag belong to? Oh, this is mine.

Térbeli viszonyok	Irányok, hely-meghatározás	Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs Picture location Geographical location	Here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, ...
Időbeli viszonyok	Gyakoriság	How often?	Always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day.
	Időpont	When? What time? What's the time?	Now Yesterday, last week, two years ago Tomorrow, next week In 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday It's eight. It's quarter to eight.
	Időtartam	How long? (Past simple)	How long were you in Spain? One month.
		Adverbs with the Present Perfect Already, yet, just <i>How long (Present Perfect Simple, Continuous)</i>	I have already read it. He has not finished yet. She has just entered the room. <i>We haven't met yet, I suppose. I have been sitting here for hours.</i>
Mennyiségi viszonyok		Singulars and plurals Regular and irregular plurals	Boys, girls Children, people, men, women ...
		Cardinal numbers 1-100-	
		Ordinal numbers	first, second...
		Countable nouns Uncountable nouns	How many CDs have you got? I've got a lot of/few CDs. How much money have you got? I've got a lot of/little money. A cup of tea, a piece of chocolate
			all, both, none, neither, every, each There were 3 apples on the plate. Each tasted good.

Minőségi viszonyok	Hasonlítás	Comparative and superlative of short adjectives With long adjectives Irregular comparative and superlative forms of adjectives Enough Too, quite	Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl. She is the most intelligent of all. I'm as tall as you. This novel is more interesting than the other one. Good/bad (better, worse) What's it like? What colour is it? What does it look/sound/taste/feel like? It isn't good enough. The cake tastes quite good.
Modalitás	Képesség engedélykérés	Can (ability) Can/could/may expressing permission	I can swim. Can/could/may I join you,
		Could, was able to <i>Manage to</i>	At last I could pass the exam. She was able to open the tin with a knife. <i>How did you manage to come in?</i>
		Should/shouldn't	You should ask her.
	Kötelezettség	Have to (Past)	Did you have to be there?
	Tiltás	Mustn't	You mustn't smoke here.
	Valószínűség, lehetőség	Must/may/might/can't + present infinitive (certainty)	John must be ill. He can't be at school.
Logikai viszonyok		Linking words	And/or/but/because
	Feltételeesség	Conditional I. <i>Conditional II.</i>	We'll stay at home if it rains. <i>We would stay at home if it began to rain.</i>
	Célhatározás	purpose	<i>We help you so that you can pass this exam.</i>

Szövegössze- tartó eszközök		Articles Some+plural noun any+plural noun Some +singular noun Any +singular noun Nominative and Ac- cusative of personal pronouns Demonstrative pronouns Indefinite pronouns <i>Relative pronouns</i> <i>one, ones</i> <i>Substitute do</i>	A, an, the There are some pencils in the bag. Have you got any sisters? I haven't got any matchboxes. There's some water in the vase. There isn't any juice in my glass. I, he, they... Me, him, them... This, that, these, those Somebody, anybody, nobody, everybody <i>The girl who lives next door</i> <i>bought a car. The book I gave</i> <i>you...</i> <i>Which one would you like?</i> <i>He asked me to help him, and</i> <i>I did.</i>
Függő beszéd	Jelen időben	Reported speech with present reporting verb	He says he is tired. I don't know where he lives. Tell him to stop it.
		<i>Reported speech with</i> <i>past reporting verb</i>	<i>She said I was handsome.</i> <i>I asked him if we had met be-</i> <i>fore.</i>

Témakörök

Témakörök Első év - Második év (érettségi témák)

Personal Details, Family

Személyes vonatkozások, család

A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai.

Családi élet, családi kapcsolatok.

A családi élet mindennapjai, otthoni teendők.

Személyes tervek.

People and Society

Ember és társadalom

Emberek külső és belső jellemzése.

Baráti kör.

A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel.

Női és férfi szerepek.

Felelősségvállalás másokért, rászorulóknak segítése.

Ünnepek, családi ünnepek.

Öltözködés, divat.

Hasonlóságok és különbségek az emberek között, tolerancia, pl. fogyatékkal élők.

Konfliktusok és kezelésük.

Our Environment

Környezetünk

Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása).

A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek.

A városi és a vidéki élet összehasonlítása.

Növények és állatok a környezetünkben.

Időjárás, éghajlat.

Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: a környezet és a természetmegővése.

School

Az iskola

Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. tagozatok, fakultációk).

Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka.

A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága.

Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei.

Iskolai hagyományok.

The World of Work

A munka világa

Diákmunka, nyári munkavállalás.

Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás.

Lifestyle

Életmód

Napirend, időbeosztás.

Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás).

Étkezési szokások a családban.

Ételek, kedvenc ételek.

Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben.

Gyakori betegségek, sérülések, baleset.

Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak).

Entertainment

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Szabadidős elfoglaltságok, hobbik.

Színház, mozi, koncert, kiállítás stb.

Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport.

Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet.

Kulturális események.

Travelling and Holidays

Utazás és turizmus

A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés.

Nyaralás itthon, illetve külföldön.

Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése.

Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai.

Science and Technology

Tudomány és technika

Népszerű tudományok, ismeretterjesztés.

A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben.

Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában.

Money Matters

Gazdaság és pénzügyek

Családi gazdálkodás.

A pénz szerepe a mindennapokban.

Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank).

Üzleti világ, fogyasztás, reklámok.

A fejlesztés várt eredményei az első év végén

B1 mínusz nyelvi szint.

A tanuló képes főbb vonalaiban megérteni a köznyelvi beszédet, ha az számára rendszeresen előforduló, ismerős témákról folyik.

A mindennapi élet legtöbb helyzetében boldogul, gondolatokat cserél, véleményt mond, érzelmeit kifejezi és stílusában a kommunikációs helyzethez alkalmazkodik.

A tanuló képes begyakorolt szerkezetekkel érthetően, folyamatoshoz közelítően beszélni. Az átadott információ lényegét megközelítő tartalmi pontossággal fejti ki.

Megérti a hétköznapi nyelven írt, érdeklődési köréhez kapcsolódó, lényegre törő, autentikus vagy kismértékben szerkesztett szövegekben az általános vagy részinformációkat.

A tanuló több műfajban is képes egyszerű, rövid, összefüggő szövegeket fogalmazni ismert, hétköznapi témákról. Írásbeli megnyilatkozásaiban már kezdenek megjelenni műfaji sajátosságok és különböző stílusjegyek.

A fejlesztés várt eredményei az első év végén

B1 nyelvi szint.

A tanuló képes főbb vonalaiban és egyes részleteiben is megérteni a köznyelvi beszédet a számára ismerős témákról.

Képes önállóan boldogulni, véleményt mondani és érvelni a mindennapi élet legtöbb, akár váratlan helyzetében is. Stílusában és regiszterhasználatában alkalmazkodik a kommunikációs helyzethez.

Ki tudja magát fejezni a szintnek megfelelő szókinccs és szerkezetek segítségével az ismerős témakörökben. Beszéde folyamatos, érthető, a főbb pontok tekintetében tartalmilag pontos, stílusa megfelelő.

Több műfajban képes részleteket is tartalmazó, összefüggő szövegeket fogalmazni ismert, hétköznapi és elvontabb témákról. Írásbeli megnyilatkozásaiban megjelennek műfaji sajátosságok és különböző stílusjegyek.

Képes megérteni a gondolatmenet lényegét és egyes részinformációkat a nagyrészt közérthető nyelven írt, érdeklődési köréhez kapcsolódó, lényegre törően megfogalmazott szövegekben.

Középszintű nyelvi érettségi szóbeli és írásbeli feladatokat old meg.

A nyelvtudása megfelel az érettségi vizsga középszintű követelményeinek, sikeres érettségit tesz középszinten.

Javasolt tankönyvek:

H. Q. Mitchell- Marileni Malkogianni Traveller Plus Elementary Student's Book (A1)

H. Q. Mitchell- Marileni Malkogianni Traveller Plus Elementary Workbook (A1)

H. Q. Mitchell- Marileni Malkogianni Traveller Plus Pre- Intermediate Student's Book (A2)

H. Q. Mitchell- Marileni Malkogianni Traveller Plus Pre-Intermediate Workbook (A2)

H. Q. Mitchell- Marileni Malkogianni Traveller Plus Intermediate Student's Book (B1)

H. Q. Mitchell- Marileni Malkogianni Traveller Plus Intermediate Workbook (B1)

Christina Latham-Koenig, Clive Oxenden , Jerry Lambert and Paul Seligson English File Elementary Student's Book (A1)

Christina Latham-Koenig, Clive Oxenden , Jerry Lambert and Paul Seligson English File Elementary Workbook (A1)

Christina Latham-Koenig, Clive Oxenden , Jerry Lambert and Paul Seligson English File Pre-Intermediate Student's Book (A2)

Christina Latham-Koenig, Clive Oxenden , Jerry Lambert and Paul Seligson English File Pre-Intermediate Workbook (A2)

Christina Latham-Koenig, Clive Oxenden , Jerry Lambert and Paul Seligson English File Intermediate Student's Book (B1)

Christina Latham-Koenig, Clive Oxenden , Jerry Lambert and Paul Seligson English File Intermediate Workbook (B1)

Róth Nóra- Senkár Szilvia- Tóth Zita Angol szóbeli gyakorlatok érettségizőknek és nyelvvizsgálóknak

H. Q. Mitchell- Marileni Malkogianni Matura Leader Student's Book (B1)

Magyarics Péter Angol feladatsorok középszint (B1)

3.19.2 Digitális kultúra tantárgy

Célok és feladatok

A digitális kultúra tantárgy oktatása során a középszintű érettségi vizsgára felkészítő két alapvető feladatot kell megoldani. Az egyik feladat az informatikát alapórában tartalmazó képzések évfolyamaiból hozott informatikai ismeretek bővítése, a szövegszerkesztési a bemutató-készítési ismeretek elmélyítése, képszerkesztés és weblapszerkesztés elsajátítása elmélyítése és ez által a középszintű érettségire való felkészítés. A másik feladat a tanulók értelmi képességeinek digitális kompetenciával összefüggő képességeinek fejlesztése. Ennek megfelelően jelentős súlyt kapnak azok az alkalmazások és elméleti ismeretek, melyek e célok eléréséhez szükségesek.

A digitális átalakulás komoly kihívást jelent oktatási rendszerünk számára. Ahhoz ugyanis, hogy tanulóink sikeresen érvényesüljenek a társadalmi életben és megfeleljenek a gazdaság munkaerőpiaci elvárásainak, el kell sajátítaniuk a felmerülő problémák digitális eszközökkel, eljárásokkal történő megoldását is. Mivel az informatikai eszközök fejlődése folyamatosan olyan új lehetőségeket tár fel, amelyekkel korábban nem találkoztunk, a tanulók digitális kompetenciájának fejlesztése nem csupán az informatikai tudás átadását jelenti, hanem a tanulók digitális kultúrájának sokoldalú fejlesztését is igényli. Ez természetesen valamennyi tanulási területen megjelenik, azonban a szükséges szakmai és módszertani háttérrel és koherenciával a digitális kultúra tantárgy biztosítja.

A tanulók digitális kultúráját a középiskolában is elsősorban gyakorlati problémák tudatos és célszerű megoldásával fejlesztjük, amelyben nagy szerepet kell kapnia a tanulók kreativitásának és együttműködésének is. A problémák összetettségében építünk a korosztályra jellemző, magasabb absztrakciós szintre, és célként már megjelenik az elméleti tudás rendszerezése és mélyítése is. A középiskolás korosztálynál is fontos, hogy a hagyományos PC-központú megközelítés helyett egy sokkal szélesebb spektrumot bemutató és használó rendszert írjunk le. Az ismeretszerzés, kompetenciafejlesztés, tudásépítés és -alkalmazás szempontjából a mindennapokban megjelenő, a diákok életében jelen lévő hálózati, mobil- és webes eszközök is kiemelt szerepet kapnak.

A digitális kultúra tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

A tanulás kompetenciái: A digitális kultúra tanulása során a tanuló képessé válik a digitális környezetben, felhőalapú információmegosztó rendszerekben megszerezhető tudáselemek keresésére, szűrésére, rendszerezésére, továbbá tudásépítő folyamatainkban való alkotó felhasználására.

A kommunikációs kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy fejleszti az eszközhasználatot, így különösen a kommunikációs eszközök használatát.

A digitális kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy elsősorban a digitális kompetenciákat fejleszti. Ezeket a tanuló képes lesz egyéb tudásterületeken, a mindennapi életben is alkalmazni. A tantárgy segíti a kreatív alkotótevékenységhez szükséges képességek kialakítását és fejlesztését is.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A digitális kultúra keretében végzett tevékenység fejleszti a tanulónak a problémák megoldása során szükséges analízáló, szintetizáló és algoritmizáló gondolkodását.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység fejleszti a tanuló online térben történő közös feladatmegoldáshoz, kapcsolatteremtéshez, alkotótevékenységhez szükséges képességeit, továbbá fejleszti a felelősségtudatot a különböző felületeken való információmegosztás során. Az online térben elősegíti a szerepelvárásoknak megfelelő kommunikációs stílus kialakítását.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység kialakítja azokat a biztos és koherens kompetenciákat, melyek birtokában lehetőség nyílik az önkifejezési tevékenységek szélesebb körben történő bemutatására.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység fejleszti a tanuló azon képességét, hogy alkalmazkodni tudjon a változó környezethez, képes legyen tudását folyamatosan felülvizsgálni és frissíteni, ahogyan azt a munkaerőpiac megkívánja. Fejleszti továbbá a munka világában alapkövetelményként megjelenő élethosszon át tartó tanulás és flexibilitás képességét.

A digitális kultúra tantárgy fejlesztési feladatait a NAT a középiskolában is négy témakör köré szervezi, amelyek szervesen kapcsolódnak egymáshoz.

Az *informatikai eszközök használata* önálló tartalmi elemként csak a közép- és emelt szintű érettségi vizsgát közvetlenül előkészítő kurzusokban jelenik meg, elsősorban a 11-12. évfolyamon. Ezt a fejlesztési területet integráltan dolgozzuk fel akkor, amikor az adott eszköz használata azt szükségessé teszi. A tanuló ugyanakkor több olyan témakörrel is találkozhat, ahol az elméleti háttér fontos alapokat biztosít a feladatok gyakorlati megoldásához (pl. grafika, adatbázis-kezelés). A tananyag feldolgozása során támaszkodnunk kell a tanulók különböző informális tanulási utakon megszerzett tudására, melyet kiegészítünk, rendszerezünk. A javasolt óraszám nem egyszeri, lezárható témafeldolgozást jelent, hanem egy becsült, összegzett elközelítést.

A *digitális írástudást* a középiskolás tanulóktól a többi tantárgy tananyagának feldolgozása során, az iskolai élet egyéb területein, a hétköznapi életben és később, a felsőoktatásban is elvárják. A digitális írástudás alapjait a tanulók az általános iskolában megszerezték. A középiskolában ezt a tudást a tanulók életkori sajátosságainak megfelelően összetettebb problémákon – együttműködésben a többi tantárgy oktatóival – ismételjük, alkalmazzuk, illetve néhány ponton kiegészítjük (pl. körlevélkészítés, vektorgrafika, weblapkészítés). Nem egy szoftver részletes funkcionalitásának ismeretére kell törekednünk, hanem a tanulóknak minél több célprogrammal minél több szituációban érdemes találkozniuk. Ki kell alakítani a megfelelő szemléletet ahhoz, hogy a tanuló a későbbiekben olyan szoftvereket is bátran, önállóan megismerjen, alkalmazzon, amelyek nem voltak részei a formális iskolai tanulásának.

A *problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel* a hétköznapi élethelyzetek, a tanulási feladatok, a munkavégzés, a felsőoktatás fontos részét képezi. A feladatok eredményes megoldásához azok megértése, részekre bontása és tervezett, precíz végrehajtása szükséges. A problémamegoldás egyre gyakrabban digitális eszközökkel történik, ezért a digitális kultúra tantárgy tanulási eredményei között kiemelt szerepet kap.

Az algoritmizálás, programozás ismerete elősegíti az olyan elvárt készségek fejlesztését, amelyek a digitális eszközökkel történő problémamegoldásban, a kreativitás kibontakozásában és a logikus gondolkodásban nélkülözhetetlenek. A középfokú oktatásban, az életkori sajátosságoknak megfelelően, fontos szerepet kap az algoritmusok megfogalmazása, létrehozása és adott problémák megoldása során azok alkalmazása. Míg a tanulók az általános iskolában a blokkprogramozás eszközeivel ismerkedtek meg, középiskolai tanulmányaikban a grafikus

felületet is kezelő fejlesztői környezetben egy könnyen tanulható programozási nyelvvvel találkozunk.

Az *információs technológiákat* nem csak a digitális szolgáltatások igénybevételéhez használjuk, azok ma már az állampolgári jogok és kötelezettségek teljesítéséhez is szükségesek. A webes és mobilkommunikációs eszközök széles választéka, felhasználási területük gazdagsága lehetővé teszi a tanórák rugalmas alakítását, és szükségessé teszi a tanulók bevonását a tanulási folyamat tervezésébe, egyéni adottságaikhoz, szükségleteikhez igazítva – beleértve ebbe a tanulók saját mobileszközeinek alkalmazását is. A témakör feldolgozása során nem a technikai újdonságokra kell helyezni a hangsúlyt, hanem az „okos eszközök” „okos használátára”, vagyis a tudatos felhasználói és vásárlói magatartás alakítására, a biztonsági okokból bevezetett korlátozások megismerésére és elfogadására.

Értékelés

Az értékelés során az ismeretek megszerzésén túl vizsgálni kell, hogyan fejlődött a tanuló absztrakciós, modellalkotó, lényeglátó és problémamegoldó képessége. Meg kell követelni a jelenségek megfigyelése és a kísérletek során szerzett tapasztalatok szakszerű megfogalmazással való leírását és értelmezését. Az értékelés kettős céljának megfelelően mindig meg kell találni a helyes arányt a formatív és a szummatív értékelés között. Fontos szerepet kell játszania az egyéni és csoportos önértékelésnek, illetve a diáktársak által végzett értékelésnek is. Törekedni kell arra, hogy a számonkérés formái minél változatosabbak, az életkornak megfelelőek legyenek. A hagyományos írásbeli és szóbeli módszerek mellett a diákoknak lehetőséget kell kapniuk arra, hogy a megszerzett tudásról és a közben elsajátított képességekről valamely konkrét, egyénileg vagy csoportosan elkészített termék létrehozásával is tanúbizonyságot tegyenek.

Formái:

órai egyéni- és csoportmunka adott szempontok szerinti értékelése,

szóbeli felelet,

feladatlapok értékelése,

tesztek, dolgozatok osztályozása,

kiselőadások tartása,

projektmunkák értékelése

adatgyűjtés, poszter, plakát, prezentáció, program készítése előre megadott szempontok szerint,

gyakorlati feladatok megoldása.

KOMPETENCIÁK

Általános kompetenciák

A vizsgázó legyen képes alkalmazói készséget igénylő feladatokat megoldani, felismerni és élő nyelven megfogalmazni a problémát és problémára adekvát megoldást adni. A felismert problémát algoritmikus gondolkodás útján, az algoritmikus gondolkodást segítő eszközök és szoftverek használatával oldja meg. Legyen képes önálló munkavégzésre, végezzen alkotómunkát a problémamegoldás során. Legyen tisztában az informatika és a társadalom kölcsönhatásaival, használja az operációs rendszer hálózati szolgáltatásait. Legyen képes a digitális eszközöket integráltan használni.

Tartalomorientált kompetenciák

Szövegszerkesztés

Számítógépes grafika és képszerkesztés

Bemutatókészítés

Táblázatkezelés

Adatbázis-kezelés

Publikálás a világhálón

Algoritmizálás, adatmodellezés

A programozás eszközei

Az érettségi vizsgán követelmény a komplex eszközhasználat, a feladatokban megjelenhetnek más témakörökhöz tartozó elemek. A vizsgázónak képesnek kell lennie a problémamegoldás során az eszközök integrált használatára.

1. Szövegszerkesztés

vizsgázó

tudjon kezelni egy választott szövegszerkesztő programot;
tudja használni a szövegszerkesztő program eszközeit az adott probléma megoldására;
tudjon feladatleírás alapján szöveges dokumentumokat készíteni;
tudja kezelni a szövegszerkesztő nyelvi eszközeit;
tudjon szöveges dokumentumaiba képeket, táblázatokat, illetve egyéb objektumokat beilleszteni, és tulajdonságaikat módosítani;
tudjon kördokumentumot létrehozni;
legyen képes nagyméretű dokumentumok kezelését megkönnyítő eljárások alkalmazására.

Számítógépes grafika és képszerkesztés

vizsgázó

tudjon létrehozni az adott probléma megoldásához szükséges rasztergrafikus ábrákat és tudjon ábrákat módosítani;
tudjon létrehozni az adott probléma megoldásához szükséges vektorgrafikus ábrákat és tudjon ábrákat módosítani;
ismerje a raszter-, a vektorgrafikus ábrák tárolási és szerkesztési módszereit;
tudjon digitálisan rögzített képet, fényképet módosítani, manipulálni, szerkeszteni;
tudjon raszter- és vektorgrafikus ábrákat egymásba átalakítani.

Bemutatókészítés

A vizsgázó

tudjon kezelni egy választott bemutatókészítő programot;

tudja használni a bemutatókészítő program eszközeit az adott probléma megoldására;
tudjon feladatléírás alapján bemutatót készíteni;
legyen képes képeket és ábrákat a szöveges környezetbe helyezni, adatokat táblázatosan elrendezni;
tudja alkalmazni a bemutatókészítési alapelveket;
tudjon interaktív bemutatókat létrehozni.

4. Táblázatkezelés vizsgázó

tudjon kezelni egy választott táblázatkezelő programot;
tudja használni a táblázatkezelő program eszközeit az adott probléma megoldására;
tudjon a táblázatba szöveget, képet, illetve egyéb objektumot beilleszteni, és azok tulajdonságait módosítani;
legyen képes adatokat táblázatokba rendezni, és áttekinthető módon formázni;
tudjon függvényeket és saját képleteket használva számításokat végezni az adatokkal
tudja célszerűen használni a különböző adatformátumokat;
tudjon hivatkozásokat használni;
tudjon adatokat rendezni, közülük meghatározottakat kigyűjteni;
tudjon megfelelő típusú diagramot készíteni, tulajdonságait módosítani.

5. Adatbázis-kezelés vizsgáló

tudjon kezelni egy választott adatbázis-kezelő rendszert;
tudja használni az adatbázis-kezelő eszközeit az adott probléma megoldására;
az adatmodell alapján tudjon adatbázist definiálni, annak tartalmát karbantartani;
legyen képes fájlban tárolt adatokat importálni az adatbázis-kezelő programba;
ismerje az adattípusokat, az adatokon értelmezett műveleteket és függvényeket;
tudjon adattáblák között kapcsolatokat felismerni és használni;
tudjon adatbázisokból lekérdezéssel információt nyerni;
legyen képes az adattáblák tartalmának módosítására.

Publikálás a világhálón A vizsgáló

ismerje a HTML formátumú dokumentumok szerkezeti elemeit;
értse a CSS használatának alapelveit;
tudja webdokumentum tartalmát és stílusát szerkeszteni;
tudjon weblapot készíteni HTML és CSS nyelven kódszerkesztő alkalmazással.

7. Algoritmizálás, adatmodellezés vizsgáló

tudjon pontos feladatmeghatározás alapján adatmodellt felállítani;
ismerje az algoritmusok mondatszerű leírását;
ismerje a típusalgoritmusok felhasználásának lehetőségeit;
tudjon a megoldandó feladathoz algoritmust készíteni;
legyen képes algoritmusok számítógépes megvalósítására szövegesen vagy algoritmusleíró eszközzel megadott feladat alapján.

A programozás eszközei A vizsgáló

legyen képes programozási feladatot a választott programozási nyelven megoldani;
tudja használni a választott programozási nyelvet és a választott fejlesztői környezetet.

Digitális Kultúra középszintű érettségi előkészítő 11. évfolyam

Témák	Óraszám
1. Informatikai alapismeretek	2
2. Operációs rendszerek	2
3. Szövegszerkesztés	12
4. Információs hálózati szolgáltatások, Internet	2
5. Bemutatókészítés, grafika és médiainformatika	16
7. Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata	22
8. Könyvtári informatika	2
9. Számítógépes grafika, vektorgrafika	14

Összesen	72
----------	----

Az óra sor-száma	Az óra témája	Új fogalmak	A kerettantervben megjelölt fejlesztési feladatok, ismeretek, tanulási eredmények	Javasolt tevékenységek, munkaformák
Informatikai alapismeretek				
	Pc felépítése	hardver	perifériák részei, tulajdonságai	Eszközök, hardverek megismerése, korszerű számítógép felépítése
	Szoftverek	jogok, szoftverek csoportosítása	szoftverek csoportosítása, jogok	szoftverek alkalmazása. telepítése, jogtiszta programok használata
Operációs rendszerek				
	Operációs rendszerek	grafikus operációs rendszer	Windows környezet használata	Az operációs rendszer megismerése és a programok használata
	Alkalmazói környezet	gépház, könyvtárkezelő parancsok	Állományok kezelése és azokkal műveletek. Hardverek testre szabása	pc-s környezetben a beállítások módosítása, személyre szabása
Szövegszerkesztés				
	Ismétlés	A szöveg szabályos bevitele, kijelölés, a munkakörnyezet kialakítása, karakterformázás, bekezdésformázás, nyelvi ellenőrzés, karakterformázás, szimbólumok, elválasztás sorok végén, bekezdésformázás, listák	Tipográfiai ismeretek	Egyszerű hétköznapi szöveges dokumentumok elkészítése, például: leírás, tájékoztató, reklám, irodalmi szöveg. Nyelvi és gépelési hibák javítása irodalmi szövegben. Nyers szöveg formázása leírás alapján. Minta alapján a karakter- és bekezdésformátumok felismerése, alkalmazása.
	Az adatok áttekinthető elrendezése	Táblázat beszúrása, formázása. Tabulátorok alkalmazása, tabulátorpozíciók fajtái	Tipográfiai ismeretek. Formanyomtatvány készítése. Más tantárgyhoz kapcsolódó feladatok	A hétköznapi életben előforduló példák elemzése és elkészítése: órarend, menetrend, menü, árjegyzék, kupon, hirdetés, iskolai nyomtatványok Más tantárgyokhoz kapcsolódó adatok táblázatos elrendezése, például földrajzi vagy történelmi adatok, mérési eredmények
	Képek, ábrák beillesztése	Képek beillesztése, elrendezése, képaláírás készítése, egyszerű alakzatok beillesztése, elrendezése, vektorgrafikus ábra kialakítása	Tipográfiai ismeretek. Más tantárgyhoz kapcsolódó feladatok	Más tantárgyhoz kapcsolódó feladathoz források keresése, azok felhasználásával képeket, ábrákat tartalmazó dokumentum kialakítása. Például adott tájegység, állatfaj vagy történelmi esemény bemutatása, ábra készítése matematikai tétel, természeti jelenség vagy fizikai fogalom bemutatására

	Fájlok kezelése, megosztása	Oldal kialakítása, mentési, nyomtatási beállítások. Dokumentum megosztása, közös szerkesztése	Tipográfiai ismeretek. Önéletrajz, kérvény, hivatalos levél, formanyomtatvány készítése	Önéletrajz, kérvény, hivatalos levél, formanyomtatvány készítése. Közös dokumentum készítése, szerkesztése például osztálykirándulás, teremszépítés tervezéséhez
	Gyakorlás, ellenőrzés	Egyoldalas dokumentum kialakítása a megismert eszközökkel	Tipográfiai ismeretek. Önéletrajz, kérvény, hivatalos levél, formanyomtatvány készítése. Más tantárgyhoz kapcsolódó feladatok.	Egyoldalas hivatalos dokumentum, formanyomtatvány, iskolai tájékoztató, más tantárgyhoz kapcsolódó probléma, faliújságcikk stb. készítése
	Körlevélkészítés	Adatforrás, törzsdokumentum, körlevél	Adatok kezelése, szűrése, rendezése körlevél készítése céljából. Körlevél készítése	Körlevél – például értesítők, meghívók, brossúrák, fizetési felszólítások – készítése. Az adatforrás adatainak szűrése
	Címke, etikett készítése	Adatforrás, törzsdokumentum, körlevél	Címke, etikett tulajdonsága, nyomtatási elrendezés	Borítékok, címkék készítése, nyomtatása, adatforrás használata
	Stílusok, tartalomjegyzék	Stílusok alkalmazása és módosítása, normál stílus, címsor stílusok használata, új stílus létrehozása. Tartalomjegyzék készítése	Hosszú dokumentumok készítése, formázása. Tartalomjegyzék létrehozása	Adott nyersszöveg formázása stílusok segítségével, tartalomjegyzék beszúrása. Más tantárgyokhoz kapcsolódó oktatóanyag, tanulmány vagy projektbeszámoló készítése
	Nagy dokumentumok formázása	Élőfej, élőláb, lábjegyzet, objektumok beszúrása, szövegdoz, hasáb, szakasz, elválasztás	Hosszú dokumentumok készítése, formázása. Élőfej és élőláb kialakítása, lábjegyzet, tartalomjegyzék létrehozása	Adott nyersszöveg felhasználásával hosszú dokumentum formázása (címsorok kialakítása, tartalomjegyzék, lábjegyzet beillesztése, hasábok, szakaszonként eltérő laptájolás, élőfej, élőláb kialakítása)
	Gyakorlás	Hosszabb dokumentum kialakítása a megismert eszközökkel	Hosszú dokumentumok készítése, formázása. Élőfej és élőláb kialakítása, lábjegyzet, tartalomjegyzék létrehozása. Más tantárgyhoz kapcsolódó feladatok	Az iskolai élethez vagy más tantárgyokhoz kapcsolódó beszámoló, tanulmány készítése egyénileg vagy projekt munka keretében. Források keresése és felhasználása a hivatkozás szabályainak betartásával
	Ellenőrzés	Hosszabb dokumentum kialakítása a megismert eszközökkel	Tipográfiai ismeretek. Hosszú dokumentumok készítése, formázása. Élőfej és élőláb kialakítása, lábjegyzet, tartalomjegyzék létrehozása. Más tantárgyhoz kapcsolódó feladatok	Adott nyersszöveg felhasználásával hosszú dokumentum formázása
	Érettségi feladatok	Komplex érettségi feladat megoldása	Érettségi követelmény rendszerének megbeszélése, elemzése	Önálló munkavégzés
Információs hálózati szolgáltatások, Internet				
	Kommunikáció az interneten	IP-cím, doménnév, levelezőszerverek	Két- vagy többrésztvevős kommunikációs lehetőségeket és alkalmazások használata, a kollaboráció jellemzői, alkalmazási példák	IP-cím lekérdezése, doménevek felépítésének ismerete, levelezés beállításainak áttekintése, együttműködés online környezetben

	Információk online környezetben	Szerzői és felhasználási jogok, jogtiszta tartalom	Információkeresési stratégiák és technikák alkalmazása az egyéni érdeklődésnek megfelelően más tantárgyak tanulása során	Összetett keresési feladat megoldása más tantárgyakkal kapcsolatban Hiteles, megbízható, szabadon felhasználható tartalmak keresése és beépítése
Multimédiás dokumentumok készítése				
	Diák tervezése: háttér-mintázat megadása	diabeállítások, méretek, elrendezések	diamérete, RGB színek	Korszerű diakészítés ismereti
	szövegdozoz elhelyezése és formázása	szövegdozoz formázása, igazítása, méretezése	pozicionálás, szegély, kitöltés	címkék, lapok készítése és módosítása
	karakterek, szimbólumok formázása	karakterek beszúrása, beillesztése, formája, típusai	szimbólumok, karakterek, típus, méret, stílus	pl. franciakártyák szerkesztése és a szimbólumok használata
	Képek, ábrák, hang beszúrása és formázása	képszerkesztési műveletek a prezentációban	vágás, színezés, színek	kiválasztott és elmeinek körül vágása, színezése. mentett hang beszúrása a prezentációba
	Alakzatok műveletei	alakzatok rajzolása, műveletei, csoportosítás-bontás	csoportosítás, bontás, méretezés, kitöltés	folyamatábra, tájkép szerkesztése az alakzatokkal
	Táblázat, diagram beszúrása, pozicionálása és formázása	szerkezeti, szerkezeti diagramok, táblázatok igazítása, formázása	cella, sor, oszlop, diagram típusok, adat	Excel táblázat beszúrás és műveletei
	Gyakorlás	összetett gyakorlólap	összetett feladat megoldása egyénileg. forrás, minta megadásával.	próbaérettségi feladat megoldása egyénileg
	Beépített diaelrendezések.	diaelrendezések és szabályai	elrendezés típusok, helyes kiválasztás	nyers szöveg elrendezése különböző diaelrendezésében
	Több diából álló bemutató létrehozása.	meghatározott téma feldolgozása	irányított feladat, forrással	minta lapján bemutató készítése a forrás megadásával
	Diarendező nézet: diák másolása, mozgatása bemutaton belül és bemutatók között	kész bemutató rendezési beállításai, elrejtés, sorrendek	mozgatás, rejtés, felfedés	kész prezentáció módosítása, tervezése, újragondolása
	Diaminta használata. Élőfej, élőláb. Jegyzet készítése diához.	diaminta használata, jegyzetoldal készítése	diaminta, élőfej, élőláb, sorszám, előadói jegyzet	üdvözlőlappal szerkesztése
	Linkek, hivatkozások	könyvjelzők, hivatkozások készítése, beszúrása	könyvjelző, hivatkozás, link	menürendszer kialakítása
	Animációk és beállításai	animáció beállításai, sorrend, időzítés	animációs lehetőségek, sorrend, animálás alatt és utáni beállítások	pl. felsorolás vagy alakzatok animálása

	Áttűnés, vetítési beállítások	diák megjelenési formái	animáció, vetítési lehetőségek, végtelenítés	kész prezentáció diáinak vetítési beállításai
	Érettségi feladat	előző évek feladatai	Érettségi követelmény rendszerének megbeszélése, elemzése	Önálló munkavégzés
	Ellenőrzés	komplex téma bemutatása prezentáció segítségével	szöveg, képek beszúrása és formázása	adott téma megszerkesztési
Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata				
	Mi az a programozás?	Programok, tárolásuk, indításuk. Parancssor és grafikus felület. Forráskód és gépi kód. A szoftverfejlesztő munkája	A problémamegoldó tevékenység tervezési és szervezési kérdései. Hétköznapi tevékenységekből a folyamat és az adatok absztrakciója	A program (alkalmazás) fogalma az óra végére módosulhat, beszéljük meg a tanulókkal, hogy honnan hova jutottak el. A lecke végén lévő kérdéseket vitassuk meg közösen!
	Első programjaink	Parancs, programfuttatás. Hibaüzenet, hibakeresés. IDE. Szöveg és szám adattípus. Változók. Adatbekérés a felhasználótól	Az algoritmikus gondolkodást segítő informatikai eszközök és szoftverek használata. Változók, értékadás. A program megtervezése, kódolása, tesztelése	Vezetett egyéni munka, sok-sok megállással, a tanulságok gyakori megfogalmazásával. A program futásának közös végig követése – az utasítások és a program lefutása közötti közvetlen kapcsolat felismerése céljából.
	Változók, kiíratás, adatbekérése	Változók értékének felülírása. Karakter és elfedése, sortörés. A változók értékének felhasználása	Szekvencia. Változók, értékadás. A problémamegoldó tevékenység tervezési és szervezési kérdései	Az óra fontos feladata a fejlesztői környezet, a parancssor és az utasítások nyelvre jellemző mintájának minél magabiztosabb használatát kialakítani, a megoldandó problémák ezért egyszerűek. Minél több egyéni és egymást segítő munka.
	Számok és karakterláncok a programban	Szöveg és szám adattípus, műveleteik. Változó és konstans. Típusátalakítás. Értékadás. Az egyenlőségjel, mint műveleti jel	Szekvencia. Változók, értékadás. Az elemi adatok kezelése és használata. A program megtervezése, kódolása, tesztelése. Hétköznapi tevékenységekből a folyamat és az adatok absztrakciója	Vezetett egyéni munka a tanulságok gyakori megfogalmazásával. A típuskonverzió megértése (akár igazi dobozzal plasztikussá téve a szokásos doboz-metaforát)
	Számok és karakterláncok	A lebegőpontos számokat tárolni képes típus. A lépésként finomítás elve	Az algoritmus végrehajtásához szükséges adatok és az eredmények kapcsolatának vizsgálata. A program megtervezése, kódolása, tesztelése	Minél több egyéni és egymást segítő munka. Gyakorlófeladatok megoldása
	Elágazások	Algoritmus megfogalmazása a kódtól függetlenül. Elágazás. Feltétel, összetett feltétel. Folyamatábra, mondat szerű leírás. Tesztelés. Véletlenszám-előállítás	Elágazások. A problémamegoldáshoz tartozó algoritmus-elemek megismerése. Az algoritmus leírásának egy lehetséges módja megismerése. Az elágazás megfelelője egy formális programozási környezetben	Vezetett egyéni munka a tanulságok gyakori megfogalmazásával. Algoritmusok leírása és kódolása
	Elágazások és véletlenek	Operátorok a feltételek megfogalmazásában.	Elágazások, feltételek kezelése, többirányú elágazás. Hétköznapi tevékenységekből	Minél több egyéni és egymást segítő munka. Gyakorlófeladatok megoldása. A

		Többirányú elágazás	a folyamat és az adatok absztrakciója	feltételek felismerése hétköznapi problémákban. „És” kontra „vagy” a feltételek megfogalmazásában a hétköznapiakban és az informatikai szemléletben
	Ciklusok	Feltételes ciklus. Ciklusmag. Logikai adattípus. Összetett ciklusfeltétel.	A vezérlési szerkezetek megfelelő egy formális programozási környezetben	Elmondva is kövessük végig a ciklus belsejében lévő változó értékének alakulását pár ismétlődésen. Vezetett egyéni munka, sok-sok megállással, a tanulások gyakori megfogalmazásával
	Ciklusok és véletlenek	Egyenletmegoldás ciklussal. Kilépés a ciklusból. Szimuláció. Statisztika készítése	Hétköznapi tevékenységekből a folyamat és az adatok absztrakciója. Mások által készített alkalmazások paramétereinek a program működésére gyakorolt hatása vizsgálata	Gyakorlófeladatok megoldása. A megoldás ötletét, algoritmusát érdemes lehet együtt megbeszélni, a kódolás történhet választott munkaszervezéssel.
	Ciklusok oda-vissza és egymásba ágyazva	Ciklusok kicsitől a nagyig és visszafelé. Egymásba ágyazott ciklusok	A problémamegoldáshoz tartozó algoritmusok megismerése	Gyakorlófeladatok megoldása. A megoldás ötletét, algoritmusát érdemes lehet együtt megbeszélni, a kódolás történhet választott munkaszervezéssel
	Összetartozó adatok kezelése	Egyszerű és összetett adatok, az ezeket tárolni képes adatszerkezet. Lista bejárása feltételes ciklussal. Bejárás ciklus, listabejárás bejárás ciklussal	Az elemi adatok és sorozatok megkülönböztetése, kezelése és használata. A program megtervezése, kódolása, tesztelése	Vezetett egyéni munka, sok-sok megállással, a tanulások gyakori megfogalmazásával. Hasonlítsuk össze a kétféle bejárás típusát! Melyiknek mi az előnye, hátránya?
	Listák és bejárások	Listák párhuzamos bejárása. Számszekvencia generálása. A kétféle ciklus egymásba alakíthatósága. Listák elemszáma	Az elemi adatok és sorozatok megkülönböztetése, kezelése és használata	A programok ötletét (esetleg mondatszerű leírását) érdemes lehet együtt elkészíteni
	Listák mindenféle adatokkal	Listák bejárása index szerint	Az elemi adatok és sorozatok megkülönböztetése, kezelése és használata. Példák típusalgoritmus használatára. A program megtervezése, kódolása, tesztelése. Hétköznapi tevékenységekből a folyamat és az adatok absztrakciója	A programok ötletét (esetleg mondatszerű leírását) érdemes lehet együtt elkészíteni. A kódolás történhet választott munkaszervezéssel
	Szövegek, eljárások, függvények	Karakterlánc és lista adattípus összevetése, eljárás, függvény, hívás, paraméter.	A problémamegoldó tevékenység tervezési és szervezési kérdései. A problémamegoldáshoz tartozó algoritmusok megismerése. Algoritmus leírása egy lehetséges módjának megismerése. A vezérlési szerkezetek megfelelő egy formális programozási környezetben.	Programozási feladatok megoldása során algoritmusok megismerése, leírása és kódolása. Feladatmegoldás strukturálatlan algoritmussal és függvények, eljárások használatával. Vezetett egyéni munka a tanulások gyakori megfogalmazásával. Értsük meg, hogy mi az eljárás, mi a

			Elágazások, feltételek kezelése, többirányú elágazás, ciklusok. Változók, értékadás. Eljárások, függvények alkalmazása.	függvény, és mikor melyiket használjuk.
	Fájlkezelés	szövegfájl, fájlobjektum, írás, olvasás, karakterkódolás, UTF-8	Eljárások, függvények alkalmazása A program megtervezése, kódolása	Vezetett egyéni munka a tanulságok gyakori megfogalmazásával
	Eljárások a gyakorlatban	Listák és karakterláncok bejárása, in operátor, eljárások és függvények hívása.		Olyan problémák közös megoldása, amelyek során a függvények, eljárások paraméterezése a paraméterátadás különböző típusainak alkalmazását igényli. Adott feladathoz készült különböző megoldások közös megbeszélése. Minél több egyéni és egymást segítő munka. Gyakorlófeladatok megoldása. Folyamatábra és mondat szerű leírás alapján kódolás.
	Függvények a gyakorlatban			
	Variációk típusalgoritmusokra 1. Történetek a taxiról meg a rókáról	Típusalgoritmus / programozási tétel, sorozatszámítás, eldöntés, kiválasztás.	Az algoritmus végrehajtásához szükséges adatok és az eredmények kapcsolatának vizsgálata. A program megtervezése, kódolása, tesztelése. Hétköznapi tevékenységekből a folyamat és az adatok absztrakciója.	Programozási feladatok megoldása során algoritmusok megismerése, leírása és kódolása. Példák típusalgoritmus használatára. Vezetett egyéni munka a tanulságok gyakori megfogalmazásával. A típusalgoritmusok felhasználási lehetőségeinek felfedezése. Egyszerű és részletes forma közötti különbség összehasonlítása, felhasználhatóságuk megfogalmazása.
	Listákat tartalmazó listák – kétdimenziós adatszerkezet	Listákat tartalmazó lista, típusalgoritmusok a kétdimenziós adatszerkezetekben, objektumok adatai kétdimenziós listákban; egymásba ágyazott ciklusok.	Példák típusalgoritmus használatára. Az objektumorientált szemlélet megalapozása. Mások által készített alkalmazások paramétereinek a program működésére gyakorolt hatása vizsgálata.	Vezetett egyéni munka a tanulságok gyakori megfogalmazásával. A kétdimenziós lista szemléltetése a tanuló csoport igényei szerint.
	Variációk típusalgoritmusokra	Típusalgoritmusok	Példák típusalgoritmus használatára.	Minél több egyéni és egymást segítő munka. Gyakorlófeladatok megoldása.
	Függvények az objektumok belsejében	tagfüggvények	Függvények alkalmazása	Vezetett egyéni munka a tanulságok gyakori megfogalmazásával
	Kétdimenziós listák és szótárak a gyakorlatban	Típusalgoritmusok használata kétdimenziós listával és szótárral.		Minél több egyéni és egymást segítő munka. Gyakorlófeladatok megoldása.
Könyvtári informatika				

	A könyvtár fogalma, típusai	Nyomatott dokumentumok. Nem nyomtatott dokumentumok, illetve adathordozók		Ismerje a könyvtár fogalmát, típusait: hagyományos és elektronikus könyvtárakat.
	Tematikus keresések, kulcsszavas keresések	számítógépes katalógusok használata, kezelése.	Számítógépes könyvtári adatbázisok	tudjon gyorsan és pontosan keresni a könyvtárban. ismerje a
Számítógépes grafika – vektorgrafika				
	A vektorgrafika alapfogalmai, szerkesztőprogramjai és a felhasználói felület	Vektorgrafikai szerkesztőprogramok. Vektorgrafikai ábra tárolási módszere. SVG fájl szerkezete	Digitális képek jellemzőinek és tárolásának megismerése. Vektorgrafikus ábra tárolási módszerének ismerete	Az előismeretek rendszerezése, javasolt szerkesztőprogramok bemutatása, az alkalmazandó szoftver kiválasztása, a választás indoklása. A felhasználói felület bemutatása, összehasonlítása más szoftverekével.
	Alakzatok, igazítás I.	Szakasz, ellipszis, kör, téglalap, csillog, sokszög. Alakzatok igazítása, kettőzése, klónozása, törött vonal, spirál, szín,	Vektorgrafikus szerkesztőprogram használata. Alakzatok rajzolása: rajzolóeszközök, pont, szakasz, ellipszis, kör, téglalap.	Játékos feladatok, például: pálcikaember, társasjátéktáblák készítése
	Alakzatok, igazítás II:	színátmenet, vastagság, vonalvégződés, szaggatottság	Alakzat tulajdonságainak módosítása: méret, szegély, kitöltés, feliratozás, átlátszóság, transzformációk: elforgatás, tükrözés	
	Elrendezés	Alakzatok csoportosítása, csoportbontása, elrendezése, elforgatás, eltolás, tükrözés	Alakzatok egymáshoz képest történő elrendezése: igazítás, elosztás, rétegek, transzformációk	A grafikai lépések sorozatának tervezése, algoritmusának meghatározása
	Színek	A színrendszerek elméleti ismerete a gyakorlatban is megjelenik, színátmenet, átlátszóság, takarás módosítása	Színrendszerek, átlátszóság, takarás	Játékos feladatokon, például: smiley, csiga stb. után új ismereteket bevezető, például optikai csalódások, geometriai problémák, testhálók stb. rajzolása
	Kitöltés, szegélyek	alakzatok kitöltése, szegélyek	Beállítási lehetőségek	Különbféle alakzatok, formák rajzolása
	Gyakorlás	Az eddig megismert eszközökkel új ábra készítése, az ismeretek bemutatása, ellenőrzése	Vektorgrafikus ábra elkészítése minta vagy leírás alapján	Projektmunka készítése, tartalmának, valamint kivitelezésének közös értékelése
	ellenőrzés	Komplex feladat megoldása és ellenőrzése	Az ismeretek ellenőrzése	Egyéni munka készítése, tartalmának, valamint kivitelezésének közös értékelése
	Unió, metszet, különbség	Az ábrakészítés során az alakzatok uniója, metszete és különbsége	Vektorgrafikus ábrakészítés algoritmikus tervezése	Az iskolai tanulmányok és a hétköznapi élet példáinak elkészítése a műveletekkel. Logók, piktogramok készítése geometrikus alakzatokból
	Útvonal	Csomópont és csomópontműveletek	Görbék, csomópontok felhasználása rajzok készítésében. Csomópontműveletek	Ábrakészítés algoritmusának megtervezése és megvalósítása csomópont műveletekkel

	Szövegek	Szövegek illesztése görbékre. A szöveg tulajdonságainak állítása	Görbék, csomópontok felhasználása rajzok, feliratok készítésében. Csomópontműveletek	Egy nagyobb szervezet arcu- lati kézikönyve vektorgrafi- kai példáinak tanulmányo- zása és választott mintájá- nak megvalósítása
	GeoGebra	A GeoGebra szoft- ver funkciói, ma- tematikai és fizi- kai alkalmazása. 3D-alakzat	Elemi műveletek 3D-s model- lel	Egy geometriai és egy függ- vényábrázoló feladat megol- dásának bemutatása, majd választott munkaszervezés- sel másik feladat megol- dása
	Érettségi fel- adat			
	Ellenőrzés	Komplex feladat megoldása és el- lenőrzése	Az ismeretek ellenőrzése	Egyéni vagy páros munka készítése, tartalmának, va- lamint kivitelezésének kö- zös értékelése

Digitális Kultúra középszintű érettségi előkészítő 12. évfolyam

Témák	Óraszám
1. Táblázatkezelés	18
2. Online kommunikáció	3
2. Adatbáziskezelés	20
3. Információs társadalom, e-világ	3
4. Publikálás a világhálón	9
5. A digitális eszközök használata	2
7. Mobiltechnológiai ismeretek	3
8. Rendszerező összefoglalás	4
Összesen	62

Az óra sor-száma	Az óra témája	Új fogalmak	A kerettantervben megjelölt fejlesztési feladatok, ismeretek, tanulási eredmények	Javasolt tevékenységek, munkaformák
Táblázatkezelés				
	A táblázatkezelő használata	adatok bevitel, javítása, exportálása, importálása	Táblázat megnyitása, mentése, különféle formátumokban, adatok bevitel, javítás, törlés, szimbólumok beszúrása. Adatok importálása, exportálása karakterkódolással.	Az iskolai élethez és más tantárgyakhoz kapcsolódó, valamint közérdekű adatok gyűjtése különböző forrásokból
	A táblázat szerkezete	sor, oszlop, cella, aktív cella, tartomány, munkalap, munkafüzet	Adatok táblázatos formába rendezése, feldolgozása. Adatbevitel, javítás, másolás, mozgatás elsajátítása.	Összegyűjtött adatok táblázatos elrendezése táblázatkezelő alkalmazással.
	Cellahivatkozások	Cellahivatkozások. Relatív és abszolút cellahivatkozás.	Feladatok a cellahivatkozások használatára. Relatív és abszolút cellahivatkozás. Saját képletek szerkesztése.	Az iskolai élethez és más tantárgyakhoz kapcsolódó, valamint közérdekű adatok gyűjtése különböző forrásokból. Összegyűjtött adatok táblázatos elrendezése táblázatkezelő alkalmazással.
	Számok, szövegek, logikai kifejezések kezelése	Szöveg, szám- és logikai típus, számformátumok, dátum- és időformátum, százalékformátum, pénznemformátum, logikai műveletek, statisztikai függvények	Szám, szöveg, logikai típusok. Dátum- és idő-, pénznem-, százalékformátumok alkalmazása. Statisztikai függvények	A hétköznapi életből származó adatok táblázatos elrendezése, a problémának megfelelő adattípusok, adatformátumok, képletek alkalmazása. Például pontverseny, iskolai statisztikai adatok, átlagkereset változása, egyszerű gazdasági tevékenység kalkulálása, munkaidő nyilvántartása
	Statisztikai függvények	Saját képletek szerkesztése, függvények használata, paraméterezés, adatok csoportosítása	Statisztikai adatelemzés, statisztikai számítások. Statisztikai függvények használata táblázatkezelőkben.	Az osztály, évfolyam vagy az iskola adatainak statisztikai elemzése. Statisztikai adatok elemzése a KSH adatai alapján.
	Gyakorlás		Adatok feldolgozását segítő számítási műveletek. Függvények használata, paraméterezés.	Az osztály, évfolyam vagy az iskola adatainak statisztikai elemzése. Statisztikai adatok elemzése a KSH adatai alapján.
	Táblázat formázása	Adatok táblázatos formába rendezése. Másolás, mozgatás	Az adatok csoportosítási, esztétikus megjelenítési lehetőségei.	Az iskolai élethez és más tantárgyakhoz kapcsolódó, valamint közérdekű adatok gyűjtése különböző forrásokból. Összegyűjtött adatok táblázatos elrendezése táblázatkezelő alkalmazással.
	Számformátumok I.	Szám, pénznem, százalék formátum	A tanuló problémákat old meg táblázatkezelő program segítségével. Más tantárgyaknál felmerülő problémák megoldása a táblázatkezelő program segítségével.	A problémának megfelelő adattípusok, adatformátumok, képletek, függvények alkalmazása egy táblázatkezelő programban.

	Számformátumok II.	Dátum és idő kezelése	Problémákat old meg táblázatkezelő program segítségével. Más tantárgyaknál felmerülő problémák megoldása a táblázatkezelő program segítségével.	A problémának megfelelő adattípusok, adatformátumok, képletek, függvények alkalmazása egy táblázatkezelő programban.
	Logikai kifejezések	Logikai függvények	Problémákat old meg táblázatkezelő program segítségével. Függvények használata, paraméterezés.	A problémának megfelelő adattípusok, adatformátumok, képletek, függvények alkalmazása egy táblázatkezelő programban.
	Diagramkészítés I.	Diagram létrehozása, diagram szerkesztése, diagramtípusok	Az adatok grafikus ábrázolási lehetőségei. Diagram létrehozása, szerkesztése. Diagramtípusok.	Egy-egy adatsorból többféle diagram készítése, az adatok megtévesztő ábrázolásának felismerése.
	Diagramkészítés II.	Diagramtípusok: kördiagram, oszlopdiagram, grafikon	Az adatok grafikus ábrázolási lehetőségei. Diagram létrehozása, szerkesztése. Diagramtípusok.	Egy-egy adatsorból többféle diagram készítése: például a Föld népessége, gazdasági adatok. Az adatok megtévesztő ábrázolásának felismerése. Példák keresése internetes cikkekben és a nyomtatott sajtóban.
	Gyakorlás	érettségi feladatok	Cellahivatkozásokat, matematikai tudásának megfelelő képleteket, egyszerű statisztikai függvényeket használ táblázatkezelő programban. Az adatok szemléltetéséhez diagramot készít. Tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról.	Más tantárgyakhoz, az iskolai és a hétköznapi élethez kapcsolódó problémákban az adatok feldolgozása táblázatkezelő program segítségével.
	Szöveg- és dátumkezelő függvények	Dátum- és szövegkezelő függvények, függvény paraméterezése	Szám, szöveg, logikai típusok. Dátum- és idő-, pénznem-, százalékformátumok alkalmazása. Függvények használata, paraméterezése. Hétköznapi problémák megoldása táblázatkezelővel	A hétköznapi életből származó problémák megoldása szöveg- és dátumkezelő függvényekkel. Például monogram, belépési adatok generálása, többnapos tábor részvételi adatai.
	Keresőfüggvények	Keresőfüggvények, függvény paraméterezése	Függvények használata, paraméterezése. Hétköznapi problémák megoldása táblázatkezelővel. Adatok keresése.	A hétköznapi életből származó problémák megoldása kereső függvényekkel. Például: dolgozat pontozása, tanulmányi vagy versenyeredmény sávos jutalmazása, tanulónyilvántartásból adott nevű tanuló adatainak kigyűjtése az adattábla első sorába.
	Feltételes statisztikai függvények	Feltételtől függő statisztikai függvények, függvény paraméterezése	Függvények használata, paraméterezése. Hétköznapi problémák megoldása táblázatkezelővel. Statisztikai függvények, feltételtől függő számítások.	A hétköznapi életből származó statisztikai problémák megoldása feltételes statisztikai függvényekkel. Például: osztálystatisztika, autónyilvántartás, települések nyilvántartásának elemzése. Az adott feltételnek megfelelő adatok kiemelése feltételes formázással.
	Gyakorlás	Hétköznapi problémák megoldása a megismert eszközökkel	Hétköznapi problémák megoldása táblázatkezelővel	Adott feladat különböző megoldási lehetőségeinek közös elemzése.

	Ellenőrzés	Hétköznapi problémák megoldása a megismert eszközökkel	Hétköznapi problémák megoldása táblázatkezelővel	Hétköznapi életből származó problémák megoldása a megfelelő adattípusok, adatformátumok, képletek, függvények alkalmazásával.
Online kommunikáció				
	Az online kommunikációs eszközök csoportosítása	Online kommunikációs eszközök, kommunikáció jellemzői, web 2.0, chat, online közösség	Az online kommunikáció jellemzői Az online közösségek szerepe, működése	Az ismeretek rendszerezése, az eszközök csoportosítása, jellemzőik megfigyelése. Az elektronikus kommunikáció szabályainak betartásával két- vagy több-résztvevős kommunikációs lehetőségek és alkalmazások használata
	A világháló	Az online kommunikáció jellemzői, tematikus és kulcsszavas információkeresés, hitelesség, adatvédelmi beállítás	Az online kommunikáció jellemzői A tanuló ismeri és alkalmazza az információkeresési stratégiákat és technikákat, a találati listát a problémának megfelelően szűri, ellenőrzi annak hitelességét	Tematikus és kulcsszavas információkeresési stratégiák és technikák alkalmazása például technikai, szaktudományos és szépirodalmi területen. A találati lista szűkítése, bővítése és szűrése, valamint hitelességének ellenőrzése, adatvédelmi beállítások használata
	Elektronikus levelezés	Levelezőrendszer, elektronikus postafiók, biztonsági kockázatok, spam, spamszűrő	Az online kommunikáció jellemzői A tanuló használja a két- vagy több-résztvevős kommunikációs lehetőségeket és alkalmazásokat, az online kommunikáció során alkalmazza a kialakult viselkedési kultúrát és szokásokat, a szerepelvárásokat.	Levelezés műveleteinek rendszerezése, áttekintése, postafiók beállításai, levelekkel kapcsolatos beállítások, névjegyek, levelezőrendszerek egyéb szolgáltatásainak megismerése, kipróbálása a gyakorlatban. Biztonsági kérdések megbeszélése.
Adatbázis-kezelés				
	Alapfogalmak megismerése, tisztázása	Adatbázis, adattábla, sor, rekord, oszlop, mező, relációs adatmodell, kapcsolat és adattípusok: szöveg, szám, dátum, idő, logikai.	Adattípusok: szöveg, szám, dátum és idő, logikai. Strukturált adattárolás.	A fogalmak megértését segítő feladatok egyéni, illetve csoportos megoldása, majd közös megbeszélése. Visszautalás a táblázatkezelésre.
	Adatbázis létrehozása	adattípus; adattípusok: szöveg, szám, dátum, idő, logikai	Adattípusok: szöveg, szám, dátum, idő, logikai	Összefüggések keresése nagyméretű adathalmazban.
	Adatok importálása	importálás	Közérdekű adatbázisok elérése	A hétköznapi, iskolai élethez és más tantárgyakhoz kapcsolódó, valamint közérdekű adatok gyűjtése és adatbázis-kezelő programba való bevitele.
	Szűrés, rendezés	szűrés, szűrési feltétel	Szűrési feltételek megadása Az adatbázisban interaktív módon keres, rendez és szűr.	Adatok szűrése egytáblás adatbázisokból adatbázis-kezelő rendszer segítségével.

	Egytáblás lekérdezések	lekérdezés, logikai műveletek	Lekérdezések készítése	Adatok szűrése, lekérdezése egytáblás adatbázisokból adatbázis-kezelő rendszer segítségével.
	Szövegkezelés	mintaillesztés	Lekérdezések készítése	Adatok szűrése, lekérdezése egytáblás adatbázisokból adatbázis-kezelő rendszer segítségével.
	Dátumkezelés	dátumfüggvények	Lekérdezések készítése	Adatok szűrése, lekérdezése egytáblás adatbázisokból adatbázis-kezelő rendszer segítségével.
	Rendezés, csúcsérték	rendezés, megjelenítési beállítások	Lekérdezések készítése	Adatok szűrése, lekérdezése és nyomtatása egytáblás és többtáblás adatbázisokból adatbázis-kezelő rendszer segítségével.
	Több tábla használata	táblák közötti kapcsolat	Lekérdezések készítése Táblakapcsolatok létrehozása, felhasználása	Adatok szűrése, lekérdezése többtáblás adatbázisokból adatbázis-kezelő rendszer segítségével. Adott problémának szűrési és lekérdezési feltételek egy adatbázis-kezelő programban.
	Gyakorlás	érettségi feladatok	Lekérdezések készítése Táblakapcsolatok létrehozása, felhasználása	Adott feladat különböző megoldási lehetőségeinek közös elemzése. Adatok szűrése, lekérdezése többtáblás adatbázisokból adatbázis-kezelő rendszer segítségével.
	Számonkézés	érettségi feladatlap	Lekérdezések készítése Táblakapcsolatok létrehozása, felhasználása	Adatok szűrése, lekérdezése többtáblás adatbázisokból adatbázis-kezelő rendszer segítségével.
	Számított értékek és aggregáló függvények	összeg, átlag, szélsőérték, darabszám	Függvényhasználat adatok összesítésére	Adatok szűrése, lekérdezése többtáblás adatbázisokból adatbázis-kezelő rendszer segítségével. Adott problémának szűrési és lekérdezési feltételek, összesítő függvények alkalmazása egy adatbázis-kezelő programban.
	Segédlekérdezések	segédlekérdezés	Lekérdezések készítése Táblakapcsolatok létrehozása, felhasználása	Adatok szűrése, lekérdezése többtáblás adatbázisokból adatbázis-kezelő rendszer segítségével. Adott problémának szűrési és lekérdezési feltételek, összesítő függvények alkalmazása egy adatbázis-kezelő programban.
	Hiányzó értékek keresése	allekérdezés, jobb és bal oldali illesztés	Lekérdezések készítése Táblakapcsolatok létrehozása, felhasználása	Adatok szűrése, lekérdezése többtáblás adatbázisokból adatbázis-kezelő rendszer segítségével. Adott problémának szűrési és lekérdezési feltételek, összesítő függvények alkalmazása egy adatbázis-kezelő programban.

	Gyakorlás	érettségi feladatok	Lekérdezések készítése Táblakapcsolatok létrehozása, felhasználása Függvényhasználat adatok összesítésére	Adott feladat különböző megoldási lehetőségeinek közös elemzése.
	Rendszerezés	érettségi feladatok	Lekérdezések készítése Táblakapcsolatok létrehozása, felhasználása Függvényhasználat adatok összesítésére	Adatok szűrése, lekérdezése többtáblás adatbázisokból adatbázis-kezelő rendszer segítségével. Adott problémának szűrési és lekérdezési feltételek, összesítő függvények alkalmazása egy adatbázis-kezelő programban.
	Ismeretek ellenőrzése	érettségi feladatok		Adatok szűrése, lekérdezése többtáblás adatbázisokból adatbázis-kezelő rendszer segítségével. Adott problémának szűrési és lekérdezési feltételek, összesítő függvények alkalmazása egy adatbázis-kezelő programban.
	Jelentések	jelentés	Jelentések készítése	Adatok szűrése, lekérdezése és nyomtatása egytáblás és többtáblás adatbázisokból adatbázis-kezelő rendszer segítségével.
	Űrlapok	űrlap	Űrlapok készítése	Adatok szűrése, lekérdezése és nyomtatása egytáblás és többtáblás adatbázisokból adatbázis-kezelő rendszer segítségével.
	Törlő, frisstő lekérdezések	törlő, frissítő, keresztábrás lekérdezés	Adatok módosítása, törlése	
Információs társadalom, e-világ				
	Az információs társadalom szerepe, e-szolgáltatások	Információs társadalom, digitális állampolgár, e-szolgáltatás, e-ügyintézés, elektronikus személyi igazolvány, Ügyfélkapu.	Az információhitelesség ellenőrzésének egyszerű módjai. Az e-szolgáltatások szerepe az információs társadalomban.	Ügyfelek azonosítási lehetőségei, e-személyi igazolvány. A különféle e-szolgáltatások megismerése. Az Ügyfélkapu szolgáltatásainak megismerése, különféle e-ügyintézési formák lehetőségeinek feldolgozása csoportmunkában, a szolgáltatások összehasonlítása.
	Az információs társadalom problémái	Élménybuborék, információhitelesség, álhír, lánclevél, adathalászat, személyes adat, adat- és információvédelem, GDPR, többfaktoros azonosítás.	A személyes adatok védelmének fontosabb szabályai. Személyhez köthető információk és azok védelme. Az elektronikus kommunikáció gyakorlatában felmerülő problémák megismerése.	A megtévesztő tartalmú webooldalok, információk felismerési lehetőségei. A problémák kivédése érdekében használható adat- és információvédelmi lehetőségek megismerése és alkalmazása. A témában készült problémafelvető videó megtekintése, csoportos megvitatása. A megtévesztő szándék felismerésének és az adatvé-

				delmi lehetőségeknek csoportos, illetve egyéni feldolgozása.
	Felhőszolgáltatások	Felhőszolgáltatás, megosztás, kétfaktoros azonosítás	Online tárolás, megosztás alapfogalmai Személyhez köthető információk és azok védelme	Felhőszolgáltatás, megosztás alapfogalmainak rendszerezése, gyakorlati alkalmazása csoportmunkában. Iskolai környezetnek megfelelő e-szolgáltatások használata.
Publikálás a világhálón				
	Alapfogalmak	Böngészőprogram, erőforrás, hiperhivatkozás, URL, URN, URI, séma, útvonal, lekérdezői paraméterek, oldalrész, http protokoll, HTML, stíluslap (CSS), reszponzivitás, akadálymentesség	Az internetes publikálás módszereinek megismerése, szabályai	A fogalmak megértését, bemutatását, kipróbálását támogató feladatok egyéni, illetve csoportos megoldása, majd közös megbeszélése.
	Készítsünk weblapot! 1.	Dinamikus honlap, statikus honlap, kódszerkesztő alkalmazás, HTML alapstruktúra, címsorok, megjegyzés a kódban, bekezdés, sortörés, egyszerű szövegformázások, listák	Weblapkészítés HTML nyelven weblapszerkesztővel. Webdokumentum szerkezetének és alapelemeinek ismerete	Esettanulmány közös megvalósítása lépésenként, a legfontosabb címkék használatának bemutatása. Gyakorlófeladat egyéni megoldása.
	Készítsünk weblapot! 2.	Képek beillesztése, ábrák/illusztrációk felirattal, hivatkozások, videó beillesztése	Weblapkészítés HTML nyelven weblapszerkesztővel. Webdokumentum szerkezetének és alapelemeinek ismerete. Közlésre szánt szöveges és képi információval kapcsolatos elvárások, kiválasztási szempontok, fájlformátumok	Esettanulmány közös megvalósítása lépésenként, a legfontosabb címkék használatának bemutatása. Gyakorlófeladat egyéni megoldása.
	Készítsünk weblapot! 3.	Táblázatok használata, stíluslap csatolása, stíluslap módosítása, statikus honlap publikálása	Weblapkészítés HTML nyelven weblapszerkesztővel. Webdokumentum szerkezetének és alapelemeinek ismerete. Webdokumentum tartalmának és stílusának szerkesztési lehetőségei, szétválasztásuk jelentősége. Stíluslap csatolása weblaphoz, és a benne lévő stílusok használata a dokumentum formázásához	Esettanulmány közös megvalósítása lépésenként, a legfontosabb címkék használatának bemutatása. Előre elkészített stíluslap csatolása, valamint testreszabása. Az elkészült honlap publikálási módjának bemutatása. Gyakorlófeladat egyéni megoldása.
	Gyakorlás	Komplex feladat megoldása és ellenőrzése	Az ismeretek ellenőrzése	Honlap készítése és publikálása szabadon választott témában, csoportmunka keretében. Az elkészült munkák tartalmának, valamint kivitelezésének közös értékelése
	Gyakorlás	Komplex feladat megoldása és ellenőrzése	Az ismeretek ellenőrzése	Honlap készítése és publikálása szabadon választott témában, csoportmunka keretében. Az elkészült munkák tartalmának, valamint

				kivitelezésének közös értékelése.
	Statikus weboldal létrehozása HTML-nyelven. Stíluslap csatolása és módosítása	HTML-alapstruktúra, címsorok, megjegyzés a kódban, bekezdés, sortörés, egyszerű szövegformázások, listák. Képek beillesztése, ábrák/illusztrációk felirattal, hivatkozások, videó beillesztése. Táblázatok használata, stíluslap csatolása, stíluslap módosítása, statikus honlap publikálása.	Weblapkészítés HTML-nyelven weblapszerkesztővel. Webdokumentum szerkezetének és alapelemeinek ismerete. Webdokumentum tartalmának és stílusának szerkesztési lehetőségei, szétválasztásuk jelentősége. Stíluslap csatolása weblaphoz, és a benne lévő stílusok használata a dokumentum formázásához.	Statikus honlapkészítési feladatok megoldása egyéni, illetve csoportos munkában. A legfontosabb HTML-címkek használata (bekezdés, címsor, listák, hiperhivatkozások, táblázatok, képek/illusztrációk, videók). Stíluslap csatolása és módosítása. Statikus honlap publikálása.
	A tartalomkezelő rendszerek (WCMS) jellemzői, funkciói. Honlap készítése tartalomkezelő rendszerben I.	Tartalomkezelő rendszer, (W)CMS-funkciók, témák/sablonok/oldalelrendezések, munkafolyamat, együttműködés, verziókezelés, honlaptervezés és -publikálás lépései.	Webdokumentum tartalmának és stílusának szerkesztési lehetőségei, szétválasztásuk jelentősége. Közlésre szánt szöveges és képi információval kapcsolatos elvárások, kiválasztási szempontok, fájlformátumok. Az internetes publikálás módszereinek megismerése, szabályai. Szövegek, képek, fotóalbumok, hang- és videoanyagok, weblapok publikálása tartalomkezelő rendszerben. Összetett webdokumentum készítése.	Esettanulmány közös megvalósítása lépésenként, a legfontosabb WCMS-funkciók bemutatásával. Gyakorló feladat megoldása egyénileg.
	Gyakorlás	érettségi feladatok	Az ismeretek ellenőrzése	Honlap készítése tartalomkezelő rendszerben, egyéni munka keretében.
A digitális eszközök használata				
	Az informatikai eszközök története; a digitális eszközök főbb egységei A modern digitális eszközök működése	Az informatikai eszközök története. A digitális eszközök főbb egységei, periféria. Kommunikációs eszközök, mobil-eszközök; felhőszolgáltatások, szinkronizálás, ergonómia.	Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásai; a károsító hatások csökkentése. Az informatikai eszközök működési elveinek megismerése. A digitális eszközök főbb egységei. Az informatikai eszközök, mobil-eszközök operációs rendszerei.	Ennek a témakörnek a tartalmi elemeit kisebb részletekben a többi témakör oktatásában javasoljuk feldolgozni, akkor, amikor az adott eszköz használata szükségessé teszi azt. Az itt leírtak nem önálló tanulási egységei a tananyagoknak. A tanulók különböző informatikai környezetekkel találkoznak mindennapi életük, tanulmányaik és más tevékenységük során. Társadalmi érintkezésükben aktív szerepet akkor tudnak betölteni, ha a digitális környezet elvi és gyakorlati kérdéseit folyamatosan megismerik, abba képesek beavatkozni és ismereteiket másokkal megosztani.
	Operációs rendszerek	Operációs rendszerek, lokális, illetve hálózati fájl- és mappaműveletek. Alkalmazások telepítése; tömörítés, digitális kártevők és védekezés ellenük.	Tudatos felhasználói magatartás erősítése, a felelős eszközhasználat kialakítása, tudatosítása; etikus információkezelés. Operációs rendszer segédprogramjai. Felhőszolgáltatások igénybevétele, használata a csoportmunkában. Állományok kezelése és megosztása a felhőben. Állomány- és mappatömörítés.	

			Digitális kártevők elleni védekezés.	
Mobiltechnológiai ismeretek				
	Projekt tervezése és megvalósítása	projekt, mérföldkő, felelős, előfeltétel, tárgyi feltétel, egymásra épülő feladatok	<p>Mobileszközök kezelése, alkalmazások futtatása, telepítése, eltávolítása.</p> <p>Mobileszközökre tervezett oktató- és oktatást segítő programok célszerű használata.</p>	Projekttervezési alapismeretek és projektmenedzsment alkalmazások általános funkcióinak áttekintése.
	Projektmenedzsment alkalmazások lehetőségei és használatuk	alkalmazás erőforrásigénye, alkalmazásspecifikáció	<p>Mobileszközök kezelése, alkalmazások futtatása, telepítése, eltávolítása.</p> <p>Alkalmazások erőforrásigényének felmérése.</p> <p>Alkalmazás kezelőfelületének és feladatainak specifikálása.</p> <p>Mobiltechnológiai eszközök segítségével megvalósított együttműködés.</p>	<p>Mobil platformra telepíthető projektmenedzsment alkalmazások összehasonlítása csoportmunkában. (erőforrásigény, funkcionalitás)</p> <p>Az alkalmazások funkcióinak prezentálása a csoportok által.</p>
	Kiválasztott projektmenedzsment alkalmazás használata a gyakorlatban		<p>Mobileszközök kezelése, alkalmazások futtatása, telepítése, eltávolítása.</p> <p>Alkalmazások erőforrásigényének felmérése.</p> <p>Alkalmazás kezelőfelületének és feladatainak specifikálása.</p> <p>Mobiltechnológiai eszközök segítségével megvalósított együttműködés.</p>	<p>A kiválasztott projektmenedzsment alkalmazás funkcióinak megismerése egy gyakorlati példán keresztül. (pl. egy tantárgy beadandó feladatával kapcsolatos munkafázisok adminisztrálása)</p>

Rendszerező összefoglalás				
	Rendszerezés	érettségi feladatok	Az ismeretek ellenőrzése	
	Rendszerezés	érettségi feladatok	Az ismeretek ellenőrzése	
	Rendszerezés	érettségi feladatok	Az ismeretek ellenőrzése	
	Rendszerezés	érettségi feladatok	Az ismeretek ellenőrzése	

3.19.3 Magyar nyelv és irodalom tantárgy

Bevezetés

A magyar nyelv és irodalom tantárgy tanítása és tanulása különösen alkalmas a társadalom közösen vallott értékeinek közvetítésére. Tartalommal tölti meg és erősíti a nyelvi és kulturális identitást, a nemzeti önazonosságot, felkelti a megnyilatkozás iránti igényt, erősíti az etikai és erkölcsi ítélőképességet, elősegíti más kultúrák megismerését.

Célok és feladatok

Az anyanyelvi nevelés alapvető feladata a nyelv, mint változó rendszer megismerése, illetve a nyelvi kompetencia fejlesztése annak érdekében, hogy a képzésben részt vevők életkoruknak megfelelő szinten birtokolják a szóbeli és írásbeli kommunikáció eszköztárát, képessé váljanak azok funkcionális elemzésére, gyakorlati alkalmazására. Így segítve és megalapozva a képzésben részt vevők önálló ismeretszerzését, tanulását, valamint a velük szoros összefüggésben levő differenciált gondolkodást, az élethosszig tartó tanulás képességét és igényét.

Az egyén folyamatosan fejlődő szövegértési és -alkotási tudása teszi lehetővé, hogy önállóan, illetve másokkal együttműködve képes legyen a verbális és nem verbális kommunikáció kódjainak, kapcsolatainak, tényezőinek azonosítására, tudatos alkalmazására, a különböző szövegek megértésére, elemzésére, kritikai feldolgozására. Mindezek birtokában alkalmassá válik a másodlagos, átvitt kifejezésmódból adódó jelentések felismerésére, reflexiójára és arra, hogy saját szövegek alkotása során maga is éljen velük. A szövegek önálló megalkotásában képes megfelelni a beszédhelyzetet, a hallgatóságot figyelembe vevő, az alkotói szándékból, az olvasók igényeiből, továbbá a különféle szövegműfajok normáiból fakadó erkölcsi, esztétikai és kulturális elvárásoknak.

Az anyanyelvi nevelés feladata, hogy tudatosítsa a résztvevőkben: a nyelv változó, fejlődő rendszer, eszközszerű használata elengedhetetlen a világról való tudás megszerzéséhez és a hatékony kifejezőképesség fejlesztéséhez. A nyelvi rendszer nem értelmezhető a beszélőtől független létező jelenségként, a nyelvi jelentés a nyelv szóbeli és írásos működése során jön létre.

Az anyanyelvi nevelés feladata, hogy fejlessze a különféle formában megjelenő (szóbeli, nyomtatott, elektronikus stb.) szövegek megértését, alkotását, a helyzetnek megfelelő kifejezés képességét, a különféle szóbeli és írásos információk célirányos és kritikus használatát, kiválasztását, újrendezését. Feladata továbbá, hogy tudatosítsa és rendszerezze a korábban megszerzett tudást a nyelv társas, társadalmi szerepéről, a nyelv és gondolkodás viszonyáról, az anyanyelv jelenbeli és múltbeli változásairól, más nyelvekkel való azonosságairól és különbözőségeiről.

A középiskolát végzettektől elvárt nyelvi kultúra magában foglalja a beszédértés, a beszéd, a szövegértés és a szövegalkotás képességét és mindezek minőségi alkalmazását a szóbeli és írásbeli megnyilatkozások különféle élethelyzeteiben. (Ideértve a hangzó és írott szövegek mellett az audiovizuális közlés és az információs társadalom különféle jelenségeinek ismeretét, megértését, készségszintű gyakorlati alkalmazását.) A magyar nyelv és irodalom tantárgy a tartósan elfogadott értékekkel szerves egységben, párhuzamosan közvetíti a jelenben alakuló, változó nyelvi és irodalmi kultúrát. Értékközvetítő feladatát a magyar nyelv és irodalomtanítás akkor tölti be, ha hiteles kérdések és válaszok megfogalmazásával, motiváló befogadási, kifejezési helyzetek teremtésével reagál a képzésben résztvevők mindennapi életvilágára, önkifejezési, értelmezési problémáira és érzelmi-gondolati felismeréseire egyaránt.

Az irodalmi művekkel folytatott aktív párbeszéd révén jön létre a kapcsolat a múlt, a jelen és a jövő között. A jelentős művek szembesítik a befogadót az élet alapvető kérdéseivel, biztosítva a kultúra folytonosságát, folyamatos megújulását. Segítenek az emberi és társadalmi problémák megértésében, átélésében, a saját és más kultúrák megismerésében, az én és a másik közötti azonosság és különbség megfogalmazásában, tiszteletében. Az irodalmi alkotások fejlesztik az emlékezetet, az élmények feldolgozásának és megőrzésének képességét, hozzájárulnak ahhoz, hogy a képzésben résztvevőkben megteremtődjenek a hagyomány elfogadásának és alakításának párhuzamos igénye.

Az irodalmi nevelés kitüntetett feladata az olvasási kedv felkeltése és megerősítése, az irodalomnak, mint művészetnek, mint az emberi kommunikáció sajátos formájának megszerettetése, közlésformáinak, kifejezési módjainak élményteremtő megismertetése. Az így megszerzett tudás lehetőséget teremt az ön- és emberismeret, a képzelet, a kreativitás és a kritikai gondolkodás fejlesztésére, miközben a résztvevők megismerik a sokoldalú és többjelentésű hagyomány fogalmát, a nyelvi és művészi konvenciókat. Az irodalomtanítás feladata, hogy a művészet hatása révén kreatív érzelmeket, gondolatokat, intenzív élményeket közvetítsen, a megbeszélés, a szóbeli és írásbeli szövegalkotás révén pedig az önkifejezés és a másik meghallgatásának társas élményéhez juttassa a résztvevőket.

Az irodalmi műveltség elsajátítása által a képzésben résztvevők mindenfajta szövegnek pontosabb értőivé válhatnak. Átélnhetnek, megismerhetnek, sőt saját élményeiken, reflexióikon átszűrve meg is érthetnek olyan élethelyzeteket, érzelmeket, döntési szituációkat, erkölcsi dilemmákat, megoldási mintákat, magatartásformákat, értékeket, eszméket és gondolatokat, amelyek a saját életükben is érvényesíthetők. Együtt érzővé válhatnak más magatartások, életformák, szociális helyzetek, gondolatmenetek, világlátások, meggyőződések iránt. Megtapasztalhatják és alkotó módon megismerhetik a nyelv kifejező lehetőségeit, ezáltal az anyanyelv szépsége mellett az önkifejezés, a szóbeli és írásbeli problémamegoldás átélt élményével gazdagodhatnak. Megszerezhetik azt a műveltségi anyagot, amely a magyar és az európai kultúra hivatkozási alapja. Megismerhetnek más alternatívát a tömegkultúra (populáris regiszter) mellett, vagy éppen a tömegkultúra jelenségeinek differenciáltabb befogadására, alkalmazására lesznek képesek. Igényesebbé válhatnak abban, hogyan tegyenek föl kérdéseket, mennyire mélyen és pontosan fogalmazzanak meg problémákat.

A magyar nyelv és irodalom tantárgy révén közvetített fogalmi műveltség felépítésében folyamatos tevékenység a fogalmi gondolkodás fejlesztése. A fogalmakkal kapcsolatos tudás folyamatos bővítése és elmélyítése az értelmes tanulás egyik összetevője.

A magyar nyelv és irodalom műveltségterület tartalmi hozzájárulnak a résztvevők lelki-érzelmi nevelődéshez. Az irodalmi olvasmányok, élmények belső tartalékok is, fejlesztik az önismeretet, a valóságismeretet, összességükben az élet értékét sugallják. A tantárgy tehát nem a konkrét egészségfejlesztési ismeretekkel, inkább az egészségmegőrzéshez szükséges attitűdök kialakításával járulhat hozzá a mindenkori ifjú nemzedékek jóllétéhez.

Az emberi kapcsolatok mikrotörténeteinek, a kapcsolatok szociális tartalmainak érzékelése, felfogása, értékelése fejleszti a szociális érzékenységet, az irodalmi művek révén megismert különféle alkatok, magatartásformák pedig támogatják az erkölcsi ítélőképességet. Az értékkeresés, az értékválság folyamatának megfigyelése, értelmezése módot ad az együttérzés, az önismeret és az erkölcsi tudatosság elmélyítéséhez.

A nyelvi, irodalmi tanulmányaik révén a résztvevők képessé válnak annak bemutatására, mássokkal való megosztására, hogyan hordozzák és fejezik ki a magyar és a világirodalom alkotói

különböző korok és emberek tapasztalatait, élményeit, gondolatait, erkölcsi megfontolásait. Mindez hatékonyan támogatja nyelvi és kulturális kötődések alakulását, megerősödését.

Az irodalmi alkotásokban fölmutatott változatos emberi életsorsok növelik a valóságismerttet, több szempontból elemezhető modelleket mutatnak, hozzásegítve a résztvevőket sokféle emberi életút, életpálya megismeréséhez, ezáltal is támogatva a saját életükkel, további tanulmányaikkal kapcsolatos felelős döntéseiket.

A magyar nyelv és irodalomtanítás sajátos célja, hogy a résztvevők éljenek meg, szerezzenek tapasztalatot különböző tevékenységekben, az egyéni feladatvállalásban, anyaggyűjtésben és előadásban, a kooperatív tanulás helyzeteiben (pármunkában, csoportmunkában), dramatikus játékban, különböző szövegértelmezési eljárások alkalmazásában. Mindez jelentősen fejleszti tanulási képességeiket, ezáltal támogatja középiskolai tanulmányaik sikerességét is. Szövegértési és szövegalkotási tudásuk alkalmazása minden tantárgyban érvényes és alkalmazható.

A fenntarthatóságra és környezettudatosságra nevelés természetes terepe a szövegértő olvasás fejlesztéséhez felkínált, ebben alkalmazott szöveganyag, elsősorban az ismeretterjesztő és a dokumentum típusú szövegek feldolgozása révén. Az érvelés, a vita tanításában-tanulásában is van motiváló ereje, ha ilyen összetársadalmi érdekelttségű, ugyanakkor az egyén mindennapjaiban is releváns témákat érintünk. Az irodalmi olvasmányok ember és természet sokféle viszonyát mutatják fel, ezek megbeszélése, tanulmányozása hozzásegíthet a természeti és a teremtett környezethez való tudatos viszony kialakításához.

A kritikus fogyasztói magatartásra való nevelés természetes területe a szövegértés. Több nyelvi témakör kínál módot például a reklámanyelv, a reklámhatás kritikus nyelvi elemzésére, az információk helyes értékelésére, a manipuláció felismerésére.

A tantárgy azzal is számol, hogy az elektronikus információhordozók, a világháló térhódításának és napi használatának közegében működik. E kihívás ugyanis jelentősen alakítja az anyanyelvi kultúrát és hat az irodalomolvasás szellemi jelentőségére. A digitális kultúrát és a hatékony önálló tanulást egyaránt fejlesztik az önálló adatgyűjtés módszerei, a könyvtári szolgáltatások, katalógusok, bibliográfiák használata mellett az internet kínálta lehetőségek alkalmazása. A tantárgy kínálja lehetőség és feladat is egyúttal a megfelelő információk kiválasztása, rendszerezése, egyszerűbb bibliográfia, forrásjegyzék összeállítása, az információfeldolgozás, az idézés technikai szabályainak, etikai normáinak ismerete és alkalmazása. Így a magyar nyelv és irodalom kiemelt befogadó tantárgya a könyvtárhasználat tanításának.

ELSŐ ÉV

TANULÁSI EREDMÉNYEK AZ ELSŐ ÉV VÉGÉRE

Az első év tananyagának tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a képzésben résztvevő a nevelési-oktatási szakasz végére:

- felismeri és tudatosítja, hogy az irodalomolvasás érzelmi, gondolati, erkölcsi és esztétikai élmények forrása;
- képes az alapvető emberi magatartásformák felismerésére, ezek megvitatása révén az erkölcsi és esztétikai érzéke fejlődik;
- az irodalmi alpműveltsége gazdagodik;
- felismeri és elkülöníti a műnemeket, illetve a műnemekhez tartozó műfajokat, a motívumokat befogadja, értelmezi;
- a művek értelmezésében felhasználja irodalmi és művészeti, történelmi, művelődéstörténeti ismereteit;
- az irodalmi művek értelmezése során figyelembe veszi a művek keletkezéstörténeti hátterét;
- tanári segítséggel az epikai és drámai művekben értelmezi a cselekményszálak, a szerkezet, az időszerkezet (lineáris, nem lineáris), a helyszínek és a jellemek összefüggéseit;
- a drámai mű értelmezésében alkalmazza az általa tanult drámaelméleti és drámatörténeti fogalmakat (pl. konfliktusos dráma);
- a lírai mű értelmezésében alkalmazza az általa tanult líraelméleti és líratörténeti fogalmakat (pl. lírai én, beszédhelyzetek, ars poetica, szereplíra);
- különböző megjelenésű, típusú, műfajú, korú szövegeket olvas, értelmez, önállóan vázlatot készít;
- összefüggő szóbeli szöveg (előadás, megbeszélés, vita) alapján önállóan vázlatot készít;
- ismeri a tanult tantárgy tudományos szakszókincsét, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja;
- megadott szempontrendszer alapján szóbeli feleletet készít;
- képes eltérő műfajú szóbeli szövegek alkotására: pl. felelet, kiselőadás;
- az írásbeli szövegalkotáskor alkalmazza a tanult szerkesztési, stilisztikai ismereteket és a helyesírási szabályokat;
- képes tudásanyagának megfogalmazására, előadására a magyar- és a világirodalom kiemelkedő alkotóiról, az olvasott, feldolgozott művekről;
- be tudja mutatni a tanult stíluskorszakok, irányzatok sajátosságait;
- képes a feldolgozott epikai, lírai és drámai művek főbb jellemzőinek bemutatására, a művek jelentésének, erkölcsi tartalmának tárgyyszerű, lényegre törő ismertetésére, értelmezésére;
- képes összekapcsolni irodalmi műveket különböző szempontok alapján (motívumok, történelmi, erkölcsi kérdésselvetések, művek és parafrázisaik);
- képes a tantárgyhoz kapcsolódó fogalmakkal bemutatni a lírai művek hangulati és hangnemi sajátosságait, a művek verstani felépítését;
- képes memoriterek szöveghű tolmácsolására a szövegfonetikai eszközök helyes alkalmazásával, tudatos szövegmondással;
- hosszabb terjedelmű szöveg alapján többszintű vázlatot vagy részletes gondolattérképet készít;
- képes azonosítani a szöveg szerkezeti elemeit, és figyelembe veszi azok funkcióit a szöveg értelmezésekor;
- tudja alkalmazni az irodalmi alkotások műfaji természetének megfelelő szövegfeldolgozási eljárásokat, megközelítési módokat;
- képes órai eszmecserében, vitában, érvelésben az irodalmi művekben megjelenő álláspontok azonosítására, követésére, megvitatására, összehasonlítására, eltérő vélemények megértesítésére, saját véleménye újrafogalmazására;
- ismeri a tanult tantárgyak, tudományágak szakszókincsét, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja;

- képes eltérő műfajú szóbeli szövegek alkotására: felelet, kiselőadás, hozzászólás, felszólás, esszé;
- a tanult szövegtípusoknak megfelelő tartalommal és szerkezettel önállóan alkot különféle írásbeli szövegeket;
- a környező világ jelenségeiről, szövegekről, műalkotásokról véleményt alkot, és azt érvekkel támasztja alá.

TÉMAKÖRÖK ÓRASZÁMA

Témakör neve	Javasolt óraszám 2 óra/hét	Javasolt óraszám 3 óra/hét
Bevezetés az irodalomba – művészet, irodalom	1	2
Az irodalom ősi formái. Mágia, mítosz, mitológia	3	3
A görög irodalom	6	9
A római irodalom	2	2
A Biblia, mint kulturális kód	6	10
A középkor irodalma	4	5
A reneszánsz irodalma	8	12
A barokk és a rokokó irodalma	5	5
A felvilágosodás irodalma: - az európai felvilágosodás - a felvilágosodás korának magyar irodalma - a klasszicizmus és a kora romantika a magyar irodalomban	14	20
A romantika irodalma	6	10
Életművek a magyar romantika irodalmából I. - Vörösmarty Mihály - Petőfi Sándor - Jókai Mór	17	32
Órák száma összesen	72	108

A helyi tanterv témakörei és óraszámjai

Témakör:	Tervezett óraszám	Tervezett óraszám
Bevezetés az irodalomba – művészet, irodalom. Az irodalom ősi formái. Mágia, mítosz, mitológia	4	5
Az irodalom és hatása: pl. Karinthy Frigyes: A cirkusz	-	1
Műnem-műfaji rendszer	1	1
A görög mitológia: pl. a világ születése; istenek születése és harca; istenek nemzedékei, világkorszakok; az ember teremtése; az olimposzi istenek; A görög mitológia híres történetei (Hermész, Dionüszosz, Héraklész tettei, Daidalosz és Ikarosz, Thészeusz és Ariadné, a Minótauros)	3	3

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- változatos verses és prózai alkotások, szövegrészletek olvasása, közös értelmezése;
- szerző, előadó, terjesztő és befogadó változó viszonyrendszere: a művészetben való részvétel lehetőségei;
- mítoszok kulturális jelentőségének megértése;
- mítosz- és hőstípusok megkülönböztetése, felismerése;
- az archaikus, mitikus világkép és a kortárs világkép viszonyának mérlegelése;
- az alapvető emberi magatartásformák felismerése és azonosítása a mitológiai történetekben és eposzokban;
- a vándormotívumok meg- és felismerése pl. vízözön, örök élet utáni vágy
- irodalmi alapformák, műnemek, műfajok és motívumok megismerése
- a történetmesélés formáinak elemzése, az elbeszélői nézőpontok és a narratív struktúra szerepének felismerése
- a görög kultúra máig tartó hatásának felismerése: pl. archetipikus helyzetek, mitológiai és irodalmi adaptációk, intertextualitás;

FOGALMAK:

művészet, szépirodalom, szórakoztató irodalom, irodalmi kommunikáció; szerző, alkotó, másoló, előadó, befogadó; befogadás, katarzisz, műnem, epika, líra, dráma, műfaj, monda, elbeszélés, regény, elbeszélő költemény, dal, himnusz, óda, elégia, metafora, hasonlat, költői megformáltság, történet, lírai én, narrátor, beszélő, dialógus, monológ-szóbeliség, írásbeliség, sámánizmus, regös, táltos, világfa, antikvitas, mítosz, mitológia, eredetmítosz, pusztulásmítosz, archaikus világ, archetípus, politeizmus

Témakör: A görög irodalom	Tervezett óraszám 6	Tervezett óraszám 9
Homérosz: Odüsszeia (részletek)/Iliász (részletek)	2	3
A görög líra jellemzői, műfajok, időmértékes verselés: pl. Alkaios, Anakreon versein keresztül	2	2
A görög dráma és színház története Szophoklész: Antigoné	2	4

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Részleteket megismerése a homéroszi eposzokból.
- Szemelvények megismerése a görög lírából.
- Az időmértékes verselés ismertetése.
- Az ókori görög színház és dráma jellemzőinek, valamint a színház- és drámatörténetre gyakorolt hatásának megismerése.
- A műelemző képesség fejlesztése, a hősök jellemzése, magatartásuk, konfliktusaik megértése.
- Magatartásformák, konfliktusok, értékek felismerése, szembesítése, a drámai művekben felvetett erkölcsi problémák megértése, mérlegelése.
- A tragikum és a komikum műfajformáló minőségének megértése.

FOGALMAK

eposz, eposzi kellékek: prozódia, invokáció, enumeráció, in medias res, deus ex machina, hexameter; dal, elégia, epigramma, himnusz, időmértékes verselés fogalmai, versláb, hexameter, pentameter, disztichon, cezúra, toposz, tragédia, komédia, dialógus, kar, monológ, hármas egység, akció, dikció, drámai szerkezet: exozódia, konfliktus, tetőpont, megoldás

Témakör: A római irodalom	Tervezett óraszám 2	Tervezett óraszám 2
A római líra jellemzői, műfajok, időmértékes verselés: pl. Catullus, Vergilius, Horatius versein keresztül	2	2

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A római irodalom műfajainak, témáinak, motívumainak jellemzői.
- A görög és római kultúra viszonyának értelmezése.
- A római kultúra máig tartó hatásának felismerése (mitológiai és irodalmi adaptációk, intertextualitás).
- Az időmértékes verselés gyakorlatának mélyítése.

FOGALMAK

imitáció, ekloga, episztola, horatiusi alapelvek, ars poetica

Témakör: A Biblia, mint kulturális kód	Tervezett óraszám 6	Tervezett óraszám 10
Bevezetés: a Biblia felépítése, fordítások	1	1
Az Ószövetség (részletek): pl. A teremtéstörténet, Káin és Ábel; A vízözön, Bábel tornya, József története, Mózes és a tízparancsolat, próféták, Jónás története, zsoltárok	2	4
Újszövetség (részletek): pl. Máté evangéliuma; példabeszédek, pl. A tékozló fiú; a passió, Pál apostol „szerezhimnusza”; az Apokalipszis egy részlete.	2	4
<i>Számonkérés</i>	1	1

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A Biblia felépítésének tanulmányozása, a szöveghagyomány jellemzőinek és jelentőségének megértése.
- Szemelvények olvasása az Ó- és Újszövetségből: alapvető történetek, motívumok és műfajok megismerése.
- Háttérismeretek a Bibliához, mint az európai kultúra korokon és világnézeteken átívelő, alapvető kódjához.
- Kitekintés a bibliai történetek későbbi megjelenéseire az irodalomban és más művészeti ágakban.
- A bibliai hagyomány meghatározó jellege a szóbeli és írásos kultúrában: szókincsben, szólásokban, témákban, motívumokban.
- A Bibliához kapcsolódó ünnepek, hagyományok eredete, tartalma.

FOGALMAK

Biblia, Ószövetség, Újszövetség, Héber Biblia, zsidó vallás, kánon, kanonizáció, teremtéstörténet, pusztulástörténet, Tóra, Genesis, Exodus, zsoltár, próféta, kereszténység, evangélium, szinoptikusok, napkeleti bölcsek, apostol, példabeszéd, passió, kálvária, apokalipszis, Vulgata

Témakör: A középkor irodalma	Tervezett óraszám 4	Tervezett óraszám 5
Egyházi irodalom: Halotti beszéd és könyörgés, Ómagyar Mária-siralom	1	2
Lovagi és udvari irodalom pl. Walter von der Vogelweide alkotásai	1	1
Dante Alighieri: Isteni színjáték – Pokol (részletek)	1	1
A középkor világi irodalma pl. Villon: Nagy testamentum részletei	1	1

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az irodalomtörténeti korszakolás sajátosságainak, nehézségeinek, céljainak megismerése, a korstílus fogalmának bevezetése.
- Szövegrészletek elemzése a középkor irodalmából az alábbi műfajok közül: vallomás, lovagi epika, legenda, himnusz.
- Az antikvitás középkorra tett hatásának felismerése (pl. Vergilius-Dante).
- Dante és Villon életműve jelentőségének megértése.

FOGALMAK

középkor, korstílus, művelődéstörténet, romanika, gótika, vallomás, legenda, rím, egyházi kultúra, lovagi kultúra, trubadúr, moralitás, vágánsköltészet, nyelvemlék, szövegemlék, gesta, krónika, intelem, kódex, prédikáció, Pokol, Purgatórium, Paradicsom, emberiségköltemény/drámái költemény, allegória, szimbólum, tercina, balladaforma, oktáva, testamentum, haláltánc

Témakör: A reneszánsz irodalma	Tervezett óraszám 8	Tervezett óraszám 12
Az itáliai reneszánsz irodalom: Petrarca: Daloskönyv (egy-két szonett), Boccaccio: Dekameron (egy novella)	2	2
Janus Pannonius alkotói portréja; költészete, jellemző témái, műfajai: pl. Egy dunántúli mandulafáról, Pannónia dicsérete, Mars istenhez békességért, Búcsú Váradtól	2	3
Balassi Bálint alkotói portréja; költészete, költői tudatosság, az életmű néhány tematikus és formai jellemzője: pl. Egy katonaének, Borivóknak való, Hogy Júliára talál, így köszöne néki... Adj már csendességet..	2	3
Az angol reneszánsz színház Shakespeare: Rómeó és Júlia vagy Hamlet	2	4

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A reneszánsz jelentősége.
- Petrarca-sonett megismerése.
- Janus Pannonius és Balassi Bálint műveinek olvasása és értelmezése.
- A reformáció kultúrtörténeti jelentőségének megismerése.
- Lírai beszédhelyzetek, szerepek, alapvető műfajok (dal, epigramma, óda, elégia) felelevenítése.
- A novella kialakulása, kezdete.
- A végzettség és az egyéni felelősség dilemmája. Konfliktushelyzetek kezelésének módjai.
- A művekben felvetett erkölcsi problémák mérlegelő megítélése.
- A műelemző képesség fejlesztése, a hősök jellemzése, magatartásuk, konfliktusaik megértése.
- A műismereti tájékozottság, a kulturális emlékezet növelése (Shakespeare-szállóigék felidézése).
- A színházi kultúra alapvető változásai a görög színháztól a shakespeare-i színházig.
- A shakespeare-i dramaturgia és nyelvezet befogadása,
- Reflektálás Shakespeare drámaírói életművének, művészetének mai hatására.

FOGALMAK

reneszánsz, humanizmus, reformáció, sonett, novella, novellafüzér, anekdota, búcsúvers, dallamvers, szövegvers, Balassi-strófa, Balassa-kódex, hárompilléres versszerkezet, katonanének, virágmetafora, hármas színpad, a shakespeare-i dramaturgia, drámai műfajok, drámai szerkezet, drámai nyelv, drámai jellem

Témakör:	Tervezett óraszám	Tervezett óraszám
A barokk és a rokokó irodalma	5	5
Bevezetés	1	1
Pázmány Péter munkássága	0,5	0,5
Mikes Kelemen levelei	0,5	0,5
Zrínyi Miklós és a barokk eposz Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem (részletek)	2	2
A kuruc-kor lírája	1	1

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az irodalomtörténeti korszak történelmi, művelődéstörténeti hátterének, sajátosságainak tanulmányozása.
- A társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok megértése, a morális gondolkodásra és ítéletalkotásra való képesség fejlesztése.
- Tájékozottság a stíluskorszakokban, a stílus- és formaérzék fejlesztése: a barokk formajegyének, a világkép és műfajok, poétikai/retorikai megoldások összefüggéseinek megismeretése (az irodalmi művekben és más művészeti ágakban).
- A műfaji sajátosságok jelentéshordozó szerepének bemutatása.
- A szövegértés segítése.

FOGALMAK

barokk, katolikus megújulás (ellenreformáció), jezsuita, barokk eposz, barokk körmondatt, pártosz, röpirat, fiktív levél, kuruc, labanc, bujdosóének, toborzó dal, kesergő, rokokó, emlékirat, intertextualitás, evokáció

Témakör:	Tervezett óraszám	Tervezett óraszám
Az európai felvilágosodás	4	6
Az európai felvilágosodás irodalma:	2	3

Jonathan Swift: Gulliver utazásai (részletek) Voltaire: Candide (részletek) Johann Wolfgang von Goethe: Faust I. (részletek)		
A francia klasszicista dráma: Molière: A fősvény vagy Tartuffe	2	3

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A felvilágosodás, mint mozgalom és mint eszmetörténeti irányzat.
- A felvilágosodás eszmerendszerében felvetett erkölcsi problémák. A szabadság eszményének különböző megközelítései.
- Az emberi magatartások sokféleségének belátása és felelős megítélése. Kötelesség és szenvedély, egyén és közösség viszonya.
- A klasszicista normatív esztétika sajátosságainak (műfaji hierarchia, szabályok) megértése, a korabeli elvárások és a dramaturgia összefüggésének felismertetése.
- A komikum műfajformáló minőségének és változatainak megértése.
- Műelemző képesség fejlesztése: egy mű részletes elemzése, a hősök jellemzése, magatartásuk, konfliktusaik értékelése.

FOGALMAK

felvilágosodás, klasszicizmus, szentimentalizmus, enciklopédia, racionalizmus, empirizmus, utaztató regény, tézisregény, „sziget regény”, satíra, gúny, klasszicista dráma, rezonőr, weimari klasszika

Témakör: A felvilágosodás korának magyar irodalma, a klasszicizmus és a kora romantika a magyar irodalomban	Tervezett óraszám 10	Tervezett óraszám 14
Bevezetés Nyelvújítás, Bessenyei és Kazinczy	1	1
Csokonai Vitéz Mihály portréja; életművének műfaji, formai és stiláris sokszínűsége: Dorottya vagyis a dámák diadalma a fárságon (részletek) Az estve A boldogság Tartózkodó kérelem A Reményhez Szerelemdal a csikóbőrös kulacshoz A Magánossághoz	2	3
Berzsenyi Dániel portréja; jellemző műfajok, témák, életérzések költészetében: A magyarokhoz I. Osztályrészem Közelítő tél Levéltöredék barátomhoz	2	4
Kölcsey Ferenc alkotói portréja; közéleti szerep, egyéni és közösségi sors: Himnusz Vanitatum vanitas Zrínyi dala	2	3

Zrínyi második éneke Nemzeti hagyományok (részletek) Parainesis (részletek)		
Színház és dráma: Katona József: Bánk bán	2	2
Számonkérés	1	1

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az európai és a magyar irodalom összekapcsolódásának felismerése által a nemzeti és az európai identitás erősítése.
- Az anyanyelv és az anyanyelvi kultúra fejlesztésére irányuló törekvések megbecsülése.
- A magyar nyelv ügyében született legfontosabb programok, értekezések gondolatainak; Kazinczy tevékenységének; a magyar felvilágosodás időszakának, irodalmi életének, néhány sajátosságának megismertetése; a nyelvújítási mozgalom jelentőségének tudatosítása.
- Jellemző stílusirányzatok, műfajok, verstípusok és versformák felismertetése Csokonai, Berzsenyi és Kölcsey műveiben.
- Lírai beszédhelyzetek, szerepek, alapvető műfajok (dal, epigramma, óda, elégia) felismertetése.
- A tragédiában megjelenített magánéleti és közéleti konfliktus értékelése.
- Érvelő képesség: álláspontok megismerése, összevetése, értékelése.

FOGALMAK

komikus vagy vígeposz, szentimentális levélregény, nyelvújítás, ortológusok, neológusok, stílusszintézis, piktúra, szentencia, anakreoni dalok, népies helyzetdal, negatív festés, herderi jóslat, nemzeti himnusz, értekezés, intelleum, értékszembesítő és időszembesítő verstípus, szimultán/bimetrikus verselés, nemzeti identitás, közösségi értékrend, prófétai szerephelyzet, váteszköltő, vándorszínház, állandó színház, szerepkör, intrikus, naiva, késleltetés, intertextualitás

Témakör:	Tervezett óraszám	Tervezett óraszám
A romantika irodalma	6	10
Bevezetés	1	1
Az angolszász romantika: pl. Sir Walter Scott: Ivanhoe (részletek) és Edgar Allan Poe: A Morgue utcai kettős gyilkosság	1	2
A francia romantika: Victor Hugo: A párizsi Notre-Dame (részletek)	1	2
A német romantika: Heinrich Heine: Loreley	1	2
Az orosz romantika: Alexandr Szergejevics Puskin: Anyegin (részletek)	2	3

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Eszmény és valóság viszonyának értelmezése.
- Embertípusok, életvezetési stratégiák, eszmei és erkölcsi törekvések értékelése.
- A romantika korstílus jellegének, jelentőségének, a romantika szemléletének megértetése.
- Felkészítés a stiláris és hangnemi összetettségre, az ironia befogadására.

FOGALMAK

korstílus, romantika, verses regény, történelmi regény, bűnügyi történet, felesleges ember, műfajkeveredés, hangnemi kevertség, irónia

Témakör: A magyar romantika irodalma I.	Tervezett óraszám 17	Tervezett óraszám 30
Vörösmarty Mihály életműve. Pályaszakaszok (életérzések, költői magatartás), romantikus világlátás, tematika és képköltés lírában és drámában. Lírai alkotások: Szózat Gondolatok a könyvtárban A merengőhöz Az emberek Előszó A vén cigány Drámai költemény: Csongor és Tünde	6	10
Petőfi Sándor életműve. Pályaszakaszok (életérzések, költői magatartás) és jellemző alkotások. A népi szemléletmód hatása; romantika és népiesség. Lírai alkotások: A négyökrös szekér A bánat? egy nagy oceán A természet vadvirága Fa leszek, ha... Reszket a bokor, mert... Minek nevezzelek? Egy gondolat bánt engemet A puszta, télen vagy Kis-Kunság A XIX. század költői Fekete-piros dal Epikus alkotások: A helység kalapácsa (részlet) Az apostol (részlet)	6	10
Jókai Mór életműve. Pályaszakaszok, alkotásainak jellemzői, műfaji változatok az életművében; regényírói művészetének sajátosságai a romantikus prózaepika jegyében. Elbeszélések: A tengerszem tündére A huszti beteglátogatók Regények: Az arany ember	5	10

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az alkotók műveiben megjelenített egyéni és nemzeti sorsproblémák megértése és értékelése.
- A reformkor–nemzeti romantika–népiesség fogalmak tartalmának, szerepének és jelentőségének felismertetése.
- Vörösmarty, Petőfi és Jókai-művek befogadásának, értelmezésének elősegítése, jelentőségük megértése.
- Az életművek főbb témái és műfajainak megismerése.
- A lírai beszédmód változatainak értelmezése.
- A 19. század néhány jellemző elbeszélő műfajának és irányzatának áttekintése.
- Felkészítés önálló műértelmezés megírására.

FOGALMAK

rapszódia, drámai költemény, népiesség, életkép, zsánerkép, elbeszélő költemény, versciklus, helyzetdal, tájlíra, lírai realizmus, látomásköltészet, zsenikultusz, szigetutópia

TEVÉKENYSÉGEK ÉS MUNKAFORMÁK

- A tananyag típusához, illetve a tanított közösséghez, iskola programjához és technikai felszereltségéhez igazítva választ a tanár a különböző oktatási stratégiák közül.
- Az oktatási módszerek közül jellemző az előadás, a magyarázat, az elbeszélés és a házi feladatok.
- Számonkérések jellemző módja esszé és tesztek írása, műelemzések előkészítéseként gondolattérképek készítése. Irányított szempontok alapján szövegértési és szövegalkotási gyakorlatok összeállítása.
- A munkaformák közül a frontális osztálymunka használata mellett elsősorban a páros munka, a csoportmunka, az egyénre szabott munkaforma, projektmunka és a differenciált tananyag-feldolgozás alkalmazása.
- Lehetőség szerint kiemelt szerepet kapnak a digitális tananyagok, platformok, különösen az otthoni tananyagfeldolgozás és gyakorlás során

KÖTELEZŐ OLVASMÁNYOK

Homérosz: Odüsszeia (részletek)

Szophoklész: Antigoné

Biblia (részletek az Ószövetségből és az Újszövetségből)

Dante Alighieri: Isteni színjáték – Pokol (részletek)

François Villon: A nagy testamentum (részletek)

Boccaccio: Dekameron, Első nap 3. novella

William Shakespeare: Romeo és Júlia vagy Hamlet, dán királyfi

Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem (részletek)

Mikes Kelemen: Törökországi levelek (1., 37., 112.)

Molière: A fősvény vagy Tartuffe

Katona József: Bánk bán

Vörösmarty Mihály: Csongor és Tünde

Petőfi Sándor: A helység kalapácsa (részlet)

Jókai Mór: A huszti beteglátogatók (novella)

Jókai Mór: Az arany ember

MEMORITEREK

Homérosz: Odüsszeia (részlet)

Anakreón: Gyűlölöm azt...

Catullus: Gyűlölök és szeretek

Halotti beszéd és könyörgés (részlet)

Ómagyar Mária-siralom (részlet)
Janus Pannonius: Pannónia dicsérete
Balassi Bálint: Egy katonaének (részlet)
Balassi Bálint: Adj már csendességet... (részlet)
Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem (az általános iskolai memoriter felújítása)
Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez
Berzsenyi Dániel: A közelítő tél (1. versszak)
Berzsenyi Dániel: A magyarokhoz (I.) (1. versszak)
Berzsenyi Dániel: Osztályrészem (1. versszak)
Kölcsey Ferenc: Himnusz (az általános iskolai memoriter felújítása)
Kölcsey Ferenc: Zrínyi második éneke (részlet)
Vörösmarty Mihály: Szózat (az általános iskolai memoriter felújítása)
Vörösmarty Mihály: Gondolatok a könyvtárban (részlet)
Vörösmarty Mihály: Előszó (részlet)
Petőfi Sándor: A bánat? egy nagy oceán...
Petőfi Sándor: Fa leszek, ha...
Petőfi Sándor: A XIX. század költői (részlet)

MÁSODIK ÉV

TANULÁSI EREDMÉNYEK A MÁSODIK ÉVBEN

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a képzésben résztvevő:

- ismeri a XIX. század második felének, és a XX. század irodalmát;
- ismeri a megjelenő stílusirányzatokat, felismerje azok jellemzőit;
- ismeri a korszak neves világirodalmi alkotóit, egy-két művük alapján tudja őket bemutatni, a korszakban elhelyezni;
- ismeri a korszak magyar alkotóit, életművüket, főbb műveiket, felismeri szerepüket és jelentőségüket a magyar irodalom és a kultúra területén;
- felismeri, hogy a személyes sors és a történelem hat az irodalomra;
- az irodalmi mű értelmezése során figyelembe veszi a mű keletkezéstörténeti hátterét, a műhöz kapcsolható filozófiai, eszmetörténeti szempontokat is;
- tudja az ismert műveket a tanult szempontok alapján összefüggő szövegben elemezni szóban és írásban is;
- az irodalom különböző korszakaiból származó művekben a visszatérő témákat, motívumokat észleli, felismeri, képes összehasonlítani;
- tud ismeretlen művet önállóan elemezni (a tanult szempontok alapján);
- tud műelemző esszét írni ismert és ismeretlen műről;
- szóbeli megnyilatkozása kulturált, a helyzetnek megfelelő, összefüggő;
- a nyilvánosság előtt is képes kinyilvánítani a gondolatait;
- képes együttműködni társaival, ha a helyzet vagy feladat ezt kívánja;
- csoportban, közösségben feladatot vállal a saját képességeinek megfelelően;
- amit vállal, azt meg is csinálja;
- tiszteletben tartja mások nézeteit, kulturáltan, higgadtan képviseli a saját álláspontját;
- képes a magyar irodalomban és a világirodalomban megjelenő irodalmi témákat, stílusokat összehasonlítani, ezek összefüggéseit és különbségeit felismeri;
- összehasonlít egy adott irodalmi művet annak adaptációival (film, festmény, zenemű, animáció stb.), összehasonlításakor figyelembe veszi az adott művészeti ágak jellemző tulajdonságait;
- gondolatai, ismeretei kifejtésekor törekszik a pontos és szakszerű fogalmazásra, figyel a nyelvhelyességre, írásban a helyesírásra is
- epikai és drámai művekben önállóan értelmezi a cselekményszálak, a szerkezet, az időszerkezet (lineáris, nem lineáris), a helyszínek és a jellemek összefüggéseit;
- epikus és drámai művekben rendszerbe foglalja a szereplők viszonyait, valamint összekapcsolja azok motivációját és cselekedeteit;
- epikus művekben értelmezi a különböző elbeszélismódok szerepét (tudatábrázolás, egyes és függő beszéd, mindentudó és korlátozott elbeszélő stb.);
- a drámai mű értelmezésében alkalmazza az általa tanult drámaelméleti és drámatörténeti fogalmakat (pl. analitikus és abszurd dráma, epikus színház, elidegenedés);
- a lírai művek értelmezésében alkalmazza az általa tanult líraelméleti és líratörténeti fogalmakat (pl. lírai én, beszédhelyzetek, beszédmódok, ars poetica, szereplíra);
- a tantárgyhoz kapcsolódó fogalmakkal bemutatja a lírai mű hangulati és hangnemi sajátosságait, hivatkozik a mű verstani felépítésére; szükség esetén a mű értelmezéséhez felhasználja történeti ismereteit;
- a mű értelmezésében összekapcsolja a szöveg poétikai tulajdonságait a mű nemzeti hagyományban betöltött szerepével;
- tájékozottságot szerez régiója magyar irodalmáról és kulturális intézményeiről (múzeum, könyvtár, színház);
- értelmezi önmagát egyénként és a csoport részeként, a csoporton belüli viszonyrendszerben betöltött helye szerint a csoportos játékok során;
- továbbfejleszti együttműködésre és konszenzus kialakítására irányuló gyakorlatát, kiveszi részét a közös döntéshozatali folyamatokból;

- felfedezi a történetek jelentőségét az emberi kommunikációban, az értékek közvetítésében és a kulturális hagyomány átörökítésében;
- felismeri és azonosítja a dramatikus szituációk jellemzőit, elemzi és dramatikus eszközökkel feldolgozza a problémahelyzeteket és megvizsgálja azok lehetséges megoldási alternatíváit, értékítéletet formál, amelyet a problémahelyzet jellemző vonásaival indokol.

Témakörök óraszámjai:

Témakör	Javasolt óraszám 2 óra/hét	Javasolt óraszám 3 óra/hét
Romantika és realizmus a XIX. század magyar irodalmában	7	10
A XIX. század második felének világirodalma. A realizmustól a klasszikus modernség irodalmáig	2	4
A magyar irodalom a XX. században	19	25
A modernizmus kései korszakának irodalma	7	13
A magyar irodalom a XX. században (II.)	20	25
A XX. századi történelem az irodalomban	5	5
Metszetek a kortárs magyar irodalomból	2	5
Szabadon felhasználható órák száma Felkészülés az érettségire	-	6
Órák száma összesen	62	93

Témakörök és óraszámok a helyi tantervben

Témakör:	Tervezett óraszám 2 óra/hét	Tervezett óraszám 3 óra/hét
Romantika és realizmus a XIX. század magyar irodalmában	7	10
Arany János Epika: Toldi estéje, balladák (Ágnes asszony, V. László, Vörös Rébék) Líra: (Fiamnak, Letésem a lantot, Kertben, Epilógus, Mindvégig)	3	5
Mikszáth Kálmán Novellák (Az a fekete folt, Bede Anna tartozása, A bágyi csoda) Beszterce ostroma	2	3

Színház- és drámatörténet, Madách Imre	2	2
--	---	---

Életművek a XIX. század második felének magyar irodalmából

Arany János

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az életmű főbb sajátosságainak megismerése a művek értelmezése, elemzése alapján.
- Arany János epikus és lírai életművének főbb témái és változatai (szabadság és rabság; visszatekintés és önértékelés; a művész szerepe a társadalomban; erkölcsi dilemmák és válszlehetőségek. A kortárs történelem megjelenése. Balladaköltészetének formai és tematikus jellemzői. Népiesség és romantika az életműben.)
- Arany alkotói pályája főbb szakaszainak azonosítása (forradalom előtti időszak, nagykőrösi évek, Ószikék).
- Arany jelentősége kora irodalmi életében, Arany János életének meghatározó eseményeit megismeri.
- Az Arany-életmű befogadás-történetének, az Arany-kultusz születésének áttekintése.

FOGALMAK

ballada (egyszólamú, többszólamú, lineáris, körkörös, történelmi és lélektani balladák), sűrítés, ellipszis, kihagyás, hiány, önirónia, eszményítő realizmus, idő- és értékszembesítés, evokáció, intertextualitás, bűn és bűnhődés, skót balladaforma

Mikszáth Kálmán

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Elbeszélő szövegek közös órai feldolgozása.
- Legalább négy novella és egy regény önálló elolvasása.
- A romantika és a realizmus találkozásának vizsgálata a mikszáthi epikában.
- Az anekdota műfaji jellegzetességeinek megismerése, az anekdota szerepének vizsgálata Mikszáth regényeiben és novelláiban.
- A metaforikus próza poétikai jegyeinek megismerése.
- Mikszáth egy művében a különc szerepének tanulmányozása.
- Erkölcsi kérdések (pl.: bűn és büntetés, őszinteség, hazugság, képmutatás, élet, halál, értékrend, változás) vizsgálata Mikszáth műveiben.

FOGALMAK

külcnc, donquijoteizmus, anekdota, narrátor, narráció, elbeszélésmód, egyenes és függő beszéd, szabad függő beszéd

Madách Imre

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Olvasás, szövegelemzés, beszélgetés révén a mű megértésének támogatása (a tragédia műfaji változatának jellemzői, filozófiai, bölcseleti tartalmak), sajátos drámai hősei; többféle világfelfogás egyidejű létezése; a drámai költemény mibenléte.

Műértelmezés többféle megközelítésből.

FOGALMAK

drámai költemény, lírai dráma, bölcseleti mondanivaló, falanszter, ellenutópia, pozitívizmus

A XIX. század második felének világirodalma. A realizmustól a klasszikus modernség irodalmáig	Tervezett óraszám 2 óra/hét 2	Tervezett óraszám 3 óra/hét 4
A nyugat-európai irodalom – epika A realista regény (Balzac: Goriot apó vagy Stendhal: Vörös és fekete c. regényéből részletek)	0,5	1

Az orosz irodalom Lev Nyikolajevics Tolsztoj: Ivan Iljics halála	0,5	1
A klasszikus modernizmus lírájának alkotói, alkotásai Charles Baudelaire, Paul Verlaine, Arthur Rimbaud költészetéből	1	2

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A XIX. század történelmi, erkölcsi, filozófiai kérdésfelvetéseinek, konfliktusainak megértése az epikus és drámai művek elemzése alapján.
- A XIX. század néhány jellemző epikus műfajának áttekintése.
- Lírai szövegek közös értelmezése a poétikai fogalmak segítségével.
- Az irodalomtörténeti folytonosság (művek, motívumok párbeszéde) megértése.
- Klasszikus esztétikai és modernista esztétikai törekvések felfedezése a XIX. századi világ-irodalom kiemelkedő alkotásaiban.
- A XIX. századi világirodalom magyar irodalomra gyakorolt hatásának megértése.
- A klasszikus modernista költészet főbb irányzatainak, programjainak megismerése.
- A XIX. századi líra új kifejezőmódbeli jellemzőinek azonosítása.
- A hagyományhoz való viszony értelmezése, a költői programok főbb sajátosságainak megfigyelése, poétikaértelmezések, a régi és új költészeti szemény jellemzőinek számbavétele.
- A korszak programadó verseinek értelmezése, poétikai-retorikai elemzése (annak tudatosításával, hogy ezek a művek fordításokban olvashatók).
- A drámák feldolgozásához a már ismertetett színház és dráma modul eszköz- és kifejezés-rendszerét használjuk fel.
- A XIX. századi magyar alkotók helyének, irodalomtörténeti szerepének megismerése.
- A század magyar irodalmi törekvéseinek, sajátosságainak, írói-költői csoportjainak megismerése.
- A lírai beszédmód változatainak értelmezése; a korszakra és az egyes alkotókra jellemző beszédmódok feltárása, néhány jellegzetes alkotás összevetése.
- A művek közös és egyéni feldolgozása, értelmezése.
- Összehasonlító elemzés készítése közös téma, motívum, műfaj vagy forma alapján.

FOGALMAK

klasszikus modernség, realizmus, realista regény, mindentudó elbeszélő, tolsztojanizmus, visszatekintő időszerkezet, analitikus dráma, drámaiatlan dráma, lírai dráma, szimbolizmus, esztétizmus, l'art pour l'art, kötetkompozíció, szinesztézia, kiátkozott költő, nép-nemzeti irodalom, filozófiai dal, történelmi regény, fikció

A magyar irodalom a XX. században	Tervezett óraszám 2 óra/hét 19	Tervezett óraszám 3 óra/hét 25
Ady Endre Góg és Magóg fia vagyok én..., Héja-nász az avaron, Harc a Nagyúrral, Új vizeken járok, Az ős Kaján, A Sion-hegy alatt, Az Úr érkezése, Kocsi-út az éjszakában, Emlékezés egy nyár-éjszakára, Őrizem a szemed	3	5
Babits Mihály In Horatium, A lírikus epilógja, Esti kérdés, Jobb és bal, Mint	3	5

különös hírmondó, Ősz és tavasz között, Jónás könyve, Jónás imája		
Kosztolányi Dezső A szegény kisgyermek panasza (részletek); Boldog, szomorú dal; Őszi reggeli; Halotti beszéd; Hajnali részegség; Édes Anna; Esti Kornél (egy novella)	3	5
Herczeg Ferenc Az élet kapuja, Fekete szüret a Badacsonyon, Bizánc (dráma)	2	2
Móricz Zsigmond Tragédia, Uri muri, Barbárok	2	2
Wass Albert Adjátok vissza a hegyeimet!; Üzenet haza	2	2
Juhász Gyula, Tóth Árpád Tiszai csönd, Anna örök, Esti sugárkoszorú, Lélektől lélekgig, Isten oltó-kése	2	2
Karinthy Frigyes Így írtok ti (részletek), Találkozás egy fiatalemberrel	2	2

Életművek a XX. század magyar irodalmából

Ady Endre

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Ady Endre életművének főbb témái (pl.: szerelem, magyarság, Élet-Halál, Isten, költészet, pénz, háborúellenesség, stb.) és versformái.
- Ady költészetének tematikus, formai és nyelvi újdonságai XIX. századi költészetünk tükrében.
- A szimbólumok újszerű használata az életműben.
- A szimbolista versek esztétikai jellemzőinek megismerése.
- Ady Endre költészetének hatása a kortársakra, illetve az ún. Ady-kultusz születésének megismerése.
- Szemelvények a költő prózájából, publicisztikai írásaiból.
- Ady Endre életútjának költészetét meghatározó főbb eseményei, kapcsolatuk a költői pálya alakulásával.
- A költő főbb pályaszakaszainak jellemzői, az Új versek c. kötet felépítésének tanulmányozása.
- A Nyugat születése, jelentőségének felismerése.
- Ady Endre költészete körüli viták (saját kora és az utókor percepciójában) tanulmányozása.

FOGALMAK

századforduló, Nyugat, A Hét, Új Idők, alkotónemzedék, szimbolizmus, szecesszió, naturalizmus, impresszionizmus, versciklus, kötetkompozíció, programvers, szimultán versritmus vagy bimetrikus verselés, Új Versek

Babits Mihály

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az életmű főbb sajátosságainak megismerése a törzsanyagban megjelölt versek és a Jónás könyve elemzésével.
- Babits Mihály irodalomszervező munkásságának feltérképezése.
- Babits Mihály költészetének főbb témái (filozófiai kérdésfelvetések, az értelmiségi lét kérdései és felelőssége, értékőrzés, erkölcsi kérdések és választások) tanulmányozása.
- Babits Mihály „poeta doctus” költői felfogásának megismerése néhány költői eszközének tanulmányozásával.
- Babits költői életútjának és költői pályájának főbb szakaszai, eseményei.
- Babits jelentőségének megismerése a magyar irodalomban: a költő, a magánember, a közéleti személyiség egysége; szemléleti, esztétikai öröksége.

FOGALMAK

filozófiai költészet, parafrázis, nominális és verbális stílus, irónia, szállóige

Kosztolányi Dezső

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az életmű főbb sajátosságainak megismerése a törzsanyagban megjelölt művek elemzésével.
- Kosztolányi Dezső költészetének főbb témáinak (gyermek- és ifjúkor, emlékezés, érték-szembeállítás, elmúlás, érzelmek stb.) tanulmányozása.
- A költő „homo aestheticus” költői felfogásának megismerése költői eszköztárának tanulmányozása által.
- Elbeszélő prózája főbb narrációtechnikai, esztétikai sajátosságainak felismerése, értelmezése.
- A lélektani vonatkozások tanulmányozása Kosztolányi Dezső prózájában.
- A történelem és a magánember konfliktusának ábrázolása Kosztolányi Dezső regényeiben.
- Kosztolányi Dezső szerepének vizsgálata kora irodalmi életében (vitái kortársaival; helye, szerepe a Nyugat első nemzedékében).

FOGALMAK

homo aestheticus, versciklus, modernizmus, freudizmus, novellaciklus, alakmás

Herczeg Ferenc

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az életmű főbb sajátosságainak megismerése a törzsanyagban megjelölt művek elemzésével.
- A hazához fűződő viszonyt vizsgáló prózai szövegek olvasása, értelmezése.
- Világkép és műfajok, kompozíciós, poétikai és retorikai megoldások összefüggéseinek felismertetése.
- Társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok, kérdésfelvetések vizsgálata Herczeg Ferenc műveiben.
- A művek történeti nézőpontú megközelítése, a megjelenő esztétikai, lét- és történelemfilozófiai kérdések és válaszok értelmezése.
- Egyes műfaji konvenciók jelentéshordozó szerepének felismerése.

FOGALMAK

Új Idők, nemzeti konzervativizmus, színmű

Portrék a XX. század magyar irodalmából

Móricz Zsigmond

Wass Albert

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Művelődéstörténeti kitekintés: a stílusok egyidejűségének, az olvasóközönség átalakulásának, az irodalmi elbeszélés, a film és más médiumok kapcsolatának vizsgálata.
- A hazához fűződő viszonyt ábrázoló szövegek olvasása, a művek közös értelmezése az elbeszéléselemlet alapfogalmainak segítségével.
- Világkép és műfajok, kompozíciós, poétikai és retorikai megoldások összefüggéseinek felismertetése.
- Egyes műfaji konvenciók jelentéshordozó szerepének megismerése.
- A szépirodalmi szövegekben megjelenített értékek, erkölcsi kérdések, motivációk, magatartásformák felismerése, értelmezése.
- Társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok, kérdésfelvetések történelmi, szellemtörténeti hátterének feltárása.
- A művek történeti nézőpontú megközelítése, a megjelenő esztétikai, lét- és történelemfilozófiai kérdések és válaszok értelmezése.
- Történelmi sorskérdések vizsgálata az adott szerzők műveiben.
- A transzilván irodalom fogalmának, irodalomtörténeti jelentőségének tisztázása.

FOGALMAK

naturalizmus, szabad függő beszéd, transzilván irodalom

Metszetek a XX. század magyar irodalmából - a Nyugat alkotói

Juhász Gyula, Tóth Árpád

Karinthy Frigyes

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az alkotók irodalomtörténeti helyének, szerepének vizsgálata.
- Annak felismerése, hogy az írói-költői felelősség, szociális-társadalmi együttérzés, világnézet, egyéni látásmód és kapcsolat a hagyományhoz változatos módon, műfajban és tematikában szólalhat meg.
- A lírai beszédmód változatainak értelmezése; a korszakra és az egyes alkotókra jellemző beszédmódok feltárása, néhány jellegzetes alkotás összevetése.
- Az Így írtok ti irodalmi jelentőségének megértése.
- A költemények közös és egyéni feldolgozása, értelmezése.
- Összehasonlító elemzés készítése közös téma, motívum, műfaj vagy forma alapján.

FOGALMAK

a Nyugat és nemzedékei, paródia, stílusparódia, műfajparódia

A modernizmus kései korszakának irodalma	Tervezett óraszám 2 óra/hét 7	Tervezett óraszám 3 óra/hét 13
Avantgárd mozgalmak Expresszionizmus, szürrealizmus, egyéb irányzatok Guillaume Apollinaire: A megsebzett galamb és a szökőkút Kassák Lajos: A ló meghal a madarak kirepülnek (részlet)	1	3

A világirodalom modernista lírájának nagy alkotói, alkotása Thomas Stearns Eliot: A háromkirályok utazása (részlet)	2	2
A világirodalom modernista epikájának nagy alkotói, alkotásai Franz Kafka: Az átváltozás	2	3
Színház- és drámatörténet: a modernizmus drámai törekvései Samuel Barclay Beckett: Godot- ra várva	1	3
A posztmodern világirodalom Bohumil Hrabal: Sörgyári capriccio (részletek)	1	2

A posztmodern világirodalom

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Irodalmi szövegek és társművészeti alkotások összehasonlító elemzése.
- Stílustörténeti és irodalomtörténeti fogalmak használata műértelmezésekben.
- Művelődéstörténeti áttekintés: a XIX-XX. század fordulójának filozófiai, művészeti és irodalmi irányzatainak tanulmányozása.
- Nietzsche, Bergson, Freud nézeteinek megismerése, irodalomra gyakorolt hatásuk feltérképezése.
- A művészet- és irodalomtörténetben a modernség/modernizmus jelentőségének vizsgálata.
- Az avantgárd mozgalmak művészeti és politikai szerepének, jelentőségének megismerése.
- Avantgárd irányzatok a színházban.
- Az egzisztencializmus és a posztmodern filozófia irodalmi hatásának felfedezése.
- Valóság és fikció, a büntelenség és bűnösség, létbe vetettség filozófiai kérdéseinek értelmezése.
- A XX. századi irodalom néhány meghatározó tendenciájának megismertetése. Művek, műrészletek feldolgozása, alkotói nézőpontok, látásmódok, témák, történeti, kulturális kontextusok megvitatása. Az önálló olvasóvá válás támogatása, felkészítés a tanulói szerző- és műválasztásokra, a választott művek önálló feldolgozására és megosztására.
- Kimerülés és újrafeltöltődés: a kísérleti irodalom és az olvasóközönség viszonya, a posztmodern változó meghatározásai.
- Az együttműködésre és a konszenzus kialakítására irányuló gyakorlat továbbfejlesztése.
- A verbális és nonverbális kifejezés eszközeinek adekvát és alkotó módon történő alkalmazása.
- A környezet jelenségeinek megfigyelése és a tapasztalatok felhasználása a dramatikus tevékenységekben.
- Részvétel a közös döntéshozatali folyamatokban.
- Összetett kommunikációs játékok különböző munkaszervezési módokban.
- Brecht epikus színháza.
- Interakciós és szituációs játékok különféle eszközökkel (pl. tárgy, báb, zene, mozgás, tánc történet és elidegenítés).
- Történetek feldolgozása összetett dramatikus kifejezési formák és ábrázolási módok alkalmazásával.
- A problémahelyzetek, döntési helyzetek értelmezése, megvitatása és dramatikus eszközökkel történő feldolgozása.
- A dialektikus színházról.
- A történetekben megjelenő értékrendszerek felfedezése és értelmezése.
- Történet és forma egymásra hatásának felismerése.

FOGALMAK

avantgárd; futurizmus, dadaizmus, expresszionizmus, konstruktivizmus, kubizmus, szürrealizmus; szabad vers, freudizmus, mélylélektan, kései modernség, objektív költészet, intellektuális költészet, abszurd dráma, kétszintes dráma, mítoszregény, posztmodern, életfilozófia, élethazugság, dekadenciaimpulzus, hatás és ellenhatás, interakció, szituáció, önkifejezés, gesztus, mimika, testbeszéd, döntési helyzet, elágazási pont, variáció, kontraszt, cselekmény, cselekményszál, hatás, időkezelés, idősíkváltás, flashback, fókusz, keret, jelentés, mondanó, tanulság, konfliktus, konfliktusrendszer, ellentét, párhuzam, metafora, szimbólum, csomópont, fordulat, tükrözés, dráma, drámaiság, dramatizálás, dramaturgia, dramaturg; feszültség, várakozás, fokozás, késleltetés, kitérő (epizód), akadály (gát), felismerés; expozíció, bonyodalom, válság (krízis), drámai vétség (hübrisz), sorsfordulat, katasztrófa, végkifejlet

A magyar irodalom a XX. században (II.)	Tervezett óraszám 2 óra/hét 20	Tervezett óraszám 3 óra/hét 25
József Attila Nem én kiáltok, Tiszta szívvel, Két hexameter, Reménytelenül, Holt vidék, Óda, Flóra, Kései sirató, A Dunánál; Tudod, hogy nincs bocsánat; Nem emel föl... (Karóval jöttél)	4	4
Örkény István epikus művei Egyperces novellák	1	2
Szabó Magda epikus művei Az ajtó	1	1
Kányádi Sándor Fekete-piros, Halottak napja Bécsben, Sörény és koponya (részlet), Valaki jár a fák hegyén	1	1
Krúdy Gyula Szindbád – A hídon (Negyedik út), vagy Szindbád útja a halálnál (Ötödik út)	1	1
Szabó Dezső Feltámadás Makucskán	0,5	1
Weöres Sándor Rongyszőnyeg (részletek, 4, 99, 127)	0,5	1
Szabó Lőrinc Semmiért egészen, Mozart hallgatása közbe	1	1
Radnóti Miklós Járkálj csak, halálraítélt!; Hetedik ecloga, Erőltetett menet, Razglednicák	3	3
Dsida Jenő Nagycsütörtök, Arany és kék szavakkal	0,5	1
Reményik Sándor Halotti beszéd a hulló leveleknek, Eredj, ha tudsz (részlet)	0,5	1

Áprily Lajos Tavasza a házsongárdi temetőben, Március	0,5	1
Nagy László Ki viszi át a Szerelmet, Adjon az Isten	1	1
Pilinszky János Halak a hálóban, Apokrif, Négyesoros	1	2
Illyés Gyula Puszták népe (részlet)	0,5	1
Örkény István Tóték	2	2
Szabó Magda Az a szép, fényes nap (részlet)	1	1

Életmű a XX. század magyar irodalmából (II.)

József Attila

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az életmű főbb sajátosságainak megismerése az életmű különböző szakaszaiból származó törzsanyagban megnevezett vers elemzésével.
- József Attila életműve főbb témáinak (pl.: haza, táj, szerelem, külváros és szegénység, lélekábrázolás, értékszembesítés, közéleti és gondolati költészet) és versformáinak, költői eszközeinek tanulmányozása.
- Annak vizsgálata, hogy az életút meghatározó tényei hogyan függnek össze a pályaképpel és a kor társadalmi-történelmi viszonyaival.
- A költői pálya indulása, a költői életút szakaszolásának lehetséges változatai.
- József Attila nagy gondolati verseinek elemzése, a művek filozófiai, esztétikai összetettségének vizsgálata.
- József Attila helye saját kora szellemi életében (vitái és kapcsolatai kortársaival).
- Utóéletének, a József Attila-kultusz születésének, a költői életmű XX. századi recepciójának tanulmányozása.

FOGALMAK

tárgyias tájvers, komplex kép, óda, dal, műfajszintézis, létértelmező vers, önmegszólító vers, dialogizáló versbeszéd, időszembesítés, értékszembesítés

Portrét a XX. század magyar irodalmából I.

Örkény István, Szabó Magda, Kányádi Sándor epikus és lírai művei

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A választott XX. századi szerzők szerepének megismerése a magyar irodalomban.
- Annak felismerése, hogy az írói-költői felelősség, szociális-társadalmi együttérzés, világnézet, egyéni látásmód és kapcsolat a hagyományhoz változatos módon, műfajban és tematikában szólalhat meg.
- Az erkölcs, hit, egyén és közösség, egyén és egyén viszonyának, kapcsolatának megvilágítása lírai, epikai, drámai alkotásokban.
- Összehasonlító elemzés készítése közös téma, motívum, műfaj vagy forma alapján.

FOGALMAK

groteszk, abszurd, egyperces, családdregény, értékrend, önéletrajzítás

Metszetek a XX. század magyar irodalmából II.

a) Metszetek – egyéni utakon

Krúdy Gyula, Szabó Dezső, Weöres Sándor

b) Metszetek a modernista irodalomból

Szabó Lőrinc, Radnóti Miklós

c) Metszetek az erdélyi, délvidéki és kárpátaljai irodalomból

Dsida Jenő, Reményik Sándor, Áprily Lajos

d) Metszet a „Fényes szellők nemzedékének” irodalmából

Nagy László

e) Metszet a tárgyias irodalomból

Pilinszky János

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A választott XX. századi szerzők szerepének megismerése a magyar irodalomban.
- A század irodalmi törekvéseinek, sajátosságainak, írói-költői csoportjainak megismerése.
- Annak felismerése, hogy az írói-költői felelősség, szociális-társadalmi együttérzés, világnézet, egyéni látásmód és kapcsolat a hagyományhoz változatos módon, műfajban és tematikában szólalhat meg.
- Történelmi katalizmák és egyéni helytállások ábrázolásának tanulmányozása.
- Az erkölcs, hit, egyén és közösség viszonyának kérdései lírai és prózai alkotásokban.
- A lírai beszédmód változatainak értelmezése; a korszakra és az egyes alkotókra jellemző beszédmodok feltárása, néhány jellegzetes alkotás összevetése.
- A líra sokfélesége: párhuzamos és versengő költészeti hagyományok bemutatása.
- Összehasonlító elemzés készítése közös téma, motívum, műfaj vagy forma alapján.

Színház- és drámatörténet

Örkény István

Szabó Magda

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A törzsanyagban megnevezett drámai művek vagy műrészletek megismerése és közös elemzése.
- Ismerkedés a korszakban kidolgozott dramaturgiai eljárásokkal.
- Álláspontok megismerése, ütköztetése és kialakítása a feldolgozott drámák problémafelvetésével kapcsolatban.
- A drámai művekben a befogadó elé tárt társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok felismerése, megfogalmazása, megértése színpadi technikák segítségével.
- A megmaradásért folytatott harc és az azért szükségképpen hozott áldozatok felismerése.
- Közösség és egyéni érdekek, erkölcs, elvek és a társadalom egymásra hatásának megértése.
- A felelősség és a kötelesség hatása a döntésekre.

FOGALMAK

totalitárius, történelmi dráma, jelenet, szituáció, konfliktus, jelmez, kellék, artikuláció, intonáció, testbeszéd, dramaturgia, forgatókönyv

A XX. századi történelem az irodalomban	Tervezett óraszám 2 óra/hét 5	Tervezett óraszám 3 óra/hét 5
Trianon Juhász Gyula: Trianon; Vértő Magyarország (szerk. Kosztolányi Dezső); Lyka Károly: Magyar művészet, magyar határok (ajánlott még: Illyés Gyula: Haza a magasban)	1	1

Világháborúk Gyóni Géza: Csak egy éjszakára; Ady: Emlékezés egy Nyár-éjszakára, Radnóti Miklós: Nem tudhatom;	1	1
Holokauszt Szép Ernő: Emberszag (részlet); Tadeusz Borowski: Kővilág; ajánlott: Kertész Imre: Sorstalanság (részlet) Pilinszky János: pl. Harbach, Ravensbrücki passió, A francia fogoly ajánlott: Irodalom és film: Kolta Lajos: Sorstalanság	1	1
Kommunista diktatúra Illyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról (ajánlott: Spiró György: A 301-es parcella bolondja – színház és dráma órakeretéből. Irodalom és film: Bacsó Péter: A tanú, vagy Bereményi Géza: Eldorádó (részletek))	1	1
1956 Nagy Gáspár: Öröknyár: elmúltam 9 éves. A Fiú naplójából; Márai Sándor: Mennyből az angyal vagy Halotti beszéd; (ajánlott: Déry Tibor: Szerelem. Irodalom és film: Gothár Péter: Megáll az idő;)	1	1

A XX. századi történelem az irodalomban

- a) Trianon
- b) Világháborúk
- c) Holokauszt
- d) Kommunista diktatúra
- e) 1956

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A nemzeti identitás meghatározó lírai szövegeinek olvasása, megértése, megbeszélése.
- Irodalmi szövegek elhelyezése történelmi kontextusban.
- Irodalmi szövegekben megfogalmazott közösségi és magánemberi erkölcsi dilemmák felismerése, megvitatása.
- Az olvasott szövegek szerkezeti egységeinek megfigyelése, a szerkezeti egységek retorikai funkcióinak azonosítása.
- Egyes olvasott szövegek jellegzetes retorikai alakzatainak megfigyelése.
- Film és szöveg viszonya. Film és forgatókönyv, dramaturgia – a színpad és a film közötti hasonlóságok és eltérések elemzése.
- Lehetőség szerint színházlátogatás.

Kortárs magyar irodalom	Tervezett óraszám 2 óra/hét 2	Tervezett óraszám 3 óra/hét 5
A szaktanár választása alapján a kortárs irodalom egy-két alkotójának, néhány alkotásának megismerése	2	5

Kortárs magyar irodalom

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- ismerkedés a kortárs irodalommal
- témák, műfajok, stíluseszközök a mai magyar irodalomban
- témák, műfajok, versformák összevetése a már korábban megismert művekkel
- téma és forma jellegzetességei, változása az ezredfordulón

Szabadon felhasználható órák: Felkészülés az érettségire	Tervezett óraszám 2 óra/hét -	Tervezett óraszám 3 óra/hét 6
Felkészülés az írásbeli érettségire Szövegértés, szövegalkotás, irodalmi teszt, műelemző esszé	0	3
Felkészülés a szóbeli érettségire Témakörök ismétlése, rendszerezése	0	3

TEVÉKENYSÉGEK ÉS MUNKAFORMÁK

- A tananyag típusához, illetve a tanított közösséghez, iskola programjához és technikai felszereltségéhez igazítva választ a tanár a különböző oktatási stratégiák közül.
- Az oktatási módszerek közül jellemző az előadás, a magyarázat, az elbeszélés és a házi feladatok.
- Számonkérések jellemző módja esszé és tesztek írása, műelemzések előkészítéseként gondolattérképek készítése. Irányított szempontok alapján szövegértési és szövegalkotási gyakorlatok összeállítása.
- A munkaformák közül a frontális osztálymunka használata mellett elsősorban a páros munka, a csoportmunka, az egyénre szabott munkaforma és a differenciált tananyagfeldolgozás alkalmazása.
- A kooperatív tanulási-tanítási technikák alkalmazása mellett az önálló munkavégzés és tanulás kialakítása is fontos feladat.
- A digitális oktatási módszereknek ebben a képzési szakaszban is kiemelt jelentősége van (pl. prezentációk készítése).
- Egyre hangsúlyosabb a szöveg önálló megértése, megadott szempontok alapján egy-egy mű önálló elemzése, ugyanakkor szükség van a tanár, illetve a csoport visszajelzésére.
- Az önálló munka mellett fontos szerepet kap a páros- illetve csoportmunka, a projektek.
- A fakultáció megindulásával a differenciálásnak egyre nagyobb teret adhatunk.
- A gondolatok szóbeli megfogalmazása és a vázlatírás mellett egyre hangsúlyosabb az írásbeli megnyilvánulás, szövegalkotás.
- A második félév kiemelt eseménye a kisérettségi/próbaérettségi, amely előkészíti a nagy érettségire szükséges készségeket, gyakoroltatja a vizsgaszituációt, ezzel magabiztosságot, jártasságot alakít ki, illetve felhívja a figyelmet az esetleges hiányosságokra.
- A kifejező közlés alkalmazását lehetővé tevő gyakorlatok alkalmazása.
- A társismeret játéka (megfigyeléstől a felismerésig), bizalomgyakorlatok.

- Kötött időben, osztálylétszámokkal is megvalósítható, játékszabályokhoz kötött ön- és csoportismereti gyakorlatok.
- Az élmény megélésén keresztül jusson el a megértésig a résztvevő.
- Alkalmat kapjon az önmagára és a világra vonatkozó kérdések megfogalmazására és a válaszok keresésére.
- Részt vegyen közösségépítésben és közösségi alkotásban.
- Verbális és nonverbális kommunikációs készségek fejlesztése.
- A résztvevői aktivitásra építő tevékenységek során támaszkodunk a tanulás társas természetéből adódó előnyökre és a differenciált egyéni munka adta lehetőségekre. A tanulók igényei és lehetőségei szerint több önálló, egyéni vagy csoportos feladat adható.
- A drámai művek, megjelenített helyzetek alkotóelemeinek, a feszültség forrásainak dramaturgiai szempontú elemzése.
- Választott művek, műrészletek, szövegrészek feldolgozása, értelmezése.
- Megbeszélés, vita, értelmezés – kis- és nagycsoportos formákban.
- A művek önálló megismerése és értelmezése mellett elvárt az önálló gondolatok megfogalmazása, vázlat és elemzés írása.
- A képzésben résztvevők gondolatainak egyre nagyobb teret kell biztosítani, de szükségük van a tanári megerősítésre, a helyes értelmezési tartomány beazonosítására.
- Vita a megismert művek és a saját gondolatok, elvek alapján.
- Együttműködés és feladatmegosztás a résztvevők önszerveződése alapján.
- Sikerorientált, a helyes önértékelés kialakulását segítő visszajelzések.

KÖTELEZŐ OLVASMÁNYOK

Honoré de Balzac: Goriot apó (részletek) vagy Stendhal: Vörös és fekete (részletek)
 Henrik Ibsen: A vadkacsa vagy Nóra (Babaotthon) vagy Anton Pavlovics Csehov: A sirály vagy Ványa bácsi
 Lev Nyikolajevics Tolsztoj: Ivan Iljics halála
 Samuel B. Beckett: Godot-ra várva vagy Friedrich Dürrenmatt: A fizikusok vagy A nagy Romulus
 Arany János: Toldi estéje
 Madách Imre: Az ember tragédiája
 Mikszáth Kálmán: Beszterce ostroma
 Herczeg Ferenc: Az élet kapuja
 Babits Mihály: Jónás könyve, Jónás imája
 Móricz Zsigmond: Uri muri, Tragédia
 Wass Albert: Adjátok vissza a hegyeimet!
 Szabó Magda: Az ajtó
 Örkény István: Tóték

MEMORITEREK

Arany János: Toldi estéje (I. 1., VI. 28. versszak)
 Arany János: egy szabadon választott ballada a nagykőrösi korszakból
 Arany János: Epilógus (részlet)
 Ady Endre: Góg és Magóg fia vagyok én...
 Ady Endre: Kocsi-út az éjszakában
 Babits Mihály: A lírikus epilógja (részlet)
 Babits Mihály: Jónás imája
 Kosztolányi Dezső: Hajnali részegség (részlet)
 József Attila: Reménytelenül (Lassan, tűnődve) (részlet)
 József Attila: Óda (részlet)
 Kányádi Sándor: Valaki jár a fák hegyén
 Reményik Sándor: Halotti vers a hulló leveleknek (részlet)
 Radnóti Miklós: Hetedik ecloga (részlet)
 Áprily Lajos: Március (részlet)
 Nagy László: Ki viszi át a Szerelmet

Magyar nyelv tantárgy

Első év

TANULÁSI EREDMÉNYEK AZ ELSŐ ÉV VÉGÉRE

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a képzésben résztvevő:

- tudatosan alkalmazza a kommunikáció eszközeit és különböző formáit;
- felismeri a kommunikáció funkcióit;
- felismeri a kommunikáció zavarait, kezelésükre stratégiát dolgoz ki;
- reflektál saját kommunikációjára, szükség esetén változtat azon;
- a nem nyelvi jeleket képes értelmezni;
- a tömegkommunikáció céljait, eszközeit és annak hatásait ismeri;
- az internet hatásait és veszélyeit ismeri;
- etikusan és kritikusan használja a hagyományos, papír alapú, illetve a világhálón található és egyéb digitális adatbázisokat;
- ismeri az anyanyelvét, annak szerkezeti felépítését, törekszik arra, hogy nyelvhasználata tudatos és helyes legyen;
- ismeri a magyar nyelv hangtanát, alaktanát, szófajtanát, mondattanát;
- ismeri és alkalmazza a tanult elemzési eljárásokat;
- felismeri és megnevezi a magyar és a tanult idegen nyelv közötti hasonlóságokat és eltéréseket;
- alkalmazza az általa tanult nyelvi, nyelvtani, helyesírási, nyelvhelyességi ismereteket;
- ismeri a magyar nyelv helyesírási, nyelvhelyességi szabályait;
- tud (legalább törekszik) helyesen írni, szükség esetén nyomtatott és digitális helyesírási segédleteket használ;
- ismeri a szöveg fogalmát, jellemzőit, szerkezeti sajátosságait, valamint a különféle szöveg-típusokat és megjelenésmódokat;
- felismeri és alkalmazza a szövegösszetartó grammatikai és jelentésbeli elemeket, szöveg-építése arányos és koherens;
- képes a különböző szövegműfajoknak és közlésmódoknak megfelelő, megadott témájú szöveg alkotására;
- igényes a helyesírás és a helyes nyelvhasználat terén, képes a saját hibáit kijavítani;
- ismeri a stílus fogalmát, a stíluselemeket, a stílushatást, stílusrétegeket,
- ismereteit a szöveg befogadása és alkotása során tudatosan alkalmazza;
- szövegelemzéskor felismeri a stilisztikai eszközöket, értelmezi azokat, elemzi a hatását, szerepét, megnevezi típusaikat;
- a stilisztikai eszközöket az irodalmi művekben is felismeri és elemzi, gondolatait irodalmi műelemző esszében önállóan meg tudja fogalmazni;
- képes a hivatalos élet színtereinek mindennapi szövegtípusait alkalmazni, megírni.

Témakör	Javasolt óraszám 1 óra/hét
I. A kommunikáció fogalma, eszközei, típusai, zavarai; tömegkommunikáció és digitális kommunikáció	9
II. A nyelvi rendszer, a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és az idegen nyelvek	9
III. A szöveg fogalma, típusai; a szövegkohézió, a szövegkompozíció; szövegfajták; szövegértés, szövegalkotás	9
IV. Stilisztika – stílusrétegek, stílushatás, stílusz eszközök, szóképek, alakzatok	9

Összes óra száma	36
------------------	----

Témakörök és óraszámok a helyi tantervben:

A kommunikáció fogalma, eszközei, típusai, zavarai; tömegkommunikáció és digitális kommunikáció	Tervezett óraszám
A kommunikáció fogalma, tényezői és funkciói	9
A személyközi kommunikáció. Megszólítás, magázódás, tegeződés	1
A nem nyelvi jelek. Gesztusok és hatásaik, gesztusok és kultúrkörök	1
A tömegkommunikáció fogalma, típusai és funkciói	1
A tömegkommunikáció hatása a gondolkodásra és a nyelvre. Médiafüggőség, a virtuális valóság hatásai.	2
Médiaműfajok	1
A digitális kommunikáció jellemzői, szövegtípusai, az új digitális nyelv	2

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A nyelvhasználati és a kommunikációs készség fejlesztése.
- A kommunikáció jellemzőinek tudatosítása, hatékony alkalmazásának fejlesztése.
- A nyelv zenei kifejezőeszközeinek alkalmazása.
- A hallás utáni és a szóbeli szövegértési készség fejlesztése.
- Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása.
- Aktív részvétel különböző kommunikációs helyzetekben.
- Az önálló véleményalkotás, az önreflexió fejlesztése.
- A kommunikáció tényezői.
- A kommunikációs célok és funkciók.
- A kommunikáció jelei.
- A digitális kommunikáció jellemzői, szövegtípusai.
- A kommunikációs kapcsolat illemszabályai.

FOGALMAK:

kommunikáció, kommunikációs tényező (adó, vevő, kód, csatorna, üzenet, kapcsolat, kontextus, a világról való tudás); kommunikációs cél és funkció (tájékoztató, felhívó, kifejező, meta-nyelvi, esztétikai funkció, kapcsolatfelvétel, -fenntartás, -zárás), nem nyelvi jel (tekintet, mimika, gesztus, testtartás, térköz, emblémák); digitális kommunikáció jellemzői, szövegtípusai

A nyelvi rendszer, a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és az idegen nyelvek	Tervezett óraszám
A nyelv, mint jelrendszer	9
A nyelvi szintek	0,5
	0,5

A magyar nyelv hangrendszere (összevetve a tanult vagy ismert idegen nyelv hangrendszerével)	1
Hangkapcsolódási szabályszerűségek, hangtörvények	1
Számonkérés	1
A szavak felépítése, a szóelemek (szótő, képző, jel, rag) (összevetve a tanult vagy ismert idegen nyelvvel)	1
A magyar nyelv szófaji rendszere: alapszófajok, mondat- szók és viszonszók	1
Az egyszerű mondat: az alany, az állítmány, a tárgy, a határozók, a jelzők	1
A szószervezetek (szintagmák)	1
A mondat fogalma és csoportosítási szempontjai	1
Az összetett mondatok (alárendelő, mellérendelő; többszörösen összetett)	1

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A nyelv szerkezeti egységeinek és azok funkcióinak tudatosítása.
- A nyelvi elemzőképesség fejlesztése.
- Nyomtatott és digitális helyesírási segédletek használatának gyakorlása.
- Kreatív nyelvi fejlesztés.
- A nyelvi szintek, a nyelv alkotóelemei.
- A szavak és osztályozásuk.
- A szavak jelentésbeli és pragmatikai szerepe a kommunikációban.
- A szószervezetek.
- A mondatrészek.
- A mondatok csoportosítása.
- Szórend és jelentés.
- Nyelvi játékok, kreatív feladatok digitális programok használatával is.

FOGALMAK

nyelvi szintek; a szó alkotóelemei (hang, fonéma, morféma); a szavak osztályozása, osztályozási szempontjai; szószervezet (szintagma): alárendelő, mellérendelő szintagma; mondatrészek: alany, állítmány, tárgy, határozó, jelző; vonzatok; mondat, a mondat szerkesztettsége, mondatfajta; egyszerű mondat, összetett mondat; szórend és jelentés összefüggései

A szöveg fogalma, típusai; a szövegkohézió, a szövegkompozíció; szövegfajták; szövegértés, szövegalkotás	Tervezett óraszám 9
A szöveg fogalma. A szövegösszefüggés, a beszédhelyzet	0,5
A szöveg típusai, a szöveg szerkezete	0,5
A szövegkohézió (lineáris és globális)	1

A szöveg kifejtettsége	0,5
Szövegpragmatika (szövegvilág, nézőpont, fogalmi séma, tudáskeret, forgatókönyv)	0,5
Szövegtípusok jellemzői megjelenés, műfajok és nyelvhasználati szinterek szerint	1
A legjellegzetesebb szövegtípusok, szövegfajták	1
Az esszé	1
A munka világához tartozó szövegek (a hivatalos levél típusai, önéletrajz, motivációs levél)	1
Az intertextualitás	1
A szövegfonetikai eszközök és az írásjelek szerepe a szöveg értelmezésében	1

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A szöveg fogalma, jellemzői.
- A szöveg főbb megjelenési formái, típusai, műfajai, összetettségének jellemzői.
- A szöveg szerkezete: a szöveg és a mondat viszonya, szövegegységek.
- A szövegértelem összetevői: pragmatikai, jelentésbeli és nyelvtani szintje.
- Szövegköziség, az internetes szövegek jellemzői.
- Szövegek összefüggése, értelemhálózata; intertextualitás.
- A szóbeli és az írásbeli szövegértés és szövegalkotás fejlesztése.
- A szövegről való tudás és gyakorlati alkalmazásának fejlesztése.
- A szövegszervező erők megismertetése és alkalmazása a gyakorlatban.
- A szövegelemző képességek fejlesztése.
- A helyesírási készség fejlesztése.
- Helyesírási szótárak használatának tudatosítása.
- A szövegolvasási típusok és szövegértési stratégiák.
- Szövegtípusok: digitális és hagyományos, folyamatos és nem folyamatos.
- Összefüggő szóbeli szöveg: felelet, kiselőadás, hozzászólás, felszólalás.
- A magánélet színtereinek szövegtípusai: levél, köszöntő stb.
- Az esszé.
- A hivatalos élet színtereinek szövegtípusai: levél, kérvény, önéletrajz, motivációs levél, beadvány, nyilatkozat, meghatalmazás, egyszerű szerződés.

FOGALMAK

szöveg, szövegösszefüggés, beszédhelyzet; szövegmondat, bekezdés, tömb, szakasz; szövegkohézió (témahálózat, téma-réma, szövegtopik, szövegfókusz, kulcsszó, cím); szövegpragmatika (szövegvilág, nézőpont, fogalmi séma, tudáskeret, forgatókönyv); nyelvtani (szintaktikai) tényező (kötőszó, névmás, névelő, határozószó, előre- és visszautalás, deixis, egyeztetés); intertextualitás, összefüggő szóbeli szövegek: előadás, megbeszélés, vita; a magánélet színtereinek szövegtípusai: levél, köszöntő stb.; esszé, a hivatalos élet színtereinek szövegtípusai: levél, kérvény, önéletrajz, motivációs levél, beadvány, nyilatkozat, meghatalmazás, egyszerű szerződés, önéletrajz stb.

Stilisztika – stílusrétegek, stílushatás, stílus eszközök, szóképek, alakzatok	Tervezett óraszám 2 óra/hét 9 óra
Hangalak és jelentés. Jelentésmező	1

A stílus fogalma és hírértéke, kifejező ereje	1
Stílusrétegek: társalgási, tudományos, publicisztikai, hivatalos, szónoki és irodalmi stílus	1
Stílusárnyalatok (pl.: neutrális, gúnyos, patetikus, népies, familiáris, költői, archaikus)	1
<i>Számonkérés (szövegelemzés)</i>	1
A mondatstilisztikai eszközök (a verbális stílus, nominális stílus, a körmondat)	1
Hangszimbolika, hangutánzás, hangulatfestés	1
Szóképek (egyszerű; hasonlatból kinövő szóképek /metafora, szinesztézia/, érintkezésen nyugvó szóképek /metonímia, szinekdoché/, összetett szóképek /összetett költői kép, allegória, szimbólum/)	1
Költői alakzatok (ismétlés, felcserélés, kihagyás) köznyelvi és irodalmi szövegekben	1

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A stílus szerepének tudatosítása.
- A stiláris különbségek felfedeztetése.
- Az alakzatok és a szóképek hatásának, szerepének vizsgálata szövegelemzéskor.
- A stílus, a stilisztika, a stílustípusok.
- A stílusérték.
- A stílushatás.
- Stílusgyakorlatok.
- A hangalak és jelentés viszonyának felismertetése.
- Értelmezési gyakorlatok különböző beszédhelyzetekben.
- A mondat- és szövegjelentést meghatározó tényezők felismertetése, tudatosítása.
- A magyar szórend megváltozása és az üzenet jelentésváltozása közötti összefüggés tudatosítása.
- A mindennapi kommunikáció gyakori metaforikus kifejezéseinek és használati körének megfigyelése, értelmezése.
- Szótárhasználat fejlesztése.
- A jel és a nyelvi jel fogalma, összetevői.
- A jel és a jelentés összefüggése, jelentéselemek.
- A hangalak és a jelentés viszonya, jelentésmező.
- Motivált és motiválatlan jelentés.
- A metaforikus kifejezések szerkezete, jellemző típusai, használatuk.
- A mondat- és szövegjelentés.

FOGALMAK

stílus, stilisztika, stílustípus (bizalmas, közömbös, választékos stb.); stílusérték (alkalmi és állandó); stílusréteg (társalgási, tudományos, publicisztikai, hivatalos, szónoki, irodalmi); stílushatás; néhány gyakoribb szókép és alakzat köznyelvi és irodalmi példákban, jelentésszerkezet, jelentéselem, jelentésmező, jelhasználati szabály; denotatív, konnotatív jelentés; metaforikus jelentés; motivált és motiválatlan szó, hangutánzó, hangulatfestő szó; egyjelentésű,

többjelentésű szó, azonos alakú szó, rokon értelmű szó, hasonló alakú szópár, ellentétes jelentés

TEVÉKENYSÉGEK ÉS MUNKAFORMÁK

- Az elméletet – a lehetőségekhez mérten – a gyakorlatban is igyekszünk megmutatni, megvalósítani, s ezzel elmélyíteni (akár projektmunkában, pl. szövegalkotási feladattal, szituációs gyakorlattal) hogy a tanulás egyben élményszerű és egyben hatékony is legyen.
- A korábban tanultak átisméltése, kibővítése, elmélyítése, gyakorlása, akár IKT-eszközök bevonásával.
- Tanári rávezetés, közös ismétlés.
- Tanári magyarázat az új vagy kevésbé ismert anyagrészeknél.
- Csoportos, páros munka, önálló feladatmegoldás (IKT-eszközök bevonásával is lehet).

Második év

TANULÁSI EREDMÉNYEK A MÁSODIK ÉV VÉGÉRE

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a képzésben résztvevő:

- alkalmazza az általa tanult nyelvi, nyelvtani, helyesírási, nyelvhelyességi ismereteket;
- a retorikai ismereteit a gyakorlatban is alkalmazza;
- képes adott témához kapcsolódó retorikai szöveget alkotni és előadni;
- alkalmazza a kulturált vitatkozás elveit;
- ismeri, felismeri, alkalmazza az érvelési technikákat;
- törekszik az eredményes és előre vivő vitára;
- kulturáltan és udvariasan kommunikál;
- tudatosan alkalmazza a kulturált társalgás elveit;
- megérti, hogy a nyelv nemcsak a kommunikáció, de a gondolkodás eszköze is egyben;
- megérti a nyelvek közötti kapcsolódás lehetőségeit;
- képes csoportosítani és jellemezni az általa ismert nyelveket;
- megérti, hogy a nyelv folyamatosan változik, s e változásban minden ember, minden nyelvhasználó aktívan részt vesz;
- tudatosan használja az anyanyelvét;
- ismeri az egyes szótár- és kézikönyvtípusokat;
- tudja, hogy mit hol keressen a valóságos és a virtuális könyvtárakban;
- képes használni a hagyományos, papír alapú, illetve a világhálón található és egyéb digitális szótárakat;
- ismeri a nyelvben előforduló különféle nyelvváltozatokat (nyelvjárások, csoportnyelvek, rétegnyelvek), összehasonlítja azok főbb jellemzőit;
- megérti az anyanyelvhasználat fontosságát;
- ismeri és érti a nyelvrokonság fogalmát, annak kritériumait;
- ismeri a magyar nyelv eredetének hipotéziseit, és azok tudományosan megalapozott bizonyítékait;
- érti, hogy nyelvünk folyamatosan változik, ismeri a magyar nyelvtörténet nagykorszakait, kiemelkedő jelentőségű nyelvemlékeit;
- felkészül az érettségi írásbeli és szóbeli részére;
- tud helyesen írni, szükség esetén nyomtatott és digitális helyesírási segédleteket használ;
- etikusan és kritikusan használja a hagyományos, papír alapú, illetve a világhálón található és egyéb digitális adatbázisokat;
- képes önállóan kijavítani a saját hibáit.

Témakör	Javasolt óraszám 2 óra/hét
I. Retorika- a beszéd fajták, a beszéd felépítése, az érvelés	5
II. Pragmatika- a megnyilatkozás fogalma, társalgási forduló, beszédaktus, együttműködési elv	5
III. Általános nyelvi ismeretek – a nyelv és a gondolkodás, nyelvtípusok	5
IV. Szótárhasználat	2
V. A nyelv rétegződése, nyelvjárások, nyelvi tervezés, nyelvi norma	5
VI. Nyelvtörténet- a nyelv változása, a nyelvrokonság kérdései, nyelvemlékek	5

VII. Felkészülés az érettségire, rendszerező ismétlés	4
Összes óra száma	31

A második évben a törzsanyag mellett fontos szerepet kap az iskola által szervezett magyar nyelv és irodalom kisérettségi/próbaérettségi. A kisérettségi/próbaérettségi készíti fel a képzésben résztvevőket az érettségire, egyben alkalmat ad arra, hogy kipróbálják a vizsgahelyzetet, gyakorlatot szerezzenek mind az írásbeli, mind a szóbeli vizsgaszituációban. A kisérettségi/próbaérettségi sikeressége és haszna azon is múlik, hogy mennyire tudjuk tanárként felkészíteni a résztvevőket a várható megmérettetésre. Ezért a második évben a szabadon felhasználható órák egy részét a felkészülésre, gyakorlásra fordíthatjuk.

Témakörök és óraszámok a helyi tantervben

Retorika - a beszéd fajták, a beszéd felépítése, az érvelés	Tervezett óraszám
	5
A retorika és kommunikáció, a retorika fogalma	1
A retorikai szövegek felépítése és elkészítésének lépései	0,5
A szóbeli beszéd fajtái (tanácsadó beszéd, törvényszéki beszéd, alkalmi beszéd) és jellemzőik	0,5
Az érvelő beszéd felépítése, az érv típusok	0,5
Az érvelés módszere. Érvelési gyakorlat	0,5
A retorikai szövegek kifejezőeszközei.	0,5
Felszólalás, hozzászólás, vita-indító beszéd	0,5
A kulturált vita szabályai	0,5
A befolyásolás módszerei	0,5

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A retorika alapfogalmainak megismertetése, azok alkalmazása a résztvevők életével, mindennapjaival összefüggő nyilvános megszólalásokban.
- A hatásos érvelés technikájának, a legfőbb érvelési hibáknak a megismertetése.
- Önálló beszéd megírásához, annak hatásos előadásához szükséges nyelvi, gondolkodási képességek fejlesztése.
- A szónok tulajdonságai, feladatai.
- A szóbeli beszéd felépítése, a beszéd megszerkesztésének menete az anyaggyűjtéstől a megszólalásig.
- Az érv, érvelés, cáfolat megértése.
- Az érvelési hibák felfedeztetése.
- A hatásos előadasmód eszközeinek tanítása, gyakoroltatása.
- Érvelési gyakorlatok: kulturált vita, véleménynyilvánítás gyakorlása.

FOGALMAK

retorika, szónoklat, a szónok feladata, a meggyőzés eszközei: érv és cáfolat; hagyományos és mai beszéd fajták; a szónoklat részei, szerkezete, felépítése

Pragmatika- a megnyilatkozás fogalma, társalgási forduló, beszédaktus, együttműködési elv	Tervezett óraszám 5
A nyelv működése a beszélgetés, társalgás során	1
A társalgás udvariassági formái	2
A beszédaktus	1
Az együttműködési elv (menyiségi, minőségi, viszony, mód)	1

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A kulturált nyelvi magatartás fejlesztése.
- A nyelv működésének, a nyelvhasználat megfigyelése különböző kontextusokban, eltérő célok elérésére nyelvi eszközökkel.

FOGALMAK

megnyilatkozás, társalgás, társalgási forduló, szóátvétel, szóátadás; beszédaktus (lokúció, illokúció, perlokúció); deixis; együttműködési elv

Általános nyelvi ismeretek – a nyelv és a gondolkodás, nyelvtípusok	Tervezett óraszám 5
A nyelv és a beszéd, a nyelv mint változó rendszer	1
A nyelv és gondolkodás, a nyelv és megismerés	1
A beszéd mint cselekvés	1
A nyelvcsaládok és nyelvtípusok	1
Felkészülés a kisérettségre/próbáérettségre	1

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- a nyelv, mint jelrendszernek, az emberi nyelv egyediségének megértése; a nyelv mint változó rendszer; a nyelv szerepe a világról formált tudásunkban;
- a kommunikáció kódok vizsgálata, a korlátozott és a kidolgozott kód; gesztusnyelvek, jelnyelvek;
- a nyelv és gondolkodás viszonya nyelvfilozófiai lehetőségeinek megismerése;
- a nyelv és a megismerés viszonyának tanulmányozása: az emberiség információs forradalmi; a nyelv és a kultúra viszonya;
- nyelvcsaládok, nyelvtípusok tanulmányozása.

FOGALMAK

jel, nyelvi jel, jelrendszer, nyelvtípus (agglutináló, izoláló, flektáló), nyelvcsalád, kódok, korlátozott és kidolgozott kód, gesztusnyelv, jelnyelv

Szótárhasználat	Tervezett óraszám 2
A főbb szótárak típusai, témakörei. Információk a szótárakban	1
Szótárhasználati gyakorlat	1

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- a fontosabb egynyelvű papír alapú és digitális szótárfajták megismerése, tanulmányozása, használata: értelmező szótár, történeti-etimológiai szótár, szinonimaszótár, helyesírási szótár, szlengszótár, nyelvművelő kéziszlótár, Magyar Történeti Szövegtár, írói szótárak, tájszótár.

FOGALMAK

értelmező szótár, etimológiai szótár, szinonimaszótár, rétegnyelvi szótár, írói szótár, szócikk, tárgyszó

A nyelv rétegződése, nyelvjárá- sok, nyelvi tervezés, nyelvi norma	Tervezett óraszám 5
Anyanyelvünk rétegződése I.- A köznyelvi változatok, a cso- portnyelvek és rétegnyelvek	1
Anyanyelvünk rétegződése II.- A nyelvjárások és a nyelvi norma	1
Nyelvünk helyzete a határon túl	1
Nyelvi tervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés	1
Számonkérés	1

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A nyelvi sokszínűség, nyelvi tolerancia tudatosítása.
- A nyelvjárások nyelvhasználati sajátosságainak megismertetése.
- A nyelvi tervezés elveinek és feladatainak megismertetése.
- A nyelv társadalmi tagozódásának vizsgálata.

FOGALMAK

nyelvi tervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés, nyelvtörvény, nyelvi norma; nyelvváltozatok; víz-szintes és függőleges tagolódás; nyelvjárások, regionális köznyelv, tájszó; csoportnyelv, szaknyelv, hobbinyelv, rétegnyelv; szleng, argó; kettősnyelvűség, kétnyelvűség, kevert nyelvűség; nemzetiségi nyelvek

Nyelvtörténet- a nyelv válto- zása, a nyelvrokonság kérdé- sei, nyelvemlékek	Tervezett óraszám 5
A magyar nyelv rokonságának hipotézisei	1
A magyar nyelvtörténet kor- szakai	1
Nyelvemlékek	1
A szókészlet változása a ma- gyar nyelv történetében	1
Nyelvújítás	1

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A szinkrón és diakrón nyelvszemlélet fejlesztése.
- A magyar nyelv rokonságának megismerése.
- Az összehasonlító nyelvszemlélet fejlesztése: nyelvünk helye a világban.
- Az interdiszciplináris tudatosság fejlesztése a nyelvtörténeti, irodalom- és művelődéstörté-
neti párhuzamosságok és összefüggések felfedeztetésével.

- Változás és állandóság nyelvi egyensúlyának megértése.
- Nyelvrokonság és nyelvcsaládok vizsgálata.
- A nyelvrokonság bizonyítékainak tudományos módszereinek tisztázása.
- A magyar nyelv eredetének, az erről szóló tudományos hipotéziseknek megismerése.
- A szókincs jelentésváltozásának főbb típusai, tendenciái.
- A nyelvtörténeti kutatások forrásainak vizsgálata: kéziratos és nyomtatott nyelvemlékek.
- A magyar nyelv történetének főbb korszakai, és néhány fontos nyelvemlékünk (A tihanyi apátság alapítólevele, Halotti beszéd, Ómagyar Mária-siralom).
- A nyelvújításnak, illetve hatásának tanulmányozása.

FOGALMAK

nyelvrokonság, nyelvcsalád; uráli nyelvcsalád, finnugor rokonság; ősmagyar, ómagyar, középmagyar kor, újmagyar kor, újabb magyar kor; nyelvemlék; ősi szó, belső keletkezésű szó, jövevény- és idegen szó; nyelvújítás, ortológus, neológus; szinkrón és diakrón nyelvszemlélet

Felkészülés az érettségire, rendszerező ismétlés	Tervezett óraszám 4
---	-------------------------------

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- szövegértés, kérdések alapján;
- szóbeli érettségi felelethez vázlat készítése;
- szóbeli érettségi felelet érthető előadása.

TEVÉKENYSÉGEK ÉS MUNKAFORMÁK

- Az elméletet – a lehetőségekhez mérten – először a gyakorlatban igyekszünk különböző szövegeken megmutatni, hogy a saját felismeréssel segítsük a résztvevők számára a tananyag megértését, bevéődését – csoportos vagy páros munkában.
- Ezt követheti az elmélet rögzítése, megtanulása (ez elmaradhatatlan lépés) – tanári magyarázat, frontális tanítás vagy önálló jegyzetkészítés.
- A megismert elméletet – a lehetőségekhez mérten – a gyakorlatban is megpróbálják a résztvevők alkalmazni, s ezzel elmélyíteni a tudásukat párban, csoportban, projekt munkában, illetve egyéni feladatként.
- Közös ismétlés, rendszerezés.
- Szövegértés, szövegalkotási feladatok önálló megoldása az érettségien elvárt szövegtípusok és szövegműfajok alapján.
- A tanári visszajelzés alapján önállóan javítja a hibáit.

3.19.4 Matematika tantárgy

Bevezetés

A középfokú képzés során a matematika tanulása-tanítása tekintetében az egyik legfontosabb feladat a tanuló önálló, rendszerezett, logikus gondolkodásának kialakítása, fejlesztése. A 9. évfolyamtól kezdve a spirális felépítésnek megfelelően – a korábbi képzési szakaszok során megszerzett készségekre, képességekre és ismeretekre alapozva – egyre absztraktabb formában épül fel a matematika belső struktúrája (fogalmak definíciója, tételek, bizonyítások).

A felnőtt tanulóknál hasznos és fontos, hogy élet- és munkatapasztalataikat, előzetes ismereteiket beépíthessék tanuláskuk folyamatába. Erre a szaktanárnak lehetőséget kell adnia, ezeket értékelni és hasznosítani kell.

Jól megválasztott problémák tárgyalása során válik a tanulók számára is szükségessé az új fogalmak bevezetése és pontos definiálása. Tanári irányítással a tételek, általános összefüggések is felfedeztetők a tanulókkal. Ezen folyamat során fejlődik a tanulók szintetizáló és modellalkotó

képessége. A felfedezett tételek és összefüggések egy része bizonyítás nélkül is gyarapítja a matematikai eszköztárat. Néhány tétel bizonyítása azonban elengedhetetlen része a matematika tanításának, hiszen a bizonyításokon keresztül mutatható meg a matematika logikus és következetes felépítése. Az új fogalmak megalkotása, az összefüggések, stratégiák felfedezése és az ismereteknek feladatok, problémák megoldása során történő tudatos alkalmazása fejleszti a kombinatív készséget, a meglévő ismeretek mobilizálásának képességét, valamint a problémamegoldó gondolkodás eltérő típusainak adekvát használatát. Ennek a folyamatnak az eredményeképpen a tanuló meg tudja állapítani adott állítás, tétel érvényességi és alkalmazási körét, megállapításai, állításai mellett logikusan tud érvelni. A matematika tanulásának-tanításának egyik fő célja, hogy fejlődjön a tanuló mérlegelő gondolkodása, az adatok elemzését, szintézisét és értékelését lehetővé tevő készségek és képességek rendszere. A matematikai játékok, logikai feladványok fejlesztik a stratégiaalkotást, az algoritmikus gondolkodást, a kreativitást és a gondolkodás rugalmasságát.

Ebben a nevelési-oktatási szakaszban az ismert számok köre az irracionális számokkal bővül, valamint új műveletek bevezetésére és már ismert műveletek alaphalmazának bővítésére kerül sor a permanenciaelv alapján. Ezen folyamat során a tanuló egyre inkább képes lesz rá, hogy változatos matematikai objektumokat jelölő szimbólumokkal végezzen műveleteket.

A felnőttek gimnáziumában a matematika oktatásának célja a tanulók matematikai kompetenciájának fejlesztése, amivel természetesen növeljük a tanulóink esélyeit az életben, a munkaerőpiacon, az egész életen át tartó tanulásban.

A matematika tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

A tanulás kompetenciái: A matematika tanulása során elengedhetetlen a tananyag alapos és átfogó megértése. A szöveges feladatok megoldása fejleszti az értő olvasás és a releváns információk kiválasztásának képességét. Az általánosítás és az analógiák adekvát használata, több szempont egyidejű figyelembevétele, a rendszerezési képesség, a megszerzett tudás új helyzetekben való alkalmazása elősegítik az aktív, önirányított tanulás kompetenciáinak kialakítását, fenntartását, megerősítését. A matematika tantárgy a matematikai logika és az algoritmikus gondolkodás fejlesztésével, az ok-okozati összefüggések megláttatásával hozzájárul a többi tantárgy tanulásához szükséges rendszerező, összefüggéseket felismerő, ezáltal hatékony önálló tanulási módszerek elsajátításához és megfelelő alkalmazásához is.

A kommunikációs kompetenciák: A matematika fejleszti a tanuló azon képességét, hogy világosan, röviden és pontosan fejezze ki gondolatait. A matematika tanulása során fokozatosan alakul ki a tanuló érvelési és vitakészsége. A szöveges problémák megoldása javítja a szöveg megértésének képességét: a tanulónak meg kell keresnie az információkat és fel kell ismernie egy adott információ jelentőségét a probléma megoldása során. A matematika tanulási folyamatában kialakul a különböző módon (szöveg, grafikon, táblázat, diagram és képlet) bemutatott tartalmak megértésének és alkotásának készségrendszere.

A digitális kompetenciák: A matematika tanulása során hangsúlyos szerepet kap a problémamegoldás és az algoritmikus gondolkodás, melyek elősegítik a tanuló digitális kompetenciáinak fejlesztését. A különböző matematikai tárgyú szoftverek, alkalmazások, applikációk és játékok alkalmazásán keresztül a matematika tanulása hozzájárul a tanuló digitális kultúrájának kialakításához.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A matematika tanulása során a tanuló gondolkodásának fejlesztése elsősorban konkrét problémák megoldásán keresztül történik. A tanuló előzetes tudása és tapasztalata alapján azonosítja a problémákat, majd ismert matematikai fogalmakra támaszkodva stratégiát dolgoz ki ezek megoldására. Elfogadja, hogy a megoldás több különböző úton is elképzelhető, illetve találkozhat olyan nyitott problémákkal is, amelyeknek több megoldása is lehetséges. Kellő kitartással próbál ki különböző matematikai módszereket, és felismeri azokat a problémákat is, amelyeknek nincs megoldása.

A tanuló mérlegelő gondolkodásának fejlesztése többek között a feladatok megoldása során kapott eredmények elemzésén és értékelésén keresztül történik. A tanuló megtanul induktív úton példákat általánosítani és deduktív érvelést használni a matematikai állítások bizonyítására.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A matematika tanulása fejleszti a kitartás, a pontosság, a figyelem és a fegyelmezettség képességét. A matematika tanulásán keresztül erősödik a tanuló felelősségtudata, gazdagodik az önképe, fejlődik a kooperációs készsége. A tanuló matematikai ismereteit alkalmazni tudja az egyéni célok eléréséhez szükséges tervezésben, az életét befolyásoló döntései megalapozásában és meghozatalában, a várható következmények mérlegelésében. A matematika tanulása elősegíti annak belátását, hogy a személyes erősségekre építeni, a hibákból pedig tanulni lehet.

A tanuló a matematikai foglalkozások során megtanulja, hogyan oszthatja meg ötleteit másokkal, és hogyan segítheti társait a matematikai fogalmak megértése vagy azok alkalmazása során. Felelősséget vállal a közösen kitűzött feladatok elvégzéséért, s megtanulja tisztelni mások álláspontját, gondolkodásmódját.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A matematika olyan tudomány, amely összeköti a különböző kultúrákat. A tanuló megismeri a gondolkodás logikai felépítésének eleganciáját, a matematikának a természethez, a művészetekhez és az épített környezethez fűződő viszonyát.

A tanuló konkrét vagy képi reprezentációval vagy szimbolikus modellekkel végzi a matematikai gondolatok vagy kapcsolatok feltárását, majd új kapcsolatokat alakít ki a matematikai fogalmak között.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A kompetencia fejlesztése valódi adatok felhasználásával összeállított mindennapi problémák megoldásán keresztül történik. Ennek során a különböző megoldási lehetőségek keresése fejleszti a gondolkodás rugalmasságát és az új ötletek megalkotásának képességét. A tanuló megfelelő játékokon keresztül képessé válik a különböző kockázatok felmérésére, a számára kedvezőnek tűnő stratégia kidolgozására, és megtapasztalja döntései következményét. A matematikai projektekben való részvétel segíti a későbbi munkavállalás szempontjából fontos készségek kialakulását (kreativitás, problémamegoldás, kezdeményezőkézség, másokkal való együttműködés készsége).

Első év

A felnőttoktatás első évében szükséges, hogy megvalósuljanak a nappali oktatás 9 – 10. évfolyamainak képzési céljai, mind a tanulási eredmények, fejlesztési feladatok és ismeretek tekintetében. A javasolt tevékenységek közül a hangsúlyt az adott csoport életkori sajátosságainak megfelelő tevékenységekre szükséges helyezni.

Az első éven a korábbi képzési szakaszok során megszerzett ismeretekre és kialakított készségekre, képességekre alapozva – a spirális tananyag-felépítést szem előtt tartva – az egyes témakörök új ismeretei matematikai szempontból egyre pontosabb és elvontabb formában jelennek meg a tanulási-tanítási folyamat során. Egyre határozottabb a fogalmak pontos definiálásának, az állítások, tételek indoklásának, bizonyításának, valamint az általánosításnak az igénye. Erre a szakaszra fokozottan jellemző a korábbi és az új ismeretek egységes rendszerbe foglalása, az egyes témakörökön belüli rendszerezés.

Ebben a szakaszban is fontos cél, hogy az ismeretszerzési folyamat során a tanuló – a lehetőségekhez mérten – a tanár által irányított módon, feladatok megoldása mentén maga fedezze fel az összefüggéseket, általánosítási lehetőségeket, megoldási módokat. A kooperatív munkafarmák, a csoportmunkában megoldandó projektfeladatok fejlesztik a matematikai kommunikációt. A digitális eszközök, dinamikus szoftverek, online felületek támogatják a szemléltetést, a megértést és a felfedeztetést.

Az első éven megjelenő témakörök tartalmának egy része folytatása, kiterjesztése és kiegészítése a korábbi szakaszokban is megjelenő tananyagtartalmaknak. Ebben a szakaszban jelennek meg először a valós számok; elsőfokú egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek; másodfokú egyenletek,

egyenlőtlenségek; a függvény fogalma, függvénytulajdonságok; a kör és részei. Vannak olyan témakörök, amelyek megjelennek más területek tanítása során is, ezért a tananyag egyes részeihez javasolt óraszámok nem feltétlenül jelentenek időben összefüggő egységet. Az algebrai eszközök és a függvényekkel kapcsolatos ismeretek bővülése lehetővé teszi a hétköznapi vagy matematikai nyelven megfogalmazott problémák és a megoldás során alkalmazott matematikai modellek körének bővülését.

Az első évben a matematika tantárgy alapóraszámja a heti 6 órás képzésen 216 óra, a heti 4 órás képzésen 144 óra. Az egyes témakörökhöz írt óraszámok javaslatok. Az új ismeretek a teljes óraszám négyötöd része alatt a legtöbb tanuló számára elsajátíthatók, így a fennmaradó órák felhasználhatók ismétlésre, gyakorlásra, felzárkóztatásra, tehetséggondozásra és számonkérésre.

A mintatanterv ezen az éven 36 hetes szorgalmi időszakra készült.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám	
	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Tagozat		
Halmazok	11	7
Matematikai logika	10	6
Kombinatorika, gráfok	12	8
Számhalmazok, műveletek	10	6
Hatvány, gyök	16	12
Betűs kifejezések alkalmazása egyenletmegoldás, függvényábrázolás során	12	8
Arányosság, százalékszámítás	13	8
Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek	20	14
Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenségek	13	10
A függvény fogalma, függvénytulajdonságok	16	12
Geometriai alapismeretek	9	5
Háromszögek	14	9
Négyszögek, sokszögek	10	6
A kör és részei	10	6
Transzformációk, szerkesztések	20	12
Leíró statisztika	10	7
Valószínűség-számítás	10	8
Összes óraszám:	216	144

Témakör: Halmazok

Témakör: Halmazok	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	11	7

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

látja a halmazműveletek és a logikai műveletek közötti kapcsolatokat;

véges halmazok elemszámát meghatározza;

alkalmazza a logikai szita elvét.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

adott halmazt diszjunkt részhalmazaira bont, osztályoz;

halmazokat különböző módokon megad;

halmazokkal műveleteket végez, azokat ábrázolja és értelmezi.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Halmaz közös elem nélküli részhalmazokra bontása, példák ennek alkalmazására a matematikán belül, más tantárgyaknál és a mindennapi életben
Halmaz megadása utasítással, elemek felsorolásával
Halmazok közötti viszonyok ábrázolása, értelmezése
Halmazok metszetének, uniójának, különbségének, komplementerének képzése, ábrázolása és értelmezése
Két-három halmaz elemszámával kapcsolatos feladatok megoldása logikai szita segítségével
Szemléletes kép végtelen halmazokról
Fogalmak
alaphalmaz, részhalmaz, üres halmaz, halmazok egyenlősége, Venn-diagram; halmazműveletek: unió, metszet, különbség, komplementer halmaz; diszjunkt halmazok, halmaz elemszáma, logikai szita
Javasolt tevékenységek
Hétköznapi életből, más tantárgyakból vagy a matematikából vett, konkrétan vagy digitálisan megjelenített alaphalmazból megadott tulajdonságokkal rendelkező elemek válogatása
Konkrét részhalmaz esetén a részhalmaz képzési szempontjainak megállapítása
A történelem, a művészetek, a tudományok, a sport neves személyiségeinek kitalálása különböző tulajdonságok alapján
Barkochba játék
A „végtelen szálloda”, mint modell
Megszámlálhatóan végtelen számosságú halmazok elemei között egyértelmű hozzárendelés felfedeztetése, például a pozitív természetes számok halmazának számossága megegyezik a pozitív páros számok halmazának számosságával
Témakör: Matematikai logika

Témakör: Matematikai logika	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	10	6

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: látja a halmazműveletek és a logikai műveletek közötti kapcsolatokat; megállapítja egyszerű „ha ... , akkor ...” és „akkor és csak akkor” típusú állítások logikai értékét; tud egyszerű állításokat indokolni és tételeket bizonyítani.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

adott állításról eldönti, hogy igaz vagy hamis;
alkalmazza a tagadás műveletét egyszerű feladatokban;
ismeri és alkalmazza az „és”, a (megengedő és kizáró) „vagy” logikai jelentését;
megfogalmazza adott állítás megfordítását;
helyesen használja a „minden” és „van olyan” kifejezéseket.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

A matematikai bizonyítás fogalma

Állítás logikai értékének megállapítása (igaz vagy hamis)

Állítás tagadásának alkalmazása egyszerű feladatokban

A „nem”, az „és”, a megengedő „vagy” és a kizáró „vagy” logikai jelentésének ismerete és alkalmazása matematikai és matematikán kívüli feladatokban

A „minden” és a „van olyan” típusú állítások logikai értékének megállapítása és ennek indoklása egyszerű esetekben

Adott állítás megfordításának megfogalmazása

„Ha..., akkor...” és „akkor és csak akkor” típusú egyszerű állítások logikai értékének megállapítása

Stratégiai és logikai játékok

Fogalmak

tétel, bizonyítás, igaz-hamis; „nem”, „és”, „vagy”, „vagy..., vagy...”, „ha..., akkor...”, „akkor és csak akkor”

Javasolt tevékenységek

„Bíróági tárgyalás”, ahol az osztály tanulói a védők és a vádlók egy állítás indoklására, cáfolására „Mit állít a szigetlakó?”, „Ki volt a tettes, ha...?” típusú feladatok eljátszása, megoldása csoportmunkában

Logikai készséget fejlesztő játékok, például „Einstein-fejtörő”

Stratégiai játékok, például egyszerű NIM játékok, táblás játékok

Tudatos pénzügyi tervezést segítő játékok

Témakör: Kombinatorika, gráfok

Témakör: Kombinatorika, gráfok	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	12	8

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információkat kigyűjti, rendszerezi;

a problémának megfelelő matematikai modellt választ, alkot;

a kiválasztott modellben megoldja a problémát;

megold sorba rendezési és kiválasztási feladatokat;

konkrét szituációkat szemléltet és egyszerű feladatokat megold gráfok segítségével;

véges halmazok elemszámát meghatározza;

alkalmazza a logikai szita elvét.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Hétköznapi helyzetekhez kapcsolódó sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása rendszerezéssel

Sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása matematikai problémákban

Esetsztévválasztás és szorzási elv alkalmazása feladatok megoldásában

Összeszámlálási modellek alkalmazása feladatok megoldásában

Gráfok alkalmazása konkrét hétköznapi és matematikai szituációk szemléltetésére, feladatok megoldására

Fogalmak

gráf, gráf csúcса, gráf éle

Javasolt tevékenységek

Sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása rendszerezett leszámplálással és a szorzási és/vagy esetsztévválasztási elv alkalmazásával

Geometriai eszközök használata kombinatorikai problémák megoldására

Néhány feltételt tartalmazó tanulói órarend készítése kis elemszámmal

Azonos modellen alapuló, de különböző megfogalmazású feladatok megoldása

Szorzat vagy összeg alakban megadott eredményű kombinatorikafeladatokhoz saját szöveg írása

Téves megoldású kombinatorikafeladatokban a hiba megtalálása és a tévedés kijavítása

Sorba rendezési feladatok megoldásának szemléltetése gráffal

Adott gráfhoz hozzáillő feladatszöveg alkotása és „feladatküldés” csoportmunkában

Témakör: Számhalmazok, műveletek

Témakör: Számhalmazok, műveletek	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	10	6

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: ismeri a számhalmazok épülésének matematikai vonatkozásait a természetes számoktól a valós számokig;

ismer példákat irracionális számokra.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

a kommutativitás, asszociativitás, disztributivitás műveleti azonosságokat helyesen alkalmazza különböző számolási helyzetekben;

racionális számokat tizedes tört és közösleges tört alakban is felír;

ismeri a valós számok és a számegyenes kapcsolatát;

ismeri és alkalmazza az abszolút érték, az ellentett és a reciprok fogalmát;

a számolással kapott eredményeket nagyságrendileg megbecsüli, és így ellenőrzi az eredményt; valós számok közelítő alakjaival számol, és megfelelően kerekít.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Műveleti azonosságok (kommutativitás, asszociativitás, disztributivitás), zárójelek helyes használata

Tizedes törtek átírása közösleges tört alakba és viszont

Irracionális számok szemléltetése

Racionális számok elhelyezkedése számegyenesen

Nyílt és zárt intervallumok fogalmának ismerete és alkalmazása

Számok abszolút értékének, ellentettjének és reciprokának meghatározása

Számológéppel elvégzett számítások eredményének előzetes becslése és nagyságrendi ellenőrzése

Valós számok adott jegyre kerekítése

Valós számok gyakorlati helyzetekben történő észszerű kerekítése

Fogalmak

racionális szám, irracionális szám, valós szám, nyílt intervallum, zárt intervallum, abszolút érték, ellentett, reciprok

Javasolt tevékenységek

A számológép helyes használatának elsajátítása, például műveleti sorrend, zárójelek

Írásban elvégzett műveletek ellenőrzése számológéppel

Célszám megközelítése adott számjegyekkel, műveleti jelek és zárójelek használatával

Tanulói kiselőadás a helyi értékes számírás kialakulásáról, a számjegyek kialakulásának történetéről

A tanteremben vagy a tanterem környezetében végzett mérések esetén a megfelelő kerekítés alkalmazása

Adott mérés elvégzése esetén a mérési hiba következményeinek vizsgálata

Témakör: Hatvány, gyök

Témakör: Hatvány, gyök	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	16	12

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

ismeri és alkalmazza az n -edik gyök fogalmát;

ismeri és alkalmazza a racionális kitevőjű hatvány fogalmát és a hatványozás azonosságait.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

ismeri és alkalmazza a négyzetgyök fogalmát és azonosságait;

ismeri és alkalmazza az egész kitevőjű hatvány fogalmát és a hatványozás azonosságait;

ismeri és alkalmazza a normálalak fogalmát.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Valós számok hatványozása pozitív egész kitevőre

Hatványozás 0 és negatív egész kitevőre

A hatványozás azonosságainak megfigyelése, felfedezése

A hatványozás azonosságainak bizonyítása konkrét alapszám és tetszőleges pozitív egész kitevő esetén

Számok normálalakja

Számolás normálalak segítségével

A négyzetgyök definíciója

Nemnegatív számok négyzetgyökének megadása számológép segítségével

A négyzetgyökvonás azonosságai

Fogalmak

hatványalap, hatványkitevő, normálalak, négyzetgyök

Javasolt tevékenységek

Projektmunka: hányszor lehet félbehajítani egy nagyméretű papírt? Keresés az interneten, kísérlet végzése például egy teljes guriga vécépapírral

Internetes forrásból származó, nagyon kicsi vagy nagyon nagy számokat tartalmazó cikkek valószínűség tartalmának megállapítása páros vagy csoportmunkában

Témakör: Betűs kifejezések alkalmazása egyenletmegoldás, függvényábrázolás során

Témakör: Betűs kifejezések alkalmazása egyenletmegoldás, függvényábrázolás során	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	12	8

Tanulási eredmények

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

műveleteket végez algebrai kifejezésekkel;

ismer és alkalmaz egyszerű algebrai azonosságokat;

átalakít algebrai kifejezéseket összevonás, szorzattá alakítás, nevezetes azonosságok alkalmazásával.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Műveletek egyszerű algebrai kifejezésekkel: összeadás, kivonás, szorzás, osztás, egytagú kifejezések hatványa

Műveleti azonosságok ismerete és alkalmazása egyenletek megoldása során

Az $(a + b)^2$, az $(a - b)^2$ és az $(a + b)(a - b)$ kifejezésekre vonatkozó nevezetes azonosságok ismerete és alkalmazása (például oszthatósági feladatokban, egyenletek megoldásában, függvények ábrázolásában)

Egyszerű másodfokú polinom átalakítása teljes négyzetté kiegészítéssel

Algebrai kifejezések átalakítása összevonás, szorzattá alakítás, nevezetes azonosságok alkalmazásával

Fogalmak

összeg, tag, szorzat, tényező, egynemű kifejezés, együttható, teljes négyzet, polinom

Javasolt tevékenységek

„Gondolj egy számra, és én kitalálom” játék, matematikai bűvésztükkök algebrai magyarázata

Algebrai kifejezésekkel végzett műveletek geometriai modellezése

A nevezetes azonosságok geometriai megjelenítése

Számolási „trükkök” a nevezetes azonosságok segítségével, például kétjegyű számok négyzetének, $99 \cdot 101$ típusú szorzat eredményének kiszámolása fejben

Témakör: Arányosság, százalékszámítás

Témakör: Arányosság, százalékszámítás	Heti 6 óra	Heti 4 óra
---------------------------------------	------------	------------

Javasolt óraszám:	13	8
-------------------	----	---

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: ismeri a hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő mértékegységeit és az átváltási szabályokat. Származtatott mértékegységeket átvált;

ismeri és alkalmazza a százalékalap, -érték, -láb, -pont fogalmát.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

ismeri és alkalmazza az egyenes és a fordított arányosságot.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Az egyenes és a fordított arányosság fogalmának ismerete és alkalmazása gyakorlati problémák megoldása során

Az egyenes és a fordított arányosság grafikonjának felismerése és elkészítése

Példák az egyenes és a fordított arányosságtól különböző arányosságokra (négyzetes, gyökös)

Példák egy irányban vagy ellentétes irányban változó mennyiségpárookra a mindennapi életből Százalékszámítással kapcsolatos hétköznapi helyzetekhez (például háztartási bevételekhez, kiadásokhoz, pénzügyi fogalmakhoz, gazdasági folyamatokhoz) és más tantárgyakhoz köthető feladatok megoldása

Fogalmak

egyenes arányosság, fordított arányosság, százalékalap, százalékérték, százalékláb

Javasolt tevékenységek

Összetett, valódi élethelyzetekkel kapcsolatos feladatok megoldása csoportmunkában, szükség esetén grafikon segítségével

Háztartási számlák elemzése az azokon megjelenő egységárak és fizetendő összegek figyelembevételével

Témakör: Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek

Témakör: Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	20	14

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információkat kigyűjti, rendszerezi;

adott problémához megoldási stratégiát, algoritmust választ, készít;

a problémának megfelelő matematikai modellt választ, alkot;

a kiválasztott modellben megoldja a problémát;

a modellben kapott megoldását az eredeti problémába visszahelyettesítve értelmezi, ellenőrzi, és az észszerűségi szempontokat figyelembe véve adja meg választát;

felismeri a matematika különböző területei közötti kapcsolatot;

egyenletek megoldását behelyettesítéssel, értékészlet-vizsgálattal ellenőrzi.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

ismeri és alkalmazza a következő egyenletmegoldási módszereket: mérlegelv, grafikus megoldás, szorzattá alakítás;

megold elsőfokú egyismeretlenes egyenleteket és egyenlőtlenségeket, elsőfokú kétismeretlenes egyenletrendszereket.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Elsőfokú egyenletre, egyenlőtlenségre, egyenletrendszerre vezető matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információk kigyűjtése, rendszerezése

Adott problémához megoldási stratégia, algoritmus választása, készítése
 A problémának megfelelő matematikai modell választása, alkotása
 A kiválasztott modellben a probléma megoldása
 A modellben kapott megoldás értelmezése az eredeti problémába visszahelyettesítve, ellenőrzés és válaszadás az észszerűségi szempontokat figyelembe véve
 Alaphalmaz, megoldáshalmaz fogalmának ismerete
 Egyismeretlenes elsőfokú egyenlet és egyenlőtlenség megoldása mérlegelvel és grafikusán
 Elsőfokú kétismeretlenes egyenletrendszer megoldása behelyettesítéssel, közös együtthatók módszerével, grafikusán
 Elsőfokú egyenlettel, egyenlőtlenséggel, egyenletrendszerrel megoldható szöveges feladatok megoldása (például út-idő-sebesség, közös munkavégzés, keverékes feladatok, pénzügyi és gazdasági tematikájú feladatok)
 Fogalmak
 alaphalmaz, megoldáshalmaz, mérlegelv
 Javasolt tevékenységek
 Szöveges feladatok megoldása több különböző úton, a különböző megoldások összehasonlítása előnyök és hátrányok szempontjából
 Hiányos, túlhatározott, illetve ellentmondó adatokat tartalmazó problémák vizsgálata
 Nyílt végű problémák megoldása
 Adott egyenlethez szöveges feladat alkotása és „feladatküldés” csoportmunkában
 Digitális eszköz használata egyenletek, egyenlőtlenségek és egyenletrendszerek grafikus megoldása során; a digitális eszközzel történő ábrázolás előnyeinek és hátrányainak megbeszélése
 Témakör: Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenségek

Témakör: Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenségek	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	13	10

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információkat kigyűjti, rendszerezi;
 adott problémához megoldási stratégiát, algoritmust választ, készít;
 a problémának megfelelő matematikai modellt választ, alkot;
 a kiválasztott modellben megoldja a problémát;
 a modellben kapott megoldását az eredeti problémába visszahelyettesítve értelmezi, ellenőrzi, és az észszerűségi szempontokat figyelembe véve adja meg választát;
 felismeri a matematika különböző területei közötti kapcsolatot;
 egyenletek megoldását behelyettesítéssel, értékkészlet-vizsgálattal ellenőrzi.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

megold másodfokú egyismeretlenes egyenleteket és egyenlőtlenségeket; ismeri és alkalmazza a diszkriminánst, a megoldóképletet és a gyöktényezőző alakot.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Másodfokú egyenletre, egyenlőtlenségre vezető matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információk kigyűjtése, rendszerezése

Adott problémához megoldási stratégia, algoritmus választása, készítése

A problémának megfelelő matematikai modell választása, alkotása

A kiválasztott modellben a probléma megoldása

A modellben kapott megoldás értelmezése az eredeti problémába visszahelyettesítve, ellenőrzés és válaszadás az észszerűségi szempontokat figyelembe véve

Egyenletek megoldása ekvivalens átalakításokkal

Másodfokú egyenlet megoldása szorzattá alakítással, teljes négyzetté kiegészítéssel, megoldóképlettel és grafikusán

Egyszerű másodfokúra visszavezethető egyenletek megoldása

Másodfokú egyenlőtlenség megoldása grafikusán

Másodfokú egyenlettel megoldható szöveges feladatok megoldása

$$\sqrt{x+c} = ax + b$$

Fogalmak

másodfokú egyenlet megoldóképlete, diszkrimináns, gyöktényező alak, ekvivalens átalakítás

Javasolt tevékenységek

Másodfokú egyenlet megoldása konkrét együtthatókkal és paraméterekkel, a lépéseket párhuzamosan végezve

Digitális eszköz használata egyenletek, egyenlőtlenségek grafikus megoldása során

Tanulói kiselőadás tartása magasabb fokú egyenletek megoldásának történetéről, érdekességeiről

Témakör: A függvény fogalma, függvénytulajdonságok

Témakör: A függvény fogalma, függvénytulajdonságok	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	16	12

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

képlettel adott függvényt hagyományosan és digitális eszközzel ábrázol;

adott értékészletbeli elemhez megtalálja az értelmezési tartomány azon elemeit, amelyekhez a függvény az adott értéket rendeli.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

megad hétköznapi életben előforduló hozzárendeléseket;

adott képlet alapján helyettesítési értékeket számol, és azokat táblázatba rendezi;

táblázattal megadott függvény összetartozó értékeit ábrázolja koordináta-rendszerben;

a grafikonról megállapítja függvények alapvető tulajdonságait.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Hétköznapi hozzárendelések megfigyelése, tulajdonságainak megfogalmazása: egyértelmű, kölcsönösen egyértelmű

Függvény megadása, alapvető függvénytani fogalmak ismerete

Függvényértékek meghatározása és táblázatba rendezése

Függvények ábrázolása táblázat alapján

Függvények alkalmazása valós, hétköznapi helyzetek jellemzésére, gyakorlati problémák megoldására

A grafikon alapján a függvény értelmezési tartományának, értékészletének, minimumának, maximumának és zérushelyének megállapítása, a növekedés és fogyás leolvasása

Lineáris függvény, másodfokú függvény, négyzetgyökfüggvény, fordított arányosságot leíró függvény (elemi függvények) grafikonja, tulajdonságai

Elemi függvényekkel egyszerű függvénytranszformációs lépések végrehajtása: $f(x) + c$, $f(x + c)$, $c \cdot f(x)$, $|f(x)|$

Lineáris függvények hozzárendelési utasításának leolvasása grafikon alapján

Egyszerű függvények esetén az $f(x) = c$ alapján x meghatározása és ennek alkalmazása gyakorlati problémák megoldása során

Kölcsönösen egyértelmű hozzárendelés megfordítása és a megfordított hozzárendelés ábrázolása

Fogalmak

egyértelmű hozzárendelés, kölcsönösen egyértelmű hozzárendelés, értelmezési tartomány, képhalmaz, értékészlet, helyettesítési érték, szélsőérték, zérushely, növekedés, fogyás

Javasolt tevékenységek

Összetett, valódi helyzetekkel, például demográfiai kérdésekkel, pénzügyi feladatokkal kapcsolatos grafikonok elemzése csoportmunkában

Hétköznapi helyzetekben időben változó folyamatokkal kapcsolatos mérések végzése és a mért adatok ábrázolása koordináta-rendszerben (például hőmérséklet)

A tanulók mindennapi életéhez kapcsolódó grafikonok ábrázolása és elemzése (például út-idő grafikon az iskolába való eljutásról)

Egyszerű, másodfokú függvénnyel jellemezhető, gyakorlati helyzethez köthető szélsőérték-feladatok megoldása csoportmunkában, például adott hosszúságú spárgával bekeríthető maximális területű téglalap adatainak mérése, megfigyelése

Függvények ábrázolása digitális eszköz segítségével

Barkochba játék a függvényekkel kapcsolatos fogalmak használatával

Szöveges feladatok megoldása grafikus úton

Algebrai úton nem vagy nehezen megoldható egyenletek közelítő megoldása grafikus úton digitális eszköz segítségével

Témakör: Geometriai alapismeretek

Témakör: Geometriai alapismeretek	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	9	5

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: ismeri és feladatmegoldásban alkalmazza a térelemek kölcsönös helyzetét, távolságát és hajlásszögét;

felismeri a matematika különböző területei közötti kapcsolatot.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

ismeri és használja a pont, egyenes, sík (térelemek) és szög fogalmát;

ismeri és alkalmazza a nevezetes szögpárok tulajdonságait;

ismeri az alapszerkesztéseket, és ezeket végre tudja hajtani hagyományos vagy digitális eszközzel.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Két pont, pont és egyenes, két egyenes távolságának alkalmazása a síkban

Egyenesek kölcsönös helyzetének ismerete és alkalmazása

Nevezetes szögpárok tulajdonságainak ismerete és alkalmazása: pótszögek, mellékszögek, kiegészítő szögek, csúcsszögek, egyállású szögek, váltószögek

A szakaszfelező merőleges és a szögfelező, mint ponthalmazok tulajdonságainak ismerete

Dinamikus geometriai szoftver alkalmazásának előkészítése, használata

Alapszerkesztések végrehajtása hagyományos vagy digitális eszközzel euklideszi módon: szakaszfelező merőleges, szögfelező, merőleges és párhuzamos egyenesek szerkesztése, szög másolása

Fogalmak

pont, egyenes, sík, szögtartomány, hajlásszög, párhuzamos, merőleges, pótszögek, mellékszögek, kiegészítő szögek, csúcsszögek, egyállású szögek, váltószögek, szakaszfelező merőleges, szögfelező

Javasolt tevékenységek

Az osztályteremben vagy a terem környezetében „egyenesek” kölcsönös helyzetének megadása, ezek távolságának megmérése

Számszerű adatként csak a méretarányt tartalmazó térkép alapján valódi távolságok meghatározása, becslése

Számszerű adatként csak méretarányt tartalmazó térképen adott helységektől (közelítőleg) egyenlő távolságra levő helységek megkeresése

Témakör: Háromszögek

Témakör: Háromszögek	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	14	9

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: ismeri a mérés alapelvét, alkalmazza konkrét alap- és származtatott mennyiségek esetén; ismeri a hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő mértékegységeit és az átváltási szabályokat. Származtatott mértékegységeket átvált; sík- és térgeometriai feladatoknál a problémának megfelelő mértékegységben adja meg válaszát; kiszámítja háromszögek területét.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

ismeri és alkalmazza a háromszögek oldalai, szögei, oldalai és szögei közötti kapcsolatokat; a speciális háromszögek tulajdonságait;

ismeri és alkalmazza a háromszög nevezetes vonalaira, pontjaira és köreire vonatkozó fogalmakat és tételeket;

ismeri és alkalmazza a Pitagorasz-tételt és megfordítását.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

A háromszögek csoportosítása oldalak és szögek szerint

Az alapvető összefüggések ismerete és alkalmazása háromszögek oldalai, szögei, oldalai és szögei között

Speciális háromszögek tulajdonságainak ismerete és alkalmazása: szabályos, egyenlő szárú, derékszögű háromszög

A háromszög nevezetes vonalaira, pontjaira és köreire vonatkozó fogalmak, tételek ismerete és alkalmazása: oldalfelező merőleges, szögfelező, magasságvonal, súlyvonal, középvonal, körülírt, illetve beírt kör

Az oldalfelező merőlegesek és a belső szögfelezők metszéspontjára vonatkozó tétel bizonyítása

A Pitagorasz-tétel és megfordításának ismerete és alkalmazása

A Pitagorasz-tétel bizonyítása

Háromszög területének kiszámítása

Fogalmak

szabályos háromszög, egyenlő szárú háromszög, derékszögű háromszög, oldalfelező merőleges, szögfelező, magasságvonal, súlyvonal, középvonal, körülírt kör, beírt kör

Javasolt tevékenységek

A háromszög nevezetes vonalaira, pontjaira és köreire vonatkozó tételek felfedeztetése szerkesztéssel vagy dinamikus geometriai szoftver alkalmazásával, páros vagy csoportmunkában

Konkrét alakzatok átdarabolása más alakzattá páros vagy csoportmunkában

A derékszögű háromszög oldalaira szerkesztett négyzetek átdarabolása a Pitagorasz-tételnek megfelelő módon, pitagorasz-tangramok vagy dinamikus geometriai szoftver alkalmazásával

Témakör: Négyzetek, sokszögek

Témakör: Négyzetek, sokszögek	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	10	6

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

ismeri a mérés alapelvét, alkalmazza konkrét alap- és származtatott mennyiségek esetén;

ismeri a hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő mértékegységeit és az átváltási szabályokat. Származtatott mértékegységeket átvált;
sík- és térgeometriai feladatoknál a problémának megfelelő mértékegységben adja meg válaszát;
ismeri és alkalmazza speciális négyszögek tulajdonságait, területüket kiszámítja;
átdarabolással kiszámítja sokszögek területét.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

ismeri és alkalmazza a szabályos sokszög fogalmát; kiszámítja a konvex sokszög belső és külső szögeinek összegét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Speciális négyszögek (trapéz, húrtrapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz, téglalap, négyzet) tulajdonságainak ismerete, területének kiszámítása

Konvex sokszögeknél az átlók számára, a belső és külső szögösszegre vonatkozó tételek ismerete, bizonyítása és alkalmazása

Szabályos sokszög fogalmának ismerete

Szabályos sokszög területe átdarabolással

Fogalmak

trapéz, húrtrapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz, téglalap, négyzet, konvex sokszög, szabályos sokszög

Javasolt tevékenységek

Különböző típusú speciális négyszögek területének meghatározására vonatkozó formula felfedeztetése átdarabolással

A belső és a külső szögösszegre vonatkozó tételek felfedeztetése, illusztrálása átdarabolással, hajtogatással vagy dinamikus geometriai szoftver segítségével

Projektmunka: lakás/iskola alaprajzának elkészítése méretarányosan

Témakör: A kör és részei

Témakör: A kör és részei	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	10	6

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

ismeri a mérés alapelvét, alkalmazza konkrét alap- és származtatott mennyiségek esetén;

ismeri a hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő mértékegységeit és az átváltási szabályokat.

Származtatott mértékegységeket átvált;

sík- és térgeometriai feladatoknál a problémának megfelelő mértékegységben adja meg válaszát.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

ki tudja számolni a kör és részeinek kerületét, területét;

ismeri a kör érintőjének fogalmát, kapcsolatát az érintési pontba húzott sugárral;

ismeri és alkalmazza a Thalész-tételt és megfordítását.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Annak ismerete és alkalmazása, hogy a középponti szög egyenesen arányos a hozzá tartozó körív hosszával

Annak ismerete és alkalmazása, hogy a középponti szög egyenesen arányos a hozzá tartozó körívk területével

Kör, körívk, körgyűrű és körszelet területének és kerületének kiszámítása

Annak ismerete és alkalmazása, hogy a kör érintője merőleges az érintési pontba húzott sugárra, és hogy külső pontból húzott érintőszakaszok egyenlő hosszúak

A Thalész-tétel és megfordításának ismerete és alkalmazása

A Thalész-tétel bizonyítása

Fogalmak

középponti szög, körív, körívk, körgyűrű, körszelet, érintőszakaszok

Javasolt tevékenységek

Annak felfedeztetése méréssel, hogy a középponti szög egyenesen arányos a hozzá tartozó körív hosszával; különböző méretű körök esetén a kapott adatok táblázatba foglalása

A Thalész-tétel felfedeztetése szerkesztéssel, szögméréssel vagy dinamikus geometriai szoftver alkalmazásával

Témakör: Transzformációk, szerkesztések

Témakör: Transzformációk, szerkesztések	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	20	12

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

ismeri a vektorokkal kapcsolatos alapvető fogalmakat;

ismer és alkalmaz egyszerű vektorműveleteket;

alkalmazza a vektorokat feladatok megoldásában;

ismeri és alkalmazza a hasonló síkidomok kerületének és területének arányára vonatkozó tételket.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

ismer példákat geometriai transzformációkra;

ismeri és alkalmazza a síkbeli egybevágósági transzformációkat és tulajdonságaikat; alakzatok egybevágóságát;

ismeri és alkalmazza a középpontos hasonlósági transzformációt, a hasonlósági transzformációt és az alakzatok hasonlóságát;

megszerkeszti egy alakzat tengelyes, illetve középpontos tükörképét, pont körüli elforgatottját, párhuzamos eltolóját hagyományosan és digitális eszközzel;

geometriai szerkesztési feladatoknál vizsgálja és megállapítja a szerkeszthetőség feltételeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Példák ismerete geometriai hozzárendelésekre (merőleges vetítés, párhuzamos vetítés, merőleges affinitás, térkép, fényképezés)

A tengelyes tükrözés, a középpontos tükrözés, a pont körüli forgatás és a párhuzamos eltolás ismerete, tulajdonságaik

A vektor fogalmának kialakítása a párhuzamos eltolás segítségével

Egybevágósági transzformációk egymás utáni végrehajtása

Egybevágósági transzformációk végrehajtása szerkesztéssel vagy digitális eszközzel

Egybevágó alakzatok, szimmetriák megfigyelése a környezetben, művészeti alkotásokban

Az egybevágósági transzformációk alkalmazása feladatok megoldásában, tételek bizonyításában

Háromszögek egybevágóságának alapesetei és ezek alkalmazása

Négyszögek egybevágósága

Egyszerű szerkesztési feladatok megoldása hagyományos vagy digitális eszközzel; diszkusszió

Gyakorlati feladatok megoldása egybevágóságok segítségével (például a sík parkettázása különféle síkidomokkal; szabásminta készítése, használata)

A középpontos hasonlósági transzformáció és a hasonlósági transzformáció ismerete, tulajdonságai

A hasonlóság fogalmának ismerete és alkalmazása feladatok megoldásában, tételek bizonyításában

Gyakorlati feladatok megoldása hasonlóság segítségével (például alaprajz-, térképkészítés, modellezés)

Fogalmak

tengelyes tükrözés, középpontos tükrözés, pont körüli forgatás, párhuzamos eltolás, egybevágóság, forgásszög, vektor, vektorok összege, középpontos hasonlósági transzformáció, hasonlósági transzformáció, hasonlóság, a hasonlóság aránya

Javasolt tevékenységek

Gyakorlati példák keresése geometriai hozzárendelésekre, például fényképezés, filmvetítés

A középpontos tükrözés, a pont körüli forgatás és a párhuzamos eltolás bemutatása, mint két tengelyes tükrözés egymásutánja

M. C. Escher és Victor Vasarely néhány interneten is elérhető alkotásának elemzése a szimmetriák szempontjából; hasonló módszerrel képek alkotása

A sík parkettázása egybevágó háromszögekkel, négyszögekkel papírsablonok vagy dinamikus geometriai szoftver segítségével

A tengelyes vagy középpontos szimmetriára alapozó stratégiai játékok (például pénzforgató, színzűs) páros munkában

Az iskola közelében lévő magas épület (például templomtorony) magasságának meghatározása egy egyenes bot segítségével a bot és az épület árnyékának méréséből („Thalész-módszer”) csoportmunkában

Valódi távolságok, valódi útvonalak hosszának meghatározása papíralapú térkép alapján

Témakör: Leíró statisztika

Témakör: Leíró statisztika	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	10	7

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

adott cél érdekében tudatos adatgyűjtést és rendszerezést végez;

hagyományos és digitális forrásból származó adatsokaság alapvető statisztikai jellemzőit meghatározza, értelmezi és értékeli;

felismer grafikus manipulációkat diagramok esetén.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

adatsokaságból adott szempont szerint oszlop- és kördiagramot készít hagyományos és digitális eszközzel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Statisztikai adatok gyűjtésének tervezése

Statisztikai adatok gyűjtése hagyományos és internetes forrásból

Statisztikai adatok rendszerezése, jellemzése középértékekkel hagyományos és digitális eszközzel

A kapott adatok értelmezése, értékelése, egyszerű statisztikai következtetések

Oszlop- és kördiagram értelmezése, valamint készítése hagyományos és digitális eszközzel

Konkrét adatsokaság ábrázolásához, statisztikai kérdés megválaszolásához a megfelelő diagramtípus kiválasztása

Kördiagramból oszlopdigram készítése és viszont

Grafikus manipulációk felismerése és javítása diagramok esetén

Fogalmak

oszlopdigram, kördiagram, átlag, medián, módusz

Javasolt tevékenységek

Adatgyűjtés megtervezése, például forgalomszámlálás vagy iskolai felmérés előkészítése

A megtervezett statisztikai adatgyűjtés lebonyolítása, az eredmények szemléltetése grafikonok segítségével, a kapott eredmények értékelő bemutatása tanulói kiselőadás formájában

Különböző adatsokaságok esetében annak vizsgálata, hogy ezek jellemezhetőek-e az ismert középértékekkel

Érvelés a tanuló saját érdemjegyei alapján különböző statisztikai jellemzők segítségével a kedvezőbb év végi jegyért

Különböző sportágak értékelési rendszerének és statisztikáinak bemutatása tanulói kiselőadás keretében

Osztályok/tantárgyak eredményeinek összehasonlítása érdemjegyek és ezek középértékei alapján

Csoportmunka keretében adott céllal készülők, megtévesztő oszlop- és kördiagramok készítése, ezek szóbeli értékelése, javítása

Témakör: Valószínűség-számítás

Témakör: Valószínűség-számítás	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	10	8

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: konkrét valószínűségi kísérletek esetében az esemény, eseménytér, elemi esemény, relatív gyakoriság, valószínűség, egymást kizáró események, független események fogalmát megkülönbözteti és alkalmazza.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

tapasztalatai alapján véletlen jelenségek jövőbeni kimenetelére észszerűen tippel; véletlen kísérletek adatait rendszerezi, relatív gyakoriságokat számol, nagy elemszám esetén számítógépet alkalmaz.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Valószínűségi kísérletek elvégzése, gyakorisági, relatív gyakorisági táblázatok készítése

A valószínűség fogalmának bevezetése statisztikai alapon

A klasszikus valószínűségi modell fogalma és alkalmazása

Diszkrét valószínűség-eloszlások ábrázolása hagyományos és digitális eszközzel

Fogalmak

valószínűségi kísérlet, esemény, elemi esemény, gyakoriság, relatív gyakoriság, valószínűség, diszkrét valószínűség-eloszlás

Javasolt tevékenységek

Konkrét valószínűségi kísérletek végrehajtása vagy dinamikus szoftver segítségével történő szimulálása (például dobások szabályos dobókockákkal, pénzérmékkel); a kapott gyakoriságok és relatív gyakoriságok táblázatba foglalása; tippelés az egyes kimenetelre és becslés a bekövetkezésük valószínűségére

Játékokban a szerencsefaktor vizsgálata, például „Ki nevet a végén” játék esetében az első hatos dobás eloszlása

Különböző társasjátékokban stratégia meghatározása, döntéshozatal esélylatolgatás alapján

Különböző szerencsejátékok (lottó, totó, póker, black jack, internetes sportfogadások) esetében a nyerési esély összehasonlítása

Második év

A felnőttoktatás második évében szükséges, hogy megvalósuljanak a nappali oktatás 11 – 12. évfolyamainak képzési céljai, mind a tanulási eredmények, FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK tekintetében. A javasolt tevékenységek közül a hangsúlyt az adott csoport életkori sajátosságainak megfelelő tevékenységekre szükséges helyezni.

A második évben a tanulási-tanítási folyamatra jellemző, hogy az ismeretek jellege egyre absztraktabb és formálisabb, a matematika belső logikája egyre jobban érvényesül. Ebben a szakaszban az egyik nagyon fontos didaktikai cél a szimbolikus gondolkodás fejlesztése. A tanulóknak a korábban elsajátított készségekre, képességekre és ismeretanyagra támaszkodva kell eljutniuk az

absztrakt összefüggések megértéséhez és tudatos alkalmazásához. Tudatosítani kell a matematikai fogalmak pontos definiálásának fontosságát és a matematikai bizonyítások szerepét. Amellett, hogy a lehetséges alkalmazásokat minden egyes témakör kapcsán szem előtt kell tartani, fontos, hogy a tanulók lássák az egyes matematikai területek kapcsolatát is.

Ebben a szakaszban is fontos cél, hogy az ismeretszerzési folyamat során a tanuló a tanár által irányított módon, a feladatok megoldása mentén maga fedezze fel az összefüggéseket, általánosítási lehetőségeket, megoldási módokat. A kooperatív munkaformák, a csoportmunkában megoldandó projektfeladatok ebben a szakaszban is fejlesztik a matematikai kommunikációt. Az érettségi vizsgára készüléskor egyre nagyobb hangsúlyt kap a tanulók önálló munkája mind a feladatmegoldásokban, mind a tanultak ismétlésében, rendszerezésében. A digitális eszközök, dinamikus szoftverek, online felületek támogatják a szemléltetést, a megértést, a felfedeztetést és a gyakorlást.

A második évben is jellemző, hogy a megjelenő témakörök tartalmának egy része folytatása, kiterjesztése és kiegészítése a korábbi szakaszokban is megjelenő tananyagtartalmaknak. Bizonyos témakörök azonban ebben a szakaszban jelennek meg először. Ilyen a racionális kitevőjű hatvány, az exponenciális függvény, a logaritmus, a számtani és mértani sorozatok, a trigonometria, a koordinátageometria és a térgeometria. Vannak olyan témakörök, amelyek ismeretei megjelennek más terület tanítása során is, ezért az egyes részekhez javasolt óraszámok ebben a szakaszban sem jellemeznek feltétlenül időben összefüggő egységet. Az algebrai eszközök és a függvényekkel kapcsolatos ismeretek bővülése, a trigonometria és a koordinátageometria alapjainak megjelenése, valamint a statisztikai és valószínűségi szemlélet mélyülése további lehetőségeket nyújt változatos hétköznapi és matematikai problémák megoldására. A matematikai eszköztár bővülése ebben a szakaszban teszi leginkább lehetővé, hogy a tanulók más tantárgyakban, más tanulási területeken is alkalmazzák matematikai tudásukat.

A második évben a matematika tantárgy alapóraszámja a heti 6 órás képzésen 186 óra, a heti 4 órás képzésen 124 óra. Rendszerező összefoglalásra, az érettségi vizsgára történő felkészítésre a második év végén a heti 6 órás képzésen 36 óra, a heti négy órás képzésen 24 óra áll rendelkezésre. Az egyes témakörökhöz írt óraszámok javaslatok. Az új ismeretek a teljes óraszám negyötöd része alatt a legtöbb tanuló számára elsajátíthatók, így a fennmaradó órák felhasználhatók ismétlésre, gyakorlásra, felzárkóztatásra, tehetséggondozásra és számonkérésre.

A mintatanterv ezen az éven 31 hetes szorgalmi időszakra készült.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám	
	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Tagozat		
Halmazok, matematikai logika	10	7
Kombinatorika, gráfok	12	8
Számelméleti ismeretek, számhalmazok épülése	10	7
Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus	13	8
Exponenciális folyamatok vizsgálata	12	8
Sorozatok	16	12
Trigonometria	13	8
Térgeometria	20	14
Koordinátageometria	18	11
Leíró statisztika	10	6
Valószínűség-számítás	16	11
Rendszerező összefoglalás	36	24
Összes óraszám:	186	124

Témakör: Halmazok, matematikai logika

Témakör: Halmazok, matematikai logika	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	10	7

Tanulási eredmények

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

látja a halmazműveletek és a logikai műveletek közötti kapcsolatokat;

megállapítja egyszerű „ha ... , akkor ...” és „akkor és csak akkor” típusú állítások logikai értékét;

tud egyszerű állításokat indokolni és tételeket bizonyítani.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A halmazműveletek és a logikai műveletek közötti kapcsolatok bemutatása példákon keresztül

Logikai kifejezések megfelelő használata

Egyszerű állítások indoklása, tételek bizonyítása

Stratégiai és logikai játékok

Fogalmak

logikai műveletek

Javasolt tevékenységek

A tanulók mindennapi tapasztalataihoz köthető, összetett állítások logikai értékének meghatározása igazságtáblázat segítségével

Rejtvényűjságokban szereplő feladványok megfejtése következtetések láncolatán keresztül

Logikai készséget fejlesztő játékok, például „Einstein-fejtörő”

Stratégiai játékok, például NIM játékok, táblás játékok

Tudatos pénzügyi tervezést segítő játékok

Témakör: Kombinatorika, gráfok

Témakör: Kombinatorika, gráfok	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	12	8

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információkat kigyűjti, rendszerezi;

a problémának megfelelő matematikai modellt választ, alkot;

a kiválasztott modellben megoldja a problémát.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

megold sorba rendezési és kiválasztási feladatokat;

konkrét szituációkat szemléltet és egyszerű feladatokat megold gráfok segítségével.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Matematikai és hétköznapi helyzetekhez kötődő sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása

A binomiális együttható fogalmának ismerete, értékének kiszámítása

Mintavétel visszatevéssel és visszatevés nélkül

A gráf csúcsainak fokszámösszege és éleinek száma közötti összefüggés ismerete és alkalmazása gyakorlati feladatok megoldásában

Fogalmak

faktoriális, binomiális együttható; csúcs fokszáma gráfban

Javasolt tevékenységek

Anagramma készítése a tanulók neveiből

A pókerben előforduló lehetséges nyerő lapkombinációk számának meghatározása

A Pascal-háromszög és tulajdonságai felfedeztetése például kéttagú összeg hatványaiban szereplő együtthatók segítségével

Különböző szituációk kétféle módon történő összeszámlálása és ebből következő egyszerű kombinatorikus összefüggések felfedezése

Visszatevéses és visszatevés nélküli mintavétel konkrét lejátszása, a tapasztalatok összegyűjtése

Témakör: Számelméleti ismeretek, számhalmazok épülése

Témakör: Számelméleti ismeretek, számhalmazok épülése	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	10	7

Tanulási eredmények

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

ismeri és alkalmazza az oszthatóság alapvető fogalmait;

összetett számokat felbont prímszámok szorzatára;

meghatározza két természetes szám legnagyobb közös osztóját és legkisebb közös többszörösét, és alkalmazza ezeket egyszerű gyakorlati feladatokban;

ismeri és alkalmazza az oszthatósági szabályokat;

érti a helyi értékes írásmódot 10-es és más alapú számrendszerekben;

ismeri a számhalmazok épülésének matematikai vonatkozásait a természetes számoktól a valós számokig;

ismer példákat irracionális számokra.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Legnagyobb közös osztó és legkisebb közös többszörös meghatározása a prímtényezősből

Összetett oszthatósági szabályok alkalmazása

Számolás osztási maradékokkal (például összeg, szorzat, hatvány maradéka)

Számok felírása 10-estől különböző alapú számrendszerben

Az egész számok, a véges tizedes törtek, a végtelen szakaszos tizedes törtek és a racionális számok kapcsolata

A számhalmazok épülésének matematikai vonatkozásai a természetes számoktól a valós számokig

Végtelen nem szakaszos tizedes törtek ismerete

Példák irracionális számokra

Számhalmazok műveleti zártsága

Fogalmak

természetes szám, egész szám, racionális szám, irracionális szám, valós szám, relatív prímek

Javasolt tevékenységek

Oszthatósággal kapcsolatos „bűvésztükkök” bemutatása

Számrendszerek segítségével megoldható rejtvények

Tanulói kiselőadás a 10-estől különböző alapú számrendszerek használatáról a múltban és ennek mai napig tartó hatásairól

Tanulói kiselőadás számelméleti érdekességekről, például tökéletes számok és barátságos szám-párok, prímszámok, jelenleg ismert legnagyobb prím, titkosítás

Halmazábra elkészítése a számhalmazokról

Témakör: Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus

Témakör: Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	13	8

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: ismeri és alkalmazza a logaritmus fogalmát.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

ismeri és alkalmazza az n -edik gyök fogalmát;

ismeri és alkalmazza a racionális kitevőjű hatvány fogalmát és a hatványozás azonosságait; képlettel adott függvényt hagyományosan és digitális eszközzel ábrázol;

adott értékészletbeli elemhez megtalálja az értelmezési tartomány azon elemeit, amelyekhez a függvény az adott értéket rendeli.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az n -edik gyök fogalmának ismerete és alkalmazása

Hatványozás pozitív alap és racionális kitevő esetén

Hatványozás azonosságainak alkalmazása racionális kitevő esetén

A hatványozás szemléletes értelmezése irracionális kitevő esetén

Az exponenciális függvények ábrázolása hagyományosan és számítógéppel, a függvények tulajdonságai

A logaritmus értelmezése

Áttérés más alapú logaritmusra

Számológép használata logaritmus értékének meghatározásához

Fogalmak

n -edik gyök, exponenciális függvény, logaritmus

Javasolt tevékenységek

A permanencia-elv gyakorlati „kipróbálása” a definíció megadása előtt

Matematikatörténeti érdekességek (például déloszi probléma) feldolgozása projekt munkában

Különböző alapú exponenciális függvények ábrázolása milliméterpapíron, és a kapott grafikonok összehasonlítása csoport munkában

Nagy számok számjegyei számának meghatározása logaritmus segítségével

10-estől eltérő alapú logaritmus kiszámolása csak 10-es alapú logaritmus kiszámolására alkalmas számológéppel

Témakör: Exponenciális folyamatok vizsgálata

Témakör: Exponenciális folyamatok vizsgálata	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	12	8

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információkat kigyűjti, rendszerezi;

ismeri és alkalmazza a logaritmus fogalmát.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

adott problémához megoldási stratégiát, algoritmust választ, készít;

a problémának megfelelő matematikai modellt választ, alkot;

a kiválasztott modellben megoldja a problémát;

a modellben kapott megoldását az eredeti problémába visszahelyettesítve értelmezi, ellenőrzi, és az észszerűségi szempontokat figyelembe véve adja meg választát;

egyenletek megoldását behelyettesítéssel, értékészlet-vizsgálattal ellenőrzi;

megold egyszerű, a megfelelő definíció alkalmazását igénylő exponenciális egyenleteket, egyenlőtlenségeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Exponenciális folyamatok vizsgálata a természetben és a társadalomban

Exponenciális egyenletre, egyenlőtlenségre vezető matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információk kigyűjtése, rendszerezése

Adott problémához megoldási stratégia, algoritmus választása, készítése

A gyakorlati (például pénzügyi, biológiai, fizikai, demográfiai, ökológiai) problémának megfelelő matematikai modell választása, alkotása

A kiválasztott modellben a probléma megoldása

A modellben kapott megoldás értelmezése az eredeti probléma szövegébe visszahelyettesítve, ellenőrzés és válaszadás az észszerűségi szempontokat figyelembe véve

Fogalmak

Nincsenek új fogalmak.

Javasolt tevékenységek

Tanulói kiselőadás az exponenciálisan változó folyamatokról a természetben és a társadalomban
Adatgyűjtés különböző forrásokból származó, exponenciális vagy közelítőleg annak tekinthető változókra csoportmunkában

Gyakorlati, időben exponenciálisnak tekinthető változást mutató grafikonokra exponenciális függvény illesztése digitális eszköz segítségével, és az illesztett függvény paramétereinek értelmezése

Témakör: Sorozatok

Témakör: Sorozatok	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	16	12

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: ismeri és alkalmazza a logaritmus fogalmát.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

számtani és mértani sorozatokat adott szabály alapján felír, folytat;

a számtani/mértani sorozat n -edik tagját felírja az első tag és a különbség (differencia)/hányados (kvóciens) ismeretében;

a számtani/mértani sorozatok első n tagjának összegét kiszámolja;

ismeri és alkalmazza a százalékalap, -érték, -láb, -pont fogalmát;

mértani sorozatokra vonatkozó ismereteit használja gazdasági, pénzügyi, természettudományi és társadalomtudományi problémák megoldásában.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A számsorozat fogalmának ismerete

Számsorozat megadása képlettel, rekurzióval

Számtani és mértani sorozatok felírása, folytatása adott szabály szerint

Számtani sorozat, az n -edik tag, az első n tag összege

Mértani sorozat, az n -edik tag, az első n tag összege

A számtani és a mértani sorozat első n tagjának összegére vonatkozó képlet bizonyítása

Számtani és mértani sorozatokra vonatkozó ismeretek alkalmazása gazdasági, természettudományi és társadalomtudományi problémák megoldásában

Megtakarítási és kamatozási formák, ezek összehasonlítása

Egyszerű kamat, kamatos kamat, gyűjtőjárdék és törlesztőrészlet számítása

Megtakarítási, befektetési és hitelfelvételi lehetőségekkel és azok kockázati tényezőivel kapcsolatos feladatok megoldása

Fogalmak

számsorozat, tőke, kamatláb, kamat, futamidő, gyűjtőjárdék, törlesztőrészlet

Javasolt tevékenységek

Tanulói kiselőadás tartása nevezetes sorozatokról, például Fibonacci-sorozat

Az első 100 pozitív természetes szám összegének meghatározása a „kis” Gauss módszerével
 A saktáblára elhelyezett, mezőről mezőre kétszeres számú búzaszemek kérdésének bemutatása
 Valódi pénzügyi termékek kamatozási és egyéb feltételeinek összehasonlítása csoportmunkában
 internetes adatgyűjtés segítségével

Témakör: Trigonometria

Témakör: Trigonometria	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	13	8

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
 ismeri és alkalmazza a szinusz- és a koszinusztételt.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri hegyesszögek szögfüggvényeinek definícióját a derékszögű háromszögben;
- ismeri tompaszögek szögfüggvényeinek származtatását a hegyesszögek szögfüggvényei alapján;
- ismeri a hegyes- és tompaszögek szögfüggvényeinek összefüggéseit;
- alkalmazza a szögfüggvényeket egyszerű geometriai számítási feladatokban;
- a szögfüggvény értékének ismeretében meghatározza a szöveget;
- kiszámítja háromszögek területét;
- ismeri és alkalmazza speciális négyszögek tulajdonságait, területüket kiszámítja;
- átdarabolással kiszámítja sokszögek területét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Hegyeszög szinusza, koszinusza, tangense

Számítások derékszögű háromszögekben szögfüggvények segítségével gyakorlati helyzetekben

Tompaszög szinusza, koszinusza, tangense

Összefüggések ismerete egy adott szög különböző szögfüggvényei között: pitagoraszi összefüggés, pótszögek és mellékszögek szögfüggvényei

Szögfüggvény értékének ismeretében a szög meghatározása számológép segítségével

Háromszög területének kiszámítása két oldal és a közbezárt szög ismeretében

Szinusz- és koszinusztétel ismerete és alkalmazása

A szinusztétel bizonyítása

Számítások négyszögekben, sokszögekben szögfüggvények segítségével

A környezetben található tárgyak magasságának, pontok távolságának meghatározása mért adatokból számítva

Négyszögek és szabályos sokszögek területének kiszámítása

Fogalmak

szinusz, koszinusz, tangens, szinusztétel, koszinusztétel

Javasolt tevékenységek

Tanulói kiselőadás a trigonometrikus ismeretek hétköznapi életben, munkában való felhasználhatóságáról, például: lakberendezés, ácsmunka, GPS működése

Az iskolában vagy annak környezetében kijelölt, tetszőleges háromszög, illetve négyszög alakú részek területének meghatározása csoportmunkában, távolságok és szögek mérése alapján

Épület magasságának meghatározása a látószög és a távolságok mérésének segítségével csoportmunkában

Témakör: Térgeometria

Témakör: Térgeometria	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	20	14

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: ismeri és alkalmazza a szinusz- és a koszinusztételt.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

ismeri és feladatmegoldásban alkalmazza a térelemek kölcsönös helyzetét, távolságát és hajlásszögét;

ismeri a mérés alapelvét, alkalmazza konkrét alap- és származtatott mennyiségek esetén;

ismeri a hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő mértékegységeit és az átváltási szabályokat. Származtatott mértékegységeket átvált;

sík- és térgeometriai feladatoknál a problémának megfelelő mértékegységben adja meg válaszát; ismeri és alkalmazza a hasáb, a henger, a gúla, a kúp, a gömb, a csonkagúla, a csonkakúp (speciális testek) tulajdonságait;

lerajzolja a kocka, téglatest, egyenes hasáb, egyenes körhenger, egyenes gúla, forgáskúp hálóját; kiszámítja a speciális testek felszínét és térfogatát egyszerű esetekben;

ismeri és alkalmazza a hasonló síkidomok kerületének és területének arányára vonatkozó tételket;

ismeri és alkalmazza a hasonló testek felszínének és térfogatának arányára vonatkozó tételeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Térelemek kölcsönös helyzetének, távolságának és hajlásszögének ismerete, alkalmazása feladatmegoldásban

A terület, térfogat, űrtartalom mértékegységeinek és ezek átváltási szabályainak ismerete

Sűrűség mértékegységei közötti átváltás ismerete

Sík- és térgeometriai feladatoknál a válasz megadása a problémának megfelelő mértékegységben

A hasáb, a henger, a gúla, a kúp, a gömb, a csonkagúla, a csonkakúp (speciális testek) tulajdonságainak ismerete és alkalmazása a hétköznapi életben előforduló testekkel kapcsolatban

A kocka, a téglatest, az egyenes hasáb, az egyenes körhenger, az egyenes gúla és a forgáskúp hálójának lerajzolása konkrét esetekben

A mindennapi életben előforduló hasáb, henger, gúla, kúp, gömb, csonkagúla, csonkakúp alakú tárgyak felszínének és térfogatának meghatározása méréssel és számítással

Síkidomok forgatásával keletkező egyszerű, a mindennapi életben is előforduló testek felszínének és térfogatának kiszámítása

A hasonló síkidomok kerületének és területének arányára vonatkozó tételek ismerete és alkalmazása

A hasonló testek felszínének és térfogatának arányára vonatkozó tételek ismerete és alkalmazása
Fogalmak

kocka, téglatest, hasáb, henger, gúla, kúp, gömb, csonkagúla, csonkakúp, egyenes test, forgástest, n-oldalú szabályos gúla, tetraéder, alaplap, oldallap, alapél, oldalél, alkotó, palást, testmagasság, test hálója

Javasolt tevékenységek

Hétköznapi tárgyak (üdítősdoboz, vizesflakon, tejfölösdoboz stb.) térfogatának megállapítása méréssel, a kapott eredmény összehasonlítása a tárgyon szereplő értékkel

A Louvre bejárataként épített üvegpiramis földfelszín feletti térfogatának és az üvegfelület felszínének meghatározása (szükséges adatok gyűjtése az internetről)

Annak becslése csoportmunkában, hogy a teret milyen arányban tudjuk kitölteni egybevágó érintkező gömbökkel különböző elrendezések esetén

Különböző méretű, megközelítőleg gömb alakú gyümölcsök térfogatának és felszínének becslése, a becslés ellenőrzése méréssel

A Föld felszínének és térfogatának közelítése földgömbmodellen méréssel és számolással, majd a kapott értékek összevetése a hivatalos adatokkal

Témakör: Koordinátageometria

Témakör: Koordinátageometria	Heti 6 óra	Heti 4 óra
------------------------------	------------	------------

Javasolt óraszám:	18	11
-------------------	----	----

Tanulási eredmények

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

ismeri a vektorokkal kapcsolatos alapvető fogalmakat;

ismer és alkalmaz egyszerű vektorműveleteket;

alkalmazza a vektorokat feladatok megoldásában;

megad pontot és vektort koordinátaival a derékszögű koordináta-rendszerben;

koordináta-rendszerben ábrázol adott feltételeknek megfelelő ponthalmazokat;

koordináták alapján számításokat végez szakaszokkal, vektorokkal;

ismeri és alkalmazza az egyenes egyenletét;

egyenesek egyenletéből következtet az egyenesek kölcsönös helyzetére;

kiszámítja egyenesek metszéspontjainak koordinátáit az egyenesek egyenletének ismeretében;

megadja és alkalmazza a kör egyenletét a kör sugarának és a középpont koordinátáinak ismeretében;

felismeri a matematika különböző területei közötti kapcsolatot.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A vektor, vektor abszolút értéke, nullvektor, ellentett vektor, helyvektor fogalmak ismerete, alkalmazása

A vektorok összeadása, kivonása, szorzása valós számmal, műveletek ismerete és alkalmazása

Vektorok alkalmazása feladatok megoldásában

Pont és vektor megadása koordinátákkal a derékszögű koordináta-rendszerben

Adott feltételeknek megfelelő ponthalmazok ábrázolása koordináta-rendszerben

Két pont távolságának, vektor abszolút értékének meghatározása koordináták alapján

Vektorok összegének, különbségének, számszorosának koordinátái

Szakaszfelezőpont koordinátáinak meghatározása a végpontok koordinátái alapján

Egyenes egyenlete $y = mx + b$ vagy $x = c$ alakban

Egyenes meredekségének fogalma; egyenesek merőlegességének és párhuzamosságának megállapítása a meredekségek alapján

Az egyenesek egyenletének ismeretében egyenesek metszéspontjának koordinátái

A kör egyenletének megadása és alkalmazása a kör sugarának és a középpont koordinátáinak ismeretében

Fogalmak

vektor, vektor abszolút értéke, nullvektor, ellentett vektor, helyvektor, vektorok összege, vektorok különbsége, vektor számszorosa, vektor koordinátái, alakzat egyenlete, egyenes egyenlete, kör egyenlete

Javasolt tevékenységek

„Torpedójáték” koordináta-rendszerben

Helymeghatározás térképen a szélességi és hosszúsági adatok segítségével

Ház/lakás alaprajzának elkészítése koordináta-rendszerben, az eredeti adatok alapján

Játék helyvektorokkal dinamikus geometriai szoftver használatával

Gondolattérkép készítése a koordináta geometria kapcsolatainak bemutatására csoportos vagy egyéni munkaformában

„Oroszlánfogás”: lineáris egyenlőtlenségrendszer megoldása grafikusan, digitális eszköz segítségével

„Célba lövés”: játék körökkel a koordináta-rendszerben

Témakör: Leíró statisztika

Témakör: Leíró statisztika	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	10	6

Tanulási eredmények

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

adott cél érdekében tudatos adatgyűjtést és rendszerezést végez;

hagyományos és digitális forrásból származó adatsokaság alapvető statisztikai jellemzőit meghatározza, értelmezi és értékeli;

ismeri és alkalmazza a sodrófa (box-plot) diagramot adathalmazok jellemzésére, összehasonlítására;

felismer grafikus manipulációkat diagramok esetén.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A reprezentatív minta fogalmának szemléletes ismerete

Hétköznapi, társadalmi problémákhoz kapcsolódó statisztikai adatok tervszerű gyűjtése

Statisztikai adatok rendszerezése, jellemzése kvartilisekkel, középvértékekkel és szóródási mutatókkal

Sodrófa (box-plot) diagram készítése, alkalmazása

A kapott adatok értelmezése, értékelése, statisztikai következtetések

Nagy adathalmazok kezelése táblázatkezelő programmal

Grafikus és szöveges statisztikai manipulációk felismerése

Fogalmak

reprezentatív minta, sodrófa (box-plot) diagram, minimum, maximum, kiugró adat, kvartilisek, terjedelem, szórás

Javasolt tevékenységek

Példák reprezentatív és nem reprezentatív mintavételre

Szavazások szimulálása és különböző szavazatértékelő rendszerek vizsgálata iskolai körülmények között

A Simpson-paradoxon bemutatása példákon

Az interneten található, megbízható forrásból (pl. KSH honlapja) származó statisztikák értelmezése, elemzése, lehetséges következtetések megfogalmazása

Különböző forrásokból származó adathalmazok statisztikai elemzése, értékelése, ezekből valamilyen adott szempont alapján manipulatív és nem manipulatív diagram készítése

Témakör: Valószínűség-számítás

Témakör: Valószínűség-számítás	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	16	11

Tanulási eredmények

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

konkrét valószínűségi kísérletek esetében az esemény, eseménytér, elemi esemény, relatív gyakoriság, valószínűség, egymást kizáró események, független események fogalmát megkülönbözteti és alkalmazza;

ismeri és alkalmazza a klasszikus valószínűségi modellt és a Laplace-képletet;

ismeri és egyszerű esetekben alkalmazza a valószínűség geometriai modelljét;

meghatározza a valószínűséget visszatevéses, illetve visszatevés nélküli mintavétel esetén.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Példák ismerete események összegére, szorzatára, komplementer eseményre, egymást kizáró eseményekre

Elemi események fogalmának ismerete, alkalmazása események előállítására

Példák ismerete független és nem független eseményekre

A klasszikus valószínűségi modell és a Laplace-képlet ismerete, alkalmazása

A geometriai valószínűség fogalmának ismerete és alkalmazása

Valószínűségek meghatározása visszatevéses és visszatevés nélküli mintavétel esetén
A várható érték ismerete és meghatározása konkrét feladatokban, játékokban
Pénzügyi fogalmakkal kapcsolatos valószínűségi ismeretek (például biztosítás, befektetések kockázata, árfolyamkockázat)
Fogalmak
események összege, események szorzata, esemény komplementere, egymást kizáró események, független események, geometriai valószínűség, visszatevéses mintavétel, visszatevés nélküli mintavétel, várható érték
Javasolt tevékenységek
Konkrét valószínűségi kísérletek végrehajtása vagy dinamikus szoftver segítségével történő szimulálása (pl. szabályos dobókockákkal, pénzérmével dobálás); a kapott gyakoriságok és relatív gyakoriságok táblázatba foglalása; becslés az egyes kimenetek, illetve összetett események valószínűségére csoportmunkában
Példák keresése független és nem független, illetve egymást kizáró eseményekre csoportmunkában
Orvosi tesztek eredményének esélyelemzése fagráf segítségével
Egyszerű valószínűségi játékokhoz kapcsolódóan a várható nyereség és az igazságosság fogalmának kialakítása
Konkrét bank konkrét befektetési portfóliójának értelmezése, elemzése
Néhány konkrét biztosítási ajánlat értelmezése, elemzése

3.19.5 Történelem tantárgy

I. Bevezetés

A történelemtanítás és -tanulás célja, hogy a hallgató megismerkedjen a történettudomány és segédtudományai által eddig feltárt ismeretekkel, valamint a hagyomány által legfontosabbnak elismert történelmi tényekkel, szereplőkkel, eseményekkel, történetekkel és folyamatokkal. A hallgatóban alakuljon ki identitástudata és tudatosuljon nemzeti hovatartozása. Ismerkedjen meg a különféle kulturális rendszerek legalapvetőbb elemeivel, amelyek lehetővé teszik, hogy azonosuljon kultúránk alapértékeivel. A történelem tantárgy helyi tantervének középpontjában a magyar nemzet és Magyarország története áll.

Célok és feladatok

A Nemzeti Alaptanterv 2020-as verziójában megfogalmazott kulcskompetenciák fejlesztéséhez a történelem tantárgy a következő módon járul hozzá:

A tanulás kompetenciái: A történelmi kulcsfogalmak állandó használatán és megértésén keresztül a hallgató fejleszti a lényeges és kevésbé lényeges elemek megkülönböztetésének és rendszerezésének képességét. A hallgató a történelemtanulás során különféle jellegű tudást tartalmakkal és különböző típusú feladatokkal találkozik, amelyek megtanulásához, illetve elvégzéséhez különféle módszereket kell elsajátítania. Ezen gondolkodási műveletek hatásuk révén fejlesztik a tanulási kompetenciákat.

A megszerzett tapasztalatok ösztönzést adhatnak az élethosszig tartó tanulásra és a történelmi és a társadalmi kérdések iránti nyitottságra.

Kommunikációs kompetenciák: A hallgató a történelmi problémákról szerzett ismereteit írásban és szóban összefoglalja, azokról beszélgetéseket folytat. A történelmi források feldolgozása a szövegértés fejlesztésének hatékony módja, azok digitális kommunikációs eszközök segítségével való bemutatása fejleszti a hallgatóban az IKT-eszközök használatát.

Digitális kompetenciák: A történelmi források tartalmazó internetes portálok, hang- és filmarchívumok és adatbázisok megismerése és használata, az itt talált források feldolgozása elengedhetetlen feltétele a korszerű történelemtanulásnak. A digitális információfeldolgozás, illetve a digitális kommunikáció fejlesztésének nagy szerepe van a közéleti tájékozódási készségek kialakításában.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A történelmi ismeretek, fogalmak elsajátításával fejlődik a hallgató elemző, problémamegoldó gondolkodása. Mindezek együttesen segítik a differenciált történelmi gondolkodás kialakulását, melynek következtében a hallgató képessé válik események, folyamatok és jelenségek különböző szempontú megközelítésére, valamint bizonyos történések okainak és következményeinek több szempontú feltárására.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A hallgató tanulása során megismer emberi cselekedeteket, életutakat, élethelyzeteket, társadalmi folyamatokat és képessé válik arra, hogy jelenségeket árnyaltan értelmezze, a különböző társadalmakra, közösségekre jellemző magatartási és kommunikációs szabályokat felismerje.

A kreativitás a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A történelem tanulása során a felnőtt tanuló megismeri az emberiség, a magyarság kulturális örökségének fő elemeit. Értékeli a kiemelkedő emberi alkotásokat és értelmezi azok technológiai, tudományos és művészeti szerepét.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A hallgató ismeri a tudósok, kutatók és művészek teljesítményét, ezen belül kiemelt figyelmet fordít a magyar tudósok, művészek, sportolók és más alkotó emberek kiemelkedő eredményeire, teljesítményeire.

Az elmondottakon túl célszerű figyelembe venni a felnőttek élet- és munkatapasztalatait.

A történelem tantárgy oktatása és tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a képzésben résztvevő hallgató a nevelési-oktatási szakasz végére:

- képes felismerni, megfogalmazni és összehasonlítani különböző társadalmi és történelmi problémákat, értékrendeket, jelenségeket, folyamatokat;
- a tanult ismereteket problémaközpontúan tudja rendezni,
- hipotéziseket alkot történelmi személyek, társadalmi csoportok és intézmények viselkedésének mozgatórugóiról;
- önálló kérdéseket fogalmaz meg történelmi folyamatok, jelenségek és események feltételeiről, okairól és következményeiről;
- önálló véleményt tud alkotni történelmi eseményekről, folyamatokról, jelenségekről és személyekről;
- képes különböző élethelyzetek, magatartásformák megfigyelése által következtetések levonására, erkölcsi kérdéseket is felvető történelmi helyzetek felismerésére és megítélésére;
- a változás és a fejlődés fogalma közötti különbséget ismerve képes felismerni és bemutatni azokat azonos korszakon belül, vagy azokon átívelően;
- képes összevetni, csoportosítani és súlyozni az egyes történelmi folyamatok, jelenségek, események okait, következményeit, és ítéletet alkotni azokról, valamint a benne résztvevők szándékairól;
- összehasonlítja különböző, egymáshoz hasonló történelmi helyzeteket, folyamatokat, jelenségeket;
- képes felismerni konkrét történelmi helyzetekben, jelenségekben és folyamatokban valamely általános szabályszerűség érvényesülését;
- összehasonlítja és elemzően értékeli az egyes történelmi folyamatokkal, eseményekkel és személyekkel kapcsolatos eltérő álláspontokat.

II. Első év a technikumi képzésben

TANULÁSI EREDMÉNYEK AZ ELSŐ ÉV VÉGÉRE

Az első év tananyagának tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a képzésben résztvevő hallgató a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri az ókori civilizációk legfontosabb jellemzőit, valamint az athéni demokrácia és a római állam működését, hatásukat az európai civilizációra;
- felidézi a monoteista vallások kialakulását, legfontosabb jellemzőiket, tanításaik főbb elemeit, és bemutatja terjedésüket;
- bemutatja a keresztény vallás civilizációformáló hatását, a középkori egyházat, valamint a reformáció és a katolikus megújulás folyamatát és kulturális hatásait; érvel a vallási türelem, illetve a vallásszabadság mellett;
- képes felidézni a középkor gazdasági és kulturális jellemzőit, világképét, meghatározó birodalmait, és bemutatni a rendi társadalmat;
- ismeri a magyar nép őstörténetére és a honfoglalásra vonatkozó tudományos elképzeléseket és tényeket, tisztában van legfőbb vitatott kérdéseivel, a különböző tudományterületek kutatásainak főbb eredményeivel;
- értékeli az államalapítást, valamint a kereszténység felvételének jelentőségét;
- felidézi a középkori magyar állam történetének fordulópontjait, legfontosabb uralkodóink tetteit;
- ismeri a magyarság törökellenes küzdelmeit, azok fordulópontjait és hőseit; felismeri, hogy a magyar és az európai történelem alakulását meghatározóan befolyásolta a török megszállás;
- be tudja mutatni a kora újkor fő gazdasági és társadalmi folyamatait, ismeri a felvilágosodás eszméit, illetve azok kulturális és politikai hatását, valamint véleményt formál a francia forradalom európai hatásáról;
- összefüggéseiben és folyamatában fel tudja idézni, miként hatott a magyar történelemre a Habsburg Birodalomhoz való tartozás, bemutatja az együttműködés és konfrontáció megnyilvánulásait, a függetlenségi törekvéseket és értékeli a Rákóczi-szabadságharc jelentőségét;
- ismeri és értékeli a magyar nemzetnek a polgári átalakulás és nemzeti függetlenség elérésére tett erőfeszítéseit a reformkor és az 1848–1849-es forradalom és szabadságharc időszakában; a kor kiemelkedő magyar politikusait és azok nézeteit;
- fel tudja idézni az ipari forradalom szakaszait, illetve azok gazdasági, társadalmi, kulturális és politikai hatásait; képes bemutatni a modern polgári társadalom és állam

jellemzőit és a 19. század főbb politikai eszméit, valamint felismeri a hasonlóságot és különbséget azok mai formái között.

II. AZ ELSŐ ÉVBEN A TÖRTÉNELEM TANTÁRGY ALAPÓRASZÁMAI:

144 - 72 óra/ Heti 4 óra – 2 óra

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör	Javasolt óraszám	
	Heti 4 óra	Heti 2 óra
Civilizáció és államszervezet az ókorban	10	6
Vallások az ókorban	10	4
Hódító birodalmak	6	4
A középkori Európa	10	6
A magyar nép eredete és az Árpád-kor	10	6
A középkori Magyar Királyság fénykora	10	6
A kora újkor	10	6
A török hódoltság kora Magyarországon	10	4
A felvilágosodás kora	10	4
Magyarország a 18. században	12	4
Új eszmék és az iparosodás kora	10	4
A reformkor	12	4
A forradalom és szabadságharc	12	6
Vizsgára való felkészítés, gyakorlás, számonkérés	12	8
Összes óraszám:	144	72

A **VASTAG NAGYBETŰVEL SZEDETT TÉMAKÖRÖK** kiemelten javasoltak a középszintű érettségi vizsgára való felkészítésben.

II.1. TÉMAKÖRÖK ÉS ÓRASZÁMOK

TÉMAKÖR: Civilizáció és államszervezet az ókorban

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 10 - 6 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A Közel-Kelet civilizációi</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Az állam működése az Óbabiloni Birodalom példáján. – Tudomány. – A pénz megjelenése. 	<p><i>Fogalmak:</i> öntözéses földművelés, fáraó, piramis, hieroglifa, ékírás, múmia, Akropolisz, filozófia, jósda, olümpiai játékok, városállam/polisz, arisztokrácia, démosz, demokrácia, népgyűlés, sztratégosz, cserépszavazás, rabszolga, patrícius, plebejus, consul, senatus, dictator, néptribunus, császár, amfiteátrum, gladiátor, provincia, légión, limes, polgárjog.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Az állam szerepének bemutatása Hammurapi törvényeinek elemzésén keresztül. – Az ókori civilizációk jelentőségének és kulturális hatásainak felismerése.
<i>A görög civilizáció</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A görög anyagi kultúra öröksége. – A filozófia és a történetírás. – A görög embereszmény. – A hellenisztikus kultúra elterjedése. 	<p><i>Személyek:</i> Hammurapi, Kleiszthenész, Periklész, Plátón, Arisztotelész, Hérodotosz, Nagy Sándor, Julius Caesar, Augustus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Az ókori civilizációk azonosítása térképen. – Az ókori civilizációk kulturális és vallási jellemzőinek bemutatása.
AZ ATHÉNI DEMOKRÁCIA	<ul style="list-style-type: none"> – Arisztokratikus köztársaság és demokrácia. – Kleiszthenész és Periklész. – Az athéni államszervezet és működése. 		<ul style="list-style-type: none"> – A különböző civilizációk közötti különbségek azonosítása.
<i>A római civilizáció</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Római városépítéstartományok, amfiteátrumok, fürdők, vízvezetékek és utak. – A birodalom kiterjedése és a provinciák (Pannónia). – A latin nyelv és írás elterjedése. 	<p><i>Kronológia:</i> Kr. e. 3000 körül – Kr. u. 476 az ókor, Kr. e. 776 az első feljegyzett olümpiai játékok, Kr. e. 753 Róma alapítása a hagyomány szerint, Kr. e. 510 a köztársaság kezdete Rómában,</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Pannónia jelentősebb városainak azonosítása. – Az athéni demokrácia és a római köztársaság működésének bemutatása. – A Periklész-kori athéni demokrácia ellentmondásainak feltárása. – A demokrácia és a diktatúra összehasonlítása.

<p><i>A római köztársaság</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – A római köztársaság államszerkezete és működése. – Köztársaságból egyeduralom: Caesar és Augustus. 	<p>Kr. e. 508 Kleiszthenész reformjai, Kr. e. 5. sz. közepe az athéni demokrácia fénykora, Kr. e. 44. Caesar halála, az ókori Izrael – Kr. u. 70 Jeruzsálem lerombolása, Kr. u. 395 a Római Birodalom kettéosztása.</p> <p><i>Topográfia:</i> Mezopotámia, Babilon, Egyiptom, Nílus, Olümpia, Athén, Alexandria, Itália, Róma, Római Birodalom, Pannónia, Aquincum, Savaria, Jeruzsálem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A demokrácia melletti érvek megfogalmazása. – Az athéni demokrácia összehasonlítása a modern demokráciával. – Caesar diktatúrája előzményeinek, okainak feltárása.
-----------------------------------	---	--	--

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Képek gyűjtése a különböző civilizációk kultúrájának bemutatásához.
- Az ókori görög tudomány kulcsfogalmait bemutató idézetek, képi források gyűjtése.
- Információk gyűjtése pannóniai kulturális emlékekről.
- Ábra készítése az athéni demokrácia működési rendjéről.
- Ókori témájú filmek / filmrészletek elemzése, értelmezése.

TÉMAKÖR: Vallások az ókorban

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 10 - 4 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Politeizmus és mono-teizmus</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A politeizmus – Görög és római istenek. – A zsidó monoteizmus. 	<p><i>Fogalmak:</i> politeizmus, monoteizmus, zsidó vallás, Ószövetség/Héber Biblia, Tízparancsolat, próféta, jeruzsálemi templom, diaszpóra, Messiás, keresztény vallás, kereszttség és úrvacsora, apostol, miszsió, Biblia, Újszövetség, evangélium, püspök, zsinat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A zsidó és a keresztény vallások jellemzőinek összehasonlítása. – A vallások a mindennapi életre gyakorolt hatásainak megállapítása. – A zsidó-keresztény hagyományok európai kultúrára gyakorolt
<i>A kereszténység kezdete</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Jézus tanításai. – A páli fordulat. – Keresztényüldözések, a kereszténység elterjedése a Római Birodalomban. 		

	<p>– A Szentháromság-tan.</p>	<p><i>Személyek:</i> Kheopsz, Zeusz, Pallasz Athéné, Ábrahám, Mózes, Jézus, Szent Péter és Szent Pál apostolok, Constantinus</p> <p><i>Kronológia:</i> a keresztény időszámítás kezdete (Kr. e. és Kr. u.), 313 a milánói rendelet, 325 a niceai zsinat.</p> <p><i>Topográfia:</i> Jeruzsálem, Kánaán, Júdea, Izrael, Palesztina, Betlehem.</p>	<p>hatásának bemutatása.</p> <p>– Bibliai történetek, személyek felidézése.</p> <p>– A kereszténység terjedésének végigkövetése térképen.</p> <p>– Jézus életével és a kereszténység terjedésével kapcsolatos filmek értelmezése.</p> <p>– Képzőművészeti, irodalmi és zenei alkotások gyűjtése és elemzése bibliai témákról.</p>
--	-------------------------------	---	---

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Képek, ábrázolások gyűjtése a különböző tanult vallások jellegzetes építményeiről.
- Képzőművészeti, irodalmi és zenei alkotások gyűjtése és elemzése antik mitológiai témákról.
- Az Ószövetség történelmi szereplőinek, helyszíneinek azonosítása.
- Jézus életével és a kereszténység terjedésével kapcsolatos filmek/ filmrészletek.
- Képzőművészeti, irodalmi és zenei alkotások gyűjtése és elemzése bibliai témákról.

TÉMAKÖR: Hódító birodalmak

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 6 - 4 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Egy eurázsiai birodalom: a hunok</i>	<ul style="list-style-type: none">– A nomád életmód, harcmódor és államszervezés.– A népvándorlás.– Róma örökösei Európa térképén.	<p><i>Fogalmak:</i> népvándorlás, hunok, ortodox, iszlám, Korán, kalifa.</p> <p><i>Személyek:</i> Attila, Justinianus, Mohamed, Nagy Károly, I. Ottó.</p>	<ul style="list-style-type: none">– A népvándorlás irányainak és résztvevőinek nyomon követése térkép segítségével a Kr. u. 4–8. sz. időszakában.
<i>Az arab birodalom és az iszlám</i>	<ul style="list-style-type: none">– Mohamed tanításai és a Korán.– Az iszlám kultúra jellegzetességei.– Az Arab Birodalom és az arab hódítás.– Az arab hódítás feltartóztatása Európában: Poitiers, Bizánc.	<p><i>Kronológia:</i> 476 a Nyugatrómai Birodalom bukása, 622 Mohamed Medinába költözése, 732 a poitiers-i csata.</p> <p><i>Topográfia:</i> Hun Birodalom, Konstantinápoly, Bizánci Birodalom, Mekka, Poitiers, Frank Birodalom, Német-római Császárság.</p>	<ul style="list-style-type: none">– A sztyeppei állam működésének, sajátosságainak bemutatása.– A kora középkori Európa államalakulatainak azonosítása térképen.– Az iszlám vallás és az arab terjeszkedés közötti összefüggések feltárása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A Római Birodalom bukása külső és belső okainak összegyűjtése.
- A monoteista vallások (zsidó, keresztény, iszlám) összehasonlítása különböző szempontok alapján.
- Kiselőadás, prezentáció készítése jellegzetes iszlám vallási épületekről, szokásokról.

TÉMAKÖR: A középkori Európa

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 10 -6 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A parasztság világa</i>	<ul style="list-style-type: none">– Az uradalom.		

	<ul style="list-style-type: none"> – A jobbágyok kötelességei és jogai. – Az önellátástól az árutermelésig. 	<p><i>Fogalmak:</i> uradalom, földesúr, majorság, jobbágy, robot, kiváltság, rend, pápa, érsek, cölibátus, szerzetes, bencés rend, ferences rend, eretnek, inkvizíció, kolostor, katolikus, szent, kódex, román stílus, gótikus stílus, reneszánsz, lovag, nemes, feudalizmus, hűbériség, király, rendi monarchia, keresztes hadjáratok, polgár, céh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A középkor társadalmi, gazdasági, vallási és kulturális jellemzőinek bemutatása. – A társadalmi csoportok közötti jogi különbségek azonosítása. – A középkor társadalmi berendezkedése. – A jobbágyság jogainak és kötelességeinek rendszerezése. – Az egyház szerepének áttekintése a középkori Európában. – A középkori kolostori élet bemutatása képi vagy szöveges források segítségével. – A nyugati és keleti kereszténység jellemzői. – A lovagi életmód jellemzőinek azonosítása. – A városok életének bemutatása képek, ábrák és szöveges források alapján. – A céhek működésének jellemzése források alapján.
<i>Az egyházi rend</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Az egyházi hierarchia, az egyházi intézményrendszer – Kultúra és oktatás, a középkori egyetemek. – Román és gótikus építészet – európai és magyar példák. 	<p><i>Személyek:</i> Szent Benedek, VII. Gergely, Assisi Szent Ferenc, Aquinói Szent Tamás, Leonardo da Vinci, Gutenberg, Dózsa György.</p>	
<i>A nemesi rend</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Lovagi eszmény és lovagi kultúra. – A hűbériség. 	<p><i>Kronológia:</i> 476–1492 a középkor, 1054 az egyházszakadás, 1347 a nagy pestisjárvány.</p>	
<i>A polgárok világa</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A középkori város és lakói. – A város kiváltságai (magyar példák alapján). – A céhek. – A helyi és távolsági kereskedelem. – A reneszánsz építészet (európai és magyar példák). 	<p><i>Topográfia:</i> Egyházi Állam, Anglia, Franciaország, levantei kereskedelmi hálózat, Velence, Firenze, Hanza kereskedelmi hálózat, Szentföld.</p>	

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Képek gyűjtése és rendszerezése román, gótikus és reneszánsz stílusú épületekről.
- Képek gyűjtése az ortodox egyház jellegzetes épületeiről, szokásairól.
- Áttekintő ábra készítése az egyházi hierarchiáról.
- Prezentáció, bemutató készítése valamely szerzetes, illetve lovagrendről.
- A város jellegzetes helyszíneinek, intézményeinek azonosítása egy fiktív középkori várost bemutató ábrán.

TÉMAKÖR: A magyar nép eredete és az Árpád-kor

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 10 - 6 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Magyar őstörténet és honfoglalás</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A magyar törzsszövetség az Etelközben. – A honfoglalás okai és menete. – A kalandozások – a lovas-íjász harcmodor. 	<p><i>Fogalmak:</i> finnugor, törzs, fejedelem, kabarok, vérszerződés, honfoglalás, kettős honfoglalás elmélete, avarok, rovásírás, kalandozások, székelyek, vármegegye, egyházmegye, érsekség, tized, nádor, ispán, kancellária, kettős kereszt, szászok, kunok, tatárok/mongolok</p> <p><i>Személyek:</i> Álmos, Árpád, az Árpád-ház, Géza, I. (Szent) István, Koppány, Szent Gellért, Szent Imre, I. (Szent) László, Könyves Kálmán, II. András, IV. Béla, Szent Margit.</p> <p><i>Kronológia:</i> 895 a honfoglalás, 907 a pozsonyi csata, 997/1000-1038 I. (Szent) István uralkodása, 1222 az Aranybulla, 1241-1242 a tatárjárás.</p> <p><i>Topográfia:</i> Etelköz, Vereckei-hágó, Kárpát-medence, Pannonhalma, Esztergom, Székesfehérvár, Buda, Muhi, Erdély, Horvátország.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A kalandozó hadjáratok céljainak azonosítása. – Géza fejedelem, I. (Szent) István és IV. Béla uralkodásának jellemzése és értékelése. – A kereszténység felvétele és az államalapítás jelentőségének a felismerése. – A korai magyar történelmet és az Árpád-kort megjelenítő legfontosabb kulturális alkotások azonosítása.
AZ ÁLLAMALAPÍTÁS	<ul style="list-style-type: none"> – Géza és I. (Szent) István államszervező tevékenysége. – A földbirtokrendszer és a vármegegyeservezet. – Az egyházszervezés. 		
A MAGYAR ÁLLAM MEGSZILÁRDULÁSA AZ ÁRPÁD-KORBAN	<ul style="list-style-type: none"> – II. András kora: az átalakuló társadalom. – Újjáépítés a tatárjárás után: IV. Béla. 		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A kalandozó hadjáratok jellegének megvitatása.
- Áttekintő ábra készítése a Szent István-i állam- és egyházszervezetről.

- A 13. századi társadalmi rétegek azonosítása az Aranybulla szövegében.

TÉMAKÖR: A középkori Magyar Királyság fénykora

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 10 - 6 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
AZ ANJOUK	<ul style="list-style-type: none"> – A királyi hatalom újbóli megszilárdítása I. Károly idején. – A visegrádi királytalálkozó. – Az 1351-es törvények. 	<p><i>Fogalmak:</i> aranyfórint, regálé, kapuadó, kilenced, bandérium, perszonálunió, sarkalatos nemesi jogok, fő- és köznemes, szabad királyi város, bányaváros, mezőváros, kormányzó, szekérvár, végvár, szultán, szpáhi, janicsár, rendkívüli hadiadó, füstpérez, fekete serreg, zsoldos, Corvina, Szent Korona, Szent Korona-tan, Képes krónika.</p> <p><i>Személyek:</i> I. (Anjou) Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, I. (Hunyadi) Mátyás.</p> <p><i>Kronológia:</i> 1301 az Árpád-ház kihalálása, 1308. I. Károly uralkodásának kezdete, 1335 a visegrádi királytalálkozó, 1351 I. (Nagy) Lajos törvényei, 1396 a nikápolyi csata, 1443–1444-es hosszú hadjárat, 1444 a várnai csata, 1453 Konstantinápoly eleste, 1456 a nándorfehérvári diadal, 1458–90 Mátyás uralkodása.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A 14–15. századi magyar uralkodók politikai pályájának felidézése. – A késő középkori magyar állam és az Oszmán Birodalom főbb összecsapásainak felidézése. – Annak értékelése, hogy az Oszmán Birodalom terjeszkedő politikája milyen hatást gyakorolt a magyar történelemre. – Mátyás hatalomgyakorlásának jellemzése. – A reneszánsz kultúra bemutatása Mátyás udvarában. – A 14–15. századi magyar történelmet megjelenítő fontos kulturális alkotások azonosítása.
<i>A török fenyegetés árnyékában</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Az Oszmán Birodalom. – Török hódítás a Balkánon. – Luxemburgi Zsigmond, a közép-európai uralkodó és a török veszély. – Hunyadi János, a politikus és hadvezér. – Hunyadi János törökellenes harcai. 		
HUNYADI MÁTYÁS	<ul style="list-style-type: none"> – Mátyás útja a trónig. – A központosított királyi hatalom. – Jövedelmek és kiadások. – Birodalomépítő tervek. – Aktív védelem a török ellen. 		
<i>A magyar középkor kulturális hagyatéka</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Várak, királyi udvar, kolostorok, templomok. – Magyar krónikák és szentek legendái. 		

		<p><i>Topográfia:</i> Visegrád, Lengyelország, Csehország, osztrák tartományok, Nikápoly, Várna, Nándorfehérvár, Kolozsvár, Kenyérmező, Oszmán Birodalom.</p>	
--	--	---	--

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Hunyadi János és Mátyás híres ütközeteinek felidézése, bemutatása térképvázlatok és írott források segítségével.
- Kiselőadás készítése 14–15. századi magyar történelem kulturális hagyatékának kiemelkedő emlékeiről.
- A magyar középkor egy kiemelkedő helyszínének (pl. Pannonhalma, Diósgyőr, Székesfehérvár, Visegrád) jellemzőinek bemutatása.

TÉMAKÖR: A kora újkor

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 10 - 6 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
A FÖLDRAJZI FELFEDEZÉSEK	<ul style="list-style-type: none"> – A portugál és spanyol felfedezések. – A korai gyarmatosítás és következményei. – A világkereskedelem kialakulása. – Az abszolutizmus. 	<p><i>Fogalmak:</i> gyarmat, világkereskedelem, abszolutizmus, infláció, manufaktúra, tőke, tőkés, bérmunkás, kapitalizmus, bank, tőzsde, részvény, örökös jogbágyáság, reformáció, protestáns, evangélikus, református, anglikán, unitárius, vallási türelem, ellenreformáció, katolikus megújulás, jezsuiták, barokk.</p> <p><i>Személyek:</i> Kolumbusz Kristóf, Vasco da Gama, Ferdinánd Magellán, Luther Márton, Kálvin János, Károli Gáspár, Pázmány Péter, Apáczai Csere János, Habsburg-dinasztia, V. Károly, Loyolai (Szent) Ignác, XIV. Lajos.</p> <p><i>Kronológia:</i> 1492-től az újkor, 1492 Amerika felfedezése, 1517 a reformáció kezdete, 1545 a tridenti zsinat megnyitása, 1568 a tordai határozat, 1648 a vesztfáliai békék.</p> <p><i>Topográfia:</i> Spanyolország, India, Lon-</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A felfedezők céljainak és útjainak bemutatása tematikus térképeken. – Információk gyűjtése a kialakuló világkereskedelem új útvonalairól, fontosabb termékeiről és szereplőiről. – Az új munkaszervezési formák bemutatása és összehasonlítása a céhes iparral. – Az európai régiók közötti gazdasági és társadalmi különbségek felismerése. – A reformáció okainak és következményeinek bemutatása. – A katolikus és a protestáns tanítások és egyházszervezet összehasonlítása. – A reformáció egyes irányzatai terjedésének nyomon követése térképen. – Vallás és politika összefonódásának felismerése. – Az erdélyi vallási türelem szerepé-
<i>A korai kapitalizmus</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Az árforradalom. – A manufaktúrák. – Bankok és tőzsde. – Az európai munkamegosztás és következményei. 		<ul style="list-style-type: none"> – Az új munkaszervezési formák bemutatása és összehasonlítása a céhes iparral. – Az európai régiók közötti gazdasági és társadalmi különbségek felismerése. – A reformáció okainak és következményeinek bemutatása. – A katolikus és a protestáns tanítások és egyházszervezet összehasonlítása. – A reformáció egyes irányzatai terjedésének nyomon követése térképen. – Vallás és politika összefonódásának felismerése. – Az erdélyi vallási türelem szerepé-
REFORMÁCIÓ EURÓPÁBAN és Magyarországon	<ul style="list-style-type: none"> – A reformáció előzményei (humanizmus és az egyházi reform igénye). – Luther és Kálvin fellépése. – A protestáns egyházak megszerveződése és a protestantizmus elterjedése. – A reformáció eredményei Magyarországon 		<ul style="list-style-type: none"> – A reformáció okainak és következményeinek bemutatása. – A katolikus és a protestáns tanítások és egyházszervezet összehasonlítása. – A reformáció egyes irányzatai terjedésének nyomon követése térképen. – Vallás és politika összefonódásának felismerése. – Az erdélyi vallási türelem szerepé-
<i>„Hitviták tüzeiben”</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Vallási konfliktusok Európában. – Etnikai sokszínűség és vallásbéke Erdélyben. – A magyar protestáns és katolikus iskolák. – A katolikus megújulás és a barokk Európában 		<ul style="list-style-type: none"> – A reformáció okainak és következményeinek bemutatása. – A katolikus és a protestáns tanítások és egyházszervezet összehasonlítása. – A reformáció egyes irányzatai terjedésének nyomon követése térképen. – Vallás és politika összefonódásának felismerése. – Az erdélyi vallási türelem szerepé-

	és Magyarországon.	don, Párizs/Versailles, Sárospatak, Debrecen	nek és jelentőségének felismerése. – A katolikus egyház megújulási törekvései és a barokk művészet jellemzői közötti párhuzam felismerése.
--	--------------------	--	---

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A felfedező utak irányainak követése és a korai gyarmatok elhelyezése térképen.
- Információk gyűjtése a korai gyarmatosítás módszereiről és következményeiről.
- Beszámoló készítése az európai és magyar reformáció kapcsolatáról.

TÉMAKÖR: A török hódoltság kora Magyarország

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 10 - 4 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
AZ ORSZÁG HÁROM RÉSZRE SZAKADÁSA	<ul style="list-style-type: none"> – A mohácsi csata és közvetlen előzményei, a kettős királyválasztás. – Az ország három részre szakadása. – A várháborúk és az új végvárrendszer. 	<p><i>Fogalmak:</i> rendi országgyűlés, hajdúszabadság.</p> <p><i>Személyek:</i> I. Szulejmán, II. Lajos, (Szapolyai) János, I. Ferdinánd, Dobó István, Zrínyi Miklós (a szigetvári hős), Báthory István, Bocskai István, Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós (a költő és hadvezér), I. Lipót, Savoyai Jenő.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A török hadjáratoknak és az ország három részre szakadásának bemutatása térképeken. – A végvári élet felidézése különböző források (képek, irodalmi alkotások és filmek) alapján.
<i>A két magyar állam</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A Magyar Királyság a Habsburg Birodalomban – Az Erdélyi Fejedelemség viszonylagos önállósága és aranykora. 	<p><i>Kronológia:</i> 1526 a mohácsi csata, 1541 Buda eleste, 1552 Eger védelme, 1566 Szigetvár eleste, 1664 a vasvári béke, 1686 Buda visszafoglalása, 1699 karlócai béke.</p> <p><i>Topográfia:</i> Mohács, Kőszeg, Eger, Szigetvár, Habsburg Birodalom, Erdélyi Fejedelemség, Hódoltság, Magyar Királyság (királyi Magyarország), Pozsony, Gyulafehérvár, Bécs.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A három részre szakadt ország gazdasági lehetőségeinek és szerepének értelmezése adatok, grafikonok, diagramok alapján.
<i>A török kiűzése és a török kor mérlege</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Háborús békeévek: másfél évszázad hódoltság és az ország pusztulása. – A török kiűzése. 		<ul style="list-style-type: none"> – A török hódoltság hosszú távú hatásainak azonosítása. – A 16-17. századi magyar történelmet megjelenítő fontos kulturális alkotások azonosítása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A mohácsi csata eseményeinek megvitatása különböző
- Az országrészek és a fontosabb várak, csaták elhelyezése vaktérképen.
- A török kiűzése állomásainak nyomon követése térképen.
- A Habsburg-magyar konfliktusok okainak és eredményeinek vázlatos összegzése.

TÉMAKÖR: A felvilágosodás kora

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 10 - 4 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
A FELVILÁGOSODÁS	<ul style="list-style-type: none">– Tapasztalat és értelem – a felvilágosodás új világmérete.– A felvilágosodás államelméletei.– A szabad verseny elmélete.	<i>Fogalmak:</i> felvilágosodás, jogegyenlőség, hatalmi ágak megosztása, népfelcsend, társadalmi szerződés, szabad verseny, alkotmány, alkotmányos monarchia, elnök, miniszterelnök, felelős kormány, cenzus, általános választójog, forradalom, diktatúra, jakobinus, Szent Szövetség.	<ul style="list-style-type: none">– A középkor és a felvilágosodás világméreteinek összehasonlítása.– A felvilágosodás államelméleteinek összehasonlítása különböző szempontok alapján.
<i>A brit alkotmányos monarchia és az amerikai köztársaság működése</i>	<ul style="list-style-type: none">– A parlamentáris rendszer: parlament és kormány.– Az elnöki rendszer: kongresszus és elnök.		<ul style="list-style-type: none">– A brit és az amerikai államszervezetet bemutató ábrák értelmezése.
<i>A francia forradalom és hatása</i>	<ul style="list-style-type: none">– A forradalom kitörése és az Emberi és polgári jogok nyilatkozata.	<i>Személyek:</i> Nikolausz Kopernikus, Isaac Newton, Charles Louis Montesquieu, Jean-Jacques Rousseau, Adam Smith, George Washington, Maximilien Robespierre, Bonaparte Napóleon. <i>Kronológia:</i> 1689 a Jognyilatkozat, 1776 a Függetlenségi nyilatkozat, 1789 a francia forradalom, 1804–1814/1815 Napóleon császársága, 1815 a waterlooi csata. <i>Topográfia:</i> Nagy-Britannia, Amerikai Egyesült Államok, Párizs, Oroszország, Waterloo.	<ul style="list-style-type: none">– Az Emberi és polgári jogok nyilatkozatában megjelenő felvilágosult elvek azonosítása.– A forradalmi gondolat és a legitimitás eszméjének értelmezése, azonosítása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Képek és irodalmi idézetek gyűjtése a felvilágosodás világméreteinek bemutatásához.

- Egyszerűsített ábra készítése az angol és az amerikai államszervezetről
- Gondolattérkép készítése a francia forradalom okairól.

TÉMAKÖR: Magyarország a 18. században

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 12 - 4 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
A RÁKÓCZI-SZABADSÁGHARC	<ul style="list-style-type: none"> – Magyarország a Habsburg Birodalomban. – A szabadságharc okai és céljai. – A szabadságharc politikai és katonai fordulópontjai. – A szatmári béke kompromisszuma. 	<p><i>Fogalmak:</i> kuruc, labanc, szabadságharc, trónfosztás, amnesztia, felvilágosult abszolutizmus, kettős vámhatár, úrbéri rendelet, Ratio Educationis, türelmi rendelet, nyelvrendelet.</p> <p><i>Személyek:</i> II. Rákóczi Ferenc, Mária Terézia, II. József.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A Rákóczi-szabadságharc céljainak és eredményeinek összevetése. – A szabadságharc katonai történetének felidézése térképek, képek és szöveges források segítségével. – Magyarország újránépesülésének és a folyamat eredményének értelmezése tematikus térképek segítségével.
MAGYARORSZÁG ÚJRANÉPESÜLÉSE ÉS ÚJRANÉPESÍTÉSE	<ul style="list-style-type: none"> – A belső vándorlás, a szervezett betelepítés és az öntevékeny betelepülés. – A többnyelvű és többvallású ország. – Gazdaság és életmód. 	<p><i>Kronológia:</i> 1703–1711 a Rákóczi-szabadságharc, 1711 a szatmári béke, 1740–1780 Mária Terézia uralkodása, 1780–1790 II. József uralkodása.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A felvilágosult abszolutizmus eszmei és politikai hátterének, valamint eredményeinek azonosítása.
A FELVILÁGOSULT ABSZOLUTIZMUS REFORMJAI	<ul style="list-style-type: none"> – A Pragmatica Sanctio. – A felvilágosult abszolutizmus céljai. – Mária Terézia: együttműködés és reform. – II. József reformpolitikája és kudarca. 	<p><i>Topográfia:</i> Temesvár, Határőrvidék, Poroszország.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Mária Terézia és II. József politikájának összehasonlítása. – II. József személyiségének bemutatása, uralkodásának mérlege, értékelése. – A 18. századi Magyarország legfőbb kulturális eredményeinek azonosítása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Összefoglaló készítése a szabadságharc okainak és eredményeinek összehasonlítására.
- Képek, térképek, irodalmi szövegek, kuruc nóták gyűjtése a Rákóczi-szabadságharc kapcsolatban.
- A Rákóczi-szabadságharc nemzetközi kapcsolatainak ábrázolása gondolattérképen.

- A népességmozgások és az egyes népcsoportok nyomon követése térképen.
- Magyarázó ábra készítése a kettős vámhatár működéséről.

TÉMAKÖR: Az új eszmék és az iparosodás kora

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 10 - 4 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Liberalizmus, nacionalizmus és konzervativizmus</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Liberalizmus: jogegyenlőség és alkotmányosság. – Nacionalizmus: nemzetépítés és nemzetállam. – Konzervativizmus: szerves reform és a forradalom elutasítása. 	<p><i>Fogalmak:</i> liberalizmus, nacionalizmus, nemzetállam, konzervativizmus, reform, ipari forradalom, munkanélküliség, tömegtermelés, szegregáció.</p> <p><i>Személyek:</i> James Watt, Thomas Edison, Henry Ford.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A 19. század politikai eszméinek azonosítása szöveges források alapján. – Az iparosodás hullámainak azonosítása és összevetése. – Az ipari forradalmak ökológiai következményeinek azonosítása.
AZ IPARI FORRADALOM HULLÁMAI	<ul style="list-style-type: none"> – Az első hullám: textilipar, bányászat, kohászat. – A közlekedés forradalma. – A második hullám: elektronika és vegyipar. – A gyár és a futószalag. 	<p><i>Topográfia:</i> Manchester, New York.</p>	

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az egyes politikai eszmék álláspontjai közötti különbségek megbeszélése, kulcsfogalmak kigyűjtése
- Grafikonok, adatsorok elemzése az ipari forradalmak társadalmi és demográfiai hatásairól.
- Beadandó munkák készítése fontosabb találmányokról.

TÉMAKÖR: A reformkor

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 12 - 4 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A politikai élet színterei</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A Habsburg Birodalom és Magyarország. – A rendi országgyűlés és a megyerendszer. – A reformkori Pest-Buda. 	<p><i>Fogalmak:</i> alsó- és felsőtábla, érdek-egyesítés, közteherviselés, jobbágyszabadítás, örökváltság.</p> <p><i>Személyek:</i> József nádor, Metternich, Wesselényi Miklós, Széchenyi István, Kölcsey Ferenc, Deák Ferenc, Kossuth Lajos, Ganz Ábrahám.</p> <p><i>Kronológia:</i> 1830–1848 a reformkor, 1830 a Hitel megjelenése, 1844 törvény a magyar államnnyelvről.</p> <p><i>Topográfia:</i> Pest-Buda.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A jobbágyszabadítás és megoldási javaslatainak értelmezése szövegek és adatok alapján. – A nyelvkérdés és a nemzetté válás bemutatása különböző források segítségével. (Pl. magyar államnnyelv, a zsidóság nyelváltása, Lőw Lipót) – A polgári alkotmányosság programjának bemutatása politikai írások, országgyűlési felszólalások és ábrák alapján. – Széchenyi és Kossuth társadalmi háttérének, egyéniségének, álláspontjának és eredményeinek összevetése. – A nemzeti kultúra és a kor politikai törekvései közötti kapcsolatok azonosítása példák alapján. – A reformkor legfőbb kulturális eredményeinek, alkotásainak azonosítása különböző típusú források alapján.
A REFORMKOR FŐ KÉRDÉSEI	<ul style="list-style-type: none"> – A magyar nyelvügye és a nemzetté válás. – A jobbágyszabadítás: örökváltság, kárpótlás. – A polgári alkotmányosság kérdése. – Széchenyi és Kossuth programja. 		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Ábrák készítése a rendi államszervezet működéséről.
- Kiselőadások, prezentációk készítése a reformkor jelentősebb alakjairól
- Táblázatos összefoglaló készítése a reformellenzék, a konzervatívok és az udvar álláspontjáról a főbb vitakérdésekben.
- A reformkor legfontosabb kérdéseinek, jellemzőinek azonosítása szépirodalmi művekben és más szöveges forrásokban.

TÉMAKÖR: A forradalom és a szabadságharc

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 12 - 6 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A forradalom céljai és eredményei</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Az európai forradalmi hullám és március 15. – Az első magyar polgári alkotmány: az áprilisi törvények. – A Batthyány-kormány tevékenysége. 	<p><i>Fogalmak:</i> márciusi ifjak, sajtószabadság, cenzúra, áprilisi törvények, népképviselői országgyűlés, politikai nemzet, nemzeti-ség, honvédség, Függetlenségi nyilatkozat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A reformkori elképzeléseknek, a forradalom követeléseinek és az áprilisi törvényeknek az összehasonlítása. – A forradalom eseményeinek felidézése források segítségével.
<i>A szabadságharc főbb eseményei és kiemelkedő szereplői</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Harc a dinasztia-ával és a vele szövetkező nemzetiségekkel – A tavaszi hadjárat. – A Függetlenségi nyilatkozat, kísérlet az önálló állam megteremtésére – A szabadságharc leverése és a megtorlás. 	<p><i>Személyek:</i> Petőfi Sándor, Batthyány Lajos, Görgei Artúr, Bem József, Klapka György, Ferenc József, Julius Haynau.</p> <p><i>Kronológia:</i> 1848. március 15. a pesti forradalom, 1848. április 11. az áprilisi törvények, 1848. szeptember 29. a pákozdi csata, 1849. április-május a tavaszi hadjárat, 1849. április 14. a Függetlenségi nyilatkozat, 1849. május 21. Buda visszavétele, 1849. augusztus 13. a világosi fegyverletétel, 1849. október 6. az aradi vértanúk és Batthyány kivégzése.</p> <p><i>Topográfia:</i> Pákozd, Debrecen, Isaszeg, Világos, Komárom, Arad.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A szabadságharc néhány döntő csatájának bemutatása térképek, beszámolók alapján. – A forradalom és a szabadságharc eredményeinek értékelése. – A magyar forradalom és szabadságharc elhelyezése az európai környezetben.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A szabadságharc főbb eseményeinek elhelyezése vaktérképen.

- A forradalom és szabadságharc eseményeit megörökítő művészeti alkotások (képek, irodalmi szövegek, filmek) gyűjtése és értelmezése.

III. Második év a technikai képzésben

Tanulási eredmények a második év nevelési-oktatási szakasz végére a képzésben résztvevő hallgató:

- ismeri és értékeli a magyar nemzetnek a polgári átalakulás és nemzeti függetlenség elérésére tett erőfeszítéseit az 1848–1849-es forradalmat és szabadságharcot követő időszakban; a kor kiemelkedő magyar politikusait és azok nézeteit, véleményt tud formálni a kiegyezésről;
- fel tudja idézni az első világháború előzményeit, a háború jellemzőit és fontosabb fordulópontjait, értékeli a háborúkat lezáró békék tartalmát, és felismeri a háborúnak a 20. század egészére gyakorolt hatását;
- bemutatja az első világháború magyar vonatkozásait, a háborús vereség következményeit; példákat tud hozni a háborús helyzetállásra;
- képes felidézni azokat az okokat és körülményeket, amelyek a történelmi Magyarország felbomlásához vezettek;
- tisztában van a trianoni békediktátum tartalmával és következményeivel, be tudja mutatni az ország talpra állását, a Horthy-korszak politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális viszonyait, felismeri a magyar külpolitika mozgásterének korlátozottságát;
- össze tudja hasonlítani a nemzetiszocialista és a kommunista ideológiát és diktatúrát,
- képes felidézni a második világháború okait, a háború jellemzőit és fontosabb fordulópontjait, ismeri a holokausztot és a hozzávezető vezető okokat;
- bemutatja Magyarország revíziós lépéseit, a háborús részvételét, az ország német megszállását, a magyar zsidóság tragédiáját, a szovjet megszállást, a polgári lakosság szenvedését, a hadifoglyok embertelen sorsát;
- össze tudja hasonlítani a nyugati demokratikus világ és a kommunista szovjet blokk politikai és társadalmi berendezkedését,
- képes jellemezni a hidegháború időszakát, és az európai kommunista rendszerek összeomlását;
- bemutatja a kommunista diktatúra magyarországi kiépítését, működését és változásait,
- az 1956-os forradalom és szabadságharc okait, eseményeit,
- összefüggéseiben szemléli a rendszerváltoztatás folyamatát, felismerve annak történelmi jelentőségét;
- ismeri és reálisan látja a többpólusú világ jellemzőit napjainkban, elhelyezi Magyarországot a globális világ folyamataiban;
- bemutatja a határon túli magyarság és a cigányság helyzetét, a megmaradásért való küzdelmét Trianontól napjainkig;
- ismeri a magyarság, illetve a Kárpát-medence népei együttélésének jellemzőit, példákat hoz a magyar nemzet és a közép-európai régió népeinek kapcsolatára, különös tekintettel a visegrádi együttműködésére;
- ismeri hazánk államszervezetét, választási rendszerét.

III.1. A második évben a történelem tantárgy alapóraszámjai:

124 - 62 óra / Heti: 4 – 2 óra

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör	Javasolt óraszám	
	Heti 4 óra	Heti 2 óra
A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése	8	4
A dualizmus kori Magyarország	8	4
A nagy háború	6	3
Az átalakulás évei	6	3
A két világháború között	8	4
A Horthy-korszak	8	4
A második világháború	6	3
A két világrendszer szembenállása	8	4
Háborútól forradalomig	8	3
Az 1956-os forradalom és szabadságharc	6	3
A kádári diktatúra	8	4
A kétpólusú világ és felbomlása	8	3
A rendszerváltoztatás folyamata	6	3
A világ a 21. században	6	3
Magyarország a 21. században	6	3
A magyarság és a magyarországi nemzetiségek a 20-21. században	6	3
Rendszerezés és felkészülés az érettségire	12	8
Összes óraszám:	124	62

TÉMAKÖR: A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 8 - 4 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
A szocializmus és a munkásmozgalom	<ul style="list-style-type: none"> – Szocializmus: társadalmi egyenlőség és tulajdonviszonyok. – A Kommunista kiáltvány. 	<i>Fogalmak:</i> polgárháború, polgári állam, szakszervezet, társadalombiztosítás, monopólium, szocializmus, szociáldemokrácia, kommunizmus, keresztényszocializmus, proletárdiktatúra, osztályharc, cionizmus, emancipáció.	<ul style="list-style-type: none"> – A nemzetállam fogalmának értelmezése politikai, gazdasági és kulturális szempontokból. – A polgári állam feladatköreinek és eredményeinek azonosítása.
<i>A polgári nemzetállam megteremtése (Németország, Amerikai Egyesült Államok, Japán)</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A nemzeti egység megteremtése (politika, gazdaság, kultúra). – Alkotmányosság és választójog. 		

	<p>– A polgári állam kiépítése.</p>	<p><i>Személyek:</i> Abraham Lincoln, Otto von Bismarck, Karl Marx.</p> <p><i>Kronológia:</i> 1861–1865 az amerikai polgárháború, 1868: a Meidzsi-restauráció, 1871 Németország egyesítése.</p> <p><i>Topográfia:</i> Németország, Japán.</p>	
--	-------------------------------------	---	--

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Egyetemes és magyar történeti példák gyűjtése a polgári állam feladatköreiről és társadalmi hatásairól.
- Vita a szocialista eszmékről, és hatásukról a korabeli közéletre.
- Az egységes Egyesült Államok terjeszkedése főbb mozzanatainak követése a térképen.

TÉMAKÖR: A dualizmus kora

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 8 - 4 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A KIEGYEZÉS ÉS A DUALIZMUS RENDSZERE</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A kiegyezés és okai. – A közös ügyek rendszere. – A magyar állam-szervezet. 	<p><i>Fogalmak:</i> emigráció, passzív ellenállás, kiegyezés, közös ügyek, közjogi kérdés, húsvéti cikk, dualizmus, népesség-robbanás, urbanizáció, kivándorlás, dzsenti, népoktatás, Millennium, asszimiláció, autonómia.</p> <p><i>Személyek:</i> Andrássy Gyula, Eötvös József, Baross Gábor, Tisza Kálmán, Wekerle Sándor, Tisza István, Semmelweis Ignác, Weiss Manfréd.</p> <p><i>Kronológia:</i> 1848/1867–1916 Ferenc József uralkodása, 1867 a kiegyezés, 1868 a horvát-magyar kiegyezés, a nemzetiségi törvény, a népiskolai törvény, 1873 Budapest egyesítése, 1896 a Millennium.</p> <p><i>Topográfia:</i> Budapest, Osztrák-Magyar Monarchia, Fiume.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – -A kiegyezés értékelése – A dualizmus államszervezetét bemutató ábra értelmezése. – A dualizmus kora kiemelkedő szereplői életútjának áttekintése, értékelése. – A dualizmus kori nemzetiségi kérdés elemzése szöveges források, adatsorok és etnikai térképek segítségével. – A dualizmus kori társadalmi és gazdasági változások elemzése, értékelése adatsorok, szöveges és képi források segítségével. – A dualizmus legkiemelkedőbb gazdasági és kulturális teljesítményeinek azonosítása különböző forrásokban. – A zsidók és németek szerepe a polgárosodásban.
<i>A nemzeti és nemzetiségi kérdés, a cigányság helyzete</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A politikai nemzet koncepciója. – A horvát-magyar kiegyezés és a nemzetiségi törvény. – Asszimiláció és anyanyelvhasználat. – Autonómia törekvések és irredenta mozgalmak. – Zsidó emancipáció, a zsidóság részvétele a modernizációban, polgárosodás és a középosztály kérdése. – Cigányok/romák a dualizmus kori Magyarországon. 		
<i>Az ipari forradalom Magyarországon</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A gazdasági kiegyezés. – A vasútépítés. – Állami gazdaságpolitika. – Mezőgazdaság és élelmiszeripar. – Modernizálódó ipar. 		

<p><i>Társadalom és életmód a dualizmus korában</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – Demográfiai robbanás és urbanizáció. – Kivándorlás Európából és Magyarországról. – A földkérdés és a vidék. – A nagyvárosi életforma: Budapest a világváros. – Oktatás és kultúra. – Életmód és szórakozás. 		
---	--	--	--

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Vita Magyarország és a Habsburg-dinasztia dualizmus kori kapcsolatáról.
- A Nemzeti Sírkert (digitális) felkeresése (a 19. század szereplőihöz kapcsolódó sírok, mauzóleumok közös megtekintése).
- A korszakkal kapcsolatos emlékművek, emlékhelyek felkeresése a lakóhelyen és környékén.
- Kiselőadás / tabló készítése a dualizmus korának kiemelkedő beruházásairól.
- Programajánló összeállítása egy a millennium korában Budapestre látogató turista számára.

TÉMAKÖR: A nagy háború

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 6 - 3 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Az első világháború előzményei</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A gyarmatosítás okai és céljai. – Az imperializmus – a terjeszkedő tőke. – Nagyhatalmi érdekek és konfliktusok. – Az Osztrák-Magyar Monarchia helyzete – balkáni konfliktusok. 	<p><i>Fogalmak:</i> villámháború, front, állóháború, hátország, antant, központi hatalmak, hadigazdaság, hadifogság.</p> <p><i>Személyek:</i> II. Vilmos, II. Miklós, IV. Károly.</p> <p><i>Kronológia:</i> 1914. június 28. a sarajevói merénylet, 1914–1918 az első világháború.</p> <p><i>Topográfia:</i> Brit Birodalom, Sarajevó, Doberdó, Románia, Szerbia, Olaszország.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A gyarmati terjeszkedést, valamint az első világháború előtti feszültségeket bemutató ábrák, térképek és adatsorok elemzése, értelmezése. – Az első világháború frontjainak azonosítása, bemutatása térképeken. – Az első világháború jellegzetességeinek azonosítása ábrákon, adatsorokon, képi és szöveges forrásokban. – A front és a hátország körülményei, valamint a háború okozta szenvedések felidézése korabeli beszámolók, emlékiratok, naplók alapján. – A háború kimenetelének értékelése a két hatalmi tömb erőviszonyainak és lehetőségeinek tükrében. – A nagy háború világpolitikára gyakorolt hosszú távú következményeinek felismerése.
AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ	<ul style="list-style-type: none"> – A világháború kitörése. – A hadviselő felek és a frontok. – Oroszország és a központi hatalmak összeomlása. 		
<i>Az első világháború jellemzői és hatása</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Az állóháború és az anyagcsata. – A hadigazdaság és a háborús propaganda. – A hagyományos világrend felbomlása. – A nők helyzetének megváltozása. 		
<i>Magyarország a világháborúban</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Magyar frontok, nagy csaták. – Az antant ígéretei a Monarchia nemzetiségeinek. – Magyar hősök a világháborúban. – A hátország. – A magyar hadifoglyok sorsa. 		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A háború előzményeinek összesítése.
- Példák gyűjtése a magyar katonák első világháborús hősi helytállásáról.
- A lakóhelyen található első világháborús hősi emlékmű, katonasírok felkeresése, egy-egy hős életének feltárása.
- Képek gyűjtése és elemzése a háború új jellegzetességeiről (fegyverek, intézmények, jelenségek).
- Különböző internetes háborús témájú szövegek, propagandaképek, plakátok, karikatúrák gyűjtése és elemzése.
- Családi történetek, fényképek gyűjtése feldolgozása, bemutatása az első világháborúból.

TÉMAKÖR: Az átalakulás évei

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 6 - 3 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Szocialista és nemzeti törekvések: a birodalmak bomlása</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A történelmi monarchiák bukása (Oroszország, Németország, Oszmán Birodalom). 	<p><i>Fogalmak:</i> bolsevik, szovjet, örmény népiértés, egypártrendszer, Kommunista Magyarországi Pártja (KMP), tanácsköztársaság, vörös terror, Lenin-fiúk, ellenforradalom, fehér különítményes megtorlások, "vörös térkép," kisanat, jóvátétel, Népszövetség, kisebbségvédelem, revízió, Rongyos Gárda.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A bolsevik hatalomátvétel és a lenini proletárdiktatúra működésének bemutatása és értékelése források alapján. – Tevékenységének értékelése. – Az első világháborút követő területi és etnikai változások áttekintése térképen.
<i>Az Osztrák-Magyar Monarchia és a történelmi Magyarország szétesése</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A Monarchia és a történelmi Magyarország bomlása. 		
<i>A tanácsköztársaság és az ellenforradalom</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A kommunista hatalomátvétel. – A proletárdiktatúra és a vörösterror. 		
<i>A Párizs környéki békek</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A nagyhatalmi érdekek érvényesítése: az új világrend kialakítása. – Az önrendelkezés elve és a hatalmi érdekek gyakorlata. – Jóvátétel, hadsereg-korlátozás, határváltozások. – A szétszabdalt közép-európai régió. 	<p><i>Személyek:</i> Kemal Atatürk, Vlagyimir I. Lenin, Woodrow Wilson, Georges Clemenceau, Benito Mussolini, Károlyi Mihály, Kun Béla, Horthy Miklós, Apponyi Albert.</p> <p><i>Kronológia:</i> 1917 a bolsevik hatalomátvétel, 1918. október 31. forradalom Magyarországon, 1919. március – augusztus. a tanácsköztársaság, 1920. június 4. a trianoni békediktátum.</p> <p><i>Topográfia:</i> Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Burgenland, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Ausztria, trianoni Magyarország.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A trianoni békediktátum okainak feltárása. – A trianoni békediktátum értékelése a győztes hatalmak közép-európai politikájának tükrében. – A trianoni békediktátum területi, népességi, gazdasági és katonai következményeinek bemutatása szöveges és képi források, ábrák és adatsorok segítségével. – A trianoni határok végigkövetése, a határmegvonás konkrét okainak feltárása.
<i>A TRIANONI BÉKE-DIKTÁTUM</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A magyar ügy a békekonferencián. – A magyar delegáció érvei. – Az ezeréves Magyarország felosztása, a döntés tartalmi elemei. – Az önrendelkezési elv megsértése 		

	– A békediktátum etnikai és gazdasági következményei.		
--	---	--	--

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Kiselőadás / prezentáció készítése a korszak meghatározó személyiségeiről.
- Bizonyítékok és adatgyűjtés az elcsatolt területeknek az ezeréves magyar kultúrában betöltött jelentős szerepéről (pl. történelmi személyiségek, művészek, tudósok, épületek, művészeti alkotások, intézmények).
- Különböző internetes revíziós témájú szövegek, képek, plakátok, dalok gyűjtése és vizsgálata, elemzése.
- Trianoni emlékhelyek térképen és fotókon.

TÉMAKÖR: A két világháború között

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 8 - 4 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A kommunista Szovjetunió</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A totális diktatúra és a pártállam kiépítése. – A tervgazdaság és a kollektivizálás. – A terror eszközei és áldozatai. 	<p><i>Fogalmak:</i> totális állam, többpártrendszer, egypártrendszer, személyi kultusz, koncepciók per, GULAG, holodomor, államosítás, kollektivizálás, kulák, tervgazdaság, piacgazdaság, New Deal, fasizmus, nemzetiszocializmus, fajelmélet, antiszemitizmus, Führer, SS, Anschluss.</p> <p><i>Személyek:</i> Joszif V. Sztálin, Adolf Hitler.</p> <p><i>Kronológia:</i> 1922 a Szovjetunió létrejötte, 1929 a gazdasági világválság kezdete, 1933 a náci hatalomátvétel, 1938 az Anschluss, a müncheni konferencia.</p> <p><i>Topográfia:</i> Szovjetunió, Kolima-vidék, Leningrád (Szentpétervár), Moszkva, Berlin.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A sztálini Szovjetunió működésének bemutatása és értelmezése szöveges, képi források, adatsorok, ábrák segítségével. – A világgazdasági válság és a rá adott válaszok bemutatása. – A nemzetiszocialista Németország működésének bemutatása és értelmezése szöveges, képi források, adatsorok és ábrák segítségével. – A totális diktatúrák ideológiáinak és működésének összehasonlítása, érvelés a totális diktatúrák ellen.
<i>A Nyugat és a gazdasági világválság</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A tőzsde, a hitelzés és a világkereskedelem összeomlása. 		
A NEMZETISZOCIALISTA NÉMETORSZÁG	<ul style="list-style-type: none"> – A nemzetiszocialista ideológia és mozgalom. – A totális állam kiépítése. – A terror eszközei. – Terjeszkedés a háború előtt. 		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Visszaemlékezések, források gyűjtése és prezentáció készítése a sztálini terror megnyilvánulásairól (pl. GULAG, holodomor, koncepciók perek).
- Különböző képi és szöveges források gyűjtése a sztálini diktatúra hétköznapijairól.
- Prezentáció készítése a náci terror megnyilvánulásairól (pl. kristályéjszaka, GESTAPO, koncentrációs táborok stb.).
- A korszakkal kapcsolatos dokumentum- és játékfilmek/filmrészletek megtekintése és értelmezése.

TÉMAKÖR: A Horthy-korszak

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 8 - 4 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Talpra állás Trianon után</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A király nélküli alkotmányos királyság. – A korlátozott parlamentarizmus rendszere a konszolidáció szolgálatában. – A gazdaság szerkezetváltása az 1920-as években. – A klebelsbergi oktatás- és kultúrpolitika eredményei. 	<p><i>Fogalmak:</i> kormányzó, Egységes Párt, numerus clausus, pengő, Magyar Nemzeti Bank, Szent István-i állam-eszme, magyar népi mozgalom, nyilasok.</p> <p><i>Személyek:</i> Bethlen István, Teleki Pál, Klebelsberg Kuno, Gömbös Gyula, Weiss Manfréd, Szent-Györgyi Albert.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A magyarországi korlátozott parlamentarizmus rendszerének értékelése. – A korabeli politikai berendezkedés összehasonlítása más (közép-) európai országokéval. – A bethleni gazdasági konszolidáció folyamatának és eredményeinek áttekintése képek, ábrák és adatsorok alapján.
<i>A 1930-as évek Magyarország</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A külpolitika irányai és lehetőségei – a revízió első eredményei. 	<p><i>Kronológia:</i> 1920–1944 a Horthy-rendszer, 1921–31 Bethlen miniszterelnöksége, 1938 az első bécsi döntés, 1939 Kárpátalja visszacsatolása.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Szöveges források olvasása és értelmezése a Horthy-korszak főbb társadalmi kérdéseiről (pl. oktatás, társadalmi mobilitás, antiszemitizmus, földkérdés). – A magyar külpolitika céljainak, lehetőségeinek és a revízió eredményeinek értékelése, elemzése térkép és statisztikai adatok alapján.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Kiselőadás / prezentáció készítése a korszak kiemelkedő szereplőiről (pl. Horthy, Bethlen, Teleki).
- A Horthy-korszak gazdasági fejlődéséről tanúskodó képek gyűjtése és bemutatása (pl. Csepeli Szabadkikötő, villamosított vasútvonal stb.).

TÉMAKÖR: A második világháború

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 6 - 3 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A tengelyhatalmak sikerei</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Közép-Európa felosztása (Molotov-Ribbentrop paktum): német és szovjet megszállás. – Nyugat-Európa lerohanása. – Német támadás a Szovjetunió ellen. – Japán támadás az Egyesült Államok ellen. 	<p><i>Fogalmak:</i> Molotov-Ribbentrop-paktum, tengelyhatalmak, szövetségesek, totális háború, kiugrási kísérlet, zsidótörvények, munkaszolgálat, gettó, deportálás, koncentrációs tábor, haláltábor, népiirtás, holokauszt, partizán, Vörös Hadsereg, jaltai konferencia, háborús bűn, malenkij robot.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A tengelyhatalmak 1939 előtti terjeszkedésének végigkövetése és értelmezése térkép alapján. – A második világháború főbb eseményeinek azonosítása térképeken. – A második világháború jellegzetességeinek bemutatása ábrák, adatsorok, képi és szöveges források alapján.
<i>A szövetségesek győzelme</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A keleti és a nyugati front. – A csendes-óceáni hadszíntér. 	<p><i>Személyek:</i> Franklin D. Roosevel, Winston Churchill, Charles de Gaulle, Bár dossy László, Kállay Miklós, Endre, Edmund Veessenmayer, Szálasi Ferenc, Raoul Wallenberg, Richter Gedeon.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A magyar területi revízió megvalósulásának bemutatása térképek, képek, szöveges források és adatsorok alapján.
MAGYARORSZÁG A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚBAN: MOZGÁSTÉR ÉS KÉNYSZERPÁLYA	<ul style="list-style-type: none"> – A területi revízió lépései. – A fegyveres semlegesség. – A Szovjetunió elleni háború. – A Don-kanyar. – A német megszállás és következményei. 	<p><i>Kronológia:</i> 1938 az első zsidótörvény, 1939 a második zsidótörvény, 1939–45 a második világháború, 1939. szeptember 1. Lengyelország lerohanása, 1940 a második bécsi döntés, 1941. április Jugoszlávia megtámadása, 1941. június 22. a Szovjetunió megtámadása; 1941. június 27. Magyaror-</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A magyar háborús szerepvállalás legfontosabb eseményeinek és az ország veszteségeinek bemutatása térképeken, képi és szöveges források segítségével (pl. Don-kanyar, Árpád-vonal, tordai ütközet, Budapest ostroma).
A HOLOKAUSZT	<ul style="list-style-type: none"> – Az „Endlösung” programja, a Wannsee-i konferencia. – Koncentrációs és megsemmisítő táborok. – Deportálások, kísérlet a zsidóság és a cigányság megsemmisítésére Európában. – A magyarországi zsidótörvények. – A magyar holokauszt. 		<ul style="list-style-type: none"> – A magyar szellemi és kulturális élet II. világhá-

	<ul style="list-style-type: none"> – Felelősség és embermentés. 	<p>szág deklarálja a hadiállapot beálltát, 1941. december 7. Pearl Harbor bombázása, 1941 a harmadik zsidótörvény, 1943. január veretség a Donnál, 1943. február a sztálingrádi csata vége, 1944. március 19. Magyarország német megszállása, 1944. június 6. partaszállítás Normandiában, 1944. október 15. a kiugrási kísérlet, 1945. április a háború vége Magyarországon, 1945. május 9. az európai háború vége, 1945. augusztus 6. atomtámadás Hiroshima ellen.</p> <p><i>Topográfia:</i> Sztálingrád, Normandia, Pearl Harbor, Hiroshima, Észak-Erdély, Don-kanyar, Kamenec Podolszk Árpád-vonal, Auschwitz, Újvidék, Drezda, Szolyva.</p>	<p>ború idején bekövetkező veszteségeinek (híres magyar tudósok, művészek származásuk vagy politikai nézeteik miatti emigrációja) értékelése.</p> <ul style="list-style-type: none"> – A holokauszt folyamatának áttekintése képi források és szöveges visszaemlékezések feldolgozásával. – A nyilas terror áttekintése források alapján. – A tömeges deportálások és a szovjet megszállás jellemzőinek és következményeinek áttekintése képi és szöveges források segítségével. – A határon kívül rekedt magyarság második világháború végi tragédiáinak bemutatása különböző források alapján. – Magyarország világháborúbeli sorsának, szerepének és mozgásterének bemutatása, valamint összehasonlítása más közép-európai országokéval.
<p><i>A második világháború jellemzői</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – A villámháború és következményei. – Háborús bűnök és a polgári lakosság elleni terror. – Az ellenállás formái. – A háború utáni számonkérések és a nürnbergi per. 		
<p><i>Az ország pusztulása, deportálások a GULAG-ra</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – A kiugrási kísérlet és a nyilas uralom. – A magyarországi hadszíntér, Budapest ostroma. – Megszabadulás és szovjet megszállás. – Az ország kifosztása, szovjet deportálások és tömeges erőszak. – A határon túli magyarok kifosztása, megtorlások (délvidéki vérengzés, kárpátaljai deportálás, felvidéki kifosztás). 		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A nagyhatalmak (Németország, Szovjetunió, Nagy-Britannia, Franciaország) világháború kitörésében játszott szerepének megvitatása.
- Beszámoló készítése az európai és/vagy csendes-óceáni hadszínterek egyik jelentős csatájáról.
- A korszakkal kapcsolatos filmek / filmrészletek megtekintése és értelmezése.

- A magyar honvédség háborús részvétele főbb helyszíneinek nyomon követése térképen.
- Családi történetek, fényképek, tárgyak gyűjtése feldolgozása, bemutatása a második világháborúból.
- Híres magyar tudósok, művészek életművének bemutatása, akik származásuk vagy politikai nézeteik miatt emigrációba kényszerültek.
- Kiselőadás készítése a budapesti gettó életéről visszaemlékezések alapján.
- Második világháborús emlékművek, emlékhelyek, sírok felkeresése a lakóhelyen és környékén.
- Beszámoló készítése a határon túli magyarság körében folytatott etnikai tisztogatásokról források alapján.

TÉMAKÖR: A két világrendszer szembenállása

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 8 - 4 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A kétpólusú világ kialakulása</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Az ENSZ megalapítása. – A párizsi béke. – Kitelepítések és lakosságcserek a háború után. – A szovjet-amerikai szembenállás és a két érdekszféra kialakulása. – A két világrend jellemzői. – A két Németország. 	<p><i>Fogalmak:</i> Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), kitelepítés, hidegháború, vasfüggöny, szuperhatalom, Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa (KGST), Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NATO), Varsói Szerződés, kétpólusú világ, a berlini fal.</p> <p><i>Személyek:</i> Kliment J. Vorosilov, Harry S. Truman, Nyikita Sz. Hruscsov, John F. Kennedy, Mahátma Gandhi, Mao Ce-tung.</p> <p><i>Kronológia:</i> 1945 az ENSZ létrejötte, 1947 a párizsi béke, a hidegháború kezdete, India függetlenné válása, 1948 Izrael Állam megalapítása, 1949 az NSZK és az NDK megalakulása, kommunista fordulat Kínában, 1955 a Varsói Szerződés létrehozása.</p> <p><i>Topográfia:</i> Berlin, Németországi Szövetségi Köztársaság (NSZK), Német Demokratikus Köztársaság (NDK), Közel-Kelet, Izrael Észak-</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A második világháború után kialakult világrend áttekintése. – A gyarmati rendszer felbomlása főbb állomásainak felidézése. – A két német állam létrejötte folyamatának és következményeinek bemutatása. – Az arab-izraeli konfliktus főbb okainak és jellemzőinek feltárása. – A nyugati és a keleti blokk gazdasági, társadalmi és politikai rendszerének összehasonlítása.
<i>A hidegháború</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A szuperhatalmak versengése: fegyverkezés, űrprogram, propaganda. – A szembenállás és enyhülés hullámai. – Hidegháborús konfliktusok (Korea, Suez, Kuba, Vietnam, Afganisztán). 		
<i>A gyarmatok felszabadulása</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Izrael megalapítása 		

		és Dél-Korea, Viet- nam, Kuba, Afga- nisztán.	
--	--	---	--

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A kitelepítések irányainak és létszámának grafikus ábrázolása.
- Információk gyűjtése a főbb hidegháborús konfliktusokról (Korea, Suez, Kuba, Viet-
nam).
- Játékfilmek megvitatása (pl.: Szakasz, Hair, Gran Torino)

TÉMAKÖR: Háborútól forradalomig

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 8 - 3 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Az átmenet évei Magyarországon</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A háború utáni újrakezdés: a kommunisták térnyerése és az újjáépítés. – A történelmi berendezkedés felszámolása: földosztás, népbíróságok, köztársaság. – A korlátozott többpártrendszer: választások 1945, 1947. 	<p><i>Fogalmak:</i> népbíróság, háborús bűnös, földosztás, államosítás, forint, Magyar Kommunista Párt, Független Kisgazdapárt, szalámitaktika, Magyar Dolgozók Pártja, népköztársaság, pártállam, internálás, Államvédelmi Hatóság (ÁVH), tanácsrendszer, beszolgáltatás, aranycsapat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Magyarország szovjetizálása főbb jellemzőinek bemutatása. – A korlátozott magyar parlamentarizmus és az egypárti diktatúra összehasonlítása. – A demokrácia felszámolása során alkalmazott eszközök azonosítása konkrét példákkal alátámasztva.
<i>A szovjetizálás Magyarországon</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Az egypárti diktatúra kiépítése. – Államosítás és kollektivizálás. – Konceptációs perek, egyházüldözés. – A keleti blokk. 	<p><i>Személyek:</i> Tildy Zoltán, Kovács Béla, Mindszenty József, Rákosi Mátyás, Rajk László, Sulyok Dezső, Slachta Margit.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Annak felismerése, hogy Magyarország szovjet megszállása miként határozta meg az ország sorsát.
<i>A Rákosi-diktatúra</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Az erőltetett iparosítás. – A pártállam. – A terror. – A diktatúra hatása a mindennapi életre. 	<p><i>Kronológia:</i> 1945 szovjet megszállás, választás Magyarországon, földosztás, 1947 kékcédulás választások, 1948 MDP megalakulása, 1948–1956 a Rákosi-diktatúra, 1949 kommunista alkotmány.</p> <p><i>Topográfia:</i> Sztálinváros (Dunaújváros), Recsk Hortobágy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A kommunista diktatúra sajátosságainak bemutatása a Rákosi-rendszer példáján. – A diktatúra kulturális jellemzőinek felismerése képeken, művészeti alkotásokon. – A társadalom fölött gyakorolt totális kontroll eszközeinek azonosítása különböző források segítségével.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A kékcédulás választások feldolgozása adatsorok és a választási törvény értelmezésével.
- Internetes gyűjtés a Rákosi-időszak vicceiből és karikatúráiból – a mögöttük kirajzoló karkép értékelése.
- Családi történetek, fényképek, tárgyak gyűjtése feldolgozása, bemutatása a Rákosi időszakból.
- Egy kiemelkedő koncepció per (pl. Mindszenty-per) feldolgozása.
- A Terror Háza Múzeum meglátogatása.
- Beszámoló készítése a diktatúra prominens szereplőiről, felelőseiről (pl. Rákosi Mátyás, Gerő Ernő, Péter Gábor, Rajk László).
- Kommunista propaganda plakátok gyűjtése és értelmezése.
- A korszakkal kapcsolatos filmek / filmrészletek megtekintése és értelmezése.
- Beszámoló készítése a korabeli magyar sporteredményekről.

TÉMAKÖR: Az 1956-os forradalom és szabadságharc

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 8 - 3 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
A FORRADALOM	<ul style="list-style-type: none"> – A forradalom okai és közvetlen előzményei. – A forradalom céljai. – Békés tüntetésből fegyveres felkelés – október 23. – A nemzet forradalma (Forradalmi Bizottságok, Munkástanácsok, nemzeti összefogás). 	<p><i>Fogalmak:</i> MEFESZ, pesti srácok, Molotov-koktél, munkástanács, sortűzek.</p> <p><i>Személyek:</i> Gerő Ernő, Maléter Pál, Nagy Imre, Kovács László, Pongrácz Gergely, Kádár János.</p> <p><i>Kronológia:</i> 1956. október 23. a forradalom kitörése, 1956. október 25. a Kossuth téri sortűz, 1956. november 4. a szovjet támadás.</p> <p><i>Topográfia:</i> Kossuth tér és Corvin köz (Budapest), Mosonmagyaróvár, Salgótarján.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc okainak és főbb fordulópontjainak bemutatása. – 1956 szimbólumainak értelmezése. – Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc nemzetközi összefüggéseinek bemutatása. – A forradalom és szabadságharc értékelése.
A nemzet szabadságharca	<ul style="list-style-type: none"> – Szabadságharc a fővárosban és vidéken. – A fegyveres ellenállás hősei. – Út a győzelemig és a kormánypolitika változásai. – A szabadságharc nemzetközi háttere és visszhangja a nagyvilágban. – Szovjet intervenció: a szabadságharc utóvédharcai és leverése. 		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A forradalommal és szabadságharccal kapcsolatos archív- és játékfilmek/filmrészletek megtekintése és értelmezése.
- Az 1956-os forradalom külpolitikai hátterének vizsgálata.
- Információk gyűjtése a forradalom és szabadságharc kiemelkedő hőseiről és mártírjairól.

TÉMAKÖR: A kádári diktatúra

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 8 - 4 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Javasolt tevékenységek
<i>A pártállami diktatúra és működése</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A megtorlások időszaka, formái és áldozatai. – A pártállam és szervezetei. – Az erőszakos téészesítés – a mezőgazdaság szocialista átszervezése. – Hamis társadalmi béke – a kádári alku. – Az elnyomás változó formái. 	<p><i>Fogalmak:</i> Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), munkásörség, Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ), úttörő, termelőszövetkezet, háztáji, III/III. ügyosztály, tervgazdaság, új gazdasági mechanizmus, hiánygazdaság, maszok, gulyáskommunizmus, „három T”.</p> <p><i>Kronológia:</i> 1956–1989 a Kádár-rendszer, 1958 Nagy Imre és társainak kivégzése, 1968 az új gazdasági mechanizmus bevezetése.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A megtorlás mértékének és jellegének vizsgálata. – A „kádári alku” fogalmának értelmezése. – Az elnyomás formáinak bemutatása a Kádár-rendszer időszakában. – A téészesítés eszközeinek összehasonlítása a Rákosi-diktatúra időszakával. – A gazdaság, társadalom és életmód főbb jellemzőinek bemutatása a Kádár-rendszer idején. – A kultúrpolitika jellemzőinek értelmezése, módszereinek bemutatása.
GAZDASÁG, TÁRSADALOM, ÉLETMÓD	<ul style="list-style-type: none"> – A tervgazdaság és a KGST. – A gazdasági reform és a második gazdaság. – A „gulyáskommunizmus”. – Népesedési folyamatok. – Kultúrpolitika, korlátozott nyilvánosság. 		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Információk gyűjtése a kultúrpolitika jellemzőiről, módszereiről.
- Internetes gyűjtés a kádári időszak vicceiből. A mögöttük kirajzolódó korkép értékelése.
- Családi történetek, fényképek, tárgyak gyűjtése, feldolgozása, bemutatása a kádári diktatúra időszakából.

TÉMAKÖR: A kétpólusú világ és felbomlása

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 8 - 3 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A Nyugat a 20. század második felében</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A Nyugat gazdasági eredményei és a jóléti állam. – Az 1968-as mozgalmak és a popkultúra. 	<p><i>Fogalmak:</i> jóléti állam, prágai tavasz, Szolidaritás.</p> <p><i>Személyek:</i> Nicolae Ceaușescu, Mihail Sz. Gorbacsov, Lech Wałęsa, VI. Pál, II. János Pál, Ronald Reagan, Helmut Kohl.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A fogyasztói társadalom és a jóléti állam jellemzőinek és problémáinak felidézése. – A társadalom, a demográfia és az életmód jellegzetességeinek bemutatása a nyugati világban.
<i>A szocializmus válsága és megrendülése</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Az olajválság és hatásai a tőkés, illetve szocialista országokra. – A kis hidegháború. – A katonai egyensúly felbomlása: a Szovjetunió gazdasági kimerülése. – Az ellenzék megszerveződése a szocialista országokban. 	<p><i>Kronológia:</i> 1975 a helsinki értekezlet, 1989 a berlini fal lebontása, rendszerváltoztatás Közép-Európában, 1991 a Szovjetunió felbomlása, 1991–95 a délszláv háború.</p> <p><i>Topográfia:</i> Szlovákia, Ukrajna.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A tömegkultúra jelenségeinek bemutatása konkrét példák alapján. – A kétpólusú világ megszűnéséhez vezető okok felidézése. – A közép-európai ellenzéki mozgalmak jelentőségének bemutatása. – A délszláv háború okainak feltárása.
<i>A kétpólusú világ megszűnése</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Németország újraegyesítése <ul style="list-style-type: none"> – a magyar szerepvállalás. – A Szovjetunió felbomlása. 		<ul style="list-style-type: none"> – A közép-európai régió államai változásának nyomon követése térképen.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Esszé készítése Mindennapi élet a vasfüggöny két oldalán címmel.

TÉMAKÖR: A rendszerváltoztatás folyamata

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 6 - 3 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A Kádár-rendszer végnapjai</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Az adósságvállalás kialakulása és következményei. – Az állampárt válsága: reformkommunisták és a keményvonalasok. – Az ellenzék megszerveződése – Az 1989-es év főbb politikai eseményei, a tárgyalásos forradalom; alkotmánymódosítás. – A harmadik Magyar Köztársaság kikiáltása. 	<p><i>Fogalmak:</i> adósságszpirál, Magyar Demokrata Fórum (MDF), Szabad Demokraták Szövetsége (SZDSZ), Magyar Szocialista Párt (MSZP), Fiatal Demokraták Szövetsége (Fidesz), Kereszténydemokrata Néppárt (KDNP), Nemzeti Kerekasztal, rendszerváltoztatás, visegrádi együttműködés, privatizáció, kárpótlás, jogállam, Alkotmánybíróság, sarkalatos törvények, népszavazás.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A szocializmus válságának elemzése (külső és belső tényezők feltárása) Magyarországon. – A magyarországi rendszerváltoztatás főbb állomásainak felidézése. – A gazdasági rendszerváltoztatás legfontosabb kérdéseinek áttekintése és értékelése. – A gazdaság és a társadalom átalakulása főbb tendenciáinak megfigyelése grafikonok és adatsorok alapján. – A kádári diktatúra és az új demokratikus rendszer összehasonlítása.
A RENDSZERVÁLTOZTATÁS	<ul style="list-style-type: none"> – Az új pártok – különböző ideológiák. – Az 1990. évi parlamenti és önkormányzati választás. – Az Antall-kormány megalakulása. – A rendszerváltoztatás ellentmondásai: alkuk és kompromisszumok (az elmaradt elszámoltatás). 	<p><i>Személyek:</i> Pozsgay Imre, Németh Miklós, Horn Gyula, Antall József, Göncz Árpád, Orbán Viktor.</p> <p><i>Kronológia:</i> 1987 a lakiteleki találkozó, 1989–1990 a rendszerváltoztatás, 1990 az első szabad választások, 1991 a szovjet csapatok kivonulása Magyarországról.</p>	
<i>A piacgazdaság kiépülése</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A privatizáció – vesztesek és nyertesek. – A piacgazdaság kiépítése – a külföldi tőke szerepe. 		

	<ul style="list-style-type: none">– A külkereskedelem átalakulása.– Gazdasági szerkezetváltás.		
--	---	--	--

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A rendszerváltó pártok plakátjainak és jelszavainak elemzése.
- Kronológia készítése a rendszerváltoztatás legfontosabb történéseiről.
- Interjú készítése egy családtaggal, ismerőssel a rendszerváltoztatás időszakáról.

TÉMAKÖR: A világ a 21. században

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 6 - 3 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Az átalakuló világ</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A világgazdaság hagyományos centrumai: az Amerikai Egyesült Államok és szövetségesei. – A világpolitika és világgazdaság új súlypontjai: Oroszország, Kína. – Óriásvállalatok a globális térben. 	<p><i>Fogalmak:</i> modernkori migráció, multikulturalizmus, párhuzamos társadalom, népességrobbanás, iszlamizmus, terrorizmus, globalizáció.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A világgazdaság résztvevőinek elhelyezése a globális térben. – A transznacionális vállalatok működésének bemutatása konkrét példák alapján. – A globalizáció előnyeinek és hátrányainak, valamint kockázatainak összevetése. – A többpólusú világ főbb jellemzőinek felidézése. – A népességrobbanás és népeségfogyás problémáinak áttekintése. – A migráció okainak feltárása (a gazdasági bevándorlás és a menekültkérdés esetében). – Válsággócok azonosítása térkép segítségével (pl. Közel-Kelet, Ukrajna).
<i>A globális világ</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Demográfiai változások, népmozgások. – Az iszlamizmus térhódítása. – A kereszténység helyzete a globalizálódó világban. 		

	<ul style="list-style-type: none"> – Válsággócok, helyi konfliktusok és terrorizmus. – Globalizáció és kultúra. – A hagyományos és új identitások <ul style="list-style-type: none"> – értékek és értékvélság. – Demokratikus közbeszéd és politikai korrektség. 		
--	--	--	--

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Vita a globalizáció előnyeiről és hátrányairól.
- A reklámok szerepe és a fogyasztói társadalom jellemzőinek bemutatása.
- A globalizációval és a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos napi hírek gyűjtése és elemzése.

TÉMAKÖR: Magyarország a 21. században

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 6 - 3 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
A DEMOKRÁCIA MŰKÖDÉSE MAGYARORSZÁGON	<ul style="list-style-type: none"> – Az Alaptörvény. – A hatalmi ágak és intézményeik, önkormányzati rendszer. – A választási rendszer. 	<p><i>Fogalmak:</i> közvetett és közvetlen demokrácia, integráció, euró, Európai Unió, Európai Tanács, Európai Unió Tanácsa, Európai Parlament, Európai Bizottság, schengeni egyezmény.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Az Alaptörvény fontosabb pontjainak felidézése. – A rendszerváltás óta eltelt időszak főbb eseményeinek azonosítása különböző források alapján.
<i>A magyar bel- és külpolitika főbb jellemzői</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A rendszerváltás óta eltelt időszak főbb fordulópontjai. – Magyarország a NATO-ban. – Közép-európai együttműködés: a visegrádi négyek. 	<p><i>Személyek:</i> Magyarország miniszterelnökei a rendszerváltás óta</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A rendszerváltás óta parlamentbe jutott fontosabb pártok politikai profiljának és céljainak áttekintése.
MAGYARORSZÁG ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ	<ul style="list-style-type: none"> – Az európai integráció főbb állomásai: mélyítés és bővítés. – Az Európai Unió főbb szervei és működésük. – Magyarország csatlakozásának folyamata. – Az együttműködés eredményei és nehézségei. – Nemzetek Európája vagy föderatív Európa? 	<p><i>Kronológia:</i> 1957 a római szerződés, 1992 a maastrichti szerződés, 1999 Magyarország belép a NATO-ba, 2004 Magyarország belép az Európai Unióba, 2012 az Alaptörvény bevezetése.</p> <p><i>Topográfia:</i> Brüsszel.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Magyarország nyugati integrációjának bemutatása a NATO és az Európai Unió működésének ismeretében. – Eltérő álláspontok bemutatása az Európai Unió működésének értékeléséről és jövőjéről. – Érvelés a közép-európai együttműködés mellett.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A magyar alkotmányozás, alkotmány jellegű törvények (pl. Aranybulla, Tripartitum / Corpus Juris Hungarici, Pragmatica Sanctio, áprilisi törvények) nyomán követése különböző nyomtatott és internetes források segítségével.
- Vita az Európai Unió szerepéről életünkben.

TÉMAKÖR: A magyarság és a magyarországi nemzetiségek a 20–21. században

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 6 - 3 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A határon túli magyarok</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A politikai rendszerek változásai és hatásaik a magyar kisebbség helyzetére. – Az asszimilációs politika megnyilvánulásai. – Autonómia és kisebbségi jogok kérdése. – Anyanyelvű oktatás és kultúra. – Magyarok a nagyvilágban – a szóránymagyarság. 	<p><i>Fogalmak:</i> kitelepítés, Beneš-dekrétum, lakosságcsere, falurombolás, kettős állampolgárság, diszkrimináció.</p> <p><i>Személyek:</i> Esterházy János, Márton Áron, Tőkés László.</p> <p><i>Kronológia:</i> 1944–1945 magyarellenességek, 1990 fekete március.</p> <p><i>Topográfia:</i> Duna-delta, Marosvásárhely, Székelyföld.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A határon túli magyar nemzeti közösségek küzdelmeinek áttekintése Trianontól napjainkig. – A magyarországi németek kitelepítésének felidézése források alapján. – A magyarországi romák helyzetének, problémáinak bemutatása napjainkban.
<i>A magyarországi nemzetiségek, a magyarországi cigányság</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A cigányok/romák 20–21. századi története. – Kulturális autonómia és kisebbségi jogok a mai Magyarországon. – Anyanyelvű oktatás és kultúra. 		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Népszámlálási adatok, statisztikai adatsorok segítségével a határon túli magyarság létszámadatainak a nyomon követése 1920-tól a közelmúltig, következtetések levonása az adatokból.
- Információk gyűjtése a magyar kisebbségek önszerveződésének, érdekvédelmének intézményeiről a 21. században.

Az érettségi vizsgára felkészítő kétéves képzésben résztvevő hallgató a második év nevelési-oktatási szakasz végére képessé válik:

- önállóan tud használni általános és történelmi, nyomtatott és digitális információforrásokat (tankönyv, kézikönyvek, szakkönyvek, lexikonok, képzőművészeti alkotások, könyvtár és egyéb adatbázisok, filmek, keresők);

- önállóan információkat tud gyűjteni, áttekinteni, rendszerezni és értelmezni különböző médiumokból és írásos vagy képi forrásokból, statisztikákból, diagramokból, térképekről nyomtatott és digitális felületekről;
- képes a szándékainak megfelelő információkat kiválasztani különböző műfajú forrásokból;
- összehasonlítja a forrásokban talált információkat saját ismereteivel;
- képes kiválasztani a megfelelő forrást valamely történelmi állítás, vélemény alátámasztására vagy cáfolására.
- ismeri a magyar és az európai történelem tanult történelmi korszakait, időszakait, és képes azokat időben és térben elhelyezni;
- az egyes események, folyamatok idejét konkrét történelmi korhoz, időszakhoz kapcsolja vagy viszonyítja, ismeri néhány kiemelten fontos esemény, jelenség időpontját, kronológiát használ és készíti;
- össze tudja hasonlítani megadott szempontok alapján az egyes történelmi korszakok, időszakok jellegzetességeit az egyetemes és a magyar történelem egymáshoz kapcsolódó eseményeit;
- képes azonosítani a tanult egyetemes és magyar történelmi személyiségek közül a kortársakat;
- felismeri, hogy a magyar történelem az európai történelem része, és példákat tud hozni a magyar és európai történelem kölcsönhatásaira;
- a földrajzi környezet és a történelmi folyamatok összefüggéseit példákkal képes alátámasztani;

A képzésben résztvevő hallgató felismeri, hogy a jelen társadalmi, gazdasági, politikai és kulturális viszonyai a múltbeli események, tényezők következményeként alakultak ki.

Az összeállításhoz felhasznált dokumentumok:

https://www.oktatas.hu/koznevelés/kerettantervek/2020_nat/iskolarendszeru_felnottok-tatas Letöltés ideje: 2023.07.24.

https://www.oktatas.hu/koznevelés/erettsegi/kozismereti_vizsgatargyak_2024tol Letöltés ideje: 2023.07.24.

4. AZ ÉSZAKI ASZC BAROSS LÁSZLÓ MEZŐGAZDASÁGI TECHNIKUM, SZAKKÉPZŐ ISKOLA ÉS KOLLÉGIUM, KOLLÉGIUMI PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

4.1. Kollégiumi feladatellátás az intézmény struktúrájában

Intézményünk az Északi ASzC Baross László Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium.

Feladat ellátási hely neve:	Címe:	Fenntartó megnevezése:	Kollégiumi férőhelyek:	Kollégium beiskolázási körzete:
Északi ASzC Baross László Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium	4700 Mátészalka, Baross László utca 12-14	Északi Agrárszakképzési Centrum	137 fő	Szabolcs-Szatmár Bereg vármegye területe, de más vármegyéből és a határon túlról is fogadunk diákokat.

A kollégiumunk diákjai 100%-ban saját intézményünk tanulói. Kollégiumi épületegységek száma: 3, mely A / B / C épületből áll. Jelenleg az A épületet használjuk, ahol a fiúk az emeleten vannak elhelyezve, míg a lányok a földszinten. A B- épület leány kollégium, ami több leány tanuló esetén az ő elhelyezésüket biztosítaná. A C- épület jelenleg tanügyi feladat ellátási hely.

4.2. Jogi alapok

A kollégium Program Tantervét intézményünk oktatótestülete a következő jogszabályi környezet figyelembevételével készítette el:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012(VIII.31.) EMMI rendelet
- Alapprogram a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról szóló 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet
- A Kollégiumi nevelés országos alapprogramja (59/2013 (VIII.9) EMMI rendelet)
- 326/2013(VIII.30) Korm. rendelete
- 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről
- a kollégium alapidokumentumai
- Program Tanterv
- Iskolai SZMSZ
- Kollégiumi Házirend

4.3. Szülői, családi háttér:

A tanulók jelentős része a társadalom periferiáján élő, hátrányos helyzetű családi környezetből érkezik. A családok általában előnytelen helyzetben vannak, mert megváltozott társadalmi helyzetükben a piacgazdaság „farkastörvényihez” nem tudnak alkalmazkodni. Közülük sokan tartoznak a vegetáló, munkanélküli szegények közé, vagy a létminimum határán élő rokkantnyugdíjasok, vagy kisnyugdíjasok táborába.

A családok 20%-nak a létminimum körüli vagy létminimum alatti jövedelemmel kell beérni, akiknek komoly anyagi gondot jelent gyermekük iskoláztatása.

Tanulmányi segítségre kevés családban számíthat a gyerek. Ennek legfőbb oka a szülők alacsony iskolai végzettsége, valamint elfoglaltságuk.

Kollégistáink közel 2/3-a 50%-os étkezési kedvezményben részesül.

4.4. A kollégium története:

Az intézményünk alapítása után három évvel, 1930-ban újabb épületekkel bővült a gazdasági iskola, elkészültek a tanári lakások és az internátus.

A bentlakásos tanulók száma először 20, majd később 35 tanuló volt.

1952-ben az új nyolc tantermes tanügyi épület átadása a kollégium bővítését is jelentette, a kollégista tanulók száma elérte a 90-120 főt.

A diákotthon valódi fellendülése az 1958-as tanévtől kezdődött, hangsúlyt kapott az oktatás mellett a nevelői munka, a szabadidő tartalmas kitöltése.

1962-ben a diákotthon elnyerte a „Kollégium” címet. Ekkor vette fel az iskolával együtt Baross László nevét.

A kollégium Kölcsey Ferenc Ifjúsági Klubja 1980 óta háromszor „Kiváló”, kétszer „Aranykoszorú”, kétszer a „Terület Kiváló Klubja” címet nyerte el a megyei Klubtanácstól.

4.5. Működésünk belső feltételrendszere

Humán erőforrás

A támogató oktatók képzettsége a jogszabályoknak megfelelő, munkájukat az abban foglaltak alapján végzik. Tevékenységüket a tudás, az igazságosság, a rend, a szabadság, a méltányosság, a szolidaritás erkölcsi és szellemi érték, az egyenlő bánásmód, valamint az egészséges életmódra és fenntartható fejlődésre nevelés határozzák meg. A kollégium irányítását az iskola intézményvezetője végzi.

Az oktatótestület tagjai több éve dolgoznak pedagógusi munkakörben, kellően jártasak a pedagógiai és kollégiumi feladatok ellátásában, munkájukat hittel végzik. Rendszeres önképzéssel, szervezett továbbképzéssel megújított, korszerű szakmai ismeretekkel rendelkeznek. Képesek a nevelési folyamat megtervezésére, megszervezésére, irányítására, ellenőrzésére, értékelésre, jártasak a különböző pedagógiai eljárások, módszerek alkalmazásában. Gyermekszeretők, nagy a kapcsolat-teremtő képességük, váratlan feladatokra is motiválhatók. Egyéniségükkel, felkészültségükkel, életmódjukkal követendő példát szolgálnak a diákok számára. Megfelelő empátiával rendelkeznek, pedagógiai kommunikációjukban a tanulók iránti tisztelet, szeretet, elkötelezettség és bizalmat helyezik előtérbe.

Szervezeti jellemzők

A munkaközösség vezető az intézmény vezetőjének beszámol az elvégzett feladatokról, eseményekről. A végrehajtandó feladatokat közvetíti a támogató oktatók és tanulók felé.

Helyzetünkben adódóan vannak célok, feladatok, melyet intézményi szinten tervezünk és valósítunk meg, így programunkban sem szerepel külön. A munkaközösség vezető és a támogató oktatók rendszeresen tartanak munkaértekezletet.

Az iskolai szülői értekezletek napján, fogadó órák alkalmával a támogató oktatók is a szülők rendelkezésére állnak, de más időpontokban is fogadjuk a szülőket, ha erre igény van. A munkaközösség vezető együttműködő kapcsolatot tart fenn a Diákönkormányzat vezetőjével, valamint az őket segítő támogató oktatóval. Napi szinten közlik a diákoknak fontos információkat, ahol mindig van lehetőség bármilyen tanulókat érintő kérdést megbeszélni. Az információáramlás biztosított és folyamatos.

Tárgyi, dologi eszközök

A kollégium belső és külső környezete biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, a kollégisták biztonságát, kényelmét, megfelel az otthonosság általános kritériumainak. Megteremti - a jogszabályi előírásoknak megfelelően - a nyugodt tanulás, az önálló ismeretszerzés, a kulturális, a sport- és egyéb szabadidős tevékenységek, valamint a szakkörök működésének feltételeit. A kollégium gondoskodik a tanulók nyugodt pihenéséről, az egyéni visszavonulás lehetőségéről.

Az arborétum jellegű parkkal övezett kastélyszerű intézmény Mátészalka város un. „Újtelep” városrészén található.

A tanügyi épület, a kollégium épületegységei (A, B, C), a szolgálati lakások szoros egységet alkotnak.

1992-es felújítás és építés során adták át az új háromemeletes („A”) kollégiumi épületet. Mellette található a régi-felújított „B” épület - a lányok kollégiumi része - és a „C” épület, amit szintén felújítottak, jelenleg tanügyi feladat ellátási hely.

„A” épület: földszint + három emelet

- stúdió
- irodák
- vendégszobák
- számítástechnika terem-társalgó
- játékterem
- mellékhelyiségek
- hálószoza-elkülönítő betegszobák

I. emelet helyiségei:

- 1 támogató oktatói szoba
- teakonyha
- 11 három ágyas szoba
- zuhanyzó
- tanuló
- Tv szoba
- WC

II.-III. emelet helyiségei:

- 12-12 három ágyas szoba
- 1-1 teakonyha
- 1 tanuló
- Zuhanyzó
- WC

„B” épület: alagsor + magas földszint

- 1 ágyas hálószoza
- 1 támogató oktatói szoba
- ételmelegítő-teakonyha
- 7 három ágyas hálószoza

„C” épület: magas földszint

- tanügyi feladat ellátási helyek

A kollégiumban található helyiségek összkomfortosak, funkciójuk ellátására alkalmasak. Tanulóinkat három ágyas szobákban helyezük el. Minden szobában van hideg – és meleg vízszolgáltatás, személyenként szekrények, polcok, íróasztalok. A vizesblokkok, főzőhelyiségek, tanulószobák, társalgók teszik komfortossá kollégistáink életét. Pihenőpadokkal ellátott parkunkban sétára, kikapcsolódásra van lehetőségük diákjainknak. A kollégium mellett található kondicionáló terem, tornaterem, villanyfényes bitumenes kézilabdapálya sportolási lehetőségeket biztosít. Tanulóink kikapcsolódását, valamint eredményes órai felkészültségét segítik a számítógéptermekek.

A kollégium nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

A kollégium alapfeladata, hogy biztosítsa a megfelelő lakhatási és tanulási feltételeket azon tanulóknak számára, akiknek lakóhelyén nincs lehetőség a tanuláshoz, a szabad iskolaválasztáshoz való jog érvényesítésére, a nemzetiségi oktatásra, illetve akiknek a családja nem tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges körülményeket.

A kollégium kiemelt társadalmpolitikai szerepe és feladata, hogy fenntartsa a társadalmi mobilitást: esélyeket teremtsen, biztosítsa a hozzáférést a jó minőségű tudáshoz, segítse a szociális, kulturális hátrányok leküzdését, a társadalmi integráció folyamatát. Fontos szerepe van az egész életen át tartó tanulás megalapozásában, a tanuláshoz szükséges készségek és képességek, a Nat -ban meghatározott kulcskompetenciák erősítésében, a tehetség felismerésében és fejlesztésében, a tanulók felzárkóztatásának segítésében.

A kollégium tevékenysége során megteremti a feltételeket az tanulmányok sikeres folytatásához, kiegészíti a családi és iskolai nevelést és oktatást, egyúttal szociális ellátást, biztonságot, valamint érzelmi védettséget is nyújt.

A kollégium - megfelelő pedagógiai környezet biztosításával- elősegíti a társadalmi szerepek tanulást, a diákok önszerveződése során kialakuló közösségekben az együttélés, az együttműködés, az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak megismerését, gyakorlását, ezzel a kollégium hatékony támogatást nyújt a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.

A kollégiumi nevelés célja legfőképp a tanulók szocializációjának kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása.

A kollégium - céljai elérése érdekében - diákközpontú, az egyén és a közösség harmóniáján alapuló környezetet és tevékenységrendszer alakít ki, melynek főbb alapelvei:

- az alapvető emberi és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése,
- demokratikus, humanista, nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása,
- a tanulók és közösségeik iránti felelősség a bizalom, szeretet, segítőkészség,
- szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a oktató tevékenységében,
- az alapvető erkölcsi normák érvényesítése,
- az egyéni és életkori sajátosságok figyelembevétele,
- építkezés a tanulók aktivitására, öntevékenységre, önszervező képességére,
- az integrált nevelés, az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása,
- a szülőkkel, a kollégiumhoz kapcsolódó iskolákkal, a társadalmi környezettel való konstruktív együttműködés,
- a nemzeti hagyományok megőrzése, a nemzeti azonosságtudat fejlesztése,
- a nemzetiségi azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása.

A kollégiumi nevelést és oktatást nemcsak a közneveléshez tartozó feladatok ellátásának tekintjük, hanem a szülői felügyelet körébe tartozó nevelő tevékenységben való aktív részvételnek is. Kiemelt figyelmet fordítunk tanulóink testi, érzelmi, értelmi, és erkölcsi fejlődésére.

A kollégiumra jellemző:

- ahová hazamegy a tanuló az iskola után,
- amely magában hordozza a jó család ismertetőjegyeit,
- ahol a támogató oktató szigorúan követel, és következetessége szeretettel párosul,
- amely igyekszik többlet lehetőséget nyújtani a tudás gyarapításához,
- amely érdekes lakóhely tele tudás, képességfejlesztési alkalmakkal, kapcsolatteremtési lehetőségekkel,
- amelynek, mint helyi társadalomnak a működése során - átélve, észrevétlenül - sajátítják el a diákok az érdekkifejezést, ütköztetés és érvényesítés demokratikus technikáit, a demokrácia alapértékeit,
- amely nemcsak a ma társadalmi minimumnak tekintett végzettséghez segíti eljuttatni a fiatalokat, hanem annál magasabb szintre is.

A tanulóink iránt érzett felelősség jegyében kiemelt céljaink közé tartozik:

- A kollégista személyiségének fejlesztése, adottságaik, képességeik kibontakoztatása, optimális szintre emelése, műveltségük gyarapítása, önművelésre való igény kialakítás.
- Olyan erkölcsös, becsületos, jellemes, erős akaratú, önmagukkal és másokkal szemben

igényes, önismerettel rendelkező, öntudatos, saját érdekeit, életprogramját megteremteni, érvényesíteni tudó, mások értékeivel és érdekeivel toleráns, egyéni és közösségi sikerességre törekvő, minden helyzetben viselkedni tudó, hazáját szerető magyar állampolgárok nevelése, akik az értékrendszerben meghatározott értékeket tisztelik, elfogadják, magukénak tekintik.

- A kollégista segítése a reális életpálya választásában, az arra való felkészülésben.
- A kollégiumi csoportok, közösségek spontán alakulásának, fejlődésének elősegítése, kialakítása, fejlesztése.
- A kollégista felkészítése a közösséggel való pozitív viszony, a harmonikus társas kapcsolatok, az együttműködés és a társadalmi aktivitás kialakítására.
- A demokrácia működésének szabályaival, az érdekeltségek, az érdekütköztetések alkalmazásával, az önkormányzó képesség kialakításával, a felelős döntési helyzetekbe hozással a növendékek felkészítése a társadalmi élet gyakorlatára,
- A nevelés oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása, és a tehetség-gondozás.

A kollégium a szülővel és az iskolával együttműködve hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló eredményesen fejezze be a tanulmányait választott iskolájában.

A tanuló a kollégiumi nevelési folyamat során elsajátítja a társadalomba való beilleszkedéshez és a családi életben a hivatás gyakorlásában, az állampolgári létben az önálló életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket:

- elsajátítja és követi az alapvető erkölcsi normákat,
- képes az egészséges és kulturált életmód kialakítására,
- sokoldalú képzettsége, műveltsége párosul az új ismeretek befogadásának és a folyamatos megújulásának a képességével,
- kialakul reális társadalomképe,
- rendelkezik az önszervezéshez, a demokratikus érdekérvényesítéshez szükséges képességekkel,
- tudása versenyképes, önértékelő képességére, szakmai felkészültségére alapozva választ tud adni a szakmai kihívásokra,
- képes az együttműködésre, az emberi kapcsolatok kialakítására és továbbépítésére,
- másokhoz való viszonyában toleráns, empátiával rendelkezik, társadalmi szemléletét a szolidaritás jellemzi,
- ismeri nemzetünk, nemzetiségeink kulturális, történelmi hagyományait.

A kollégiumi nevelés feladatai

A kollégium, a kollégiumi jogviszony fennállása alatt biztosítja diákjai számára azok iskolai tanulmányai folytatásához szükséges kollégiumi feltételeket.

A kollégium nevelés feladata különösen:

A tanulás tanítása

A kollégiumi nevelés feladata a diákok egyéni fejlődésének elősegítése, a hátránnyal küzdők felzárkóztatása, a gyermekek tehetségének kibontakoztatása. Ennek érdekében a kollégium lehetőséget biztosít az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztésére, valamint arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. Ezzel fejleszti a kreativitást, erősíti a tanulási motívumokat, az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyát. Fontos, hogy a tanulók elsajátítsák az információkeresés különböző formáit az iskolai könyvtárban az egyéni fejlesztés elmélyítése érdekében, az információk megtalálásának célravezető útjain keresztül. Törekszik a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges helyes énkép, a pozitív önértékelés kialakítására. Segíti a mindennapi feladatokra történő felkészülést. A kollégiumnak gondot kell fordítania arra, hogy az ismeretek elsajátítása közben a tanulásra belső igény ébredjen a tanulóknál, mindennapi életük részévé váljon a tanulás. A

tanulás tanítása, az ismeretszerzést elősegítő beállítódások kialakítása hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helyzetállásukat a munka világában is.

Az erkölcsi nevelés

A kollégium feladata az alapvető erkölcsi normák megismertetése, elfogadtatása, valamint ezen normák beépülésének elősegítése a tanulók mindennapi életébe, személyiségükbe. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű, készítsen fel az elkerülhetetlen érték-konfliktusokra valamint azok kezelésére, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési kérdéseire, problémáira. A kollégiumi közösség élete, a kollégiumi támogató oktatók példamutatása segítse elő a tanulók életében az olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, a szociális érzékenység.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégium az iskolai tanulmányokra alapozva, az kiegészítve segítse elő a nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományainak megismerését. A kollégiumi foglalkozások keretében a diákok tanulmányozzák a magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el és gyakorolják azokat az ismereteket, egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. A nevelés révén alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme, minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumi nevelés elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését, az abban való állampolgári részvétel jelentőségét. Ezzel is erősíti a diákokban a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremtve az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A kollégium megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelességeket. A közügyekben való aktív részvétel megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképeség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának folyamatában kiemelt szerepet és megfelelő teret kap a kollégiumi diák-önkormányzati rendszer.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljon az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai. Kiemelt feladat a tanuló helyes, reális énképének, illetve önértékelésének kialakítása. Elő kell segíteni a kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését, hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. Ezért a kollégium kitéüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése. Ez segítséget nyújt a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő

konfliktusok kezeléséről. A kollégiumnak foglalkoznia kell a Nat-ban meghatározott szexuális nevelés kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A kollégium ösztönözzé a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz-kezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A kollégiumi támogató oktatók motiválják és segítik a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium sportélete járuljon hozzá az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához. Fontos, hogy a kollégium a diákok számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus közeget biztosítson, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejlesztí izlésüket, igényességüket.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A kollégiumi nevelés feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál úgy, hogy önálló tapasztalati úton ismerjék meg a hátránnyal élők sajátos igényeit, élethelyzetét. Ez a segítő magatartás fejleszti a diákokban az együttérzést, együttműködést, problémamegoldást és az önkéntes feladatvállalást, mely elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A kollégiumi diáknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A kollégiumi nevelés során fel kell készíteni őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, melyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

A kollégiumnak- a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest- átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket (szakkörök, érdeklődési körök) kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését. A kollégium - a kollégium pedagógiai munkájával kapcsolatban álló iskolákkal együttműködve- valamennyi tanulója számára lehetővé teszi egyes kiválasztott szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a tanuló által választott életpályára való felkészülést.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A kollégiumnak, mint bentlakásos köznevelési intézmény sajátos adottságaiból adódóan segíteni kell, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való észszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. A kollégium a diák-önkormányzati tevékenység működtetésé keresztül segíti az autonóm, felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

Médiatudatosságra nevelés

Fontos, hogy a tanulók értsék, az új és hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés során az értelmező, kritikai beállítódás kialakításának nagy jelentősége van. A diákokkal ismertetni kell a média működésének és hatásmechanizmusának főbb törvényszerűségeit, a média

és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokat, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módját.

4.6. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei

A tanuló életrendje szervezésének pedagógiai elvei

A kollégium - belső életének szabályozása során - biztosítja a diákok optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, beleértve a rendszeres és egészséges étkezést, a tisztálkodást, az előírásoknak megfelelő egészségügyi ellátást. Figyelembe veszi a speciális tanulói, szülői és iskolai igényeket, valamint az intézményi hagyományokat, szokásokat is. A tanulók napi életének kereteit úgy szervezi, hogy az egyes tevékenységek belső arányai - a jogszabályi keretek között - a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak.

A kollégiumi élet megszervezésében jelentős szerepet tölt be a kollégium diákönkormányzata. A kollégiumnak biztosítani kell, hogy a diákok választott tisztségviselőik révén részt vehessenek a tanulóközösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében.

A kollégium életrendje igazodik az iskola működéséhez, figyelembe veszi a tanulás elsődlegességét, emellett megteremti a kereteket a pihenésre, szórakozásra és művelődésre is. Az életrend rugalmas, figyelembe veszi a tanulók szokásait, igényeit. Az életkori, biológiai fejlődés figyelembevételével biztosítja a meghatározott idejű zavartalan idejű pihenés, alvás feltételeit.

Az életrend kialakításánál (a házirend, tevékenységek, programok szervezésénél) figyelembe kell venni:

- a kötelező és szabadon választható foglalkozásokon való részvétel összhangját,
- az egyéni és életkori sajátosságokat,
- a diákok öntevékeny és önszervező képességét,
- az iskolával való együttműködés lehetőségének biztosítását.

A kollégium biztosítja itt tartózkodásuk teljes ideje alatt a tanulók folyamatos pedagógiai felügyeletét. A kollégiumba felvételt nyert tanulók a kollégiumi csoportba kerülnek. A kollégiumi csoport az Nkt. 4.§ 23. pontja szerint a kollégiumi tanulókból egy nevelési évre kialakított támogató oktató vagy az intézmény vezetője által megbízott személy által irányított tanulóközösség. A kollégiumi csoport létszáma minimum 18 fő, maximum 26 fő, átlagosan 25 fő.

A kollégiumi neveléshez és oktatáshoz, a szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozásokhoz, foglalkozási csoport szervezhető, mely legalább öt főből áll.

A kollégium- igazodva a köznevelési törvény rendelkezéseihez és a KNOAP-hoz - a nevelési folyamat során a tanulói tevékenységeket- annak céljától, jellegétől függően- kollégiumi programok, csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi.

A kollégiumban a heti 14 óra/tanulócsoporthoz képest fejlesztő foglalkozás mellett heti 10 óra/tanulócsoporthoz egyéni törődést biztosító vagy szabadidős foglalkozást kell tartani.

A foglalkozások teljes időtartama 24 óra/hét/tanulócsoporthoz.

A tanulóknak összesen 13+1+1=15 óra foglalkozáson kell részt venniük hetente.

A heti időkeret a kollégiumi feladatok, az egyes tanulócsoportok, tanítási év közben a tanítási hetek között átcsoportosítható

A tematikus csoportfoglalkozások óraszámát a technikus képzésben résztvevő 13. évfolyamos kollégisták számára csak ajánlott.

A csoportos foglalkozás minimális létszáma 5 fő.

Kollégiumi foglalkozások órakerete

A kollégium- a nevelési és oktatási feladatainak teljesítéséhez az Nkt. 28 § (1) bekezdésében meghatározott időkeret (kollégiumi csoportonként heti 24 óra) terhére- a tanulók részére kollégiumi foglalkozásokat szervez.

Foglalkozás típusa	Fajtái	
<p>a) Felkészítő foglalkozás egyéni és csoportos (kollégiumi csoportonként heti 13 óra) 1 óra 45 perces és közte 2 szünetet kell tartani</p>	<p>Rendszerese iskolai felkészülést biztosító</p>	<p>Tanulósobai szilencium Egyéni és csoportos foglalkozások. A tanuló a szobájában vagy a tanulóteremben tanul. A támogató oktató ellenőrzi a felkészülést és szükség szerint számonkéri a tanulót.</p>
	<p>Differenciált képességfejlesztő, tehetség kibontakoztató foglalkozás</p>	<p>A támogató oktató a képességek eredménye alapján egyéni fejlesztést folytat az érintett tanulókkal (felvételi, versenyfelkészítő foglalkozások)</p>
	<p>felzárkóztató, hátránykompenzáció</p>	<p>Tantárgyi korrepetálás</p>
	<p>Tematikus csoportfoglalkozás</p>	<p>Előírt témakörök és időkeretek között szervezhető (3. sz. melléklet)</p>
<p>b) Csoportvezetői foglalkozás (kollégiumi csoportonként heti 1 óra) (45 perces) <i>Közösségi foglalkozás a kollégiumi csoport számára</i></p>	<p>Közösségi foglalkozás a kollégiumi csoport számára</p>	<p>A kollégiumi csoport életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek, események, problémák megbeszélése, értékelése</p>
	<p>Diák önkormányzati tevékenység</p>	<p>Diáktanács megbeszélései, rendezvények szervezése, lebonyolítása</p>
	<p>Diákfórumok</p>	<p>Kollégiumi gyűlés, kisebb közösségek szerinti megbeszélések.</p>
<p>c) Szabadidő eltöltését szolgáló csoportos foglalkozás, tevékenység. Ezt a támogató oktató által irányított előre tervezett foglalkozást az éves tanulói foglalkozási tervben minden tanév elején megajánlott kínálatból választja ki a tanuló. A választását írásban kell jeleznie a támogató oktatóknál legkésőbb az adott tanév szeptember 30-áig. A foglalkozáson ezt követően a tanuló köteles részt venni. A szabadon választható foglalkozások időkerete: heti 1 óra</p>	<p>Foglalkozások</p>	<p>Szakkörök, szakmai, művészeti foglalkozások stb.</p>
	<p>Sportkörök</p>	<p>Labdarúgás. kondi, sport-és játék</p>
	<p>Rendezvények</p>	<p>Előadások, ünnepek, kollégiumi rendezvények az éves ütemterv szerint</p>

	Versenyek, vetélkedők	Műveltségi, szakmai, éves ütemtervben szereplő versenyek
--	-----------------------	--

A tanuló köteles részt venni heti

- 13 órában az a) pontban
- 1 órában a b) pontban
- 1 órában a c) pontban meghatározott foglalkozásokon.

Az (a) pontban lévő foglalkozások látogatása alól a tanuló - a kollégium házirendjében meghatározott elvek szerint, részben, vagy egészben, kivéve az ebben a keretben szervezett tematikus csoportfoglalkozásokat - felmentést kaphat.

Tematikus foglalkozások témakörei

1. A tanulás tanítása
2. Az erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. Testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
10. Pályaorientáció
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
12. Médiatudatosságra nevelés

A tematikus csoportfoglalkozások óraterve (éves óraszám)

Témakör	9.	10.	11.	12.	13.	Össz.
A tanulás tanítása	3	2	2	2	1	10
Erkölcsi nevelés	2	2	2	1	1	8
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	1	1	8
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	2	2	2	1	2	9
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1	5
Családi életre nevelés	1	2	2	3	3	11
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2	10
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	1	1	8
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2	10

Pályaaorientáció	2	2	2	2	2	10
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	3	3	12
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1	5
	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra	20 óra	106 óra

A kollégiumi foglalkozásokat a program tervnek megfelelő éves tanulói foglalkozási terv alapján kell megszervezni. Az éves tanulói foglalkozási terv kollégiumi csoportonként tartalmazza a kötelező foglalkozásokat, továbbá a kollégium egészére az előre tervezhető szabadon választható foglalkozásokat.

A kollégiumokban évi 36 nevelési héttel (a befejező évfolyamokon 31 nevelési héttel), ezen belül minden héten egy kötelező csoportfoglalkozással kell számolni. Ennek 60%-ára, azaz 22, illetve 20 csoportfoglalkozásra (órára) a rendelet kötelezővé teszi, hogy az itt megjelölt témákkal foglalkozzanak a kollégiumokban. A további idő a csoport és a kollégium, valamint a csoport tagjainak ügyeivel, szervezéssel, közösségi feladatok megszervezésével telik.

További témakörök:

- A kollégiumi házirend ismertetése.
- Tűz- és balesetvédelmi oktatás
- Mátészalka városlátogatás
- Szabadon választott téma feldolgozása
- Témazárók, illetve témakörök kidolgozásának módszerei
- Elsősök bemutatkozása, beilleszkedés a kollégiumba
- Advent. Mikulás, készülődés a karácsonyra.
- Készülődés a félévzárásra
- Félévi munka értékelése, teendők, tervek a következő félévre
- Elsősegély és katasztrófavészenyire felkészülés.
- Sport és egészség projekt
- Farsang
- Önkéntes feladatvállalás másokért
- Színház, múzeum, uszoda látogatás
- Záró foglalkozás, éves munka értékelése, élmények, tapasztalatok megbeszélése

A kollégiumnak - az éves tanulói foglalkozási terv elkészítéséhez - minden tanév első hetében fel kell mérnie, hogy hány tanuló és milyen szabadon választható foglalkozáson kíván a tanévben részt venni. Az éves tanulói foglalkozási tervet a támogató oktatók készítik elő, és a oktatótestület fogadja el, a kötelező foglalkozásokra vonatkozóan a tanév megkezdéséig, a szabadon választható foglalkozásokra vonatkozóan legkésőbb az adott tanév szeptember 30-ig. Az éves tanulói tervet - az elfogadást követő három munkanapon belül - a helyben szokásos módon közzé kell tenni. A tanulók a közzétételtől számított hét munkanapon belül jelenthetik be írásban a támogató oktatóknak, hogy melyik szabadon választható foglalkozásokon kívánnak részt venni.

A tanulás tanítása

A kollégium a foglalkozások és a tevékenységek során támogatást nyújt abban, hogy a tanulók eredményesen fejezzék be választott iskolájukat.

Nagy jelentősége van az egyénre szabott tanulási módszerek elsajátításának, ezzel segítve az iskolai órákra való felkészülést, a jó eredmények elérését, a hátránnyal küzdők felzárkóztatását, a gyermekek tehetségének kibontakoztatását.

A tanulás tanítása, az ismeretszerzést és hasznosítást elősegítő beállítódások kialakítása nagymértékben hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Sajátítsa el és legyen képes alkalmazni a hatékony tanulási technikákat.
- - A tanuló – támogató oktató segítségével - legyen képes a számára legalkalmasabb módszereket kiválasztani.
- Tudjon szelektálni a megszerzett ismeretek, információk között.
- Alkalmazza a tanulást segítő hagyományos és modern eszközöket, használja a könyvtárat, és a feladatai megoldásához megfelelően tudja kiválasztani a szükséges szakirodalmakat.
- Legyen képes elemezni, értelmezni, rendszerezni a megszerzett ismereteket.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	3	2	2	2	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- különböző tanulási technikák és módszerek alkalmazása - a megszerzett és elsajátított ismeretek értelmezése, rendezése- a könyvtárhasználat rendje és módszerei	<ul style="list-style-type: none">- Ismertessük az általánosan elfogadott tanulási módszereket, különös tekintettel a közösségben történő tanulásra.- Ismertessük az alapvető tanulási stílusokat, azok sajátosságait, az egyes stílusoknak leginkább megfelelő, hatékony tanulási módokat.- Gyakoroltassuk az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikákat.- A gyakorlatban sajátítsa el a tantárgyhoz kapcsolódó ismeretek, tartalmi elemek szabatos szóbeli és írásbeli megfogalmazását.- Elemezzék, értelmezzék, rendszerezzék a megszerzett ismereteket.- Könyvtárlátogatással segítsük elő, hogy megfelelő módon és hatékonyan tudja használni a könyvtár nyújtotta ismeretszerzési lehetőségeket. <hr/> <ul style="list-style-type: none">- Készítsük fel a diákokat a tudatos, tanulást segítő internethasználatra.- Kérjük számon a megszerzett ismereteket és vessük össze az alkalmazott tanulási technika kiválasztásával, megfelelőségével.				

Az erkölcsi nevelés

A kollégiumi nevelés során fontos, hogy a diákok megismerjék az alapvető erkölcsi normákat, és ezek a normák beépüljenek személyiségükbe, mindennapi életükbe, tevékenységükbe.

Lényeges, hogy az erkölcsi nevelés a napi élet gyakorlatából, tapasztalataiból vegyen példákat, egyben készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra és azok kezelésére.

A kamasz fiatalok esetében különösen jelentős, hogy segítsen számukra választ találni erkölcsi kérdéseikre, az esetleges problémáikra. Az erkölcsi nevelés nagy hatással van a közösség és az egyén életére egyaránt.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Lássa be az erkölcsi felelősség fontosságát.
- Gyakorlati és iskolai tapasztalatai, ismeretei révén ismerje fel a morális helytállás jelentőségét.
- Képes legyen megfelelő erkölcsi választásokra.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	2	2	2	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
<ul style="list-style-type: none"> - erkölcsi érzék kifejlődése és szerepe - felelősség- és kötelesség-tudat - a munka megbecsülése - mértéktartás, együttérzés, segítőkészség 	<ul style="list-style-type: none"> - Mutassuk be az embert, mint értékelő és erkölcsi lényt. - Szerepgyakorlatokon keresztül, a drámapedagógia eszközeivel teremtünk összhangot a lelkiismeret szabadsága és a személy erkölcsi felelőssége között. - Példákon keresztül utalunk az erkölcsi értékek és az erkölcsi érzék kialakításának jelentőségére az emberi kapcsolatokban. - Irodalmi, történelmi személyiségek életén keresztül ismertetjük a különböző erkölcsi választásokat és ezeket értékeljük. - Mutassunk be a mindennapi élet tapasztalataiból a morális helytállás jelentőségét, az egyéni döntések meghozatalában betöltött szerepét. - Ismertessük fel a diákokkal az erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzeteket. 				

Nemzeti öntudat, hazafia nevelés

A kollégiumi foglalkozások lehetőséget biztosítanak arra, hogy a tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

Ennek révén kialakul bennük a szűkebb és tágabb közösséghez való tartozás, a hazaszeretet érzése.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Ismerje fel a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket.
- Tudatosuljon a közösséghez tartozás, a hazaszeretet fontossága.
- Váljon nyitottá más népek kultúrája iránt.
- Ismerje országunk és a magyarság nemzeti szimbólumait.
- Ismerje a magyar tudomány, kultúra és sport kiemelkedő személyiségeit.
- Legyen kellő ismerete a település kultúrtörténetéről, hagyományairól.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	2	2	2	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
<ul style="list-style-type: none"> - közösséghez tartozás, hazaszeretet - nemzeti, népi kultúránk értékei, hagyományai - a hazánkban élő nemzetiségek kulturális szokásai, emlékei, jelene - nemzetünk kapcsolódása Európához 	<ul style="list-style-type: none"> - Mutassuk be nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. - Történelmi előadásokon keresztül alakítsunk ki pozitív attitűdöt a településhez, az országhoz, a nemzethez. - Ismertessük általában az Európához és az Európai Unióhoz való tartozásunk jelentőségét, történelmi alapjait. - Mutassuk be a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket. - Ismertessük a nemzeti és az európai identitás kapcsolatát. - Ismertessük a nemzeti és az európai identitás kapcsolatát. - Egyéni témafeldolgozások révén mutassuk be a hazai nemzetiségek kulturális és nyelvi sokféleségét. 				

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumban folyó nevelés sajátos pedagógiai eszközei révén elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését.

A közösségi tevékenységek gyakorlásával a diákok átélhetik annak jelentőségét, hogy mit is jelent a felelős állampolgári részvétel a közügyekben a közösség és az egyén számára egyaránt.

Ez tágabb értelemben sokat segít a nemzeti öntudat erősítésében, és egyben összhangot teremt az egyéni célok és a közösségi jó között.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Ismerje a demokratikus állam működésének főbb elemeit (választási rendszer, helyi önkormányzatok, törvényhozás, kormány, igazságszolgáltatás, fegyveres testületek stb.).
- Legyen tisztában a jog szerepével a társadalmi életben.
- Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.
- Képes legyen belátni a kollégiumi diák-önkormányzat jelentőségét a kötelezettségek és a jogok gyakorlása során.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	2	2	2	1	2
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
<ul style="list-style-type: none"> - a demokratikus jogállam felépítése - a felelős állampolgári magatartás jelentősége - a demokrácia elvei és gyakorlati megvalósulása - cselekvő állampolgári magatartás és törvénytisztelet 	<ul style="list-style-type: none"> - Ismertessük a demokratikus jogállam működésének alapelveit, az állampolgárság fogalmát és az alapvető állampolgári jogokat. - Szerepjátékokon keresztül értessük meg a cselekvő állampolgári magatartás és a törvénytisztelet jelentőségét. - A diák-önkormányzati munka révén gyakorolja a közügyekben kifejtett hatékony együttműködés jelentőségét, a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránti érdeklődés fontosságát. - A kollégium szervezeti felépítésének (házirend, napirend, DÖK, közgyűlés) megismerése. Aktív részvétel a kollégiumi programokon. - Tevékenyen vegyen részt a kollégiumi diákönkormányzat munkájában, így a demokratikus elvek megvalósításában, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításában. 				

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumi nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.

A közösségi lét, a csoporthoz tartozás, az egymás közötti interakciók elősegítik a reális énkép és az önértékelés kialakulását, melyek a személyiségfejlődés meghatározó elemei.

Mód van a mások helyzetébe történő beleélés képességének kialakítására, mások elfogadására.

Ezek a képességek elősegítik, hogy kulturált közösségi élet alakuljon ki a kollégiumban.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Ismerje meg az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő, illetve gátló személyiségvonásokat.
- Legyen tudatában, hogy a gondosan kiválasztott és mély emberi kapcsolatok mennyire értékesek az emberi együttélésben.
- Életkorának megfelelő választékossággal legyen képes a társas kommunikációra.
- Alakuljon ki a tanulóban a választási lehetőségek felismerésének képessége, és döntési helyzetekben legyen képes e lehetőségeket mérlegelni.
- Válgják természetessé benne a másik ember személyiségének tisztelete és megértése, a helyes önismeret kialakítása, önmaga felvállalása.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	1	1	1	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
<ul style="list-style-type: none"> - az önismeret és társas kapcsolati kultúra - az empátia és mások elfogadása - a tudás és tapasztalat jelentősége - társas kommunikáció 	<ul style="list-style-type: none"> - Ismertessük az önismeret és a társas kapcsolati kultúra meghatározó jellemzőit. - A csoport aktív közreműködésével segítsük elő a megalapozott önismeret kialakítását. - Mutassuk be a kulturált társas kapcsolatok, a helyes egyéni és közösségi élet szabályait. - Szerepjátékok segítségével alakítsuk ki, illetve fejlesszük a mások megértéséhez és tiszteletéhez szükséges képességeket. - Csoport előtti megmértetés révén segítsük elő a pozitív énkép kialakítását az eddig elsajátított készségekre és tudásra alapozva annak érdekében, hogy a diákok sorsukat és életpályájukat maguk alakítsák. 				

Családi életre nevelés

A család, mint a társadalom alapvető közösségi építőköve különös jelentőséggel bír a fiatalok kiegyensúlyozott személyiségfejlődésében.

A kollégiumnak éppen ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése.

A kamaszkorban kiépülő párkapcsolatoknak is fontos szerepe van a későbbi családi közösség kialakításában.

Egymás tisztelete, a másik iránt érzett felelősség, a helyes szexuális kultúra és az erkölcsi értékek kialakítása döntő jelentőségű, melyben a kollégiumi nevelésnek fontos szerepe van.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Ismerje a különféle szerepeket és szabályokat a családban.
- Tudatosuljon a családalapítás, családtervezés, a helyes párkapcsolat és felelősségvállalás fontossága.
- Ismerje meg a helyes szexuális kultúra jellemzőit és kialakításának jelentőségét a párkapcsolatokban.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	1	2	2	3	3
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
<ul style="list-style-type: none"> - a család szerepe, jelentősége az egyén életében - együttműködés és felelősségvállalás a családban - szexuális kultúra - családtervezés - konfliktusok a családban 	<ul style="list-style-type: none"> - Példákon keresztül mutassuk be, hogy a családi élet színtere a családi otthon. - Ismertessük a család szerepét, jelentőségét az egészséges testi és lelki fejlődés kialakulásában. Hangsúlyozzuk az idős családtagokkal való kapcsolattartás, együttműködés és támogatásuk fontosságát. - Mérjük fel, hogy kinek, mit jelent a család, az otthon. - Szemléltessük a családi munkamegosztást, ennek helyét és szerepét a családi közösségben. - Ismertessük a helyes, felelősségteljes párkapcsolat jelentőségét és kialakításának folyamatát. - Ismertessük a helyes szexuális kultúra jellemzőit és jelentőségét a férfi-nő kapcsolatban. - Szerepjátékokon keresztül mutassuk be a családban előforduló konfliktusokat és kezelésük módját. 				

Testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életritmus és életvitel kialakítása, tudatosítása meghatározó jelentőségű a fiatalok számára.

A tanulók a kollégiumban olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátíthatnak el, olyan szokásokat tanulhatnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében.

A kollégium sportélete nagymértékben hozzájárulhat az egészséges életmód kialakításához és fejlesztéséhez.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Legyen tisztában a helyes életritmus és életvitel személyiségre, testi fejlődésre kifejtett pozitív jelentőségével.
- Ismerje fel az egészséget fenyegető tényezőket, a szenvedélybetegségeket, és ismerje ezek megelőzésének módjait.
- Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás, az egészségtudatos életmód.
- Legyen tisztában az egészség, a sport és a lelki élet egymásra gyakorolt hatásával.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	2	2	2	2	2
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
<ul style="list-style-type: none">- egészséges életmód és életvitel- a sport hatása a lelki egyensúly megteremtésében és megőrzésében- prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	<ul style="list-style-type: none">- Ismertessük a rendszeres testmozgás és az egészségtudatosság kapcsolatát, az elhízás és a korszerű táplálkozás, egészséges életmód és életvitel összefüggéseit.- Ismertessük a káros szenvedélyeket, szokásokat, a teljesítménynövelő szerek használatának veszélyeit.- Mutassuk be és a gyakorlatban alkalmazzuk a rendszeres fizikai aktivitás és sport hatását a szervezetre. (Mozdulj: napi 15 perc aktív mozgás az egészségért.)- Ismertessük az érzelem-, feszültség szabályozás és agresszió megelőzését a sport, a mozgással járó tevékenységek révén.- Az egészségkárosító szokások kialakulása, a függőség veszélyei (alkohol, drog, dohányzás, bulímia/anorexia, játék/internet, egyéb függőség).<ul style="list-style-type: none">- Diáköri tevékenységek révén a tanulók tapasztalják meg az egyéni felelősség és döntés jelentőségét az egészséges életvitel és a szabadidős tevékenységek megvalósításában.- Rekreációs tevékenységek: séták, túrák, kirándulás, kerékpározás. Relaxációs technikák megismerése.- Az egészségügyi szűrővizsgálatok jelentősége a betegségek kialakulásának megelőzésében.				

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A hátránnyal élők iránt érzett felelősség, és az értük végzett önkéntes feladatvállalás megfelelő módon segíti a szociális érzékenységek kialakulását a tanulóknál.

A szűkebb és tágabb környezetünkben ilyen helyzetben élőkért végzett önkéntes feladatvállalás fontos személyiségfejlesztő hatással bír.

Az önkéntes feladatvállalási hajlandóság beépülése, megszilárdítása fontos nevelési feladat: a tudatos, felelősségteljes állampolgári lét alapvető velejárója.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Alakuljon ki segítő magatartás a fogyatékkal élők iránt.
- Tudatosuljon az együttműködés és az egymásra figyelés fontossága.
- Legyen motivált önkéntes feladatvállalásra a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű társak iránt.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	2	2	2	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- társadalmi felelősségvállalás és szolidaritás - önkéntes feladatvállalás másokért - összetartás és együttérzés	<ul style="list-style-type: none">- Ismertessük a hátrányos helyzet fogalmát.- Példákon keresztül mutassuk be a társadalmi felelősségvállalás fontosságát, a másokért érzett szolidaritás jelentőségét.- Ismertessük, hogy mit jelent fogyatékkal élni.- A segítő magatartás kifejlődése érdekében szervezzünk olyan diákkört, melyben beteg, idős emberek élethelyzetén javíthatunk.- Aktív részvétel a különböző civilszervezetek önkéntesség keretében végzett tevékenységében.- Az együttműködés, egymásra figyelés képességének kialakítása érdekében élethelyzeteken keresztül mutassuk be az egyéni felelősség és a közös felelősségvállalás egymásra hatását.- Ismertessük a tágabb közösségért (kollégium, település) végzett önkéntes munka lehetőségeit és jelentőségét.				

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A mai társadalmi, gazdasági helyzetben kitüntetett szerepe van a természeti környezet megóvásának.

A kollégiumi diáknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességeikre tekintettel használja.

Fel kell készíteni őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására, a környezet védelmét elősegítő tevékenységekre, közös cselekvésekre.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Ismerje fel a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket, és kerülje is el ezeket.
- Legyen képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani a kollégium belső és külső környezetét. Ne hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat.
- Részesítse előnyben a természetes, újrahasznosítható anyagokat.
- Legyen felkészülve a környezettudatos döntések meghozatalára, melyekben hasznosítsa a különböző tantárgyakban tanultakat.
- Legyen felkészülve arra, hogy érvelni tudjon a környezetvédő megoldások mellett.
- Válgják erkölcsi alapulvévé a természet tisztelete, környezete megbecsülése.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	2	2	2	2	2
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- a természet és az emberi környezet egymásra hatása	<ul style="list-style-type: none">- Ismertessük, és lehetőségeink szerint mutassuk be a környezetre káros anyagokat és tevékenységeket.				

<ul style="list-style-type: none"> - természeti erőforrásaink védelme - ipari termelés és a környezet védelme - gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan' 	<ul style="list-style-type: none"> - Mutassuk be (pl. természetfilm segítségével) az ember és természet egészséges együttélését. - A gyakorlatban szervezzünk természeti környezetet védő tevékenységeket, akciókat. - A szelektív hulladékgyűjtés gyakorlati megvalósulása a kollégiumban. - Mutassuk be az újrahasznosítható anyagok sokszínű felhasználhatóságát. - A tanulók adjanak számot az iskolában tanultak felhasználásával arról, hogy miként tudnának segíteni környezetük megővésében. - Ismertessük a környezetkímélő életmód előnyeit úgy egyéni, mint a közösségre gyakorolt hatása alapján.
--	---

Pályaorientáció

A kollégium olyan feltételekkel rendelkezik, melyek az öntevékeny tanulói cselekvések révén biztosítják a képességeik kibontakoztatását, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát. A különféle szakkörökön, önképző körökön képessé válhatnak arra, hogy a számukra megfelelő pályaválasztásuk érdekében megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. A pályaválasztáson túl egyben felkészülhetnek a választott életpályára is.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Legyen képes felismerni az önismeret szerepét a helyes pályaválasztásban, ismerje saját képességeit.
- Legyen képes mérlegelni saját pályaválasztási lehetőségeit.
- Tudjon önállóan tájékozódni a pályaválasztási dokumentumokban.
- Legyen képes megérteni a munkahelyi feladatokat és elvárásokat.
- Tudja alkalmazni az álláskeresés különböző technikáit, alakítsa ki a megfelelő kommunikációs stílust.
- Tudatosuljon benne, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek.
- Rendelkezzen megfelelő ismeretekkel választott szakmájával, hivatásával kapcsolatban, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	2	2	2	2	2
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
<ul style="list-style-type: none"> - tevékenységek és szakmák jellemzői - különféle életpályák bemutatása - a munka világa és jellemzői - továbbtanulási lehetőségek 	<ul style="list-style-type: none"> - Mutassuk be a különféle szakmákat és a betöltésükhöz szükséges képességeket, adottságokat, ergonómiai elvárásokat. - Önismereti teszt segítségével mérjük fel a tanulók személyiségjellemzőit, érdeklődési körét és ehhez kapcsolódóan a pályaválasztási lehetőségeit. - Mutassuk be, milyen pályaválasztási dokumentumok léteznek és azok hogyan használhatók. - Ismertessük és gyakoroltassuk az álláskeresés (bemutatkozás, interjú, pályázat írás stb.) különböző technikáit. - Munkavállalás Nyugaton és árnyoldalai. - Mutassuk be, hogy a folyamatos tanulás, az újabb képzettség megszerzése mennyiben segíti a pályamódosítást, és munkanélkülivé válás esetén az újbóli elhelyezkedést. 				

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A pénz világának, a helyes gazdálkodás alapvető szabályainak megismerésére a kollégium megfelelő helyet és lehetőséget biztosít a tanulók számára. Működése egyben megfelelő példát mutat arra, hogy miként kell és szabad a javakkal ésszerűen gazdálkodni, a fogyasztás szerkezetét a lehetőségekhez viszonyítva megfontolt módon kialakítani. Az egyéni és közösségi érdekek jól összehangolhatók a diák-önkormányzati munka révén. Gyakorolhatók a döntés és a felelősség egymásra hatásából adódó helyzetek.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Ismerje a társadalmi, gazdasági problémák kialakulásának okait.
- Tanulja meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.
- Tudja alkalmazni a pénzkezelés különböző technikáit.
- Tudatosuljon benne a munka jelentősége, mint a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze.
- Legyen tisztában a vállalkozások szerepével, a kockázatvállalás fontosságával és veszélyeivel.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	2	2	2	3	3
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- a gazdaság működésének alapjai - a családi gazdálkodás - munka, fogyasztás és gazdálkodás - pénzkezelés technikái - vállalkozás és kockázat	<ul style="list-style-type: none">- A helyes családi gazdálkodás bemutatása különféle családszerkezetben.- Példákon keresztül ismertessük, milyen problémák adódhatnak a társadalomban a helytelen gazdálkodás miatt és ezek milyen következményekkel járnak.- Ismertessük és a lehetőségeknek megfelelően gyakoroltassuk a banki műveleteket (csekk kitöltése, bankkártya használata, pénzátutalás stb.).- Mutassuk be a munkával szerzett jövedelem és az ebből finanszírozható javak, szolgáltatások összefüggéseit.- Ismertessük a vállalkozás lényegét, alapvető formáit és a működési módjukat.- Példákon keresztül mutassuk be, mit jelent a kockázatelemzés, a kockázatvállalás, miért van ennek jelentősége, és melyek a veszélyei.				

Médiatudatosságra nevelés

A társadalmi élet szinte minden mozzanatát áthatják a különféle médiumok.

A diákok kollégiumi nevelésének szempontjából tehát fontos, hogy értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét, a társadalom és a média kölcsönös kapcsolatát.

A médiatudatosságra nevelés során a megfelelő értelmező, kritikai beállítódás kialakításának és fejlesztésének meghatározó jelentősége van valamennyi korosztály számára.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Alakuljon ki kritikai érzéke a médiatartalmak megválasztásához.
- Képes legyen az online kommunikáció hatékony felhasználására.
- Ismerje a reklám hatását a fogyasztásra.
- Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.
- Ismerje meg a közösségi tartalmak etikus, jogszabályok szerinti használatának és felhasználásának szabályait.

- Tudatosuljanak az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, a függőséggel (internet, számítógépes játékok) és egyéb veszélyekkel és azok elkerülésével kapcsolatos ismeretek.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	1	1	1	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
<ul style="list-style-type: none"> - a média társadalmi szerepe - a reklám és a fogyasztás összefüggése - a médiatartalmak és a valóság összefüggése - az internet használatának szabályai, a helyes etikai magatartás és felelősség - a számítógép, az internetfüggőség veszélyei 	<ul style="list-style-type: none"> - Ismerkedés a hagyományos médiával a különféle folyóiratokon, kiadványokon keresztül. - Az elektronikus médiák (internetes ismeretterjesztő oldalak, e-book stb.) használatának gyakorlása. - Reklámok céljainak, hatásainak bemutatása különféle (pozitív és negatív) példákon keresztül. - Jogszabályok, etikai előírások ismertetése a hagyományos média és az internet használat esetében. - Gyakoroltassuk különféle ismeretek hozzájutásának módjait az internetes keresők segítségével. - Az adatbiztonság szabályainak, megteremtési lehetőségeinek ismertetése. - Az internet- és játékküggőség káros hatásainak bemutatása. - A média negatív szerepe, a „virtuális valóság” hatása viselkedésünkre, életmódunkra. - A reklámok szerepe és üzenete. 				

4.6.1. A tanulók életrendje, tanulása, szabad ideje szervezésének pedagógiai elvei

A tanulás szervezésének pedagógiai elvei

A tanulás minden kollégista alapvető kötelessége. A zavartalan tanulás feltételeit, a kollégium biztosítja.

A tanulószobai foglalkozások szervezésénél figyelembe kell venni:

- tanulók egyéni szokásait,
- a tanulók elért eredményeit.
- A tanulóval szembeni elvárás meghatározásakor hangsúlyt kell kapnia:
- a képességnek,
- a szorgalomnak,
- az elért eredménynek.

A tanulószobai foglalkozások szervezésénél lehetőséget kell biztosítani a zavartalan egyéni tanulásra, amely pedagógiai szempontok alapján indokolható, és nem ellenkezik a házirend előírásaival. Kerüljön sor a megtanultak számonkérésére. Szilencium időn túli tanulásra is legyen lehetőség a napirend adta kereteken belül. A támogató oktató által biztosított kedvezmények legyenek ösztönzőek, biztosítsák a fejlődést és előrehaladást. Az eredményen túl a befektetett munka is legyen mérvadó. A támogató oktatónak a tanuláselméleti ismeretek alkalmazásával, a tudás – és gondolkodás kultúra fejlesztésével, s a tanulásmenedzsment módszereivel kell segíteni az egyéni igények kielégítését.

Ahhoz, hogy megfelelő eredményeket érjünk el szükséges:

- kiegyensúlyozott, inger gazdag nevelési környezet,
- a segítő szándékú biztonságos környezet megteremtése.

A kollégium tudásközvetítés egyik része, formája a tanulók mindennapi felkészülésének segítése, a tanulási munka támogatása, tanulásirányítás, tanulászervezés.

A tanulók iskolai felkészülése a támogató oktató felügyeletével történik. A támogató oktató megfigyeli a tanulástechnikákat, módszereket és szükség esetén közvetlenül beavatkozik, rendszeres folyamatos felkészülésre szoktatja tanítványait.

A tanulás stílusának, módszerének korrigálása fontos a tanulás hatékonyságának fokozása érdekében.

A szabadidő szervezésének pedagógiai elvei

A kollégiumnak- a nevelési és oktatási feladatok teljesítéséhez- olyan foglalkozásokat kell szerveznie, amelyek a szabadidő hasznos eltöltését megfelelően szolgálják. A lehetőségek egy olyan széles tárházát kell nyújtani, melyből minden tanuló érdeklődési körének megfelelően tud választani. A tanulónak legyen módja az érzelmi, értelmi és fizikai feltöltődésre, önművelésre, ismeretei, tudása szélesítésére, gyarapítására.

Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások

A foglalkozások meghirdetése a tanulók érdeklődésének és a szakos ellátottságának a függvénye. Az utóbbi években hagyományosan a következő szakkörök kerültek meghirdetésre: informatika, elsősegélynyújtás, önismeret, rajz-kézművesség, háztartástan, filmklub, sport-és játék, labdarúgás, asztalitenisz, kondi.

Kollégiumi rendezvények:

- elsős avató
- szüreti farsang
- mikulás nap
- karácsonyi ünnepség
- farsang
- gulyás parti
- csoportok közötti verseny
- karaoke
- megemlékezések nemzeti ünnepekről és emléknapijairól

Egyéb rendezvények:

- iskolai szintű rendezvényeken részvétel
- előadók meghívása bűnmegelőzési és egyéb témákban
- városi szintű rendezvényeken való részvétel
- helyi Vöröskereszt kirendeltségével közösen véradás szervezése

Versenyek, vetélkedők:

- katasztrófavédelmi verseny
- elsősegély verseny
- horgász verseny
- műveltségi és sportversenyek
- részvétel más intézmények által szervezett városi versenyeken

4.6.2. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A hozzánk kerülő fiatalok életüknek legsérülékenyebb, legkritikusabb időszakában vannak. A serdüléssel a szülői kapcsolatok gyengülnek, erősödik a kortárs csoportok és az egyéb információ-hordozók szerepe a tanulásban életvezetésben, mintaadásban. Ebben az időszakban különösen fontos, hogy érdemi hatást tudjunk gyakorolni személyiségfejlődésükre, amely nagymértékben meg-

határozza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat. A kollégium a szocializáció egyik fontos színtere. Lehetőséget nyújt az egészségesebb életmód kialakítására, magatartásmintáknak kialakítására. és begyakorlására.

Alapelve, céljai:

- Segítse a tanulókat a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megatartásában, bővítse, korszerűsítse a tanulók egészségi ismereteit.
- Az életvezetési képességek fejlesztése.
- Az oktatási-nevelési tevékenység egészséges környezetben való biztosítása, a környezet egészség támogató jellegének erősítése.
- A tanulói felelősségérzet fejlesztése egészségük megőrzéséért.
- Felkészíteni a tanulókat az őket érintő stressz hatások feldolgozására.
- Segíteni a környezeti és egészségtudatosság erősödését.
- Az egészségfejlesztésben érdekelt partnerek együttműködésének koordinálása.

Az egészség nevelés területei, tartalma, feladatok:

Higiénikus egészséges életvitel

- Az ember legfontosabb biológiai, pszichológiai, szociálpszichológiai jellemzőinek megismertetése.
- Emberismeret, empátia, alkalmazkodó képesség fejlesztése.
- Egyén és közösség, együttműködés.
- Kulturált viselkedés

Betegségek elkerülése, egészség megóvása

- Testi és személyi higiénia, tisztálkodás, öltözködés.
- Közlekedés kultúra és biztonság.
- Étrend (napi, heti)
- Baleset- megelőzés.
- Elsősegélynyújtás
- Sportrendezvényeken való részvétel.

Lelki egészség megóvása, krízis prevenció

- Önismeret, mely vonatkozik a fiatalok szociális, egészségi és érzelmi állapotára,
- magatartásbeli hiányosságokra.
- stresszt oldó technikák: sikeres emberek életútjának bemutatása.
- emberismeret, empátia.
- egyéni képességek és célok összhangja.

Függőséghez vezető motívumok feltárása, egészségkárosító szokások megelőzése

- Egészségkárosító növények
- Egészségkárosító élvezeti szerek.
- Serkentők, nyugtatók, drogok.
- Szenvedélybetegségek.
- Függőséghez vezető okok feltárása, tudatosítása.
- Évezeti szerek (drog, alkohol) egészségkárosító hatása, azok következményei.

Az egészséges táplálkozás

- Pl. tejbár, salátabár, árubemutató, kóstolók, receptverseny, terítési verseny.

A családi életre, szülővé nevelés témakörei

- Barátság, partnerkapcsolatok.
- A család funkciója, jelentősége.
- Érzések-érzelmek-értékek.
- Családtervezés.
- Terhesség, szülés, csecsemőgondozás.
- AIDS és más szexuális úton terjedő betegségek.
- Normálistól eltérő szexuális magatartás.
- Szülői felelősség / konfliktusok feloldása.
- Családalapítás, családjogi törvény.
- Betegbiztosítás, egészségügyi szolgáltatások, igénybevételek módjai.

Szabadidő-kultúra fejlesztése

- Rá kell mutatnunk, hogy kulturált formában is lehetséges a kikapcsolódás: kirándulás, zene esték, színház és/ vagy mozi látogatás, könyvtár, városi vetélkedők, KRESZ-tanfolyam stb.) A kulturált szórakozás megtanítása azért bír rendkívüli jelentőséggel, hogy fiataljaink a stressz és unalom elől ne az alkohol, drog és egyéb függő betegségek világába meneküljenek.

Az egészségnevelés formái, módszerei

- Csoportfoglalkozás
- Egészséges ételek készítése, kóstolása.
- Könyvtári kutatómunka.
- Sportversenyek és sportfoglalkozások, sportbemutatók.
- Vetélkedők, kirándulás.
- Filmvetítés.
- Rendezvények: előadás, egészségnap.

A módszerválasztás szempontjai

- Tevékenységközpontú és életszerű legyen.
- Élményközpontú, motiváló legyen.
- Feleljen meg a tanuló életkorának.
- Pozitív életszemléletet adjon.
- Együttműködésre épüljön.
- Sok játékos elemet tartalmazzon.

Tevékenységek:

Személyes példaadás, szakszerű ismeretközlés, gyakoroltatás (tapasztalat és élményszerzés) és rendszeres ellenőrzés biztosíthatja nevelésüket ezen a területen. Az egészséges életmódra nevelésre, illetve az egészségrontó káros szerek és szokások, - drogok, dohányzás, alkohol – hatásainak ismertetésére, prevenciójára minden lehetséges módon törekszünk.

a) Foglalkozásokon keresztül:

- Drog prevenció és bűnmegelőzési előadássorozat a Városi Rendőrkapitányság munkatársainak közreműködésével.
- Egészségvédelmi projektek

b) Kötelező kollégiumi foglalkozások.

c) Csoportos és egyéni beszélgetéseken keresztül.

d) Szülői értekezleteken keresztül

e) Elsősegély szakköri foglalkozások

Rendkívül fontosnak tartjuk a szabadidő célszerű hasznosítását, ezen belül a rendszeres testedzést, sportolást. Ezt segíti elő nagyon aktív kollégiumi sportéletünk, amely mind szervezett, mind egyéni formában lehetőséget nyújt a rendszeres sportolásra.

Az egészséges életmódhoz hozzátartozik az egészséges táplálkozás. Ösztönözzük tanulóinkat az egészséges ételek fogyasztására, a tudatos táplálkozásra.

Sportolási lehetőségek a kollégiumban:

Szabadidős sportfoglalkozások: labdarúgás, kondi, sport és játék (asztalitenisz, asztali foci.)

Házibajnokságok

Uszodalátogatás

Csoportok közötti verseny több sportágban, sorversenyek.

Arra törekszünk, hogy senki se legyen, aki hetente legalább 1-2 sportolási alkalmon nem vesz részt.

4.6.3. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, az önálló életkezdést elősegítő tevékenységek elvei

A tanulók fejlődését elősegítő tevékenység elvei

A serdülőkör, ifjúkör jellemzője az értelmi képességek növekvő differenciálása. Az egyéni érdeklődés, a motiváció, a gyakorlás lehetőségei, a siker és kudarcélmények, a követelmények különbözősége szelektív módon hat az értelmi fejlődésre. A szorgalom, a tanulási motiváció is elősegíti az értelmi képességek fejlődését. **Feladatunk, hogy:**

- neveljük tanítványainkat a nyitottságra, az új ismeretek igényére,
- segítsük elő az erkölcsi értékek elsajátítását,
- alakítsuk ki bennük a logikus érvelés készségét, a siker és kudarcélmények feldolgozását,
- tanítsuk meg őket cselekvéseik érzelmi és értelmi irányítására

A tehetséggondozás elvei

A tehetség a személyiség általános megnyilvánulása. Ennek összetevői:

- átlagon felüli képességek,
- kreativitás,
- feladat-elkötelezettség, melyekre hatással van a környezet, a család, az iskola és a kortársak.

A tanulóinknak a kiscsoportos keretekben segítséget nyújtunk az érettségi és egyéb tantárgyi vizsgákra való felkészülésben. Biztosítjuk számukra a számítógép és internet használatát, valamint rendelkezésükre áll az iskolai könyvtár is. Sportban tehetséges tanulóinknak edzési lehetőséget biztosítunk (konditerem, focipálya, tornaterem).

A tehetséggondozás tekintetében is szorosan együttműködünk az iskolával, lehetőségünk van az iskolai létesítmények használatára, tanulóink részt vehetnek az iskola által szervezett foglalkozásokon (pl.: emelt szintű érettségire való felkészítés).

Az iskolai és kollégiumi rendezvényeken rendszeresen szerepelnek kollégista diákjaink.

A kollégiumi diákönkormányzat keretében tevékenykedő tanulóinkat ösztönözzük az önálló munkavégzésre, lehetőségük van vezetési, szervezési képességeik fejlesztésére.

A felzárkóztatás elvei

A tanulók tanulmányi előmeneteli nincsenek mindig összhangban az iskola, a szülő, valamint a kollégium elvárásaival. A kollégiumi támogató oktató feladata, hogy:

- megismerje a tanulók képességeit, motivációit,
- meghatározza, hogy milyen segítő nevelési eljárásokat akar követni, milyen foglalkozások keretében és milyen módszerrel,
- meg kell határozni, hogyan szüntethetjük meg a hiányosságokat, hogyan végezzük a korrekciót, a fejlesztést.

A felzárkóztatás főbb formái:

- **Alapok pótlása:** Főleg elsősök esetében jelentős, amikor pótolni kell az általános iskolában elsajátított tudást és az új iskolatípus induló tudásszintje közötti különbségeket.
- **Hagyományos felzárkóztatás:** A tanév során a tananyaggal kapcsolatos tudáshiány pótlása. Olyan tanulóknál jelentkezik, akik képességeik alapján nem tudják az iskolai tanítás-tanulás során elsajátítani az ismereteket, több részletesebb magyarázatot, gyakorlást igényelnek.
- **Alkalmi felzárkóztatás:** Azok esetében, akik jelzik problémáikat pl.: dolgozatírás előtt vagy bukásra állna, esetleg az adott témakört nem érti.

Követendő elvek:

- a tanulás, a tudás értékének, fontosságának hangsúlyozása,
- a tudás iránti igény felkeltése
- az érdeklődés, az aktivitás felébresztése, fenntartása,
- önálló tanulás, önművelés kialakítása,
- rendszeres és folyamatos készülés begyakoroltatása,
- segíthetjük tanórán kívüli tanulással, korrepetálással,
- nevelőtanári szigorítást lehet alkalmazni (pótszilencium, kimenő megvonás, szaktanári korrepetálásra irányítás),
- szülők tájékoztatása a felmerült problémákról

4.6.4. A pályaválasztást, az önálló életkezdést segítő tevékenység elvei

A kollégista fiatalok jelentős hányadánál beszélhetünk meglévő területi hátrányokról. Származásuk, szociokulturális hátrányaik folytán nincsenek választási helyzetben, az általános iskolai pályafutás, az oktatás szelektív volta keményen meghatározza jövőjüket. Sok esetben nem rendelkeznek kellő információval sem.

A támogató oktatók feladata, hogy feltárja a gyermek továbbtanulási vágyait, elképzeléseit, segítse annak megvalósulását. Szolgáltasson kellő információval a gyermek és a szülő felé egyaránt a lehetőségeket illetően. A továbbtanulók esetében szakirodalommal, korrepetálással segítse elő a nagyobb felvételi esélyt. Élettapasztalatának átadásával-, az iskolával közösen- segítse elő az önálló életkezdést.

- A tevékenységek formáját és tartalmát a differenciálás alapján szervezzük.
- Meg kell adni a szülőknek a szükséges segítséget az ilyen irányú problémáik megoldásában.
- A helyes pályaválasztás elősegítésében segítséget adunk a tanulóknak a reális önismeret elsajátításával.
- A választott pálya iránti motiváltság, elhivatottság kialakítása a tanulóknál.
- Az önálló életvitelhez szükséges gyakorlatiasság, felelősség elsajátítása.

Cél:

- Mindenki megtalálja a számára legmegfelelőbb szakmát, továbbtanulási utat.(továbbtanulás, szakmai orientáció)
- Tudják alkalmazni az önmenedzselési technikákat.

Feladat:

- A tanulók felkészítése, az önismeret szerepének fontosságára
- Lehetőség biztosítása a saját képességek felismerésére, kipróbálására
- Az értékek és a realitások tudatosítása

- Sokszínű, sokirányú tanulmányi önképző, továbbtanulásra felkészítő, önmenedzselő ismereteket bővítő tevékenységek, lehetőségek szervezése

Tevékenységek, pályakép felépítése:

- Önismereti foglalkozásokon, csoportfoglalkozásokon
- Önmenedzselés megalapozása, fejlesztése egyéni beszélgetés, csoporttréning útján

4.6.5. Az önálló életkezdést segítő tevékenység elvei

Személyiségfejlesztés elvei:

- A tanulók egyéni törődés keretein belül feltárhatják egyéni problémáikat, ezek megoldásában számíthatnak a oktatóok segítségére, tanácsaira.
- Az intézkedésekben, cselekedetekben a diákok érdekének érvényesülése úgy, hogy hátrányos megkülönböztetés nem érheti, miközben a többi kollégista érdeke nem sérülhet.
- Csak értő kommunikáció nevelhet harmonikus személyiséget.
- Kollégiumunk lakói önismereti foglalkozásokon, csoportfoglalkozásokon megismerhetik személyiségük tulajdonságai, megkereshetik saját helyüket a közösségben.

Cél:

- A kollégiumi közösség értékeinek kialakítása úgy, hogy az egyéni érdekek is megvalósulhassanak.
- Ismerje, és fogadja el önmagát, legyen egészséges önbizalma, önkritikája, és kritikája.
- A közösség tagjai között természetes legyen az együttműködés, amely érdekegyeztetésen, egymás elfogadásán, alkalmazkodáson, kompromisszumkésztségeken, mások tiszteletén alapszik.
- Olyan személyiségek kerüljenek ki a kollégiumból, akik elfogadják nemzeti értékeinket, őrzik hagyományainkat, megtalálják helyüket az EU-ban.
- Nyílt, őszinte kommunikációs rendszer kialakítása.
- A tanulók iránti felelősség, bizalom, tapintat alkalmazásával, alapvető erkölcsi normák betartásával, az egyéni szükségletek figyelembevételével az személyiség fejlesztése.

Feladat:

- Értékharmonia kialakítása
- Mintaadás az értékes életre
- A tradicionális emberi, a magyar és helyi értékek képviselője, miközben tiszteletben tartjuk mások hagyományait és értékeit
- Az értékek átadása az életkori sajátosságok figyelembevételével
- Szeretetteljes légkör kialakítása
- Kiszámíthatóság, személyre szóló értékelés és minősítés
- Az életvitelt befolyásoló, az együttélést biztosító, a házirendben közösen megfogalmazott keretek, normák betartása

A csoportvezető feladata:

- A beilleszkedés segítése (szűkebb és tágabb értelemben)
- A tanulók alkalmazkodó készségének fejlesztése
- Bizalmi légkör kialakítása az egyénben és a csoportban
- Az önbizalom erősítése, a helyes önértékelés kialakítása (egyénilen és csoportban)
- Az egyéni törekvések és a közösségi érdekek összehangolása
- A közösen meghatározott szabályok betartása
- Kiemelten fontos feladat, hogy a kollégiumban egy időben zajló kommunikációs folya-

matok (diák-diák, diák-oktató, portás-diák, iskola-kollégium stb.) a különböző csoportokon belül és a különböző csoportok között egymást segítők legyenek.

Tevékenységrendszer:

- Önismereti foglalkozás szervezése a személyiség, jellem megismerésére, fejlesztésére
- Konfliktuskezelés, önértékelés fejlesztése, alkalmazkodás
- személyes beszélgetés a tanulóval, meggyőzés, megerősítés
- meghallgatás, bizalomépítés,
- beszélgetés a szülővel, közös álláspontra jutni a tanuló érdekében,
- beszélgetés az osztályfőnökökkel (közös álláspontra jutni a tanuló érdekében)
- élethelyzetek megbeszélése, dramatizálása csoportfoglalkozás keretében
- irodalmi alkotásokban, filmekben ábrázolt konfliktusok elemzése önismereti foglalkozásokon, csoportfoglalkozáson,
- konfliktusok, válsághelyzetek megoldásainak keresése szerepjátékokkal, szituációs játékokkal csoportfoglalkozáson, önismereti foglalkozáson,
- különböző szituációk elemzése egyéni és/ vagy csoportfoglalkozáson.

4.6.6. Nemzetiségekhez tartozó tanulók kollégiumi nevelése

A kollégiumi nevelésben meghatározó elem, hogy a többségi nemzethez tartozó tanuló a határainkon belül élő nemzetiségi és etnikai kisebbséghez tartozó tanulóval él, élhet együtt. A foglalkozások, és a tevékenységek célja ebben a témakörben az, hogy a kollégistában maradjon meg, sőt erősödjön a küldő környezettel, és alakuljon ki a kötődés a befogadó környezethez. A kollégista tartsa meg azokat az értékeket, amelyekkel a szülői ház, a felnevelő környezet „elküldte” a kollégiumba, s az új környezet értékei ugyanúgy épüljenek be a személyiségébe.

Ebből adódó célok, és feladatok:

- a szülőföld, és a hazaszeretet alapjainak kialakítása, ismerete
- országunk, nemzetünk ismerete, szeretete
- az anyanyelv szeretete, művelése, igényes használata
- a határainkon kívül, kisebbségben élő magyarok problémáinak ismerete, tisztelete ápolása
- nemzeti szimbólumaink (zászló, címer, Himnusz, Szózat, ünnepeink)
- a hazánkban élő nemzetiségek, kisebbségek jogainak ismerete, kultúrájuk, hagyományaik, nemzeti érzéseik tiszteletben tartása
- más népek nemzeti érzésének, kultúrájának tiszteletben tartása.

Fejlesztési követelmények:

A témakör fontos szerepet tölt be a kollégista közösségi identitásainak fejlődésében.

A témák feldolgozása segítse elő az iskolában tanult ismeretek más szempontú felhasználását.

4.6.7. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve

A kollégiumi támogató oktatóknak fel kell ismernie a hátrányos helyzetű, jó intellektuális képességekkel rendelkező az átlagosnál tehetségesebb tanulókat. Olyan feltételeket kell teremteni, amelyek lehetővé teszik minél több képesség megmutatkozását, fejlesztését.

Hatékony módszerekkel biztosítani szükséges a speciális képességek fejlődését (kollégiumon kívüli lehetőségek keresésével is).

Lehetőséget kell adni a kollégiumi közélet adta szociális képességek megmutatkozására, illetve fejlesztésére (különböző rendezvényeken történő szereplés).

A tehetséggondozás során az egész egyéniséget fejlesztjük intellektuálisan, érzelmileg, szociálisan. Megismerjük szükségleteiket és teret adunk kreativitásuknak. Segítséget nyújtunk a reális énkép kialakításában.

Módszerek:

- a gyermekhez való állandó odafordulás (érdeklődés, partnerként való kezelése),
- cselekvésre, munkára, játékra bátorítás
- kérdésre való bátorítás
- önálló ismeretszerzésre való ösztönzés
- önálló problémamegoldásra való ösztönzés
- beszélgetésekbe, vitákba való bevonás,
- szabadidő biztosítása az elmélkedésre, játékra,
- önkritika gyakorlásának elsajátítása,
- képzetfejlesztő, alkotásra serkentő feladatok adása.

4.6.7. A hátrányos helyzetű tanulóknál érvényesített nevelési elvek:

- általános intelligencia, intellektuális képességek, műveltség fokozott fejlesztése,
- a felismert speciális képességek fokozott fejlesztése, (egyéni, illetve differenciált foglalkozások megszervezésével)
- tehetséges kollégisták kreativitásának fejlesztése
- folyamatos motiváció: elkötelezettség a feladataik, munkájuk, tanulásuk, kiválasztott pályájuk szerepeinek, feladatainak megoldása iránt,
- érdeklődés, ambíció, kíváncsiság, tettekeszség, kitartás állandóan működő szinten tartása.

4.6.8. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenységek szervezésének elvei

A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei

A kollégiumi élet megszervezésében jelentős szerepet tölt be a kollégiumi diákönkormányzata. A kollégium biztosítja, hogy a diákok választott tisztségviselők révén részt vehessenek a tanulókörösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében.

A kollégiumi diákönkormányzat és az oktatótestület közötti kapcsolatot egy támogató oktató közvetlenül segíti. A diákönkormányzat vezetői havonta egy alkalommal, illetve szükség esetén többször is összeülnek. A kollégiumi diákönkormányzat legfontosabb fóruma évente két alkalommal közgyűlést tart. Lehetővé kell tenni, hogy a diákönkormányzat tagjai és vezetői megismerjék és a mindennapi gyakorlatban felelősen alkalmazzák a demokratikus érdekérvényesítés, a problémamegoldás és a konfliktuskezelés technikáit, módszereit.

A kollégium a maga sajátos eszközeivel kiépíti, folyamatosan ápolja és megújítja az önálló arcúlatához kapcsolódó hagyományait, erősíti a kollégiumi közösség együvé tartozását.

A művelődési és sportolási tevékenység szervezésnek elvei

A művészeti neveléssel a kollégium el kívánja érni, hogy a kollégisták személyes élményeik során találkozzanak esztétikai értékekkel, legyenek képesek átélni a művészeti alkotások által közvetített érzelmeket, indulatokat, gondolatokat. Alkotó helyzetek biztosításával ösztönözzük őket elképze-

léseik kifejezésére. Tegyük lehetővé a tehetséges kollégiumi tanulók számára a különböző alkotások készítését, produkciók (zenei, tánc és dráma, egyéb színpadi előadó művészet) létrehozását és bemutatását.

Neveljük a művészi kifejezés által nyitottságra, toleranciára az értékek élményeken és belátáson alapuló megbecsülésre. Teremtsünk lehetőséget tanulóink számára a kulturális rendezvényeken, programokon való részvételre. Ösztönözzük őket a könyvtár és egyéb kulturális és művelődési intézmények látogatására.

A kollégiumi sportoláshoz a alapot a megfelelő infrastrukturális és eszkozháttér biztosítása, ezek folyamatos fejlesztése és bővítése jelenti. Szabadidős tevékenységeinken belül nagy szerep jut a testmozgásnak, mind a napi sportfoglalkozások, mind pedig sportversenyek szervezése terén. Foglalkozásaink tervezésekor az „ép testben, ép lélek” azaz a szellem és a test edzésének megfelelő aránya. Arra törekszünk, hogy tanulóink fizikai teherbírása növekedjék, és egészséges életmódot folytassanak.

4.6.9. Gyermek-és ifjúságvédelem a kollégiumban

Kollégista tanulóink többsége hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű. Helyzetüket még nehezíti, hogy olyan kistelepülésekről jönnek, amely maga is hátrányos helyzetű, és ahol az országos átlagot meghaladó mértékű a munkanélküliség.

A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat a csoportvezető támogató oktató látják el az osztályfőnökökkel.

A támogató oktatók gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatai:

- A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulók felmérése.
- A tanulók és szülők tájékoztatása a lehetséges támogatásokról.
- Az osztályfőnökökkel való szoros kapcsolattartás.
- Súlyos veszélyhelyzet esetén az osztályfőnök azonnali értesítése.

4.6.10. Kollégiumi hagyományok és azok továbbfejlesztésének terve

Kollégista tanulóink részt vesznek az iskolai rendezvényeken, megemlékezéseken. Ezen kívül vannak külön kollégiumi rendezvényeink, amelyek évről évre megtartásra kerülnek, és immár részei lettek a kollégiumi hagyományoknak.

I. félév

- **Első Kollégiumi közgyűlés.** Új tisztségviselők megválasztása, éves programtervezet elfogadása.
- **Elsős avató.** Az első évfolyamos kollégista tanulók bemutatkozó műsora, játékos vetélkedő, tréfás eskütétel.
- **Szüreti farsang.** Szürettel kapcsolatos hagyományok bemutatása, versek, mondókák, játékos vetélkedők
- **Mikulás.** Mikulás nap alkalmából tréfás, vidám programok, ügyességi és sportvetélkedők
- **Karácsonyi ünnepség.** Meghitt karácsonyi műsor a kollégista tanulók közreműködésével.

II. félév

- **Második Kollégiumi közgyűlés.** Beszámoló az első félévben végzett munkáról. Első félév értékelése, a második félév programjának elfogadása.
- **Farsangi mulatság.** Farsangi jelmezbe öltözés, dalos, táncos előadások bemutatása.
- **Katasztrófavédelmi verseny.** Házi verseny, ahol az első helyen végző csapat képviseli a kollégiumot a városi katasztrófavédelmi versenyen.

- **Elsősegély verseny.** Házi versenyen, ahol a legjobban szereplő tanulók képviselik a kollégiumot a városi Vöröskereszt által szervezett elsősegélynyújtó versenyen.
- **Horgász verseny.** A sportszellem kialakítása, környezetünk védelme, az együttes tevékenység élménye.
- **Végzősök búcsúztatója.** Az érettségi vagy szakvizsga előtt álló utolsó éves kollégista tanulók ünnepélyes búcsúztatója.
- **Harmadik Kollégiumi közgyűlés.** A tanév értékelése, tanulók jutalmazása, oklevelek átadása.
- **Gulyás-parti.** Az év utolsó kollégiumi rendezvénye, közös főzés a szabadban.
- **Csoportok közötti verseny.** A csoportok egymás közötti versengése a tanév elejétől a végéig tart, részei különböző vetélkedők és házibajnokságok, az eredményhirdetésre a tanév végén kerül sor.

A felsorolt eseményeken kívül megemlékezünk nemzeti ünnepeinkről.

4.6.11. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

A környezet és az egészség egymással szorosan összefüggő fogalmak. Az épített és természeti környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet és környezet része.

A romló egészségi és környezeti állapotok miatt egyre nagyobb felelősség hárul a nevelési-oktatási intézményekre, oktatóokra a fiatalok környezettudatos és egészségtudatos magatartásának kialakításában.

A környezettudatosság és egészségfejlesztés az a folyamat, amely képessé teszi az embereket saját egészségük egyre nagyobb mértékű irányítására és javítására, környezetükkel való tudatos és harmonikus együttélésre.

Az egészségnevelésnek és környezeti nevelésnek intézményünkben vannak olyan elvei, amelyek meghatározzák, és egyben összetartják az intézmény működését, nevelési eljárásait, a támogató oktatók nevelőmunkáját.

- A környezetben minden mindennel összefügg, ezért az szükséges, hogy a környezeti nevelés és az egészségnevelés rendszer-szemléletű, holisztikus látásmódú legyen, s ez által tegye lehetővé az egésztől a részek felé való megismerést, több tudományterület összekapcsolását.
- A környezeti- és egészségnevelés élethosszig tartó folyamat, amely azonban nemcsak a kollégiumban folyik, hanem az élet más színterein is, sokszor negatív hatásokkal. Segítünk hozzá kollégistánkat, hogy a káros hatások kiküszöbölésével a környezet és egészség megvédéséhez szükséges tudást, készséget, értékrendszert, pozitív érzelmi hozzáállást, elkötelezettséget szerezzenek.
- Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások, a környezettudatos szemlélet a tanuló cselekvő, tevékeny részvételével valósuljon meg. A kollégiumi környezet, mint élettér fontos szerepet játszik az egészséges testi, lelki, szociális fejlődés biztosításában, a környezeti nevelésben. Ebben a támogató oktatók életvitelének, személyes példamutatásának jelentős szerepe van.
- A kollégium mindennapi életében meghatározó legyen a rend, az együttműködés, az egészség védelme.

A kollégiumi nevelés szinterei közül kiemelkedik a csoportvezető támogató oktató példaadó, segítő, útbaigazító tevékenysége. Mindennapi nevelőmunkája során kiemelten kell figyelni az alábbi nevelési elvek megvalósítására:

- Testi, pszichikai, szellemi szempontból egészséges fiatalokká nevelni a rábízott tanulókat.

- Az egészséges életmód a harmonikus, erkölcsös és konstruktív életvitel rendjének kiépítése úgy, hogy ezek számukra alapértékké váljanak.
- A primer prevenció keretében az egészségvesztés megakadályozása: különféle tényezők megszüntetésére való törekvés olyan tevékenységekkel és eszközökkel, amelyek egyrészt az általános egészség megőrzését, másrészt a specifikus betegségek kialakulásának megelőzését segítik elő.
- Tudatosítani a tanulóknál az ember és a környezet közötti kapcsolatot, hatékony kölcsönhatást, kezdeményezővé tenni őket az épített és természeti környezettel való harmonikus együttlétre, a helyi, regionális és globális környezeti kihívások megoldásában.
- Megismertetni a tanulókkal az egészségre kedvező és káros tényezőket, a betegségmegelőzési módokat, eljárásokat tudatosítani a tanulóknál az egészséges életmód szabályait, normáit, a pozitív beállítódásokat.
- Fejlesztani a neveltek szemléletét, viselkedésük normaorientációját, erkölcsiségét, önmaguk és mások iránti felelősségérzetet.

4.6.12. Kapcsolattartás az iskolával és a szülői házzal

Kapcsolat az iskolával

A kollégium s az iskola élete szorosan összekapcsolódik minden területen.

Az iskolával történő kapcsolattartás fontos feltétele a tanév programjának egyeztetése, és a tanulókkal szembeni elvárások pontos megismerése. A helyi tantervek és a Program Tanterv ismeretében kell összeállítani a foglalkozási terveket.

Az osztályfőnökökkel és az oktatókkal elengedhetetlen a tanulókkal kapcsolatos információk rendszeres megvitatása. A havi rendszeres találkozókon kívül - a szülői fogadóórák, értekezletek előtt - szükség szerint kell felkeresni az osztályfőnököket, oktatókat. Lehetőséget kell biztosítani számukra a tanulók kollégiumi életének közvetlen megismerésére is. A kollégiumi órarend, munkarend kialakításával is igyekszünk elősegíteni a napi kapcsolattartás megvalósulását.

A tanulók tantárgyi előmenetelét a csoportvezető támogató oktató köteles a KRÉTA rendszerben folyamatosan figyelemmel kísérnie.

Kapcsolat a szülővel

A gyermek fejlődése szempontjából meghatározó a családi környezet. A nevelőmunka eredményessége összefügg a szülői nevelési feltételekkel, ezért fontos annak ismerete. A gyermek személyiségfejlődése szempontjából a családdal való együttműködés vezethet eredményhez. Célunk és feladatunk tájékozódni a szülők véleményéről, elvárásairól, javaslatairól.

A szülők tájékoztatásának formái:

Személyes Kapcsolatok

- **Nyílt napon, beiratkozáskor:** A nyílt napon a szülő és a gyermek tájékozódhat a kollégiumról, megnézhetik a szobákat, közös helyiségeket. Megismerkedhetnek a beköltözés rendjével, a házi- és a napirenddel. Beiratkozáskor részletes írásos tájékoztatást kapnak az újonnan beköltözők a beköltözésre vonatkozóan.
- **Beköltözéskor:** A tanulót elkísérő szülő megismerkedhet gyermeke nevelőtanárával. Tájékozódhat a tanulói jogokról és kötelezettségekről. Lehetőségük van a felkínált foglalkozások közül közösen választani.
- **Szülői értekezleten:** A támogató oktató a beköltözés napján az új kollégisták szüleinek tájékoztatást tart a kollégium házirendjéről, éves programokról, lehetőségekről, kéréseinkről, elvárásainkról. A támogató oktatók az iskolai szülői értekezletek alkalmával tájékoztatják a szülőt gyermekük magatartásáról, tanulási szokásairól, szorgalmáról, közösségekben vállalt tevékenységéről, beilleszkedéséről.

Szülőkkel való kapcsolattartás egyéb formái:

- telefonon történő megbeszélés
- „sms” küldése
- elektronikus levelezés
- levélírás
- önkormányzaton keresztül kapcsolatfelvétel

A kollégium egyéb kapcsolatai:

A kollégium kapcsolatai összefonódnak az intézményével, mivel rendezvények, látogatók, közös programok szervezésekor helyiségek és szállásbiztosítás terén a kollégium a meghatározó.

4.6.13. A kollégiumi nevelés minősége, eredményessége

A kollégium - a szülővel és az iskolával együttműködve - hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló eredményesen fejezze be tanulmányait választott iskolájában.

A tanuló a kollégiumi nevelési folyamat során elsajátítja a társadalomba való beilleszkedéshez és a családi életben, a hivatás gyakorlásában, az állampolgári létben az önálló életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket:

- elsajátítja és követi az alapvető erkölcsi normákat;
- képes az egészséges és kulturált életmód kialakítására;
- sokoldalú képzettsége, műveltsége párosul az új ismeretek befogadásának és a folyamatos megújulásnak a képességével;
- kialakul reális társadalomképe;
- rendelkezik az önszerveződéshez, a demokratikus érdekérvényesítéshez szükséges képességekkel;
- tudása versenyképes, önértékelő képességére, szakmai felkészültségére alapozva választ tud adni a szakmai kihívásokra;
- képes az együttműködésre, az emberi kapcsolatok kialakítására és továbbépítésére;
- másokhoz való viszonyában toleráns, empátiával rendelkezik, társadalmi szemléletét a szolidaritás jellemzi;
- ismeri nemzetünk, nemzetiségeink kulturális, történelmi hagyományait.

A kollégiumi nevelés eredményességének értékelésekor figyelembe veendő, hogy a nevelési folyamat milyen kiindulási állapotból, milyen feltételek mellett fejtette ki hatását.

A nevelés eredményességének mértékét meghatározza, hogy a tanuló a nevelési folyamat végén:

- képességeinek figyelembevételével milyen mértékben teljesítette tanulmányait
- mennyire rendelkezik valós társadalomképpel
- rendelkezik-e a társadalomba való beilleszkedéshez szükséges alapvető ismeretekkel és képességekkel
- képzettsége párosul-e az új ismeretek befogadásának képességével
- képes-e az együttműködésre, kapcsolatok kialakítására, önálló alkotó munkára
- közösségélménye mennyire határozza meg a kialakuló életvezetést.

4.6.14. A tanulók fejlődésének ellenőrzési és értékelési rendszere

A következő területeken kaphatunk visszajelzést a tanulók fejlődéséről:

- magatartás, viselkedés
- akarat tényezők
- értelmi tényezők
- testi és lelki állóképesség

Magatartás, viselkedés

A személyiség fejlődésének külső megnyilvánulási formája, ezért közösség- és társadalomformáló tényező. A változások a mindennapi tevékenységben könnyen nyomon követhetők, ezért a folyamatos ellenőrzés és a szükséges korrekciók megtétele döntő e téren.

A magatartási, viselkedési problémák felismerése után fel kell tárni annak okait, és meg kell tenni a pozitív változást elősegítő intézkedéseket. A támogató oktató példamutató szerepe és a közösség jó szokásai, hagyományai elengedhetetlenek ezen a területen. A házirend, napirend jól körül határolja a diákok között a magatartás- és viselkedésnormákat.

Akarati tényezők

A személyiségfejlődés energiabázisát adja, ezért az eredményesség szempontjából meghatározó. A kollégiumi tevékenységrendben való részvétel alapján nagyon jól értékelhetők a tanulók akarati tulajdonságai. A hiányosságokat elsősorban azzal javíthatjuk, ha motiválni tudjuk a tanulókat a közösségi tevékenységekre, ehhez pedig elengedhetetlen, hogy azok értelmesek és színvonalasak legyenek.

Értelmi tényezők

Az értelmi képességek fejlődését a következő összetevők alapján vizsgálhatjuk:

- továbbtanulási mutatók
- tanulmányi eredmények
- intelligencia tesztek
- vizsgák, versenyek
- képesség-vizsgálatok

Testi és lelki állóképesség

Főbb összetevői:

- egészségi állapot mérése
- fizikai állóképesség mérése
- a kollégiumi légkör, hangulat tesztelése, elemzése

Ellenőrzési formák

- folyamatos megfigyelés
- foglalkozások látogatása
- feljegyzések készítése
- egyéni és csoportos beszélgetések
- véleménykérés (szobatárs, barát, osztályfőnök, tanár stb.)
- cselekedet- és viselkedéselemzés

A támogató oktatói értékelés kifejezésének módja, eszköze

Szóbeli értékelés: Leggyakoribb, fontos eleme a szavak, kifejezések, a stílus megválasztása, valamint az, hogy mikor és hogyan végezzük, mondunk ítéletet a tanuló cselekedetéről. Mérlegelés tárgya, hogy nevelési szempontból mikor a legcélravezetőbb (négy szemközt, közösség előtt stb.).

Írásbeli értékelés

- KRÉTA rendszerben
- saját dokumentumban

Az ellenőrzés és értékelés - tárgytól függően - eltérő időközökben végzendő feladat. A ciklikusság eldöntése és alkalmazása a pedagógiai módszertani szabadság jegyében a nevelésért felelős támogató oktató feladata.

A szobák tisztaságát, rendjét a szoba lakói a támogató oktatókkal együtt naponta ellenőrzik. A támogató oktatók részt vesznek a félévi és év végi osztályozó értekezleteken, ahol hathatósan működnek közre a tanulók magatartás és szorgalom jegyeinek alakításában. Jutalmazási, büntetési rendszerünket a Házirend tartalmazza.

MELLÉKLETEK
Kötelező kollégiumi csoportfoglalkozások tematikája

Témakör: A tanulás tanulása
9-13. évfolyam
Éves óraszám 10

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzések
1.	9/1 Középiskolások lettünk. Új típusú követelmények a tanulásban.	
2.	9/2 Tanulás módszertan. A tanulási szokások felmérése	
3.	9/3 Hogyan tanuljunk: hatékony tanulási módok, technikák gyakoroltatása	
4.	10/1 Tanulási stratégiák, tanulás gátló időablók kiküszöbölése.	
5.	10/2 Tanulási stratégiák újragondolása: IKT eszközök használata, beszélgetés erősségeinkről, gyengeségeinkről, tanulási tippek, tanácsok megfogalmazása.	
6.	11/1. Hogyan állok a tanulással: tanulási sikerek és kudarcok okainak feltárása, új tanulási stratégiák, módszerek kidolgozása.	
7.	11/2 Egyes stílusoknak leginkább megfelelő tanulási mód alkalmazása.	
8.	12/1. Vizsgákra való felkészülés módjai, vizsgahelyzet teremtése.	
9.	12/2. Felkészülés a vizsgákra, feladatértelmezés vizsgahelyzetben.	
10.	13/1. Élethosszig tartó tanulás, jövőkép.	

Támogató oktató / tanulói tevékenységek:

- támogató oktató prezentáció
- beszélgetés
- megvitatás
- ötletbörze
- szerepjáték
- játék
- kérdőív kitöltése
- feladatlapok kitöltése
- rajkészítés

Tanuláshoz szükséges eszközök:

- feladatlapok
- kérdőívek
- gyurma
- színes ceruzák
- csomagoló papír
- filctollak
- IKT eszközök

Témakör: Erkölcsei nevelés
9-13 évfolyam
Éves óraszám: 8

Óraszám	Témakör, tananyag	Megjegyzések
1.	9/1 Az ember, mint értékelő és erkölcsi lény.	
2.	9/2 Az önismeret, önmagunkhoz és másokhoz való viszony.	
3.	10/1 Az erkölcsi érték, fogalma.	
4.	10/2 A személyes kapcsolatok erkölcsi dilemmái a mindennapokban, konfliktuskezelés.	
5.	11/1 Erkölcsi érzék fejlesztése, felelősség és kötelességtudat.	
6.	11/2 Erkölcsi döntés.	
7.	12/1 A munka megbecsülése, felelősség és kötelességtudat.	
8.	13/1 Korunk erkölcsi kihívásai	

Támogató oktatói / tanulói tevékenységek:

- csoportfoglalkozás
- filmvetítés
- előadás

Tanuláshoz szükséges eszközök:

- IKT eszközök

Témakör: Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
9-13. évfolyam
Éves óraszám: 9

Óraszám	Témakör, tananyag	Megjegyzések
1.	9/1 Közösséghez tartozás, a kollégium.	
2.	9/2 Ismerje lakóhelyét, annak természeti és kulturális örökségét.	
3.	10/1 Nemzeti szimbólumok	
4.	10/2 Szakmákhoz kapcsolódó személyiségek, találmányok	
5.	11/1 Európaiság, Magyarország az európai Unióban betöltött szerepe, a csatlakozás hatásai az egyén szempontjából.	
6.	11/2 Nemzeti kultúránk kincsei	
7.	12/1 Nemzeti lét- határon túliak, hazánkban élő nemzetiségiek.	
8.	13/1 Szakmához kapcsolódó hagyományok	

Támogató oktatói / tanulói tevékenységek:

- csoportfoglalkozás
- filmvetítés
- előadás

Tanuláshoz szükséges eszközök:

- IKT eszközök

Témakör: Állampolgárságra, demokráciára nevelés
9-13. évfolyam
Éves óraszám: 9

Óraszám	Témakör	Megjegyzések
1.	9/1 Az egyén helye feladata az iskolai közösségekben.	
2.	9/2. Kollégium működésének a rendje, szabályai. A DÖK szerepe a kollégiumban.	
3.	10/1 Alapvető állampolgári jogok, kötelességek	
4.	10/2 Cselekvő állampolgári magatartás és törvénytisztelet.	
5.	11/1 A felelős állampolgári magatartás.	
6.	11/2 A demokrácia elvei és gyakorlati megvalósulása.	
7.	12/1 A demokratikus jogállam működése.	
8.	13/1 Cselekvő magatartási és törvénytisztelet.	
9.	13/2 Mátészalka története, az Önkormányzat közigazgatási rendszere, járási hivatal	

Támogató oktatói / tanulói tevékenységek:

- csoportfoglalkozás
- filmvetítés
- előadás
- beszélgetés
- megvitatás

Tanuláshoz szükséges eszközök:

- IKT eszközök
- feladatlap

Témakör: Önismeret és társas kultúra fejlesztése
9-13 évfolyam
Éves óraszám: 5

Óraszám	Témakör, tananyag	Megjegyzések
1.	9/1 Ki vagyok én? Reális pozitív énkép fejlesztése.	
2.	10/1 Önismeret és társas kapcsolati kultúra, személyiségjellemzők.	
3.	11/1 Önismereti és társas kapcsolati kultúra.	
4.	12/1 Problémamegoldás, konfliktuskezelés.	
5.	13/1 Pozitív énkép szerepe az életpálya alakításában.	

Támogató oktatói / tanulói tevékenységek:

- támogató oktatói prezentáció
- beszélgetés
- megvitatás
- szituációs játék
- kérdőív kitöltése

Tanuláshoz szükséges eszközök:

- feladatlapok
- kérdőívek
- IKT eszközök

6. témakör: Családi életre nevelés

9-13. évfolyam

Éves óraszám: 11

Óraszám	Témakör, tananyag	Megjegyzés
1.	9/1 A család szerepe, jelentősége az egyén életében.	
2.	10/1 A család társadalomban betöltött szerepe.	
3.	10/2 Közteherviselés a családban.	
4.	11/1 Együttműködés és felelősségvállalás a családban	
5.	11/2 Családtervezés.	
6.	12/1 A barátságok szerepe, serdülőkor sajátosságai	
7.	12/2 A felelős szexualitásról	
8.	12/3 Családtervezés, házaseset, gyermekvállalás.	
9.	13 /1 Családtervezés	
10.	13/2 Család és karrier.	
11.	13/3 Az emberi élet érték a fogamzástól a természeté halálig	

Támogató oktatói / tanulói tevékenységek:

- csoportfoglalkozás
- filmvetítés
- előadás
- beszélgetés
- megvitatás

Tanuláshoz szükséges eszközök:

- Tankönyv, füzet, IKT eszközök, stb.)

7. témakör: A testi és lelki egészségre nevelés
9-13. évfolyam
Éves óraszám: 10 óra

Óraszám:	Témakör, tananyag	Megjegyzések:
1.	9/1 Egészséges életmód	
2.	9/2 Az egészséges életmód és a testmozgás összefüggései.	
3.	10/1 Korszerű táplálkozás, rendszeres testmozgás összefüggései	
4.	10/2 Káros szenvedélyek, teljesítményfokozó szerek használatának veszélyei	
5.	11/1 A rendszeres sport hatása a fejlődő szervezetre	
6.	11/2 Egészséges életmód, életvitel.	
7.	12/1 Függőség, káros életvitel, életmód.	
8.	12/2 Agresszió kezelése, egyéni felelősség, közösségi felelősség	
9.	13/1 Egészségfejlesztés, megelőzés rendszeres sporttevékenységgel	
10.	13/2 Prevenció.	

Támogató oktatói / tanulói tevékenységek:

- csoportfoglalkozás
- filmvetítés
- előadás
- beszélgetés
- szituációs játék

Tanuláshoz szükséges eszközök:

- IKT eszközök
- Tankönyv
- Füzet (stb.)

Témakör: Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9-13. évfolyam
Éves óraszám: 8 óra

Óraszám:	Témakör, tananyag	Megjegyzések:
1.	9/1 A hátrányos helyzet, esélyegyenlőség.	
2.	9/2 Látogatás a helyi FNO intézményben.	
3.	10/1 A fogyatékkal élő embertársaink. Mit jelent ez a fogalom?	
4.	10/2 Összetartozás és együttérzés.	
5.	11/1 Az együttműködés, egymásra figyelés képességének fogalma, egyéni felelősség magunkért, másokért	
6.	11/2 Önkéntes feladatvállalás másokért.	
7.	12/1 Önkéntes feladatvállalás a közösségért, ennek a tevékenységnek kézzelfogható formában kell megmutatkozni.	
8.	13/1 Önkéntes feladatvállalás a közösségért.	

Támogató oktatói / tanulói tevékenységek:

- Csoportfoglalkozás
- filmvetítés, előadás
- beszélgetés
- megvitatás

Tanuláshoz szükséges eszközök:

- IKT eszközök

Témakör: Fenntarthatóság, környezettudatosság
9-13. évfolyam
Éves óraszám: 10 óra

Óraszám:	Témakör, tananyag	Megjegyzések:
1.	9/1 Környezetre káros hatások.	
2.	9/2 Természeti környezet védő tevékenységek.	
3.	10/1 Természeti erőforrásaink védelme.	
4.	10/2 Az ember és a természet együttélése	
5.	11/1 Globális környezeti problémák, Föld, Víz, levegőszennyezés.	
6.	11/2 Újrahasznosítható anyagok	
7.	12/1 Környezetre káros anyagok és tevékenységek	
8.	12/2 Fenntartható fejlődés fontossága	
9.	13/1 A globális gondolkodás fontossága	
10.	13/2 Környezetkímélő életmód	

Támogató oktatói / tanulói tevékenységek:

- filmvetítés
- támogató oktatói prezentáció
- beszélgetés
- megvitatás
- ötletbörze
- kérdőív

Tanuláshoz szükséges eszközök:

- IKT eszközök
- feladatlapok
- kérdőívek

Témakör: Pályaorientáció
9-13. évfolyam
Éves óraszám: 10 óra

Óraszám:	Témakör:	Megjegyzések:
1.	9/1 Személyiség alakulását meghatározó tényezők, az önformálás lehetőségei.	
2.	9/2 Különféle életpályák bemutatása	
3.	10/1 A munka világa	
4.	10/2 Álláskeresési technikák.	
5.	11/1 Piacképes szakmák.	
6.	11/2 Különféle életpályák	
7.	12/1 Hivatás és hivatástudat	
8.	12/2 Álláskeresési technikák	
9.	13/1 Önismereti teszt, különféle szakmákhoz szükséges képességek	
10.	13/2 Munkanélküliség, pályamódosítás, álláskeresés	

Támogató oktatói / tanulói tevékenységek:

- filmvetítés
- támogató oktatói prezentáció
- beszélgetés
- megvitatás
- ötletbörze
- kérdőív

Tanuláshoz szükséges eszközök:

- Tankönyv
- Füzet
- IKT eszközök stb.

Témakör: Gazdasági és pénzügyi nevelés
9-13. évfolyam
Éves óraszám: 12

Óraszám:	Témakör, tananyag	Megjegyzések:
1.	9/1 A családi pénzgazdálkodás.	
2.	9/2 Egyszerű gazdálkodás módszerei, háztartási napló vezetése.	
3.	10/1 A gazdaság fogalma, szerepe	
4.	10/2 A pénz típusai: készpénz és bankszámla.	
5.	11/1 Öngondoskodás: részvény, kötvény, befektetési jegy, váltó.	
6.	11/2 Piacgazdaság, gazdasági kockázatok típusai.	
7.	12/1 Az egyéni és családi életben előforduló anyagi nehézségek, krízisek.	
8.	12/2 A banki hitelek.	
9.	12/3 Világgazdaság jellemző folyamatai.	
10.	13/1 Vállalkozás lényege, alapvető formái.	
11.	13/2 Számlanyitás.	
12.	13/3 Adózás, béreket terhelő adók.	

Támogató oktatói / tanulói tevékenységek:

- filmvetítés
- támogató oktatói prezentáció
- beszélgetés
- megvitatás
- kérdőív

Tanuláshoz szükséges eszközök:

- IKT eszközök
- feladatlapok
- kérdőívek

Témakör: Médiatudatosságra nevelés**9-13. évfolyam****Éves óraszám: 5**

Óraszám:	Témakör, tananyag	Megjegyzések:
1.	9/1 Média társadalmi szerepe, reklám és fogyasztás összefüggése.	
2.	10/1 Az internet és mobiltelefonon használatának szabályai.	
3.	11/1 A média tartalmak és a valóság összefüggése.	
4.	12/1 Tudatos médiaválasztás	
5.	13/1 Az online kommunikáció csatornái.	

Támogat oktatói / tanulói tevékenység:

- támogató oktatói prezentáció
- beszélgetés
- megvitatás
- szerepjáték
- kérdőív
- feladatlap
- reklámkészítés
- film/videó megtekintése

Tanuláshoz szükséges eszközök:

- könyv
- füzet
- feladatlap
- gyurma
- színes ceruza
- csomagoló papír
- ragasztó
- filctollak
- írólapok
- öntapadós jegyzettömb
- IKT eszköz

